

CASTRUM PRAGENSE

POHŘEBIŠTĚ NA LORETÁNSKÉM NÁMĚSTÍ V PRAZE – HRADČANECH

ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM IVANA BORKOVSKÉHO A JEHO VÝSLEDKY
DÍL I.

Ivana Boháčová – Gabriela Blažková

CASTRUM PRAGENSE

POHŘEBIŠTĚ NA LORETÁNSKÉM NÁMĚSTÍ V PRAZE – HRADČANECH

Archeologický výzkum Ivana Borkovského a jeho výsledky

Díl I. – Textová část

Ivana Boháčová – Gabriela Blažková

Praha 2011

VYCHÁZÍ JAKO 11. SVAZEK ŘADY CASTRUM PRAGENSE
S PODPOROU GRANTOVÉ AGENTURY AV ČR
(PROJEKT REG. Č. IAA800020902).

Zpracování výzkumu bylo dílčím způsobem podpořeno rovněž projekty Grantové agentury ČR
(reg. č. 404/01/0853 a 404/05/2671) a projektem RRL spol. INTERGRAPH, USA.

redakční rada/editorial board: Milena Bartlová, Jan Frolík, Martin Halata,
Petr Chotěbor, Dušan Foltýn, Kateřina Tomková

vedoucí redaktor/editor-in-chief: Jana Maříková-Kubková

odborní recenzenti/scientific board: Gabriel Fusek, Jaroslav Podliska

překlad/translation: David J. Gaul

grafická úprava/layout: Marcela Hladíková, Kateřina Vytejčková, Lucie Raslová

tisk/print: PBtisk Příbram

na přední straně obálky: ukázky z originální dokumentace výzkumu a denár Vratislava II. z hrobu 169
(foto L. Polanský)

vydává: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., Letenská 4, Praha 1, 118 01

*Tento svazek a katalog dalších publikací lze objednat na adrese /
Copies of this volume and a catalogue of other publications can be obtained from:*

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AV ČR, Praha, v. v. i. – knihovna /
INSTITUTE OF ARCHAEOLOGY OF ACADEMY OF SCIENCES, Prague, v. v. i. – library
Letenská 4
118 01 Praha 1

Tel.: +420 257 014 318; *fax:* +420 257 532 288

e-mail: knihovna@arup.cas.cz

http://www.arup.cas.cz

© Ivana Boháčová 2011

© Gabriela Blažková 2011

© Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

ISBN: 978-80-87365-30-4

Díl I.
TEXTOVÁ ČÁST

OBSAH

1. IVAN BORKOVSKÝ A PŘEDVÁLEČNÝ ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM LORETÁNSKÉHO NÁMĚSTÍ V PRAZE – HRADČANECH (IB – GB)	7
2. LORETÁNSKÉ NÁMĚSTÍ NA HRADČANECH V PROMĚNÁCH ČASU	
2.1 Topografie a přírodní prostředí (IB)	9
2.2 Archeologický výzkum Hradčan (IB – GB)	10
2.3 Hradčany v pravěku a raném středověku (IB).....	13
2.4 Hradčany ve středověku a v novověku (GB)	16
2.4.1 Historie Hradčan v písemných pramenech a historiografii	16
2.4.2 Hradčanské popraviště.....	18
2.4.3 Loretské náměstí v písemných pramenech a historiografii	22
2.4.4 Loretské náměstí v ikonografických pramenech	25
3. ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM LORETÁNSKÉHO NÁMĚSTÍ V LETECH 1934–1936 (IB)	
3.1 Okolnosti výzkumu	28
3.2 Terénní výzkum I. Borkovského a jeho dokumentace	28
3.2.1 Primární dokumentace.....	28
3.2.2 Sekundární dokumentace	36
3.2.3 Nálezový fond a jeho evidence	38
3.3 Postup terénních prací a metodika výzkumu – rekonstrukce	41
3.4 Zpracování výzkumu I. Borkovským	45
3.5 Postup a dílčí výsledky zpracování výzkumu po r. 1984	47
4. METODIKA ZPRACOVÁNÍ A PREZENTACE VÝZKUMU I. BORKOVSKÉHO	
4.1 Práce s terénní dokumentací a nálezovým fondem (IB)	48
4.2 Vyhodnocení pohřebiště (IB)	51
4.2.1 Obecná a chronologická terminologie – komentář k vybraným pojmům.....	51
4.2.2 Popisné kategorie užití pro deskripci a analýzu pohřebiště	52
4.3 Komentář k prezentaci dokumentace a nálezového fondu (IB – GB)	53
5. POHŘEBIŠTĚ NA LORETÁNSKÉM NÁMĚSTÍ V PRAZE – HRADČANECH (IB)	
5.1 Hmotná kultura	55
5.1.1 Hrobová výbava a nálezy ze hřbitovního horizontu	55
5.1.2 Úprava hrobů	66
5.2 Kosterní pozůstatky <i>in situ</i>	68
6. SÍDLENÍ A POHŘBÍVÁNÍ. VÝVOJ LOKALITY A JEHO CHRONOLOGIE (IB)	
6.1 Stratigrafie lokality	74
6.2 Základní horizonty vývoje osídlení lokality a jejich chronologie	75
6.2.1 Raný středověk a počátek vrcholného středověku	75
6.2.2 Mladší fáze vrcholného středověku a raný novověk	80
6.3 Etapy pohřbívání a jejich chronologie	81
6.3.1 Raný středověk	81
6.3.2 Vrcholný středověk a raný novověk	84
6.4 O pohřbívání na sídlišti, sídlení na pohřebišti, nedoloženém kostele, hrobu kněze a sousedu kovářovi (Diskuse)	89
6.5 Poslední kapitola pohřbívání (GB).....	93
7. ZÁVĚR (IB)	95
8. KATALOG HROBŮ (IB – GB)	97
9. ZÁKLADNÍ EVIDENCE HROBŮ A REJSTRÍKY DAT (IB)	293
LITERATURA, PRAMENY A ELEKTRONICKÉ ZDROJE	333
SUMMARY	337
ERRATA	348

věnováno našim nejbližším

Foto na s. 4–6: Loretánské náměstí, jaro 1934. Foto Vojta.

Poděkování

Za cennou pomoc radou i skutkem při vzniku této knihy děkujeme především Marcelce Hladikové a Jiřímu Mlíkovskému. Náš dík náleží také Janu Maříkovi, bez jehož nezištné pomoci bychom se neobešli při práci s programem Geomedia, a Kateřině Tómkové, které vděčíme za dlouhodobou morální i věcnou podporu naší práce s rozsáhlým pramenným fondem výzkumu.

1. IVAN BORKOVSKÝ A PŘEDVÁLEČNÝ ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM LORETÁNSKÉHO NÁMĚSTÍ V PRAZE – HRADČANECH

Je to bezmála 80 let, co byl pod vedením Ivana Borkovského v souvislosti s rekonstrukcí Černínského paláce zahájen záchranný archeologický výzkum na Loretánském náměstí na pražských Hradčanech, tedy v místě vzdáleném jen pár minut pěší chůze od Pražského hradu. Kromě předpokládaných pozůstatků historické zástavby a dalších dokladů sídlištních aktivit byl tímto výzkumem nečekaně odkryt rozsáhlý a zejména dlouhodobě využívaný pohřební areál, v němž našlo podle současných poznatků místo svého odpočinku více než sedm set lidí. Vzhledem k situování zkoumané polohy v bezprostřední blízkosti Pražského hradu, rozsahu i výsledkům výzkumu šlo o objev mimořádného významu. Ačkoliv si jeho důležitosti byl Ivan Borkovský vědom a brzké zpřístupnění základních informací o pohřebišti avizoval již záhy po ukončení výzkumu (*Borkovský 1939a*, 98),¹ nikdy se mu jej nepodařilo uzavřít publikací. Z archivních dokumentů vyplývá, že o jeho zpracování a zpřístupnění dlouhodobě usiloval a opakovaně se k tomuto tématu vracel v 50. i v 60. letech 20. století. Tehdy se v evidenci předmětů objevují poznámky o revizi nálezového fondu a dalších dokumentačních pracích.

Ivan Borkovský (* 8. 9. 1897 v Čortovci u Horodenky, † 17. 3. 1976 v Praze) působil od r. 1923 příležitostně v tehdejší Státní archeologické ústavu v Praze. Když v r. 1933 prof. P. Janák jako projektant úprav Loretánského náměstí a Černínského paláce pro potřeby ministerstva zahraničí požádal vzhledem k historickému významu prostoru určeného k rekonstrukci Památkový sbor hlavního města Prahy (v osobách dr. K. Gutha a vrchního rady R. Hlubinky) o zajištění archeologického výzkumu, bylo „*technické provedení archeologického průzkumu*“ na celé stavbou dotčené ploše svěřeno právě Ivanu Borkovskému (*rkp. B*, 4).² I. Borkovský tak definitivně svou terénní činností zakotvil v komplikovaném prostředí stratigrafií preurbánního a urbánního organismu. Více než 20 let po ukončení výzkumu, v nedokončeném rukopise z 2. pol. 50. let, který snad měl být úvodem zamýšlené publikace, Ivan Borkovský uvádí: „*Ti, co nejvíce přispěli ke zdaru díla radou i pomocí, Dr. K. Guth a ústřední rada R. Hlubinka, nedočkali se zveřejnění výsledku zkoumané plochy ... Myslím, že je nutné, aby poznatky výzkumem získané byly již zveřejněny a zpřístupněny veřejnosti již z toho důvodu, že v těchto poznatkách jsou obsaženy dějiny hradčanského návrší a v mnohém jsou důležité dosud neznámými podrobnostmi, pokud jde o pohřební zvyky, názory a pověry středověké slovanské společnosti... Zveřejněním získaného materiálu uctíme také památku zemřelých badatelů, milovníků dějin Prahy, Dra. K. Gutha, R. Hlubinky a prof. Dra. J. Schránila. I když se nedočkali zpracování výsledků výzkumu, byli to oni, jimž každá píď pražské půdy byla českou historií, byla jim drahou a kterou pečlivě prohlíželi a zkoumali. Byli mými učiteli, přáteli a vzorem nezištné a skromné vědecké práce. Tato vzpomínka na společnou práci a bádání a na mnohá prokázaná dobrodíní a přátelství je jen drobtlem osvědčení úcty a vděčnosti, kterou jim můžeme prokázat.*“ (*Borkovský rkp. B*).

Text nálezové zprávy (*Borkovský rkp. A.3*), který se měl stát patrně východiskem pro publikaci výzkumu, byl několikrát upravován, avšak zůstal nedokončen. Z dnešního pohledu je tato skutečnost více než pochopitelná. Jednak šlo o úkol kapacitně velmi náročný – nejen vzhledem k rozsahu pramenů, ale i vzhledem k tehdejší dokumentačním možnostem a okolnostem, za nichž výzkum probíhal, jednak to pro I. Borkovského nebyl zdaleka úkol jediný, a to především poté, co převzal po smrti K. Gutha v roce 1943 odpovědnost za výzkum Pražského hradu.

Revize terénní dokumentace a pramenů z výzkumu Loretánského náměstí, která byla započata v r. 1984, navíc ukázala, že terénní situace v jeho ploše byla nekonečně složitější, než by vyplývalo ze stručných textů, které se po autorovi výzkumu dochovaly v rukopise nebo byly publikovány. Význam výzkumu I. Borkovského nespočívá jen v odkryvu rozsáhlého pohřebního areálu, v němž první pohřební spočinuli ještě v časně slovanském období a poslední v novověku, ale především ve shromáždění dokladů o opakovaném střídání pohřbívání a sídlištních aktivit. Z nich vyplývá, že prostor, ležící v těsném sousedství Pražského hradu a současně při okraji historického jádra pražské sídelní aglomerace,

¹ Z formulace „*Popis celého pohřebiště jest připraven k tisku*“ užitě v citované práci z r. 1939 je zřejmé, že k přípravě rukopisu nálezové zprávy přistoupil I. Borkovský takřka okamžitě.

² Dle tohoto textu byl formálně za výzkum zodpovědný dr. K. Guth.

Obr. 1: Historické jádro levobřeží pražské kotliny – západní část. Tušová kresba perem J. D. Huber, 1769. Výřez (podle *Bečková 2000*, obr. 12). Zvýrazněn prostor Loretánského náměstí.

Fig. 1: Historic core of the left bank of the Prague Basin – west side. Ink drawing by J. D. Huber, 1769. Detailed view (according to *Bečková 2000*, Fig. 12). Area of Loretánské square is highlighted.

byl využíván tehdejšími obyvateli Hradčan intenzívně a nepřetržitě od raného středověku nejen k pohřbívání, ale i k sídlení a také k řemeslným aktivitám.

Rekonstrukci a celkové vyhodnocení komplikované nálezové situace ve střední části dnešního Lorentánského náměstí se podařilo dovést do konce až s odstupem dlouhé řady desetiletí. Rozsáhlý archivní materiál i samotné nálezy byly za tu dobu značně poznamenány zubem času, a to jak omyly vzniklými opakovaným přečíslováním objevených hrobů ještě samotným autorem výzkumu, tak důsledky ničivé povodně v r. 2002. Ta zasáhla nejen nálezový fond, který právě procházel rekonzervací, ale i část nově utříděné dokumentace. Nelze opomenout skutečnost, že završit náročné zpracování a vyhodnocení výzkumu umožnil teprve rychlý nástup a rozvoj dokumentačních technologií současnosti.

Práci připisujeme památce Ivana Borkovského.

2. LORETÁNSKÉ NÁMĚSTÍ NA HRADČANECH V PROMĚNÁCH ČASU

2.1 TOPOGRAFIE A PŘÍRODNÍ PROSTŘEDÍ

Loretánské náměstí je situováno ve vrcholové části hradčanského ostrohu na jeho západním okraji, v blízkosti místa, kde hrana ostrohu již pozvolna přechází v úbočí vrchu Petřína. Jižní okraj náměstí zasahuje k temeni ostrohu a je polohou, která náleží vedle Pražského hradu a Petřína k hlavním dominantám Pražské kotliny. Tudy probíhala jedna z komunikačních tepen, směřující ze západu k bráně Pražského hradu (*obr. 1–6*).

Převážná část dnešního náměstí zaujímá severní, nejprve jen mírně skloněný svah ostrohu. Někdejší středověká podoba tohoto prostoru je setřena rozsáhlými terénními úpravami v souvislosti s výstavbou barokního Černínského paláce na sklonku 60. let 17. století a posléze i s jeho rekonstrukcí ve 30. letech 20. století. Přesto dnešní průběh vrstevnic odráží do určité míry někdejší stav náměstí a jeho blízkého okolí (*obr. 6*). V ploše náměstí naznačuje průběh vrstevnic mělkou terénní depresi, která se otevírá směrem k severu. Vychází přibližně z kóty 175 m n. m. a klesá na úroveň 170 m n. m. Většina Loretánského náměstí zaujímá tuto depresi, která mohla sloužit ve vlhčích obdobích roku i jako pramenná pánev. Členitý terén náměstí dokumentují ikonografické prameny ještě na počátku 19. století (*obr. 4*, viz také *obr. ke kap. 2.4.4*).

Hradčanský ostroh je výrazným morfologickým útvarem, který předurčuje základní členění levobřežní části pražské kotliny a tedy její sídelní využití. Vybíhá z jihovýchodního okraje Hostivické tabule přibližně východním směrem k Vltavě. Jeho úbočí byla vymodelována levobřežními vltavskými přítoky, Malostranským potokem a Brusnicí v ordovických horninách (*Balatka 2001*, 15, 16). Vrcholová část ostrohu tvoří plochý hřbet, sledující jižní hranu ostrohu. I v tomto případě lze náznaky prvotní modelace povrchu ostrohu sledovat na průběhu vrstevnic mapujících současný povrch terénu (*obr. 5, 6*). Zvětralý skalní podklad vystupuje ve vrcholové části hřbetu téměř k dnešní úrovni povrchu. Původní podoba západní části jižního svahu ostrohu je pozměněna souvislou zástavbou jeho hrany a výstavbou novodobé komunikace, dnešního Úvozu. Přesto je zřejmé, že zde svah spadal dosti strmě do malostranské kotliny. Místy byl členěn skalními výchozy a drobnými depresemi, které byly zachyceny na několika místech i archeologicky. Jejich bližší podobu však zatím neznáme. Nedořešenou otázkou zůstává možná existence rozsáhlé příčné rokle, která podle teprve nedávno zpochybněné hypotézy I. Borkovského (*Boháčová – Herichová 2009*) údajně probíhala při východním okraji Hradčanského náměstí v trase vnějšího (tj. nejvíce k západu situovaného) gotického příkopu, chránícího Pražský hrad. Pro takovou hypotézu ale neexistují žádné exaktní důkazy, naopak přibývá indicí pro to, že přirozený útvar v této poloze neexistoval. Oproti jižnímu svahu se severní část ostrohu nejprve pozvolně sklání k severu až severovýchodu a teprve posléze spadá prudce k potoku Brusnici. Ve svažitých polohách je skalní podloží překryto zvětralinami či svahovinami zasahujícími do tohoto prostoru z Petřína. Z tohoto důvodu lze v přírodních sedimentech zaznamenat kromě ordovických hornin též úlomky opuky a pískovců, svrchnokřídových hornin (*Balatka 2001*, 12, *obr. 4/2*), které bývají v jiných nálezových prostředích obvykle vnímány jako doklady antropogenních aktivit (*Boháčová – Herichová 2009*, 264–265).

Z hlediska dnešního administrativního členění Prahy zaujímají Hradčany nejen celý hradčanský ostroh, ale i další území na něj navazující, tedy prostor, který výrazně přesahuje plochu ohraničenou hradbami středověkého města (*obr. 3: c*). V tomto pojetí je součástí Hradčan i areál Pražského hradu ve východní části ostrohu. Na rozdíl od tohoto administrativního pojetí používáme v následujících textech pojem Hradčany pro označení historického sídelního areálu v prostoru pozdějšího středověkého města Hradčan, tedy ve smyslu bližšímu jeho původnímu historickému významu. Ani toto vymezení ale není zcela jednoznačné a navíc se proměňovalo v čase a je třeba jej tedy dále upřesnit – jako Hradčany a prostor hradčanského sídelního areálu chápeme plochu hradčanského ostrohu rozléhající se západně od hlavního opevnění panovnické rezidence (opakovaně budovaného v linii dnešního středního křídla Pražského hradu – *obr. 3: a*) a ohraničenou od jihu a severu výraznou morfologií terénu. Jeho jednoznačnější ohraničení od západu představuje pouze linie gotického městského opevnění, probíhající těsně východně od dnešního Loretánského náměstí (*obr. 3: c*), i tu však soudobé osídlení přesahovalo.

Obr. 2: Historické jádro levobřeží pražské kotliny. Výřez mapy 2. vojenského mapování. Zdroj: www.oldmaps.geolab.cz. Zvýrazněn prostor Loretánského náměstí.

Fig. 2: Historic core of the left bank of the Prague Basin. Detailed view in 2nd Military Survey. Source: www.oldmaps.geolab.cz. Area of Loretánské square is highlighted.

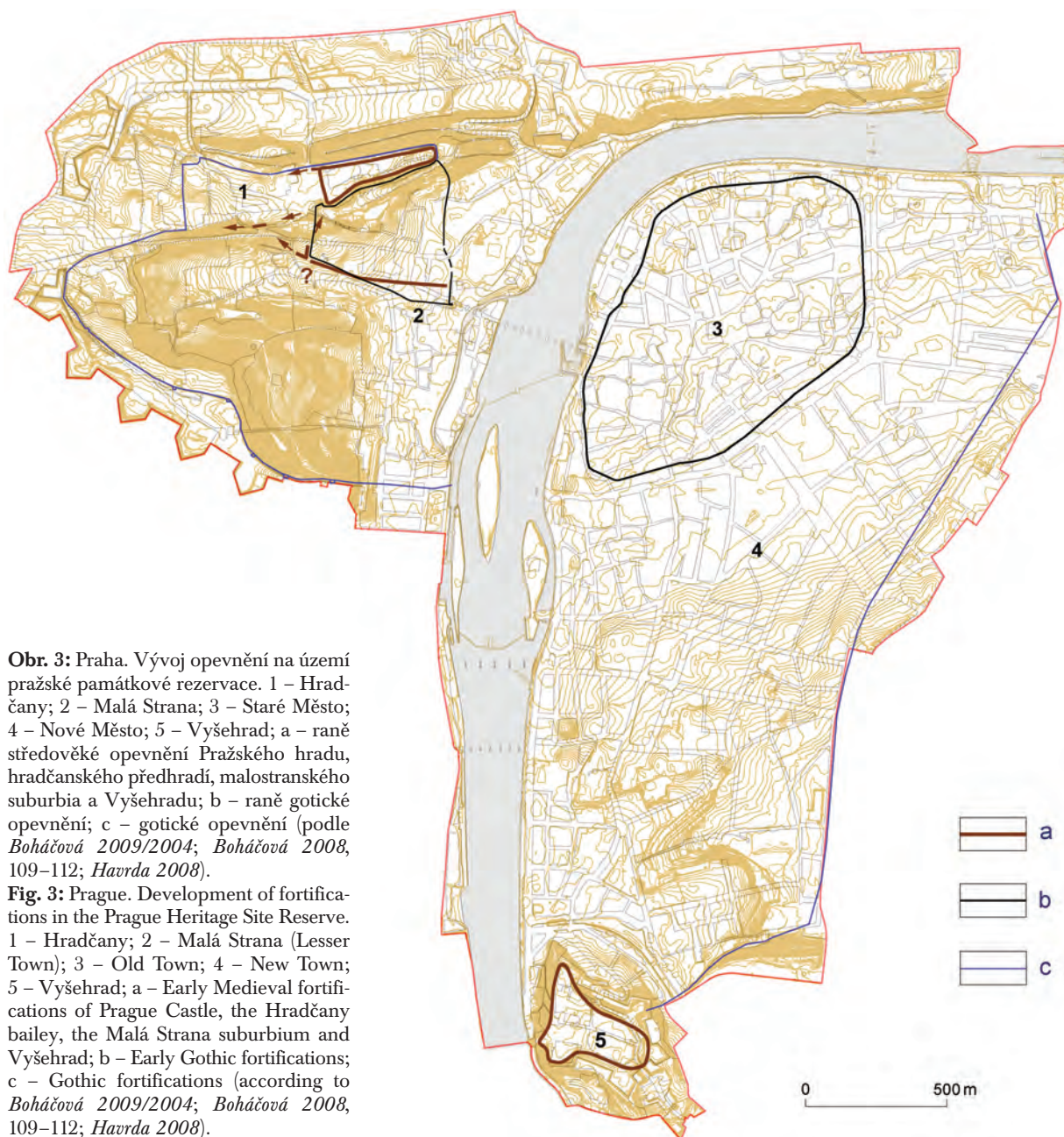
2.2 ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM HRADČAN

Prvé archeologické aktivity na Hradčanech spadají i mimo areál Pražského hradu do 1. pol. 20. století. Již od počátku šlo o záchranný archeologický výzkum, spjatý se stavebními aktivitami či rekonstrukčními pracemi. K nejrozsáhlejším archeologickým akcím zde realizovaným náleží výzkumy I. Borkovského z let 1934–1936 (Loretánské náměstí) a 1944 (Hradčanské náměstí). Četnost archeologických výzkumů v prostoru Hradčan významně narostla v průběhu první poloviny 80. let 20. století. Od té doby systematicky zajišťuje archeologickou památkovou péči na celém území Hradčan pražský Archeologický ústav,³ pracoviště Pražský hrad. Základní údaje o zde realizovaných výzkumech do r. 2000 podává databáze archeologických bodů *L. Hrdličky* (2005; v doplněné podobě viz také *Boháčová – Herichová 2009*, obr. 2). V posledních letech jsou pro prostor historických Hradčan charakteristické rozsáhlé rekonstrukční práce, které zasáhly areály řady paláců na Hradčanském náměstí – Salmovský (*Chlustiková 2005; táž 2010; táž 2011; Frolík 2007a*), Schwarzenberský (*Blažková-Dubská 2004; táž 2005a; Blažková-Dubská – Frolík 2005*), Toskánský (*Čuláková 2009; táž 2010*) a v Loretánské ulici Trauttmansdorffský palác (*Frolík 2006; táž 2007b; táž 2011*).

Prvý přehled dosavadních výzkumů Hradčan byl zpracován ve druhé polovině 80. let. Provedeno bylo jejich rámcové zhodnocení, z něhož vyplývala nejen kontinuita osídlení nejméně od 9. století, ale i jeho značná intenzita (*Frolík 1986*). S desetiletým odstupem byly stručně představeny další nově získané prameny, shromážděné již v rámci systematického výzkumu (*Frolík – Tómková 1997*). Přehled archeologických výzkumů a jejich výsledků připravila pak ještě v rámci populárněji laděné publikační řady *K. Tómková* (2000). Aktuální stav poznání Hradčan shrnuly nejnověji v obsírnější studii *I. Boháčová a I. Herichová* (2009).

Většina výzkumů na Hradčanech však čeká na detailní vyhodnocení. To je zatím dostupné pouze pro vybrané, i když z hlediska významnosti vesměs prvořadě výzkumy nebo jejich dílčí části (Hradčanské náměstí 1944 – *Frolík 1988*; Kanovnická ul. 1982–1983 – *Frolík 1999*; Loretánské náměstí 1981 – *Olmerová 1988*; dílčí témata Loretánské náměstí 1934–1936 – *Boháčová 1991 a Boháčová 2007*; drobné akce v širším

³ Dnešní oficiální název instituce: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i. (dále jako ARÚP).

Obr. 3: Praha. Vývoj opevnění na území pražské památkové rezervace. 1 – Hradčany; 2 – Malá Strana; 3 – Staré Město; 4 – Nové Město; 5 – Vyšehrad; a – raně středověké opevnění Pražského hradu, hradčanského předhradí, malostranského suburbia a Vyšehradu; b – raně gotické opevnění; c – gotické opevnění (podle *Boháčová 2009/2004*; *Boháčová 2008*, 109–112; *Havrdá 2008*).

Fig. 3: Prague. Development of fortifications in the Prague Heritage Site Reserve. 1 – Hradčany; 2 – Malá Strana (Lesser Town); 3 – Old Town; 4 – New Town; 5 – Vyšehrad; a – Early Medieval fortifications of Prague Castle, the Hradčany bailey, the Malá Strana suburbium and Vyšehrad; b – Early Gothic fortifications; c – Gothic fortifications (according to *Boháčová 2009/2004*; *Boháčová 2008*, 109–112; *Havrdá 2008*).

okolí Loretánského náměstí a severní část ostrohu při hlavním opevnění Pražského hradu – *Boháčová – Herichová 2009*; Salmovský palác 1988–1992 – *Chlustiková 2005*). Zmíněná rozsáhlejší studie věnovaná problematice raně středověkých Hradčan autorské dvojice *I. Boháčové a I. Herichové (2009)* přinesla kromě vyhodnocení některých novějších výzkumů aktuální přehled dosavadních archeologických aktivit v západní části hradčanského ostrohu, obsahující i detailní informace o stavu jejich zpracování. Poznání Hradčan, stejně jako současně se vyvíjející Malé Strany, komplikuje velká míra poškození historických terénů intenzivní stavební aktivitou v průběhu historických období i v nedávné minulosti.

Loretánské náměstí s jeho nejbližším okolím náleží vedle Hradčanského náměstí a prostoru, který jej obklopuje, k lokalitám nejvíce výzkumem dotčeným (*obr. 7*) a především vzhledem k rozsahu plochy zkoumané v letech 1934–1936 i k nejlépe poznaným. Nejstarší zaznamenaný nález na Loretánském náměstí je datován do ledna roku 1902, kdy byla při výkopu pro nový vodovod před Černínským palácem v hloubce 1,6 m nalezena lidská kostra uložená ve skrčené poloze a překrytá červenou pískovcovou deskou (1,8 × 0,9 m), podepřenou většími kameny (*Ruth 1904*, 665; *Černínská ústřední správa*, karton 740).

Záchranný výzkum vedený *I. Borkovským* na Loretánském náměstí v letech 1934, 1935 a na počátku r. 1936 je dosud nejrozsáhlejším výzkumem, který byl v západní části Hradčan realizován. Předsta-

Obr. 4: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí se zahradním průčelím Černínského paláce v pohledu od severu. Rytnina J. Berka, 1815 (podle Ederer 2009, 102).

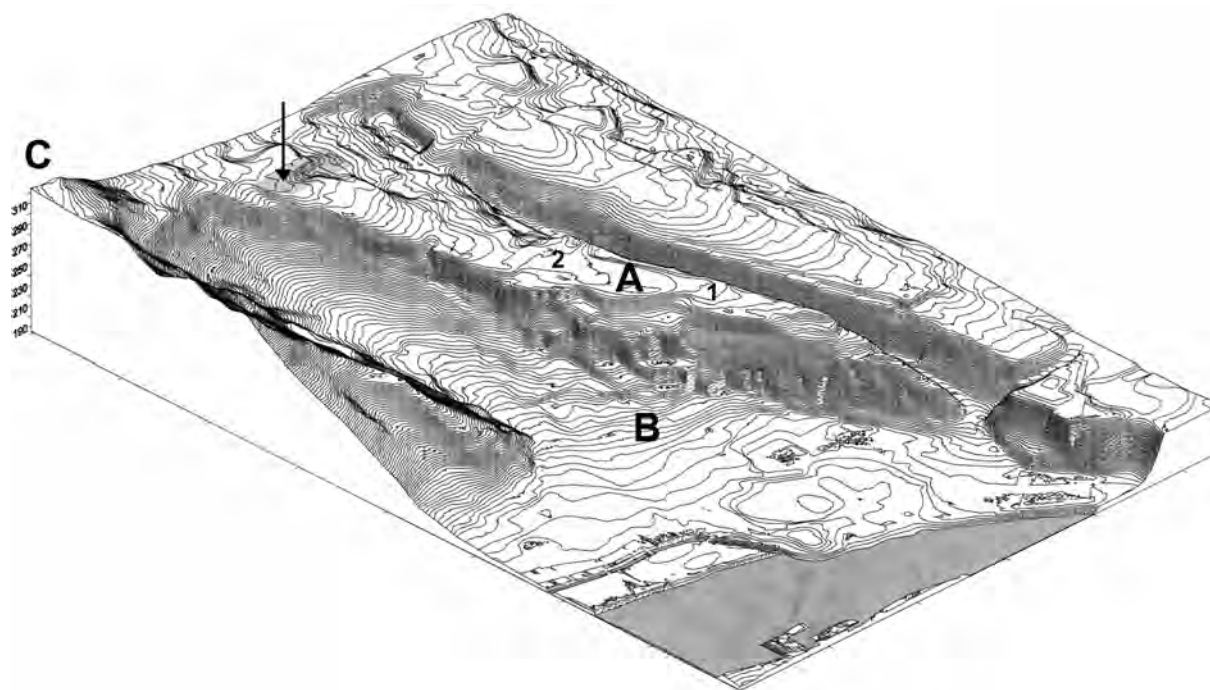
Fig. 4: Prague – Hradčany, Loretánské square with garden front of Černínský Palace from the north. Engraving by J. Berka, 1815 (according to Ederer 2009, 102).

vuje vedle komisionálně sledovaných výzkumů na Pražském hradě a na Vyšehradě jeden z nejstarších plošných odkrytů stratifikovaného historického terénu v městském prostředí. Borkovským avizované (*Borkovský rkp. B, 3*) pokračování některé z fází pohřebiště jižním směrem mimo plochu vlastního náměstí doložil ještě v r. 1936 R. Turek izolovaným a blíže nespécifikovaným nálezem porušeného hrobu v prostoru čp. 108 (*Turek 1936; obr. 7: 72*) a také I. Borkovský, který objevil před tímto domem další hrob v r. 1937.

Plocha Loretánského náměstí a jeho nejbližší okolí byla pak v průběhu 2. pol. 20. století (v letech 1972, 1981, 1983, 1987, 1992, 1998) opakovaně narušována menšími rekonstrukčními pracemi, zvl. výkopy pro inženýrské sítě, které byly archeologicky sledovány (přehledně viz *Hrdlička 2005*). V letech 1972 a 1973 proběhl výzkum v areálu Lorety, kosterní pozůstatky *in situ* ani nálezy středověkého období zde však nebyly evidovány (*Huml 1975, 137*). Shodné výsledky přineslo i sledování rýh a vrtů v 80. a 90. letech s tím rozdílem, že v ploše výzkumu z let 1934–1936 byly v r. 1983 zastiženy lidské ostatky v druhotném uložení ve výplni objektu nejasné funkce (*Frolík 1985, 139*) a v r. 1992 východně od kaple sv. Matouše deponie lidských kostí v klenutém suterénním prostoru domu U zlaté koule (*Boháčová – Tomková 1992*). Nověji a rovněž bez pozitivních zjištění, pokud jde o středověké nálezové situace, byly sledovány výkopy v zájmovém prostoru ještě v letech 2004 a 2005 (*Frolíková 2007, 343; Frolíková 2008, 198*). Zatím poslední archeologickou aktivitou na ploše Loretánského náměstí byl výzkum z roku 2007, který mapoval stavební úpravy ohradní zdi a kanalizační přípojku v místech, kde se přirozený svah u severní části průčelí Černínského paláce sklání k severu. Vzhledem k povaze prací se však i tento výzkum dotkl pouze novověkých terénů, a to jen na ploše severně od pohřebiště (*Tomková 2007*).

Mimořádný význam pro poznání obecnějších nálezových souvislostí a možnost revize prvotního výzkumu má z následných archeologických aktivit především výzkum *H. Olmerové (1984; obr. 7: 664)*, který přinesl detailní informace o stratigrafii zkoumané polohy a její chronologii a současně díky absenci hrobů v dříve neprozkoumané jihovýchodní části kaple sv. Matouše umožnil úvahy o hranici plochy využívané k pohřbívání (*Olmerová 1988*). Z výsledků ostatních uvedených aktivit bylo možné pouze zprostředkovaně odvodit rozsah plochy, využívané k pohřbívání. Mimo výzkum z let 1934–1936 jsou odbornou literaturou evidovány pouhé tři hroby, z nichž hrob zjištěný před Černínským palácem (kasárnami) v r. 1902 nelze blíže lokalizovat, druhý představuje zmíněný nález porušeného hrobu dokumentovaný R. Turkem 16. 7. 1936 v rámci domu čp. 108 (*Turek 1936; dle situační přílohy nejspíše v prostoru dvora*) a třetí je porušená standardně uložená kostra objevená Borkovským v chodníku patrně před tímž objektem v roce 1937 (*Borkovský 1937, 20. 12.*). Archeologicky však nebyla dosud ověřena situace východně od Loretánského náměstí, v ploše zahrad při Trauttmansdorffském paláci. Z této polohy máme dosud k dispozici pouze zprostředkovanou informaci o výskytu četných lidských kostí (*Borkovský rkp. B, 3*), množství takto porušených hrobů však známé není.⁴ Starší nálezy lidských kostí jsou zmiňovány *J. Herainem (1912, 51)* také ve sklepech zmíněného zaniklého renesančního domu situovaného v ploše výzkumu.

⁴ Nedávný zjišťovací výzkum (*Frolík 2007b*) podle zatím jen předběžně publikovaných informací okraj pohřebního areálu nezachytil.

Obr. 5: Historické jádro levobřeží pražské kotliny ve vrstevnicovém 3D modelu současného povrchu terénu. A – hradčanský ostroh s vyznačenou polohou Pražského hradu (1) a přilehlou plochou hradčanského sídelního areálu (2), B – tzv. malostranský amfiteátr – prostor malostranského suburbia, C – vrch Petřín. Schematicky vyznačena poloha Loretánského náměstí (označeno šipkou). Digitalizace M. Křemen (podle Boháčová 2001, obr. 2A).

Fig. 5: Historic core of the left bank of the Prague Basin in 3D contour model of today's terrain. A – Hradčany promontory with Prague Castle location marked (1) and adjoining Hradčany settlement grounds (2), B – the amphitheatre of Lesser Town – area of the Lesser Town suburbium, C – Petřín Hill. Schematic highlight of Loretánské square location (marked with arrow). Digitalisation by M. Křemen (according to Boháčová 2001, Fig. 2A).

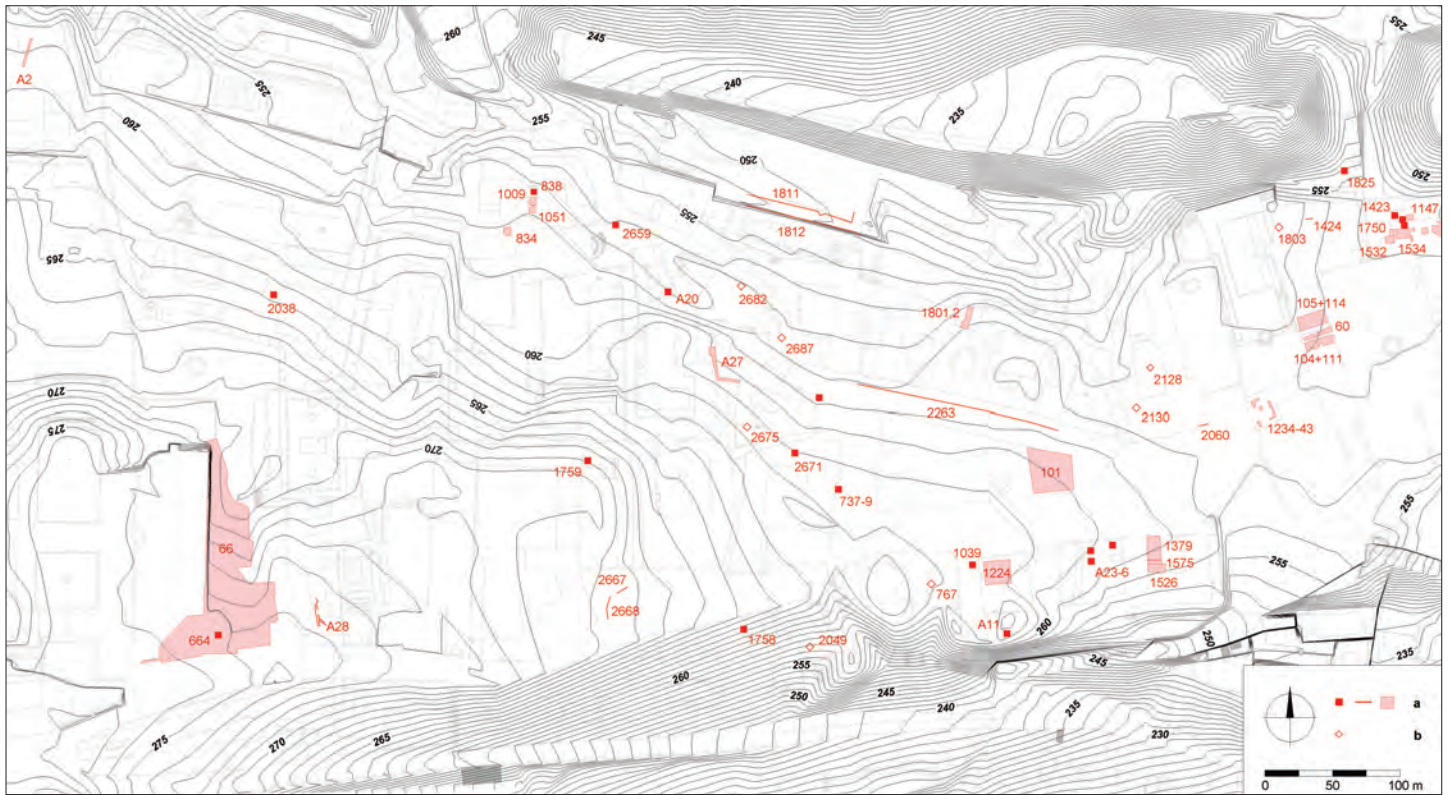
2.3 HRADČANY V PRAVĚKU A RANÉM STŘEDOVĚKU

Stopy přítomnosti člověka v západní části hradčanského ostrohu z období staršího než raně středověkého jsou zcela ojedinělé, známy jsou zejména v podobě soliterních nálezů keramických zlomků a předmětů. Výjimku představuje vrstva s neolitickou vypichanou keramikou zachycená v Kanovnické ulici (Frolík 1999, 115, 135), ostatní nálezy pocházejí z prostoru Hradčanského náměstí, kde bylo zachyceno osídlení z doby starší únětické kultury a získáno několik osamocených předmětů spojených s kulturou knovízskou a bylanskou (Frolík 1988, 156; Lutovský – Smejtek 2005, 226, 435, 554, 681).

Početnější doklady osídlení sledované části hradčanského ostrohu pocházejí z časně slovanského období. Z této i z následující starohradištní periody jsou však k dispozici pouze osamocené zlomky keramiky, jež byly evidovány v oblasti severně od Loretánského náměstí a na náměstí Hradčanském (čp. 73 v Kanovnické ul., Kapucínská ul. a čp. 184 na Hradčanském náměstí; Frolík 1986, 76, 81; Čiháková 1988a, 182).⁵ Vzácným objevem v tomto kontextu je nález žárového hrobu *in situ*, k němuž došlo při výzkumu Loretánského náměstí v západní části zkoumané plochy v r. 1935. Nádoba pražského typu se spálenými kostmi ženy byla provázena ještě torzem další nádoby (H105; II, 3.1, obr. 18; nověji Profantová 2005). Z plochy výzkumu bylo dle Borkovského prvotní informace získáno ještě dvanáct dalších zlomků keramiky pražského typu (Borkovský 1939a, 98). Protože některé z nich se kumulují na jednom místě, lze předpokládat, že hrob nebyl v této poloze zcela osamocený. Soliterně se objevující keramické zlomky z výše uvedených poloh hradčanského ostrohu s pohřbíváním nejspíše přímo nesouvisejí.

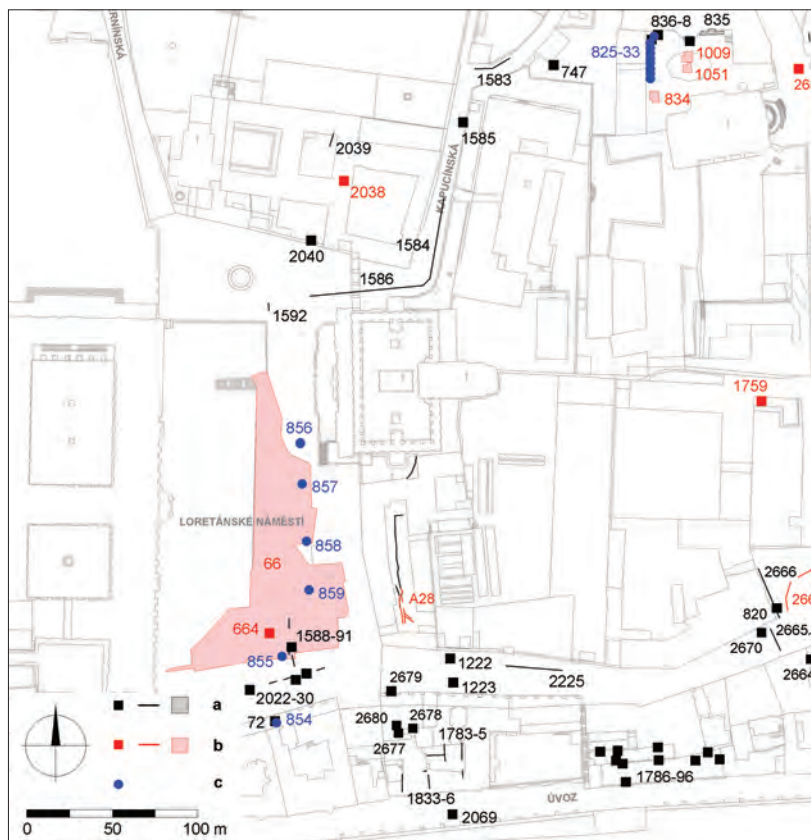
V průběhu středohradištního období se osídlení ostrohu významně zahustilo. Dokládají to torzovitě zachované reliktury sídlištních vrstev v původní poloze či nálezy keramických i dalších předmětů v sekundárních pozicích (obr. 6: b; Frolík 1986; týž 1988; týž 1999; Frolík – Tomková 1997; Boháčová 2007; Boháčová – Herichová 2009). Přestože jsou starší středověká souvrství značně narušena mladšími sídelními

⁵ Zcela odlišná je ve srovnání s tím situace známých sídelních poloh s pozůstatky soudobých sídlištních objektů v severozápadní i západní části Prahy (bubenečsko-dejvická oblast, Liboc, vokovicko-veleslavínská oblast, Jinonice, Stodůlky, Řepy, Řeporyje; Lutovský – Smejtek 2005, 852, 888–889, 892–899; Profantová 2009, 313).

Obr. 6: Praha – Hradčany. Archeologické doklady raně středověkého osídlení ve vrstevnicovém plánu současného povrchu na podkladě katastrální mapy (podle Boháčová – Herichová 2009, obr. 3). Raně středověké nálezy a – *in situ*; b – v druhotném uložení.

Fig. 6: Prague – Hradčany. Archaeological evidence of Early Medieval settlement on contour map of current terrain based on cadastral map (according to Boháčová – Herichová 2009, Fig. 3). Early Medieval finds a – *in situ*; b – secondary deposit.

Obr. 7: Praha – Hradčany. Loreťanské náměstí s okolím. Rozložení archeologicky zkoumaných ploch. Aktualizovaný výřez (podle Boháčová – Herichová 2009, obr. 2) z mapy archeologických dokumentačních bodů (Hrdlička 2005).

Fig. 7: Prague – Hradčany. Loreťanské square with surroundings. Layout of archaeologically studied areas. Updated detailed view (according to Boháčová – Herichová 2009, Fig. 2) from Map of Archaeological Documentation Points (Hrdlička 2005).

aktivitami, lze z hustoty nálezů a jejich rozmístění usuzovat, že hradčanský areál byl v průběhu raného středověku nejen kontinuálně a intenzivně využíván, ale nejpozději v prvních desetiletích 10. století i souvisle osídlen. Přitom jeho sídelně využívaná plocha zasahovala od hlavní hradby knížecího hradu nejméně až do prostoru dnešního Loretánského náměstí. Středohradištní zlomky drobných i větších rozměrů byly rozptýleny poměrně rovnoměrně po celé zkoumané ploše náměstí a dokládají jednoznačně osídlení ne-li přímo tohoto prostoru, pak jeho bezprostředního sousedství (*Boháčová 2007; táž 2008; Boháčová – Herichová 2009*).

Vzhledem k rozložení archeologických sond a získaným poznatkům o rozmístění raně středověkých nálezů v prostoru hradčanského areálu je možné předpokládat, že vzdálenosti mezi jednotlivými sídelními jednotkami se pohybovaly maximálně v řádech desítek metrů. Lze tak uvažovat o značně kompaktním osídlení. Významné doklady sídlištních aktivit byly ale zachyceny i v dalších polohách západně od Loretánského náměstí při západním okraji ostrohu (*obr. 6: A2*). V této oblasti je však zatím archeologicky prozkoumáno jen velmi malé procento z rozlohy tohoto území, proto nemůžeme posoudit, zda osídlení v okrajové západní části Hradčan tvořilo součást rozlehlého sídelního areálu, či zda se zjištěné sídelní jednotky v tomto prostoru již vyskytovaly izolovaně.

Nevyjasněná je otázka opevnění západní části hradčanského ostrohu. V závěru středohradištního období byla východní část tohoto sídelního areálu s nejstarším pražským kostelem Panny Marie, přiléhající k západnímu příčnému úseku hradby knížecí rezidence, opevněna hradbou, přistavěnou k fortifikaci akropole. Zcela jednoznačný doklad opevnění předhradí máme zatím pouze ve dvou fázích krátkého úseku jeho severní větve (*Boháčová 2001, 218–231; obr. 3: a*), pozice příčného opevnění stále ještě není jednoznačně určena. Příčnou hradbu západního předhradí při východním okraji Hradčanského náměstí v místech, kde ji předpokládal I. Borkovský, archeologický výzkum neprokázal (*Frolík 1997*). Nebyla zatím průkazně doložena ani na jiných místech hradčanského areálu. V současnosti tedy nelze stanovit, jaká část historických Hradčan tvořila opevněné předhradí raně středověkého Pražského hradu. Vedle představy o samostatně vydělené ploše s kostelem Panny Marie, k níž dospěl v průběhu 50. let I. Borkovský (srov. *Borkovský 1949, 40–64 a Borkovský 1969, 51*) a která dodnes není i přes chybějící důkazy výrazně zpochybňována, je nutné počítat jak s platností předchozích hypotéz, zahrnujících do opevněné plochy celé dnešní Hradčanské náměstí (*Borkovský 1949, 39–40, 59*), tak i s možností, že součástí opevněné plochy mohla být i rozsáhlejší část Hradčan (*Boháčová 2008, 109, fig. 4; táž 2009/2004, 91–93, obr. 7*). Jedna z prezentovaných variant počítá s tím, že vrcholně středověké městské opevnění, probíhající východně od Loretánského náměstí v jeho těsné blízkosti, respektovalo linii starší hradby.⁶ Další z hypotéz zahrnuje do opevněné plochy i jeho osídlený prostor.

Podobu hradčanského areálu v době před vybudováním prvé nadzemní fortifikace neznáme. Intenzita sídelních aktivit, která pokračovala i ve stoletích následujících, se významně projevila na stavu dochování nejstarších částí stratifikace Hradčan. Raně středověké situace byly opakovaně narušovány zvláště v prostoru komunikací, souvislejší plochy s doklady aktivit raného středověku nalézáme pouze při hranách ostrohu, a to spíše výjimečně. Naopak zcela běžný je výskyt středohradištní a starší mladohradištní keramiky v sekundární poloze. To vše ztěžuje rekonstrukci vývoje a poznání charakteru sledovaného areálu.

Pohřebiště středohradištního charakteru byla důsledně oddělena od osídlené plochy. Věncem pohřebišť, který ostroh obklopoval, pravděpodobně vymezuje sídelní areál společně s morfologií terénu. Výjimku z tradičních zvyklostí doby představují dynastické pohřby v kostele Panny Marie. Ačkoliv struktura osídlení Hradčan v této době zůstává nepoznána, přítomnost dřevěné nadzemní stavby dokládá však alespoň pro část osídlené plochy již pro středohradištní sídelní periodu nadstandardní nálezové prostředí (*Boháčová – Herichová 2009* s odkazy na další literaturu).

Výzkum Loretánského náměstí prokázal, že se pohřbívání, jemuž do té doby bylo vyhrazeno místo při obvodu sídelního areálu, přesunulo již v průběhu 11. století do části osídleného prostoru. Není ale zřejmý ani vztah pohřebiště a hranice osídlené plochy, ani charakter osídlení, na jehož místo pohřbívání nastoupilo. Můžeme shrnout, že poznatky o podobě hradčanského sídelního areálu jsou velmi torzovité. Přesto z nich lze vyvodit, že nejpozději v mladohradištním období mohl být areál zastavěn jak volně rozptýlenými samostatně ohrazenými sídelními jednotkami (dvorci?), tak shluky izolovaných obydlí.

⁶ S opevněním v této poloze by mohly souviset stopy opukové konstrukce avizované J. Frolíkem (výzkum 2010, ústní sdělení na kolokviu Archeologické výzkumy v Čechách 2010, Praha, Národní muzeum 12. 4. 2011; *Frolík 2011, 31*). Torzálně zachycená konstrukce probíhala v linii gotické hradby a předběžně je J. Frolíkem kladena do rozpětí 10.–11. století.

Současně s doklady raně středověkého osídlení přinesl výzkum stopy výrobních aktivit, které lze označit za téměř všudypřítomné. Torza stratigrafií či dílčích sídelních situací v podobě stop dřevěné i zděné zástavby či výrobních objektů a soubory drobné hmotné kultury pak opakovaně dokládají v prostoru hradčanského areálu jak vyšší sociální prostředí, tak přítomnost níže postavených složek společnosti, spjatých s hospodářskou činností (Boháčová – Herichová 2009, obr. 28). O výlučném prostředí svědčí pozůstatky zděné profánní stavby. Na rozdíl od pravobřežního suburbia představovaly doposud zděné objekty sice jen ojedinělé nálezy, stopy maltoviny evidované na více místech Hradčan však nasvědčují jejich početnějšímu výskytu (Borkovský 1964, 18, 36; Frolík 1988; souhrnně Boháčová – Herichová 2009).⁷

Nejpozději v průběhu mladohradištního období lze předpokládat přímou vazbu mezi knížecí a později královskou rezidencí a osídlením bezprostředně s ní sousedícím, které zaujalo prostor pozdějšího města Hradčan. Ve středověku byla tato plocha rozkládající se západně od hlavního opevnění akropole vnímána jako jednotný prostor „*ante Pragense castrum*“ (FRB II, 302–303). Jeho poznání komplikuje skutečnost, že v poslední třetině 13. století došlo v části předhradí přiléhající bezprostředně k hradní akropoli k radikální a rozsáhlé proměně, vyvolané potřebou výstavby mohutného fortifikačního systému: „*Hoc etiam anno duo fossata facta sunt ante Pragense castrum, unum cum lapidibus et aliud maius sine lapidibus in latitudine XL cubitorum, in profunditate XXX, longitudo utriusque protendebatur a rivulo Bruska usque in Oboram. Renovatum est et antiquum, quod est propius muro castrì, ab una parte muro caementato erectum est.*“ (FRB II, 302–303).

Výzkum Loretánského náměstí z let 1934–1936 představuje detailní sondu do vývoje hradčanského areálu zejména ve středověku, ale i v novověku. Zjištěné rozsáhlé pohřebiště s počátky v 11. století svědčí o proměně, k níž došlo v průběhu mladší fáze raného středověku ve vztahu k mrtvým. Výzkum současně doložil alespoň pro část zkoumané plochy neočekávané, a navíc v rozpětí několika staletí opakované, střídání pohřbívání s běžnými sídlištními aktivitami či alespoň jejich bezprostřední kontakt (Boháčová 1991; táž 2007). S tímto závěrem korespondují i výsledky výzkumu drobného zkoumaného výseku kulturního souvrství v jižní části Loretánského náměstí (Olmerová 1988). Tato skutečnost nepochybně odráží změny, k nimž v mladší fázi raného a v počátcích vrcholného středověku došlo v dynamice a v charakteru středověkého osídlení této části Hradčan.

Po založení města Hradčan ve třicátých letech 14. století zůstal dříve intenzivně využívaný sídelní prostor dnešního Loretánského náměstí vně linie městského opevnění (obr. 3: c). Zdejší situaci po výstavbě gotického opevnění zachycují již vrcholně středověké písemné prameny, které kladou do prostoru bezprostředně za hradčanskou bránu, „*primam a walva Hradczanensi in Strahowiam transuendo*“, osadu Pohořelec s kostelem sv. Vojtěcha (Tomek 1872, 163, 167).

2.4 HRADČANY VE STŘEDOVĚKU A V NOVOVĚKU

2.4.1 HISTORIE HRADČAN V PÍSEMNÝCH PRAMENECH A HISTORIOGRAFII

Třetí město pražské – Hradčany vzniklo západně od Pražského hradu někdy ve druhé čtvrtině 14. století. Jeho vznik bývá nejnověji dáván do souvislosti s návratem Karla IV. z Itálie v roce 1333 a jeho přesídlením na Pražský hrad (Vilímková 1983, 46). Městská kniha Hradčan je poprvé uváděna k roku 1350. Podoba opevnění Hradčan je problematická a v literatuře se setkáváme s různými názory i na to, kudy probíhalo (např. Tomková 2000, 15; Vlček a kol. 2000, 151; Čiháková – Havrda 2008; Kupka 2008, 83; Bartošová – Herichová – Kašíčka – Tomková 2010, 242). Podle převažujícího názoru navazovala gotická hradba města Hradčan (obr. 3: c) na přemyslovské opevnění Malé Strany. Věrohodná rekonstrukce průběhu a podoby opevnění je ale i v případě vrcholně středověké hradby předmětem budoucího bádání. Její jednoznačně doloženou součástí je Strahovská brána, která přetínala Loretánskou ulici v místech dnešních čp. 179/IV a 180/IV (obr. 8 a 9).

V poslední třetině 14. století přestal původně vymezený prostor Hradčan dostačovat a vně prvotního opevnění začaly vyrůstat nové měšťanské domy, nejdříve za Strahovskou branou, poté za branou Špitálskou v prostoru pozdějšího Nového světa. Za Strahovskou branou, na území mezi prvotním městským opevněním a opevněním Strahovského kláštera, vysadil roku 1373 místopurkrabí Hradčan Aleš

⁷ Zatím posledním objevem, který takový předpoklad potvrdil, byl nedávný nález torza zdíva kvádríkového domu porušeného stavbou Salmovského paláce (nepublikovaný výzkum K. Chlůstkové, ARÚP; <http://www.arup.cas.cz/cz/onas/tz-hradcanske-namesti.html> [11. 9. 2009]; zmíněno Chlůstková 2010, 29).

Obr. 8: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí a Strahovská brána (označeno šipkou), tušová kresba perem J. D. Huber, 1769. Výřez (podle *Bečková 2000*, obr. 12).

Fig. 8: Prague – Hradčany, Loretánské square and Strahov Gate (marked with arrow), ink drawing by J. D. Huber, 1769, Detailed view (according to *Bečková 2000*, Fig. 12).

Obr. 9: Tzv. Vratislavský prospekt – Praga Bohemiae metropolis accuratissime expressa, Jan Kozel a Michael Peterle, 1562. Detail se Strahovskou bránou (podle *Fučíková 2003*, 261).

Fig. 9: Praga Bohemiae metropolis accuratissime expressa, so-called prospect of Wrocław, Jan Kozel and Michael Peterle, 1562. Detail with Strahov Gate (according to *Fučíková 2003*, 261).

z Malíkovíc zmíněnou osadu Pohořelec. V místech dnešního Loretánského náměstí rozdělil měšťtěstě osadníkům právě místopurkrabí, horní část (dnešní náměstí Pohořelec) pak opat strahovský. Jedním z prvních osadníků v místech za Strahovskou branou v prostoru dnešního Loretánského náměstí (dům čp. 2) byl i kameník Michal Parlěř, bratr Petra Parlěře, druhého stavitele katedrály sv. Víta. V místech, kde dnes stojí dům čp. 102 a Loreta čp. 100, jsou k roku 1383, respektive 1381 zmiňovány tři domy (jeden obýval zlatník Dominik, druhý Michal Parlěř, *Vlček a kol. 2000*, 321, 301). K zániku této zástavby došlo za husitských válek. Stejný osud pak postihl i domy při dnešní jižní straně Loretánského náměstí, čp. 108, čp. 109, o nichž první zmínky pocházejí z druhé poloviny 15. století (*Pařez – Kovář 2010*, 2).

Domy na středověkých Hradčanech byly většinou v majetku šlechticů a kléru svatovítské katedrály (*Bečková 2000; Benešová 2000*, 23; *Kalina – Kořátko 2004*, 159). Na prahu novověku, za Vladislava II. Jagellonského (1471–1516), získaly Hradčany právo dvou trhů ročně. Stavební ruch konce 15. století na Pražském hradě se odrazil i na Hradčanech. Zájem o bydlení v blízkosti Hradu mělo jak panstvo, tak ti, kdo na Hradě pracovali. 2. června roku 1541 vyhořely při rozsáhlém požáru takřka celé Hradčany (42 domů). Ušetřeno zkázy zůstalo jen několik domů po jižní straně Loretánské ulice. Požár takového rozsahu narušil dosavadní stavební ráz gotického levobřeží Prahy. Souvislé bloky spálenišť poskytly prostor pro výraznou urbanistickou restrukturalizaci Hradčan. Hromadná znovuvýstavba městských domů a budování nových šlechtických paláců na parcelách uvolněných požárem i nuceným odprodejem poustek jejich zruinovanými majiteli zcela změnila nejen majetkovou skladbu držitelů domů, ale především dosavadní slohový ráz této části Prahy. Nejenom nové paláce aristokracie, ale i nově vystavěné domy měšťtanů byly oproti svým předchůdcům větší, neboť často vznikaly spojením dvou až čtyř původních parcel. Z beznadějněho spáleniště se tak Hradčany v druhé pol. 16. století staly kvetoucím městem, daleko významnějším než před požárem. S přítomností místodržitele, císaře, císařského dvora a jej obklopující aristokracií získávaly charakter rezidence nejvyšší kvality, byly ubytovacím i obslužným místem pro Pražský hrad (*Ledvinka 1998*, 182).

V roce 1567 se hradčanští měšťtané obrátili na císaře Maxmiliána I. se žádostí o povolení některých nových práv, dále oprav hradeb s branami a možnosti vybírání cla z nákladních vozů. Zejména se dovoľávali neuskutečněného úmyslu císaře Ferdinanda I., který chtěl hlavní příjezd ke Hradu vydláždit. Pro podporu této žádosti se předem zavazovali, že každý měšťtan vydláždí kus místa před svým domem, aby „*nevonní a nepřijemní smradové a bláta ve městě přetržena býti mohla*“ (*Vančura 1976*, 91).

Nejintenzivnější rozmach zaznamenala renesanční výstavba na Hradčanech v době Rudolfa II. (1576–1612), během níž zde začali stavět především představitelé panských rodů, kteří uvolněné pozem-

Obr. 10: Typy popravišť ve Vratislavi (a) a v Nymburce (b), detail z jednotlivých obrazů z cesty falckraběte Ottheinricha z let 1536–1537 (podle *Schulz – Marx 2003, XXII*).

Fig. 10: Town place of execution in Wrocław (Poland – a) and in Nymburk (Bohemia – b), detail from individual scenes from travels of Count Palatine Otto Henry from 1536–1537 (according to *Schulz – Marx 2003, XXII*).

ky buď zakoupili, nebo je dostali darem od Rudolfa II. vlastníciho celou řadu domů na Hradčanech. Městská zástavba se na konci 16. století rozvíjela i v prostoru za Strahovskou branou po jižní straně Loretánské ulice. Za zmínku zde stojí zejména velké domy, které v té době byly rozšířeny o podloubí. Na protější severní straně, v místech pozdější kaple sv. Matouše, jsou zmiňovány dva domy – U zlaté koule a dům Kumerovský (*Vilímková – Pokorný 1985, 14*). Vztah Rudolfa II. ke Hradčanům se pozitivně projevil ve skutečnosti, že je roku 1598 zařadil mezi královská města. I tak jim zůstaly různé poddanské povinnosti, jako hlídání vězňů v Daliborce nebo svážení sena v Královské oboře. Přes tyto povinnosti Hradčany společně s Malou Stranou vzkvétaly a měnily se v honosná rezidenční města, kde si domy zakupovala vzrůstající se šlechta domácí i cizí, zámožní řemeslníci, dvořané, různí specialisté a dodavatelé dvora. Dělo se tak především proto, že tehdejší společenský předpis velel, aby každý šlechtic za svého pobytu v Praze bydlel ve vlastním domě (*Vančura 1976, 94*).

Poddanské závazky Hradčan zrušil ke dni 22. září 1628 až Ferdinand II. (1621–1637). V roce 1645 bylo dokončeno barokní opevnění, ani to však Hradčany a Malou Stranu v roce 1648 neubránílo před švédským vpádem. Nejpostiženějšími místy byla dnešní oblast Lorety a Nového Světa (*Vilímková – Pokorný 1985, 14*). Konec třicetileté války znamenal nový stavební ruch, který se vyznačoval snahou o spojování menších domů a jejich přestavbami na velké šlechtické paláce. Roku 1747 Marie Terezie povýšila Hradčany na čtvrté město pražské a přislíbila jim účast na zemském sněmu (*Lorenc – Tříška 1980, 20*). Svoboda plynoucí ze statutu města však netrvala dlouho, neboť josefínská centralistická administrace přistoupila k nucenému spojení všech měst pražských do jediného správního celku, a to dvorským dekretem z 2. června 1783, který vešel v platnost 2. února 1784 (*Vlček 2000, 40*).

2.4.2 HRADČANSKÉ POPRAVIŠTĚ

V souvislosti s Hradčany se dochovalo několik historických zpráv z 15. a 16. století, které hovoří o popravišti nebo o katech. Bohužel přesná lokalizace míst, vážících se k jednotlivým zprávám, dnes není možná. Vzhledem k situování některých poprav před Strahovskou branou se lze pouze domnívat, že by se mohly vztahovat k Loretánskému náměstí, ale vyloučit nelze ani náměstí Hradčanské. Jak dokládají ikonografické prameny dochované pro některá středověká města, formy soudobých popravišť se značně různily a ani jejich umístění vůči osídlenému prostoru nebylo jednotné (*obr. 10a, b*; viz také *Blažková-Dubská 2005b, 211*). Loretánské popraviště, které údajně mělo být určeno k popravám osob šlechtických, zatímco zločinci nízkého stavu měli být popravováni dále za Pohořelcem, zmiňuje *Ruth (1904, 665)*. V následujícím přehledu jsou zmínky o popravištích řazeny chronologicky.

Nejstarší dochovaná zpráva o popravišti na Hradčanech se váže k roku 1490. Jedná se o popravu dvou panošů Alexandra a Podvinského, kteří náleželi ke knížeti Hynkovi z Poděbrad. K trestu smrti byli odsouzeni králem Vladislavem II. za přípravu údajného spiknutí. „Dne 10. května řečeného roku (1490) byli oba vězňové, kteří byli v mučírně na Křivoklátě několikrát mučeni a pak přivezeni do Prahy, vyvedeni na popravní

Obr. 11: Hradčany v polovině 17. století, šrafiurou vyznačeno staveniště Černínského paláce, 1 – Kumerovský dům; 2 – dům U zlaté koule; výřez (podle Lorenc – Tříška 1980, obr. 10). Pozice domů: a – ibid., b – dle výsledků archeologického výzkumu.

Fig. 11: Hradčany in mid-17th century, Černínský Palace building site marked with hatching, 1 – Kumerovský House; 2 – House U zlaté koule; detailed view (according to Lorenc – Tříška 1980, Fig. 10). Position of the houses: a – ibid., b – according to results of the archaeological excavation.

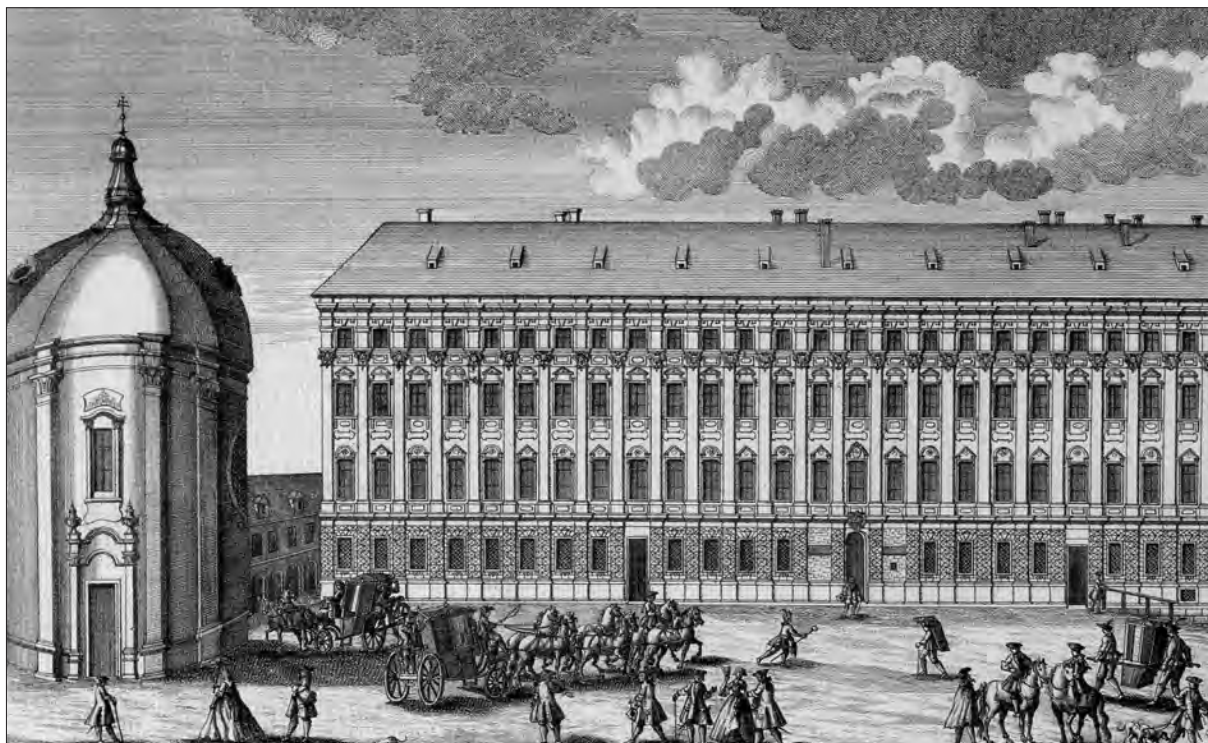
místo uprostřed rynku Hradčanského a tam od kata čtvrceni“ (Svátek 2004, 65).⁸ Nevypařená poprava v roce 1509, lokalizovaná obecně na Hradčany, stála život samotného kata a jeho kolegu. „Když pak o několik dní později kat stínal na Hradčanech ještě dva odsouzené, chybil se jednoho, tak že ho druhý kat musil dotíti. A tu lid, rozhořčený popravami těmi, obořil se na oba katy a utloukl je kamením“ (Svátek 2004, 72). K roku 1512 se váže nejznámější zpráva o popravě dvou loupežných rytířů na popravním místě na Hradčanech (Pohořelci)⁹ a ilustrační vyobrazení popraviště v kapli sv. Barbory.¹⁰ „O tři léta později odsoudil soud zemský dva loupežné rytíře, bratry Chlevice, kteří byli též ukrutných vražd na obětech svých dopouštěli, vyvedli je na popravní místo na Hradčanech, kdež oba kat na kůl vrazil a do výše vztyčil. Jeden z nich vypustil brzo ducha, druhý ale byl živ ještě v noci, a když se s ním kůl zlámal, dovlekl se až ke blízkému kostelu sv. Benedikta, kdež mu pak ráno kněz posloužil svátostí, načež teprve vrah dokonal a před vchodem do řečeného kostela pochován byl. Výjev tento byl později vymalován v kapli svaté Barbory, patronky umírajících, která označuje někdejší ono místo popravní na Hradčanech a v níž obraz onen, dílo to proslulého umělce českého Václava Reinera,¹¹ posud lze na zdi spatřiti“ (Svátek 2004, 72). Další zpráva hovoří o popravním místě na Pohořelci a opět o hradčanském popravišti. „Pro falšování kšaftu byli roku 1537 státi též zemani Jaroslav Kapoun ze Svojkova a Vlkovský z Vlkova, touže dobou pak byl jat pan Václav Šárovec, že nařkl soudce zemské a když se z obžaloby nevyvedl, zmučen jest na hradě Pražském a stát na Pohořelci,

⁸ Text pod názvem K dějinám poprav a katů v Čechách vycházel v letech 1885–1887 nejprve na pokračování v časopise Lumír. Souborně poprvé vyšel v roce 1891 v Obrazech z kulturních dějin českých (I. díl). V roce 2004 jej vydalo nakladatelství Havran se zachováním dobového jazyka a s minimem úprav. Všechna vlastní jména a data zůstala zachována, jak je uvedl autor.

⁹ Líčení této události u Václava Hájka z Libočan: „Při tom času, když se pamatuje den Svátosti, a bylo to na den svatého Jiří, páni zemští, chtějí dva z rytířského stavu na Pohořelci na koly vstřít. Jednomu z nich, nějakému Chlévcovi vyšel kuol vedle ramena, takže jemu hlava zdravá zuostala a on modlil se Pánu Bohu velmi snažně až do večera a v noci zlámal se jemu kuol u samého zadku a on s tím kolem, an v něm vězí, šel až na Hradčany a tu se v nějakém hnoji uložil. A nazajtrí ráno všel do jednoho domu vedle kostela svatého Benedikta a kázal sobě zavolati kněze jednoho z kostela pražského a tu se Pánu Bohu před ním svých hříchuov s náboženstvím vyznával ... Pane Bože všemohúci, prosím, ať přimluva svaté panny Barbory, mučednice tvé, vždycky jest mi k pomoci. To vyslyšev kněz hned jemu podal svátosti velebné a on hned toho dne umřel a při kostele svatého Benedikta s pláčem mnohých lidí pochován.“ (Kolár ed. 1981, 668–9).

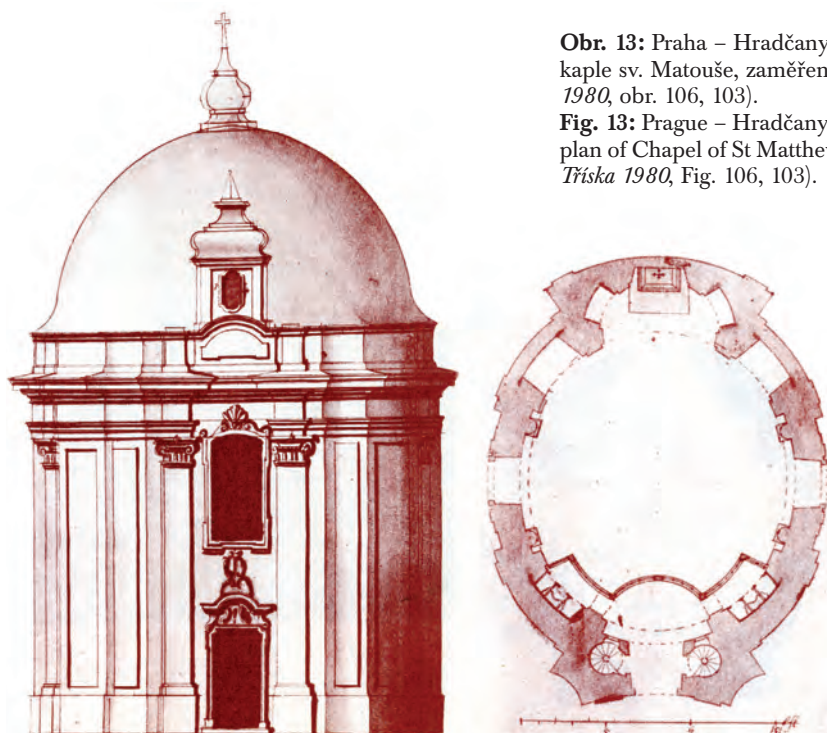
¹⁰ Barokní kaplička postavená v letech 1725–1730 architektem Františkem Maxmiliánem Kaňkou na náklad hraběte Štěpána Kinského. Kaplička má tvar půleliptické niky a je umístěna ve vysoké ohradní zdi v horní části dnešní Loretánské ulice naproti Vrtbovskému paláci (Vlček a kol. 2000, 55). Původní malba zachycená pozdější skicou zobrazovala popraviště v pusté hornaté krajině, jejíž morfologie snad jen vzdáleně může připomínat vrcholovou partii hradčanského ostrohu (Bouše – Preiss 1971, 195; zde i detailní komentář k vyobrazení).

¹¹ Václav Vavřinec Reiner (1689–1743).

Obr. 12: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Černínský palác, vlevo kaple sv. Matouše, rytina B. B. Werner, polovina 18. století (podle *Bečková 2000*, obr. 49).

Fig. 12: Prague – Hradčany, Loretánské square. Černínský Palace, Chapel of St Matthew on the left, engraving by B. B. Werner, mid-18th century (according to *Bečková 2000*, Fig. 49).

Obr. 13: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Průčelí a půdorys kaple sv. Matouše, zaměření stavitele J. Jägera, 1759 (*Lorenc – Tříška 1980*, obr. 106, 103).

Fig. 13: Prague – Hradčany, Loretánské square. Façade and ground plan of Chapel of St Matthew, plan by builder J. Jäger, 1759 (*Lorenc – Tříška 1980*, Fig. 106, 103).

kterýž trest stihl roku 1544 z neznámé již příčiny pana Jana Popela z Vesce a za nedlouho na to pana Buriana Medka z Valečka, jenž byl dal dvoje svědectví křivé. Na těch obou vykonal kat krvavou práci svou na popravišti Hradčanském“ (Svátek 2004, 77). Po potlačení odboje stavů v roce 1547 bylo „tolik osob všech stavů v Praze jato, že pro ně Hradčanské žaláře nestačily“. K trestu smrti byli odsouzeni Václav Pětipeský z Chýně, Bernard Barchanc z Barchova, Václav z Jelení a staroměstský primas Jakub Fikar z Vratu: „... ti všichni byli odsouzeni k smrti

Obr. 14: Praha – Hradčany. Tzv. Vratislavský prospekt – Praga Bohemiae metropolis accuratissime expressa, Jan Kozel a Michael Peterle, 1562. Výřez (podle Fučíková 2003, 261).

Fig. 14: Prague – Hradčany. Praga Bohemiae metropolis accuratissime expressa, so-called prospect of Wrocław, Jan Kozel and Michael Peterle, 1562. Detailed view (according to Fučíková 2003, 261).

mečem, kterýž trest byl na nich vykonán na zvláštním lešení na náměstí Hradčanském v den 21. srpna, právě když byl zahájen sněm stavovský, kterýž proto od té doby byl zván „krvavým““ (Svátek 2004, 78).

Na rozdíl od uvedených situování popraviště obecně do prostoru Hradčan se poprvé nabízí přesnější umístění za Strahovskou branou, patrně do míst dnešního Loretánského náměstí, kde se v roce 1588 odehrála poprava na „...popravním místě za Strahovskou branou, kde měl býti stát vrah, který v židovském městě v hádce zabil žida. Při popravě té ale počínal si kat tak neobratně, že ni po třetí ráně mečem hlava nespadla. To rozlítilo přítomný lid tak velice, že kata i jeho holomky kamením utloukl, tak že dva z nich na místě mrtvi zůstali“ (Svátek 2004, 103). Druhá zmínka o téže poloze popraviště na Hradčanech se vztahuje k roku 1612, kdy byl v den smrti Rudolfa II. zatčen a uvězněn jeho nejvyšší komorník Kašpar Rucký z Rudz, který byl obviněn za politické pletichy a odírání krále. Ze strachu z mučení se však v žaláři v Bílé věži oběsil. „Kat přišel s károu pod okno Bílé věže, jímž mrtvolu oběšence vyhodil, načez ji vyvezl na popravní místo před Strahovskou branou (kde se nyní usedlost Andělka¹² nalézá), usekal jí nohy a ruce, srdce vytrhl z těla a tloukl jím mrtvole o hubu, a konečně tělo na kusy rozsekal a do jámy vhodil. A poněvadž se hned na to roznesla pověst, že prý duch Ruckého na hradě straší, musil kat kusy těla jeho zase vyhrabati a spáliti“ (Svátek 2004, 82). Podobný osud pak stihl i jednoho z vůdců českého povstání Martina Fruvejna z Podolí, který byl v roce 1621 odsouzen k trestu smrti. Stejně jako Kašpar Rucký spáchal několik dní před popravou sebevraždu skokem ze střechy Bílé věže: „...holomci katovi vzali mrtvolu do pytle, vložili ji na káru a odvezli na výše řečené popraviště před branou, kde jí kat nejdřív hlavu stal, tělo rozčtvrtil a jednotlivé části před Branami Pražskými na koly rozvěsil“ (Svátek 2004, 82).

Na závěr uvedeme ještě dvě zprávy, které zcela obecně hovoří o hradčanských katech. První je uváděna v souvislosti s rozsáhlým požárem Malé Strany a Hradčan: „v některém domku v zadní části královského hradu bydlel hradčanský kat, neboť se tam při požáru roku 1541 dva holomci katovi popálili“ (Svátek 2004, 37). K roku 1584 se váže zpráva o holomkovi hradčanského kata Jírovi Pelhřimovském, který byl odsouzen „pro nepilnost v šetření vězňů a nevěrné v tom chování“. Původně byl odsouzen ke ztrátě hrdla, ale nakonec mu byla udělena milost (Svátek 2004, 108).

¹² Usedlost Andělka je lokalizována do prostoru dnešních Střešovic (viz např. 2. vojenské mapování). V roce 1756 dal Strahovský klášter postavit na vinici Andělce stejnojmenný dvorec, kam se přemístilo centrum klášterního hospodářství z dvorce čp. 8. Na Andělce byla zřízena i kaple zasvěcená p. Marii – královně andělů. Původně chránila cestu ke Střešovicím a Břevnovu. Poznámka v závorce, zmiňující v této souvislosti usedlost Andělka, lokalizaci popravního místa do prostoru Loretánského náměstí ještě více problematizuje. Identifikovat místo tohoto názvu, které by leželo blíže Loretánskému náměstí než usedlost Andělka ve Střešovicích, se nám nepodařilo.

Obr. 15: Praha – Hradčany. Codex Borri. Výřez (NPÚ – ústřední pracoviště, sbírka plánů: PPOP-996-5-270).

Fig. 15: Prague – Hradčany. Codex Borri. Detailed view (NPÚ – Central Office, Map Collection: PPOP-996-5-270).

2.4.3 LORETÁNSKÉ NÁMĚSTÍ V PÍSEMNÝCH PRAMENECH A HISTORIOGRAFII

Název Loretánské náměstí je odvozen od Lorety – poutního místa, založeného zde roku 1626. Prosadil se někdy na konci 17., případně na počátku 18. století.

Nejstarší zpráva, která se váže k dnešnímu Loretánskému náměstí, je vyprávění kronikáře Přibíka Pulkavy z Radenína († 1380), který líčí událost z období počátků českých dějin. Údajně v místech dnešního náměstí se kněžna Drahomíra propadla do země¹³ a „i dnešní den znamená a skuliny znamenány mohou býti té jisté věci“ (Ruth 1904, 665). Zcela ve svém stylu pak rozpracoval toto téma Václav Hájek z Libočan,¹⁴ který přidal podrobnosti i o údajném kostele sv. Matouše, jenž měl být založen vévodou Spytihněvem a podle autora měl být za husitských válek zbořen. K barokní kapli téhož zasvěcení se dle Hájka vztahuje pověst, že na jejím místě stál kostel sv. Matouše a načas zde bylo uloženo tělo sv. Ludmily.¹⁵

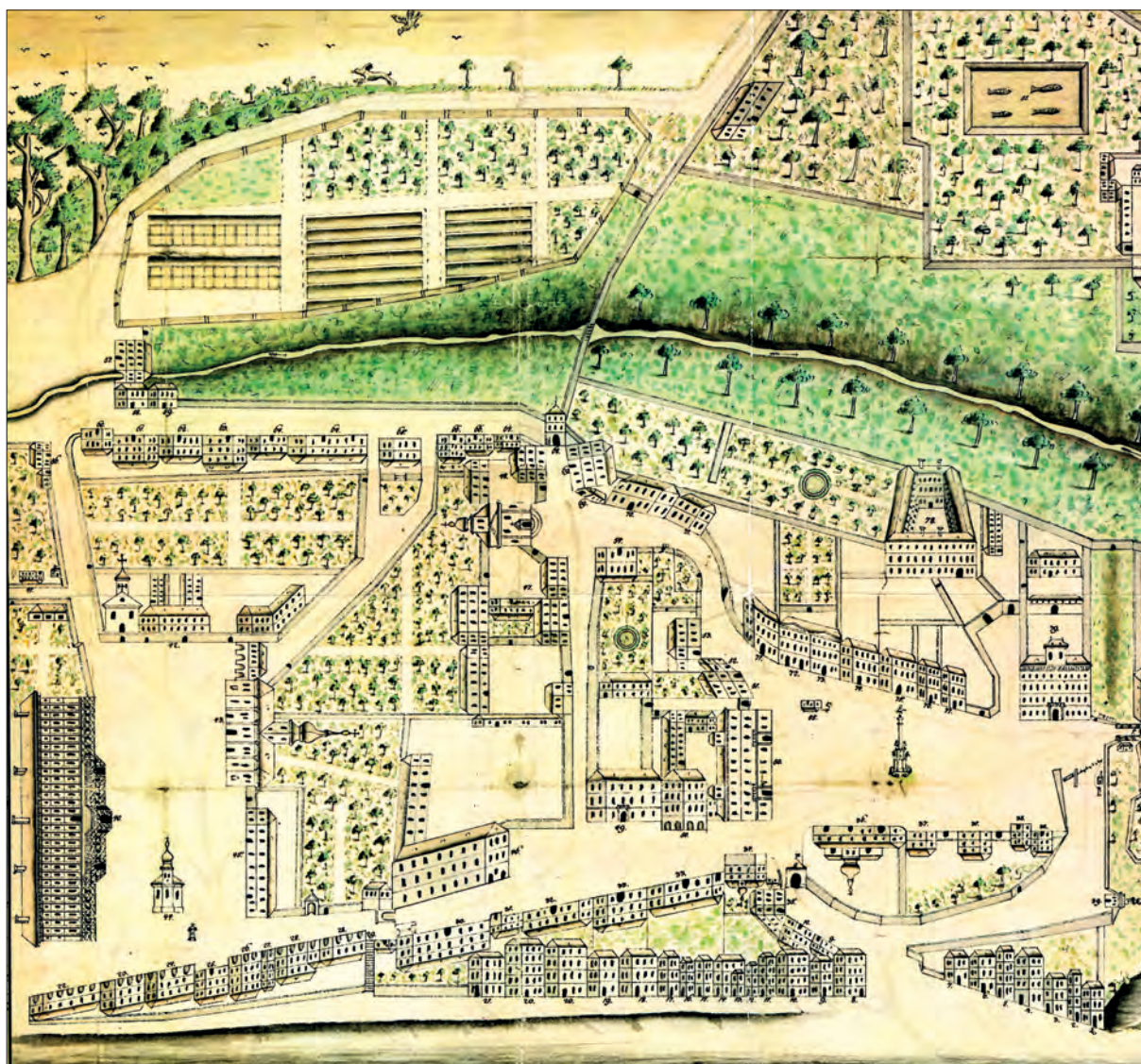
Ucelenější představu o podobě plochy dnešního Loretánského náměstí máme pro období novověku. Na přelomu 16. a 17. století vymezovaly jižní hranici obytné zástavby plochy dnešního Loretánského náměstí dva rozložitě měšťanské domy: dům U zlaté koule, kde byla hospoda nevalné pověsti (Herain 1912, 51) a od něho úzkou uličkou oddělený tzv. Kumerovský dům. Průčelí těchto domů tvořilo plynulou frontu mírně se rozvírající k západu (Lorenc – Tríska 1980, 25; obr. 11). Dům U zlaté koule je poprvé připomínán k roku 1596 a vyhořel 21. května 1605 (Vojtíšek 1919).

Na konci 17. století měl dům U zlaté koule tři nadzemní patra a v jihozápadní části a částečně pod uličkou při Kumerovském domu byl podsklepen. Hlavní vstup do domu byl od západu. Vlevo byly

¹³ Drahomíra „v tom rozněvání velikú a prokletú přísahu učinla, že hned pojede k hrobu otce svého a bohům tu že chce oběť vzácnú učiniti a jich pomoci všechny křesťany že chce dáti Zmordovati... A když od sv. Víta k Pohorělé vsi (Pohorělci) jeli, na té cestě stál kostel sv. Matúše a jeden kněz v něm mši svatú slúžil... forman kněžnin, že křestan byl, zvoneček v kostel uslyšev s koně skočil a položiv bič na zem, do kostela vběhl a rychle poklekl na kolena. To vidúci zlořečená pohanka, nadmíru hanebně zlořečiti počala a prokletým jazykem lála, tak až hlas její v tom kostela se rozhlašoval. Forman po pozdvihání z kostela vykročil, toť země se hrozně otevřela a vůz ten i s koňmi i s tou zlořečenou Drahomírou v se pozřela. V tom z té propasti ukázal se dějm a oheň a smrad nesnesitelný vyšel, toť země ta rychle se zase zavřela. Bič toliko formanuov tu zwostal na zemi.“ (Kolár ed. 1981, 224.)

¹⁴ „A po vykonání služby boží, vloživše tělo s truhlou do korby, mezi dvěma koňmi nesli poctivě až do kostela svatého Matouše, kterýž byl někdy kázal málo před svou smrtí Spytihněv před branou hradčanskou postaviti.“ (Kolár ed. 1981, 219.)

¹⁵ Jedná se o velmi pochybnou zprávu z kroniky Václava Hájka z Libočan, že kníže Václav uložil v kostele sv. Matouše přes noc tělo sv. Ludmily, když jej převáželi z Tetína do kostela sv. Jiří na Pražském hradě (Ruth 1904, 665).

Obr. 16: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Anonym, kolem poloviny 18. století, výřez (podle *Vilímková – Pokorný 1985*).
Fig. 16: Prague – Hradčany, Loretánské square. Anonymous, cca. mid-18th century, detailed view (according to *Vilímková – Pokorný 1985*).

hostinské místnosti a vpravo byt. V prvním patře byly byty, v nichž měl rohový pokoj arkýř k jihu (*Lorenc – Tříška 1980, 26*; srov. *obr. 11*). Vedle domu byl čtvercový dvůr, kde byly dvoje stáje, pro dvanáct a šestnáct koní, a velká kolna. Vjezd do dvora byl od východu z ulice, která se svažovala k Loretě. Za stájemi v koutě v severovýchodním rohu byla zdí ohrazená malá zahrádka s několika ovocnými stromy (*Lorenc – Tříška 1980, 25*). Tzv. Kumerovský dům byl necelých 30 metrů široký a zastavěný do průměrné hloubky 17 metrů. Od lobkovických nemovitostí jej oddělovala 13 metrů široká cesta, která se směrem k severu zužovala. Za domem byla zahrada nebo dvůr a celý areál měl plochu přibližně 1000 m² (*Lorenc – Tříška 1980, 27*).

Zcela zásadní vliv na podobu Loretánského náměstí měla výstavba jeho současné dominanty – Černínského paláce (*obr. 12, 16, 17*). Nejprve v roce 1652 koupil Humpert Jan Černín z Chudenic dva malé domy – Šmellerovský a Laryšovský – s příslušnými pozemky a poměrně rozsáhlými zahradami. V roce 1666 rozšířil vlastnictví rodu o sousední velký lobkovický dům, který odkoupil od dědiců Kryštofa Ferdinanda Popela z Lobkovic. Tím získal dostatečný prostor pro výstavbu reprezentativního paláce, která byla započata v roce 1668 (*Vlček a kol. 2000, 311*). Stavební ruch začal během roku 1668 a vztahuje se k němu stížnost adresovaná hradčanskému magistrátu na ustavičný provoz těžkých nákladů v uličce mezi domy U zlaté koule a domem Kumerovským (*Lorenc – Tříška 1980, 34*; *Černínská ústřední správa, karta 742, fol. 48*).

Obr. 17: Praha – Hradčany. Loretánské náměstí od jihu, Filip a František Hegerovi, kolorovaný mědiryt C. Pluth, 1794 (podle *Kropáček 1996, 57, obr. 38*).

Fig. 17: Prague – Hradčany. Loretánské square from the south, Filip and František Heger, C. Pluth coloured copperplate, 1794 (according to *Kropáček 1996, 57, Fig. 38*).

Obr. 18: Praha – Hradčany. Loretánské náměstí s pohledem na Loretu, kolorovaný lept L. Peuckert, 1793–1794. Výřez (podle *Lorenc – Tříška 1980, 147, obr. 123*).

Fig. 18: Prague – Hradčany. Loretánské square with view of Loreto, coloured etching by L. Peuckert, 1793–1794. Detailed view (according to *Lorenc – Tříška 1980, 147, Fig. 123*).

Patrně již od konce 17. století, kdy se palác dostavoval, se Černínové snažili, aby jim hradčanský magistrát povolil oba domy koupit a zbořit (*Herain 1912, 49; Černínská ústřední správa, karton 740, fol. 538*). O domu U zlaté koule se hovoří v té době jako o hospodě navštěvované sprostým lidem a lůzou, která dlouho do noci bouří a lomozí. Také hnůj z chlévů, který se z obou domů vyvážá, je svým zápachem na obtíž okolí a zvláště procesím poutníků z blízké Lorety (*Ruth 1904, 665; Herain 1912, 51*).

Herain se při identifikaci domů dopustil omylu, když zaměnil dům U zlaté koule za dům Mayerovský. Jeho identifikace domů byla dále nekriticky přejímána¹⁶ a převzal ji pro popis nálezové situace

¹⁶ Správnou identifikaci domů na základě písemných pramenů provedli V. Lorenc a K. Tříška (*Lorenc – Tříška 1980, 25*) a do své studie ji převzala i *H. Olmerová (1988, 35)*.

výzkumu Loretánského náměstí i I. Borkovský. Dům Mayerovský, dnešní čp. 102-IV sice na náměstí skutečně stával, ale byl situován více k východu – jižně od Lorety. Mezi Mayerovským domem a stavenišťem Černínského paláce stály při ulici na Pohořelci zmíněné dva další poměrně velké měšťanské domy, Kumerovský a U zlaté koule, které později koupili Černínové (první r. 1703, druhý r. 1726; *Černínská ústřední správa*, karton 740, fol. 72 a karton 739, fol. 385). Nutnost zboření obou staveb odůvodňoval tím, že svou zchátralostí hyzdí náměstí a prostor před jeho rezidencí. Právo na zboření domu U zlaté koule a sousedního Kumerovského domu si vymohl František Josef hrabě Černín od císaře Karla VI. krátce před r. 1726. Svolení ke zboření obou domů bylo vázáno povinností zaplatit hradčanské obci jistý poplatek, jehož úrok by se rovnal ztrátě ročních daní a dávek placených městu (*Herain 1912*, 51). Současně F. J. Černín přislíbil císaři a obci, že před palácem nechá vybudovat kapli sv. Matouše.

Se stavbou kaple bylo započato na konci téhož roku, kdy Václav Josef Vondra, hraběcí kasír v paláci na Hradčanech podává zprávu F. J. Černínovi, že 12. listopadu bylo zahájeno bourání domu U zlaté koule. Současně uvádí, že „*kamene, pokud byl ze zbouraného domu ‚U zlaté koule‘ k potřebě, bylo použito a co se nedostávalo, koupeno v lomech na Bílé hoře*“ (*Herain 1912*, 58). Základní kámen stavby kaple byl položen 13. srpna 1727 a posvěcení svatostánku se odehrálo 14. září 1732 (*Vlček a kol. 2000*, 58). Kromě vyobrazení kaple F. B. Wenera (*obr. 12*) se dochovalo poměrně přesné zobrazení v kopiích Josefa Jägera z roku 1766 (*obr. 13*), které zachycují jak detailní podobu půdorysu, tak fasády (*Lorenc – Tríska 1980*, 130–131; *Vlček a kol. 2000*, 59).

Kaple sv. Matouše však neměla dlouhého trvání, stála jen něco málo přes padesát let. Dne 28. ledna 1783 vyšel císařský dekret Josefa II., který nařizoval uzavřít všechny postranní kaple a modlitebny (*Herain 1912*, 61). Definitivně byla kaple sv. Matouše uzavřena v roce 1784 a v roce 1791 byla prodána jako zdroj levného stavebního materiálu (*Vlček a kol. 2000*, 58). Roku 1788 byl současně odstraněn i kamenný sloup Drahomíry, který měl ukazovat na místo, kde se podle legendy propadla do země. Při bourání kaple byla v báni nalezena latinská listina, pamětní mince Karla VI. z jeho korunovace na českého krále roku 1723, pamětní mince s poprsím jeho manželky Alžběty Kristiny, královny korunované téhož roku, a pamětní mince s poprsím sv. Jana Nepomuckého z roku 1719, kdy byl svatořečen (*Herain 1912*, 62).

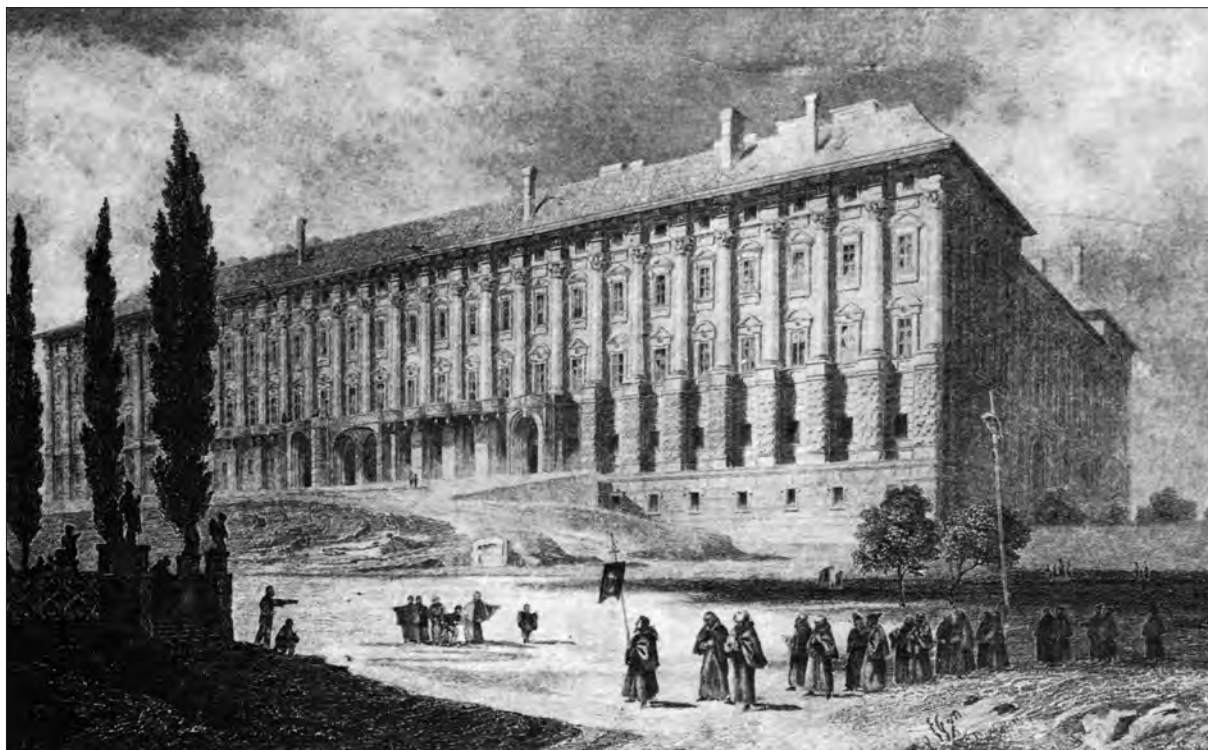
2.4.4 LORETÁNSKÉ NÁMĚSTÍ V IKONOGRAFICKÝCH PRAMENECH

Jedním z nejstarších vyobrazení Hradčan se Strahovskou bránou je dřvořez tzv. Vratislavský prospekt – Praga Bohemiae metropolis accuratissime expressa Jana Kozla a Michaela Peterle z roku 1562 (*Bečková 2000*, 16–17, 29, *obr. 8*; *Fučíková 2003*, 261; *obr. 14* – výřez, levobřeží). Zachycuje pohled z výšin nad Smíchovem na pražská města od Pohořelce až k Vyšehradu (*Hlavsa 1971*, 147). V prostoru Hradčan jsou zachyceny domy různé velikosti, většinou hrázděné konstrukce. Ucelenou představu o zástavbě Pražského hradu a Hradčan nám nabízí Codex Borri – dílo generála a inženýra Alessandra markýze Borriho, někdy též chybně Barri (uloženo NPÚ – ústřední pracoviště, sbírka plánů: PPOP-996-5-270; *obr. 15*), pořízený v roce 1638 v souvislosti s návrhem hradeb. Jeho vypovídací hodnota je pro poznání podoby Loretánského náměstí důležitá, neboť zachycuje dispoziční podobu domu U zlaté koule a Kumerovského domu. Z plánu je patrné, že se skutečně jednalo o dva rozlehlé domy, které vymezovaly v místě dnešního Loretánského náměstí severní frontu Loretánské ulice. Kolem roku 1740 je datován vznik rytiny F. B. Wenera, která zachycuje jižní část Loretánského náměstí. Dominantou rytiny je monumentální Černínský palác, vystavěný v 70. a 80. letech 17. století, v levé části rytiny je zobrazena kaple sv. Matouše z let 1727–1732 (*Bečková 2000*, *obr. 49*; *obr. 12*).

Celkový přehled o zástavbě Hradčan kolem poloviny 18. století nám zprostředkovává plán anonymního autora (*Vilímková – Pokorný 1985*) datovaný mezi roky 1748–1754,¹⁷ který zachycuje rozsah svatovítské farnosti.¹⁸ Plán je proveden primitivním, avšak názorným způsobem, a to sklopením ortogonálních

¹⁷ Sběrka map knihovny Národního muzea 93 eA 78. J. Vančura (1976, *obr. 128*) za autora plánu chybně označil Jana Josefa Dietzlera, který však zemřel již roku 1743 a vzhledem k údajům obsaženým v plánu nemohl být jeho autorem. Způsob vyobrazení jednotlivých objektů je velmi primitivní a svědčí spíše pro autorství amatéra než architekta zběhlého v kreslení. Není tedy vyloučeno, že by autorem mohl být někdo z kanovníků. Domy i kostely jsou zobrazeny zcela schematicky a některé v rozporu se skutečností, již odpovídá jedině počet podlaží (*Vilímková – Pokorný 1985*, 2).

¹⁸ Titul plánu je vepsán na úzkém pruhu jeho horního okraje v německém znění: Eigentliche Verzeichnus und Abschilderung derenjenigen Häüssern – die Clöster ausgenommen – so zu der Hohen Metropolitan Kirch S. Viti des Königlichen Prager

Obr. 19: Praha – Hradčany. Loretánské náměstí – Černínský palác, oceloryt J. Poppel, kolem 1830 (podle *Lorenc – Tříška 1980*, obr. 119).

Fig. 19: Prague – Hradčany. Loretánské square – Černínský Palace, J. Poppel steel engraving, cca 1830 (according to *Lorenc – Tříška 1980*, Fig. 119).

průmětů jednotlivých stran ulic nebo prostor, popř. jednotlivých objektů do horizontální podoby (výřez *obr. 16*). Pražský hrad je na plánu zobrazen po raně barokních přestavbách. Hradní areál je stále ještě izolovaný, od Hradčan oddělený příkopem a spojený s nimi pouze mostem. Na výřezu kresby můžeme spatřit Hradčanské náměstí, z něhož vybíhá jihozápadním směrem Loretánská ulice. Většinu západní strany Loretánského náměstí zaujímá Černínský palác, charakteristickou stavbou strany východní je pak Loreta. Jedinou stavbou narušující volnou plochu náměstí je kaple sv. Matouše a patrně volně stojící sousoší Matyáše Bernarda Brauna z roku 1728, které má zachycovat scénu propadnutí kněžny Drahomíry do pekel (*Bečková 2000*, obr. 49).

K jednomu z nejpoužívanějších dobových vyobrazení patří kresba Josefa Daniela Hubera z roku 1769 (*Bečková 2000*, obr. 12; *obr. 1*), která na rozdíl od předchozího plánu zachycuje podobu jednotlivých objektů mnohem věrohodněji. Zvolený způsob kresby v rámci Loretánského náměstí naznačuje jeho nerovný povrch. Podoba kaple sv. Matouše již na první pohled odpovídá Wernerově vyobrazení z roku 1740 i dochované dokumentaci Josefa Jägera z roku 1766.

Z roku 1794 pochází mědiryt Caspara Plutha kolorovaný Filipem a Františkem Hegerovými (*obr. 17*; podle *Kropáček 1996*, 57, obr. 38). Ten zachycuje pohled na Loretánské náměstí od jihu. S ohledem na dataci vzniku mědirytiny by kaple sv. Matouše ani Braunova socha Drahomíry již neměly stát, ale nelze to jednoznačně říci vzhledem k tomu, že pozice autora je právě v místě kaple. Z vyobrazení lze vyčíst nerovný terén plochy náměstí s nejnižší úrovní komunikačního charakteru přibližně v místě severojižní osy náměstí. Plocha náměstí není vydlážděná, ani jinak upravená. Do stejného období je datovaná i kolorovaná kresba Leopolda Peuckerta¹⁹ (*obr. 18*; dle *Lorenc – Tříška 1980*, 147, obr. 123), která opět zachycuje nedlážděné náměstí.

Schlosses eingepfarrt sich befinden, und über welche des Jus Parochiale Einem Hochwürdigem jederzeit Getreuen Preger Domm-Stift von undenklichen Jahren sonderlicht gebiehet – Seznam a znázornění domů – s výjimkou klášterů – přiřazených k vysokému metropolitnímu kostelu sv. Víta na Pražském hradě, nad nimiž od nepaměti bezvýhradně přísluší výkon duchovní správy veledůstojné a vždy věrné Pražské kapitule (*Vilímková – Pokorný 1985*, 1).

¹⁹ Autor uváděn někdy také jako L. Peucker a L. Peucker.

Obr. 20: Praha – Hradčany. Loretánské náměstí, kresba tužkou V. Morstadt, 1852 (podle *Lorenc – Tříska 1980*, obr. 117).
Fig. 20: Prague – Hradčany. Loretánské square, pencil drawing by V. Morstadt, 1852 (according to *Lorenc – Tříska 1980*, Fig. 117).

Hned dvě další kresby ukazují podobu dolní části Loretánského náměstí v první třetině 19. století. Z roku 1815 je to rytina Josefa Berky kolorovaná A. Gustavem zobrazující zahradní průčelí Černínského paláce a především terénní násyp vedoucí od hlavního vstupu paláce severním směrem (*obr. 4; Ederer 2009*, 102, obr. 85). Z rytiny je také patrné převýšení mezi jižní a severní částí náměstí, které se mírným svahem vyrovnává přibližně v prostoru před Loreťou. Druhým ikonografickým pramenem je pak oceloryt Johanna Poppela s kresbou Ludvíka Langeho datovanou kolem roku 1830. Kresba znázorňuje procesí k Loretě, míjející Černínský palác (*obr. 19*). Opět je zde patrný terénní násyp před vstupem do paláce.

Poslední námi prezentované vyobrazení Loretánského náměstí pochází z roku 1852. Jedná se o kresbu horní části náměstí od Vincence Morstadta (*obr. 20*).

3. ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM LORETÁNSKÉHO NÁMĚSTÍ V LETECH 1934–1936

3.1 OKOLNOSTI VÝZKUMU

Archeologický výzkum Loretánského náměstí (Praha 1 – Hradčany, Památkový sbor hl. města Prahy, vedení výzkumu K. Guth, vedení terénních prací I. Borkovský; *Borkovský rkp. B*; únor 1934 – leden 1936; *obr. 27*) byl zahájen v souvislosti se snižováním a rozšiřováním ulice k Loretě a s úpravami veřejného prostranství před Černínským palácem, vyvolanými rekonstrukcí tohoto paláce. Celkový rozsah zkoumané plochy byl cca 200 m² (*obr. 22*; viz také *II, 1.1: obr. 1; II, 1.2: foto 3–40, 44, 46–48, 51*), mocnost odstraňovaného terénu v západní části zkoumané plochy dosahovala až dvou metrů (*obr. 23*) a klesala východním směrem. Novověké navážky v severní části náměstí byly odstraňovány v rozpětí až šesti metrů (*II, 1.2, foto 51*). Výzkum počítal především s odkrytím půdorysu barokní kaple sv. Matouše, zbudované v letech 1727–1732 a zbourané ještě koncem téhož století, s odkrytím základů známých renesančních staveb odstraněných v souvislosti s výstavbou Černínského paláce a s poznatky, které by mohly souviset s prostorem předpokládaného středověkého popraviště (viz *kap. 2.3; Borkovský rkp. B; Herain 1912*).

Kromě pozůstatků renesanční zástavby a barokní kaple sv. Matouše bylo na sledované ploše prozkoumáno a I. Borkovským evidováno 592 hrobů a zdokumentovány další desítky lidských ostatků z období raného a vrcholného středověku i raného novověku.

Výzkum byl podle dochovaných archiválií (*Borkovský rkp. B*; žádost o finanční podporu z r. 1934)²⁰ financován státní správou stavby Černínského paláce, Památkovým sborem hl. města Prahy a Národním muzeem, pražskou městskou pojišťovnou a pražskou městskou spořitelnou. Prvou fází výzkumu zpomalil nedostatek finančních prostředků – jeden z dokumentů, žádost o navýšení finančních prostředků, uvádí, že k datu této žádosti (30. července nebo srpna /přepisováno/ 1934) bylo na dosavadní výzkum vynaloženo 20.000 Kč. Terénní práce prováděli dělníci, kteří byli zajišťováni *pražskou obcí*, včetně tzv. nouzových dělníků (*Borkovský rkp. B*).

3.2 TERÉNNÍ VÝZKUM I. BORKOVSKÉHO A JEHO DOKUMENTACE

3.2.1 PRIMÁRNÍ DOKUMENTACE

Primární terénní dokumentací chápeme ty druhy dokumentace, které vznikaly přímo v průběhu terénního výzkumu a představují pramen objektivně odrážející jak jeho postup, tak odkrývanou náleзовou situaci. Dochovanou primární dokumentaci výzkumu představuje především soubor *terénních fotografií* z let 1934 a 1935 (*II, 1.2*), *půdorysné skici* odkrytých hrobů (*II, 1.3*) a *skici náleзовé situace* se záměry. Z nich vycházel *celkový plán výzkumu* (*II, 1.1* a příloha), doplněný několika schematizovanými *řezy*. K primární dokumentaci výzkumu náležely se vši pravděpodobností i rukopisné poznámky, které byly později využity pro *popis jednotlivých hrobů a jejich náleзовých situací*, jejich terénní verze je však dochována pouze pro r. 1934 a snad i pro několik málo hrobů zkoumaných na počátku r. 1936 (*II, 2.1* a *2.2*). Pro r. 1935 nalezena nebyla.

Fotodokumentace terénu (*II, 1.2, foto 1–256*) byla jako pozitivy formátu A5 archivována v Archivu Pražského hradu (APH) a jako pozitivy formátu A5 i negativy v podobě skleněných desek k části fotografií ve fotoarchivu ARÚP. Byla pořizována ve dvou nezávislých řadách, které se zčásti doplňují. Fotografie, které nesly označení V nebo A (viz popisky k fotodokumentaci: *II, 1.2*) jsou původními fotografiemi

²⁰ Poznámka autorky (IB): Dokument je v současné době nezvěstný. V 80. letech jsem si některé z údajů, které obsahoval, poznamenala, ne však skutečnost, zda byl uchován na pracovišti ARÚP na Pražském hradě, nebo, což je pravděpodobnější, v Archivu Pražského hradu. Znovu nalézt se mi jej aktuálně nepodařilo, a to přes zpřístupnění dosud nezpracované dokumentace k archeologickému výzkumu ve sbírkách Archivu Pražského hradu. Mezi dokumentací k výzkumu Loretánského náměstí na pracovišti ARÚP Pražský hrad uložen není.

Obr. 21: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. PhDr. Ivan Borkovský na ploše výzkumu, jaro 1935. Pohled od jihu, č. neg. 66929.

Fig. 21: Prague – Hradčany, Loretánské square. PhDr. Ivan Borkovský at excavation, spring 1935. View from the south, neg. No. 66929.

Obr. 22: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Celkový pohled na výzkum v létě 1935. Pohled od jihu, č. neg. 66927.

Fig. 22: Prague – Hradčany, Loretánské square. General view of the excavated area from the south. Summer 1935. Neg. No. 66927.

Obr. 23: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Řez terénem v hraně odkopu (západní hrana zkoumané plochy) severně od kaple sv. Matouše. Detail neg. č. 73167.

Fig. 23: Prague – Hradčany, Loretánské square. Section of terrain at excavation border (western end of studied area) north of Chapel of St Matthew. Detail of neg. No. 73167.

pořizovanými průběžně Památkovým sborem (označeno foto Vojta),²¹ fotografie ostatní (menší část dochované fotodokumentace včetně detailních záběrů některých hrobů a jejich hrobového inventáře) jsou pravděpodobně původními fotografiemi ARÚP. Jejich autorství sice není uváděno, ale nejspíše jej lze připsat I. Borkovskému. Některé záběry obou řad jsou však téměř totožné, případně se zcela shodují, autorství je tedy sporné. V souboru fotodokumentace převažují celkové pohledy na zkoumanou plochu. Detailní záběry jednotlivých hrobů často chybí, a to především pro druhou fázi výzkumu a zvláště pro podzim roku 1935, kdy průběh výzkumu komplikovala nepřízeň počasí (*obr. 24*; viz také *II, 1.2, foto 233–238*). V současnosti jsou snímky v digitální formě a jsou evidované v archivu ARÚP v rámci číselných řad FT000007964–7978, 66927–66981, 73112–73478 a 78688–78690. Původní fotografická dokumentace (skleněné desky, negativy a s nimi provázané evidenční karty ARÚP) byla zčásti poškozena během povodně, která postihla pražský Archeologický ústav v roce 2002.²² Fotografie představují základní – i když ne kompletní – autentický pramen pro revizi údajů ostatních typů dokumentace.

Terénní skici (uloženo: pracoviště ARÚP Pražský hrad) jsou dochované pouze pro rok 1935. Jedná se o 21 ks formátu A3 z pozdního léta a podzimu 1935²³ (ukázky náčrtů dvou fází odkryvu téže plochy *obr. 25* a *obr. 26*; kompletní soubor *II, 1.3: obr. 14–30*). Skici byly evidentně vytvářeny v průběhu výzkumu. Některé z nich nesou sice datum, nevznikly však jednorázově, neboť vesměs zachycují hroby odkrývané postupně v delším časovém intervalu. Skici dokumentují jednotlivé etapy odkryvu a výjimečně i stratigrafickou situaci pohřbů. Ta není ve všech případech vždy jednoznačně interpretovatelná. Prostorové vztahy jsou někdy schematizovány a neodrážejí vždy reálnou situaci výzkumu (srov. např. vztah *žárovíště* a Hs 253 na *obr. 25* a *obr. 26* ke *zdi s apsidou*). Mimořádně významná je i skutečnost, že opravy ve skicích zachycují i některé omyly, k nimž během výzkumu došlo, a umožňují tak rozklíčovat některé nesrovnalosti v dokumentaci.

Pro několik hrobů jsou k dispozici i *náčrty* (*obr. 27*), které provázejí jejich slovní popisy v nejstarší dochované verzi nálezové zprávy (rkp. A.1).²⁴ Srovnání terénních skic a náčrtů rkp. A.1 ukazuje, že zatímco náčrty skic jsou silně schematizovány, náčrty rkp. A.1 jsou provedeny s větším důrazem na

²¹ Část duplicitních pozitivů ze sbírky Památkového sboru byla rovněž uložena v archivu Útvaru hlavního architekta (dnes Útvar rozvoje hl. m. Prahy).

²² Duplicitní a téměř kompletní řada pozitivů fotodokumentace byla uložena na pracovišti ARÚP Pražský hrad. Soubor fotodokumentace je tak zachován téměř v úplnosti. Pouze pro několik snímků neexistuje nepoškozená varianta.

²³ Některé skici jsou datovány (9. 9., 10. 9., 11. 9., 25. 9., 7. 10., 18. 10., 4.–5. 11., 7. 11., 13. 11. a 14. 11. 1935).

²⁴ Charakteristika dochovaných verzí nálezové zprávy viz *kap. 3.2.2*.

Obr. 24: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Střed východní části zkoumané plochy, pohled od severovýchodu. 2. listopadu 1935, č. neg. 73396.

Fig. 24: Prague – Hradčany, Loretánské square. Centre of the eastern part of the excavation, view from the north-east. 2 November 1935, neg. No. 73396.

detail. Prostorové a výškové zaměřování nálezů neprobíhalo zřejmě kontinuálně, ale vždy po určitých etapách. Z tohoto důvodu ani měřičská dokumentace nezachycuje veškeré odkryté situace. Poloha některých hrobů je ale často uváděna pomocí relativních údajů přímo v textu nálezové zprávy.

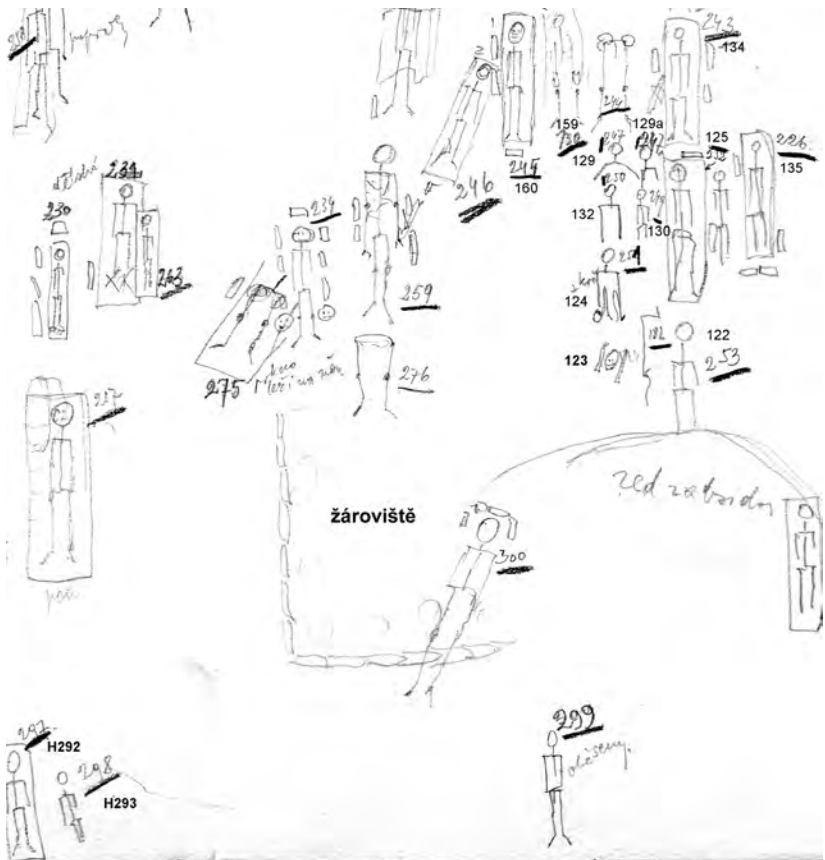
Dokumentace ve formě průběžně vyhotovovaného *terénního deníku*, která by odrážela detailní postup výzkumu, nebyla identifikována. Její torzo představuje zřejmě bloček s rukopisnými (někdy málo čitelnými) poznámkami, psanými tužkou a opravovanými následně perem, jehož třetí strana nese datum 26. 3. 1934, sedmá 14. 4. 1934 a poslední záznam je datován k 7. 5. 1934. Jsou psány neúhledným rukopisem, jehož autorem byl vzhledem k podobnosti s rkp. A.2 nejspíše I. Borkovský (*obr. 28–30*). Pozoruhodné je, že k tomuto rukopisu existuje pendant, v němž je zachycena totožná fáze výzkumu – obsahuje popis terénní situace a stručné poznámky k prvním dvěma desítkám odkrytých hrobů pro počátek odkryvu v prostoru kaple sv. Matouše. Jeho zřejmě kompletní text – zápisy jsou datovány od února do května 1934 – je však odlišný (*II, 2.7: obr. 1–14*). Z formulace „*nařídil jsem kopat*“, která se opakuje v prvním ze zmíněných dokumentů, vyplývá, že jde o záznamy vedoucího výzkumu. Text je zpočátku psán úhledným rukopisem, na první pohled odlišným od písma I. Borkovského, který se na následujících stránkách uvolňuje a rozdíl mezi ním a prvním dokumentem není již tak patrný, tudíž ani průkazný. Vzhledem k odlišnosti rukopisů i textů nemůžeme vyloučit, že pisatelem tohoto druhého deníku byl někdo jiný než I. Borkovský. V úvahu by připadal nejspíše Karel Guth.²⁵ Tato otázka zůstává prozatím otevřena, možné dvojí autorství těchto záznamů by mohla v budoucnu potvrdit či vyvrátit jen odborná expertiza.

²⁵ Rukopis K. Gutha – např. signovaný dopis z 22. 7. 1938 (Archiv Pražského hradu, neutříděná dokumentace ve složce archeologický výzkum) však přes zdánlivou podobnost s druhou zmíněnou verzí popisu hrobů vykazuje některé charakteristické rysy, které se ve zmíněných dokumentech neobjevují („z“ zasahující pod linku, menší sklon písma aj.).

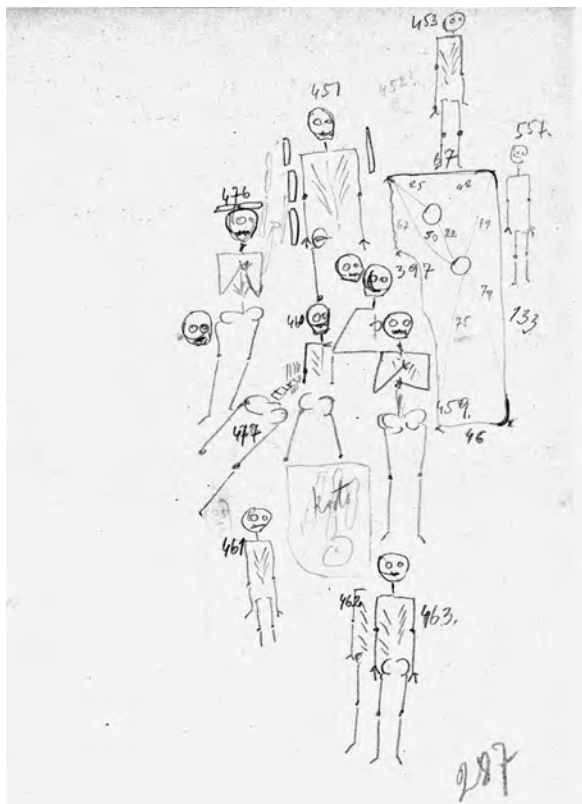
Obr. 25: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Terénní skica – výřez, detail hrobů v okolí žároviště. Prvá úroveň odkryvu.

Fig. 25: Prague – Hradčany, Loretánské square. Field sketch – detailed view of graves around the hearth. First excavation level.

Obr. 26: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Terénní skica – výřez, detail hrobů v okolí žároviště, druhá úroveň odkryvu. U části hrobů doplněno přečíslování číselné řady Hs na Hn.

Fig. 26: Prague – Hradčany, Loretánské square. Field sketch – detailed view of graves around the hearth, second excavation level. Supplemented with renumbering of Hs series to Hn series for some graves.

Obr. 27: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Náčrt hrobů v okolí náhrobní desky H473 = Hs590 v rkp. A.1. Srov. II, 1.3, obr. 23.

Fig. 27: Prague – Hradčany, Loretánské square. Field sketch of graves around the grave stone H473 = Hs590 in manuscript A.1. Comp. II, 1.3, Fig. 23.

Kostrov č 6) dítěte 65 cm dlouha
 Kostrov č 11) dítěte nezobrazena.
 rýchlý rakve. Na lebce
 kroucen.
 Kostrov č 7) dospěta
 rozrusena 165 cm
 dlouha. širaka a ramena 49 cm
 nohy dlouha 81 cm
 lebka rozrusena rdi dnu
 hravova.
 Kostrov č 8) dítěte 40 cm dlouha
 rýchlý rakve.
 Kostrov č 10) rýchlý rakve
 rakušavac žer dluha. hravosty
 dlouha 115 cm. nohy dlouha
 85 cm.
 Kostrov č 12) pashopana
 dnuu hravova dlouha 112 cm
 kroucen na lebce. 2 naušnice
 malý na lebce rakušavac

4. IV. Cennýj potaz.
 Kostrov č 1) pod dluhou dnuu rýchlý
 dnuu hravova. dlouha 150 cm.
 v ramenech dlouha 35 cm. nohy
 od lebky ke pátému 75 cm. Rakve širaka
 40 cm. dlouha 180. Kroucen
 na lebce. 11 kbelky, pashopana č 1. dnuu
 lebka r kroucen hravova
 Kostrov č 2) pashopana rakušavac
 kape v. Maturoc rakušavac
 lebka a rakušavac. 60 cm dlouha.
 Kostrov č 3) pashopana rakušavac
 kroucen. rakušavac žer lebka.
 Kostrov č 4) pashopana rakušavac
 rozrusena rakušavac rýchlý
 rakve dlouha 75 cm. Kroucen
 na lebce.
 Kostrov č 5) dítěte dlouha 40.
 rýchlý rakve

Potřeb č 13) pashopana
 rakušavac dnuu hravova v rakvi
 dlouha 77 cm, širaka 35.
 Částečně rozrusena.
 11 kbelky rakušavac
 rakušavac
 Lebka č 14) dítěte rýchlý rakve
 dlouha 35 cm.
 Kostrov č 15) dlouha 75 cm.
 dítěte. kroucen na lebce.
 Potřeb č 16) rozrusena dluha
 100 cm. dítěte. dluha hravova.
 Potřeb č 17) dluha 70 cm. dítěte
 v rakvi. kroucen na lebce
 v rakvi
 Potřeb č 18) dítěte (druhou hravova
 a lebka) v ruce dnuu
 v rakušavac, v nohu rozrusena

Obr. 28–30: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Popis prvých odkrytých hrobů (H1–18). Snímek torza terénního deníku z r. 1934. Srov. II, 2.1.

Fig. 28–30: Prague – Hradčany, Loretánské square. Description of initially excavated graves (H1–18). Image of fragment of field journal from 1934. Comp. II, 2.1.

Obr. 31: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Varvažovský 1934. Půdorysný plán výzkumu. Znáorněna situace řezů. Doplněno schématem sektorů a čísla hrobů dle revize. Body – pohřby bez čísel Hn nebo ostatky v druhotné poloze. Okrová linie – objekty s čísly Hn. Detailně viz plány v obrazové příloze. Geomedia Professional 6.2 – Intergraph Registered Research Laboratory ARÚP.

Fig. 31: Prague – Hradčany, Loretánské square. Varvažovský 1934. Excavation map. Indicated section situations. Supplemented with schema of the sectors and with grave numbers according to review. Point – the deaths without Hn numbers or human remains in secondary position. Ochre line – features with Hn numbers. For details see plans in the images supplement. Geomedia Professional 6.2 – Intergraph Registered Research Laboratory ARÚP.

Není to ovšem jediná nedořešená otázka týkající se této fáze výzkumu. Právě u hrobů zkoumaných v roce 1934, které byly opakovaně přečíslovávány, byla zjištěna řada omylů, z nichž jen některé bylo možné objasnit. Přestože jde o jedinou část výzkumu doloženou přímo a navíc i duplicitně primární dokumentací, nepodařilo se zejména v prostoru kaple sv. Matouše všechny zkoumané – především dětské hroby – bezpečně identifikovat a jednoznačně propojit s popisy rkp. A.3 nálezové zprávy. Navíc právě v tomto prostoru došlo k podstatným, a jak ukázala současná revize, i chybným, zásahům do prvotního textu rkp. A.2a (II, 2.2, 160–168).

Torzem či stopou primární terénní dokumentace jsou také záznamy evidující nálezovou situaci pěti hrobů odkrytých v lednu 1936 (H581–H585),²⁶ které provázejí na rozdíl od dokumentace dochované pro výzkum z let 1934–1935 i údaje nezbytné pro vynesení hrobu do celkového plánu – tj. údaje prostorové (orientace vůči světovým stranám, vzdálenosti) a parametry kosterních pozůstatků (II, 2.2: 169–170, obr. 50–55).

*Celkový plán prozkoumané plochy*²⁷ s pohřby zhotovil v měřítku 1:50 Ing. G. Varvažovský (obr. 31; viz II, 1.1 a plán v příloze). Vročení plánu je k roku 1934, musí být ale dodatečné, protože plán zachycuje (až na několik málo výjimek) všechny hroby odkryté v dalších výzkumných sezonách. Dochovaná definitivní verze plánu je uložena v APH, její prvotní kopie na pracovišti ARÚP na Pražském hradě (faksimile plánu a jeho kopie s vyznačením pracovních sektorů a snímky jednotlivých sektorů viz II, 1.1: obr. 1–2). Kresba plánu na první dojem působí jako věrohodná dokumentace nálezové situace: reflektuje rozdíly mezi vzrůstem pohřbených jedinců a jejich polohou i stavem dochování skeletu, zaznamenává úpravy hrobové jámy a pokouší se zachytit i vzájemné superpozice pohřbů. Při revizi nálezové situace zobrazené plánem jejím porovnáním s textem nálezové zprávy (*Borkovský rkp. A.3*) a s fotodokumentací však byly zjištěny některé závažné skutečnosti, které zásadním způsobem snižují výpovědní hodnotu tohoto plánu:

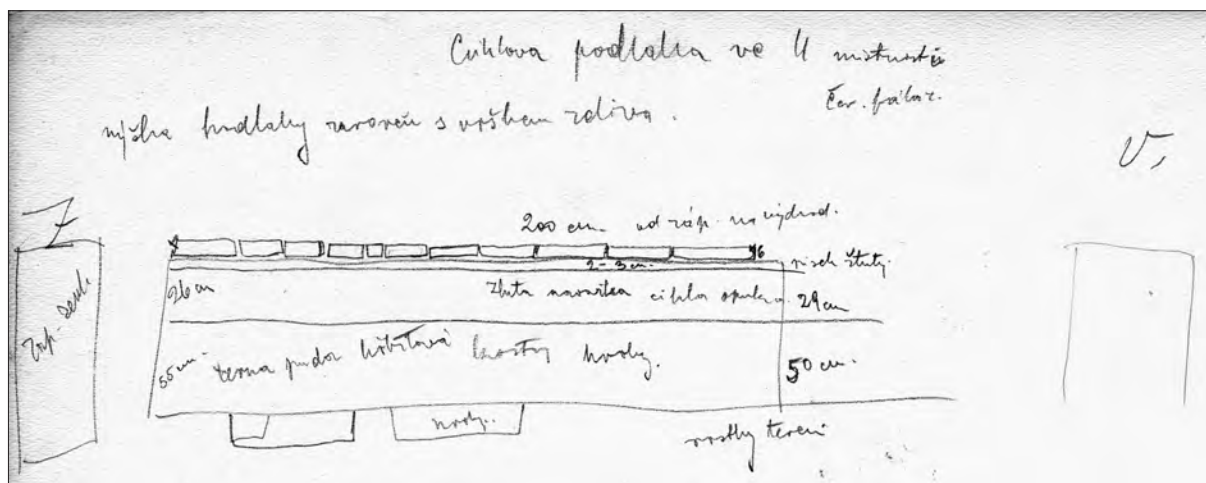
- a) ztvárnění hrobů na dochované definitivní verzi plánu neodpovídá vždy nálezové situaci, a to i v základních charakteristikách, jakými jsou velikost kostry, její poloha či orientace nebo údaje o jejím stáří. K nejzávažnějším omylům, které byly identifikovány, náleží záměny torz dospělých osob za dětské pohřby, případně za hroby mladistvých, jejichž pozůstatky odpovídají prvotně udávaným délkovým údajům rukopisu o délce nekompletní kostry (viz *kap. 8*, katalog hrobů). Nedůsledně jsou zobrazovány lidské ostatky mimo hrobové jámy, vesměs pouze v podobě schematizované lebky, rozdíly jsou někdy shledány srovnáním s fotodokumentací i v poloze ostatků;
- b) ojediněle jsou u hrobů uvedena chybná čísla (např. záměna H12 a H14, duplicita H365 /viz H592/; chybné označení H413, H448) a některé odkryté hroby na plánu nejsou vůbec znázorněny, a to nejen hroby v mnohočetných superpozicích, ale výjimečně i hroby uložené ve volném prostoru, případně jsou hroby situovány do jiného místa (H1009–81?, H88, H138, H287);
- c) grafické vyjádření vzájemného prostorového vztahu pohřbů není vyjádřením jejich vztahu stratiografického (např. pozice H127 a H132 vůči dalším prokazatelně starším hrobům, vztah H137 a H138 apod. – navíc chybně prostorově umístěno);
- d) detailní úprava hrobových jam v podobě souvislého kamenného obložení je v některých případech rekonstrukcí torza odkrytého v terénu do ideální, avšak nedochované podoby – blíže komentáře v rámci *kap. 8*.

KULTURNÍ SOUVRSTVÍ, JEHO STRATIGRAFIE A VÝŠKOPIS

Prvotní rukopisné poznámky obsahovaly údaje (slovní i číselné, relativní i absolutní) o situaci podloží, o charakteru a mocnosti kulturního souvrství. Stratigrafická pozorování a skici záměrů či skladba terénu jsou zachyceny spíše výjimečně (obr. 32). Informace o charakteru a mocnosti zkoumaných terénů jsou slovně zaznamenány i u popisů hrobů, případně u některých popisů situací v počátcích výzkumu. Mocnosti vybraných vrstev v jižní části zkoumané plochy jsou uváděny také v rukopisném textu z 2. pol. 50. let (*Borkovský rkp. B*). Nivelační údaje nesou i některé odkryté konstrukce (zdíva, dlažba apod.). Veškerá prvotní výšková dokumentace byla pořizována dle tehdejšího úzu ve v. s. Jadran (nově zpracovaná a v současnosti prezentovaná dokumentace je přepočítána do v. s. Balt p. v.). Základní stratigrafickou situaci lokality zachycuje kresebně dokumentovaný celkový *podélný řez* hranicí odkopu, tj. severojižní

²⁶ Komentář k číselnému označování hrobů viz *kap. 3.2.2*, pozn. 28.

²⁷ Archiv Pražského hradu (APH) č. 10001-046 – ARÚP, pracoviště Pražský hrad č. 0110.

Obr. 32: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Dům U zlaté koule, 4. místnost. Záznam stratigrafie v terénních poznámkách.
Fig. 32: Prague – Hradčany, Loretánské square. House U zlaté koule, 4th room. Stratigraphy records in field notes.

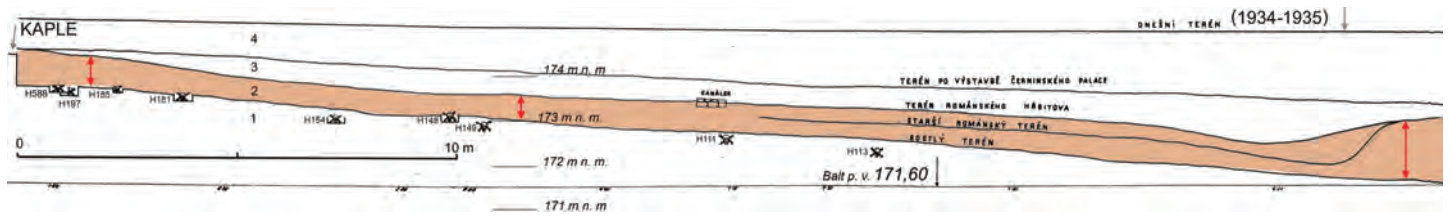
řez, vzniklý postupně v linii vyzdívání opěrné zdi rampy (*obr. 33* – upraveno; horizont 171,60 m n. m. – v. s. B. p. v.). V něm byly schematicky vyznačeny základní evidované horizonty: terén po výstavbě Černínského paláce se stoupající mocností od jihu k severu z 0,71 na 1,62 m, terén románského hřbitova s proměnlivou mocností cca 0,50–1 m, starší románský terén – zřejmě ve východní části, kde splývá s předchozím horizontem, s obtížně identifikovatelným povrchem a rostlý terén, klesající od jihu k severu. Dílčí *podélné* a *příčné* řezy schematicky zachycují pouze výškovou úroveň výkopu, úroveň některých stavebních konstrukcí či dláždění, případně i pozici hrobů (A–B sever–jih, jihozápadní část zkoumané plochy, horizont 272,10 m n. m. – zde a dále vše v. s. B. p. v.; C–D sever–jih, kaple sv. Matouše, horizont 273,60 m n. m.; E–F západ–východ, kaple sv. Matouše, horizont 273,60 m n. m.; G–H východ–západ, jižní část zkoumané plochy, horizont 272,10 m n. m.; I–K východ–západ, střední část zkoumané plochy, využito jako linie pro dodatečné pracovní členění plochy na sektory, horizont v 272,60 m n. m.; L–M jihozápad–severovýchod, severní část zkoumané plochy, horizont v 269,60 m n. m.). Přirozenou klesající tendenci terénu dokumentuje řez L–M (dílčí *podélné* a *příčné* řezy viz kopie originálního plánu v příloze; situace řezů *obr. 31* a *celkový plán v příloze*).

3.2.2 SEKUNDÁRNÍ DOKUMENTACE

Za sekundární dokumentaci výzkumu považujeme dokumentaci vzniklou na základě zpracování nebo vyhodnocení dokumentace primární. Sekundární dokumentaci výzkumu představují tři základní verze Borkovského *rukopisu popisu hrobů* (rkp. A, verze 1–3; ukázky *II*, 2.2–2.3), *dílčí rukopisné poznámky* (ukázky *II*, 2.3) a *soupis hrobů* s (nekompletním) převodem dvou základních řad Borkovským zavedené evidence hrobů – původní a konečné.²⁸ K sekundární dokumentaci řadíme i dokumentaci evidující nálezo-
 zový fond, která je tvořena přírůstkovým seznamem nálezů (viz *kap. 3.3*, *II*, 2.4), inventárními kartami nálezů a torzem fotografické dokumentace nálezů (ukázka *II*, 2.3, *obr. 72*; viz také *obr. 35–37*).

Pro účely zpracování výzkumu a přípravy publikace byly *tři základní verze rukopisu popisu hrobů* (uloženo: pracoviště ARÚP Pražský hrad) označeny jako rkp. A.1 (souvislý stránkovaný text popisu – ukázky viz *II*, 2.3), rkp. A.2 (rkp. A.2a – základní řada na volných listech, rkp. A.2b – doplňky týkající se nálezo-
 zového fondu; viz *II*, 2.2) a rkp. A.3 (strojopisná verze), který je poslední dochovanou verzí zamýšlené nálezové zprávy (*Borkovský rkp. A.3*; přepis textu viz *kap. 8*).

²⁸ Pro účely zpracování výzkumu byly v r. 1984 I. Boháčovou jednoznačně odlišeny dvě základní číselné řady evidence hrobů, používané I. Borkovským, a označeny jako řady Hs a Hn. Řada Hs představuje původní číslování hrobů I. Borkovským, jako řada Hn bylo označeno nové číslování hrobů I. Borkovským, které mělo odstranit omyly v číslování hrobů, vzniklé během výzkumu. Obě číselné řady byly I. Borkovským užívány jak pro označení hrobů, tak v některých případech vícečetných pohřbů pro označení pohřbených jedinců. I tato skutečnost vedla k některým omylům v číslování hrobů. Číselné řady označené nově jako Hs a Hn nebyly ale jediné, které Borkovský pro identifikaci hrobů použil. Další čísla však nejsou dochována v souvislých řadách a jejich užití lze chápat jako ojedinelé.

Obr. 33: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Řez hranou odkopu, Varvažovský 1934 – upraveno.
 Fig. 33: Prague – Hradčany, Loretánské square. Section of excavation border, Varvažovský 1934 – modified.

CHARAKTERISTIKA ZÁKLADNÍCH RUKOPISNÝCH VERZÍ NÁLEZOVÉ ZPRÁVY (POPISU HROBŮ)

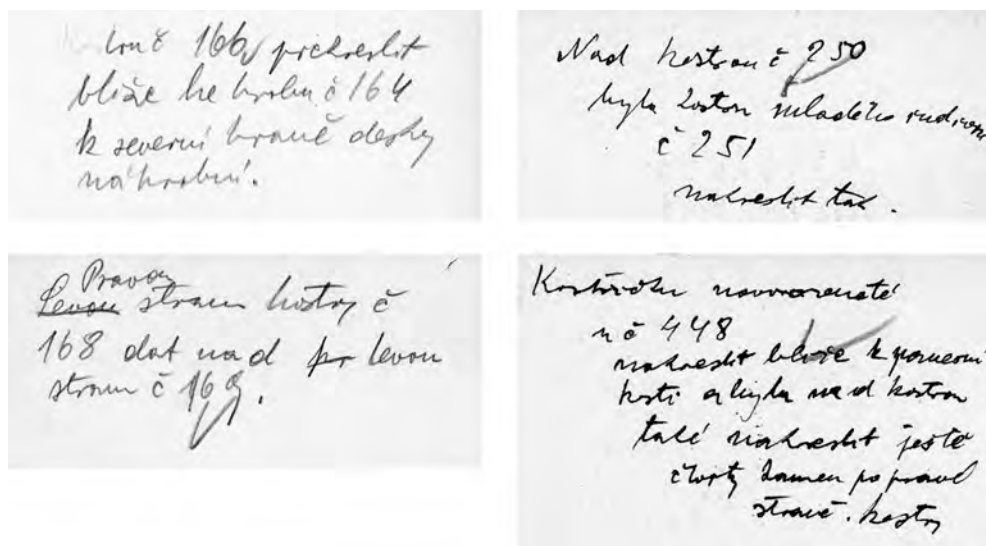
Rkp. A.1 – je originálním, ručně psaným popisem hrobů podle čísel prvotního číslování, který však nezachovává číselnou posloupnost odkryvu hrobů a není dochován v úplnosti (formát A4; číselná řada hrobů Hs). Popis hrobů vesměs obsahuje základní údaje o pohřbeném jedinci (pohlaví, věk, rozměry kostry, stav ostatků, orientace, poloha), o úpravě hrobu a náleзовých okolnostech. Tyto údaje nejsou ale uváděny standardně, často některé z nich chybí. Systém řazení jednotlivých záznamů není zřejmý. Rukopis vznikl ještě před prvním přečíslováním hrobů I. Borkovským. Posléze došlo zřejmě v důsledku některých zachycených omylů v dokumentaci k přečíslování hrobů a vytvoření nové evidenční řady (proces přečíslovávání viz rkp. A.2a).

Rkp. A.2a – je originálním, ručně psaným popisem hrobů podle čísel prvotního číslování (samostatné listy formátu A5, černý inkoust). V záhlaví jednotlivých listů je zpravidla, ne však vždy standardně, uvedeno datum vystavení zápisu. Na každém listě je popis jednoho hrobu, výjimečně dvou, maximálně tří. Identifikační čísla hrobů prvotního číslování (Hs) byla Borkovským opravována na novou číselnou řadu evidence hrobů (Hn – přepis modrou, pro hroby odkryté v r. 1934 navíc červenou inkoustovou tužkou).²⁹ Některá čísla hrobů jsou přepisována vícekrát, někdy jsou přepisována čísla nečitelná a text obsahuje četné různobarevné (světlý černý a modrý inkoust) dodatečné vsuvky či jiné úpravy. Ty se týkají především délkových údajů o kostře, pohlaví pohřbeného či polohy skeletu. Listy rkp. A.2a zaznamenávaly všechny informace k jednotlivým hrobům a posloužily I. Borkovskému po zmíněných úpravách jako základ pro následný rukopis náleзовé zprávy (rkp. A.3). V některých případech, zejména tam, kde se objevily nesrovnalosti, je část původního textu I. Borkovským přeškrtnuta zcela a text je doplněn o nové údaje. U několika opakovaně přečíslovávaných hrobů nebo u hrobů, u nichž byly změny textu rozsáhlé, je touto formou vyhotoven zcela nový popis pro číselnou řadu Hn, verze rkp. A.2a není v těchto případech vesměs dochována. Autentické doklady úpravy rukopisů jsou cenným zdrojem informací pro identifikaci hrobů, neboť přinášejí svědectví o genezi popisu jednotlivých hrobů a mohou pomoci objasnit omyly, k nimž během výzkumu či jeho zpracování došlo. V případech, kdy byly opise definitivní verze rkp. A.2a vyhotoveny nové popisy a prvotní popisy nejsou dochovány, nemáme možnost genezi popisu konkrétního hrobu sledovat (faksimile a textová část – popisy H1–30 aj. viz II, 2.2).

Rkp. A.2b – dodatečné přílohy (modrý inkoust, formát A5) k základnímu popisu některých hrobů rukopisem A.2a. Vesměs obsahují poznámky o nalezeném inventáři, keramických zlomcích apod., které prvotní verze rukopisu neobsahovala. V záhlaví jednotlivých listů je často uvedeno datum vystavení, které se však nemusí shodovat s datem popisu hrobu. V některých případech datum popisu předmětů popisu hrobu předchází, což lze vysvětlit několikadenním časovým odstupem mezi prvotním objevením hrobu a jeho definitivním odkrytím. Záznamy rkp. A.2b provázejí jen část listů rkp. A.2a.

Rkp. A.3 – strojopis tzv. náleзовé zprávy (*Borkovský rkp. A.3*) vychází ze starších rukopisných poznámek (rkp. A.1 a A.2), obsahuje faktograficky nepodstatné drobné rukopisné vsuvky a opravy a užívá, ačkoli ne zcela důsledně, I. Borkovským nově přidělená a pro většinu hrobů konečná evidenční čísla (Hn). Tato definitivní verze rukopisu je základem níže uvedeného komentovaného katalogu hrobů (kap. 8).

²⁹ Toto dvojnásobné přečíslování se týká přinejmenším hrobů odkrytých roku 1934 v prostoru kaple sv. Matouše. Existenci další číselné řady lze odvodit z nesrovnalostí v různých typech dokumentace (přírůst. seznam, evidenční karty předmětů, průvodní lístky předmětů). Svědčí pro ni také červená čísla u částí hrobů v rkp. A.2a a jejich odraz v evidenci nálezů (viz např. popis k II, 2.4, 179–180). Tuto řadu se však nepodařilo v úplnosti rekonstruovat. Blíže viz detailní komentáře v kap. 8.

Obr. 34: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Pokyny k dodatečným úpravám plánu.

Fig. 34: Prague – Hradčany, Loretánské square. Instructions for additional map modifications.

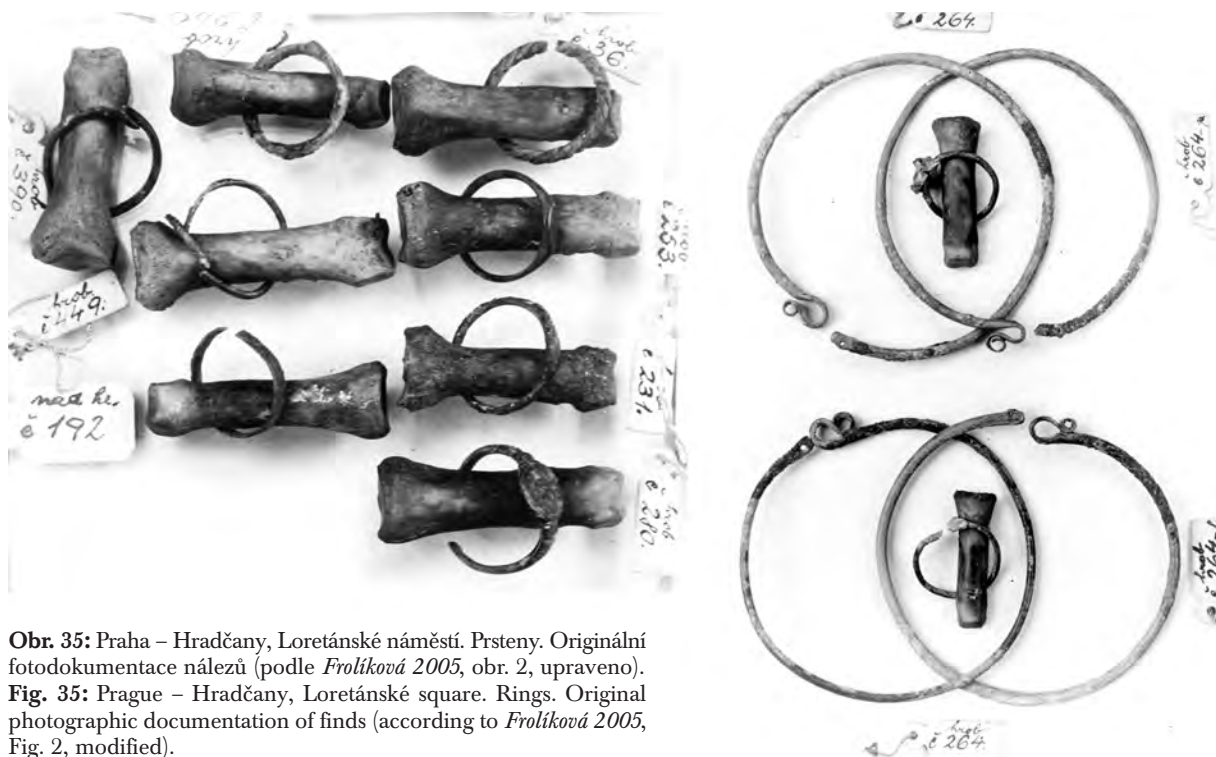
Významnou součástí *dílní rukopisné archivní dokumentace* je *soubor pokynů k úpravám plánu, lístky s údaji o nálezech a soupis hrobů* obsahující seznam hrobů dle konečné verze číselné řady hrobů (tj. řady Hn) s přiřazením čísel prvotní číselné řady hrobů (tj. řady Hs). Tento seznam však neumožňuje určit prvotní číslo hrobu u každého z hrobů, neboť pro některé hroby čísla řady Hs chybí. Někde naopak nebylo kosterním pozůstatkům nesoucím číslo Hs nové číslo přiděleno (např. proto, že původně byl oproti novému označení očíslován hrob v sekundární poloze, nebo proto, že šlo o více jedinců v jednom hrobě, který byl nově označen pouze jedním číslem).

Zatímco číselná řada Hs rámcově odpovídala postupu výzkumu a umožňuje jeho přibližnou rekonstrukci, nová řada čísel již časový sled prací zcela opouští. Přečíslování mělo řešit zejména duplicitní označení hrobů, ale ani přidělování nových čísel se neobešlo bez omylů, jakými jsou např. záměny jednotlivých hrobů. Duplicita v označení novou řadou Hn byla však revizí zjištěna jen výjimečně. Jednotné není ani u nové číselné řady označení hrobů s více jedinci, někdy nese takový hrob jen jediné číslo, jindy jsou v rámci hrobu přiřazena čísla každému z pohřbených.

Důležitým dokladem o prováděných změnách je soubor pokynů, ručně psaných I. Borkovským (obr. 34), podle nichž měl být upravován celkový plán výzkumu do definitivní podoby. Zda se *soubor pokynů k úpravám plánu* dochoval v úplnosti, není možné ověřit, počítáme spíše s tím, že není kompletní. Lze pouze konstatovat, že se některé pokyny v dochované verzi plánu neprojeví. Další část dokumentace tvoří *samostatné lístky s údaji o nálezech*, odpovídající svým formátem a obsahem rkp. A.2b. Ty byly zřejmě základem pro zápisy v *přírůstkovém seznamu*. Jejich počet však zdaleka nedosahuje počtu zapsaných předmětů, nejspíše tak jde opět pouze o torzo původních záznamů. Sekundární dokumentace obsahuje rovněž chronologické údaje vztahující se k nálezům nebo dataci hrobů.

3.2.3 NÁLEZOVÝ FOND A JEHO EVIDENCE

Movité předměty z archeologického výzkumu na Loretánském náměstí dosud spravuje ARÚP a jsou uloženy na pracovišti Pražský hrad. Některé z nejvýznamnějších předmětů jsou dlouhodobě součástí expozic Pražského hradu. Náhrobní kameny či torza některých z nich byly po ukončení výzkumu využity při architektonickém řešení Loretánského náměstí a byly osazeny ve stěně rampy oddělující vyvýšenou část s prostranstvím před Černínským palácem od snížené části s komunikací a parkovou zelení. *Nálezový fond* z výzkumu, uložený v depozitárních prostorech ARÚP, je tvořen keramickými zlomky, rekonstruovanými nádobami a jejich torzy, drobnými předměty z barevných kovů, mincemi, železnými, zčásti dnes již nedochovanými předměty, artefakty ze skla, keramiky i kamene, výjimečně i torzálně dochovaným textilem a útržky kůže. Specifickou položku představují doklady přítomnosti řemeslných aktivit v podobě suroviny (železná ruda), polotovaru či odpadu (strusky železa i barevných kovů) i technického náčiní (technické misky se sklovitým povlakem).

Obr. 35: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Prsteny. Originální fotodokumentace nálezů (podle Frolíková 2005, obr. 2, upraveno).
Fig. 35: Prague – Hradčany, Loretánské square. Rings. Original photographic documentation of finds (according to Frolíková 2005, Fig. 2, modified).

Vedle lidských kosterních pozůstatků je dochován i nepočetný soubor kosterních pozůstatků zvířat. Tento osteologický materiál však zřejmě není kompletním původně vyzdviženým souborem. Zda, případně kdy došlo k jeho skartaci, není jasné. Přednostně byla uchována torza skeletů a další zvířecí kosti vyzdvižené z blízkosti tzv. *žároviště*, objektu č. 163, spojovaného I. Borkovským s rituálními praktikami (viz popis *kap. 8*) a nově interpretovaného jako součást pyrotechnologického zařízení (Boháčová 2007).

Vyzdvižený antropologický materiál byl zčásti ponechán na místě výzkumu, zčásti (dle *Borkovského rkp. B, 4* v počtu cca 350 skeletů) byl uložen v depozitáři na Pražském hradě. V několika případech zůstaly solitérní kosti dochovány mezi předměty – např. články prstů v případě prstenů (*obr. 35*), obratle, dokládající násilnou smrt pohřbeného stětím, či kosti nesoucí stopy přítomnosti bronzového předmětu (viz poznámky u předmětů v přírůstkovém katalogu a dochované záznamy o předání vybraných ostatků – *lebka a obratle stětých* – uloženo na pracovišti ARÚP, Pražský hrad). Některé takové svým způsobem výjimečné nálezy předal I. Borkovský Vojenskému historickému muzeu. S Borkovského zmínkou (*Borkovský rkp. B, 4*) o uložení většiny kostí do sklepa domu U zlaté koule (tj. dle Borkovského Mayerova domu) lze s největší pravděpodobností spojovat nález hromadně deponovaných lidských kostí v ploše výzkumu z let 1934–36 pod narušenou klenbou v prostoru jižní části někdejší zděné zástavby při záchranné akci během rekonstrukce vodovodu ARÚP v roce 1992 (Boháčová – Tomková 1992) v jihovýchodní části náměstí. Dochovaný antropologický materiál byl ve druhé polovině 90. let podroben analýze, jejíž výsledky nejsou dosud k dispozici.³⁰ V současnosti je kosterní materiál ve správě Národního muzea.³¹

V evidenci předmětů, keramiky i antropologického materiálu byly zjištěny některé nesrovnalosti, které jsou evidentně důsledkem opakovaného přečíslovávání hrobů (viz *kap. 2.1*). Ani informace, které přinášejí různé typy dokumentace, nejsou ve všech případech jednotné nebo jednoznačné. Průvodní evidenční lístky předmětů a střepového materiálu obsahují i údaje zčásti odlišné od záznamu v přírůstkovém seznamu a problematizují např. jednoznačné přiřazení keramických zlomků hrobovému zásypu

³⁰ Rukopis posudku J. Beckera je uložen na pracovišti ARÚP, Pražský hrad a nebyl zatím zpřístupněn k dalšímu využití. Posudek zahrnul dle ústního sdělení J. Frolíka i patologický materiál, předaný v 80. letech antropologické laboratoři ARÚP.

³¹ Z výzkumu Loretánského náměstí bylo zainventováno antropologickou laboratoří ARÚP 187 hrobů. Mezi kosterním materiálem deponovaným v Národním muzeu však část z těchto hrobů (často hroby netypické, vesměs hroby stětých) chybí. Ani kosterní pozůstatky z jednotlivých hrobů nejsou kompletní. Evidentně jde o výběr. Převažují neúplné skelety, nejčastěji pouze lebka a části pánve. Kritérium, dle něhož byly kosterní pozůstatky a jejich části vybírány, není známo.

Obr. 36: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Originální fotodokumentace nálezů. Stav po povodni v r. 2002. Č. neg. 8926.

Fig. 36: Prague – Hradčany, Loretánské square. Original photographs of artefacts. Status after floods of 2002. Neg. No. 8926.

Obr. 37: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Originální fotodokumentace nálezů. Stav po povodni v r. 2002. Č. neg. 8928.

Fig. 37: Prague – Hradčany, Loretánské square. Original photographs of artefacts. Status after floods of 2002. Neg. No. 8928.

konkrétního hrobu (údaje typu *hrob a jeho okolí, nad a pod hroby* apod., některé z těchto údajů jsou obsaženy pouze v přírůstkovém seznamu a ne v původní dokumentaci). Některé z nálezů jsou dnes nezvěstné, naopak u některých – i když nepočtených – evidovaných předmětů z hrobového kontextu se nepodařilo identifikovat hrob, z něhož pocházejí.

EVIDENCE NÁLEZOVÉHO FONDU

Předměty drobné hmotné kultury jsou evidovány v *přírůstkovém seznamu*, výjimečné předměty pak byly opatřeny inventárními kartami. Několik nádob uložených v depozitáři na Pražském hradě nese jen čísla inventární a nelze je jednoznačně ztotožnit s nálezem evidovanými přírůstkovým seznamem nebo textem nálezové zprávy (*Borkovský rkp. A.3*).

Přírůstkový seznam nálezů (*II, 2.4*; uloženo jako *Seznam předmětů 1 a 2* na pracovišti ARÚP Pražský hrad) je součástí souvislé řady evidence archeologických nálezů z Pražského hradu a jeho nejbližšího okolí. Předměty z výzkumu Loretánského náměstí (výzkum pod označením Černínský palác) jsou evidovány nesouvislou řadou př. čísel v rozpětí 12724–13455. Hroby v tomto seznamu nesou vesměs číslo číselné řady Hn, i zde však byly rozpoznány některé omyly, kupříkladu byl-li hrob uveden pod původní číselnou řadou Hs (např. př. č. 12829, 12830 – Hs188-Hn164; blíže viz komentář k dílčím položkám př. seznamu *II, 2.4*). Naprostá většina záznamů však odpovídá dochovanému nálezovému fondu a údajům, které jej provázejí. Nesrovnalosti nacházíme spíše ojediněle: do seznamu byly dodatečně vepsány některé předměty, které v prvotní dokumentaci nejsou zmíněny, nebo naopak některé předměty nesoucí přírůstkové číslo nejsou v přírůstkovém seznamu evidovány. Přírůstkový seznam obsahuje pozdější vpisky I. Borkovského týkající se stavu zpracování předmětů či jejich uložení.

Inventární karty nálezů (uloženo: pracoviště ARÚP Pražský hrad) byly zhotoveny pro většinu předmětů hrobového inventáře. Přidělování inventárních čísel se neřídilo jednotným systémem, v některých případech je jedno inventární číslo přiděleno souboru předmětů tvořících hrobový inventář, jindy je označen každý předmět z hrobového inventáře vlastním inventárním číslem. Většina karet obsahuje i přírůstkové číslo, některé z karet jsou navíc opatřeny fotografiemi předmětů. Čísla hrobů zpravidla odpovídají číselné řadě Hn, ojediněle se vyskytují čísla nekompletní číselné řady, sloužící dočasně k novému označení hrobů odkrytých v r. 1934 (zmíněná červená čísla rkp. A.2a: *II, 2.2*). Zatímco přírůstkový seznam vesměs reflektuje původní průvodní komentář k nálezům, na inventárních kartách se objevuje zjednodušený záznam kontextu, který může být v některých případech matoucí (*II, 2.3, obr. 72*).

Fotografická dokumentace nálezů (uloženo: archiv ARÚP) je dochována jen výjimečně (čís. neg. 4372, 8921–8937, 9114–9115, 22297–22360). Rovněž skleněné desky zachycující evidované předměty, které byly uloženy ve fotoarchivu ARÚP, byly v roce 2002 silně poškozeny povodní (*obr. 36–37*).

Přehled rukopisných typů dokumentace a užitých evidenčních řad hrobů

označení rkp.	obsah	evidenční číselná řada	stav dochování
A.1	souvislý text s popisy hrobů	Hs	nekompletní
A.2a	izolované listy s popisy hrobů, 1934–1936	Hs s přepisy na Hn, opisy původního textu s Hn	téměř kompletní
A.2b	izolované listy s výčtem nálezů		nelze posoudit
A.3	souvislý strojopis s popisy hrobů		kompletní
př. seznam	evidence a popis předmětů	převažuje Hn, v několika případech identifikováno Hs	kompletní
dílčí pozn.	pokyny k plánu	Hn	nelze posoudit
inv. karty	popisy předmětů, př. a inv. č., někdy foto	Hn, Hx	téměř kompletní
terénní deník 1934a	souvislý text s popisem postupu prací	Hx	téměř kompletní
terénní deník 1934b	souvislý text s popisem postupu prací	Hx	téměř kompletní

3.3 POSTUP TERÉNNÍCH PRACÍ A METODIKA VÝZKUMU – REKONSTRUKCE

Postup terénních prací lze sledovat především podle fotodokumentace a ji provázejících časových údajů o době pořízení snímku (*II, 1.2*). Terénní záběry dokládají, že velká část kulturního souvrství na zkoumané ploše byla tvořena homogenizovaným *hřbitovním horizontem* dlouhodobě narušovaným opakovaným pohřbíváním. Rychlost, s jakou výzkum postupoval, byla samozřejmě závislá na četnosti hrobových superpozic. Jak z vlastní fotodokumentace a ji provázejících informací, tak z porovnání údajů dalších typů dokumentace (např. údajů rkp. A.2a a rkp. A.2b) je zřejmé, že odkryv probíhal současně na velké části zkoumané plochy (*obr. 21, 38–39, 41*). Terén byl tak dlouhodobě vystavován povětrnostním vlivům a kosterní pozůstatky zůstávaly odkryté řadu týdnů. Tuto skutečnost bylo třeba brát na vědomí nejen při rekonstrukci postupu výzkumu, ale také při identifikaci hrobů a jejich vzájemných prostorových vztahů. Z dokumentace výzkumu rovněž vyplývá, že práce probíhaly i ve velmi nepříznivých klimatických podmínkách (duben 1934, listopad 1935), kdy rozmoklý terén v podstatě neumožňoval ani preparaci nálezů, ani stratigrafická pozorování (*obr. 24; II, 1.2, foto 233–238, 250*).

Vedle fotodokumentace jsou mimořádně cenným zdrojem informací o průběhu výzkumu terénní skici, z nichž lze alespoň pro některé části zkoumané plochy určit postupné etapy výzkumu konkrétního prostoru, případně určit opět alespoň rámcově – intervalově či relativně – dobu odkryvu některých hrobů, a to i pro etapy, pro něž fotodokumentace chybí (*obr. 40*). Cenným vodítkem je i číselná řada Hs, respektující do určité míry postup terénních prací.

Výzkum byl zahájen 24. února 1934 menší sondou v prostoru kaple sv. Matouše v jižní části náměstí (*II, 1.2*). První údaj o nalezené kostře, vztahený k 21. březnu, je uveden 22. března 1934. V dubnu byla zkoumaná plocha rozšířena směrem k západu. V kapli však výzkum pokračoval ještě v průběhu května. Poté byl především z finančních důvodů přerušen. V prostoru vymezeném kaplí a jejím blízkém okolí bylo na jaře 1934 odkryto celkem 32 hrobů (*II, 1.2, foto 1–37*). Další fotografická dokumentace je až z 29. dubna 1935.

Po znovuotevření výzkumu někdy v průběhu dubna 1935 byly odkryty nepříliš hustě rozložené hroby zaujímající rozsáhlou centrální část zkoumané plochy (*II, 1.2, celkové záběry foto 39–41, 43*). V květnu 1935 byl výzkum částečně rozšířen do míst zaniklé renesanční obytné zástavby při jižní frontě ulice východně od kaple, kde byly obnaženy koruny zdív (*II, 1.2, foto 38*). *Hřbitovní horizont* byl však v tomto prostoru zkoumán až v průběhu srpna. Připravena k odkryvu byla v květnu i severní část plochy, určené k archeologickému výzkumu (*II, 1.2, foto 44*). Koncem května se ale výzkum začal rozvíjet především v bezprostředním severním sousedství kaple sv. Matouše podél východní hrany zamýšlené terasy (tzv. *řez hranou odkopu*) směrem k severu. Zde byly častěji odkrývány hroby vzájemně se porušující (*II, 1.2, foto 88–99*). V červnu až srpnu a také ještě v září 1935 bylo na rozsáhlé části plochy severně zaniklé renesanční zástavby zkoumáno současně velké množství hrobů, které byly často uloženy v opakovaných superpozicích (*II, 1.2, foto 100–180*). V polovině srpna byl započat výzkum v jižní části zkoumané plochy východně od kaple sv. Matouše v místě zdív zaniklého domu U zlaté koule (dle I. Borkovského *domu Mayerovského*) a také v navazující ploše severovýchodně od kaple. I v této poloze, kde bylo zjištěno intenzivní pohřbívání, bylo souběžně odkrýváno značné množství hrobů. V září a říjnu 1935 byly postupně od západu k východu zkoumány jednotlivé části domu U zlaté koule (dle I. Borkovského

Obr. 38: Celkový pohled od severovýchodu na zkoumanou plochu Loretánského náměstí v srpnu 1935. Sesazení snímků č. neg. 73402 a 73227 I. Boháčová.

Fig. 38: General view from the north-east of the excavated area of the Loretánské square in August 1935. Photomontage of the photos neg. No. 73402 and 73227 by I. Boháčová.

1.–5. *místnost Mayerovského domu*), v průběhu října pak také některé jednotlivé hroby v severozápadní části zkoumané plochy, do níž se pak výzkum navrátil ve své závěrečné fázi. Zde o detailním postupu výzkumu vypovídají především data rkp. A.2a. Z fotodokumentace a ji provázajících údajů přitom vyplývá, že rovněž v tomto případě byla současně zkoumána rozlehlá plocha a hroby zůstávaly odkryté po dobu několika týdnů. Počátkem listopadu se výzkum rozšířil dále k východu. 2. listopadu 1935, v situaci, kdy byly odkryty desítky hrobů, byla rozsáhlá část zkoumaného prostoru zaplavena dešťovou vodou (*obr. 24; II, 1.2, foto 51, 233–237*). Nepřízeň počasí negativně ovlivnila postup a kvalitu terénních prací. Právě v této době např. došlo při výzkumu severní části tzv. *4. místnosti* k duplicitnímu označení řady hrobů. Zalití hrobů vně prostoru renesančních objektů počátkem listopadu prakticky znemožnilo jak terénní práce, tak jakoukoliv detailnější dokumentaci. Tato skutečnost se odráží na její torzovitosti. Pro tuto fázi výzkumu chybí především detailní fotodokumentace i terénní skici a je pravděpodobné, že s podmínkami výzkumu souvisí i úbytek evidovaných drobných hmotných nálezů. Hroby zjištěné v sektoru 7 severně od pískovcové desky při H537 zůstaly neodkryty. Z fotografií z 20. listopadu 1935 (např. *II, 1.2, foto 238, 250*) je zřejmé, že i závěrečnou fázi výzkumu v severozápadní části zkoumané plochy provázelo deštivé počasí. V prosinci 1935 byl patrně výzkum přerušen. Poslední hroby byly odkrývány při západním okraji zkoumané plochy, v severozápadní části sektoru 8. Nejmladší záznamy o odkryvu hrobů pocházejí z 14.–21. ledna 1936.

Metodika výzkumu není z dokumentace zcela zřejmá. Z fotografických záběrů vyplývá, že terén nebyl snižován v celé ploše rovnoměrně, ale jak v r. 1934 (*II, 1.2, foto 6, 7, 10, 13*), tak v r. 1935 byl

Obr. 39: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Postup a metoda odkryvu – květen a červen 1935. Pohled od severovýchodu. Výřez (č. neg. 73402).

Fig. 39: Prague – Hradčany, Loretánské square. Progress and method of excavation – May and June 1935. View from the north-east. Detailed view (neg. No. 73402).

rozebírán postupně v terénních blocích (*obr. 39, 41*). Stěny těchto bloků však nebyly využívány k určení stratigrafických vztahů. Bloky byly, jak ukazují např. snímky z prostoru kaple sv. Matouše, stupňovitě snižovány, nejspíše po mechanických vrstvách. Fotodokumentace všech fází odkryvu jednoznačně ukazuje (viz *II, 1.2*), že začišťování skrývaného terénu nebyla věnována větší pozornost. Na druhou stranu je z pořízených fotografií evidentní, že odkryv probíhal pečlivě, mocnost rozebíraných vrstev byla nevelká a ze zachyceného postupu prací je patrná snaha o minimalizaci rizika poškození historického terénu či konstrukcí (*II, 1.2, foto 9*). Protože ale *I. Borkovský (rkp. B)* uvádí, že „výzkum byl prováděn částečně i pomocí dělnictva obce pražské a nezaměstnaných dirigovaných pražskou obcí k úpravě plochy před Loretánským kostelem...“, je zřejmé, že v tehdejší mimořádně komplikované nálezové situaci nebylo reálné ve větší míře důsledně studovat či přímo dokumentovat ani vzájemné stratigrafické vztahy hrobů, ani jejich nálezový kontext. *I. Borkovský* běžně v rukopisných poznámkách evidoval průkazné, tj. přímé stratigrafické vztahy mezi kosterními pozůstatky. Současně ale zaznamenával i vzájemné horizontální pozice hrobů, které se stratigrafie nijak netýkají. Tuto skutečnost je třeba zdůraznit, neboť takový jeho údaj nelze bez detailní znalosti nálezové situace od záznamu přímého stratigrafického vztahu odlišit. Hroby byly průběžně číslovány, v terénu byla prvotní evidenční čísla (řada Hs) vpisována na kameny a některá lze identifikovat i na fotografických záběrech. Situační zaměření probíhalo v nepravidelné síti záměrných bodů. Absolutní výšky (v. s. Jadran) byly odečítány pro některé významnější body a pro všechny řezy.

3.4 ZPRACOVÁNÍ VÝZKUMU I. BORKOVSKÝM

Výzkum na Loretánském náměstí se rozsahem zkoumané plochy a množstvím nálezů řadil ve své době k největším plošným odkryvům v intravilánech historických sídel u nás. Tato skutečnost vedla nejspíše k problémům, které s jeho zpracováváním a vyhodnocením nastaly. I. Borkovskému se nepodařilo definitivně dokumentaci a nálezový fond výzkumu zpracovat. Již v časně etapě přípravy nálezové zprávy, zřejmě ve snaze napravit omyly, k nimž došlo při prvotní evidenci hrobů vesměs ještě v terénu, přistoupil I. Borkovský k přečíslování hrobů. V první fázi přečíslovávání byly novými čísly označeny jen některé hroby ze sezony roku 1934. Následné přečíslování (řada Hn) mělo již být kompletní, některé hroby ale tehdy nové evidenci Borkovského unikly. Postup přečíslovávání zachycuje rkp. A.2a, opakované přepisování některých evidenčních čísel naznačuje, že tento proces byl velmi komplikovaný a byl provázen četnými problémy (viz II, 2.2). Z výše uvedené charakteristiky jednotlivých typů dokumentace je navíc zřejmé, že se přečíslovávání nepromítlo do všech forem pořizované dokumentace a do evidence nálezů současně, což posléze vedlo také k administrativním chybám (záměna hrobů, slučování popisů více hrobů v jeden, chybné přiřazení hrobového inventáře, ztráta kontextu).

Vypracování *nálezové zprávy*, již chápal popis jednotlivých hrobů, se začal I. Borkovský věnovat záhy po ukončení výzkumu (*Borkovský 1939a*, 98). Prvotním záměrem, jak naznačuje rkp. A.1, byl zřejmě souvislý text popisující vždy pohřbívání v určitém prostoru. Vzhledem k nutnosti přečíslování hrobů pracoval posléze I. Borkovský s volnými listy rkp. A.2a, jejichž upravená podoba se stala základem poslední verze nálezové zprávy. Její strojopisná podoba zůstala dochována mezi terénní dokumentací z výzkumu na pracovišti ARÚP na Pražském hradě (*Borkovský rkp. A.3*). I. Borkovský zpřístupnění textu zřejmě vzhledem k nesrovnalostem, které se v průběhu prací objevily, odložil a ani v průběhu dalších desetiletí se mu nepodařilo jej definitivně uzavřít. Z formulací textu rkp. A.3 je viditelná jednoznačná vazba mezi rkp. A.3 a plánem. Plán byl dokončován se značným odstupem od výzkumu a byl Borkovským revidován a na základě jeho poznámek průběžně upravován. Není ale zcela zřejmé, zda zdrojem některých chybných závěrů o nálezové situaci byly pouze špatně interpretované údaje v rukopisné dokumentaci, či zda tyto závěry nemohly být ovlivněny prvotní podobou plánu.

Poznámky v archivní dokumentaci dokládají, že I. Borkovský zpracovával výzkum z Loretánského náměstí v rozsáhlejší míře v průběhu 60. let (možná v souvislosti s expozicí, otevřenou v r. 1963 v arkádách Starého paláce). V tomto období se věnoval pořádání předmětů, jejich evidenci a kresebné dokumentaci (v přírůstkovém seznamu jsou poznámky tohoto charakteru z r. 1968). Část předmětů prošla také pravděpodobně někdy v této době konzervací, některé z předmětů byly po konzervaci fixovány nalepením na skleněnou desku.

Průběžně se Borkovský věnoval hodnocení nálezového fondu. Jednotlivé verze nálezové zprávy obsahují kromě popisu hrobů i údaje o chronologii předmětů hrobové výbavy i nálezech z hrobových zásypů. Tyto údaje jsou ve většině případů I. Borkovským v mladších rukopisných verzích opravovány, oproti původnímu popisu se setkáváme s časovým posunem datace zejména směrem k obdobím starším. Zachycené změny dokládají názorový vývoj Borkovského na dataci jak keramiky, tak záušnic.³²

Obr. 40: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Plán výzkumu s rekonstrukcí postupu terénních prací. Šipky s čísly – rámcová rekonstrukce postupu výzkumu v roce 1935 a na počátku roku 1936 podle základních etap odkryvu hrobů; 1 – duben až květen 1935; 2 – květen až červen 1935; 3 – červenec až srpen 1935; 4 – srpen – počátek září 1935; 5 – září 1935; 6 – září až říjen 1935; 7, 8 – říjen až listopad 1935; 9 – listopad 1935. 1–10 – pracovní sektory vytvořené pro účely zpracování výzkumu v r. 1984; I–V – číselné označení odkrytých místností domu U zlaté koule.

Fig. 40: Prague – Hradčany, Loretánské square. Excavation map with reconstruction of fieldwork progress. Arrows with numbers – general reconstruction of excavation progress in 1935 and beginning of 1936 by basic stages of the discovering; 1 – April to May 1935; 2 – May to June 1935; 3 – July to August 1935; 4 – August to beginning of September 1935; 5 – September 1935; 6 – September to October 1935; 7, 8 October to November 1935; 9 – November 1935. 1–10 – working sectors created for research processing in 1984; I–V – numbered excavated rooms of the House U zlaté koule.

³² Jednoznačný je tento posun v dataci záušnic všech rozměrů, které jsou většinou v rkp. A.3 kladeny o jedno století hlouběji než v rkp. A.2. Záušnice velkých rozměrů s žebérkováním datoval prvotně Borkovský až do 13.–14. století. Stejná tendence je patrná u mladohradištní keramiky (prvotně 11.–12., posléze 10.–11. století). Zde se ale musíme omezit pouze na toto obecné konstatování. Poznámky k datování keramiky z hrobových zásypů se totiž vesměs týkají pouze jednotlivých střepeň či malých souborů a nelze z nich vyvodit konkrétnější závěry o pohledu I. Borkovského na vývoj pražské keramické sekvence a dataci jejich keramických horizontů.

Obr. 41: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Postup a metoda odkryvu – květen a červen 1935. Pohled od jihu. Výřez (č. neg. 73167).

Fig. 41: Prague – Hradčany, Loretánské square. Progress and method of excavation – May and June 1935. View from the south. Detailed view (neg. No. 73167).

Vedle dílčích informací o mimořádných nálezech z Loretánského náměstí (*Borkovský 1939a; týž 1939b*), publikoval I. Borkovský základní informace o výzkumu ve stručnosti ve svém souhrnném díle o Pražském hradě a jeho nejbližším okolí (*Borkovský 1969, 35–37*). Z formulací, které jsou zde věnovány výzkumu Loretánského náměstí, je zřejmé, že význam výzkumu Borkovský spatřoval především v odkryvu rozsáhlého pohřebiště a nebyl si zcela vědom důležitosti sídlištních aktivit, které byly ve zkoumaném prostoru prokázány. Konstatoval diskontinuitu mezi nejstarším pohřbíváním časně slovanského období a prvními hroby mladšího raného středověku, které kladl „nejvýše do 9. století“, předpokládal ale průběžné pohřbívání až do 14. století. Některé odlišnosti v pohřebním ritu chápal jako doklad jeho vývoje či sociálního rozvrstvení obyvatel Hradčan. Za stopy magického a rituálního jednání považoval vzácně se vyskytující skrčené pohřby (*Borkovský 1939b*) a tzv. *žárověš* (viz obj. 163, *kap. 8*) – čtvercový útvar s vypáleným dnem vyloženým kameny. Zřízení popraviště kladl do období po zrušení hřbitova.

Celkový počet lidí, jimž sloužila plocha dnešního Loretánského náměstí k poslednímu odpočinku, není zřejmý. Údaje I. Borkovského nejsou v tomto ohledu jednotné. Rukopis nálezové zprávy eviduje 592 hrobů, ovšem s tím, že i některé hroby odkryté *in situ* a nejen druhotně přemístěné lidské ostatky nebyly do tohoto součtu započteny. Autor odhadoval, že jen kosterní pozůstatky, zastížené v druhotných polohách, mohly náležet několika stům pohřbených jedinců, a sám publikoval údaj o 850 celých kostřách (*Borkovský 1969, 36*), který byl pak později přejímán (*Filip 1949; Sláma 1977*). Není však jasné, jak k tomuto číslu dospěl.

Při ztotožnění zdiv odkrytých v jižní části zkoumané plochy s pozůstatky historicky doložené a v 18. století zaniklé renesanční městské zástavby vycházel I. Borkovský ze studie J. Heraina, který domy, původně tvořící v prostoru dnešního Loretánského náměstí severní frontu Loretánské ulice, chybně identifikoval: Kumerovský dům v západní části zkoumané plochy označil jako *dům U zlaté koule* a vlastní dům U zlaté koule východně od něj jako *dům Mayerovský*. I. Borkovský toto určení přejal a často jej využíval při popisu nálezové situace (blíže viz *kap. 2.4.3*).

3.5 POSTUP A DÍLČÍ VÝSLEDKY ZPRACOVÁNÍ VÝZKUMU PO R. 1984

V roce 1984 byla Ivana Boháčová pověřena Zdeňkem Smetánkou, tehdejšími vedoucími odd. středověké archeologie ARÚP a výzkumu Pražského hradu, revizí dochované dokumentace z výzkumu Loretánského náměstí 1934–1936 a přípravou nálezové zprávy. V této době byla soustředěna, popsána a odevzdána do fotoarchivu ARÚP kompletní fotografická dokumentace, dle tehdejších skrovných technických možností pořízeny fotokopie a xerokopie základního plánu výzkumu. Byla započata revize údajů rukopisu nálezové zprávy, revize keramických nálezů i předmětů drobné hmotné kultury. Tyto nálezy byly postupně dokumentovány, část keramického materiálu prošla laboratorním zpracováním (torzálně dochované nádoby počátku vrcholného středověku a novověku).³³ Byl proveden archeobotanický rozbor dochovaných pozůstatků rakví a některých dalších dřev (*Dohnal 1988a; 1988b*), osteologická analýza kosterních pozůstatků zvířat (*Peške 1984*) a určeny soubory 8 a 39 mincí (*Nemeškalová 2000; 2004*).³⁴ Ke zpracování byly antropologické laboratoři ARÚP předány lidské kosterní pozůstatky s patologickými změnami, které byly do té doby uloženy v depozitáři na Pražském hradě. Prvá závažná a nečekaná zjištění, vyplývající z této činnosti a dotýkající se obecné situace naleziště, zejména identifikace sídelního horizontu cca 2. třetiny 13. století, byla detailně prezentována v odborném tisku (*Boháčová 1991*); změny v chronologii pohřebiště avizoval již předtím v obecném přehledu osídlení Hradčan *J. Frolík (1986)*. Vzhledem k prudkému nárůstu záchranných terénních aktivit v areálu Pražského hradu však byla práce na rekonstrukci nálezové zprávy přerušena a znovu byla obnovena až v souvislosti se záměrem komplexní prezentace a vyhodnocení hrobových nálezů z areálu Pražského hradu a jeho nejbližšího zázemí v r. 2000 (projekt podporovaný GA ČR, ARÚP, řešitel K. Tomková). Tehdy byla pozornost zaměřena především na hrobový inventář a některé další předměty z výzkumu. Vybrané nálezy – především šperky – byly podrobeny speciálním analýzám a vyhodnoceny vesměs v rámci obecněji zaměřeného studia (*Černá – Tomková – Hulínský – Cílová 2005; Frána – Tomková 2005; Frolík – Siglová 2005; Frolíková 2005; Profantová 2005; Tomková ed. 2005*). Současně byla zahájena rekonzervace nálezů, do jejíhož průběhu zasáhla povodeň v roce 2002. Ze série železných předmětů (která byla toho času uložena v konzervační lázni v laboratoři ARÚP v Letenské) se mezi torzem zachráněných předmětů již nepodařilo některé nálezy z Loretánského náměstí identifikovat.

Dílčím způsobem bylo zpracování výzkumu Loretánského náměstí podpořeno projektem I. Boháčové věnovaným funkcím tzv. vnějších areálů raně středověkých mocenských center (GA ČR, 2005–2007). V souvislosti se studiem raně středověkého vývoje Hradčan byla detailně posouzena nálezová situace tzv. *žároviště* (*Boháčová 2007*), které bylo zachyceno v rámci *hřbitovního horizontu* v centrální části pohřebiště a které představuje čtvercový objekt s kamenným obložení a silně propáleným povrchem. *Žároviště* náleží nejspíše k nejmladšímu horizontu raně středověkých sídelních aktivit nebo do samého počátku vrcholného středověku a bylo interpretováno jako součást pracoviště kováře. Interpretace nálezové situace Loretánského náměstí v kontextu celého sídelního areálu v západní části hradčanského ostrohu byla v rámci téhož projektu začleněna do souhrnné studie, zabývající se postavením tohoto areálu v pražské raně středověké aglomeraci v jednotlivých fázích jejího raně středověkého vývoje (*Boháčová – Herichová 2009*).

V roce 2008 uspěl projekt základního shrnutí a prezentace výsledků výzkumu I. Borkovského ve veřejné soutěži Grantové agentury AV ČR (I. Boháčová, GA AV ČR, 2009–2011). Svou účastí na tomto projektu, zejména zhodnocením problematiky vrcholného středověku a novověku a spoluprací na revizi archivní dokumentace a přípravě publikace, významně podpořila završení všech prací Gabriela Blažková.

³³ Na kresebné dokumentaci předmětů se v 80. a 90. letech podílely E. Witzová, H. Komárková, L. Raslová, V. Richterová, V. Příhonská, na rekonstrukci nádob I. Boháčová, J. Žegklitzová a J. Hanáková.

³⁴ Prvotní protokoly Z. Nemeškalové z let 1988 a 1989 (evidované pod čj. 1384/88 a čj. 1233/89) se nepodařilo v současné etapě zpracování nalézt, dle konzultace s dr. Nemeškalovou jde patrně o dokumenty totožné s protokoly vročenými do let 2000 a 2004).

4. METODIKA ZPRACOVÁNÍ A PREZENTACE VÝZKUMU I. BORKOVSKÉHO

4.1 PRÁCE S TERÉNNÍ DOKUMENTACÍ A NÁLEZOVÝM FONDĚM

IDENTIFIKACE HROBŮ A JEJICH ČÍSLOVÁNÍ

Východiskem pro zhodnocení výsledků výzkumu byla identifikace hrobů a revize jejich základního popisu. Vzhledem k nejednotné výpovědi jednotlivých typů dokumentace bylo nezbytné přistoupit ke křížové revizi všech jejich dostupných typů. Základem revize byla identifikace hrobů na fotografických snímcích a komparace identifikovaného hrobu s jeho popisem v rukopise náleзовé zprávy (*Borkovský rkp. A.3*) a současně i s jeho zobrazením v celkovém plánu výzkumu. Porovnáním terénních fotografií s dochovaným plánem výzkumu byly v několika případech zjištěny podstatné nesrovnalosti mezi reálnou náleзовou skutečností zachycenou fotografiemi a zobrazením na plánu. Objasnit nesrovnalosti bylo zčásti možné srovnáním rkp. A.3 s jednotlivými rukopisnými listy rkp. A.2a a 2b, případně byla odpověď hledána ve výpovědi skic, často pomocí rekonstrukce postupu výzkumu. Ta je opřena o údaje o datech či rámcové době odkryvu v různých typech dokumentace (detailně viz *kap. 3.3*).

Pokud nebyla fotodokumentace dochována, byla situace hrobů ověřována pouze podle skic, které existují pro většinu hrobů odkrytých v průběhu roku 1935. Pro podzim 1935 jsou skici často základním zdrojem informací, přestože zobrazování prostorových vztahů je zde pouze schematické a ačkoliv ani tomuto typu dokumentace se omyly nevyhnuly.

U řady hrobů se pomocí porovnání údajů jednotlivých typů dokumentace podařilo zjištěné nesrovnalosti či omyly, k nimž během prvotního zpracování výzkumu došlo, vysvětlit a situaci hrobu revidovat, jindy byly alespoň informace o hrobech doplněny či upřesněny. U části hrobů, zejména u těch z nich, pro něž chybí fotodokumentace nebo se nedochoval originál rkp. A.2a, se jejich popis či příslušnost udávaného inventáře ověřit nepodařilo. Tato skutečnost je uvedena v katalogu hrobů (*kap. 8*).

Souhrnně lze konstatovat, že počet hrobů, u nichž není identifikace kosterních pozůstatků či hrobového inventáře k nim příslušejícího jednoznačná, je zanedbatelný a dosahuje maximálně řádu jednotek procent z celkového minimálního počtu pohřbených jedinců.

Revizí dokumentace se podařilo zachytit i příčiny a někdy i genezi některých chyb. To v několika případech umožnilo rekonstrukci původní náleзовé situace. Za zdroje omylů lze považovat především:

- 1) duplicitní očíslování či naopak chybějící označení některých hrobů v terénní fázi výzkumu,
- 2) přečíslovávání hrobů, s ním související chyby v označení hrobů v různých typech dokumentace, záměny či slučování popisů hrobů (viz *II, 2.2, 2.3*), záměny inventáře apod.,
- 3) chybnou interpretaci některých, např. neúplných údajů v primárním popisu hrobů,
- 4) provázání popisu náleзовé situace s půdorysným plánem pohřebiště bez následné kontroly, opřené o komparaci všech typů dokumentace,
- 5) administrativní omyly a chyby při přepisu rozsáhlého souboru dokumentačních záznamů či nových verzí (zejména strojopisné verze – rkp. A.3) textu náleзовé zprávy.

Nejsložitější je situace v interiéru kaple sv. Matouše, kde nelze vzhledem k opakovanému přečíslování hrobů prvotní náleзовou situaci hrobů a jim příslušejícího inventáře ve všech případech rekonstruovat. Tyto pohřby se ale kumulují v tak malém prostoru, že případná záměna hrobů, která by mohla být způsobena chybným ztotožněním hrobů, nemůže ovlivnit celkové vyhodnocení pohřebiště. Dalším problematickým prostorem, v němž je třeba počítat s výskytem četných nesrovnalostí, je východní část plochy, kde se výzkum potýkal dlouhodobě s nepříznivým počasím a u níž dochovaná dokumentace umožňuje jen zcela dílčí revizi popisu hrobů.

Výsledky revize jsou zaznamenány a komentovány v katalogu hrobů (*kap. 8*) a odrážejí se v dalších typech dokumentace. Pro jednoznačné odlišení revidovaných údajů od původních údajů I. Borkovského byla nově vytvořena **číselná řada H**, která přiřazuje číslo každému z identifikovaných pohřbených jedinců. V případě, že jde o pohřeb jednoho jedince, je toto číslo identické s označením hrobu. Jednoznačné odlišení evidence pohřbů od evidence hrobů bylo nezbytné nejen vzhledem k nejednotnému systému označování hrobů a pohřbů **řadami Hs** i **Hn** a vzniklým omylům, ale i vzhledem k databázové formě zpracování údajů o konkrétním pohřbeném člověku.

Pokud jde o ostatky z hrobu, který se podařilo bez větších problémů identifikovat a u jehož popisu nebyly zjištěny nesrovnalosti, což platí pro většinu hrobů, odpovídají evidenční čísla pohřbů H číslům hrobů řady Hn. V případech, kdy hrobu nebo pohřbenému jedinci nebylo I. Borkovským přiděleno evidenční číslo, byla tato nově zavedená číselná řada H rozšířena o čísla počínající číslem 1001. Řadou H jsou evidovány jak lidské pozůstatky *in situ*, tak druhotně uložené (v tom případě je k číslu hrobu v katalogu hrobů v *kap. 8* přiřazeno písmeno S, označující sekundární uložení ostatků). Čísla nejsou přidělena tehdy, kdy nelze jednoznačně rozhodnout, zda zmíněné lidské ostatky souvisí s některým z již evidovaných hrobů či nikoliv.³⁵ Čísla řady H jsou v evidenční databázi hrobů a pohřbených jedinců provázána s evidenčními čísly hrobů obou základních číselných řad, které hrobům přidělil I. Borkovský (tj. čísla Hs pro prvotní číselnou řadu a čísla Hn pro novou číselnou řadu I. Borkovského; *tab. 2*). Pokud jde o hrob, v němž jsou uloženy ostatky jednoho zemřelého, je číslo H identické s označením hrobu. Pokud byl evidentně odkryt hrob s více pohřbenými jedinci, což je situace spíše výjimečná, nebo další ostatky *in situ*, je označení hrobu tvořeno kombinací všech evidenčních čísel pohřbených jedinců (např. dvojhroby). Pokud bylo zjištěno duplicitní označení hrobů v rámci řady Hs, jsou tato čísla v databázi rozlišena dodáním číslic v podobě *_1* a *_2*.

REVIZE CELKOVÉHO PLÁNU ZKOUMANÉ PLOCHY

Revize celkového plánu probíhala souběžně s identifikací hrobů. Pro zobrazení jejich výsledků bylo využito prostředí GIS (Geomedia). Základní informační vrstvu představuje prvotní plán výzkumu z 30. let, další vrstva obsahuje schematizované hrobové jámy (případně lidské ostatky bez hrobové jámy, které nebyly tímto plánem zobrazeny) označené novými identifikačními čísly pohřbů řady H.³⁶ Touto vrstvou je prvotní plán v případě potřeby (např. odlišné situování či poloha hrobu apod.) revidován. Takový přístup umožňuje nejen snazší identifikaci konkrétního hrobu na plánu, ale především přímou konfrontaci původního plánu výzkumu s výsledky revize, což by nebylo možné u zcela nově vytvořené plánové dokumentace. Následné tematické vrstvy plánu obsahují informace o hrobovém inventáři a dalších charakteristikách jednotlivých hrobů, příslušejících k pohřbeným jedincům, a o několika objektech, které byly označeny číslem hrobu, ačkoliv se o hroby či objekty buď nejedná, nebo jejich funkce není jednoznačně interpretovatelná (H33, H115).

Pro detailní zobrazení situace hrobů a pro snazší orientaci v prostoru výzkumu byl plán mechanicky rozdělen na 10 sektorů o rozměrech cca 17 × 17 m. Tyto sektory umožňují v adekvátním zvětšení (viz *příloha*) jak detailní studium dílčích výseků zkoumané plochy a jejich konfrontaci s fotodokumentací, tak alespoň rámcové určení polohy jednotlivých hrobů v rámci celého pohřebiště. Pro upřesnění polohopisu je užíván systém kvadrantů, v němž je každý sektor a následně každý kvadrant dělen do čtyř polí, jež mohou být dále členěna podle konkrétní polohy hrobu (*II, 1.1, obr. 13*). To je nezastupitelnou pomůckou především pro hroby, jejichž označení vybočuje z posloupnosti nové číselné řady vytvořené I. Borkovským (Hn) v rámci konkrétní plochy. Nepravidelnost sektorové sítě je dědictvím omezených technických možností práce s rozměrným, tehdy obtížně reprodukovatelným a na pracovišti ARÚP jediným dochovaným originálním exemplářem plánu výzkumu (v měřítku 1:50) v 80. letech 20. století. Svou roli sehrála i snaha o přizpůsobení sektorové sítě celkové nálezové situaci pohřebiště.

VYUŽITÍ FOTODOKUMENTACE A TERÉNNÍCH SKIC

Pro určení *fotograficky dokumentované* části zkoumané plochy bylo rovněž využito členění plochy výzkumu do sektorů. Vymezení plošného rozsahu záběru fotografií pomocí sektoru/sektorů umožnilo přibližné ztotožnění záběru s konkrétní plochou výzkumu zachycenou plánem.

³⁵ Řada H tak rámcově postihuje minimální počet jedinců pohřbených na zkoumané ploše.

³⁶ Opakované superpozice hrobů a nedostatek údajů o rozměrech skeletů často neumožňují rekonstruovat původní rozměr a vzhled hrobové jámy. Proto jsou hrobové jámy znázorněny schematicky plošnou jednotkou. Ta sice reflektuje nálezovou situaci, neznázorňuje však reálný dochovaný, ale pouze předpokládaný původní rozsah hrobové jámy. Tento způsob současně umožňuje registrovat početné a jinak nezaznamenané superpozice hrobů. Pohřby evidované nálezovou zprávou pouze v podobě sekundárně uložených lidských ostatků jsou vyznačeny body situovanými přibližně do míst jejich odkryvu. Původní, někdy špatně čitelná, případně chybná čísla hrobů, doplňuje nové číslování, adekvátní měřítku plánu.

Hroby na jednotlivých záběrech byly identifikovány právě především pomocí celkového plánu výzkumu a v komplikovaných případech superpozic či nesrovnalostí byly pro identifikaci záběru opět využity údaje různých typů dokumentace o posloupnosti odkryvu (konfrontace čísel Hs a Hn) či o jeho konkrétním datu odkryvu (rkp. A.2, terénní skici, data fotodokumentace). U některých hrobů bylo možné na fotografiích identifikovat i prvotní číselné označení hrobu přímo v terénu (čísla řady Hs vepsaná na kameny obložení hrobu). Pořízení digitální formy fotodokumentace bylo posléze využito k jednoznačnému označení identifikovaného hrobu popiskou přímo do reprodukováného snímku. Podrobné vyhodnocení záběrů umožnily nebývale kvalitní snímky, které dovolují vícenásobné zvětšení a přiblížení fotografií zachyceného detailu. Všechny hroby však fotograficky dokumentovány nejsou, nebo alespoň ne z bezprostřední blízkosti. Některé hroby se na snímcích s jistotou určit nepodařilo a vyloučit dílčí omyly v identifikaci hrobů samozřejmě nemůžeme.

Terénní skici lze využít pro většinu hrobů zkoumaných v roce 1935 (evidenční čísla Hs). Jsou významným pramenem pro identifikaci hrobu nejen v případě, že chyběla jeho fotodokumentace, ale i tehdy, pokud fotografie neposkytla o hrobu dostatečně zřetelné informace, nebo údaje jeho popisu nebyly jednoznačné. Kromě toho, že zachycují i případy duplicitního označení hrobů, poskytují také na rozdíl od jiných typů dochované dokumentace zcela jednoznačné informace o základních etapách odkryvu a konkrétních úrovních v nich zkoumaného *hřbitovního horizontu* (srov. např. II, 1.3 – obr. 16 a 17, 22 a 25).

ZPRACOVÁNÍ RUKOPISNÉ DOKUMENTACE

Prvním krokem bylo uspořádání, charakteristika a analýza jednotlivých verzí rukopisů tzv. nálezové zprávy. Jako základ pro kritické zhodnocení a prezentaci výsledků výzkumu byl poté vybrán rkp. A.3 tzv. nálezové zprávy (*Borkovský rkp. A.3*) vycházející ze starších rukopisných poznámek a obsahující drobné rukopisné vsuvky a opravy.

Pro objasnění zjištěných nesrovnalostí mezi fotodokumentací a popisem hrobu či plánem má mimořádnou hodnotu rkp. A.2a, obsahující popis hrobů podle čísel prvotního číslování, která jsou zároveň opravována na novou číselnou řadu. Bez této verze rukopisu by ověření reálné nálezové situace nebylo v mnohých případech vůbec možné. Z četných dodatečných vsuvek, škrtnů či jiných úprav, týkajících se především délkových údajů o kostře, pohlaví pohřbeného či polohy skeletu, byla odvozována prvotní podoba zápisu o konkrétním hrobě. Díky ní bylo možné objasnit především záměny popisů hrobů, případně sloučení popisů dvou hrobů v jeden. Rkp. A.2b (přílohy k základnímu popisu, poznámky o nalezeném inventáři, keramických zlomcích apod.) již takovou hodnotu nemá, jelikož netvoří souvislou řadu doplňků k rkp. A.2a, jde spíše jen o jednotlivosti, zaznamenávané již poté, co došlo k přečíslování hrobů.

V případech, kdy informace poskytované ostatními prameny nebyly dostačující, byly údaje ověřovány v rkp. A.1, tj. v popisu hrobů podle čísel prvotního číslování, který však nezachovává číselnou posloupnost hrobů, neexistuje ke všem hrobům a jeho informace jsou jen dílčí. Ostatní rukopisná dokumentace nebyla již vzhledem k torzovitému stavu svého dochování využívána systematicky, v některých případech se ale i s pomocí dochovaných osamocených záznamů podařilo objasnit zjištěné nesrovnalosti mezi jejími jednotlivými typy.

PRÁCE S NÁLEZOVÝM FONDEM

Mezi předměty tvořícími soubor hmotné kultury z výzkumu byly v souvislosti s vyhodnocováním pohřebiště a s přípravou publikace studovány především nálezy z hrobů (hrobová výbava, předměty a keramické zlomky z hrobového zásyvu) a rovněž nálezy, které s hrobovou výbavou mohou souviset. Přiřazení hrobového inventáře k hrobům bylo revidováno prostřednictvím údajů na originálních lístcích a částečně dochovaných evidenčních kartách, které byly porovnány s údaji přírůstkového seznamu, v případě nesrovnalostí opět s jednotlivými verzemi rukopisu nálezové zprávy. Výsledkem této revize je komentář k přírůstkovému seznamu (II, 2.4). Vybrané předměty byly podrobeny doplňkovým analýzám. Dalším předmětům, které výzkum v ploše Loretánského náměstí přinesl, je vzhledem k značnému rozsahu souboru věnována v souvislosti s vyhodnocováním pohřebiště pozornost jen v případech, že je lze využít při interpretaci nálezového kontextu hrobů, chronologie či stratifikace celého naleziště.

4.2 VYHODNOCENÍ POHŘEBIŠTĚ

4.2.1 OBECNÁ A CHRONOLOGICKÁ TERMINOLOGIE – KOMENTÁŘ K VYBRANÝM POJMŮM

Pohřebiště – vzhledem k charakteru lokality je termín pohřebiště v této práci používán jako obecné označení zahrnující pohřbívání jak na volné ploše, tak v potenciálně omezeném prostoru (kostelního?) hřbitova.

Hřbitovní horizont – termín označuje tu část kulturního nadloží, která byla opakovaným pohřbíváním transformována v homogenní vrstvu. Jeho součástí jsou neporušené hroby *in situ* či jejich pozůstatky. Může obsahovat zbytky sídlištních vrstev, podložního terénu narušeného hroby, či zeminy z terénních úprav pohřebiště. Nelze předpokládat, že hrany hrobových jam bylo možné v rámci homogenizovaného *hřbitovního horizontu* jednoznačně rozpoznat, pokud ano, tak jen zcela výjimečně. V analogických situacích lze zásep hrobu od jeho okolí odlišit obtížně i za maximálně příhodných podmínek pro výzkum. S nimi však v našem případě nemůžeme rozhodně počítat.

Keramický horizont – obecný význam tohoto slova ve smyslu vrstvy či polohy, lišící se od svého okolí konkrétním znakem, používáme jako obecné označení pro keramickou produkci, která byla součástí živé kultury v určitém časovém období (*Boháčová – Čiháková 1994*, 176, 179; *Boháčová 1995*, 120, 125). Horizonty se vzájemně odlišují proměnou vúdčích typů keramické produkce. Střídání keramických horizontů indikuje nástup nových technologií či morfologických prvků. Poznání keramického horizontu a jeho definici lze zpřesňovat opakovaným studiem stratigrafických sekvencí z téhož období a postupným rozpoznáním a eliminací reziduální keramiky či možných intruzí, případně jej dále členit. Keramický horizont může být charakterizován jak jedním vúdčím typem keramiky (horizont keramiky s kalichovitými okraji), tak více typy (heterogenní materiálově i morfologicky pestrý horizont keramiky provázený okraji zduřelé profilace). Poslední uvedený horizont je současně příkladem horizontu, který jsme schopni dále dělit na *dílčí horizonty* dle technologických a současně morfologických proměn vúdčího zduřelého typu okraje.³⁷

Užitá *chronologická terminologie* pro zařazení sídelních aktivit a etap pohřbívání (chronologicky vymezitelných pohřebních horizontů) evidovaných na ploše Loretánského náměstí vychází z výsledků studia pražské keramické sekvence publikovaných oběma autorkami (pro období raného středověku a starší fáze vrcholného středověku naposledy *Boháčová 2008*; *Boháčová – Herichová 2009*; pro raný novověk *Blažková 2011*; *Blažková – Žegklitz v tisku*):

Středohradištní období (SH) – pro studované prostředí 2. pol. 9. – 2. třetina 10. století. Nástup souvislejšího osídlení hradčanského ostrohu je předpokládán v průběhu 2. pol. 9. století, není však zatím upřesněn; závěr středohradištního období je indikován nástupem vyspělé mladohradištní produkce a kladen nejpozději k pol. 10. století.

Mladohradištní období (MH_1, MH_2) – pol. 10. – cca pol. 11. století pro starší, cca pol. 11. století – 12. století pro mladší fázi. Tato perioda je na starší a mladší fázi členěna vzhledem ke dvěma základním keramickým horizontům, pro něž je užitó označení mladohradištní 1 a mladohradištní 2.³⁸ Předěl předpokládáme asi v pol. 11. století, nejpozději v průběhu jeho druhé poloviny. Členit mladší pohřební horizont na jinde rozpoznávané vývojové stupně keramiky se zduřelými okraji nálezová situace pohřebiště neumožňuje.

Vrcholný středověk 1 (VS1) – 13. století ve zkoumaném prostoru se projevuje jako horizont završující nárůst sídlištních terénů. Sídelní aktivity nepřesahují pol. 13. století (*Boháčová 1991*).

Vrcholný středověk 2 (VS2) – 14. – pol. 15. století.

Raný novověk (RN; v databázi a výstupech z ní N) – 2. pol. 15. – 1. pol. 17. století.

³⁷ Detailní definice horizontů keramiky se zduřelými okraji vycházející z nálezového prostředí Pražského hradu viz *Boháčová 2008*, 104.

³⁸ Označení mladohradištní 1 (MH_1) a mladohradištní 2 (MH_2) užitó v této práci v *kap. 8* a v databázi nahrazuje původně I. Boháčovou užívané a méně srozumitelné symboly MHK (prvotní označení pro starší mladohradištní keramiku provázenou kalichovitými okraji) a MHP (prvotní souhrnné označení pro mladší mladohradištní keramiku – keramika horizontu zduřelého okraje ve všech jeho vývojových stupních).

Pro nejstarší keramiku vrcholného středověku je užíváno označení VS1 s tím, že produkce hlásící se svým charakterem do období 2. pol. 13. století nebyla mezi nálezy z výzkumu Loretánského náměstí evidována. Symbolika užívaná v archivním systému ARÚP je nahrazována novými symboly v případech, kdy nereflakuje možné detailní členění rané středověké etapy vývoje pražské aglomerace. Nezbytná je rovněž pro účely zjednodušeného databázového záznamu. Výjimkou je sumarizační přehledná tabulka keramiky v hrobových zásepech (*tab. 3*) a výstupy z ní (*obr. 59–61*), kde jsou zjednodušené formy zápisu (SH, MH_1, MH_2) nahrazeny běžnějšími symboly RS3, RS4_1, RS4_2 a soupis osteologického materiálu (*tab. 9*) provázený jen rámcovými údaji o chronologii.

4.2.2 POPISNÉ KATEGORIE UŽITÉ PRO DESKRPCI A ANALÝZU POHŘEBIŠTĚ

Zpracování a konečné komplexní vyhodnocení pramenů z archeologického výzkumu pohřebiště na Loretánském náměstí bylo realizováno v prostředí softwaru Geomedia Professional 6.2 (v rámci programu Intergraph Registered Research Laboratory Archeologického ústavu Praha). Ten byl využit i pro prostorovou analýzu pohřebiště, stejně jako pro zprostředkování výsledků vyhodnocení výzkumu odborné veřejnosti.

Prostorová analýza pohřebiště vychází ze souboru dat evidovaného databází MS Access (*kap. 9, tab. 1*). V databázovém souboru jsou uváděny především údaje, u nichž nebyly zjištěny žádné nesrovnalosti nebo byl popis revidován. Data týkající se výbavy a předmětů z hrobových zásypů či obecně *hřbitovního horizontu* a údaje o chronologii těchto předmětů vycházejí ze současného zpracování nálezů. Údaje o pohlaví, poloze zemřelých a o úpravách hrobových jam byly v dané fázi zpracování přežaty z rkp. A.3. V něm však tyto informace nejsou uváděny systematicky a v mnoha případech nejsou již dnes vzhledem k neúplnosti jak souboru kosterních pozůstatků, tak jednotlivých typů dokumentace doplňitelné či ověřitelné a je nutné je chápat jen jako orientační. Stáří zemřelých je vzhledem k výše uvedeným okolnostem v databázi evidováno jen v základních *věkových kategoriích*. Za kategorii, která je poměrně spolehlivě určena, lze považovat hroby nejmenších dětí, které bylo možné verifikovat v primární dokumentaci (zvl. na fotografiích).

Údaje o *poloze* pohřbeného, *orientaci* hrobu vůči světovým stranám a *úpravě hrobových jam* byly, pokud to bylo možné, ověřovány ve fotografické dokumentaci nebo skicách. Uvedeny jsou výrazné odchylky od standardních poloh a pozic. Orientace hrobů nebyla ověřována ve všech případech, ale především tam, kde hrob výrazněji vybočoval ze základní orientace dané části pohřebiště. Tyto údaje se poněkud odchyľují od záznamů v rkp. A.3. Vzhledem k povaze pramenů, z nichž není možné odvodit přesnou polohu koster, ale jen relativní vzájemné odchylky mezi nimi, je zřejmé, že takové údaje nemohou být exaktní.

Rekonstrukce veškerých *stratigrafických vztahů* se vzhledem k různé míře spolehlivosti údajů dochované dokumentace a zejména skutečnosti, že při rozebírání terénu nebyla respektována časová posloupnost pohřbů, ukázala jako neproveditelná. Pozornost byla proto zaměřena zejména na stratigrafii využitelnou pro vymezení hlavních etap pohřbívání.

Jako základní charakteristiky jednotlivých pohřbů byly sledovány a databází evidovány (*kap. 9, tab. 1–3*) tyto jejich vlastnosti:

- **identifikace pohřbu:** kategorie H, Hs, Hn (viz *kap. 4.1*);
- **typ pohřbu a stav dochování:** kategorie KP, ZP, SKP – kostrový pohřeb, žárový pohřeb, sekundární poloha kosterních pozůstatků záměrně i nezáměrně přemístěných;
- **věkové kategorie:** A = *adultus*, I = *infans* (věk 0–13), případně I_1 = *infans 1* (věk 0–0,5), J = *juvenis*; počínaje 150 cm udávaného vzrůstu (případně 140 cm u žen) je pohřbený určen jako A; 124 cm u mladistvé osoby, vzhledem k dostupným údajům však nelze považovat kategorii *juvenis* za příliš spolehlivou; nelze-li rozhodnout mezi kategoriemi *infans* a *juvenis*, je uvedeno rozpětí I_J;
- **pohlaví:** F = *femineus*, M = *masculus*, případně 0 = nejisté určení, prázdné pole = chybějící informace; v tomto případě jsou prezentovány pouze přežaté informace z rkp. A.3, exaktní údaje pro celé pohřebiště nelze získat;
- **orientace hrobu:** kategorie přibližně dle světových stran (pozice hlava–nohy), údaje rkp. A.3 ověřovány dle fotodokumentace a skic (viz *kap. 5.2, obr. 58*);
- **poloha pohřbeného:** kategorie dle polohy těla a končetin, údaje rkp. A.3 ověřovány dle fotodokumentace a skic, vzhledem k značným odlišnostem mezi textem a primární dokumentací obsahuje souhrnná tabulka pro analýzu v GIS pouze údaje ověřitelné na fotografiích; poloha 1–10 viz *kap. 5.2*, P = pohozená kostra, 0 = nejisté určení, R = údaj nově revidovaný, odlišný od popisu Borkovského;
- **vícečetný pohřeb:** více než jeden jedinec v hrobové jámě;
- **úprava hrobu nebo hrobové jámy:** výskyt dřevěných a kamenných prvků, další údaje (neověřitelné, evidovány pouze přežaté informace z rkp. A.3, případně výsledky revize) viz *kap. 5.1.2*; kamenné náhrobníky (označeno jako k. deska, zde rozlišována primární poloha – 1 a poloha v zásypu – 12); ověřitelné údaje rkp. A.3 verifikovány dle fotodokumentace a skic;
- **výbava:** dle dílčích kategorií předmětů a vybraných údajů (viz příslušné položky *kap. 9 a tab. 1*); pro záušnice kategorie: výbava = 1; nejistá výbava = 12; zásyp = 2; pro mince a další výbavu

kategorie: raný středověk = 1; přelom raného a vrcholného středověku = 2; vrcholný středověk = 3; novověk = 4; neurčeno = 5;

- **nálezy v zásypu:** keramika – kategorie RS3, RS4_1, RS4_2, VS1, VS2, N; sumarizace keramiky z hrobových zásypů podle zastoupených kategorií období viz *kap. 9, tab. 3*; pro účely analýzy byly soubory tvořené třemi nebo méně zlomky charakterizovány jako soubor s malou výpovědní hodnotou (označení: 2; tj. např. možnost intruze či kontaminace během výzkumu), výpověď souborů s větším počtem prvků (označení: 1) je považována za spolehlivou, není-li zpochybněna jinými okolnostmi;
- **datace pohřbu:** komplexní (subjektivní) vyhodnocení dostupných informací; v katalogu viz doprovodný komentář, pro databázi zjednodušeno do symbolů pro základní kategorie: RS1 = časně slovanský žárový hrob, MH_A = nejstarší doložené kostrové pohřby, MH_B = mladší fáze mladohradištního období, MH_C = nejmladší kostrové pohřby z období raného či starší fáze vrcholného středověku, MH = raný středověk, mladohradištní, S = středověk, VS = vrcholný středověk, N = (raný) novověk, 0 = nejisté. Nejstarší hroby v rámci trojnásobné a vícečetné superpozice označeny kategorií: středověk? Pro hroby, u nichž nelze chronologii blíže omezit (tj. kategorie uvedená v katalogu jako středověk – raný novověk), zůstávají pole databáze prázdná. Do prostorové analýzy vstoupily kromě uvedených vlastností hrobů a v nich pohřbených jedinců a jejich kombinací i informace o rozmístění některých druhů nálezů mimo vlastní hrobový kontext v případě, že šlo o prameny relevantní z hlediska celkového posouzení vývoje areálu (mince ze *hřbitovního horizontu* a doklady řemeslných aktivit v jeho ploše).

K základní práci s prameny, k jejich utřídění i konečné prezentaci (*kap. 9 – tabulkové rejstříky – tab. 1–9; kap. 5.1 – grafy*) byly průběžně využívány nástroje MS Excel. *Tab. 2* pohřbených jedinců obsahuje základní evidenční údaje o hrobech, jakými jsou převodní klíč mezi jednotlivými číselnými řadami Hs, Hn a H, a lokalizaci hrobu v rámci sektorů.

4.3 KOMENTÁŘ K PREZENTACI DOKUMENTACE A NÁLEZOVÉHO FONDU

Hlavní položkou publikace výzkumu je *katalog hrobů* – komentovaný opis nálezové zprávy ve variantě rkp. A.3, který tvoří *kap. 8*. Tato konečná verze rukopisu nálezové zprávy je zpřístupněna formou opisu, v němž jsou opraveny pouze evidentní chyby (pravopisné a jiné formální chyby, překlepy), které by srozumitelnost a čitelnost textu komplikovaly. Původní text nálezové zprávy je od doplňujících poznámek či dalšího textu jednoznačně odlišen kurzivou. Nesrovnalosti, které byly zjištěny mezi popisem hrobů a ostatními typy dokumentace, jsou autorkami charakterizovány a řešeny ve zřetelně odděleném, samostatně připojeném komentáři. Text neobsahuje ty části, které byly ve starších rukopisných verzích přeškrtnuté, pokud však byly využity při revizi, je tato skutečnost zohledněna v komentáři. Konečná verze podoby textu nálezové zprávy obsahuje doplňky G. Blažkové, které zachycují rozdíly mezi definitivní podobou rukopisné verze rkp. A.2 a strojopisem rkp. A.3 (barevně odlišený text kurzivou v hranaté závorce), a to včetně údajů méně závažných. V rkp. A.3 se objevily i informace, pro které nejsou podklady v žádné z původních verzí nálezové zprávy (rkp. A.1 a rkp. A.2a, 2b). Jedná se o zcela nová doplnění, která mohou být výsledkem zpracování výzkumu Borkovským v 50.–60. letech. Tyto části jsou v textu podtrženy. V přepise původního textu rkp. A.3 jsou ponechána původní označení I. Borkovského pro domy v jižní části zkoumané plochy (tj. chybné označení *dům Mayerovský* pro dům U zlaté koule v jihovýchodní části zkoumané plochy a chybné určení domu Kumerovského v jihozápadní části zkoumané plochy jako domu *U zlaté koule* – blíže viz *kap. 2.4*). Ta se objevují i v dalších typech dochované dokumentace. U nově vzniklých textů či popisů dokumentace (popisy nálezové situace na fotografiích či jinde v textu) je již, pokud nejde o citaci Borkovského, uváděno správné označení jednotlivých domů, tedy odlišné od určení Herainova, převzatého Borkovským.

Původní primární i sekundární dokumentaci výzkumu a jeho nálezového fondu obsahuje *díl II*, který je chápán jako základní edice pramenů z výzkumu. Vzhledem k jejich různorodosti je členěn na tři samostatné oddíly, v jejichž rámci jsou prezentované dokumenty samostatně číslovány. Prvý oddíl obsahuje faksimile dochované terénní kresebné dokumentace a fotodokumentaci (části 1.1–1.3), druhý oddíl je výběrem originální písemné dokumentace (2.1–2.4), třetí oddíl přináší nověji zhotovenou dokumentaci nálezů ze *hřbitovního horizontu* nebo nálezů významných pro stanovení jeho chronologie (části 3.1–3.4).

Kresebná dokumentace – plán, fotodokumentace a skici

Vedle snímků *základního plánu* (*příloha a II, 1.1*) jsou prezentovány dochované *terénní skici* (*II, 1.3*), které představují společně s fotografiemi základní autentický pramen pro studium výsledků výzkumu. Protože jednotlivé hroby není možné ilustrovat dostatečně detailními fotografiemi, které pro převážnou většinu hrobů neexistují, je výřezem konkrétního zobrazení hrobu z terénních skic doplněn rovněž katalog hrobů v *kap. 8*.

Zpřístupněna je podstatná část dochované *fotodokumentace*, s výjimkou jednoznačně duplicitních záběrů (*II, 1.2*). Vzhledem k převaze celkových záběrů se značným počtem hrobů a naopak absenci detailních fotografií jednotlivých pohřbů jsou snímky řazeny v rámci daných možností chronologicky bez ohledu na autorství záběru. Jejich pořadí tak odráží v možné míře postup odkryvu na dané ploše v jednotlivých etapách výzkumu. V rámci těchto etap jsou nejprve zařazeny celkové záběry, pořadí následně uvedených detailnějších fotografií jednotlivých hrobů – pohřbů nebo jejich menších skupin – sleduje rámcově číselnou řadu H (přehled členění snímků dle jednotlivých etap odkryvu a jejich řazení viz *II, 19*). Popis fotografií obsahuje jen základní evidenční a polohopisné údaje, neboť vlastní identifikace pohřbů je zanesena přímo do prezentovaných záběrů. Vazbu mezi konkrétním hrobem a jeho fotografickou dokumentací zprostředkovávají rejstříky snímků (*kap. 9, tab. 7–8*), řazené buď podle číselné řady H, nebo podle evidenčních čísel negativů ARÚP.

Rukopisy – verze náleзовé zprávy, terénní záznamy, přírůstkový seznam a pracovní poznámky

Originály písemností jsou zpřístupněny ukázkami základních typů dokumentace. Rkp. A.2a je prezentován alespoň výběrově. V případě popisů hrobů zkoumaných v roce 1934, jejichž identifikace byla obtížná a v případě několika hrobů není zcela bezpečná, jsou jednotlivé listy rkp. A.2a zařazeny v úplnosti (*II, 2.2, 160–168*), což umožňuje čtenáři vstoupit do procesu revize a ověřit předkládanou interpretaci náleзовé situace. Pro výzkum z roku 1934 je k dispozici i opis úplnější verze *terénního deníku* (*II, 2.1, 146–159, srov. I – obr. 28–30*), který se pro následné etapy výzkumu z r. 1935 nedochoval (byl-li vůbec pořizován). V úplnosti je zařazen i soubor popisů hrobů 583–585 z roku 1936, který může být stopou primární terénní dokumentace (*II, 2.2, 169*). Další faksimile (*II, 2.3*) jsou ukázkou různých typů již jen torzovitě dochované dokumentace, např. verze rkp. A.1, dílčích terénních či pracovních poznámek či dokumentů.

Kompletně je zpřístupněn rovněž *přírůstkový seznam* (*II, 2.4, 179–244*), v němž jsou vyznačeny a komentářem opatřeny nesrovnalosti, které byly při revizním zpracování zjištěny.

Dokumentace nálezů

Nálezy hmotné kultury jsou členěny do čtyř částí. Prvá představuje hrobový inventář a nálezy z hrobového zásypu (*II, 3.1*), druhá přináší keramické soubory, chronologicky významné z hlediska vývoje pohřbívání na lokalitě (*II, 3.2*), ve třetí jsou shromážděny solitérní nálezy ze *hřbitovního horizontu* (*II, 3.3*), které mohly být sekundárně přemístěnými předměty z hrobového inventáře, a konečně čtvrtá část dokumentuje soubory nálezů z novověkých kontextů, mezi nimiž jsou zastoupeny předměty, jež mohou rovněž souviset s hrobovou výbavou (*II, 3.4*). Přehled typů nálezů, jejich sumarizaci i výsledky dílčích analýz vybraných typů předmětů přináší *kap. 5*. Střepový materiál ze zásypu hrobů reprezentují okraje nádob a typy výzdoby. Výpovědní hodnota keramických souborů z hrobových zásypů ve vztahu k chronologii hrobů je minimální nejen vzhledem k malé vypovědací hodnotě souborů uložených v druhotné pozici, ale především pro často nejednoznačný způsob jejich geneze. Nesporný význam však mají v souvislosti s rekonstrukcí vývoje kulturního souvrství na zkoumané ploše.

Obrazová dokumentace provázející kapitoly *dílu I* již není edicí prvotních pramenů. Dokládá tvrzení obsažená v textu a vesměs je výsledkem nového zpracování a vyhodnocení pramenů, případně má ilustrační charakter. Tato část publikace obsahuje jak zobrazení, využívající snímky prvotního plánu výzkumu, tak výstupy zpracované pouze pomocí GIS.

5. POHŘEBIŠTĚ NA LORETÁNSKÉM NÁMĚSTÍ V PRAZE – HRADČANECH

5.1 HMOTNÁ KULTURA

5.1.1 HROBOVÁ VÝBAVA A NÁLEZY ZE HRBITOVNÍHO HORIZONTU

Hrobovou výbavu a další nálezy ze *hřbitovního horizontu* lze v této fázi zpracování výzkumu i s ohledem na rozsah předkládané publikace představit jako celek pouze základním utříděním jednotlivých typů movitých předmětů, jejich přehledem a zpřístupněním výsledků dílčích analýz. Komplexní vyhodnocení hrobového inventáře pohřebiště a případné srovnávací studie tak zůstávají nezbytně tématem budoucího studia, stejně jako detailní rozbor novověké etapy pohřbívání. Z rozsáhlého nálezového fondu výzkumu byla věnována pozornost pouze předmětům, které náleží k výbavě jednotlivých hrobů, dále předmětům, které byly součástí hrobového zásypu, nebo jde o předměty, které lze potenciálně spojovat se středověkým hrobovým inventářem, ať již vzhledem k jejich typu, nebo nálezovým okolnostem. Nálezy hmotné kultury novověku, které jednoznačně souvisejí s raně novověkou sídelní aktivitou v prostoru domů U zlaté koule a Kumerovského, nebyly v této fázi vyhodnoceny. Výjimkou je příklad nálezového celku, v němž je zastoupena deformovaná esovitá záušnice (II, 3.4, obr. 60). U ní lze souvislost s pohřbíváním předpokládat.

Nálezové okolnosti dochovaného souboru předmětů hrobového inventáře a dalších nálezů pocházejících ze zásypů hrobů (zlomky keramiky, výrobní odpad, surovina apod.) jsou spolu s jejich popisem součástí komentovaného katalogu hrobů (*kap. 8*), kresebnou dokumentací těchto nálezů přináší druhý díl publikace (II, 3.1). U typických předmětů hrobového inventáře (nůž, záušnice, mince), nalezených v hrobovém zásypu či v sídlištní vrstvě, nelze stanovit, zda byly původně součástí hrobové výbavy, nebo zda pocházejí ze sídlištní situace.

Předměty vyzdvižené mimo hrobový kontext včetně nálezových okolností jsou představeny v komentáři kresebné dokumentace (II, 3.3, 3.4). Souhrnný přehled dochovaných předmětů drobné hmotné kultury raného středověku, které je možné přiřadit nebo alespoň hypoteticky vztáhnout k hrobovým nálezům, přináší *tab. 4–6*.

Kromě keramických zlomků, pocházejících z hrobových zásypů, je představen výběr keramických souborů, které se vztahují k horizontům vymezujícím dle Borkovského průběh nebo závěr pohřbívání (II, 3.2, obr. 49–56). Tyto soubory společně s keramikou z hrobových zásypů umožňují rekonstruovat základní stratigrafii lokality.

KERAMIKA JAKO SOUČÁST POHŘEBNÍHO RITU

Jednoznačnou souvislost keramiky s pohřebním ritem můžeme konstatovat pouze v případě zárového pohřbu H105. Z něj pochází jedna celá a torzo další nádoby, které náleží časně slovanskému období (II, 3.1, obr. 18, př. č. 12787; samostatná publikace nálezu nejnověji *Profantová 2005*). Nálezy zlomků keramiky shodného charakteru (nekresleno, zčásti nezvěstné) dovolují předpokládat existenci nejméně jednoho dalšího pohřbu tohoto stáří ve zkoumaném prostoru (*viz kap. 8*, H193 a H194 při západním okraji zkoumané plochy).

Celá nádoba, původně spojená s hrobovým inventářem, byla údajně vyzdvižena rovněž ze zásypu H40 (II, 3.1, obr. 8). Vzhledem k typu nádoby, kterým se nález jednoznačně hlásí do horizontu počátku vrcholného středověku, lze předpokládat, že předmět nesouvisí s hrobovou výbavou, ale se sídlištními aktivitami v areálu.

KERAMIKA ZE HRBITOVNÍHO HORIZONTU

Poměrně rozsáhlý soubor keramických zlomků byl získán ze zásypů hrobů (*tab. 3*). Tyto nálezy jsou sice rámcovou oporou pro stanovení termínu *post quem* pro uložení pohřbu, vzhledem ke konkrétní nálezové situaci terénního souvrství v ploše Loretského náměstí je však jejich vypovídací hodnota ve vztahu k chronologii hrobů minimální. Komplikuje ji jednak skutečnost, že v některých případech není

Obr. 42: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Rekonstruované torzo nádoby z přelomu raného a vrcholného středověku (i. č. 974, zásyp H40). Foto H. Toušková.

Fig. 42: Prague – Hradčany, Loretánské square. Reconstructed torso of vessel from the turn of the Early and High Middle Ages (ID No. 974, grave fill H40). Photo by H. Toušková.

Obr. 43: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Rekonstruovaná technologická miska ze závěru raného či počátku vrcholného středověku se zbytky skloviny (i. č. 983, zásyp H42?). Foto H. Toušková.

Fig. 43: Prague – Hradčany, Loretánské square. Reconstructed technological bowl from the end of the Early Middle Ages or beginning of the High Middle Ages, with remnants of molten glass (ID No. 983, grave fill H42?). Photo by H. Toušková.

Obr. 44: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Rekonstruované torzo pánve ze *hřbitovního horizontu* v kostele sv. Matouše. Př. č. 12973. Foto H. Toušková.

Fig. 44: Prague – Hradčany, Loretánské square. Reconstructed torso of pan from the *cemetery horizon* at the Church of St Matthew. Acq. No. 12973. Photo by H. Toušková.

Obr. 45: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Torzo nádoby z mladšího raně středověkého sídelního horizontu. Př. č. 13002. Foto H. Toušková.

Fig. 45: Prague – Hradčany, Loretánské square. Torso of vessel from the later Early Medieval settlement horizon. Acq. No. 13002. Photo by H. Toušková.

možné pro nejednoznačnou formulaci v dokumentaci či případné rozpory v jejich jednotlivých typech oddělit nálezy ze zásypů hrobů od nálezů z okolního *hřbitovního horizontu*, především ale to, že musíme vzhledem k dokumentovanému postupu výzkumu počítat s kontaminací souborů.

Keramické zlomky ze zásypu pocházejí pouze z cca 15 % z celkového počtu zkoumaných hrobů. Obecně je absence či přítomnost keramických nálezů a jejich počet významnou indicií pro určení intenzity sídelních aktivit, předcházejících v daném místě pohřbívání. Tato teze však neplatí pro hroby z Loretánského náměstí, především pro plochy zkoumané za nepříznivých klimatických podmínek, z nichž vesměs chybí jakékoliv nálezy, a plochy, z nichž byla odstraněna převážná část historického nadloží.

Keramický materiál ze zásypu hrobů (*II, 3.1, obr. 1–48, 246–293*) a z dalších z hlediska vývoje pohřbívání relevantních nálezových kontextů (*II, 3.2, obr. 49–56, 294–301*) je prezentován výběrem zahrnujícím všechny okraje a typy výzdobných prvků. Vedle zmíněné keramiky časně slovanského období obsahuje soubor keramiky historických období střední dobou hradištní počínaje a novověkem konče. Převládá drobný zlomkový materiál, větší torza nádob či celé nádoby jsou dochovány výjimečně (častěji pro nálezy z období vrcholného středověku; *obr. 42–45; viz také Boháčová 1991*).

V rámci souboru raně středověké a nejstarší vrcholně středověké keramiky získané z hrobových zásypů (přes 2500 zlomků a 2 nádoby z H40 a H42 – *obr. 42–43*) nebyly evidovány žádné výrazné materiálové, technologické ani morfologické odchylky od produkce známé z historického jádra pražské středověké aglomerace. Nalézáme zde keramiky všech raně středověkých horizontů, jak byly definovány pro prostředí Pražského hradu (od středohradištních keramických horizontů PH_A, PH_B0, B1 /SH/

přes starší mladohradištní horizont B2 /MH_1/ po mladší fázi mladohradištní keramiky PH_C0, C1 /MH_2/ – definice keramických horizontů viz *Boháčová 2001*; nověji také *Boháčová 2008*; *Boháčová – Herichová 2009*), a keramiku odpovídající morfologií staršímu náleзовému horizontu lokality Sekanka (*Boháčová 1991*), tedy nálezy pokrývající rámcově období 2. pol. 9. – 1. pol. 13. století (data absolutní chronologie detailně viz *kap. 4.2*). Použití velmi blízkých surovin i podobnost technologického zpracování byly ověřeny i petrografickou analýzou (*Gregerová 2010*).

Stejně jako pro raně středověké období platí i pro období mladší, že střepový materiál je velmi zlomkovitý. Tato skutečnost do značné míry limituje naše poznávací možnosti. Soubor mladší vrcholně středověké a novověké keramiky potenciálně související s hrobovými zásypů čítá 388 keramických zlomků, které bylo možné rámcově chronologicky zařadit do období vrcholného středověku (14. – pol. 15. století – VS2), raného novověku (2. pol. 15. – 1. pol. 17. století – RN, definice viz *Blažková 2011*, 6–8; *Blažková – Žegklitz v tisku*) a do období novověkého (od 2. pol. 17. století – N). Jednoznačně nejpočetnější skupinou jsou keramické zlomky, datovatelné do raně novověkého období. Nejčastěji se jedná o zlomky výdutí dutých tvarů (převážně hrnců, džbánů). V řádu jednotek se pak objevují části pokliček, pánví na třech nožkách, kachlů, a to jak nádobkových, tak komorových s reliéfně zdobenou, glazovanou čelní vyhřívací stěnou. Z hlediska výzdoby jsou zastoupeny všechny pro raný novověk běžné techniky, a to jednorádkové a plošné radélko a malování. Výrobní surovina je nejčastěji reprezentována cihlově červenou neglazovanou hlínou a světle pálenou hlínou opatřenou vnitřní glazurou. V náleзовých souborech se vyskytují i zlomky předmětů, které byly pálené v redukčním prostředí. V řádu jednoho až dvou kusů (s výjimkou př. č. 12808-H56, 12812-H123) se v náleзовých souborech objevují keramické zlomky datované do vrcholného středověku.

Zcela jednoznačně pak do novověkého období řadíme náleзовé soubory př. č. 12817 (v okolí H156), př. č. 12889 (H301) a př. č. 12929 (H550), které obsahovaly kromě raně novověkých náleзовů i zlomky několika novověkých předmětů (modře glazovaný talíř, zdobený rytou výzdobou, zlomky kameninových lahví). Příslušnost této keramiky k hrobovým zásypům je ale ve všech těchto případech sporná, neboť údaje provázející náleзовé celky se liší od údajů v přírůstkovém seznamu (někdy je jako náleзовý kontext uvedeno okolí hrobu, u hrobu H550 jsou v přírůstkovém seznamu kromě toho explicitně uvedeny střepy z 15. a 16. století přímo ze zásypu hrobu, soubor jako takový obsahuje i střepy datované po polovině 17. století). U př. č. 12889, které se vztahuje k zásypu hrobu H301, se s velkou pravděpodobností jedná o záměnu obsahu (viz komentář u H301 v *kap. 8*).³⁹

BAREVNÉ KOVY – PŘEDMĚTY V HROBOVÉ VÝBAVĚ

Předměty z kovů tvořící jednoznačně výbavu hrobů reprezentuje především jednoduchý drobný šperk v podobě záušnic, prstenů, ojediněle dalších prostých šperků či jednoduchých předmětů méně běžného typu ze slitiny barevných kovů různých rozměrů.

Ozdoby hlavy

Nejběžnějším typem šperku, který se na pohřebišti vyskytoval, jsou *esovité záušnice* (*tab. 5*). Soubor představila, materiálůvě zhodnocení a typologický rozbor těchto předmětů provedla v rámci obecněji zaměřené studie před revizí náleзовých okolností pohřebišť *K. Tómková (2005, 258–289)*. Materiálůvě analýza vybraného vzorku předmětů byla zpracována J. Fránou (*Frána – Tómková 2005*). Podle rentgenové-fluorescenční analýzy byly vyčleněny základní materiálůvě skupiny šperků z drahých a barevných kovů (*Frána – Tómková 2005, 324*), jejichž označení přejímáme.

Slitina Ag a barevných kovů:

B1 – slitina Ag a barevných kovů, Ag nad 80 %,

B2 – slitina Ag a barevných kovů, Ag pod 80 %;

barevné kovy:

D1 – Cu + Sn,

D2 – Cu + Sn, Zn do 2 %,

D3 – Cu + Zn,

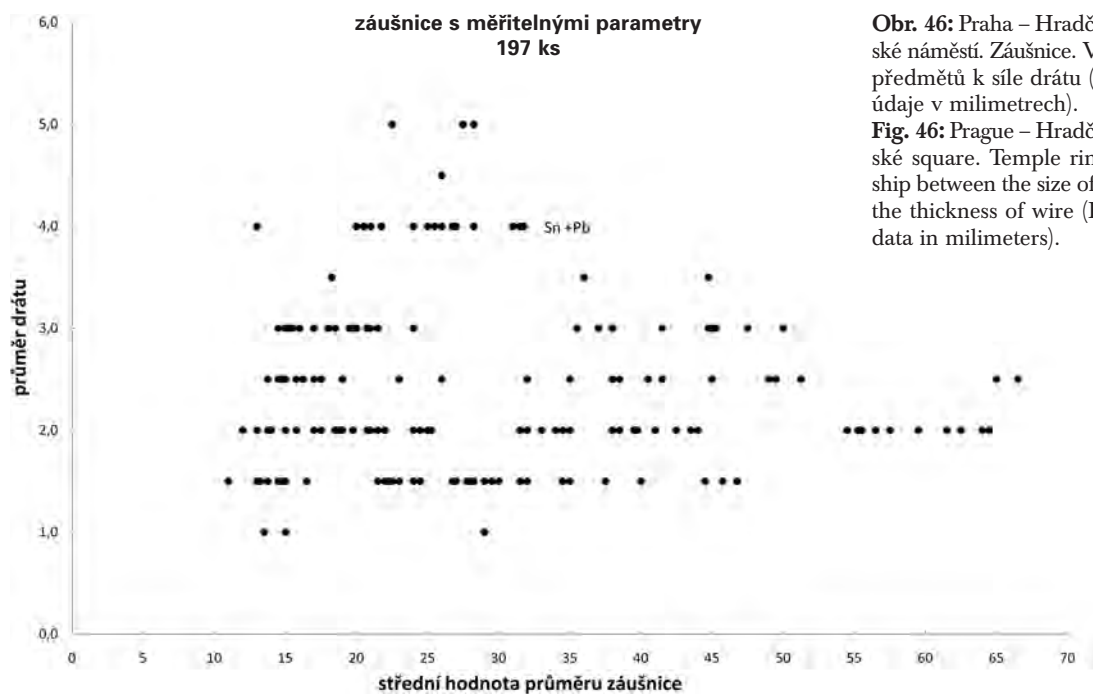
D4 – Cu + Zn + Sn, Zn nad 2 %, Sn do 3 %,

D5 – Cu + Zn + Sn, Zn nad 2 %, Sn nad 3 %,

F – Sn + Pb,

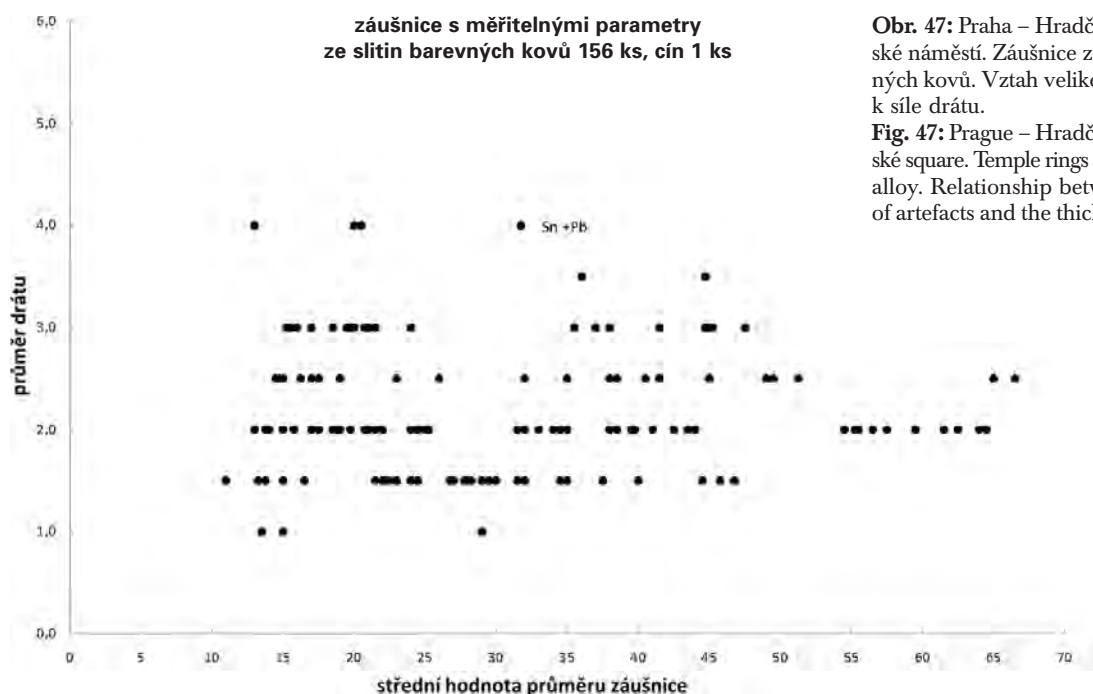
G – plátování stříbrem.

³⁹ Vzhledem ke zmíněným skutečnostem jsou i nálezy z období raného novověku označeny v databázi a některých výstupech z ní souhrnnou kategorií novověk – N. Autorkou vyhodnocení novověké keramiky je G. Blažková.

Obr. 46: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Záušnice. Vztah velikosti předmětů k síle drátu (obr. 46–49 – údaje v milimetrech).

Fig. 46: Prague – Hradčany, Loretánské square. Temple rings. Relationship between the size of artefacts and the thickness of wire (Figs. 46–49 – data in millimeters).

Obr. 47: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Záušnice ze slitin barevných kovů. Vztah velikosti předmětů k síle drátu.

Fig. 47: Prague – Hradčany, Loretánské square. Temple rings from a copper alloy. Relationship between the size of artefacts and the thickness of wire.

Podle údajů I. Borkovského a výsledků revize nálezového fondu a dokumentace mohlo být během výzkumu nalezeno až 212 záušnic. Některé I. Borkovským zmíněné nebo i později evidované předměty jsou dnes nezvěstné. Dochovaný soubor nelze považovat za zcela kompletní a jeho původní rozsah nelze ani s jistotou rekonstruovat. Revizí byly identifikovány některé předměty podle I. Borkovského nezvěstné, zbývá však ještě čtrnáct záušnic zmíněných v nálezové zprávě či evidovaných jinde v dokumentaci, které se v současnosti mezi nálezy identifikovat nepodařilo.

Aktuálně počet předmětů této kolekce čítá 199 ks. Z nich 185 ks bylo nalezeno buď jako hrobová výbava *in situ*, nebo sice v druhotném uložení, ale v místech, kde lze vztah ke konkrétnímu hrobu s velkou pravděpodobností předpokládat. Dalších 10 ks záušnic pochází ze zásypu hrobů. Detailní popis uvedených předmětů a okolnosti jejich nálezů přináší katalog hrobů (*kap. 8*), vyobrazení těchto záušnic obsahuje příslušná část dokumentace (*II, 3.1*). Čtyři z předmětů (př. č. 12937, 2x př. č. 12781 a př. č. 12964 –

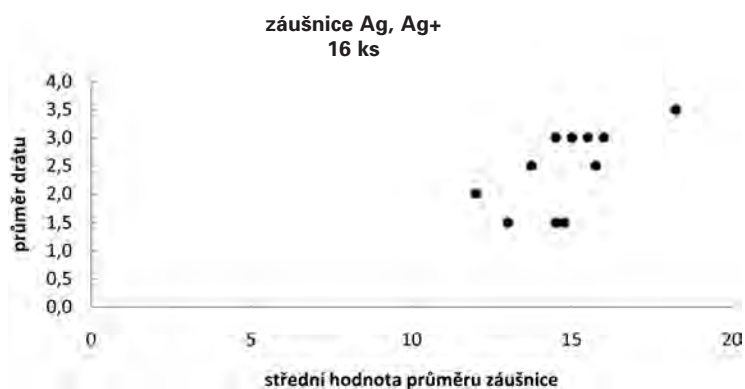
Obr. 48: Praha – Hradčany, Lorentánské náměstí. Záušnice plátované stříbrem. Vztah velikosti předmětů k síle drátu.

Fig. 48: Prague – Hradčany, Lorentánské square. Silver plated temple rings. Relationship between the size of artefacts and the thickness of wire.

Obr. 49: Praha – Hradčany, Lorentánské náměstí. Záušnice stříbrné (skupina B1, B2). Vztah velikosti předmětů k síle drátu.

Fig. 49: Prague – Hradčany, Lorentánské square. Silver temple rings (group B1, B2). Relationship between the size of artefacts and the thickness of wire.

II, 3.3–3.4, obr. 57, 60) byly nalezeny mimo přímý hrobový kontext, i zde ovšem předpokládáme souvislost s hrobovou výbavou. Chybné přiřazení souboru pěti záušnic větších rozměrů k př. č. 13005 (konstatované již I. Borkovským – viz II, 2.4, obr. 58) se nepodařilo rozřešit. Pokud některé nálezy z výzkumu pohřebiště chybí, je jejich popis odlišný od parametrů záušnic, dochovaných pod př. č. 13005. Tyto záušnice nelze tedy s neznámými předměty ztotožnit.

Průměry záušnic (střední hodnota) z pohřebiště na Lorentánském náměstí se pohybují v rozpětí 11–66,5 mm, průměr drátu mezi 1–5 mm (obr. 46).⁴⁰ Základními typy, které můžeme v souboru rozlišit, jsou záušnice plátované stříbrem, záušnice stříbrné nebo s vysokým podílem tohoto kovu (dle členění J. Frány B1 a B2) a záušnice ze slitin barevných kovů. Záušnice plátované (24 ks) tvoří výraznou skupinu se silou drátu vesměs nad 3 mm a o průměru menším než 35 mm (obr. 48). Neověřenou výjimku představuje pouze deformovaná záušnice př. č. 12953 (bez analýzy). Záušnice stříbrné nebo s vysokým podílem stříbra v materiálu (16 ks) lze charakterizovat jako malé, vesměs o celkovém průměru do 16 mm, zhotovované ze slabšího drátu, v několika případech drátu tenkého o průměru cca 1,5 mm (obr. 49). Nejběžnějším typem jsou záušnice ze slitin barevných kovů. Pokud jde o průměry těchto předmětů, lze u šperků tohoto typu vyráběných ze silnějšího drátu (cca 2 mm a výše) vyčíslit rozdělení na tři základní skupiny – záušnice malé o střední hodnotě průměru do 25 mm, střední až velké o rozměrech v intervalu 25–50 mm a extrémně velké s rozměry nad 50 mm (obr. 47). Posuzování velikosti průměru předmětů podle střední hodnoty neukázalo žádný výrazný předěl mezi záušnicemi střední velikosti a záušnicemi velkými. Toto pozorování je třeba ověřit na souborech z dalších pohřebišť. Nejčastěji byl pro zhotovení záušnic používán drát o průměru 1,5–2,5 mm (nejvyšší frekvence je v souboru zaznamenána pro průměr 2 mm, zde je ovšem nutné brát v potaz nepřesnost měření). Drát o průměru 1 mm je evidován výjimečně, značná je naopak frekvence výroby předmětů z masivního drátu o průměru 3 mm. Silnější drát byl použit jen u několika předmětů o celkovém průměru do 20 mm a u cínové záušnice.

V souboru se objevují rovněž záušnice s dalšími výzdobnými či funkčními prvky – záušnice s dvojitým (protilehlým) esovitým ukončením, s žebérkováním na esovitém ukončení a s provrtem na opačném

⁴⁰ Vzhledem k charakteru předmětů a stavu jejich dochování lze u údajů počítat s přesností maximálně 0,5 mm. Do analýzy vstoupilo 197 měřitelných kusů.

konci, než je esovitě ukončení. Záušnice s dvojitým esovitým ukončením jsou zastoupeny sedmi exempláři. Z toho dvakrát se vyskytují na stříbrem plátovaných záušnicích z masivního drátu (př. č. 12799), dále pak na záušnicích druhé velikostní kategorie při síle drátu mezi 2–3 mm a ve třech případech doplňuje esovitě ukončení žebérkování. Tato výzdoba byla zjištěna na záušnicích (celkem 18 záušnic) s průměry od 38 mm výše, včetně největší velikostní kategorie. Na záušnicích poslední velikostní kategorie se ve třech případech vyskytuje kombinace žebérkování s otvorem v ukončení protilehlém esovité smyčce. Tento otvor provází všechny záušnice o průměru větším než 54 mm (13 ks; např. *II, 3.1, obr. 31, 33*).

Záušnice byly jako hrobová výbava *in situ* dle revidovaných údajů nalezeny celkem ve 44 hrobech, v dalších 14 pak v zásypu, z toho ale v 7 případech v pozicích, kde je příslušnost k výbavě pohřbeného značně pravděpodobná.⁴¹ Z toho v 18 případech (resp. ve 21 případech u méně bezpečné příslušnosti ke konkrétnímu pohřbu), tj. v cca 40 % se jednalo o hroby dětí nebo nedospělých jedinců, ostatní nálezy pocházejí z hrobů žen, nebo byly nalezeny u koster s neuvedeným pohlavím. Variabilitu předmětů u hrobů s početnějšími soubory lze posoudit ze souhrnné tabulky (*tab. 5*) a z kreseb. Rámcově lze konstatovat, že předměty uložené společně do hrobu náleží převážně shodnému typu, pokud jde o velikostní kategorie předmětů. Materiálové zastoupení se různí, předměty z drahých kovů však jsou v případě pohřebiště na Loretánském náměstí nepočtené. Záušnice z masivního kovu se víceméně vyskytují pouze v jednom páru, větší soubory jsou tvořeny buď tvary malými, nebo předměty z drátu tenčího průměru. Přitom 22 hrobů bylo vybaveno dvěma nebo více (až pěti) páry záušnic. Hroby, v jejichž výbavě se vyskytly nejmenší záušnice (průměr do 15 mm střední hodnoty včetně), náleží výlučně hrobům dětí nebo mladistvých osob (H16, H19, H204, H212, H237, H238) a část z nich prokazatelně nespadá do nejstaršího pohřebního horizontu. To odpovídá představě o přežívání záušnic menších rozměrů v dětských hrobech dlouho po polovině 11. stol. (k této problematice srov. *Štefan 2010, 184–185*).

K záušnicím či jiným ozdobám hlavy je možné přiřadit i dva atypické předměty z H264 (*II, 3.1, obr. 31*)⁴² – *závěsky elipsovitého tvaru* z tenkého bronzového drátu. Oba tyto předměty jsou dochovány ve tvaru elipsy se zašpičatělými konci. Nelze rozpoznat, zda jde o sekundární deformaci, nebo původní tvar, pro který svědčí shodný a symetrický vzhled obou předmětů. Byly uloženy po obou stranách lebky. Analogie k tomuto šperku neznáme. Předměty byly nalezeny v blízkosti hlavy společně se záušnicemi, k hrobové výbavě H264 náležely ještě dva prsteny (k nálezové situaci blíže viz *kap. 8*).

Prsteny

Prsteny byly dalším poměrně častě zastoupeným typem šperku na pohřebišti (*tab. 6; 22 ks, z toho jeden nedochován a jeho existence není ani zcela jistá – H109*). Materiálového a typologického rozboru těchto předmětů se ujala v rámci obecněji zaměřené studie před definitivním uzavřením revize nálezových okolností pohřebiště *D. Frolíková (2005)*. V souboru se vyskytují předměty středověkého i novověkého původu. Surovinou pro jejich výrobu byl bronz nebo bílý bronz. Prsteny pocházejí převážně z hrobů nebo *hřbitovního horizontu* (16 dochovaných ks; konkrétní nálezové kontexty a nálezové kontexty zbývajících 5 ks viz *tab. 6*). Typologické třídění prstenů vesměs vychází z jejich tvarových a technologických vlastností (různá pojetí shrnuje *Frolíková 2005, 374*).

Pro soubor z Loretánského náměstí se jeví jako vhodné kritérium třídění forma materiálu použitého pro obroučku prstenu. Z tohoto hlediska zde lze zaznamenat tři základní typy – prsteny páskové, prsteny z tyčinky oválného, hraněného či půlkruhovitého průřezu a prsten drátěný (splétaný). Další členění umožňují různé formy utváření prstenů do podoby prstenů otevřených či uzavřených, různé modifikovaných nebo doplněných dalším prvkem. V hrobech *in situ* nebo tam, kde je možné vztah k hrobové výbavě s velkou pravděpodobností předpokládat, můžeme z hlediska formy materiálu a ztvárnění prstenu vyčlenit šest základních typů prstenů (*obr. 50*):

typ 1 (P_O) – páskové otevřené (př. č. 12831, př. č. 12931?),

typ 2 (T_OP) – otevřené s překryvem – z tyčinky plochého až půlkruhovitého i kulatého průřezu, v jednom případě s příčnou výzdobou horní části tyčinky (př. č. 12834, př. č. 12872, př. č. 12912 a př. č. 12918),

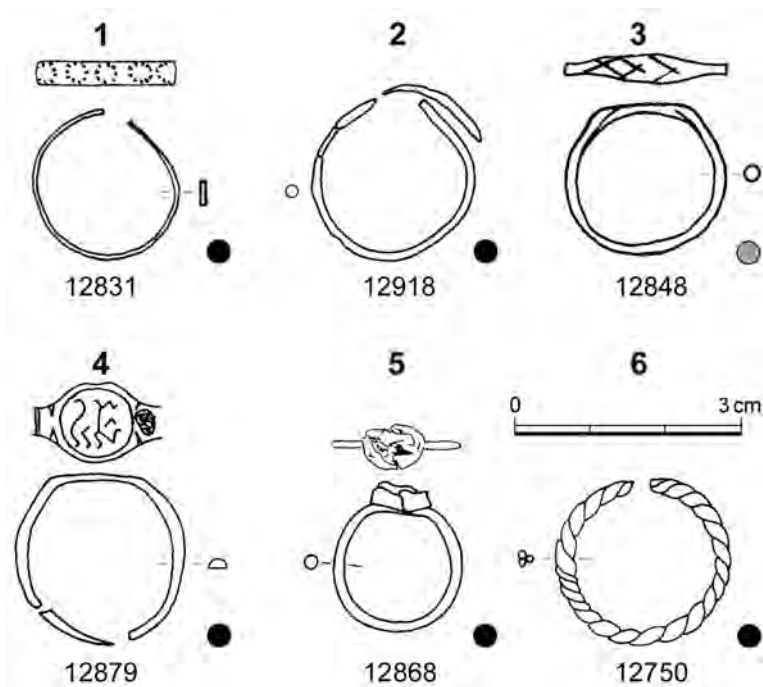
typ 3 (T_Z_S) – kroužkové lité prsteny z tyčinky okrouhlého průřezu se štítkem a rytou výzdobou (př. č. 12848, př. č. 12857, př. č. 12861),

⁴¹ Tyto údaje na rozdíl od databáze zahrnují i hroby, jejichž inventář je dnes nezvěstný (srov. *tab. 1 a tab. 5*).

⁴² Toho času v expozici Příběh Pražského hradu; bez materiálové analýzy.

Obr. 50: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Prsteny. 1–6 – základní typy ze hřbitovního horizontu.

Fig. 50: Prague – Hradčany, Loretánské square. Rings. 1–6 – basic types of artefacts from the cemetery horizon.

typ 4 (T_S) – štítkové z nepravdělně oválné až hraněné tyčinky (př. č. 12879 – okrouhlý štítek s výzdobou, př. č. 13010 – oválný podlouhlý štítek bez výzdoby) – zastoupeny dvěma neúplně dochovanými exempláři,

typ 5 (T_B) – z tyčinek různého průřezu s objímkou (často nedochovanou, v jednom případě obsahuje dochovaná objímka vložku ze skleněné hmoty – př. č. 12868/6, dále neznámý prsten př. č. 12791, př. č. 12805, př. č. 12868/5, př. č. 12913?) a

typ 6 (DS) – jeden exemplář prstenu splétaného ze tří drátků (př. č. 12750).

Čtyři prsteny z druhotné polohy pocházející z novověkých kontextů jsou různých typů, vždy však s objímkou. Prsten (př. č. 12748) vyzdvižený z objektu 33 (ohniště) je přepálen a deformován, nejspíše představuje jednoduchý páskový otevřený prsten, jehož vztah k hrobové výbavě nelze určit. Výzdobné prvky nese necelých 50 % předmětů; tvoří je kromě prstenu s kombinovanou rytou výzdobou s barevnou výplní (př. č. 12964, *II*, 3.4, *obr. 60: 6*) či nápisem JESVS + MARIA + IOSEPH + AI (př. č. 12987 – z navážek před Loreťou; *II*, 3.4, *obr. 58*) jednoduchá rytá či tepaná výzdoba, případně puncování.

OSTATNÍ PŘEDMĚTY Z KOVU

Výjimečným předmětem představujícím hrobovou výbavu příslušníka kněžského stavu je *kupa kalicha a patěna* (H286, př. č. 12881; *II*, 3.1, *obr. 34*). Blízkou analogii k tomuto nálezovému celku představuje hrobový inventář ze zděné hrobky odkryté na 3. nádvoří Pražského hradu. Provedená analýza předmětů z obou hrobů (*Frolík – Siglová 2005*) určila jako shodný materiál pocínovaný bronz. Dříve předpokládaný raně středověký původ hrobu z Loretánského náměstí nelze ale prokázat. Termínem *ante quem* pro jeho uložení je pouze výstavba domu U zlaté koule.

Nože byly nalezeny v kontextu s hroby (s výjimkou nože, který náležel k výbavě novověkého H294) pouze v sekundárním uložení a jejich přímý vztah k hrobové výbavě nemůžeme doložit. Ze zásypu H67 (př. č. 12809) byl vyzvednut nůž ve špatném stavu dochování. Metalografická analýza (*Hošek 2010*) ale svědčí o tom, že šlo o nůž s ocelovým břitem, s velkou pravděpodobností s kalenou čepelí. Na břit nasedal zdobný pásek z vysokofosforového železa, který původně dodával předmětu honosný vzhled. Další dva nože ze zásypu hrobů (H22, př. č. 13454 a H265, př. č. 12870) a nůž ze zánikového horizontu pohřebiště (př. č. 12967) jsou natolik zkorodovány, že pozbyly již jakoukoliv vypovídací schopnost. Některé evidované nože či jejich zlomky (H227, př. č. 12846 a H108, př. č. 12790) jsou neznámé. Výjimečným předmětem je nález fragmentu zavíracího nože s nejspíše čepelí (př. č. 12980, celková délka 90 mm), zhotoveného jako miniatura vrcholně středověké – novověké mečové zbraně.⁴³ Nálezové okolnosti tohoto nože nejsou však jednoznačné (blíže viz *II*, 3.3, 303).

Kovové doplňky oděvu jsou reprezentovány bronzovými očky, háčky a nepočtenými přezkami z bronzu nebo železa. U posledně zmíněných předmětů však většinou není bezpečně doložen vztah ke konkrétnímu hrobu, navíc jednoduché formy přezek patří k předmětům chronologicky málo citlivým.

Železná spona (*žengle*) je zmíněna jako nález na krčních obratlích H100. Předmět nebyl v souboru identifikován, nelze však vyloučit záměnu za H101 (př. č. 12785), u něhož jsou předměty *železná žengle a železné očko na zapínání* z téže polohy dochovány (II, 3.1, obr. 18). Zlomek snad obdobného nálezu, tentokrát z bronzu, je zaznamenán na prsou H474 (př. č. 12924), dochován je však pouze zlomek neurčitelného artefaktu. Zdobená bronzová spona (s pozůstatky kůže či textilu) byla nalezena v H557 (př. č. 12933). Jednoduchá spona s trnem pochází z H425 (př. č. 12915), spona bez trnu je evidována u H531 (př. č. 12926), v tomto případě příslušnost k hrobu ale problematizuje pozn. rkp. A.2a: *předměty žádné*. Předměty shodného typu se rovněž nalézají mezi předměty s nejistým vztahem k hrobové výbavě (př. č. 13013, II, 3.3, obr. 58; př. č. 12964, II, 3.4, obr. 60: 1, 15). Posledním předmětem této kategorie je přezka s trnem složená ze čtyř kroužků do tvaru rovnostranného trojúhelníka, která je v prvotní dokumentaci uvedena u H461 (př. č. 12919, II, 3.3, obr. 41). Opět jde o hrob, jehož identifikace není jednoznačná (vzhledem k nejisté lokalizaci hrobu není na plánu výskyt spony vyznačen).

Drobné bronzové či železné háčky – *záponky* se objevují v hrobech nejmladšího *hřbitovního horizontu* (vrcholný středověk 2 / raný novověk – H66, př. č. 12771; H107, př. č. 12798; H162, př. č. 12821; H543, př. č. 12927; H566, př. č. 12940), v případě H107 společně s textilem. Obdobné předměty – snad i stříbrné (v přírůstkovém seznamu neevidovány, neidentifikovány) jsou Borkovským zmíněny u H133.

Některé **další kovové předměty** vyzdvížené ze zásypu hrobů nelze jednoznačně funkčně určit ani stanovit, zda šlo o hrobový inventář, či nikoliv. Především jde o olověný kruhový předmět s otvorem z H14 (př. č. 12734; II, 3.1, obr. 2; závaží – nemincovní platidlo (?) s četnými, zejména novými a nepublikovanými analogiemi z raně středověkých lokalit v Čechách i na Moravě) a několik železných artefaktů značně zkorodovaných až destruovaných. Některé z nich mohly, obdobně jako evidované **železné hřeby** v zásypech hrobů, souviset s konstrukcí nebo kováním rakví.

Za výjimečný nález v daném kontextu lze označit dva zlomky **olověných vitrážních rámečků** vyzdvížených z H14 v kapli sv. Matouše společně s výše uvedeným předmětem (př. č. 12734; II, 3.1, obr. 2). Z předmětů, které nepatřily dříve k běžně získávaným nálezům, náleží drobný bronzový korálek ze *hřbitovního horizontu* z blízkosti H164 (př. č. 12829; II, 3.2, obr. 52). Specifickým nálezem je pak soubor předmětů uchovávaný v koženém váčku, kterým byl vybaven nepietně pohřbený muž (II, 3.1, obr. 35; H294).

Mince

Mince se vyskytují ve formě hrobové výbavy s jistotou u hrobů raného středověku i raného novověku. Prvotní analýzu většiny nálezů provedla Z. Nemeškalová (2000; *táž* 2004). Revizi dostupných nálezů z Loretánského náměstí provedl v současné době L. Polanský.⁴⁴

Mince v hrobech – raný středověk (*obr. 51*):

H17

př. č. 12736, i. č. 1081.

ČECHY, Vratislav II. (1061–1092), denár z období knížecí vlády 1061–1086.

AR; 0,749 g; 15,51 × 16,04 mm; 7 h; 3 zlomky.

Lit: *Cach* 1972, č. 346.

NO: duben 1934, v pravé ruce dětské kostry.

H160

př. č. 12819, i. č. 1118.

ČECHY, Vratislav II. (1061–1092), denár z období knížecí vlády 1061–1086.

AR; 0,459 g; 14,14 × [14,11] mm; 6 h; část okraje ulomena.

Lit.: *Cach* 1972, č. 350.

NO: 16. 9. 1935, v pravé ruce kostry.

H169

př. č. 12825, i. č. 1120.

⁴³ Funkčně předmět určil J. Hošek. Jde o miniaturu tesáku typu Malchus, vrcholný středověk – 14. – poč. 16. století. Za posouzení formy tohoto předmětu (ve formě obrazové dokumentace) děkujeme rovněž T. Durdíkovi.

⁴⁴ L. Polanskému děkujeme za poskytnutí dokumentace mincí a jejich aktualizovaného určení, které zde bez dalších formálních či obsahových úprav přejímáme. Mince jsou formou dlouhodobé zápůjčky t. č. přechovávány v Národním muzeu v Praze.

ČECHY, Vratislav II. (1061–1092), denár z období knížecí vlády 1061–1086.

AR; 0,750 g; 16,76 × 16,73 mm; 6 h; 2 zlomky.

Lit.: *Cach 1972*, č. 352.

NO: 28. 6. 1935, v pravé ruce kostry muže, jejíž prsty ležely na pánevní kosti.

H335 (původně chybně udáváno jako hrob 315)

1. mince: př. č. 12960a; i. č. 1234.

ČECHY, Vladislav I. (1109–1118, 1120–1125), denár z období 2. vlády.

AR; 0,4446 g před a 0,2745 g po vyčištění; 17,29 × 17,71 mm; 3 h; olámaný, prokorodovaný.

Lit.: *Cach 1972*, č. 559.

NO: 20. 9. 1935, v navážce na kostře 315 přímo na lebce.

2. mince: př. č. 12960b; i. č. 1235.

Neurčitelné drobné zlomky mince pravděpodobně taktéž denáru.

Nedokumentováno.

Mince v hrobech (?) – vrcholný středověk (*obr. 51*):

H319

př. č. 12895; i. č. 1183.

ČECHY, Karel IV. (1346–1378), dutý (brakteátový) peníz se sv. Václavem, 3. čtvrtina 14. století.

AR; 0,4397 g před a 0,2927 g po vyčištění; 16,57 × 16,27 mm; olámaný.

Lit.: *Nohejlová – Prátová 1956*, s. 133, č. 5 či 6.

NO: 17. 10. 1935, u lebky patrně v ústech.

Hrobový původ není v tomto případě jednoznačný. Lebka byla sice nalezena společně s mincí, ale v druhotné poloze.

Borkovský předpokládal souvislost mezi oběma nálezy.

Mince v hrobech – raný novověk (*obr. 52*):

H107

0. mince: př. č. 12789.

ČECHY, Maxmilián II. (1564–1576), mincovna *Praha*, mincmistr Jan Harder, bílý groš 1574.

AR; 0,8834 g před a 0,6313 g po vyčištění včetně zlomků; 3 zlomky.

Lit.: *Miller zu Aichholz et al. 1948*, s. 59.

NO: vlněný váček.

Mince nezvěstná, citováno dle *Nemeškalová 2000. Halačka 1987*, s. 111, č. 186 či 187.

1. mince: př. č. 12789a.

LUŽICE HORNÍ, Žhořelec – město, peníz 15.–16. století.

AR; 0,17 g; 11,46 × 12,65 mm; olámaný.

Lit.: *Mikš 1950*, s. 209, č. 17 var.

2. mince: př. č. 12789b.

ČECHY, Maxmilián II. (1564–1576), mincovna *Kutná Hora*, mincmistr Ludvík Karel a Jiří Šatný, bílý peníz 1566.

AR; 0,25 g; 13,46 × 13,42 mm; olámaný.

Lit.: *Halačka 1987*, s. 121, č. 206.

3. mince: př. č. 12789c.

RAKOUSY HORNÍ, Albrecht VI. (1438–1463) (?), mincovna *Enže* (?), feník 15.–16. století.

AR; 0,15 g; 14,29 × 13,74 mm.

Lit.: *Radoměřský 1967*, s. 136, č. 27 var. jednostranná; CNA F a 57 var. jednostranná.

4. mince: př. č. 12789d.

SLEZSKO, Ferdinand I. (1526–1564), mincovna *Vratislav*, bílý peníz.

AR; 0,17 g; 15,22 × 14,75 mm; zlomky, olámaný.

Lit.: *Veselý 2008*, č. V.c/n. var.

5. mince: př. č. 12789e.

ČECHY, Ferdinand I. (1526–1564), mincovna *Kutná Hora*, bílý peníz 1562.

AR; 0,13 g; 13,75 × 13,75 mm; zlomky, olámaný.

Lit.: *Veselý 2008*, č. IV.c/3.

6. mince: př. č. 12789f.

Bliže nepřirazená mince 15.–16. století.

AR; 0,1 g; 3 zlomky.

Část nalezených mincí, a to z různých období, byla nalezena mimo přímý hrobový kontext (*obr. 53*):

mezi H268 a 220

př. č. 12874, i. č. 1160

ČECHY, Vladislav I. (II.) (1140–1174), denár z období královské vlády 1158–1174.

AR; 0,5157 g před a 0,2774 g po čištění; [15,00 × 16,63 mm]; 6 h; olámaný, prokorodovaný.

Lit.: *Cach* 1972, č. 614.

NO: 17. 6. 1935, mezi hroby s původními čísly 187 a 170.

okolí H294 a 295

1. mince: př. č. 12883a

BAVORY, Jindřich II. (955–976, 985–995), mincovna *Nabburk*, denár z období 1. vlády, 0,3114 g. AR; 0,7621 g před a 0,3220 g po vyčištění; [9,6 × 15,6 mm – největší zlomek]; 9 h; 4 zlomky.

Lit. *Hahn* 1976, č. 68b1; *Hahn* 2002, s. 134, č. 68b1.3 + 11.

NO: 11.–15. 6. 1935, v okolí hrobů 294 a 295.

2. mince: : př. č. 12883b.

ČECHY, Ferdinand I. (1526–1564), mincovna *Kutná Hora*, mincovní úředníci Jan Jeptiška z Běšín a Pavel Podivický z Podivic, malý peníz 1538.

AR; 0,2419 g před a 0,1486 g po vyčištění; 11,84 × 11,73 mm; olámaný, prokorodovaný.

Lit.: *Halačka* 1987, s. 65, č. 85.

3. mince: př. č. 12883c.

ČECHY, Ludvík I. (1516–1526), mincovna *Kutná Hora*, malý peníz bez letopočtu.

AR; 0,2938 g před a 0,1981 g po vyčištění; 12,52 × 12,77 mm; prokorodovaný.

Lit.: *Castelin* 1932, s. 68, č. 5.

povrch hřbitova

př. č. 12958, i. č. 1232.

ŠVÁBSKO, Hall am Kocher – město, fenik 14. století – 1. polovina 15. století.

AR; 0,3433 g před a 0,2912 g po vyčištění; 16,39 × 15,80 mm; prokorodovaný.

Lit.: *Saurma-Jeltsch* 1892, č. 1365, tab. XX.608.

NO: 5. 9. 1935, povrch hřbitova.

Vzhledem k dataci lze s nalezenou mincí jako druhotně přemístěným hrobovým nálezem počítat s vysokou pravděpodobností v případě nálezu denáru Vladislava II. z prostoru mezi H268 a 220 (př. č. 12874). Nejednoznačně interpretovatelný z tohoto hlediska je nález denáru (př. č. 12883) řezenského typu, vyzdvížený z raně novověkého kontextu, resp. uložený v rámci souboru novověkých předmětů (složení souboru: náprstek, dva bronzové špendlíky, bronzový drátek, pásek a dalších pět neurčitelných plíšků). Vyloučit nemůžeme ani jeho hrobový kontext (srov. Budeč a také Praha; *Guth* 1934, 763; *Hásková – Starec* 1995), ani souvislost se sídlištním prostředím, jíž by podporovala blízkost významné komunikace.

OSTATNÍ AKERAMICKÉ NÁLEZY V HROBOVÉ VÝBAVĚ

K hrobové výbavě časně slovanského žárového hrobu náležel **pazourek** (př. č. 12787; *II*, 3.1, obr. 18; analýza *Zavřel* 2009a).

Výjimečným předmětem je drobný závěsek (*II*, 3.1, obr. 20) ve tvaru **brousku** (či prubířského kamene, tvarové i velikostní kategorie srov. *Ježek – Zavřel* 2010; př. č. 12791; *II*, 3.1, obr. 20), náležící vedle záušnic a skleněného náhrdelníku k výbavě dětského H109. Možnou funkci předmětu jako prubířského kamene předběžná analýza nepotvrdila (*Zavřel* 2009a).⁴⁵

Dalšími materiály zastoupenými v hrobové výbavě jsou **sklo** a **jantar**. Jejich výskyt je však sporadický. Jantar tvoří v případě H241 (př. č. 12853; *II*, 3.1, obr. 29) v kombinaci se skleněnými korálky součást náhrdelníku, náhrdelník z H437 (př. č. 12916; *II*, 3.1, obr. 41) je tvořen výhradně skleněnými korálky více typů. Dalšími skleněnými předměty, které byly nalezeny na zkoumané ploše, jsou skleněné kroužky. Přiřazení nálezu z H357 (př. č. 12905; *II*, 3.1, obr. 40) k hrobové výbavě lze ovšem zpochybnit, neboť formulace rkp. A.3: *u kostry byl také nalezen skleněný kroužek*, není v tomto smyslu zcela jednoznačná.

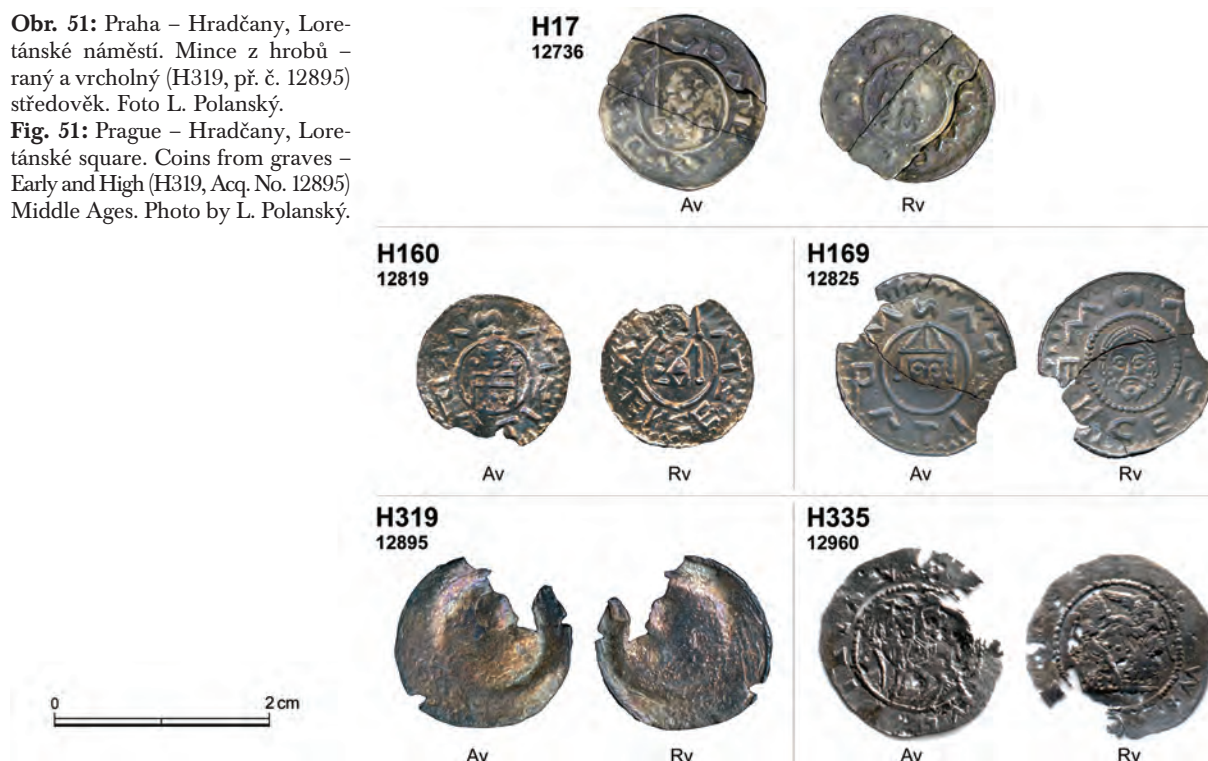
Předměty, jejichž výskyt v archeologickém kontextu bývá ojedinělý, jsou pozůstatky **textilu** a **kůže**. Ani v našem případě tomu není jinak. Doklady textilu disponujeme jak pro blíže nerozlišené období pozdního středověku – raného novověku, tak pro dobu raného středověku. S posledně uvedeným obdobím můžeme ovšem spojit bezpečně pouze negativní otisk tkaniny plátňové vazby na záušnici z H156 (*Březinová* 2003; obr. 54). Z hrobu popraveného muže H567 pochází nepatrný zbytek hedvábné tkaniny neurčitelné vazby s dracouny. U H107 byl nalezen – snad vlněný – váček (s mincemi z 2. třetiny 16. století), reprezentovaný v 80. letech již jen skrovnými pozůstatky dvou typů látky s plátňovou vazbou (př. č. *II*, 3.1, obr. 19; dnes nezvěstné).⁴⁶ Z hrobu nepietně pohřbeného muže H294 pochází zbytky koženého váčku a torzo provázku (bez analýzy).

⁴⁵ Předmět je vystaven v expozici Pražského hradu. Provedena mohla být pouze makroskopická analýza.

⁴⁶ Za konzultaci a posouzení dle kresebné dokumentace děkujeme H. Březinové.

Obr. 51: Praha – Hradčany, Lorentánské náměstí. Mince z hrobů – raný a vrcholný (H319, př. č. 12895) středověk. Foto L. Polanský.

Fig. 51: Prague – Hradčany, Lorentánské square. Coins from graves – Early and High (H319, Acq. No. 12895) Middle Ages. Photo by L. Polanský.

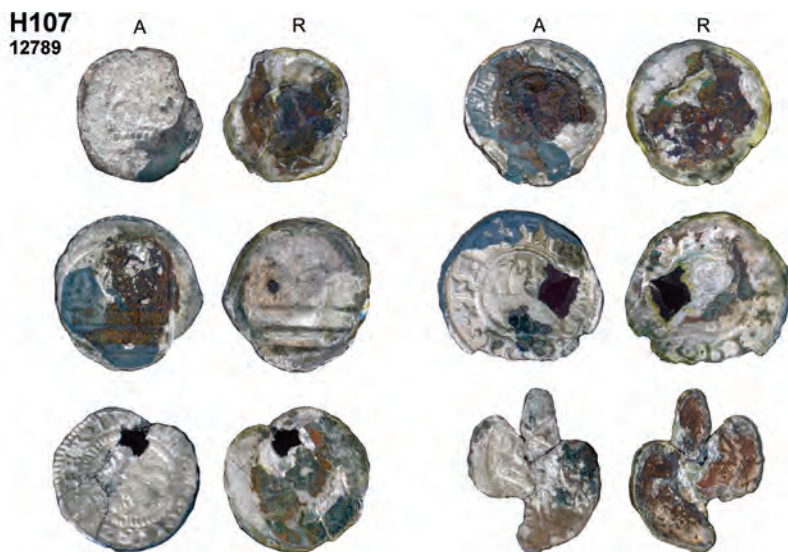
Kostěné předměty reprezentují pouze dva kroužky z novověkého horizontu (celý exemplář př. č. 12834, zlomek př. č. 12977; *II*, 3, *obr.* 57 a 59). K nim lze přiřadit jeden z nečetných dokladů symbolického chování – ptačí zobák přechovávaný společně s dalšími předměty v koženém sáčku nepietně pohřbeného muže (H294).

DOKLADY SÍDLIŠTNÍCH AKTIVIT V HŘBITOVNÍM HORIZONTU

Nápadným jevem, s nímž se opakovaně v nálezovém souboru z výzkumu setkáváme, je relativně četný výskyt **strusky** a **železitých konkrecí** (*tab.* 4), a to i přímo v hrobových zásypech. Struska je dochována jak v podobě konvexních slitků, které byly určeny s vysokou pravděpodobností jako produkt kovářské činnosti (*Zavřel 2009a*), tak drobných sklovitých hrud a hrudek, u nichž je předpokládán shodný původ. V jednom případě jde dokonce o nijak běžný nález hroudry z vysoce homogenního vysokofosforového kovu (*Hošek 2010*). Železité konkrece byly označeny za chudou rudu železa a interpretovány jako možná surovina (*Zavřel 2003*).

Přesleny spadají v případě Lorentánského náměstí do kategorie řídkce nalézáných předmětů. V souboru jsou zastoupeny přesleny keramické i přesleny z hornin. Mezi vzácně se vyskytující importované předměty sklonku raného středověku náleží přeslen z charakteristické narůžovělé horniny, určené jako ovručský mastek (př. č. 13000; *Zavřel 2009a*). Jeho nálezové okolnosti nejsou sice zcela jednoznačně určeny, vzhledem k sledu záznamů v přírůstkovém seznamu a datu nálezů pochází předmět s vysokou pravděpodobností z prostoru **žároviště**.

Mimo nálezy hmotné kultury byl ze **hřbitovního horizontu** získán i soubor **kosterních pozůstatků zvířat**, který se však dochoval jen v nepatrném torzu. Navíc není zřejmé, zda selekce kosterních pozůstatků byla náhodná či záměrná. Celkem bylo určeno 100 zvířecích kostí (*Peške 1984*), které tvoří nesourodý soubor pozůstatků zvířat z období raného středověku až novověku. Jednoznačně převažují velcí savci, ojediněle se objevují ptáci (v novověkém horizontu např. páv), za zmínku stojí několik koňských kostí náležejících skeletu s označením Hn165. Mezi archiváliemi je rovněž dochována jedna strana rukopisu odborného posudku osteologického materiálu (nesignováno, bez data), který se patrně zaměřil na nálezy kosterních pozůstatků nalezených v sousedství **žároviště**. To lze odvodit ze skutečnosti, že mezi popisovaným materiálem jsou kosti č. 272 (Hs = Hn165) a č. 273 (Hs = Hn163). Další určené kosti (uvedeno pouze jako č. 3 – č. 5, případně jako *bez označení*) nejsou identifikovatelné, mezi zastoupenými zvířaty jsou však výlučně tur, prase a kuň, v případě neoznačeného sáčku rohy krávy a kozy (*Capra hircus*).

Obr. 52: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Raně novověké mince z H107. Foto L. Polanský.

Fig. 52: Prague – Hradčany, Loretánské square. Early Modern period coins from H107. Photo by L. Polanský.

Obr. 53: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Mince ze hřbitovního horizontu – raný (př. č. 12874 a 12883a) a vrcholný středověk, raný novověk (př. č. 12958 a 12883b, c). Foto L. Polanský.

Fig. 53: Prague – Hradčany, Loretánské square. Coins from the cemetery horizon – Early (Acq. No. 12874 and 12883a) and High Middle Ages, Early Modern period (Acq. No. 12958 and 12883b, c). Photo by L. Polanský.

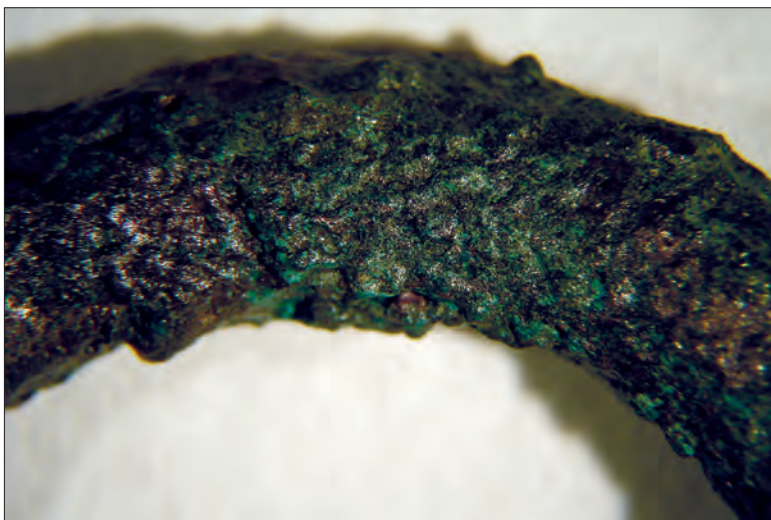
5.1.2 ÚPRAVA HROBŮ

Hmotným dokladem kulturního projevu pohřbívané populace je způsob úpravy hrobů. Úprava hrobů je v textu nálezové zprávy vesměs zaznamenávána, údaje však většinou s výjimkou náhrobních kamenů či souvislého obložení opukou nejsou ověřitelné.

Dřevo – pro velkou část hrobů je udávána přítomnost rakve, a to v kombinacích: ...*rakev přikrytá prknem...*, *rakev rámová bez dna...*, *rakev bez dna...*, *prkenná bedna s víkem*. Není tedy zcela zřejmé, o jaký typ dřevěné pohřební konstrukce se jednalo. Často se objevuje konstatování o obložení rakve kameny. V několika případech zaznamenal I. Borkovský pouze prkno, opakovaně také dřevěné bedýnky s kosterními pozůstatky, v případě H393 pak *dřevěnou bedýnku* o rozměrech 50 × 34 × 15 cm, spojovanou hypoteticky s nedochovaným pohřbem novorozence. U hrobů H225, 303, 322 a 473 je uvedeno použití rakve vydlabané z kmene, v případě H473 uvažoval Borkovský vzhledem k tmavému zbarvení, typickému pro dub, o použití tohoto druhu dřeva.

Obr. 54: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Otisk tkaniny na záušnici. Detail. Foto H. Březinová.

Fig. 54: Prague – Hradčany, Loretánské square. Cloth impression on temple ring. Detail. Photo by H. Březinová.

Protože údaje o přítomnosti rakve či jiného typu dřevěné pohřební konstrukce nejsou v naprosté většině případů ověřitelné,⁴⁷ původně evidovaný údaj o výskytu dřeva v hrobě (bez ohledu na udávanou formu konstrukce) byl vzhledem k nepatrné výpovědní hodnotě z *tab. 1* vypuštěn. Navíc lze předpokládat, že použití dřeva bylo četnější, než lze vyvodit z náleзовé zprávy, neboť u některých popisů (zvl. v JV části pohřebiště) zmínka o úpravě hrobové jámy zcela chybí.

Kámen v úpravě hrobových jam je využíván prokazatelně v šesti základních typech:

typ 1 – *souvislé opukové obložení* hrobu,

typ 2 – *nespojité opukové obložení* hrobu,

typ 3 – izolované *jednotlivé kameny* (obtížně prokazatelné),

typ 4 – *kameny umístěné nad ostatky zemřelého*,

typ 5 – *vícečetné náhrobní desky* nad hrobovou jámou,

typ 6 – *náhrobní kameny* nad hrobovou jámou ve formě více či méně opracovaných desek i zlomků lomového kamene.

Rozlišit typy úpravy dle textu náleзовé zprávy (text systematicky neodlišuje typy 1–4) je ale nemožné, navíc údaje zde zaznamenané neodpovídají vždy výpovědi ostatních forem dokumentace. V případě typu 1, 2 a několika příkladů typu 5 či 6 lze záměrnou úpravu hrobu prokázat primární dokumentací, ta však není k dispozici pro všechny zkoumané hroby. *Tab. 1 (kap. 9)* z toho důvodu registruje pouze užití kamene v případě překrytí hrobu kamennou deskou.

Ve střední části pohřebiště zaznamenáváme osamocený výskyt objektu o rozměrech hrobové jámy, pečlivě obezděného opukovými kameny. Obsahoval soubor keramických nádob z vrcholného středověku, lidské kosti nalezeny nebyly. Ačkoliv v konečné fázi své existence objekt nespíše plnil funkci jímky, jeho prvotní poslání jako honosného hrobu nelze vyloučit, a to vzhledem k rozměrům, orientaci i umístění v ploše pohřebiště. Blízkou analogií tohoto objektu je hrobka umístěná do chodby mezi dvojicí sakrálních staveb v centru Pražského hradu (dochována původně i s kosterními ostatky v areálu pod III. hradním nádvořím).⁴⁸ Můžeme tedy uvažovat o výskytu dalšího typu hrobu – opukou pravidelně obezděné hrobové jámy – tj. vyzdívané hrobky (typ 7?), souvislost s pohřbíváním naznačuje ale pouze tvar, orientace a umístění tohoto objektu.

Dvacet hrobů bylo překryto *náhrobními deskami* z pískovce různých barevností nejčastěji v okrových, rezavých až žlutavých škálách, v případě H320 z bílého pískovce, nebo zlomky desek. Většina z nich nese jen zběžné stopy opracování. Torzo opracovaného kamene nad H218 neslo rytou značku kříže v kruhu,

⁴⁷ U některých hrobů jsou pozůstatky prken zřetelně viditelné na fotografiích, typ konstrukce však ani v těchto případech nelze postihnout.

⁴⁸ V tomto případě šlo o hrobku vyzdívanou z lámané opuky, umístěnou společně s několika dalšími hroby v chodbě spojující baziliku sv. Víta s kostelem neznámého zasvěcení (*Boháčová ed. 1998*, Příloha, plán 7/6 – kopie plánu APH 10203). Hrob s označením IIIIN008 byl vybaven kalichem a paténou (*Frolík – Siglová 2005*). Dle prvotní dokumentace náleзу (*Boháčová ed. 1998*) šlo o pohřeb standardně orientovaný západ–východ, kostra však byla uložena na pravém boku.

méně výrazným křížkem byl opatřen i zčásti (?) opracovaný kámen nad H323. Zdrojem kamene byly s největší pravděpodobností blízké povrchové lomy na Petříně (Zavřel 2009b). Část z vyzdvížené série pískovcových kamenů z pohřebiště byla při konečné úpravě Loretánského náměstí osazena v rampě před Černínským palácem (celkem 13 náhrobních kamenů či jejich zlomků). Vzhledem k tomu, že některé náhrobky jsou poškozené, mohly být použity i druhotně. V některých případech nelze příslušnost náhrobního kamene ke konkrétnímu hrobu určit.

Železné prvky, které mohou být spojovány s konstrukcí rakví, jsou zastoupeny především hřebíky. Jejich původ však není jednoznačně prokazatelný. Konstatovat lze i přes stav dochování nálezového fondu absenci pásových či jiných honosnějších typů kování rakví, např. rakví vybavených kruhovými držadly.

5.2 KOSTERNÍ POZŮSTATKY *IN SITU*

Detailní přehled dostupných a revidovaných údajů o pohřbených jedincích a jejich kosterních pozůstatcích přináší *tab. 1 (kap. 9)*. V této kapitole se tedy omezíme pouze na souhrn základních informací.

VĚKOVÉ ZASTOUPENÍ, POHLAVÍ A ZACHOVANOST KOSTERNÍCH POZŮSTATKŮ

Antropologické posouzení dochované části kosterních pozůstatků bylo již před časem provedeno, jeho výsledky však nebyly autorkám k dispozici (viz *kap. 3.2.3*). Pokud ale chceme posuzovat uvedené kategorie informací pro pohřebiště jako celek, jsme v každém případě odkázáni pouze na jednotlivé typy archivní dokumentace, neboť nejméně 50 % z celkového počtu vyzvednutých kosterních pozůstatků bylo ponecháno na místě výzkumu (*Borkovský rkp. B*). Navíc z dochovaného soupisu antropologického materiálu předaného Národnímu muzeu v Praze vyplývá,⁴⁹ že identifikace konkrétních lidských ostatků nebude nikdy jednoznačná, neboť soupis obsahuje řadu nejasností. Pro současnou analýzu byly brány v potaz pouze ty informace z rkp. A.3, které nejsou Borkovským nijak zpochybňovány. V každém případě je však nutné konstatovat, že neznáme kritéria, podle nichž byli pohřbeni k jednomu či druhému pohlaví (I. Borkovským?) přiřazováni.

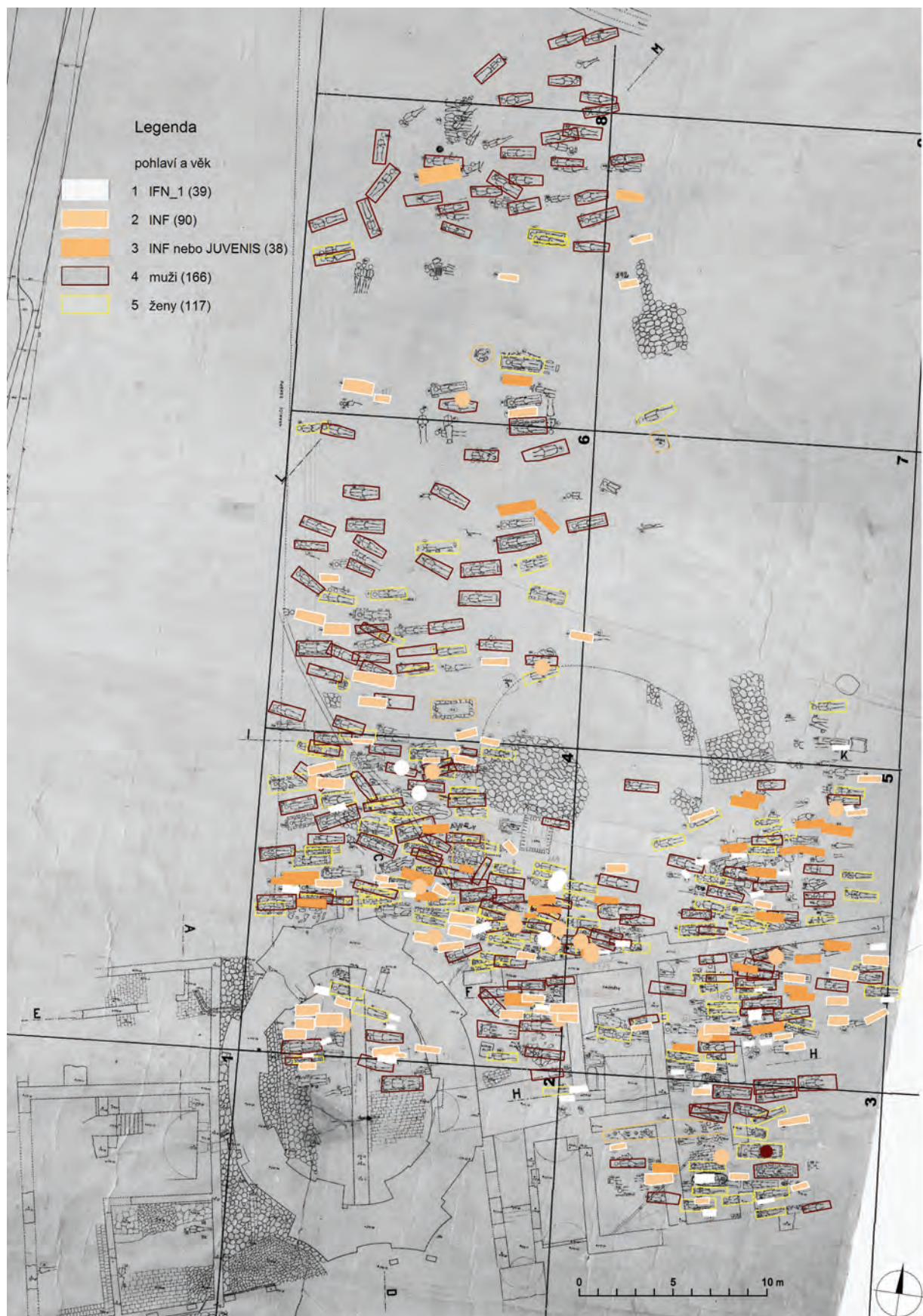
Následující údaje je tedy nutné brát jako neověřené (navíc neověřitelné) a mohou být jen orientační. Z celkového přehledu pohřebiště jako celku (*obr. 55; tab. 1*) vyplývá, že areál byl využíván celou populací. Na ploše pohřebiště byly zachyceny i pohřby matek, které zemřely ve vysokém stupni těhotenství nebo brzy po porodu. Dětské pohřby kategorie *infans 1* (celkem 39 spolehlivě určených dle revize + 2 s nejistým určením) představují necelých 6 % z evidovaných pohřbů a nalézány byly pouze v jižní, nejintenzivněji využívané části pohřebiště. Zde jsou rozptýleny téměř na celé ploše, rozhodně se nesoustřeďují při jeho okrajích. Do této kategorie jsou zahrnuty i zachycené hroby matek s nenarozeným dítětem, což je v každém případě až na výjimky kategorie jen obtížně prokazatelná. U pohřebiště na Loretánském náměstí k ní byly přiřazeny tři hroby (H166, H134 a H271?). Tyto hroby do prostoru vymezeného pohřby nejmenších dětí zcela zapadají. Pohřby, určené jen obecně jako *infans*, tento prostor naopak svým rozmístěním přesahují (90 hrobů).⁵⁰ V severní části pohřebiště, která byla doménou určenou mužské populaci, byly ale tyto hroby zachyceny zcela výjimečně. Totéž platí o kategorii *juvenis* (25 hrobů), případně hrobech nedospělých jedinců, u nichž nelze rozhodnout, ke které kategorii náleží (dalších 13 hrobů, tedy celkem 38).⁵¹ U 95 hrobů stáří určeno nebylo. Hroby označené jako *muž* (166) a *žena* (117) jsou s výše uvedenou výjimkou rozptýleny bez větších anomálií v celém pohřebním areálu, nápadná je ale skutečnost, že hroby mužské se častěji vychylují od běžné orientace, což odpovídá mužskému pohlaví popravených a nepietně uložených jedinců. V tomto počtu jsou zahrnuty i zřídka uvedené údaje o pohlaví dětí nebo mladistvých.

Jako pohřeb dospělé osoby bylo označeno cca 64 % (457 pohřbů), s určitou pochybností 66,3 % (472 pohřbů). Naopak dětem nebo nedospělým jedincům náleželo jistě 23,4 % pohřbů (164 / resp. 167

⁴⁹ Přehled nálezů obsahuje průběžný přírůstkový seznam, uložený v odd. archeologie krajiny a archeobiologie ARÚP. Hroby jsou označeny hlavně čísly prvotní číselné řady Hs, identifikovat lze ale i některé omyly a soupis obsahuje i čísla vybočující z řady Hs, jejichž původ není znám.

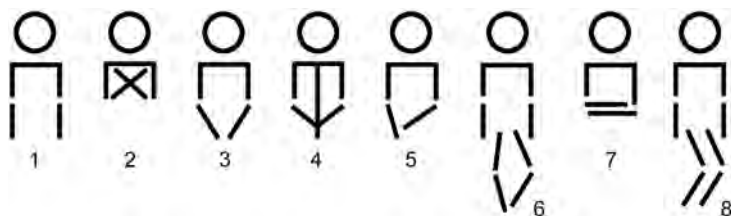
⁵⁰ Do této kategorie není zahrnuto 7 hrobů, u nichž nelze údaje o dětském stáří ostatků považovat za spolehlivé, tj. s označením I_0.

⁵¹ Do tohoto počtu opět nejsou zahrnuty hroby, u nichž nelze považovat určení za spolehlivé, tj. pět hrobů s označením J_0 nebo I_J_0 a 14 hrobů s označením A_0.

Obr. 55: Praha – Hradčany, pohřebiště na Loretánském náměstí. Rozlišení hrobů podle věku a pohlaví: 1 – *infans 1*; 2 – *infans*; 3 – *juvenis* a *infans* nebo *juvenis*; 4 – muži; 5 – ženy. Legenda obecně: body – pohřby bez čísel Hn nebo ostatky v druhotné poloze; okrová linie – objekty s čísly Hn. Obr. 55, 57–61, 63–65 vytvořeny programem Geomedia Professional 6.2 – Intergraph Registered Research Laboratory ARÚP, I. Boháčová.

Fig. 55: Prague – Hradčany, burial grounds on Loretánské square. Differentiation of graves by age and gender: 1 – *infans 1*; 2 – *infans*; 3 – *juvenis* and *infans* or *juvenis*; 4 – men; 5 – women. Legend generally: point – the deaths without Hn numbers or human remains in secondary position; ochre line – features with Hn numbers. Figs. 55, 57–61, 63–65 created with program Geomedia Professional 6.2 – Intergraph Registered Research Laboratory ARÚP, I. Boháčová.

Obr. 56: Praha – Hradčany, pohřebiště na Loretánském náměstí. Schéma uložení koster. Legenda viz *kap. 5.2*.

Fig. 56: Prague – Hradčany, burial grounds on Loretánské square. Simplification of skeleton deposition. See *Chapter 5.2* for legend.

jedinců včetně dětí nenarozených či zemřelých při porodu) a pravděpodobně 25,5 % (182 jedinců). Toto číslo se patrně blíží reálné skutečnosti. Je totiž vysoce pravděpodobné, že kosterní pozůstatky, u nichž stáří není zmíněno, náleží ve většině případů dospělým jedincům. Z celkového počtu evidovaných pohřbů (712 / resp. 715) bylo 16,4 % pohřbů původně označeno za ostatky pohlaví ženského, 23,3 % jako pozůstatky mužských skeletů. U 38 % (174 pohřbů dospělých jedinců) bylo určení pohlaví označeno za nejisté nebo uvedeno nebylo. Veškeré údaje zahrnují i přemístěné lidské ostatky, u kterých ale často určení pohlaví a stáří chybí. K menšímu počtu určených žen je možné ještě podotknout, že mnohé z pohřbů, u nichž nebylo pohlaví uvedeno nebo zjištěno, byly vybaveny záušnicemi, které se jinak našly pouze v hrobech ženských (nebo dětských). Z toho lze odvodit nejen to, že patrně i tyto hroby náležely ženám, ale i důležitý předpoklad, že kritérium výbavy nebylo při určování pohlaví využíváno. Z hlediska pohlavní a věkové skladby nebylo zaznamenáno jiné seskupení zemřelých, než zmíněná převaha mužských pohřbů v severní části pohřebiště.

Kosterní pozůstatky byly ve většině případů dobře zachovalé. Informace o stavu koster jsou přejímány z rkp. A.3. Pouze v jednotlivých případech (*tab. 1*) evidujeme zmínky o strávených či zetlelých kostech u dospělých jedinců. Zaznamenány jsou rovněž vesměs obtížně doložitelné anomálie, jako je robustní či gracilní skelet, případně různé deformity, nejčastěji u páteře či končetin, nebo také zhojené zlomeniny. Ty se několikrát vyskytly i u hrobů popravených jedinců. Mezi předměty hmotné kultury byly uchovávány i obratle se stopami smrti stětím. To je opakovaně doloženo fotodokumentací lebek umístěných v neanatomické poloze v hrobě popraveného, i přeseknutými obratli, původně uloženými mezi předměty z výzkumu. Často jsou za popravené v textu nálezové zprávy označováni i pohřbení jedinci, u nichž nejsou stopy násilné smrti z dostupných pramenů odvoditelné. Tato kategorizace byla vyvozována často pouze z nepietního uložení zemřelého. Nelze ovšem ani vyloučit, že na pohřbeném byly např. patrné doklady smrti oběšením. Poloha zemřelých mohla být při současném zpracování korigována pouze v případech, kdy existuje dostatečně detailní fotodokumentace.

POLOHA ZEMŘELÝCH A NESTANDARDNÍ POHŘBY

Pro rámcové vyhodnocení variant poloh používaných na pohřebišti byly typy uložení ostatků rozděleny do deseti skupin (*obr. 56*). Většina z těchto skupin představuje standardní pietní uložení v natažené poloze na zádech, kde jsou rozdíly především ve způsobu uložení rukou: **poloha 1** – s rukama podél těla, **poloha 2** – ruce zkřížené na prsou, **poloha 3** – ruce v klíně, **poloha 7** – alespoň jedna z rukou uložena na břicho. Další mohou být ve variantě standardního pietního uložení, ale i nepietně pohřbené či přímo pohozené do hrobové jámy: **poloha 4** – ruce za zády (tj. patrně svázané, v tomto případě vesměs nestandardní uložení), **poloha 5** – ruce asymetricky uložené (ne vždy standardní uložení), **poloha 6** – asymetrická poloha nohou, **poloha 8** – různě pokrčené dolní končetiny (standardní i nestandardní uložení), **poloha 9** – záměrně skrčené dolní končetiny (varianta v poloze na zádech i na boku) a **poloha 10** – určena pro dvojhroby, v nichž je viditelně naznačen fyzický kontakt mezi zemřelými (opět různé varianty).

Standardní polohou na pohřebišti je pietní uložení zemřelého v poloze na zádech převážně s rukama nataženými podél těla. Značný počet pohřbených je uložen s rukama pokrčenými v klíně, často asymetricky, i s rukama uloženy na břicho. Vzhledem k tomu, že prostor byl prokazatelně používán k pohřbívání popravených, nepřekvapí do jámy evidentně nepietně vhozené ostatky, případně již zmíněné samostatné uložení lebky k jinak standardně vyhlížejícímu pohřbu (*obr. 57*).

V několika hrobech je doložena zcela výjimečná poloha zemřelých. V kapli sv. Matouše je evidován hrob, v němž je zemřelý uložen (pohozen?) na pravém boku a s pokrčenými nohama (H24, orientace východ–západ). U tohoto muže je vzhledem k poloze rukou spojených za zády předpokládáno jejich svázání. Obdobně lze interpretovat i pozici rukou u několika dalších pohřbených jedinců.

Obr. 57: Praha – Hradčany, pohřebiště na Loretánském náměstí. 1 – hroby popravených stětím; 2 – další hroby, u nichž I. Borkovský zvažoval možnost násilné smrti (nezdůvodněno, neověřitelné); 3 – hroby, u nichž fotodokumentace nedokládá nepietní uložení ostatků. Legenda obecně: viz obr. 55.

Fig. 57: Prague – Hradčany, burial grounds on Loretánské square. 1 – graves of executed (beheaded) individuals; 2 – additional graves for which I. Borkovský considered the possibility of a violent death (unsubstantiated, unverifiable); 3 – graves for which photographs does not document an impious deposition of remains. For legend generally: see Fig. 55.

Obr. 58: Praha – Hradčany, pohřebiště na Loretánském náměstí. 1–6 – hlavní směry orientace hrobových jam. Legenda viz *kap. 5.2*.
Fig. 58: Prague – Hradčany, burial grounds on Loretánské square. 1–6 – main directions of grave pit orientation. See *Chapter 5.2* for legend.

Speciální polohou je poloha skrčená, která se vyskytuje ve variantě, kdy jde o kostru uloženou na levém boku (H171) a v atypické poloze na zádech (H124), případně na boku s různě skrčenýma či pokrčenýma nohama, variantní a asymetrické uložení dolních i horních končetin je častým projevem nepietního uložení zemřelých (různá míra skrčení nebo pokrčení rukou i nohou, uložení ostatků v nestejně výši apod.). I z dílčího porovnání dokumentace s textem rkp. A.2 ale vyplývá, že počet osob, které byly označeny za popravené či u kterých byla možnost násilné smrti zvažována, bude zřejmě nadhodnocen, protože u části takto označených koster nebyly žádné stopy nepietního pohřbu v primární dokumentaci zaznamenány (viz *tab. 1* – poloha, označení R = revidováno, zvl. sektor 1; *obr. 57: 3*).

V rámci 10 základních typů uložení lidských ostatků se objevují často různé varianty polohy rukou, vesměs asymetrické. Různé výškové pozice částí kostry naznačují nepietní uložení zemřelého do nestandardní hrobové jámy. Objevují se však i případy atypického uložení – např. standardní poloha s nataženými končetinami u státních osob, pietní uložení osob ležících na jednom z boků, ale s nepravidelně pokrčenými končetinami, i kostry ve skrčené poloze (a to v poloze na zádech i na boku, viz také *Borkovský 1939b*, 135; detailně pro posuzovatelné hroby viz *tab. 1*).

Za speciální kategorii nestandardního pohřbívání považujeme hroby se dvěma či více jedinci. Ne vždy, zejména ne v případě pohřbů žen s dětmi však lze prokázat, že jde o dvojhrob, a ne pouze o dodatečné vložení dalších ostatků do staršího hrobu. Tyto hroby se objevují v kombinaci dítě – dítě, dítě – žena, žena – muž. Zatímco dětské dvojhroby jsou hroby se standardním uložením a orientací, hroby dospělých jsou zastoupeny ve variantě osob, které byly při pohřbu ve fyzickém kontaktu, který symbolizuje jejich někdejší vztah. To registrujeme jak u ženy (H261) a muže (H260), kteří byli do hrobu uloženi nepietním způsobem a náleží dle rkp. A.3 nejspíše dvojici popravených, tak u dvojice ženy a muže (H446_447), jejichž ruce se dotýkaly, v případě H360_1060 pak osob, jejichž těla spočívala bezprostředně na sobě. Dalším typem je hrob hromadný. Tento jev zaznamenáváme opět pouze v severní části pohřebiště. Jde především o hrob při severní hraně sektoru 8 (H549_1114_1115_1116-1117_1118_1119) s nepietně uloženými ostatky sedmi popravených stětím hlav a hrob tří pietně uložených jedinců v hrobě nestandardně orientovaném (585_1112_1113). Protože údaje v textu rkp. A.2 se ukázaly jako ne vždy spolehlivé, je jako relevantní informace o způsobu uložení ostatků brána pouze výpověď fotografií.

ORIENTACE HROBŮ

Orientace hrobů byla posuzována a v databázi evidována především dle plánu výzkumu s tím vědomím, že zobrazení plánu nemusí být zcela věrohodné (viz H221 s orientací JJZ–SSV). Revize orientace hrobů není ale na základě dochované dokumentace reálná. Proto se omezíme jen na zobecnění základních tendencí v orientaci hrobů (*obr. 58*).

Převážná většina hrobů je orientována přibližně ve směru západ–východ (hlava–nohy) s mírnými odchylkami. Orientaci přesně odpovídající východozápadnímu směru (**orientace 1**) ale respektuje jen malá část hrobů. V jižní části zkoumané plochy jsou hroby vůči západovýchodní orientaci stočeny hlavou poněkud více k severu (**orientace 2**), naopak v části střední a severní, ale i jihovýchodní, je častější orientace opačná – hlavou více k jihu (**orientace 3**). Od této základní orientace se výrazněji odlišuje skupina hrobů s osou ve směru ZSZ–VJV (hlava–nohy, také ale nohy–hlava; **orientace 4**), z nichž část náleží prokazatelně k nejmladšímu (vrcholně středověkému – raně novověkému) horizontu pohřebiště. Další výraznější skupinou jsou hroby s větší odchylkou od osy východ–západ s orientací ZJZ–VSV (**orientace 5**). Přesnější určování dalších větších či menších odchylek od základních směrů orientace hrobů nepovažujeme v daných souvislostech za relevantní. Pozornost byla věnována především výrazným anomáliím vzhledem k převažující orientaci vždy v rámci dané části pohřebního areálu.

Nejčtenější výskyt atypických orientací lze zaznamenat v severní části pohřebiště, kde zachycujeme i výskyt hrobů s osou ve směru sever–jih (hlava–nohy; **orientace 6**), jen ojediněle se s atypickou orientací hrobu setkáváme i jinde (např. H31 západně od kaple sv. Matouše). Ke všem uvedeným situacím hrobů (orientace 1–6) se vyskytují nepočetné případy jejich protipólu s polohou nohy–hlava (detailně viz *tab. 1*).

Z běžné orientace se vymykají také ojedinělé hromadné hroby. V hrobě při severní hraně sektoru 8, v němž bylo pochováno celkem sedm jedinců (H549_1114_1115_1116-1117_1118_1119), pět s orientací východ–západ, dva s hlavou k jihu a nohama k severu, a hrob s třemi jedinci v západní části téhož sektoru (H585_1112_1113) s orientací sever–jih.

6. SÍDLENÍ A POHŘBÍVÁNÍ. VÝVOJ LOKALITY A JEHO CHRONOLOGIE

6.1 STRATIGRAFIE LOKALITY

Představu o základní stratifikaci lokality zprostředkovává schematizovaný řez západní hranou odkopu, který je součástí původního plánu výzkumu z 30. let (*II, 1.1, obr. 1*). Zachycuje průběh přirozeného podloží, sklánějícího se od jihu k severu, a jeho nadloží, které dosahuje mocnosti až 365 cm. Kulturní souvrství je členěno do čtyř hlavních horizontů (upravená verze řezu viz *obr. 33, 1–4*). Dle původní interpretace I. Borkovského svrchní horizont představuje terénní úpravy po výstavbě Černínského paláce (4) a následný, jehož báze byla označena jako úroveň povrchu *románského hřbitova*, je dokladem nárůstu terénu v rozpětí 0–100 cm v období vymezeném zdola koncem pohřbívání a shora výstavbou Černínského paláce (3). Třetí představuje *hřbitovní horizont* o mocnosti cca 100 cm (2), který v severní části (severně od kamenného kanálku; srov. *obr. 41 a II, 1.2, foto 43*) přechází do dvou oddělených poloh, z nichž starší je označena jako *starší románský terén*. Ten nasedá již na přirozené podloží (1). Do povrchu podloží se částečně zahlubují některé ze zkoumaných hrobů (H111, H149, H148, H154, H181, H185, H197 a H588). V jižní části pohřebiště se *starší románský terén* – možná vzhledem k vyšší intenzitě pohřbů a četným superpozicím – nepodařilo vydělit. Severní část řezu nezobrazuje s největší pravděpodobností stratigrafickou situaci reálně. Z *obr. 41* lze usoudit, že povrch vrstvy označené jako *starší románský terén* zde nestoupá prudce vzhůru a vrstva nemění náhle svou mocnost, jak znázorňuje řez, ale naopak, že její povrch plynule pokračuje směrem k severu, kde je překryt přemístěnou zeminou o rozpětí až 150 cm (viz také *II, 1.2, foto 45–46*). Terénní úpravy takového rozsahu lze nejspíše spojovat s výstavbou Černínského paláce. Spornou část profilu však fotodokumentace nezachycuje v dostatečné kvalitě a jiné údaje, kromě fotografické dokumentace uliční dlažby, odkryté v rozsáhlé souvislé ploše v severní části Lorentánského náměstí, a jejího zobrazení na celkovém plánu výzkumu, k dispozici nemáme.

Další informace o stratifikaci lokality přináší archivní dokumentace z výzkumu ve 30. letech. Kromě slovních údajů v deníku z roku 1934 lze pro jihozápadní část zkoumané plochy využít stratigrafické schéma z interiéru kaple sv. Matouše (*II, 2.3, obr. 68*). To zaznamenává nejmladší horizont 18.–19. století o síle 54 cm (hlína, opuka, cihly), pod ním valounovou dlažbu, totožnou patrně s dlažbou fotograficky zachycenou (*II, 1.2, foto 2*), a pod vrstvami hlíny s cihlami (14 cm), opuky (10 cm) a hlinitého písku (20 cm) *románský terén – střeby 12.–13. století – hřbitov – kostry*. Mocnost tohoto *románského terénu* lze vzhledem k dostupným údajům dokumentace odhadovat na cca 50 cm. Tato sekvence rámcově odpovídá dokumentovanému jižnímu profilu sondy *H. Olmerové* situované v jihovýchodní části kaple (1984; *Boháčová – Herichová 2009, 268, 301*), který je ovšem pro 20–40 cm báze profilu a chronologické rozpětí od doby středohradištní až po 13. století členěn autorkou výzkumu do tří samostatných poloh. Výše uvedený dokument (*II, 2.3, obr. 68*) uvádí ještě zásyp 90 cm navážky pro severní část kostela a jižně od kostela zmiňuje opět navážku z 18.–19. století o síle 55–65 cm (*opuka – cihly – Malta*). Skladbu terénu v jihovýchodní části zkoumané plochy, konkrétně ve 4. místnosti domu U zlaté koule, známe ze skici stratigrafie v pohledu od jihu (*obr. 32*) zachycující pod cca 50 cm podlahových a podpodlahových úprav dalších 50 cm *hřbitovního horizontu (černá půda hřbitova, kostry, hroby)*. I zde jsou hroby zčásti zapuštěny do rostlého podloží. Přesně umístit skicovaný profil v rámci 4. místnosti ale neumíme.

Z těchto údajů lze vyvodit, že v jižní části zkoumané plochy se v době předcházející pohřbívání vytvořilo kulturní souvrství o mocnosti do nebo kolem 50 cm. Toto souvrství bylo posléze opakovaným pohřbíváním transformováno ve více či méně homogenizovaný *hřbitovní horizont*, do jehož geneze ještě vstoupily – možná v této části zkoumané plochy jen okrajově – sídelní aktivity přelomu raného a vrcholného středověku.

Daleko obtížnější je interpretace terénní situace v prostoru mnohačetných hrobových superpozic severně, severovýchodně a východně od kaple sv. Matouše, který lze vymezit přibližně sektorem 4 a západní částí sektoru 5. Pro tuto část pohřebiště lze podle fotografické dokumentace odvodit vyšší, až dvojnásobnou sílu *hřbitovního horizontu*, a to zejména v západním a severozápadním sousedství tzv. *žárovíště*. Současně můžeme v tomto prostoru nenarušeném novověkou zástavbou přibližně a ve shodě s autorem výzkumu identifikovat i někdejší úroveň povrchu hřbitova. Kanálek, který plochu protíná ve směru JV–SZ, byl dle záznamu západního profilu zapuštěn do nejmladšího, již stabilizovaného, povrchu

hřbitova. Některé z nejvýše uložených náhrobních desek pohřebiště leží v úrovni rámcově odpovídající tomuto povrchu a výpověď západního profilu tak potvrzují.

Při východním okraji zkoumané plochy severně od renesanční zástavby nebylo historické nadloží v době před zahájením skrývky již ve větší mocnosti dochováno, a to včetně výplní hrobových jam. Toto konstatování umožňuje pořízená fotodokumentace, z níž je zřejmé, že poloha koster se jen o málo liší od úrovně dlažby tehdejší vozovky. V západní části při tzv. *hranici odkopu* došlo oproti tomu k odstranění značné části stratigrafie až před započítáním vlastního výzkumu (*II, 1.2, foto 38–51*).

V severní části tvoří pomyslnou hranici našeho zájmu přibližná linie, vymezená prodloužením jižního průčelí Lorety k západu. Tu nejseverněji odkryté hroby nepřekračují. Rovněž celý severní okraj zkoumané plochy byl dotčen skrývkou a starší historické terény zde dochovány nejsou. Výjimkou je nejbližší okolí H570, kde rkp. A.3 zmiňuje „*střepey v 10 cm silném, černém románském terénu*“. O tom, že kulturní vrstvy byly odstraněny i na dalších místech, svědčí také zcela výmluvná poznámka I. Borkovského o rozsahu skrývky v rkp. A.3 při popisu H289, situovaného v jihovýchodní části zkoumaného prostoru: „*V této části mezi budovou s dlažbou a severní stěnou Mayerova domu je vůbec rostlý terén vybrán a jsou tu samé hrobové jámy*“. Zatímco v důsledku skrývky v západní části došlo nejspíše k poškození a kontaminaci pozůstatků starších historických terénů a na ploše ležící bezprostředně severně od renesanční zástavby byly historické terény zcela zlikvidovány, nejsevernější část námi sledovaného prostoru byla již dříve postižena výraznými terénními změnami, jejichž rozsah není rekonstruovatelný. Informace o různé genezi či úplné absenci kulturního nadloží jsou klíčové pro správnou interpretaci získaných pramenů, zejména pro posuzování intenzity zde přítomného osídlení.

6.2 ZÁKLADNÍ HORIZONTY VÝVOJE OSÍDLENÍ LOKALITY A JEJICH CHRONOLOGIE

Archeologické doklady sídelních aktivit, získané z plochy pohřebiště, nám umožňují vytvořit rámcový obraz vývoje osídlení ve zkoumané části dnešního Loretánského náměstí v intervalu vymezeném na jedné straně počátkem osídlení v raném středověku a na straně druhé výstavbou renesančních domů při jeho jižním okraji. Při rekonstrukci tohoto obrazu vycházíme z poznatků o početnosti souborů keramických zlomků a jejich složení, kombinovaných s výše uvedenými sporadickými informacemi o základní stratifikaci lokality či stavu dochování kulturních souvrství. O charakteru osídlení vypovídají alespoň do jisté míry doklady hospodářských aktivit, nalázané v západní části studovaného areálu. Jejich původ lze klást do mladší fáze raného středověku. Užité chronologické členění a terminologie pro označení jednotlivých period vychází ze starších výsledků práce I. Boháčové (naposledy *Boháčová – Herichová 2009*; viz také *kap. 4.2*).

6.2.1 RANÝ STŘEDOVĚK A POČÁTEK VRCHOLNÉHO STŘEDOVĚKU

Nejstarší sídelní fázi představuje středohradištní sídelní horizont. Ten se projevil v západní polovině zkoumané plochy v zásypech hrobových jam menším souborem keramiky, čítajícím více než 200 keramických zlomků. Obdobné rozložení nálezů, i když s významnější intenzitou výskytu, zaznamenáváme i pro soubor starší mladohradištní keramiky (mladohradištní 1 = 854 ks). Situace se příliš nemění ani pro následující vyspělou fázi raného středověku s možným přesahem do počátku vrcholného středověku (mladohradištní 2, příp. VS1 = 1411 ks) s tím rozdílem, že keramika z tohoto období se nalézá na menší části zkoumané plochy a oproti předchozí etapě se nově setkáváme s celými nádobami či jejich torzy (např. zásyp H40, 42, 56, 85, 302?, 504 a nádoby bez jednoznačných nálezových okolností i. č. 973–975, které snad pocházejí z jámy č. 51 v sousedství prvních tří uvedených hrobů, případně z jámy při H85;⁵² příklady *obr. 42–45*; srov. také *Boháčová 1991*). Tento jev nasvědčuje určité změně ve způsobu a intenzitě využívání prostoru.

Lze shrnout, že nálezy rané a starší vrcholně středověké sídelní keramiky se soustřeďují v zásypech hrobů situovaných především v západní polovině zkoumané plochy. Pro starší období raného středověku (středohradištní – mladohradištní 1 = SH-MH_1) se nálezy hrobů s keramickými zlomky řídce vyskytují i v jihovýchodní části pohřebiště (*obr. 59*), nápadný je úbytek keramiky na této ploše v mladší

⁵² Obsah jámy č. 51 indikuje skica *II, 1.3, obr. 28*, obsah jámy při H85 plánek se symbolem další nádoby, tentokrát lahvičkovitého tvaru.

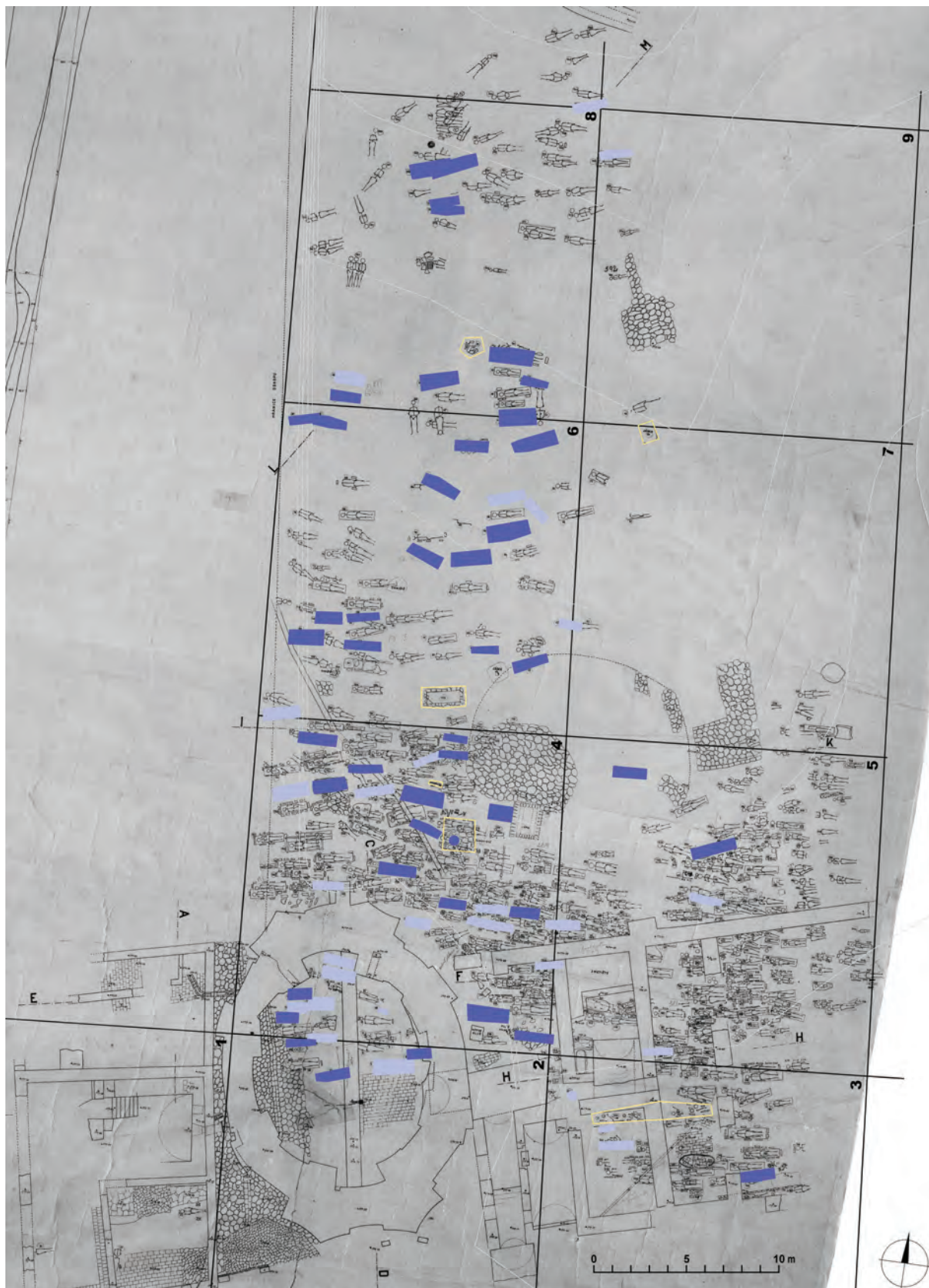
fázi raného středověku (mladohradištní 2 = MH_2) a to i mimo místa, jejichž výzkum provázelo mimořádně nepříznivé počasí či kterých se dotkla zmíněná skrývka (obr. 60). Rozložení keramických zlomků dokládá sídelní aktivity na západním svahu povlnné prolákliny od středohradištního až po počátek vrcholně středověkého období. V jižní části pohřebiště, kde terén pozvolna přechází k vrcholové partii ostrohu, plocha s keramickými zlomky starší fáze raného středověku zasahuje poněkud více k východu. K obdobnému závěru dospělo předběžné vyhodnocení dílčích částí keramického souboru z výzkumu, které však na rozdíl od současné analýzy zahrnovalo i keramiku získanou mimo hrobový kontext (Boháčová 2007, 396–41; Boháčová – Herichová 2009, 271–273, obr. 10–11). Zatímco původ středohradištní keramiky bychom mohli vzhledem k nevelkému rozsahu hledat i v přirozených procesech, které mohly střepy do míst jejich nálezu transportovat z výše položených poloh ostrohu, neboť jednoznačně vydělitelnou kulturní vrstvu pro dané období postrádáme, starší mladohradištní keramika již provází spodní část vyvinutého kulturního souvrství.

Osídlení raného až počátků vrcholného středověku však bylo střídáno pohřbíváním, a to na ploše překračující sídelní areál nejvýrazněji jihovýchodním, zčásti patrně také severovýchodním směrem. Intenzitu staršího osídlení a jeho celkový rozsah tak nelze na základě výsledků výzkumu postihnout, protože pozůstatky sídlištních situací byly na převážné části zkoumané plochy proměněny ve více či méně homogenizovaný *hřbitovní horizont*. Ani ten však nebyl dochován na celé zkoumané části náměstí v původním rozsahu. Na jihu jej narušila nejpozději v závěru 16. století stavební činnost, na ostatních plochách může být jeho povrch poškozen či kontaminován aktivitami v obdobích mladších (obr. 61).

Jedním z mála míst, kde zůstala původní stratifikace lokality do nedávné minulosti dochována, byl prostor v jihovýchodní části kaple sv. Matouše, do něhož zasáhla v 80. letech drobná sonda H. Olmerové. Autorka na bázi kulturního souvrství vydělila dvě polohy s keramikou raného i počátků vrcholného středověku o maximální mocnosti do 30 cm, zčásti oddělené přemístěným proplástem jílovitého podloží. Překrývaly vrstvu, z jejíhož povrchu byly získány zlomky středohradištního charakteru (Olmerová 1988). Zkoumanou polohu, která těsně hraničila s okrajem pohřebního areálu, spojila H. Olmerová s širším prostorem cesty směřující od západu k Pražskému hradu. Za jednoznačné doklady sídelních aktivit *in situ* dokumentovanou situaci Olmerová nepovažovala vzhledem k malé ploše výzkumu a s ní související nejasnou genezí souvrství.

Pozůstatky terénů staršího raně středověkého sídlištního horizontu, porušené hloubením mladších středověkých nebo raně novověkých hrobů, může rovněž představovat tmavší vrstva na bázi západního profilu při H67 ve střední části zkoumané plochy (II, 1.2, foto 71). Z této polohy byl získán soubor př. č. 12770 označený jako „z románského terénu mezi H65, 66 a 67“ (II, 3.2, obr. 50), který obsahuje pouze keramiku období SH-MH_1. Uvedené hroby jsou evidentně mladší, byly zakládány z vyšší pozice a jejich zásypy obsahují i nejmladší raně středověkou keramiku, H66 pak spolu se zbytky kovových háčků i tři zlomky keramiky novověké (II, 3.1, obr. 14–15). Jako *románský terén* byla I. Borkovským označena i kulturní vrstva, do níž byly zahloubeny H24, H25 a H26 v kapli sv. Matouše. Z ní získanou keramiku lze klást do rozpětí období SH-VS1, tj. nejvýše do první poloviny 13. století. Vzhledem k různé úrovni pohřbů lze však v tomto případě předpokládat, že šlo buď o homogenní vrstvu značné mocnosti, nebo že vrstvy reprezentující různé časové horizonty nebyly odlišeny.

Vedle otázky členění a chronologie kulturního souvrství je z hlediska vývoje osídlení zkoumané plochy neméně důležité určení doby, v níž došlo k ukončení nárůstu sídlištních vrstev. Nejmladší keramické zlomky získané mimo hrobové zásypy se svým charakterem hlásí do počátečního období vrcholného středověku (cca do období před pol. 13. století – Boháčová 1991). Je pravděpodobné, že i zde, stejně jako na jiných místech Hradčan, se vývoj kulturního souvrství zastavil v tomto období a další nárůst stratigrafie souvisí již jen s případnými planýrkami či rozsáhlejšími terénními úpravami, ať již spojenými s pohřbíváním, či výše zmíněnými mladšími (kap. 2.4) stavebními aktivitami v období renesance a baroka. Evidentní stopou mladšího vrcholně středověkého osídlení je pouze soubor vrcholně středověkých keramických nádob, obsahující mj. dva džbány, uložený v obj. 115 (Boháčová 1991, obr. 15). Prvotní povrch sídlištního souvrství vzhledem k následnému intenzivnímu pohřbívání určit nedokážeme, stanovit lze pouze stabilizovaný povrch homogenizovaného *hřbitovního horizontu*, zachyceného v západní hraně ve střední části zkoumané plochy. Sledovat jeho úroveň můžeme ve střední části prostoru díky novodobému kanálku, který protíná pohřebiště ve směru SZ–JV. Kanálek evidentně narušil *hřbitovní horizont*, možná kontaminace hrobových zásypů se ale nijak výrazně v prostoru, kudy probíhá, neprojevuje (obr. 61). Kromě dvou zlomků v H164 a devíti raně novověkých zlomků v jednom z hrobů vložených do prostoru *žárovíště* můžeme ale na jeho vrub přičíst novověké zlomky, vyskytující se v jinak

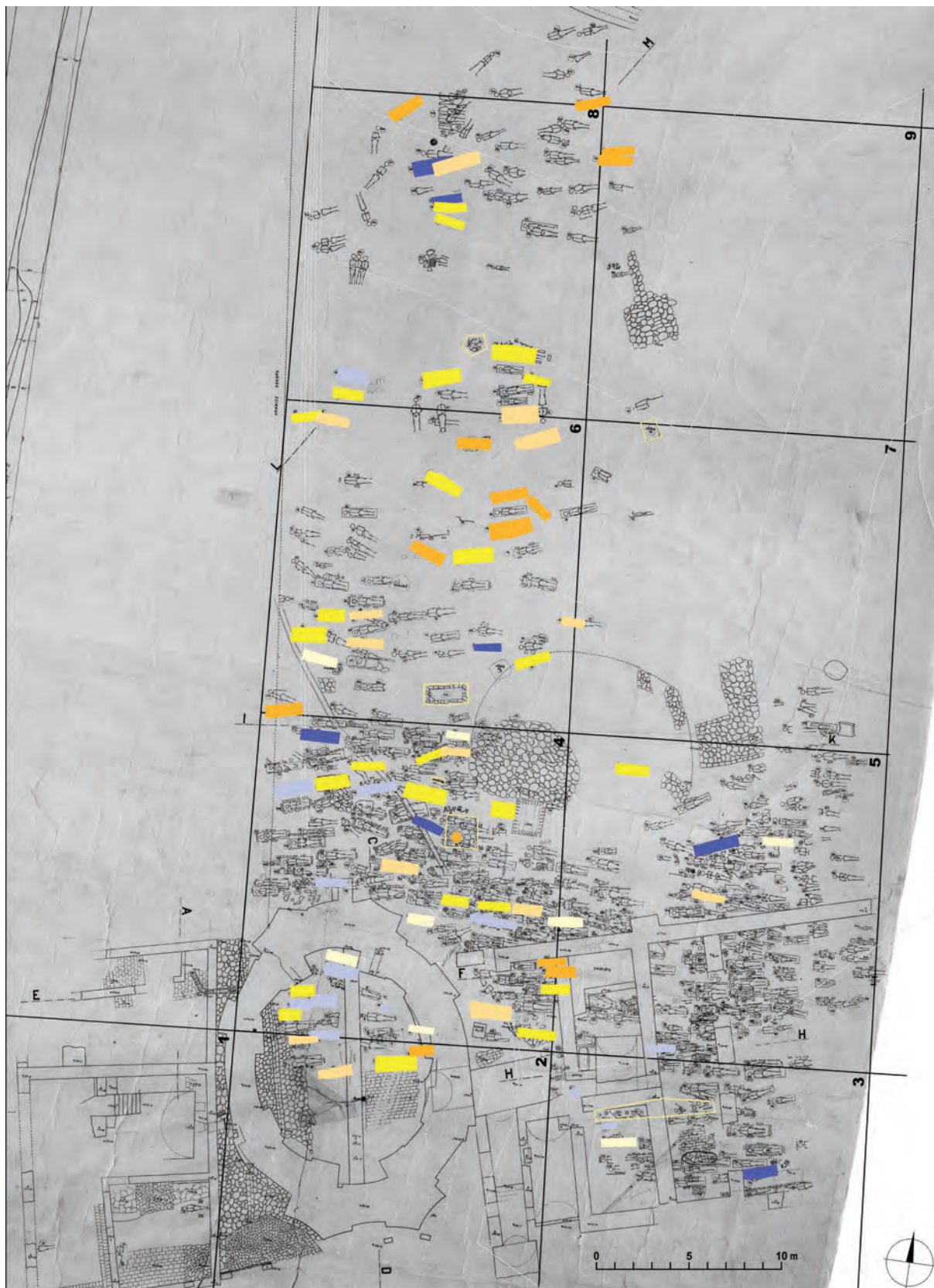

Obr. 59: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Keramika v zásypu hrobů. Rozložení hrobů s keramikou horizontů RS3-RS4_1. Slabší tóny: výskyt 1–3 keramické zlomky. Užití symboly viz *kap. 4.2 a pozn. 38*.
Fig. 59: Prague – Hradčany, Loretánské square. Pottery in grave fill. Distribution of graves with pottery in horizons RS3-RS4_1. Lighter tones: presence of 1–3 pottery fragments. For symbols see *Chapter 6.2–6.4* in summary.

Obr. 60: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Keramika v zásypu hrobů. Rozložení hrobů s keramikou horizontů RS4_2-VS1. Slabší tóny: výskyt 1–3 keramické zlomky. Užití symboly viz *kap. 4.2 a pozn. 38*.

Fig. 60: Prague – Hradčany, Loretánské square. Pottery in grave fill. Distribution of graves with pottery in horizons RS4_2-VS1. Lighter tones: presence of 1–3 pottery fragments. For symbols see *Chapter 6.2–6.4* in summary.

Obr. 61: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Keramika v zásypu hrobů. Modrá: RS3-RS4_1, žlutá: RS4_2-VS1, oranžová: VS2-N. Slabší tóny: výskyt 1–3 keramické zlomky. Užité symboly viz *kap. 4.2 a pozn. 38*.

Fig. 61: Prague – Hradčany, Loretánské square. Pottery in grave fill. Blue: RS3-RS4_1, yellow: RS4_2-VS1, orange: VS2-N. Lighter tones: presence of 1–3 pottery fragments. For symbols see *Chapter 6.2–6.4* in summary.

evidentně raně středověkých, i když smíšených souborech ze zásypů z H114 a H206, z H168 a H123, ze západní strany *žároviště* a také keramiku př. č. 12968, zřejmě z prostoru nad H160 nebo H169 (II, 3.2, obr. 51, 53, 56). Mocnost homogenizovaného *hřbitovního horizontu* byla oproti situaci na většině zkoumané plochy v této poloze rekonstruována na cca 100 cm, přičemž severně od *žároviště* byla dokumentována sníženina, zmiňovaná již I. Borkovským (Boháčová 2007, 40–41). Svrchní část vrstvy je zde provázána keramikou horizontu MH_2-VS1. Soubor př. č. 12829 (II, 3.2, obr. 52)⁵³ reprezentuje svým složením opět oba výše zmíněné základní raně středověké sídelní horizonty. Přes ne zcela jednoznačný náleзовý kontext a kontaminaci novověkými zlomky spojujeme s uzavřením tohoto nárůstu v průběhu 1. pol. 13. století např. soubor př. č. 12967 (II, 3.2, obr. 54–55), v němž se projevují jedny z nejmladších morfoloických prvků, které jsou na ploše výzkumu v sídlištních vrstvách doloženy. Těto představě odpovídá i soubor př. č. 12891 ze „*spodní cesty na hřbitově*“ (II, 3.2, obr. 53).

Součástí nejmladší rozpoznatelné fáze raně středověkého osídlení či osídlení počátku vrcholného středověku (MH_2-VS1) byl i výrobní okrsek. Nasvědčují tomu opakované nálezy produktů kovářské činnosti i hrudek různě kvalitní suroviny (blíže viz *kap. 5.1.1; obr. 62*). Nejspíše do souvislosti s nimi lze klást objekt s propáleným dnem vyloženým kameny, oddělený od okolní plochy jednak dřevěným rámem, jednak vertikálně situovanými kameny, v jehož blízkosti se kumulují nálezy konvexních železitých slítků, označovaný autorem výzkumu jako *žároviště*. Nověji byl tento objekt interpretovaný jako součást zařízení kovárny (II, 1.2, foto 110–112; Boháčová 2007). Vzhledem k nálezu hroudy z vysoce kvalitního homogenního vysokofosforového kovu a honosného nože vyrobeného s využitím shodné suroviny byla vyslovena i hypotéza o možné souvislosti mezi zmíněnými nálezy z méně frekventované suroviny a tzv. *žárovištěm*, která takovou interpretaci podporuje (Hošek 2010). Pro tentýž časový horizont je předpokládána i práce se sklovinou nebo barevnými kovy, pro niž svědčí nálezy misek typu 6 z H42 (?) a H80 (Boháčová – Herichová 2009, 272; II, 3.1, obr. 8 a obr. 16; obr. 43). Skutečnost, že tento horizont reprezentují kromě střepového materiálu i celé nádoby či jejich větší torza, nasvědčuje existenci zahloubených objektů, které jedině mohly nádoby uchránit od rozbití a rozšlapání na drobné střepy.

Bylo již konstatováno, že tyto nálezy máme k dispozici především ze západní části zkoumané plochy, tj. ze západního svahu mírné terénní deprese. O tom, že jde o doklady sídlení *in situ*, svědčí nejen výskyt střepů větších rozměrů a torz nádob mezi zlomkovitým materiálem, ale především dochovaná a opakovaně dokumentovaná situace tzv. *žároviště*, které tvoří jednoznačný předěl mezi starší a mladší etapou pohřbívání.

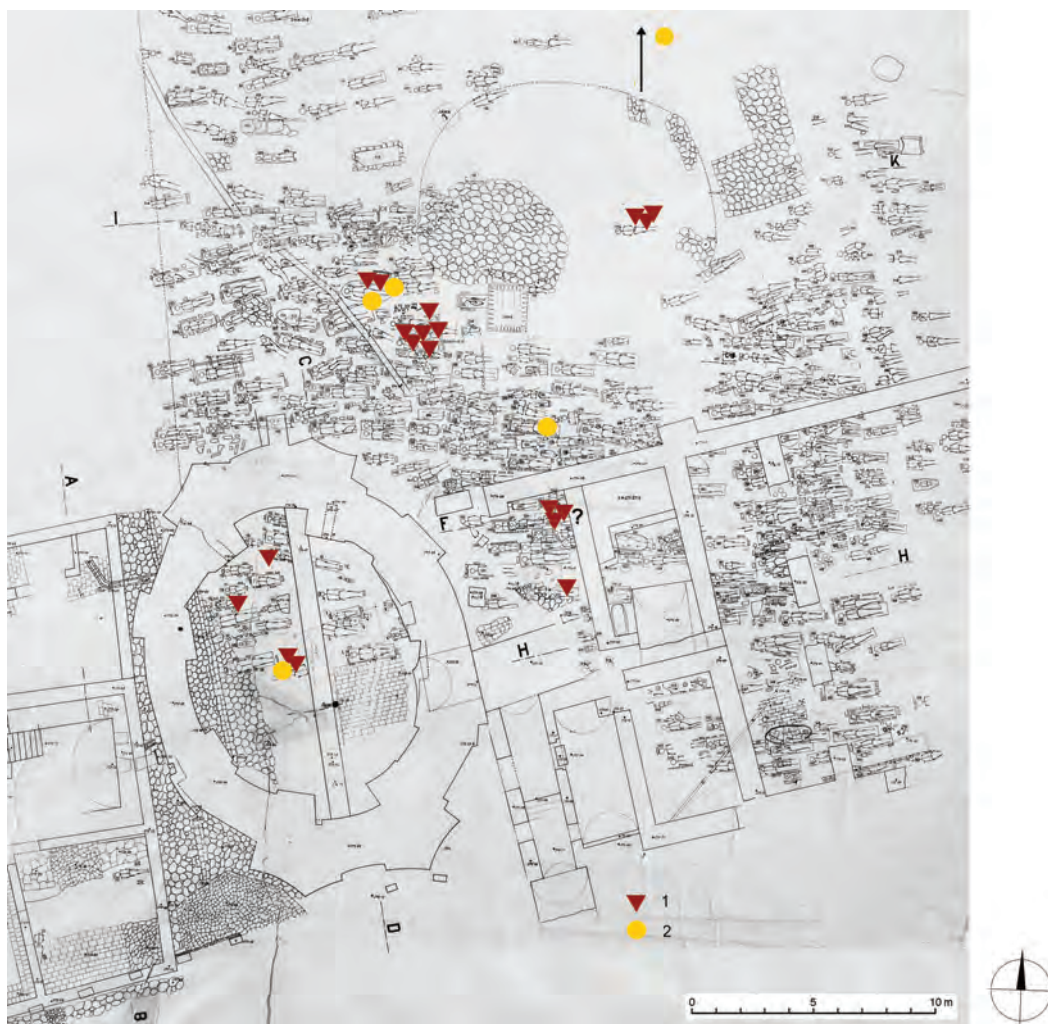
Současně se zdá vzhledem k situaci dokumentované nad hroby H266 a H267, že tento výrobní objekt nebyl ve sledovaném prostoru osamocený (Boháčová 2007). Jako nejpravděpodobnější varianta se jeví možnost poměrně krátkodobého a zřejmě i prostorově omezeného využití pohřebního areálu ke specifickým řemeslným aktivitám.

Nárůst sídlištních situací se na zkoumané ploše dle výpovědi keramických souborů z homogenizovaného *hřbitovního horizontu* i z identifikovaných výplní hrobových jam uzavřel někdy před polovinou 13. století. Posléze se do celého námi sledovaného prostoru navrátilo pohřbívání, jehož četnost či různá míra intenzity na různých místech areálu zůstane patrně neznámá.

6.2.2 MLADŠÍ FÁZE VRCHOLNÉHO STŘEDOVĚKU A RANÝ NOVOVĚK

Oproti staršímu raně středověkému období jak hospodářské aktivity, tak charakter nejmladších pohřbů naznačují, že snad již v průběhu mladšího středověku, rozhodně ale v raném novověku se plocha pozdějšího Loretánského náměstí ocitla v rámci hradečanského sídelního areálu poněkud na periferii tehdejšího dění. To by odpovídalo situaci vně středověkých městských hradeb, jejichž existence je v těsném východním sousedství pro toto období doložena (*kap. 2.4, obr. 8*). Prokazatelné pozůstatky vrcholně středověké měšťanské zástavby, které by bylo možné v ploše výzkumu vzhledem k historickým poznatkům (*kap. 2.4*) očekávat, nebyly archeologickým výzkumem zachyceny. Stejně tak důsledky husitských válek či stopy katastrofálního požáru z roku 1541 se v archeologicky zkoumaných částech kulturního souvrství nijak výrazně neprojevily. Počátky definitivní proměny podoby této části hradečanského ostrohu představuje koncem 16. století stavba měšťanských domů, jejichž základové části výzkum zachytil. Završením této proměny bylo pak následné zbudování Lorety, posléze Černínského paláce, rozsáhlé terénní úpravy spojené s jeho výstavbou a také vznik barokní kaple sv. Matouše, dochované rovněž

⁵³ Soubor byl zmíněn v souvislosti s publikací *žároviště* (Boháčová 2007, 38, 41), uveden byl však chybně pod př. č. 12929.

Obr. 62: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Rozptyl pyrotechnologických produktů na zkoumané ploše. 1 – struska; 2 – surovina. Šipkou označený výskyt se vztahuje k nálezů v novověkém kontextu před Loreťou, otazníkem jsou označeny nálezy př. č. 12893 a 12889 s nejistým kontextem (nálezy nejsou uvedeny v př. seznamu, možná záměna za 12998–99?).

Fig. 62: Prague – Hradčany, Loretánské square. Dispersion of pyro-technological products over the studied area. 1 – slag; 2 – raw material. The arrow indicates the occurrence in relation to a find in a Modern period context in front of the Loreťou; a question mark indicates finds (accession nos. 12893 and 12889) with an unclear context (finds are not present on the Acq. list; perhaps confused with 12998–99?).

pouze v základech. Otázku, zda některá z těchto staveb byla či mohla být svědkem ukládání nejmladších pohřbů v severní, tedy nejnižší položené a do jisté míry odlehle části pohřebního areálu, nedokážeme zatím spolehlivě zodpovědět. Výpověď písemných pramenů o popravišti za Strahovskou branou ještě na počátku 17. století tuto alternativu nevyklučuje.

6.3 ETAPY POHŘBÍVÁNÍ A JEJICH CHRONOLOGIE

6.3.1 RANÝ STŘEDOVĚK

Nejstarší etapu pohřbívání v prostoru dnešního Loretánského náměstí dokládá žárový hrob časně slovanského období a několik málo zlomků stejného stáří, indikujících možnou přítomnost dalších hrobů. Zatímco tato skutečnost byla známa již I. Borkovskému a nemůže být nijak zpochybňována, počátky intenzivnějšího kostrového pohřbívání, které autor výzkumu spojoval již s 9. stoletím, nebyly potvrzeny.

Nejstarší raně středověké kostrové hroby, které můžeme na základě archeologických pramenů jednoznačně datovat, jsou hroby vybavené denáry Vratislava II. (1061–1092). Dva z nich jsou umístěny v místě s nejintenzivnějším pohřbíváním ve střední části zkoumané plochy při severním okraji sektoru 4. Jeden

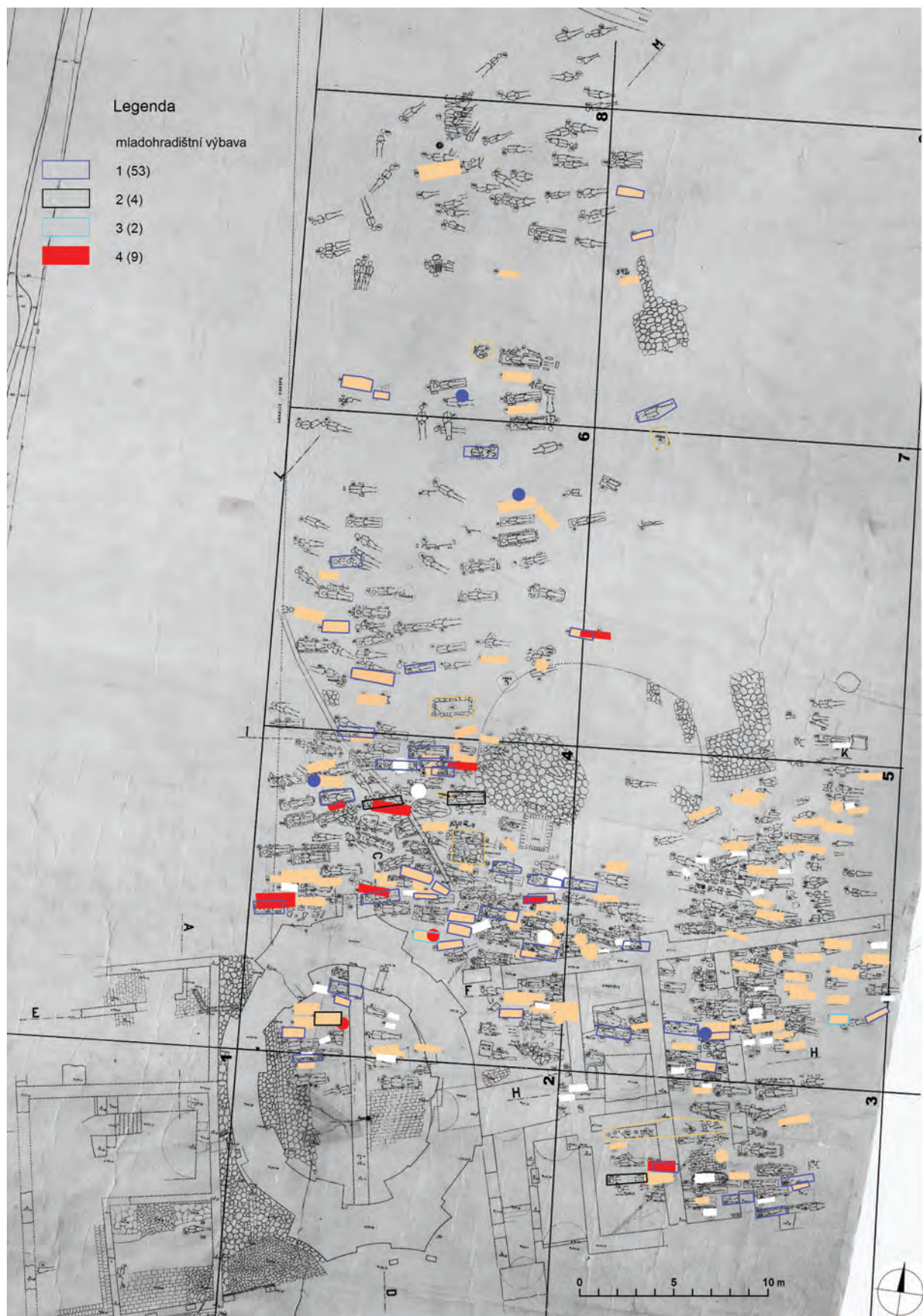
z nich (H160) přitom porušuje hrob starší (H161). Hroby s mladohradištním inventářem porušily starší pohřeb jen výjimečně, tyto superpozice zaznamenáváme výhradně v jižní polovině zkoumané plochy (obr. 63: 4). Další hrob s denárem téhož panovníka, v jehož zásypu jsou starší ostatky, je situován na jižním okraji pohřebiště v prostoru kaple sv. Matouše a poslední čtvrtý hrob, v němž byl nalezen denár (Vladislav I., 1120–1125), leží v jihovýchodní části pohřebiště. Vzhledem k superpozici dvou z hrobů vybavených denáry s hroby staršími i vzhledem k prostorovému rozptýlení hrobů s denáry (obr. 63: 2), které ukazují, že tyto hroby byly ukládány do již fungujícího pohřebního areálu, můžeme s počátky pohřbívání rámcově počítat nejspíše v průběhu 2. pol. 11. století, možná i o něco dříve. Přímé doklady přítomnosti starších hrobů než pol. 11. století nemáme. Hroby s nejmenšími záušnicemi (průměr do 15 mm), které bývají obecně spojovány se starším obdobím, náleží vždy dětem nebo mladistvým. Ze zásypu hrobu (H237), v němž se takové exempláře objevují,⁵⁴ pochází i vyspělá mladohradištní keramika horizontu MH_2, která dokládá původ hrobu až v mladší fázi raného středověku (viz také kap. 5.1.1). Vzhledem ke všem těmto skutečnostem nepředpokládáme, že by pohřbívání v těchto místech započalo výrazně dříve než kolem poloviny 11. století. Minimální rozsah raně středověkého pohřebiště nám ukazuje rozložení hrobů s typickou výbavou raného středověku – zejména záušnicemi, ojedinele i dalšími mladohradištními šperky či jinými předměty (obr. 63: 1–3). Vzhledem k přítomnosti zlomků mladohradištní keramiky se dalo očekávat, že sídlení a pohřbívání mohlo probíhat současně na různých částech zkoumané plochy. Rozptýl hrobů s mladohradištní výbavou však dokládá, že pohřbívání raného středověku se s plochou, na níž je předpokládán sídelní areál, překrývají. I skutečnost, že ve výplni některých hrobů se záušnicemi nalézáme opakovaně i zlomky keramiky mladšího mladohradištního horizontu, potvrzuje vyslovený předpoklad, že počátky pohřbívání nelze klást před polovinu 11. století. Současně je možné konstatovat, že ze zásypů velké části hrobů s mladohradištním inventářem nebyla získána, resp. není k dispozici keramika žádná. Ve východní části pohřebiště to lze přičíst na vrub nepříznivým klimatickým podmínkám, za nichž výzkum probíhal. V západní polovině zkoumaného prostoru je tato skutečnost obtížně vysvětlitelná – existence vrstev starších než pohřbívání je zde prokazatelná, možná různá míra skrývky není vzhledem k rozložení hrobů, jejichž zásypy keramiku obsahují, příliš pravděpodobná. Uvažovat je snad možné o různé mocnosti sídelního horizontu, do něhož byly hroby zahlubovány, tedy o různé míře intenzity tohoto nejstaršího osídlení, nebo případně o odstranění částí historického nadloží během mladšího vývoje.

Můžeme konstatovat, že někdy v průběhu 2. pol. 11. století vznikl v místě předchozího osídlení na povlném západním, tj. k východu skloněném svahu přirozené deprese, vymodelované v severní části vrcholové partie hradčanského ostrohu, rozsáhlý pohřební areál. Protože pouze přibližně čtvrtina hrobů z celkového počtu hrobů s mladohradištní výbavou porušuje starší hroby i vzhledem k tomu, že rozmístění hrobů v severojižních řadách je poměrně pravidelné (obr. 63), můžeme předpokládat, že původně šlo o pohřebiště řadové. To postupně zaujalo celý k východu exponovaný svah deprese s tím, že intenzivnější pohřbívání se odehrávalo v části jižní, blíže hřbetu ostrohu, kde také výrazněji přesahovalo pomyslnou východní hranici pohřebního areálu, kopírující osu deprese. Již pro nejstarší etapu pohřbívání kladenou do 2. pol. 11. století lze vzhledem k rozmístění hrobů s denáry a hrobů porušených ještě v době mladohradištního pohřbívání počítat s minimálně osmi řadami hrobů. Celkový počet mladohradištních hrobů je obtížné určit, protože získané prameny jednoznačné přiřazení konkrétních hrobů k této fázi pohřebiště neumožňují. Při minimálním počtu 56 hrobů s inventářem nejmladší fáze raného středověku⁵⁵ by se skutečný počet raně středověkých hrobů na pohřebišti v ploše dnešního Loretánského náměstí mohl pohybovat v intervalu mezi 190–560 hroby.⁵⁶ Se značnou pravděpodobností souvisí s prvotní fází pohřebiště hroby, které svou pozicí odpovídají hrobům s mladohradištní výbavou. Řadu takových hrobů nacházíme při západní hraně zkoumané plochy v sektoru 6 či např. východně od kaple sv. Matouše, aniž jsme ale schopni tyto hroby datovat. Vzhledem k rozložení hrobů s mladohradištní (a starší vrcholně středověkou) výbavou je pravděpodobné, že pohřebiště bylo v raném středověku tvořeno cca 15 řadami hrobů. Přes značnou nepravidelnost uspořádání lze počítat s průměrně cca 15–20 hroby

⁵⁴ V souboru šesti předmětů jsou zastoupeny nejen nejmenší záušnice o průměrech 13, 13,25 a 13,50 mm, ale i větší záušnice o průměrech 15,75, 17 a 18 mm.

⁵⁵ Toto číslo představuje jen hroby s inventářem *in situ* nebo v poloze, v níž lze souvislost s hrobovou výbavou předpokládat.

⁵⁶ Předpoklad vychází z odhadu procentuálního podílu hrobů vybavených inventářem, který se na mladohradištních pohřebištích pohybuje v rozpětí cca 10–35 % z celkového počtu hrobů; např. Klápště 1994, 139–140; Nechvátal 1999; Boháčová ed. 2003, 224; pro ženské hroby srov. Štefan 2010, 188).

Obr. 63: Praha – Hradčany, pohřebiště na Loretánském náměstí. Rozložení pohřbů s mladohradištní výbavou a hrobů stratigraficky starších než tyto pohřby. Hroby s mladohradištní výbavou: 1 – záušnice; 2 – denáry; 3 – korálky; 4 – hroby stratigraficky starší (horizont MH_A). Bílá: hroby kategorie *infans 1*; okrová: hroby kategorie *infans* nebo *juvenis*. Legenda obecně: viz obr. 55.

Fig. 63: Prague – Hradčany, burial grounds on Loretánské square. Distribution of burials with Late Hillfort period goods and graves stratigraphically older than these burials. Graves with Late Hillfort period goods: 1 – temple rings; 2 – denars; 3 – beads, 4 – stratigraphically older graves (horizon MH_A). White: graves in category *infans 1*; ochre: graves in category *infans* or *juvenis*. For legend generally: see Fig. 55.

v každé řadě s tím, že největší hustota mladohradištního pohřbívání je patrná v ploše severně a severovýchodně od kaple sv. Matouše. Z tohoto úhlu pohledu dospíváme pro období raného středověku – počátku vrcholného středověku k číslu cca 200 hrobů jako hodnoty, blížíci se minimálnímu možnému počtu lidí reálně zde v daném období pohřbených. Zatím není zcela zřejmé, ve kterém okamžiku stoupla četnost hrobových superpozic do té míry, že můžeme hovořit o pohřbívání etážovém.

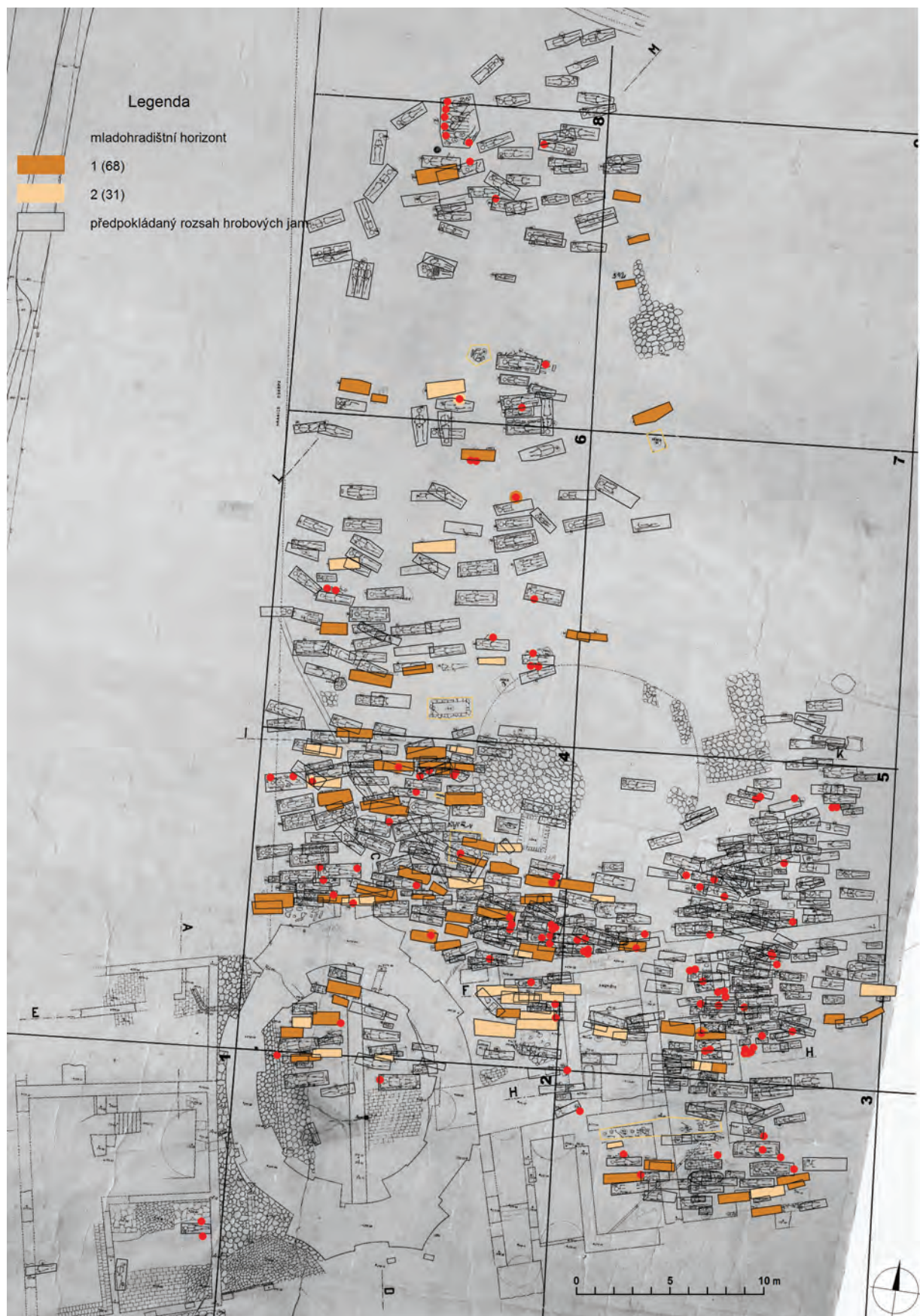
6.3.2 VRCHOLNÝ STŘEDOVĚK A RANÝ NOVOVĚK

Pro stanovení dílčích etap mladší fáze pohřbívání máme k dispozici tři aspekty. První je, obdobně jako v případě mladohradištního pohřbívání, jednoznačný a je reprezentován hrobovou výbavou nejmladšího horizontu pohřbů, podle níž lze tyto pohřby vztáhnout do období pozdního středověku – raného novověku. Nejpřesněji datovaným hrobem je opět hrob s mincemi (H107, sektor 6–1), tentokrát mincemi uloženými v textilním váčku, který měl při sobě muž, nepietně pohozený do hrobové jámy. Dle dostupného určení jedné z mincí klademe hrob až do poslední třetiny 16. století (po r. 1574; *Nemeškalová 2000*). Ostatní hroby s výbavou či dalšími nálezy vědomě uloženými do hrobu se do uvedeného období hlásí chronologicky jen málo citlivými předměty, jako jsou spony či jiné drobné součásti oděvu. Druhým kritériem je opět výskyt keramických zlomků v hrobových zásypech (*obr. 61*), třetím, vesměs však obtížně využitelným, je stratigrafická pozice hrobu. Možnost detailní rekonstrukce hrobových úrovní, umožňujících definici tzv. generací (*Nováček a kol. 2010*, 101) se v případě pohřebiště na Loretánském náměstí zejména v místech s početnými superpozicemi nejeví již vzhledem k vypovídacím schopnostem dokumentace jako reálná. Výjimkou jsou pouze nejstarší a naopak nejmladší fáze pohřbívání.

Hroby s početnějšími soubory mladší vrcholně středověké či raně novověké keramiky se soustředí ve střední části zkoumané plochy v prostoru s poměrně řídko rozloženými pohřby a při severním okraji pohřebiště. Tři hroby s raně novověkou keramikou v zásypu nalézáme také v jižní části pohřebiště, zde je však výpověď keramických souborů omezena skutečností, že všechny tyto hroby jsou porušeny novověkými stavbami a ve všech těchto případech je navíc příslušnost novověkých keramických zlomků k hrobům více než sporná (viz také *kap. 8*). Hroby, v jejichž zásypech se vyskytly pouze ojedinělé zlomky keramiky daného stáří, nelze na jejich základě bez dalších dokladů datovat. Vzhledem k okolnostem výzkumu se snadno může jednat o nezáměrnou intruzi (viz např. H82, H100).

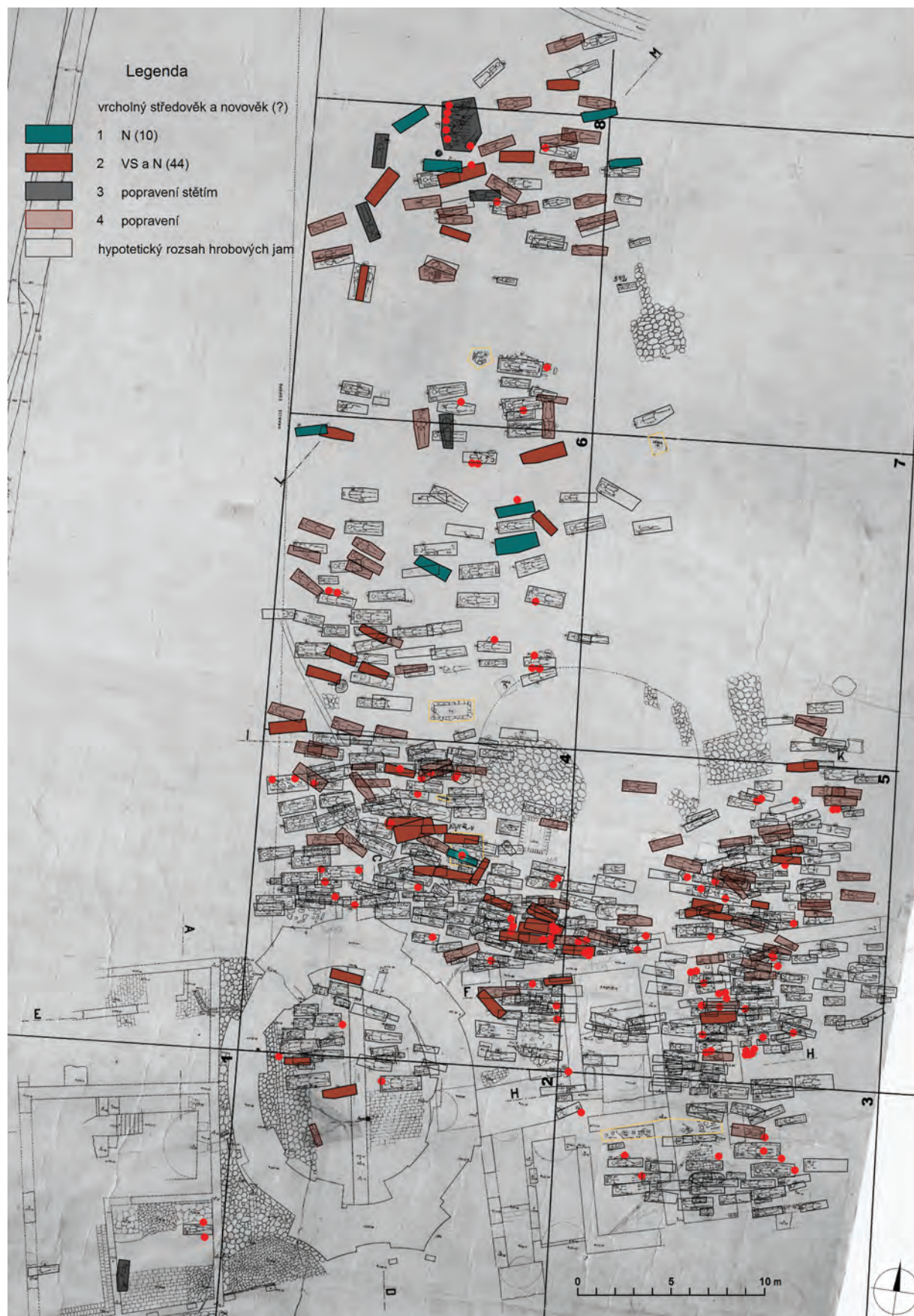
Z necelé dvacítky hrobů, které lze díky průvodním nálezům přiřadit do období mladšího vrcholného středověku – raného novověku, byla u tří čtvrtiny hrobů zjištěna nestandardní orientace či způsob pohřbu. Zejména v severní části areálu šlo jednoznačně o hroby popravených (dekapitace). Pouze ve dvou případech, opět v severní části pohřebiště, byly evidovány hroby, které byly s průkazně raně novověkými hroby v superpozici. Jejich raně novověký původ byl nezávisle podpořen výpovědí dalších nálezových okolností. Zda je možné všechny hroby popravených či nepietně pohřbených vztahovat k raně novověkému období, nelze prokázat. V každém případě se raně novověké hroby nacházejí na většině zkoumané plochy. Hroby bezpečně do raného novověku datovatelné se nalézají výlučně v její západní části, v části jihovýchodní zcela chybí. Největší koncentraci raně novověkých pohřbů lidí násilně zemřelých evidujeme v nejvíce odlehle severní části pohřebiště, kde se tyto hroby jeví jako izolovaná skupina pohřbů, oddělená od hlavního pohřebního areálu prolukou mezi hroby. Při jižním okraji zkoumané plochy je výskyt prokazatelně raně novověkých hrobů víceméně ojedinělý. Lze ale předpokládat, že stejného stáří budou i některé další hroby osob nepietně uložených či popravených v jižní části pohřebiště, neboť ty z nich, které se vyskytují v místech s vícenásobnými superpozicemi hrobů, náleží k nejmladší etapě pohřbívání. S ní nejspíše souvisí i pohřeb upáleného muže (H24), odkrytý v prostoru barokní kaple sv. Matouše. Zjištěná skutečnost je zatím ojedinělá, dosavadní archeologické výzkumy evidují pohřby popravených mimo běžné hřbitovy, především u šibenic a na dalších nepietních místech mimo město (*Mašková 2009; Sokol 2008*). V každém případě představuje tato etapa pohřbívání s několika desítkami lidí ukládaných nepietně v prostoru pozdějšího Loretánského náměstí jeden z výjimečných dokladů organizace a fungování společnosti možná ještě vrcholně středověké, rozhodně ale raně novověké, v evropském měřítku.

K mladšímu pohřebnímu horizontu můžeme s jistou mírou pravděpodobnosti vztáhnout i jednotlivé jinak nedatované hroby z východní části pohřebiště, v nichž se nalézají kovové (bronzové či železné) spony. Jejich výpověď je problematická, neboť jejich nálezové okolnosti jsou ve všech případech nejisté. Pro závěr vrcholně středověkého období a raně novověkou fázi vývoje prostoru se čteněji, i když s malým počtem výskytů, projevují pohřby s touto keramikou (304 zlomků) v severní části plochy,

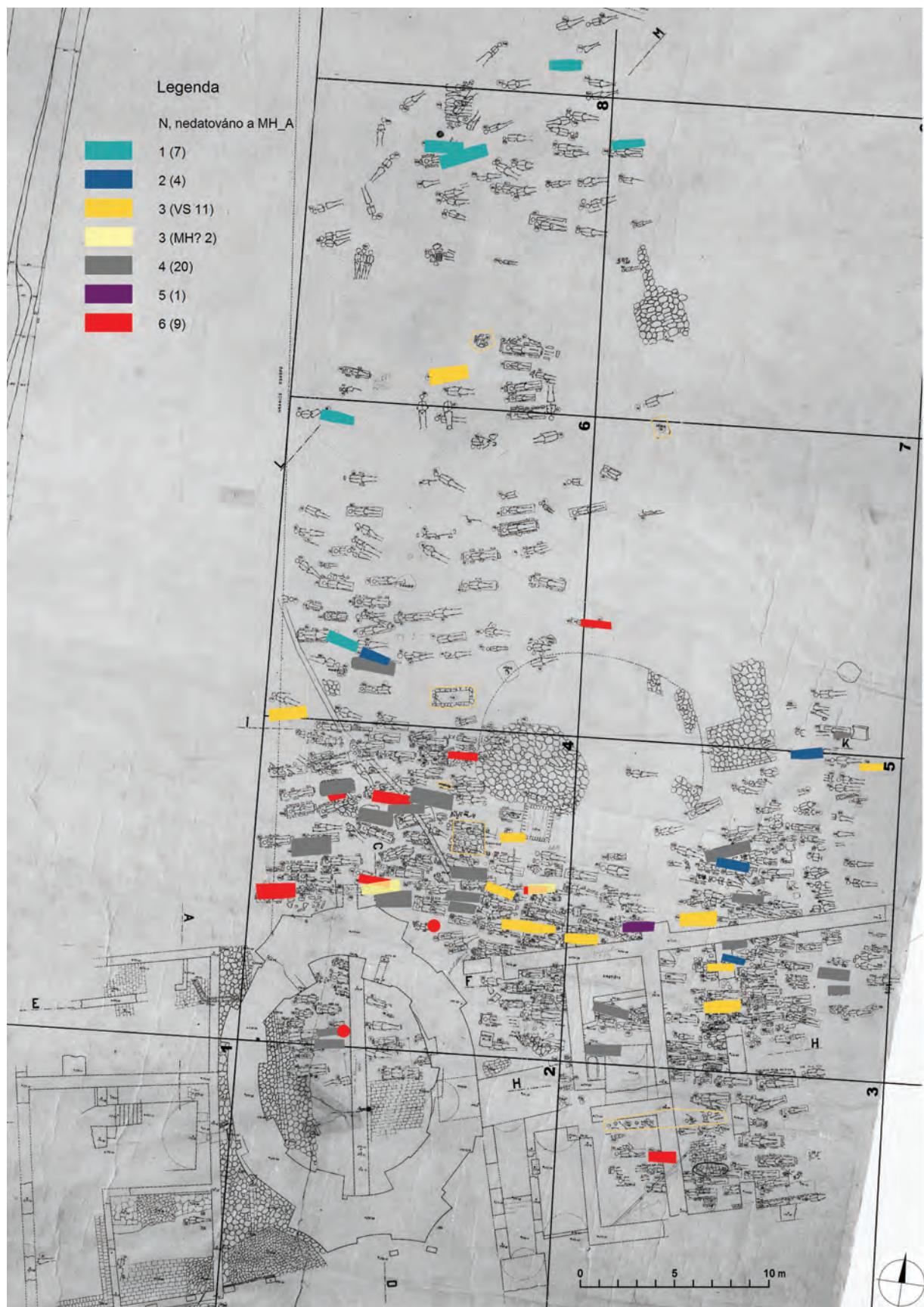

Obr. 64: Praha – Hradčany, pohřebiště na Loretánském náměstí. Starší pohřební horizont: 1 – hroby mladohradištní; 2 – hroby pravděpodobně mladohradištní. Legenda obecně: viz *obr. 55*.

Fig. 64: Prague – Hradčany, burial grounds on Loretánské square. Earlier burial horizon: 1 – Late Hillfort period graves; 2 – possibly Late Hillfort period graves. For legend generally: see *Fig. 55*.

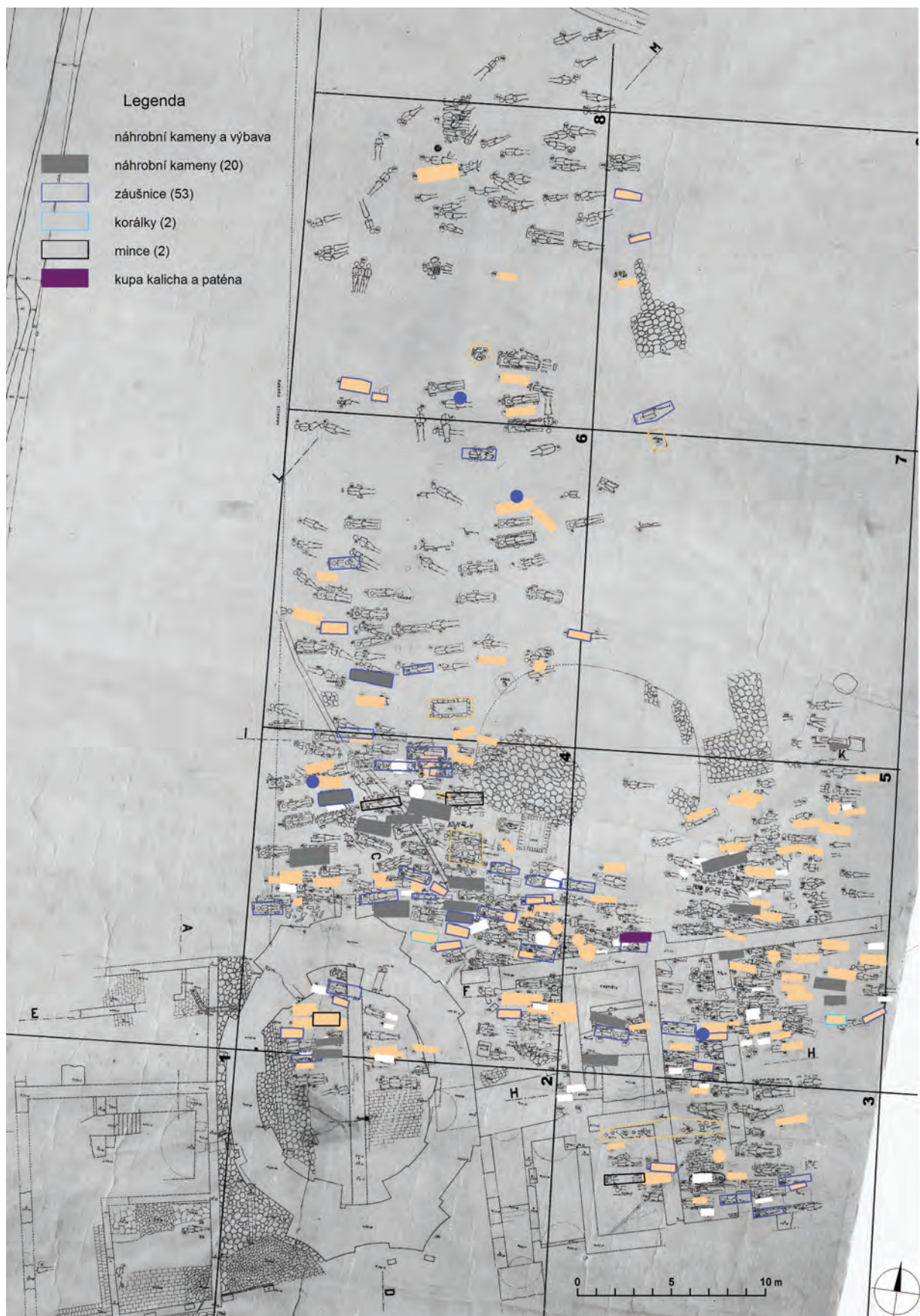

Obr. 65: Praha – Hradčany, pohřebiště na Loretánském náměstí. Mladší pohřební horizont (hypotéza): 1 – hroby raně novověké (nebo pozdně středověké); 2 – hroby vrcholně středověké až raně novověké; 3, 4 – hroby popravených. Legenda obecně: viz obr. 55.
Fig. 65: Prague – Hradčany, burial grounds on Loretánské square. Later burial horizon (hypothesis): 1 – Early Modern period (or Late Medieval graves); 2 – High Medieval period to Early Modern graves; 3, 4 – graves of executed individuals. For legend generally: see Fig. 55.

Obr. 66: Praha – Hradčany, pohřebiště na Loretánském náměstí. Rozložení pohřbů s raně novověkou, vrcholně středověkou nebo nedatovatelnou výbavou ve srovnání s hroby horizontu MH_A. 1 – raně novověké předměty ve výbavě; 2 – spony (nejisté); 3 – prsteny; 4 – hroby s náhrobními kameny; 5 – hrob s výbavou kněze; 6 – horizont MH_A. Legenda obecně: viz obr. 55.

Fig. 66: Prague – Hradčany, burial grounds on Loretánské square. Distribution of burials with Early Modern period, High Medieval or undateable goods in comparison with the graves from MH_A horizon. 1 – Early Modern period artefacts among grave goods; 2 – clasps (unclear); 3 – rings; 4 – graves with tombstones; 5 – grave with goods of a clergy member; 6 – horizon MH_A. For legend generally: see Fig. 55.

Obr. 67: Praha – Hradčany, pohřebiště na Loretánském náměstí. Rozmístění hrobů s náhrobními kameny ve srovnání s hroby s mladohradištní výbavou a hrobem s výbavou kněze. Legenda obecně: viz obr. 55.

Fig. 67: Prague – Hradčany, burial grounds on Loretánské square. Distribution of graves with tombstones in comparison with Late Hillfort period grave goods and the grave with goods of a clergy member. For legend generally: see Fig. 55.

zatímco v jižní části prostoru se hroby s více než třemi zlomky keramiky daného období objevují jen sporadicky (H6, H301, H302). Navíc všechny tyto hroby jsou porušeny zdivem raně novověkých staveb a u dvou z nich je příslušnost keramických zlomků k zásypům hrobů sporná.

Striktní oddělení starší, raně středověké (*obr. 64*), a mladší, vrcholně středověké – raně novověké (*obr. 65*) fáze pohřbívání komplikují hroby s inventářem starší fáze vrcholného středověku, případně výbavou, která může provázet ještě i nejmladší hroby raně středověké. K nim patří např. několik málo hrobů, v nichž byly nalezeny prsteny (*obr. 66: 3*; celkem 13 hrobů), jejichž původ lze s jistotou mírou pravděpodobnosti hledat na sklonku raného a ve vyspělé fázi vrcholného středověku (dle Borkovského v rozpětí 2. pol. 13.–15. století, o prstenu z H268 uvažoval jako o románském). Tyto hroby se koncentrují především v prostoru intenzivního pohřbívání severovýchodně a východně od kaple sv. Matouše a porušují starší pohřební horizont (6 hrobů), další osamocené tři hroby jsou rozmístěny v podstatě se symetrickou pravidelností při západním (H399 – zde v zásypu, avšak bez prokazatelného porušení staršího hrobu) i východním okraji pohřebiště. V rámci jeho severní části se v poněkud izolované poloze objevuje splétaný prsten, jehož původ byl hledán ještě v raném středověku (*Frolíková 2005*). Hroby s prsteny v podstatě respektují a současně přinejmenším od jihu, do určité míry ale i od východu a západu, vymezují plochu, v níž se koncentrovalo nejvíce hrobů staršího pohřebního horizontu. Tomuto zobecnění odpovídá i pozice rozrušeného hrobu (H319), s nímž je spojován brakteát z 3. čtvrtiny 14. století. Podobné rozmístění pozorujeme u hrobů s náhrobními kameny či hrobů překrytých několika kamenými deskami (*obr. 66, 67*). Protože v této části pohřebiště je současně nejvyšší intenzita pohřbívání a běžné jsou vícečetné superpozice, nelze vyloučit, že zde mohlo pohřbívání kontinuálně pokračovat po celý vrcholný středověk až do raného novověku.

S touto hypotézou však koliduje početný výskyt mladší mladohradištní keramiky a keramiky přelomu raného a vrcholného středověku, s nímž se v zásypech hrobů setkáváme (1411 ks). Tyto zlomky jsou jasným svědectvím o sídlištních aktivitách, které jsou mladší než nejstarší fáze pohřbívání, a naopak starší než hroby vrcholně středověké, případně s nimi zčásti současné.

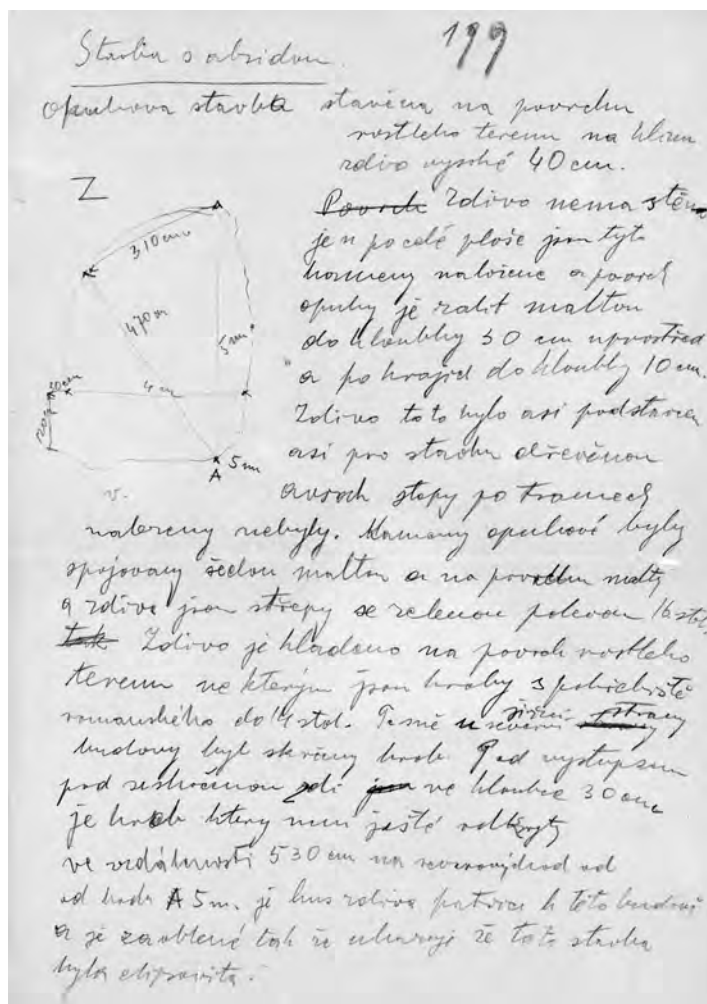
Závažnými a nezodpovězenými otázkami zůstává datování nejstarších hrobů s nepietně uloženými pohřby i hypotetická kontinuita pohřbívání v rámci uvažovaného mladšího pohřebního horizontu. Vyloučit možný hiát mezi nejmladšími vrcholně středověkými pohřby a pohřbíváním raně novověkým zatím rozhodně nemůžeme. Vzhledem k rozsáhlým terénním úpravám, které se v tomto prostoru odehrály v průběhu novověku, nelze oporu pro řešení těchto otázek hledat ve stratigrafii. Tyto terénní změny také patrně definitivně pohřbily veškeré naděje na rozpoznání stop možných konstrukcí popravciště a tedy identifikaci popravčího místa.

6.4 O POHŘBÍVÁNÍ NA SÍDLIŠTI, SÍDLENÍ NA POHŘEBIŠTI, NEDOLOŽENÉM KOSTELE, HROBU KNĚZE A SOUSEDU KOVÁŘOVI (DISKUSE)

Prvotní analýza nejstarších (prokazatelně mladohradištních a nejstarších vrcholně středověkých) hrobů a jejich vlastností včetně orientace a rozmístění v ploše přinesla opakované indicie pro to, že v rámci pohřebního areálu existuje plocha, které byl v daném období přikládán mimořádný význam. Nejstarší hroby na pohřebišti (pohřby s mladohradištním inventářem, hroby jimi porušené a případně hroby, v jejichž zásypech se vyskytuje výlučně keramika středohradištního a starší fáze mladohradištního období), obklopují ve středu jižní části zkoumané plochy volný prostor přibližně oválného tvaru (podélná osa s orientací V–Z cca 15 m, příčná cca 12 m, od severovýchodu neuzavřený). V jeho rámci se, pomineme-li hroby na západním okraji plochy s problematickými nálezovými okolnostmi, vyskytl pouze hrob náležící mladšímu pohřebnímu horizontu. Přitom právě v okolí tohoto prostoru registrujeme nejvyšší hustotu pohřbívání. Nepřehlédnutelná je i skutečnost, že místo, jež poutá naši pozornost, je situováno ve výrazné, v rámci ostrohu jednoznačně dominantní poloze při severním okraji jeho vrcholové části.

V tomto prostoru výzkum odkryl tzv. *stavbu s apsidou*. Stavba snad se zaobleným, možná kruhovým půdorysem, sestávala ze zdiva spojovaného maltou. Zdivo je popisováno Borkovským jako podezdívka vylitá maltou bez dochovaného obvodového zdiva (situace viz celkový plán výzkumu, popis viz faksimile rkp. A.1 – *obr. 68*; viz také *II, 1.2, foto č. 38, 40, 42, 54, 55*).⁵⁷ V rkp. A.3 v souvislosti s popisem

⁵⁷ Na *foto 54 (II, 1.2)* je viditelná substrukce z lomového zdiva. V její západní části se zdá být patrné zdivo obvodové, zasahující svou bází až na povrch H117, zatímco střední část se zdá být zpevněna maltou jen na povrchu a zbytek mocnosti bloku má

Obr. 68: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí. Rkp. A.1 – popis torza konstrukce zděné na maltu z lomového kamene.

Fig. 68: Prague – Hradčany, Loretánské square. Manuscript A.1 – description of part of quarry stone construction with mortar.

některých hrobů pak hovoří přímo o podlaze či dlažbě (kap. 8, popis H117, H116). Podle interpretace autora výzkumu by měla tato stavba s absidou náležet vrcholně středověkému či novověkému období. Problémem je, že popis nálezové situace je nedostatečný a výpověď skic a další archivní dokumentace není jednotná (v případě skic – viz např. prostorový vztah stavby a žároviště či stavby a některých hrobů – se evidentně rozcházejí; II, 1.3, obr. 16–17; viz dále a také popis H116, H117, H120, H172–H174). Přitom se zdá, že zmíněné hroby spadající prokazatelně do starší fáze pohřbívání tento prostor respektují nejen svým rozmístěním, ale částečně i svou orientací, která se u některých hrobů mění ve východozápadním směru symetricky s osou hypotetického objektu (orientace 2 jihozápadně a orientace 5 severozápadně a jihovýchodně od potenciální stavby).

Další nápadnou indicií zvláštního významu uvedeného prostoru v době fungování staršího *hřbitovního horizontu* je skutečnost, že v bezprostředním západním sousedství stavby nacházíme plochu s nejintenzivnějším pohřbíváním, kde jsou mj. situovány dva hroby s denáry⁵⁸ a také výjimečný dětský H102 (udávaná délka kostry 108 cm) v kamenné hrobce, tvořené mohutnými opukovými deskami, spočívajícími na obvodovém obložení z téhož materiálu. V této souvislosti nabývá významu i z opuky pravidelně vyzdívaný, možná klenutý objekt 115, jehož interpretace není jednoznačná. Borkovský jej sice označil

charakter podložního terénu. Hroby se nalézají pod povrchovou úrovní objektu 35–52 cm. Rekonstruovaný půdorys objektu vychází patrně z negativu, projevujícího se jako žlábek na foto 55.

⁵⁸ Rkp. A.3 uvádí, že H196 je tímto zděním překryt, tento údaj je ale v rozporu se situací na terénní skice. Interpretaci nálezové situace komplikuje i skutečnost, že prostor byl odkrýván postupně ve více etapách od června do září 1935. Vzhledem k známým nesrovnalostem v prostorovém zobrazení plánu právě v okolí *žároviště* (Boháčová 2007, obr. 17, 34–35) a nedostatečné či nejednoznačné výpovědi archivní dokumentace nejsme schopni nálezovou situaci tohoto prostoru včetně reálné pozice hrobů vůči kumulaci kamenů rekonstruovat. Srov. např. foto neg. č. 73443 (II, 1.2, obr. 103) z června a neg. č. 73203 a 66958 ze srpna 1935 (II, 1.2, obr. 107, 109).

za zděnou hrobku, avšak s doplňujícím komentářem (viz *kap. 8*), v němž zvažoval možné využití jako odpadní jímky či zásobárny vody mj. právě i v souvislosti se zmíněným objektem – *stavbou s apsidou*. Zda termínem *zděná* je v případě obj. 115 chápáno zdění na maltu, nelze ověřit. Lidské ostatky v objektu nalezeny nebyly, z objektu oproti tomu pochází soubor mladší vrcholně středověké keramiky. Objekt lichoběžníkového tvaru o šíři 65 cm na západní straně, 55 cm na východní, délce 170 cm a hloubce 150 cm svou orientací ani umístěním nevybočuje ze situace raně středověkých hrobů. Kromě plochy na západ od tohoto objektu nacházíme významnou koncentraci hrobů jižně od něj. Jednoznačnější informace postrádáme bohužel z prostoru jihovýchodně a východně od uvažovaného objektu, kde nápadný úbytek pramenů a detailnějších informací z výzkumu jednoznačně koreluje se skutečností, že výzkum probíhal za podmínek, které standardní odkryv a dokumentaci neumožnily. Výjimku představuje nápadná a obtížně vysvětlitelná kumulace hrobů ve vícečetných superpozicích severně od domu U zlaté koule ve střední části sektoru 5 (bezprostřední okolí H473 s kamenným náhrobkem), která je ze severu a z jihozápadu střídána prolukou mezi hroby.

Mimořádná závažnost všech předkládaných poznatků vyvstává zejména ve spojení s otázkou existence zatím neprokázané sakrální stavby, o níž se v případě pohřebiště na Loretánském náměstí opakovaně uvažuje (souhrnně *Boháčová – Herichová 2009, 272*).

Současné studium, ač z předběžného posouzení situace možnost umístění kostela na ploše pohřebiště původně nevyplývala, se k myšlence existence sakrální stavby právě na základě vyhodnocení hrobů staršího *hřbitovního horizontu* i jejich nápadné koncentrace vrací. Výsledky komplexní analýzy pohřebiště totiž naznačují, že kostel mohl na zkoumané ploše pohřebiště opravdu stát, a to jak ve variantě kostela dřevěného, tak i mladší, honosnější stavby, zbudované pomocí malty. Toto konstatování ale může být dnes jen pracovní hypotézou, která musí být ověřena jak detailním a cíleně k této problematice zaměřeným studiem dochovaných pramenů, tak zejména jejich konfrontací s výsledky bádání srovnatelných soudobých lokalit, tedy v měřítku přesahujícím české prostředí.

Jedním ze závažných argumentů, který indicie možné existence kostela v daném místě podporuje, je hrob muže s jednoduchým liturgickým náčiním (kupa kalicha, paténa beze stop zdobení), uložený při okraji nejintenzivněji využívané plochy pohřebiště cca 5 metrů jihovýchodně od pomyslného okraje objektu při zmíněné úzké proluce (komunikačním koridoru?) mezi hroby (*obr. 66: 5*). Hrob, jehož výbava prozrazuje kněžskou profesi pohřbeného, porušila severní obvodová zeď renesančního domu U zlaté koule. Lze jej datovat pouze rámcově do rozpětí závěru raného či průběhu vrcholného středověku. Nejbližší analogií k němu je hrob církevního hodnostáře v chodbě mezi svatovítskou bazilikou a románským kostelem na III. nádvoří Pražského hradu (viz také pozn. 48).

Nápadná je i skutečnost, že okraj intenzivně využívané plochy pohřebiště se zdá být do určité míry vymezen i hroby s prsteny, které přísluší mladšímu středověkému horizontu. Souhrn těchto poznatků vede k závěru, že jak hroby náležící ranému středověku, tak hroby vrcholně středověké shodně, a tedy dlouhodobě svým rozmístěním respektují a svou orientací reflektují v centrální části pohřebiště místo, které mohlo být vyhrazeno sakrální stavbě.

Nelze nezmínit další detail, který rovněž indikuje zvláštní význam popsáného prostoru. V jeho těsné blízkosti, opět v místech s vysokou koncentrací pohřbů, se nalézají rovněž tři hroby žen, které zemřely ve vysokém stupni těhotenství či při porodu. Dva z nich jsou situovány v těsném západním sousedství volné plochy, třetí jižně od ní. Všechny tři hroby spadají do období středověku, nejstarší z nich provází ještě typická mladohradištní výbava – stříbrem plátované záušnice. Jednoznačné doklady integrace těchto žen mezi ostatní zemřelé jsou zde ještě zřetelněji umístěním těchto hrobů do specifické a v každém případě centrální části pohřebního areálu (srov. *Mašková 2009, 78–80*).

Současné je třeba konstatovat, že vývoj areálu na přelomu raného a vrcholného či na počátku vrcholného středověku neumíme jednoznačně interpretovat, neboť v prostoru pohřebiště prokazatelně nacházíme nejen stopy sídlištních, ale i přímé doklady řemeslných aktivit. Kromě zlomků keramických nádob se opakovaně setkáváme s torzy větších nádob i nádobami nepoškozenými, se zbytky suroviny, řemeslných polotovarů či odpadu. Navíc se uvažované pracoviště kováře, tzv. *žárovíště*, nalézá přímo v jádru plochy s nejintenzivnějším pohřbíváním, která leží v těsné blízkosti uvažované stavby. Dobu jeho existence dokládá zejména nádoba, dochovaná *in situ* při jeho okraji i další keramické zlomky z jeho povrchu, hlásící se morfologickými i technologickými znaky shodně do období přelomu raného a vrcholného středověku (*Boháčová 2007*). Právě výpověď tohoto poměrně dobře dokumentovaného objektu je pro interpretaci vývoje pohřbívání klíčová, neboť jeho kameny vyložená plocha členící *hřbitovní horizont* na mladší a starší etapu pohřbívání, neumožňuje alternativní výpověď. Bohužel obdobná nálezová situace

se jinde neopakuje a schéma stratifikace západního okraje zkoumané plochy není pro řešení této otázky relevantní. Pozoruhodná je ovšem i skutečnost, že objekt se nalézá nejen v centrální části plochy pohřebiště, ale současně v těsném sousedství volné plochy, respektované částí pohřbů – tedy nejspíše v sousedství sakrální stavby. Přitom právě posouzení nálezové situace *žároviště* vzhledem k opakovaným nálezům suroviny i produktů souvisejících se zpracováním železa a případně i skla či barevných kovů vedlo k závěru, že jde o objekt, před jehož výstavbou došlo v daném prostoru k určitým terénním změnám. Sám objekt je zapuštěn o 50–70 cm do původní úrovně terénu, představované přibližně rekonstruovatelným povrchem starší fáze pohřebiště. Teprve po jeho zániku dochází k novému nárůstu terénu a zaplnění sníženiny v severním sousedství *žároviště*. Povrch terénu se pak někdy před polovinou 13. století nebo kolem ní stabilizuje. Je odvoditelný z úrovně, v níž jsou uloženy náhrobní kameny, překrývající některé z hrobů mladšího *hřbitovního horizontu*. Na jiných místech pohřebního areálu jednoznačný předěl v pohřbívání, ve stratigrafii ani hrobové výbavě či úpravě hrobových jam zachycen nebyl, a to ani autorem výzkumu, ani při revizi dostupných pramenů.

Pokusme se tedy o konstrukci variantních modelových situací vývoje sledovaného prostoru v tomto klíčovém období proměn na přelomu raného a vrcholného středověku. Platnost těchto modelů lze dalším studiem testovat.

Modelová situace A1: Starší fáze pohřbívání v areálu ustala v počátcích vrcholného středověku a byla vystřídaná osídlením, které opět zaujalo především západní svah přírodní deprese. V rámci sídlištních aktivit byl vytvořen řemeslnický okrsek, jenž obklopovalo sídliště a jenž byl vybaven jedním či více pyrotechnologickými zařízeními s kamennou konstrukcí, které byly zahlobeny pod úroveň tehdejšího povrchu, a skladištními prostory pro uchovávání suroviny či přídavných materiálů (zahlobená jáma se slitky konvexních tvarů a torzy zvířecích skeletů). Po ukončení jeho funkce někdy před pol. 13. století byl prostor zplanýrován a jako celek opět využíván k pohřbívání.

Modelová situace A2: Pohřbívání v areálu ustalo na počátku vrcholného středověku jen v jeho západní části, pokračovalo nepřerušeno na většině plochy, a to jak v části střední, tak intenzivněji i v části jižní. Nejpozději v průběhu vrcholného středověku se pohřební areál zmenšil a pohřbívání se koncentrovalo ve střední části pohřebiště. Situace osídlení a řemeslnického okrsku byla shodná jako v modelové situaci A1.

Modelová situace A3: Pohřbívání v areálu se vyvíjelo dle modelové situace A2, v západní části areálu byly v několika víceméně izolovaných jednotkách provozovány pyrotechnologické aktivity, jejichž produkty mohly být využívány i ve spojitosti s pohřbíváním.

Do těchto úvah musí vstoupit ještě otázka možné přítomnosti sakrální stavby v prostoru pohřebního areálu, přestože se zatím pohybujeme pouze v rovině neověřených indicií.

Za současného stavu vyhodnocení pramenů lze i v tomto případě formulovat několik variantních modelů:

Modelová situace B1: Nejpozději v průběhu starší fáze pohřbívání, ještě ale v rámci 2. pol. 11. století, byl areál vybaven sakrální stavbou, jejíž stopy nezůstaly dochovány. Pohřbívání se postupně koncentrovalo v její blízkosti. V blíže neznámém okamžiku byla nahrazena stavbou novou, založenou na místě stavby původní, tedy na ploše respektované superpozicemi nejstarších hrobů. Tu však svými rozměry mírně přesahovala a překryla tak některé ze starších hrobů. Pozůstatky této mladší stavby představuje maltou spojené zdivo z lomového kamene, vytvářející celistvou plochu, dle původní dokumentace výzkumu zřejmě oválného půdorysu. Stavba zanikla v nejmladší fázi pohřbívání a některé hroby v závěrečné fázi pohřbívání její pozůstatky ještě porušily.

Modelová situace B2: V průběhu starší fáze pohřbívání a ještě v rámci 2. pol. 11. století byl areál vybaven sakrální stavbou. Ta byla nahrazena zděnou stavbou zmíněnou modelovou situací B1 až po ukončení pohřbívání, tato kamenná stavba tak s pohřebním areálem nesouvisí a její prostorová vazba na starší situaci je náhodná.

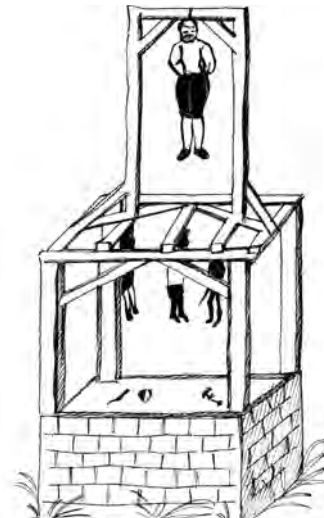
Modelová situace B3: Kamenná stavba s podélnou orientací Z–V popsána modelovou situací B1 byla zbudována po ukončení funkce pohřebiště. Absenci starších hrobů v těchto místech lze vysvětlit jejich zničením v souvislosti s jejím zbudováním. Funkce objektu je nejasná, shoda v orientaci hrobových jam a jejich rozložení se zmíněnou stavbou je náhodná, stejně jako kumulace některých výjimečných jevů provádějících hroby situované v jeho bezprostředním okolí.

Za současného stavu studia se jako nejpravděpodobnější alternativa jeví kombinace modelových situací A2 nebo A3 a B1, která by odpovídala obecným tendencím o proměně původně značně rozsáhlého areálu řadového pohřebiště na etážové kostelní pohřebiště (*Nechvátal 1999; Klápště 2005, 193–195;*

Obr. 69: Typy konstrukcí z vrcholně středověkých a novověkých popravišť. 14. stol. Kresba dle reprodukováných podkladů L. Raslová (Sachsenspiegel, fol. 29r –).

Fig. 69: Construction types from High Medieval and Modern period execution sites. 14th century. Drawing by L. Raslová from reproduced materials (Sachsenspiegel, fol. 29r –).

Obr. 70: Typy konstrukcí z vrcholně středověkých a novověkých popravišť. 17. stol. Kresba dle reprodukováných podkladů L. Raslová (Norimberk, *Neubauerische Chronik* 1989, 69).

Fig. 70: Construction types from High Medieval and Modern period execution sites. 17th century. Drawing by L. Raslová from reproduced materials (Nuremberg, *Neubauerische Chronik* 1989, 69).

Mašková 2009, 74–75; pro vesnické prostředí západní Evropy *Zadora-Rio 2003*, 19), obklopující kostelní stavbu. Tento proces by dočasně uvolnil prostor specifickým řemeslným aktivitám, které případně (modelová situace A3) mohly souviset i s provozem kostela či hřbitovního areálu. Novější výzkumy ukazují, že v některých případech významných sakrálních staveb obdobná vazba existovala (např. Stará Boleslav – *Boháčová 2003*; Vyšehrad – *Varadzin 2010*).

Octli se prostor Loretánského náměstí v určité etapě středověkých dějin po zbudování městského opevnění a zejména po zrušení Hradčan husity na periferii dění tohoto pražského města, mohl být snadno dlouhodoběji znovu celý pohřební areál v nejmladší fázi své existence využíván k pohřbívání odsouzců či jiných lidí, kteří se z nějakých důvodů ocitli na okraji tehdejší společnosti, případně i běžných obyvatel. Nejpозději v tomto období mohla zaniknout i námi uvažovaná sakrální stavba a s ní i přesvědčivé doklady její existence. Do takového scénáře více než přesvědčivě zapadá možné vysvětlení zániku námi předpokládaného kostela v souvislosti s popsaným rozsáhlým zničením zástavby Hradčan včetně nejbližšího okolí Loretánského náměstí husity. Nevylučuje jej ani Hájkovo († 1553) barvitě líčené popravy z roku 1512 (*kap. 2.4.2, pozn. 9*), v němž autor zmiňuje jako popravčí místo Pohořelec a jako místo, kam se na smrt odsouzený rytíř uchýlil s prosbou o odpuštění, hradčanský kostel sv. Benedikta. Poměry na Hradčanech musel znát autor kroniky z autopsie.

6.5 POSLEDNÍ KAPITOLA POHŘBÍVÁNÍ

Úvahy o fungování pohřebiště na Loretánském náměstí na sklonku středověku a v raném novověku lze opřít o poznatky o vývoji zástavby v bezprostředním okolí předpokládané hřbitovní plochy. Detailní popis jejího vývoje v okolí dnešního Loretánského náměstí je podkladem ke dvěma úvahám, které bude třeba brát v potaz při budoucím posuzování možné kontinuity vrcholně středověkého pohřbívání či hiáttech v něm.

Během husitských válek ve 20. a 30. letech 15. století došlo poprvé ke zničení značné části hradčanské zástavby, patrně včetně východní a jižní strany Loretánského náměstí.⁵⁹ Nově vzniklý pustý prostor vně hradeb tak mohl nějakou dobu velice dobře sloužit k pohřbívání.

⁵⁹ Beletristické líčení událostí na počátku husitských válek na Hradčanech přináší Tonner: „*Těžce dolehly na mladé město hrůzy bouřlivých dob husitských. Jakožto město hrazené a purkrabské osazeny jsou Hradčany lidem Sigmundovým, a Táboři, dobývající hradu Pražského, ovšem i o vzetí Hradčan zle se pokoušeli. Poprvé přitáhl zbourěný lid Pražský dne 7. května r. 1420 a jal se Hradčan dobývatí ze strany od*

Obr. 71: Typy konstrukcí z vrcholně středověkých a novověkých popravišť. 1573, Haarlem (podle Auler 2010, 32, Abb. 3).

Fig. 71: Construction types from High Medieval and Modern period execution sites. 1573, Haarlem (according to Auler 2010, 32, Abb. 3).

Stejná situace se pak opakovala i po rozsáhlém požáru v roce 1541, kdy lehly popelem domy čp. 108, čp. 109 při jižní straně náměstí a čp. 102 (?) při straně východní. K obnovení obytné zástavby při jižní straně náměstí došlo nejdříve na samém konci 60. let 16. století. Zmapujeme-li stavební vývoj na jednotlivých parcelách, pak u domu čp. 108 je k roku 1558 uveden záznam o spáleništi, jež bylo prodáno obcí. V roce 1573 je zde zmíněna poustka a mezi lety 1573–1579 došlo k výstavbě domu (Vlček a kol. 2000, 330). I na místě dnešního domu čp. 109 je k roku 1550 zmiňováno pusté místo, které bylo roku 1564 prodáno a v roce 1569 je uváděn již prodej domu (Vlček a kol. 2000, 332). K letům 1562, 1570–1571 jsou uváděny tři pusté parcely na místě dnešní čp. 102 při východní straně náměstí. V roce 1584 koupil spáleniště Jakub Menšík z Menštejna. Menší stavba je v těchto místech zmíněna v roce 1586 a konečně v roce 1624 je zde uváděn pobořený domek (Vlček a kol. 2000, 321). Poslední stavební parcela, o jejímž vývoji se zachovaly nějaké informace, je čp. 100, dnešní Loreta. K roku 1562 dochází k jejímu rozdělení na čtyři zahrádky. V roce 1626 pak tyto stále pusté parcely koupila Berigna Kateřina z Lobkowicz s úmyslem vybudovat zde Loretu (Vlček a kol. 2000, 301).

Zdá se tedy, že nejprve v druhé třetině 15. století a poté opět v 50. a v 60. letech 16. století se na Hradčanech vně městské hradby objevuje volný prostor, který mohl s ohledem na zjištění z hrobového inventáře i podle výpovědi lidských ostatků sloužit nejen jako pohřebiště, ale zároveň jako popraviště. Ačkoliv hmotné stopy popravišť mohou být v některých případech dochovány, v sídelním prostoru, jakým bylo právě Loretánské náměstí, není průkazná identifikace takových relikvů pravděpodobná. V tomto ohledu se nejspíše budeme muset spokojit pouze s dobovými ikonografickými analogiemi. Z nich vyplývá jak rozmanitost používaných konstrukcí, tak skutečnost, že dějiště nejen středověkých, ale i novověkých poprav nemuselo zanechat v terénu žádné stopy (obr. 69–71).⁶⁰ Uvažovaná starší fáze mladšího horizontu pohřebiště, tedy pohřbívání ve 2. třetině 15. století, zatím není bezpečně doložena. V případě jeho mladší fáze, tj. po polovině 16. století, se můžeme opřít o jednoznačný datovací materiál v podobě mincovních nálezů z období vlád Ferdinanda I. (1526–1564) a Maxmiliána II. (1564–1576), kdy se jedná o nález více mincí v podobě hrobové výbavy uložené ve váčku (H107 – př. č. 12789). Dvě mince ražené za vlády Maxmiliána II. současně představují nejmladší mincovní nálezy na pohřebišti vůbec.

Přestože v tuto chvíli nemáme k dispozici žádný důkaz o ukončení využívání pohřebiště patrně spojeného s popravištěm, předpokládáme, že k němu došlo v poslední čtvrtině 16. století, nejspíše na přelomu 16. a 17. století. Důvodem tohoto tvrzení je zejména archeologicky doložená existence domu U zlaté koule, jehož základy porušují část pohřebiště. Současně se jeví velice málo pravděpodobné, že by v bezprostřední blízkosti pohřebiště/popraviště nechala Kateřina z Lobkowicz v roce 1626 budovat Loretu.

Pohořelce; nemaje však jednotného vedení, ani cviku ani kázně, utrpěl porážku krvavou... Leč již 28. května přitáhli opět Pražané spolu Tábority, vedeni jsouce samým Janem Žižkou a položili se na Pohořelci... město Hradčany všecko již téměř obráceno bylo v rupy a popel, a ovšem i Pohořelec... Od těch dob ležely Hradčany v ssutinách až po dobu Jiříkovu, kdy nastal obrat k lepšímu“ (Tonner 1880, 286).

⁶⁰ Za pomoc při výběru příkladů vyobrazení novověkých popravišť děkujeme P. Maškové.

7. ZÁVĚR

Záchranný výzkum Loretánského náměstí představoval dlouho jeden z nejvýraznějších archeologických počinů v rámci historického jádra pražské aglomerace. Mimořádný byl svým rozsahem i významem, především ale množstvím a charakterem pramenů, které přinesl. Tyto prameny v současnosti představují jeden ze základních pilířů pražské archeologie, a to i přes omezenou a zejména rozrůzněnou schopnost jejich výpovědi, značně poznamenanou zubem času, který uplynul mezi ukončením terénních prací a jejich současnou prezentací. Základní uspořádání a zpracování pramenů, které se dnes uzavírá, bylo závazkem, který se po dlouhou řadu desetiletí nedařilo přes vynaložené úsilí naplnit.

Cílem předkládané dvousvazkové publikace je především zpřístupnění bohatého pramenného fondu, vázícího se k rozsáhlému pohřebnímu areálu, dlouhodobě využívanému v různých fázích vývoje raného a vrcholného středověku i raného novověku. Zvláštností tohoto pohřebního areálu je skutečnost, že si svou funkci nepodržel kontinuálně, ale že minimálně na některé části jeho plochy se opakovaně vracely sídelní aktivity. Vztah sídlení a pohřbívání tak nemohlo současné zpracování zcela pominout.

Oporou pro stanovení raně a vrcholně středověké fáze vývoje prostoru dnešního Loretánského náměstí bylo pouze datování archeologické, vycházející jednak ze znalostí proměn pražské keramické sekvence, jednak z datovacích schopností předmětů inventáře hrobové výbavy. Z tohoto hlediska v něm hrají specifickou roli mince ve funkci obolu mrtvých, s nimiž se zde zejména v podobě denárů z 11.–12. století setkáváme, i když v primární poloze v hrobech jsou doloženy pouze ve čtyřech případech, a další čtyři, u nichž je hrobový kontext možný, ale neprokazatelný, pochází ze *hřbitovního horizontu*. Mince datují i závěr pohřbívání na zkoumané ploše, který lze klást nejdříve do poslední čtvrtiny 16. století.

Historické prameny přinášejí v případě Loretánského náměstí data absolutní chronologie pouze pro raně novověké a mladší období (existence domu U zlaté koule doložena k roku 1596, zbudování Lorety 1626, 1668 počátek výstavby Černínského paláce, zbudování kaple sv. Matouše 1726; detailně *kap. 2.4.3*). Starší zprávu o vysazení osady Pohořelec (1373) nelze jednoznačně vztáhnout přímo ke zkoumané ploše.

Pomineme-li osamocený *in situ* doložený žárový pohřeb časně slovanského období, můžeme v areálu vymezit dva základní horizonty pohřbívání (*obr. 64, obr. 65*). První s počátky kolem poloviny 11. století, případně krátce poté, představuje řadové pohřebiště, jehož hroby se rozkládají v celém zkoumaném prostoru. Největší hustoty dosahují pohřby tohoto horizontu v severní polovině jižní části pohřebiště, k severu i jihu postupně pohřbívání řídne a při severním okraji pohřebního areálu zastihujeme již jen izolované hroby. Východním směrem přesahuje pohřbívání do nezkoumané plochy, dále k západu již ve větší intenzitě nepokračovalo. Nejvíce využívaná část pohřebiště je obklopena nejstaršími spolehlivě datovanými hroby (tj. hroby s denáry Vratislava II., hrob předcházející jednomu z nich a další hroby, které jsou porušeny hroby s mladohradištní výbavou).

Nelze vyloučit, že již ve své starší fázi bylo pohřebiště na dnešním Loretánském náměstí pohřebištěm kostelním, ačkoliv předběžná analýza výsledků výzkumu s touto dříve I. Borkovským patrně zvažovanou alternativou⁶¹ nepočítala. Nejstarší hroby vymezují v části s intenzivním pohřbíváním volný prostor nepravidelně oválného tvaru s delší osou ve směru východ–západ, který se zdá být respektován i plošně rozrůzněnou orientací hrobových jam. Otázku existence možné sakrální stavby se však zatím nepodařilo dořešit mimo jiné pro nekonzistentní výpověď archivní dokumentace a zůstává aktuálním problémem následného studia.

Hroby staršího pohřebního horizontu porušují sídelní souvrství, které se v mocnosti několika málo desítek centimetrů vytvořilo v prostoru mírné terénní deprese, zaujímající povlnový severní svah temene hradčanského ostrohu. Počátky osídlení spadají nejspíše do závěru středohradištního období, ukončení sídelních aktivit této fáze kolem poloviny 11. století shodně určuje výpověď keramických zlomků v zásypech hrobů i denáry v jejich výbavě.

Mladší pohřební horizont je ohraničen méně výrazně. Klademe do něj hroby, hlásící se svým inventářem méně často i méně jednoznačně do vrcholně středověkého období, o něco častěji do období raného novověku. Uvažovat lze i o hiátu mezi vrcholně středověkým a raně novověkým pohřbíváním.

⁶¹ Lze tak usuzovat z označení objektu v dokumentaci jako *stavba s apsidou*. Výslovně o kostelu však I. Borkovský nehovoří.

Evidentní je zatím vazba raně novověké etapy pohřbívání na hroby popravených a do hrobových jam nepietně uložených či pohozených jedinců. Tyto hroby se kumulují v severní části pohřebiště, která se zdá být od hlavního pohřebního areálu prostorově izolována. Hroby stejného charakteru však nalézáme opět rozptýlené na celé zkoumané ploše.

Jednoznačné oddělení mladšího a staršího pohřebního horizontu by nebylo možné bez existence výrazného předělu, který v tomto případě představuje výlučně objekt, označený I. Borkovským jako *žároviště*, nověji považovaný za součást pracoviště kováře. Nemůžeme tak vyloučit, že sídelní aktivity přelomu raného a vrcholného středověku se soustředily jen v části areálu, především v jeho západní polovině, a na ostatní ploše pokračovalo pohřbívání nepřerušovaně, ať již pouze během vrcholného středověku, nebo až do sklonku 16. století. Otevřenou otázkou zatím zůstává, zda se nejmladší pohřbívání koncentrovalo v severní části pohřebiště a zda tato odlehlá plocha byla využívána k pohřbům popravených, jejichž pohřby jsou zde četnější než na jiných místech areálu, ještě v době vzniku renesanční zástavby, která překryla jižní část pohřebiště. Odpověď na ni se zatím nepodařilo z pramenů, které máme z výzkumu k dispozici, odvodit. Písemné prameny zmínkami o popravišti za strahovskou branou či na Pohořelci tuto možnost nevylučují.

Shrneme-li naše dosavadní poznatky, můžeme konstatovat, že součástí osídlené plochy hradčanského areálu v nejstarší sídelní fázi na sklonku středohradištního období a ve starší fázi mladohradištního období byl i prostor někdejší drobné deprese na povlném severním svahu hradčanského ostrohu, především její západní, tedy k východu exponovaný svah. Zatímco pro mladohradištní období předpokládáme na základě vyhodnocení dostupných pramenů z výzkumu I. Borkovského, že jde o doklady osídlení *in situ*, pro fázi středohradištní lze vzhledem k známé situaci ze sondy H. Olmerové uvažovat i o možnosti přemístění keramických zlomků z vyšších poloh temene hradčanského ostrohu v rámci přirozených přírodních procesů. Není pochyb o tom, že osídlená plocha deprese začala být někdy kolem nebo po polovině 11. století využívána jako pohřebiště, zprvu jako pohřebiště řadové. V rovině hypotézy lze již pro 2. polovinu 11. století uvažovat o existenci sakrální stavby, neboť ve střední části pohřebiště existuje volná orientovaná plocha, kterou nejstarší hroby obklopují a respektují zčásti i svou orientací (orientace 2 jihozápadně a orientace 5 severozápadně a jihovýchodně potenciální stavby) a nejvýznamnější z nich se koncentrují v jejím těsném západním sousedství. Nejmladší pohřby staršího pohřebního horizontu lze datovat obtížně, jako celek však vypovídají o pohřbívání v závěru raného středověku či na samém počátku 13. století. K dispozici v tomto ohledu je výpověď hrobu s denárem Vladislava I., z druhotné polohy v rámci *hřbitovního horizontu* pak denár Vladislava II. (z období královské vlády 1158–1174) a hroby s nadměrnými velikostmi záušnic s provrtem části protilehlé esovité kličce. Pohřbívání mohlo ale kontinuálně pokračovat alespoň v části areálu po celý vrcholný středověk. Tuto etapu pohřbívání dokládají především nepočtené gotické prsteny, kterými byli vybaveni zemřelí pohřbení v hrobech situovaných v rámci vícečetných superpozic a svrchní úroveň hrobů s kamennými náhrobníky. Za nepřímou indicii lze snad považovat i brakteátový peníz ze 3. čtvrtiny 14. století vyzdvžený v rámci *hřbitovního horizontu*. Kdy byli do prostoru dnešního Loretánského náměstí poprvé pohřbeni lidé, kterým se k poslednímu odpočinku nedostalo pietního uložení, či ostatky lidí, jejichž život byl ukončen násilným, i když výlučným způsobem, zatím určit neumíme, stejně tak není objasněn závěr pohřbívání. Nepředpokládáme však, že by Loreta zbudovaná v roce 1626 vyrostla v bezprostřední blízkosti existujícího pohřebiště/popraviště.

Volné závěrečné úvahy knihy naznačují, že podstatná část práce s prameny z archeologického výzkumu Loretánského náměstí je ještě před námi. Další studium ať již hmotné kultury, či pohřebního ritu nebo dílčích nálezových situací výzkumu se neobejde bez komparativního srovnání dostupných příkladů širšího středoevropského měřítko. Je zřejmé, že vzhledem k časoprostorovému kontextu lokality, rozsahu pramenů a neúplné dokumentaci to není úkol nijak snadno řešitelný. Předložená publikace výzkumu je pro něj tím základním východiskem, i když všechny nesrovnalosti, které se v dokumentaci a nálezovém fondu objevily, se bohužel objasnit nepodařilo. Část z nich patrně zůstane už pro vždy nevyřešena. Věříme ovšem, že uspořádání pramenů a forma jejich prezentace může přispět k rozuzlení alespoň některých otevřených problémů, především ale k využití bohatého pramenného fondu ve studiu dlouhodobých kulturně společenských procesů a proměn, kterými procházely české země od prahu středověku až po novověk. Případné připomínky k námi předloženým výsledkům revize a z nich vycházejícím interpretacím či náměty na jiná řešení i upozornění na možné omyly budou vítány, neboť i v takovém případě naplnila publikace výzkumu svůj cíl – umožnit vyhodnocení jednoho z nejvýznamnějších a donedávna i nejrozsáhlejších výzkumů v historickém jádru pražské aglomerace.

8. KATALOG HROBŮ

Legenda (viz také kap. 4.3):

PHYLN: Praha – Hradčany, Loretánské náměstí

LOK.: lokalizace dle sektorů (viz *II, 1.1, obr. 2, 13*)

FT: č. neg. terénní dokumentace (fotoarchiv ARÚP; není uváděn kompletní výčet snímků, detailněji viz *tab. 7 a 8*)

Nálezy – výbava, nálezy – zásyp: souhrnné komentáře viz *kap. 5*, tabelární přehledy viz *kap. 9*

Datace: předpokládané datování vzniku hrobu (syntéza dostupných informací), kategorie viz *kap. 4.2.1*

kurzíva – převzaté texty nebo termíny I. Borkovského

čísla **H** v nadpisu (od čísla 1000): popis nebo komentář obsahuje údaje o dalším pohřbu

S v označení H (od čísla 1000): ostatky v sekundární poloze

I v označení H (od čísla 1000): dětské ostatky

barevně odlišený text v závorkách: rozdíly v rkp. A.2a a A.2b oproti rkp. A.3

podtržený text: opravy a vsuvky v rkp. A.3

podtržítko mezi označením hrobů/pohřbů: propojení číselného označení pohřbů v jedné hrobové jámě

duplicita v řadě Hs (Hs_1, Hs_2): upozornění na možný zdroj omylů zachycený v rukopisné dokumentaci a v terénních skicách

KOMENTOVANÝ PŘEPIS RKP. A.3

PHYLN – HROB 1, H1015-S

LOK.: sektor 2-24, kaple sv. Matouše, východní polovina

FT: č. neg. 66931, 73154

Kostra muže v rakvi bez dna, dlouhá 150 cm; rakev dlouhá 180 cm, široká 45 cm. Kostra nalezena pod dlažbou podlahy domu Mayerova. Na lebce položen kámen a kamenné obložení kolem rakve. Orientace: hlavou k západu, nohama k východu. U lebky k. další lebka a kosti volně ležící, patrně ze staršího hrobu (H1015). V hrobovém zásypu střepy z 12. stol., jeden střípek zdobený rýhami, pochází z rozhraní 11.–12. stol.

Nálezy – zásyp: keramika (32 ks) – středohradištní, mladohradištní 2; př. č. 12724 (II, 3.1, obr. 1).

Komentář: Hrob je situován v kapli sv. Matouše, která je členěna zdí domu U zlaté koule⁶² orientovanou V–Z na dvě části. Na foto č. neg. 73154 již kostra bez lebky (srov. č. neg. 66931). Kamenné obložení a rakev nelze dle foto ověřit.

Datec: středověk? Keramika – zásyp: mladohradištní 2.

PHYLN – HROB 2

LOK.: sektor 2-24, kaple sv. Matouše

FT: č. neg. 73412, 66932

Kostra dospělého muže bez lebky, jež byla odstraněna základy Mayerova domu, dlouhá 170 cm; bez rakve a kamenného obložení. Dno hrobu na rostlé půdě. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Dle foto ojedinelé kameny. Stratigrafie vůči H3 nejistá, pozice kamenů dovoluje obojí interpretaci.

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu a absenci početnějších nálezů keramiky ze zásypu.

PHYLN – HROB 3

LOK.: sektor 4-133, kaple sv. Matouše

FT: č. neg. 73412, 73454, 73154, 66932

Kostra dítěte pod hroby č. 2 (Hs?, Hs2 = Hn4, popis však neodpovídá, viz komentář pro H4 a H6) a 5 v rámové rakvi bez dna, dlouhá 80 cm, rakev dlouhá 95 cm. Z horního prkna rakve zjištěny kousky. U noh a za lebku položeny opukové kameny, také na lebce nalezen opukový kámen. V hrobovém zásypu, přímo na kostře 3 střepy z 11. stol. [rkp. A.2b: Konec 11. a zač. 12. stol.]. Orientace: Z–V.

Nálezy: ?

Komentář: Stratigrafická pozice H3 vůči okolním hrobům není jednoznačná, není ani zřejmé, zda H3 je hrobem původně označeným jako Hs8 nebo Hs17 (dtto platí pro H5). Ztotožnění s Hs17 odpovídá zmínka o rámové rakvi. Hrob leží pod úrovní H4 a H5 a nad úrovní H2, který leží až na rostlém podloží. Údaj *pod hroby* tak v případě vztahu k H2 neodpovídá fotodokumentaci. Navíc je pravděpodobné, že v případě H3 došlo k záměně hrobu při opakovaném přechíslovávání. Dokumentované kameny (č. neg. 73412) mohou souviset s obložením H3 stejně jako s obložením H2. Dřeva rakve (horní deska a bočnice) jsou velice dobře zachovaná (č. neg. 73454).

Střepy př. č. 12726 přiřazené v př. seznamu hrobu č. 3 (Hx3 = Hs4) podle revize archivní dokumentace náleží k H8.

Datec: středověk – raný středověk? Vzhledem k stratigrafické pozici hrobu a absenci většího počtu keramiky v zásypu.

⁶² V celém přepisu Borkovského textu rkp. A.3 ponecháno chybné označení domu U zlaté koule jako domu Mayerova a domu Kumerovského jako domu U zlaté koule. K tomuto problému viz blíže kap. 2.4.3.

PHYLN – HROB 4

LOK.: sektor 4-133

FT: č. neg. 73154, 73184

Kostra dítěte nad kostrou č. 5 bez rakve a kamenného obložení, dlouhá 60 cm. Střepy v hrobovém zásypu kolem kostry z 11.–14. stol.

Nálezy: ? viz komentář.

Komentář: Udávaný stratigrafický (?) vztah H4 a H5 možný, ale nejasný, spodní část H5 porušena, horní část H4 rovněž. Na fotu obtížně odlišitelné. Prvotní popis hrobu (viz II, obr. 19; Hs5): *Kostra dětská v rakvi bez dne nakryta prknem dl. 46?, 76? cm* (přepisováno, dodatečně opraveno na 90 cm), *orient. Z–V, více k JZ.*

Keramické zlomky [rkp. A.2b: *Střepy kolem kostry a ze zásypu hrobového č. 2 (Hn4) a č. 3 (Hn7) smíchané dělníkem; 12. a 15. stol.*] jsou evidovány pod př. č. 12728. V původním popise 11.–15. stol. Tyto zlomky pravděpodobně náleží k H6, k němuž byl (viz komentář k H6) vztažen popis hrobu H6 (Hn4-Hs2) z rkp. A.2a, u H4 není původně keramika uváděna.

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu a absenci početnějších nálezů keramiky ze zásypu.

PHYLN – HROB 5

LOK.: sektor 4-133

FT: č. neg. 73154, 73454, 73193, 73184

Dětská kostra, v rakvi bez dna, přikrytá prknem, dlouhá 90 cm, rakev dlouhá 120 cm; ruce podle těla. Orientace: Z–V, více k Z [rkp. A.2a: *...více k JZ*]. *Za lebkou a u noh po jednom opukovém kameni.*

Nálezy: ?

Komentář: Není zřejmé, zda jde o Hs8, nebo Hs17, dtto platí pro H3.

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu a absenci početnějších nálezů keramiky ze zásypu. Hrob ve vícečetné superpozici.

PHYLN – HROB 6

LOK.: sektor 2-42

FT: č. neg. 73154

Dětská kostra v rámové rakvi bez dna přikrytá prknem, dlouhá 70 cm, poškozená východními základy kostela sv. Matouše. Kámen za rakví u lebky, rovněž po obou stranách rakve u lebky; také na lebce pod prknem víka rakve položen opukový kámen. Orientace: Z–V.

Nálezy – zásyp (?):

1. hřebík (kovaný, ohnutý), silně zkorodováno, síla 7 mm, délka 34 mm (přířazeno 2002); materiál: železo; př. č. 12728 (II, 3.1, obr. 1);

keramika (29 ks) – středohradištní, mladohradištní 1, mladohradištní 2, novověk (7 ks, redukčně pálená, hlazená, světle pálená); př. č. 12728 (II, 3.1, obr. 1).

Komentář: Dle foto bez kamenného obložení, kostra vzrostlého růstu. Zachována jen horní část trupu. Vzhledem k udávaným rozměrům kosterních zbytků a porušením hrobu základy kaple, ztotožněno s Hs2-Hn4 – nejisté, vyloučit nelze ztotožnění s H8. Původní, posléze proškrtaný popis pro Hs2 Borkovským upraven dodatečně vsuvkou: *Kostra jednorochního dítěte výše hrobu č. 5 orient. Z–V bez rakvi a prkna...* pro Hn4 v rkp. A.2a (viz II, 2.2, obr. 16): *Kostra dítěte... (nečitelné) prokopaná základy sv. Matouše zachov. lebka a žebra 60 cm dl. (škrtnuto) bez rakve a oblož. kam. Orient. Z–V více k jihozáp.* Viz také komentář u H4. Keramika evidována pro hrob 7; dle revize Hs2-Hx4 = Hn6, lze vysvětlit záměnou za H2; H2-Hs7 – nejisté).

Datec: středověk – raný novověk? Keramika – zásyp: raný novověk 7 ks, vzhledem k bezprostřednímu kontaktu se zdívkou barokní kaple může jít ale o intruzi v souvislosti s její výstavbou.

PHYLN – HROB 7

LOK.: sektor 2-42

FT: č. neg. 73154

Kostra dítěte poškozená základy kostela sv. Matouše. Zachována jen lebka. Bez rakve a kamenného obložení. Orientace: Z–V.

Nálezy: ?

Komentář: V rkp. A.2a je údaj *Pohřeb dítěte* sice dopsán dodatečně, ale stejným perem, může jít tedy ještě o prvotní úpravu. Dle foto zčásti dochovány i kosti horní části trupu. Přír. seznamem uváděná příslušnost keramiky př. č. 12728 k zásypu nejistá – viz komentář u H6.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 8

LOK.: sektor 4-31

FT: č. neg. 73154

Dětská kostra, poškozená východní částí základů kostela sv. Matouše, dlouhá 35 cm; rakvička bez dna přikrytá prknem dlouhá 38 cm, široká 30 cm. Za lebkou položen opukový kámen. Orientace: Z–V.

Nálezy – zásyp: viz komentář – Hx3 = Hs4.

keramika (3 ks) – mladohradištní 2; př. č. 12726 (II, 3.1, obr. 1).

Komentář: Zachována horní část trupu. K hrobu označenému jako H8 lze vzhledem k udávaným rozměrům a poloze hrobu vztáhnout prvotní popis Hs4, ztotožněný Borkovským s Hn3 – nejisté, viz také komentář k H6. Popis rkp. A.2a (II, 2.2, obr. 18): *Kostra prokopaná zdí byla v rakvi ramové bez dna, horní prkno není zjištěno. Dlouhá 85?, 75? cm (přepisováno), na lebce kameny. Orient. Z–V více k JZ. Dodatečně vpisovány údaje: mladého individua (škrtnuto), dítěte, dlouhá 80 cm, je pod hroby č. 5 a 7 (škrtnuto) 2.* Dle výsledků revize k tomuto hrobu náleží zlomky př. č. 12726.

Datec: středověk? Keramika – zásyp: mladohradištní 2.

PHYLN – HROB 9

LOK.: sektor 4-133

FT: č. neg. 73154, 73193

Kostra muže bez rakve, dlouhá 167 cm. Dno hrobové jámy je na povrchu rostlého terénu. Za lebkou kostry a u jejích nohou položeno po jednom opukovém kameni. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu a absenci početnějších nálezů keramiky ze zásypu.

PHYLN – HROB 10

LOK.: sektor 4-133

FT: č. neg. 73193

Dětská kostra bez rakve a kamenného obložení, dlouhá 45 cm. Orientace: Z–V.

Nálezy – zásyp (?):

keramika – mladohradištní (2 ks); př. č. 12727 (II, 3.1, obr. 1).

Komentář: Údaj o délce dodatečně v rkp. A.2a změněn z 65 na 45 cm. Dle revize užito v př. seznamu prvotní číslování hrobu (Hs6 = Hn10).

Datec: středověk? Keramika – zásyp: mladohradištní.

PHYLN – HROB 11, H1001-I

LOK.: sektor 4-134

FT: č. neg. 73154, 73184, 73193, 73196

Kostra poškozená zdi Mayerova domu; zachovány jen dolní končetiny a kus pánve s obratli, dlouhá 115 cm, nohy dlouhé 85 cm. Ležela na 35 cm širokém prkně, u jejích nohou položen opukový kámen. Na dolních končetinách ležela kostřička (H1001) novorozeněte, z něhož zachována jen lebka a několik žeber.

Nálezy: –

Komentář: Možný stratigrafický vztah k H16 porušen příčnou zdí v kapli sv. Matouše. Na plánu není vztah H11 a H1001 zohledněn, z další dokumentace nelze ověřit.

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu a absenci početnějších nálezů keramiky ze zásypu.

PHYLN – HROB 12

LOK.: sektor 4-11, 12, 13, 14

FT: č. neg. 73192, 73194

Dětská kostra na prkně a prknem přikrytá, dlouhá 80 cm. Prkno poškozeno základy, dlouhé 92 cm, široké 38 cm. Krycí prkno obloženo opukovými kameny, také na lebce nalezen opukový kámen ležící na plocho. Orientace: Z–V, více k jihozápadu. Po obou stranách lebky 8 bronzových záušnic z bronzového drátu [rkp. A.2b: Volně, nenavleknuté. 11. stol.].

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; Ø 22 × 19 mm, síla drátu 4 mm, šířka es. kličky 3,5 mm; materiál: Ag plát.; př. č. 12731, i. č. 1078 (II, 3.1, obr. 1);
2. esovitá záušnice; Ø 22 × 19 mm, síla drátu 4 mm, šířka es. kličky 3,5 mm; materiál: Ag plát.; př. č. 12731, i. č. 1078 (II, 3.1, obr. 1).

Nálezy – zásyp:

keramika – mladohradištní (1 ks); př. č. 12732 (obr. –).

Komentář: Popis neodpovídá – jde o dospělého jedince – foto č. neg. 73192. Zaměněn byl H12 a H14 (v jedné fázi zpracování byl Hn12 označen jako Hn14) a správný popis pro H12 byl užít u Hn14 (II, 2.2, obr. 26):

Kostra ženy, nohy má porušeny základy zdi domu Mayerova; zbytek kostry dlouhý 112 cm. Kostra leží na prkně širokém 45 cm. Na povrchu kostry nalezeny zbytky dřeva, což by nasvědčovalo tomu, že kostra byla také prknem přikryta. Na prkně, na němž kostra byla položena, je za lebku položen opukový kámen, rovněž po obou stranách prkna u ... ? dva opukové kameny a třetí opukový kámen u zdi. Orientace: Z–V.

Po obou stranách lebky nalezeny dvě stříbrem plátované esovité záušnice rozměrů: Ø 23 mm, síla 4 a 5 mm, v hrobovém zásypu střepy bez ozdoby.

Záušnice (8 ks) náleží H16, k H12 byly připsány omylem v důsledku opakovaného přecíslovávání hrobů, pro H14 (Hs13) bylo v jedné z fází zpracování užito číslo 16 (červená řada: II, 2.2, obr. 27).

Datec: raný středověk – mladohradištní. Předměty – výbava: mladohradištní.

PHYLN – HROB 13

LOK.: sektor 4-11, 12, 13, 14

FT: č. neg. 73192, 73194

Dětská kostra v rakvi, dlouhá 60 cm, obložená kolem opukovými kameny, u nohou položen velký opukový kámen. Rakev, široká 30 cm, byla přikryta prknem a zbytky prkna zjištěny na povrchu kostry. Rakev u lebky poškozena základy kostela sv. Matouše. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Patrně hrob nalezený 14. 3. 1934 u *ventilačního okénka*. Obložení a rakev na fotu nejsou patrné.

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu a absenci početnějších nálezů keramiky ze zásypu.

PHYLN – HROB 14

LOK.: sektor 4-11, 12, 13, 14

FT: č. neg. 73192, 73190

Záměna za H16. Původní text: *Kostra v rakvi prokopaná zdí domu Mayerova v rakvi bez dna dl. 77 cm, široká v ram. 35 cm, v pánvi 32 cm. Kosti porušené (škrtnuto). Orientace: Z-V více k jihozápadu (škrtnuto).* Doplněno o poznámku: *Na pravé straně u loketní kosti nalezeno kus olovené destičky s dírkou. Střepy nalezené v zásypu hrobovém patří 12. stol., k tomu tuhové dno.* V dubnu 1934 byl pořízen k těmto hrobu záznam: *olověný předmět a kus olovené destičky s dírkou nalezené u kostry č. 13 (Hs13 = H14), na pravé straně prsou u loketní kosti.*

Nálezy – zásyp (?):

1. kotouček s otvorem – závaží?; Ø 22 mm, tl. 2,5 mm; materiál: olovo; př. č. 12734, i. č. 1079 (II, 3.1, obr. 2);
- 2.–3. dva zdeformované rámečky vitráže; délka 70 mm; materiál: olovo; i. č. 1080 (II, 3.1, obr. 2).

Nálezy – zásyp:

keramika (2 ks) – mladohradištní 1; př. č. 12735 (II, 3.1, obr. 2).

Komentář: Viz H12 a H16. Záměna evidentní, olovená destička navíc přepsána na: *dřevěná destička.* Popis hrobu později doplněn o vpisky: *dětská, rakev široká 35 cm (II, 2.2, obr. 27).* Dle foto uložení kostry nemuselo být zcela pečlivé, nejde však o nepietní pohřeb. Vzhledem k pozici hrobu a přítomnosti pouze (dvou) zlomků raně středověké keramiky v zásypu lze nelze vyloučit, že předměty jsou intruzí a že hrob náleží starší než novověké fázi pohřbívání.

Datec: vrcholný středověk – raný novověk? Předměty – zásyp: raný středověk, vrcholný středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 15

LOK.: sektor 4-11

Dětská kostra, přikrytá prknem, dlouhá 85 cm. Zbytky prkna přesně zjištěny, jeho délka 105 cm a šířka 35 cm. Nalebce na plocho položen opukový kámen, dlouhý 10 cm, silný 4 cm a široký 6–9 cm. Za lebku u noh a po stranách prkna zjištěno obložení hrobu z opukových kamenů. Orientace: Z-V. V hrobovém zásypu pod [rkp. A.2a: ...přímo nad kostrou] kostrou nalezeno 5 střepe z 11. stol.

Nálezy – zásyp:

keramika (5 ks) – mladohradištní 1; př. č. 12733 (obr. -).

Nálezy – zásyp (?):

keramika (pod kostrou; 28 ks) – středohradištní, mladohradištní 1, mladohradištní 2; př. č. 13451 (II, 3.1, obr. 1).

Komentář: Dle přečíslování hrobů I. Borkovským by se nález souboru keramiky evidované př. seznamem pro př. č. 13451 *střepe na povrchu kostry pod kostrou č. 11 (dětská se zachovanou rakví; viz II, 2.2, obr. 25)* měl vztahovat k tomuto hrobu. Doba odkryvu odpovídá, není však zřejmé, kterému z hrobů by měla příslušet uváděná kostra. Vzhledem k vícenásobnému přečíslování hrobů v prostoru kaple sv. Matouše a skutečnosti, že dětské hroby se nepodařilo bezpečně identifikovat, lze soubor vztáhnout k jakémukoliv z nich.

Datec: středověk?

PHYLN – HROB 16

LOK.: sektor 4-132

FT: č. neg. 73413, 73455

Dětská kostra v rakvi bez dna, dlouhá 77 cm. Dolní končetiny společně s rakví poškozeny základy zdí domu Mayerova. Rakev, šíře 77 cm, obložena opukovými kameny a to za lebku a po stranách. Orientace: Z-V. Na pravé straně prsou u loketní kosti nalezen kus dřevěné [rkp. A.2a: ...olověné] destičky s dírkou. Střepe nalezené v hrobovém zásypu patří 12. stol. K tomu tuhové dno? [rkp. A.2b: Dno nádoby tuhové v průměru 53 cm.]

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; Ø 12 × 14 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 2,5 mm; materiál: Ag; př. č. 12730, i. č. 1077 (II, 3.1, obr. 2);
2. esovitá záušnice; Ø 13 × 16,5 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 3 mm; materiál: Ag; př. č. 12730, i. č. 1077 (II, 3.1, obr. 2);

3. esovitá záušnice; Ø 15 × 15 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky neměř.; př. č. 12730 (II, 3.1, obr. 2);
4. esovitá záušnice; Ø 12,5 × 15 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 3 mm; př. č. 12730 (II, 3.1, obr. 2);
5. esovitá záušnice; Ø 14,5 × 17 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 3 mm; př. č. 12730 (II, 3.1, obr. 2);
6. esovitá záušnice; Ø 10 × 12 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 2 mm; materiál: bronz; př. č. 12730 (II, 3.1, obr. 2);
7. esovitá záušnice; Ø 12,5 × 15 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 3 mm; př. č. 12730 (II, 3.1, obr. 2);
8. esovitá záušnice; Ø 14 × 16 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 3 mm; materiál: bronz; př. č. 12730 (II, 3.1, obr. 2).

Nálezy – zásyp (?): 1. sklovitá struska; př. č. 12730 (analýza *Zavřel 2009*).

Komentář: Správný popis užit rkp. A.3 u H12:

Dětská kostra na prkně a prknem přikrytá, dlouhá 80 cm. Prkno poškozeno základy, dlouhé 92 cm, široké 38 cm. Krycí prkno obloženo opukovými kameny, také na lebce nalezen opukový kámen ležící na plocho. Orientace: Z–V, více k jihozápadu. Po obou stranách lebky 8 bronzových záušnic z bronzového drátu [rkp. A.2b: Volně, nenavleknuté. 11. stol.].

Dle foto poškození minimální, obložení není jednoznačné (č. neg. 73455), 4. 5. 1934 uvedeno 8 malých bronzových záušnic, v př. seznamu pod př. č. 12730 chybně uveden H12 (H16 byl v jedné z fází zpracování – šedá řada čísel – označen jako Hs12). Zápis v př. seznamu shodně s prvotní dokumentací obsahuje údaj o poloze záušnic na obou stranách lebky. Střepy uvedené Borkovským u popisu H16 nebyly identifikovány, v originální dokumentaci záznam o nich chybí. Viz také komentář u H12, H14.

Datec: raný středověk – mladohradištní. Předměty – výbava: mladohradištní.

PHYLN – HROB 17, H1002-I-S

LOK.: sektor 4-13

FT: č. neg. 73390

Dětská kostra v rakvi bez dna, přikrytá prknem, dlouhá 95 cm. Rakev po obou stranách ve výši pánve a ramen obložena opukovými kameny, délky 13–15 cm, opukový kámen nalezen též u nohou a na lebce, kde byl položen na plocho, rovněž za lebku, těsně u stěny rakve. Orientace: Z–V. U noh, těsně u rakve a kamene jsou na hromadě volně ležící kosti z jiné dětské kostry (H1002), patřící dřívějšímu pohřbu. Střepy nalezené dělníkem v hrobovém zásypu a v okolí hrobu patří 11.–16. stol. V pravé ruce kostry nalezen denár Vratislava.

Nálezy – výbava: 1. denár; Vratislav II., 1061–1092; př. č. 12736; č. i. 1081 (II, 3.1, obr. 2).

Nálezy – zásyp: keramika (v zásypu hrobu a okolí; 3 ks) – mladohradištní 1; př. č. 12737 (II, 3.1, obr. 2).

Datec: raný středověk – mladohradištní. Předměty – výbava: mladohradištní. Keramika – zásyp: mladohradištní 1.

PHYLN – HROB 18

LOK.: sektor 4-11

FT: č. neg. 73390

Dětská kostra, v rakvi bez dna, přikrytá prknem, dlouhá 75 cm; rakev dlouhá 85 cm, široká 34 cm. U noh a po stranách rakve jsou opukové kameny. Zbytky prkna – víka – leží na kameni, což je známkou, že opukový kámen, délky 8 cm, šířky 6 cm a síly 3 cm byl dán na lebku pod prkno a pak byla rakev přikryta prknem; setlelé prkno kleslo na zem. Orientace: Z–V, více k JZ. Střepy v zásypu hrobu z 11.–12. stol.

Nálezy – zásyp: keramika (2 ks) – mladohradištní 1; př. č. 12738 (obr. –).

Datec: raný středověk? Keramika – zásyp: mladohradištní 1.

PHYLN – HROB 19

LOK.: sektor 4-11

FT: č. neg. 73390

Dětská kostra v rakvi [rkp. A.2a: ...bez dna] přikrytá prknem je obložena opukovými kameny. Kostra je dlouhá 75 cm, rakev 100 cm. Ve výši ramen, pánve, kolen a chodidel jest po pravé a levé straně rakve položeno 5 kamenů

[rkp. A.2a: *Kolem lebky položeno 5 kamenů do věnce uvnitř rakve.*] *Orientace: Z–V. Na pravé straně* [rkp. A.2a: *...na pravé straně ramenní kosti...*] *u lokte pravé ruky, ležely na hromádce 4 esovité záušnice* [rkp. A.2b: *...na kosti jsou stopy po patině*], *v tom jedna stříbrná. Střepty v hrobovém zásypu z 11. stol.* [rkp. A.2b: *Střepty se zásypu hrobové jámy 11.–12. stol. hustá vlnovka 11. stol. a rýhy 12. stol.*].

Nálezy – výbava – viz komentář:

1. esovitá záušnice; Ø 13 × 14,5 mm, síla drátu 2,5 mm, šířka es. kličky 3 mm; materiál: Ag; analýza: č. měření 13027–29; př. č. 12747, i. č. 1084 (II, 3.1, obr. 2);
2. esovitá záušnice; Ø 12 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 2,5 mm; materiál: Ag; analýza: č. měření 13010; př. č. 12747, i. č. 1084 (II, 3.1, obr. 2);
3. esovitá záušnice; Ø 12 × 14,5 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky neměřit.; materiál: Ag; analýza: č. měření 13011; př. č. 12747, i. č. 1084 (II, 3.1, obr. 2);
4. esovitá záušnice; zlomky, Ø neměřit, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky neměřit.; materiál: stříbro? př. č. 12747, i. č. 1084 (obr. –).

Nálezy – zásyp:

1. sklovitá struska 1 ks (analýza *Zavřel 2009*);
- keramika (4 ks) – hradištní; př. č. 12740 (obr. –);
- keramika (31 ks) – středohradištní, mladohradištní 1, mladohradištní 2; př. č. 12806 (II, 3.1, obr. 2).

Komentář: Dno hrobu leží nad úrovní mužského hrobu H21 (Hs23). Vzhledem k počtu záušnic a přítomnosti jedné stříbrné záušnice nelze zcela hypoteticky vyloučit, že záušnice uvedené u př. č. 12739 jako neznámé, by bylo možné ztotožnit s nálezem, evidovaným př. č. 12747 *nad hrobem muže č. 32*, předpokládáme-li, že jde o jinou číselnou řadu nebo že mohlo dojít k pochybení a přehození číslic. Neprůkazné, nejisté. U H32 ani H21 nález nezmníněn, Hs32 = H23.

Datec: raný středověk – mladohradištní. Předměty – výbava: mladohradištní. Keramika – zásyp: mladohradištní 2.

PHYLN – HROB 20, H1020

LOK.: sektor 4-131

FT: č. neg. 73188, 73390, 73398, 73413 a 66933 (pro H1020)

*Dvě kostry: dětská (Hn20A), bez rakve, dlouhá 50 cm a pod ní ve hloubce 8 cm dolní končetiny dospělé osoby (Hn20B = H1020) [rkp. A.2a: *Nohy dl. 79 cm, v pánvi šířka 32 cm.*] *přikryté 65 cm dlouhým a 75 cm širokým pískovcem a její horní část poškozená hrobem č. 21. Dětská kostra nemá kamenného obložení, je mladší než kostra č. 21, její lebka leží v blízkosti kamene u noh kostry č. 21. Orientace: Z–V.**

Nálezy: –

Komentář: Udávaný vztah k H21 nelze ověřit, fotodokumentace jej nevyklučuje. Z popisu vyplývá, že H21 je mladší než dospělá osoba (H1020), H20 rovněž.

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu a absenci početnějších nálezů keramiky ze zásypu.

PHYLN – HROB 21, H1016-S

LOK.: sektor 4-113

FT: č. neg. 73188, 73390

*Kostra dospělého muže v hrobové jámě vyhloubené v rostlém terénu. Na kostře jsou stopy dřeva po prkně, kterým byla přikryta. K. je dlouhá 169 cm, prkno dlouhé 190 cm, široké 55 cm. Dva opukové kameny [rkp. A.2a: *Kameny po obou stranách...*] *po obou stranách prkna ve výši pánve a jeden kámen u chodidel. Orientace: Z–V.**

Nálezy: –

Komentář: Oproti plánu na foto nohy pokrčeny, kolena směřují k jihu. Tato pozice společně s horní částí trupu a polohou hlavy dokládají nestandardní uložení ostatků, horní část trupu je ale porušena. Západně od H21 a H22 zbytky kostry s další lebkou, snad v sekundární poloze. Na plánu bylo původně značeno jako Hs23, pak zrušeno, patrně jde o řadou Hn neevidovaný porušený hrob, neboť u H21 i H22 byla podle popisu lebka rovněž dochována. Označeno jako H1016.

Datec: středověk? Hrob ve vícečetné superpozici.

PHYLN – HROB 22

LOK.: sektor 2-224

Kostra ženy pod upálenou kostrou č. 24 ve houbce 25 cm; jáma vyhloubená v rostlém terénu, kostra přikryta prknem, dlouhá 163 cm; za lebku a také po obou stranách prkna ve výši pánve opukový kámen. Orientace: Z–V, více k JZ. Po obou stranách lebky byly nalezeny dvě velké záušnice ze silného bronzového drátu asi ze 12. stol. [rkp. A.2a: ... 13.–14. stol., esovitá klička vykazuje na povrchu 3 plastická žebra.]

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice, esovité ukončení s žebírky; Ø 43,5 × 46 mm, síla drátu 3,5 mm, šířka es. kličky 4,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12741, i. č. 1082 (II, 3.1, obr. 3);
2. esovitá záušnice, esovité ukončení s žebírky; Ø 43,5 × 47 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz – D2; analýza: č. měření 13091–2; př. č. 12741, i. č. 1082 (II, 3.1, obr. 3).

Nálezy – zásyp:

1. nůž – zlomek čepele, neuvedeno v př. seznamu; fragment železná čepele s rovným hrotem. Celková délka fragmentu 69 mm, max. výška čepele 17+18 mm, tloušťka hřbetu 5+6 mm; analýza *Hošek 2010* – silně zkorodováno, jádro nedochováno; př. č. 13454 (obr. –);
- keramika (30 ks) – středohradištní – mladohradištní 2; raný novověk (2 ks); př. č. 12741 (II, 3.1, obr. 3);
keramika (88 ks) – středohradištní – mladohradištní 2; zlomek dna technické misky se sklovitým povrchem, vrcholný středověk 2 (1 ks), raný novověk (1 ks); př. č. 13454 (II, 3.1, obr. 3).

Komentář: Př. č. 13454 bylo při revizi spojeno s H22 (*střepy nad kostrou se dvěma záušnicemi, u kostry, která leží pod spálenou kostrou*). Jako nálezy evidované pod př. č. 12741 byly identifikovány předměty s př. č. 12471.

Datec: raný středověk – mladohradištní. Keramika – zásyp: mladohradištní 2, raný novověk lze považovat za intruzi.

PHYLN – HROB 23

LOK.: sektor 2-224

FT: č. neg. 73185, 73186, 73187, 73188, 73198, 73390

Dětská kostra bez rakve a obložení kamenem, dlouhá 50 cm, kosti rozrušeny, vyzdvižena spolu s upálenou kostrou č. 24. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Z fotografie (II, 1.2, foto 26) se zdá, že dospělá kostra mohla být uložena později, zcela vyloučit nelze ani současný pohřeb.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 24

LOK.: sektor 2-224

FT: č. neg. 73185, 73186, 73187, 73188, 73198, 73390

Upálená kostra dospělého muže, ruce má svázané do zadu. Lebka a paty načernalé od ohně. Hozena do hrobu hlavou k východu. Nohy nakřčeny k západu, hozena na pravou stranu, obličejem k severu. Lebka zatížena opukovým kamenem, na kolena kostry hozena velká kamenná opuková deska. Na rameni zachovány zuhelnatělé zbytky šatu a uhlíky. Je ve výši 25 cm nad kostrou č. 22., která patří asi 13. stol. [rkp. A.2a: 14. stol.]. Upálený pohřeb je pozdější, snad až z 15.–16. stol. [rkp. A.2a: ...snad až 16. stol.]. Kostra vyzdvižena společně s dětskou kostrou č. 23.

Nálezy: –

Komentář: Svrchní úroveň pohřbívání, superpozice nad H22.

Datec: vrcholný středověk – raný novověk. Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 25

LOK.: sektor 2-224

Dětská kostra, dlouhá 55 cm, leží na prkně, dno hrobové jámy je 20 cm hluboko v rostlém terénu. Prkno je dlouhé 65 cm, široké 30 cm. Za lebku leží opukový kámen u konce prkna v nohách. Kostra odstraněna při vyzdvihování hrobu č. 24. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 26

LOK.: sektor 2-224

FT: č. neg. 73188, 73390, 73398

Kostra dospělé osoby max. 8 cm pod upálenou kostrou č. 24; nebyla očištěna proto, aby kostra č. 24 nebyla poškozena. Nohy od pánevního kloubu dlouhé 70 cm. Kostra leží na prkně širokém 40 cm, u noh opukový kámen. Na kostře č. 26 byl jen na jejích nohou a pánvi kus náhrobní desky – obdélníkové – prasklé – z černého [rkp. A.2a: červeného] pískovce. Je dlouhá 115 cm, široká 67 cm a silná 15 cm, bez značek. Na plánu deska označena čárkami. Orientace: Z–V. Hořejší část kostry č. 26 byla během doby poškozena pozdějšími kostrami a hrobovou jamou asi kostry č. 22, poněvadž se však zde muselo připravit pro vyzdvihnutí kostry č. 24, je situace co do časové posloupnosti, nejasná. Správnost je třeba přezkoumatí nahlédnutím do plánu.

Nálezy – zásyp (?):

keramika (1 ks) – (nad kostrou) dno se značkou – hradištní; př. č. 12744 (II, 3.1, obr. 4).

Komentář: Na fotu patrné dvě zkřížené lýtkové kosti uložené mezi kostmi stehenními. Jde o druhotný zásah po rozpadu kostí, k němuž mohlo dojít i během odkryvu. Ověřit, zda byl hrob poškozen hrobem H22 není možné, je to ale pravděpodobné. V tom případě by hrob náležel raně středověké fázi pohřbívání.

Datec: raný středověk? Keramika – zásyp: hradištní.

PHYLN – HROB 27

LOK.: sektor 2-242

FT: č. neg. 73197, 73198, 73199, 73200, 73398, 73413

Kostra dospělé osoby pohřbená bez rakve, dlouhá 140 cm, nohy dlouhé 75 cm. Lebka odstraněna při kopání základů pro zeď Mayerova domu, nohy přikrčené, hozena nepietně do hrobové jámy, pravá ruka leží na pánvi, nejspíše popravenec. Orientace: hlavou k východu, nohy k západu. V hrobovém zásypu střeby z 12. stol. Pod kostrou v románském terénu nalezena škvára.

Nálezy – zásyp:

1. železitá konkrece – dochována kresba z 80. let – surovina – polotovary? př. č. 12745 (II, 3.1, obr. 4);

2. struska – lupa; lupa nebo železná houba, která v analyzované části sestává z vysokofosforového železa (analýza Hošek 2010); př. č. 12745 (obr. –);

keramika (62 ks) – mladohradištní 1, mladohradištní 2 / vrcholný středověk 1; raný novověk (2 ks – intruze?); př. č. 12745 (II, 3.1, obr. 4).

Nálezy – zásyp (?):

keramika (82 ks) – středohradištní – mladohradištní 2; př. č. 12746 (II, 3.1, obr. 4).

Komentář: Záznam v př. seznamu (př. č. 12745 střeby pod kostrou společně se škvárou) neodpovídá původnímu údaji shodnému s textem NZ, kde keramika není zmíněna. Pod daným př. č. jsou ale uloženy předměty obojího typu. Foto potvrzuje nepietní uložení ostatků.

Datec: vrcholný středověk – raný novověk? Svrchní úroveň pohřbívání.

PHYLN – HROB 28

LOK.: sektor 2-24

FT: č. neg. 73188

Kostra natažená v rakvi bez dna, v jámě 10 cm hluboké v rostlém terénu. Rakev obložena opukovými kameny, za lebku a u chodidel po třech kamenech, po jednom kameni ve výši ramen kostry, ve výši levé pánevní kosti, kromě toho jeden kámen u levé ramenní kosti. Kromě těchto kamenů nalezeno uvnitř rakve kolem lebky 5 kamenů položených do věnce. Délka: kostry 160 cm, nohou 79 cm a rakve 195 cm, šířka rakve 45 cm. Orientace: Z-V, více k JZ.

Nálezy: –

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu a absenci početnějších nálezů keramiky ze zásypu.

PHYLN – HROB 29

LOK.: sektor 2-232

Kostra bez rakve, prkna a kamenného obložení; zachovány jen holenní kosti dlouhé 50 cm. Od kolenou výše kostra prokopána. Snad popravený. Orientace: Nohy orientovány k jihu, takže lebka byla orientována k severu.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 30, H1003-S, H1004-S

LOK.: sektor 1-34, 43

FT: č. neg. 73411, 73418, 73158

Kostra, dlouhá 157 cm, pod starou cestou z kočičích hlav v místnosti označené a) domu u Zlaté koule. Opukový kámen za lebku, u nohou je hromádka kostí ze dvou koster (H1003, H1004). Zdá se, že kostra byla přikryta prknem. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Komentář: Ruce složené na bříše, z plánu není patrné.

Datec: středověk – raný novověk. Hrob ve vícečetné superpozici.

PHYLN – HROB 31

LOK.: sektor 1-32

FT: č. neg. 66935, 73409

Kostra bez lebky, dlouhá 136 cm, odsouzenec se státou hlavou, leží u západní stěny u domu u Zlaté koule. Hozena do jámy 15 cm hluboké, vyhloubené v rostlém terénu, nohy k jihu, horní část těla k severu. Státá lebka leží u levého kolena obličejem dolů. Krční obratle u lebky zachovány, jeden useknutý. Pravá noha poškozena základy zdi domu u Zlaté koule. Důležitá relativní chronologie. Kostra patří časově době předrenesanční, protože navázka renesančního pokoje a pod dlažbou je neporušená.

Nálezy: –

Komentář: Ruce svázané za zády, z plánu není patrné. Dle plánu je hrob je porušen příčkou v rámci domu Kumerovského, nejde o zeď obvodovou.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 32

LOK.: sektor 1-322

FT: č. neg. 73160

Kostra dospělého muže bez rakve, dlouhá 120 cm. Po pánev je ukopnuta základy zdi domu u Zlaté koule. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Komentář: Ruce složené v klíně. Poloha ostatků v rámci možných odchylek pietního pohřbu. Tento hrob je porušen západní zdí domu Kumerovského.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – OHNIŠTĚ 33

LOK.: sektor 8-312

FT: č. neg. 73118, 73407

Plocha: 50 × 60 cm obložena deseti opukovými kameny na stojato, z východní strany je otvor a mezi těmito kameny našel se popel a střepey a spálený bronzový prstýnek. Popel mezi kameny je ve hloubce 25 cm od vrchu opukových kamenů. Střepey, které byly nalezeny mezi popelem jsou bez ozdoby, a jsou tu také 3 střepey okrajové, profilované na puklici, snad je to rané stol. 11. Byl zde také nalezen střepe kachle, který také patří 11. stol. Snad je to nějaký pálený obětní oheň.

Nálezy:

1. deformovaný páskový prsten; šířka pásku 3,8 mm, Ø neměřitelný; materiál: bronz; př. č. 12748, i. č. 1085 (II, 3.1, obr. 5); keramika (27 ks) – mladohradištní 1, novověk (1 ks kachle); př. č. 12994 (II, 3.1, obr. 5).

Komentář: V př. seznamu č. 12994 uvedeno jako *žárový hrob*. Prvotní interpretaci není možné ověřit, může jít o pozůstatek sídlištní situace. Viz foto č. neg. 73431, srov. záběr z téhož data č. neg. 73407. U posledně uvedeného snímku nelze rozhodnout, zda jde o dokumentaci téže situace. Na skice s prvními odkrytými hroby na jaře 1935 je zjevná chyba v označení situace jižně od H40 číslem Hs34, které bylo užito i pro objekt 33.

Datec: ?

PHYLN – HROB 34, H1005-S?

LOK.: sektor 8-314

FT: č. neg. 73118, 73431

Ženská kostra v rakvi [rkp. A.2a: dlouhá 180 cm, široká 45 cm] bez dna obložené opukovými kameny, přikrytá prknem, dlouhá 143 cm. Rakev je kolem obložena opukovými kameny v délce 20–25 cm a v síle 6–10 cm. Hrobová jáma je na povrchu rostlého terénu, pravá strana zapuštěna do hloubky 5 cm v rostlém terénu /svah/; poškodila v těchto místech starší hrob (Hs594 = H1005) a kosti jsou vyhozeny na levou stranu kostry č. 34, lebka a kosti jsou těsně u povrchu rakve, patrně byly při zahazování hrobu položeny do hrobového zásypu na rakev. Zbytek starší rakve, rovněž obložené opukovými kameny, je zachován v délce 60 cm. Orientace: Z-V. V hrobovém zásypu nalezeny střepey a to okraje profilované puklice. Ornament vlnovky upomíná na ozdobu lahvovitých nádob z 11. stol., taktéž jeden střepe pochází z lahvovité nádoby. Materiál červený, tmavě šedý, jemno a hrubozrnitý. Patří 11.–12. stol.

Nálezy – zásyp:

keramika (165 ks) – středohradištní – mladohradištní 2; př. č. 12749 (II, 3.1, obr. 5).

Komentář: Dolní končetiny, znázorněné na plánu *in situ*, nejsou v textu na rozdíl od pozůstatků rakve ze staršího hrobu a pozůstatků v druhotné poloze zmíněny. Situace na fotu č. neg. 73431 může zachycovat kamenné obložení staršího hrobu, které však není zmíněno. Nejisté. Keramika v sáčku neobsahuje popisované typy, příslušné zlomky nelze jednoznačně identifikovat. V úvahu připadá např. soubor bez nálezových okolností, evidovaný nově jako PHYLN 5.

Datec: středověk? Keramika – zásyp: mladohradištní 2.

PHYLN – HROB 35

LOK.: sektor 8-314

FT: č. neg. 73430, 73431

Kostra 12–14letého dítěte v rakvi bez dna, přikryté prknem, dlouhá 120 cm. Délka rakve 140 cm. Dno hrobové jámy na povrchu rostlého terénu. Žádné předměty. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 36

LOK.: sektor 8-311

FT: č. neg. 73429, 73430, 73431

Kostra, asi muže, v rakvi přikryté prknem. Délka kostry 157 cm, rakve 186 cm, šířka 43 cm. Hrobová jáma vyhloubená 10 cm v rostlém terénu. Po obou stranách rakve ve výši lebky jsou dva opukové kameny. Orientace: Z–V. Na pravé ruce na prostředním prstě nalezen bronzový prsten ze dvou drátků kroucený. Oba konce prstenu jsou do sebe vzdáleny 3 mm. Střepy a půl přeslenu nalezeny v zásypu hrobu, okraje profilované, jeden z nich také tordovaný. Střepy pocházejí asi z 11. stol. [rkp. A.2a: 11.–12. stol.].

Nálezy – výbava:

1. prsten tordovaný, splétaný ze tří drátků, otevřený, konce rovně useknuté; Ø 24 mm, šířka 2,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12750, i. č. 1086 (II, 3.1, obr. 6).

Nálezy – zásyp:

keramika (78 ks) – středohradištní – mladohradištní 2 / vrcholný středověk 1?; př. č. 12751 (II, 3.1, obr. 6).

Komentář: Údaj o přeslenu vepsán do rukopisu dodatečně a k němu je připojen otazník. Vzhledem k poloze hrobu H36 severně od H45 a H46 došlo patrně k chybnému připsání nálezu z porušeného dětského hrobu bez čísla (nově jako H1008, viz popis H45), který se nacházel rovněž severně od H45 a H46, tomuto hrobu.

Datec: středověk – mladohradištní 2? Předměty – výbava: mladohradištní 2? Keramika – zásyp: mladohradištní 2 / vrcholný středověk 1?

PHYLN – HROB 37

LOK.: sektor 8-33

FT: č. neg. 73118, 73430, 73431

Kostra, dlouhá 100 cm, leží nad kostrami č. 39 a 41. Je mladší než ony. Zachovány jen dolní končetiny a hrudní koš. V místech, kde měla být lebka, jsou tři opukové kameny rozměru 11–15 cm. Orientace: Z–V, více k SZ [rkp. A.2a: Pod kostrou (H37) ve hloubce 10 cm v rostlém terénu je kostra starší bez lebky (H38), orient. hlavou k Z–V]. Střepy nádob a jedné mísy nalezeny v zásypu hrobu a okolí, okraje profilované a rovné, střeš mísy zdobený jednoduchou vlnovkou patří časově nejspíše do 11. stol. [rkp. A.2a: Patří 11.–12. stol.].

Nálezy – zásyp (?):

keramika (159 ks) – středohradištní – mladohradištní 2 / vrcholný středověk 1; př. č. 12752 (II, 3.1, obr. 7).

Komentář: Popis neodpovídá situaci na fotografii č. neg. 73430, torzo kostry je patrně delší než 100 cm, hrudní koš je dochován u H38 (č. neg. 73118), údaj o délce doplněn v originálním popisu dodatečně. Na původním průvodním lístku materiálu původ keramiky vztažen přímo k zásypu, dodatečně připsáno: *a okolí*.

Udávaný stratigrafický vztah k H41 a H39 není prokazatelný.

Datec: středověk – raný novověk. Hrob je v superpozici s H38.

PHYLN – HROB 38

LOK.: sektor 8-33

FT: č. neg. 73118

Kostra bez rakve a kamenného obložení, dlouhá 65 cm, v pánvi široká 32 cm – dospělá osoba – byla 10 cm ve hloubce pod kostrou č. 37 a pánev u nohou kostry č. 40 (Hs, = H41). Zachována jen horní část trupu bez noh, které byly odstraněny nouzovými dělníky. Jde o kostru – patrně popraveného v 11.–12. stol. – nepietně hozenou do hrobové jámy, orientovanou hlavou k západu. Lopatky vylezly nahoru, takže dno hrobu bylo nejhlubší v místech pánve. Lebka byla vysoko, proto také lopatky vylezly ven na žebra i obratle.

Nálezy: –

Komentář: Na fotu jednoznačně patrné nestandardní uložení trupu v oblasti obou lopatkových ple-tenců, nejspíše důsledek ne zcela pietního uložení ostatků do úzké a zřejmě nestejně hluboké hrobové jámy.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 39, H1124-S

LOK.: sektor 8-313

FT: č. neg. 73118, 73430, 73431

Kostra v rakvi obložené kameny, dlouhá 156 cm, délka rakve 188 cm, šířka 42 cm. Hrobová jáma byla hloubena v místech staršího hrobu a kosti této starší kostry (H1124) jsou složeny na pravé straně rakve. Orientace: Z-V o něco k JZ.

Nálezy: –

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 40

LOK.: sektor 8-313

FT: č. neg. 73118, 73430, 73431

Dětská kostra v rakvi bez kamenného obložení. Délka kostry 68 cm, rakve 87 cm. Jak rakev vypadala, je těžko zjistit, neboť jsou zachovány jen postranní a příční stěny. Dno hrobové jámy na povrchu rostlého terénu. Orientace: Z-V. Dodatečně zjištěno, že u noh kostry byla dělníky nalezena nádoba z konce 11. nebo ze začátku 12. stol.

Nálezy – zásyp (?):

keramika, nádoba – mladohradištní 2 / vrcholný středověk 1; př. č. neidentifikováno; i. č. 974 (II, 3.1, obr. 8).

Komentář: Nádobu lze přiřadit ke keramickému horizontu počátků vrcholného středověku. Souvisí pravděpodobně s osídlením polohy v daném období.

Datace: vrcholný středověk?

PHYLN – HROB 41

LOK.: sektor 8-331

FT: č. neg. 73425, 73430

Kostra bez rakve a kamenného obložení, dlouhá 183 cm, ruce složeny na břiše, poškodila chodidla kostry č. 42. Orientace: hlavou k jihu, nohy na sever. Podle nepietního uložení ve hrobě [rkp. A.2a: Podle polohy...] je to jistě kostra popraveného.

Nálezy: –

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 42

LOK.: sektor 6-442

FT: č. neg. 73118

Kostra muže v rakvi [rkp. A.2a: dlouhá 190 cm, široká 52 cm] obložené po levé straně kameny, dlouhá 160 cm bez lebky – jen kus dolní čelisti je zachován; část pánve chybí, polovina pánve široká 22 cm. Prkna víka byla zjištěna také na povrchu kostry, podobně jako stěny rakve, dno rakve však asi vůbec nalezeno nebylo. Orientace: Z–V. V zásypu nalezené střeby pocházejí z 12. stol. [rkp. A.2b: 12. – zač. 13. stol.]. U pravé nohy [rkp. A.2b: na pravé straně] chodidel nalezená mistička, byla rozmačkaná, ale dala se slepít.

Nálezy – zásyp (?):

keramika – nádoba (1 ks) mladohradištní 2 / vrcholný středověk 1; př. č. nezjištěno; i. č. 987 (II, 3.1, obr. 8).

Nálezy – zásyp:

keramika (259 ks) – mladohradištní 1 – mladohradištní 2 / vrcholný středověk 1, raný novověk (1 ks); př. č. 12725 (II, 3.1, obr. 9).

Komentář: Revizí byla k H42 přiřazena technologická miska se sklovitým potahem i. č. 987. Jde tak o situaci obdobnou jako u H40. Raný novověk (1 ks) může být intruzí.

Datec: vrcholný středověk?

PHYLN – HROB 43

LOK.: sektor 6-44

FT: č. neg. 73425, 73430

Kostra muže bez lebky [rkp. A.2a: Lebka byla ukopnuta nouzovými dělníky.], bez rakve a kamenného obložení, ruce podél těla, délka kostry 130 cm. Podle polohy a nepietního uložení v hrobové jámě jde nejpravděpodobněji o popraveného. Orientace: hlavou k východu, nohama k západu. V zásypu hrobu nalezené střeby kameninové – 17. stol.?, pak střeby starší, zdobené vlnicí, pocházejí ze 12.–13. stol. a také ze stol. 15. a 16.

Nálezy – zásyp:

keramika (59 ks) – středohradištní – mladohradištní 2 / vrcholný středověk 1, raný novověk (2 ks); př. č. 12754 (II, 3.1, obr. 10).

Komentář: V případě kameniny (identifikován 1 ks), kterou I. Borkovský datuje do 17. stol., se jedná o kameninu z porýnské oblasti Aachen 1400–1550 (za konzultaci děkujeme H.-G. Stephanovi, písemné sdělení 2009).

Datec: vrcholný středověk 2 – raný novověk.

PHYLN – HROB 44, H1006, H1007

LOK.: sektor 6-42

FT: č. neg. 73115, 73118

Západně kostry č. 42 je rozrušený hrob – chodidla a lebky ukopnuty [rkp. A.2a: nouzovými dělníky]. V hrobové jámě byly pohromadě bez rakvi pohřbeny asi 3 popravené osoby a hozeny nepietně a ledabyle na sebe [rkp. A.2a: jeden na druhého] do jámy. Kostry a kosti ležely přes sebe a činily dojem, jakoby články těla byly od sebe uměle odděleny. Jedna kostra leží hlavou na západ – chybí lebka a dolní končetiny – horní část trupu druhé kostry leží předešlé přes pravou nohu, oddělená lebka u této kostry leží na části třetí kostry, u níž se zachovala jen žebra. Délka první mužské kostry 97 cm, délka zachovalé části druhé kostry jen 32 cm. V hrobové jámě [rkp. A.2a: Jáma bez obložení kamenného.] nebyly nalezeny žádné předměty, jen u levé nohy první kostry leží velký placatý opukový kámen. Dno hrobové jámy je na povrchu rostlého terénu. Střeby v zásypu a okolí hrobu nalezené patří do 11.–17. stol. [rkp. A.2a: ...pomíchané dělníky]. Blízko hrobové jámy byly na západ ve vzdálenosti 50 cm nalezeny 2 esovitě záušnice ze silného bronzového drátu, volně v zemi ležící. U dalších dvou nalezených záušnic nutno zjistit, odkud pocházejí [rkp. A.2b: Nahodilý nález dvou esovitých bronzových záušnic ze silného drátu nalezené mezi hroby č. 60 a 58 (Hs – viz komentář, Hs58 = H44) v navážce. 11. stol.].

Nálezy – zásyp (?):

1. esovitá záušnice; Ø 23 × 25 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 5 mm; materiál: bronz; př. č. 12755, i. č. 1088 (II, 3.1, obr. 11);
2. esovitá záušnice; Ø 26 mm, síla drátu 2,5 mm, šířka es. kličky 4,5 mm; materiál: slitina mědi, zinku, cínu – D5; analýza: č. měření 13042–3; př. č. 12755, i. č. 1088 (II, 3.1, obr. 11);

3. esovitá záušnice; Ø 27,5 × 29 mm, síla drátu 4 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: Ag plát.; analýza: č. měření 13040-1; př. č. 12755, i. č. 1087 (II, 3.1, obr. 11);
4. esovitá záušnice; Ø 28 × 28,5 mm, síla drátu 4 mm, šířka es. kličky 3 mm; esovité ukončení odlomeno; materiál: Ag plát.; př. č. 12755, i. č. 1087 (II, 3.1, obr. 11);
- keramika (143 ks) – středohradištní – vrcholný středověk 1, vrcholný středověk – raný novověk (H44 a okolí – soubor nehomogenní, promíšený); př. č. 12756 (II, 3.1, obr. 11).

Komentář: Spodní kostra (H44) náleží s největší pravděpodobností pietně uloženému zemřelému. Příslušnost záušnic 12755/1 a 12755/2 situovaných 50 cm od hrobu ke konkrétnímu jedinci nelze bezpečně určit, lze ale předpokládat, že právě k H44 náleží. Pro záušnice uvedené pod př. č. 12755/3 a 4 není lokalizace zcela jasná. Údaj z rkp. A.2b potvrzuje udávanou souvislost nálezu s polohou H44, identifikace Hs60, zachyceného na terénní skice (II, 1.3, obr. 14) společně s Hs58-H44 se však nezdařila (číslo přepisováno, v řadě Hs číslo 60 chybí; hrobu 63, který by Hs60 odpovídal polohou Borkovský přiřazuje Hs92). Zobrazení Hs58 se od H44 rovněž odlišuje. Nejasné. Záušnice lze ale ztotožnit s nálezem uvedeným u H109.

Datec: raný středověk – mladohradištní. Alespoň jeden z hrobů – nejspíše H44, náleží mladohradištnímu období. Ostatní nelze vzhledem k promíšení nálezů datovat.

PHYLN – HROB 45, H1008-I-S

LOK.: sektor 8-311

FT: č. neg. 73118, 73429, 73430, 73431

Kostra muže bez lebky [rkp. A.2a: ... vykopali ji a poškodili ji nouzoví dělníci], rakve a kamenného obložení, k ramesním dlouhá 125 cm. Hrobovou jamou této kostry byl poškozen starší dětský hrob (H1008), z něhož zbytky dětské kostry uloženy po levé straně k. muže. Hrobová jáma je v rostlém terénu. Nepietní a ledabylá poloha kostry [rkp. A.2a: Poloha kostry nasvědčuje, že je to popravený.] svědčí o tom, že jde o popraveného. Dvě bronzové záušnice ze silnějšího bronzového drátu, nalezené severně v těsné blízkosti lebky [rkp. A.2b: Záušnice ... z rozrušeného hrobu nalezené těsně u severní strany hrobu 56, 57, 36 (Hs, = H45, H46, H36). Tamtéž nalezeno kus, půlka přeslenu.], pocházejí nejspíše ze zmíněného rozrušeného dětského hrobu, zde také nalezena půlka přeslenu [rkp. A.2b: Záušnice 12. stol.].

Nálezy – výbava (?) k H1008

1. esovitá záušnice; Ø 32 × 34 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12757, i. č. 1089 (II, 3.1, obr. 47);
2. esovitá záušnice; Ø 34 × 35 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12757, i. č. 1090 (II, 3.1, obr. 47).

Nálezy – zásyp:

1. keramický přeslen (1/2); v. 16 mm, šířka 27 mm; př. č. 12757 (II, 3.1, obr. 47).

Komentář: Na fotu č. neg. 73429 jsou patrné vertikálně uložené kameny. Způsob uložení dle fotodokumentace neodpovídá nepietně a ledabyle pohozené kostře, horní končetiny jsou ale pod kostí pánevní. Uložení horních končetin (pod kostí pánevní) nevybočuje ze standardního pietního uložení.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 46

LOK.: sektor 6-42

FT: č. neg. 73120, 73188

Kostra, poškozená kostrou č. 47 dlouhá 157 cm, ruce podél těla. Stopy po dřevěné rakvi nalezeny nebyly. Orientace: Hlavou Z-V [rkp. A.2a: Byla v pánvi poškozena kostrou 47, která byla přes kostru 46 napříč.].

Nálezy: –

Komentář: Skica – výřez z II, 1.3, obr. 14.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 47

LOK.: sektor 6-42

FT: č. neg. 73120, 73188

Kostra popraveného, bez lebky dlouhá 145 cm, bez rakve – stopy po dřevě nalezeny nebyly – leží napříč kostry č. 46, lebku obrácena směrem k severu, nohy k jihu. Lebka useknuta přímo u ramen a položena obličejem dolů mezi paty. Má u sebe všechny krční obratle [rkp. A.2a: Všechny krční obratle byly společně s lebkou a poslední je useknutý ostrým nástrojem.], z nichž poslední svědčí o tom, že byl odřat ostrým nástrojem. Kostra je natažena, pravá ruka podél těla, dlaň pod pravou pánví, levá ruka položena přes pánevní kost směrem k pravé ruce – což svědčí o tom, že ruce byly svázaný [rkp. A.2a: svázané ruce?].

Nálezy: –

Komentář: Pod př. č. 12758 uložen obratel popraveného. Skica – výřez z II, 1.3, obr. 14.

Datace: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H46.

PHYLN – HROB 48

LOK.: sektor 6-244

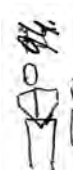
FT: č. neg. 73119, 73120

Kostra bez rakve a kamenného obložení, dlouhá 162 cm, má ruce skrčené, zápěstí na pánvi – svázané [rkp. A.2a: (svázané?)]. Je vzdálena od kostry č. 47 na západ 90 cm. Podle ledabylého a nepietního uložení [rkp. A.2a: není pietně uložena] v hrobové jámě, jež je na povrchu rostlého terénu, patří kostra nejspíše popravenému, který asi byl současně pohřben s č. 47. Orientace: hlava k severu, nohy k jihu.

Nálezy: –

Komentář: Pohřeb vykazuje podobné znaky, jako pohřeb H38, tedy ne zcela pietní uložení do úzké hrobové jámy. Ruce jsou složeny na břicho evidentně nad pánví, pokrčení paží nenasvědčuje jejich svázání. Skica – výřez z II, 1.3, obr. 14.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 49

LOK.: sektor 8-113

Dětská kostra v rakvi, dlouhá 107 cm, ruce podle těla, rakev dlouhá 125 cm, široká 35 cm. Kolem rakve, ve výšce lebky, ramen, pánve a nohou jsou opukové kameny, jako obložení. Dno hrobové jámy na povrchu rostlého terénu. Orientace: – hrobu – hlavou k Z, nohama k V. Po obou stranách lebky, u spánkové kosti, nalezeno 7 [rkp. A.2a: bronzových z tenčího bronzového drátu] záušnic – pravá strana 4 [rkp. A.2b: jedna silná patrně stříbrná, tři tenčí], levá 3 [rkp. A.2b: jedna silnější a větší 2 menší a tenčí, jedna rozlomená] záušnice [rkp. A.2b: 11.–12. stol.]. V hrobovém zásypu za hlavou na její úrovni nalezen střepek zdobený vlnicí se 7dmi zubým hřebem a vodorovnou čarou 6ti zubého hřebene. Pochází z 11. stol. [rkp. A.2b: 10. stol.].

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; Ø 21,5 × 26,5 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12759, i. č. 1091 (II, 3.1, obr. 10);
2. esovitá záušnice; Ø 20 × 23 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12759, i. č. 1091 (II, 3.1, obr. 10);
3. esovitá záušnice; Ø 19 mm, síla drátu 2,5 mm, šířka es. kličky 4,5 mm; materiál: slitina mědi, zinku, cínu – D5; analýza: č. měření 13078–9; př. č. 12759, i. č. 1091 (II, 3.1, obr. 10);
4. esovitá záušnice; Ø 17 × 22,5 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12759, i. č. 1091 (II, 3.1, obr. 10);
5. esovitá záušnice; Ø 23 mm, síla drátu 2,5 mm, šířka es. kličky 3,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12759, i. č. 1091 (II, 3.1, obr. 10);
6. esovitá záušnice; Ø 19 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 3 mm; materiál: slitina mědi, zinku, cínu – D5; analýza: č. měření 13080–1; př. č. 12759, i. č. 1091 (II, 3.1, obr. 10);
7. esovitá záušnice; Ø 20 × 23 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 3 mm; materiál: bronz; př. č. 12759, i. č. 1091.

Nálezy – zásyp:

keramika (2 ks) – středohradištní, mladohradištní 1; př. č. 12760 (II, 3.1, obr. 10).

Komentář: Skica – výřez z II, 1.3, obr. 14.

Datace: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 50

LOK.: sektor 9-11

Kostra dítěte bez rakve a kamenného obložení, délka od ramen 90 cm; půl lebky poškozeno. Ruce podle těla. Patina na týle lebky a na levé lopatce mrtvé. Orientace: více k JZ. Dno hrobové jámy 10 cm hluboko v rostlém terénu. Nalezeny dvě záušnice prostřední velikosti ze silného bronzového drátu. Esovité závitky poškozeny.

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; Ø 35 × 36 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky neměř.; esovité ukončení ulomeno; materiál: bronz; př. č. 12762, i. č. 1093 (II, 3.1, obr. 11);
2. esovitá záušnice; Ø 36 × 38 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 4 mm; esovité ukončení částečně ulomeno; materiál: bronz – D2; analýza: č. měření 13093-4; př. č. 12762, i. č. 1093 (II, 3.1, obr. 11).

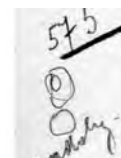
Komentář: Rukopisný popis udává kostru ženy s patinou na týle lebky, délku kostry od ramen 136 cm, porušenou dělníky, lebka vyhozena, ostatní údaje souhlasí. Zápis je vyhotoven současně s popisem jámy 51, mělo by tedy jít o stejnou etapu přečíslování.

Z terénních náčrtů vyplývá, že jako Hs570 byl také označen dětský Hn592 (Hs570_2) v severovýchodní části plochy, severně od popisovaného hrobu. Hrobem se 2 záušnicemi by měl být Hn50 (Hs570_1) v blízkosti jámy č. 51. Vzhledem k údaji NZ *na levé lopatce mrtvé* je pravděpodobné, že jde o hrob ženy, jehož popis byl později upraven. Skica – výřez z II, 1.3, obr. 28.

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – JÁMA 51

LOK.: sektor 7-22

Je obdélníková, 10 cm hluboko pod starou dlažbou /z kočičích hlav/ a 25 cm hluboko pod dnešní dlažbou. Rozměry: 120 × 78 cm, hloubka 40 cm. Je to asi malá smetištní jáma. Střeby, které byly nalezeny v jámě, pocházejí ze 14. a 15. stol.

Nálezy: –

Komentář: Na skice uvedeno: *nádoby*.

Datec: středověk.

PHYLN – HROB 52

LOK.: sektor 7-21

Kostra úplně porušená a rozkopaná dělníky [rkp. A.2a: nouzovými]. Zbylo jen kus rakve, pravé rámě a několik obratlů. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 53

LOK.: sektor 7-22

Kostra dospělé osoby, v rakvi, dlouhá 79 cm, nohy má poškozeny dělníky; zbyla jen její horní část až po pánev, je na povrchu rostlého terénu. Orientace: SZ-JV [rkp. A.2a: Žádné milodary].

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 54

LOK.: sektor 6-44

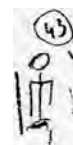
FT: č. neg. 73423, 73425

(dětská – přeškrtnuto)

Kostra 68 cm dlouhá k pánvi, v ramenech široká 32 cm. Dolní končetiny chybí, asi prokopány nouzovými dělníky, rakev není. Orientována Z-V. Dno jámy hrobové na povrchu rostlého terénu.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 55

LOK.: sektor 6-43

FT: č. neg. 73423, 73424, 73425

Kostra muže v rakvi, dlouhá 161 cm, rakev široká 40 cm byla přikryta prknem. Délku rakve nelze zjistit, rakev stejně široká jak u lebky, tak u nohou. Předměty žádné. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 56

LOK.: sektor 6-43

FT: č. neg. 73423, 73424

Kostra mladistvé osoby bez rakve a kamenného obložení, dlouhá 124 cm. Do hrobové jámy hozena nepietně, patří proto asi nejspíše popravenému. Orientace: SZ-JV. Střepy a profilované okraje nádoby, které byly v hrobě nalezeny, lze zařadit do 12. stol. [rkp. A.2b: Střepy silně promíchané slídou hnědé s černými fleky. Okraje velkých nádob se silně profilovaným okrajem. Ozdoba břicha silné plastické pásy a ryhy. 12. stol.]. Pro datování pohřbu jsou bez významu.

Nálezy – zásyp:

keramika (98 ks) – mladohradištní 2 / vrcholný středověk 1, ojediněle vrcholný středověk 2 (6 ks) a raný novověk (1 ks); př. č. 12808 (II, 3.1, obr. 12).

Komentář: Na fotografii č. neg. 73424 jedinec dospělého vzrůstu, z dolních končetin dochovány jen kosti stehenní. Na plánu kostra dítěte. Rozměr kostry může odpovídat neúplné kostře. Vzhledem k velikosti zlomků raně středověké keramiky lze předpokládat, že výkopem hrobu byl narušen objekt tohoto stáří. Zda jde v případě novověké keramiky v zásypu o mladší intruzi, nelze posoudit.

Datec: vrcholný středověk 2 – raný novověk?

PHYLN – HROB 57, H1034-S

LOK.: sektor 6-41

FT: č. neg. 73423, 73424

Kostra nedospělé osoby, porušená a poškozená dělníky [rkp. A.2a: nouzovými], délka zachované horní části kostry: 50 cm; kostra je bez rakve, dřevo nebylo zjištěno. Ruce má podle těla. Na prsou jiná lebka, patrně ze staršího hrobu. Orientace: Z-V. Přimo na týlu této volně ležící lebky, uprostřed nad krkem byla nalezena malá, ze silného bronzového drátu stříbrem plátovaná esovitá záušnice. Patří asi 11. stol. Střepy v zásypu hrobu, soudě podle okrajů, patří 13. a 14. stol.

Nálezy – zásyp:

1. esovitá záušnice; Ø 24,5 × 26,5 mm, síla drátu 4 mm, šířka es. kličky neměř.; esovité ukončení částečně ulomeno; materiál:

Ag plát; př. č. 12764 (II, 3.1, obr. 13);

keramika (29 ks) – mladohradištní 2, raný novověk (4 ks); př. č. 12765 (II, 3.1, obr. 13).

Komentář: Záušnice lze považovat za výbavu H1034.

Datec: raný novověk.

PHYLN – HROB 58

LOK.: sektor 6-41

FT: č. neg. 73423, 73424

Kostra ležela jen na prkně, je dlouhá 155 cm – po délce [rkp. A.2a: této] byla zjištěna prkna. Přesnou délku prkna, na kterém kostra ležela, nelze zjistit, je asi 180 cm dlouhé a 43 cm široké. K. má ruce podle těla. Byla uložena do hrobové jámy na povrchu rostlého terénu. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 59

LOK.: sektor 6-41

FT: č. neg. 73423, 73424

Kostra muže v rakvi, bez dna v natažené poloze, dlouhá 169 cm, rakev dlouhá 185 cm, široká 47 cm, obložena opukovými kameny, délky 40, 45 a 32 cm a síly 8–12 cm. Dno jámy vyhloubené 10 cm v rostlém terénu. Milodary žádné. Orientace: Z–V [rkp. A.2b: Střeby zač. 16. stol. ze zášypu hrobu. Polévané glazurou mísy, hrnce a černé střeby].

Nálezy – zásyp:

keramika (78 ks) – mladohradištní 1 – mladohradištní 2, raný novověk (64 ks); př. č. 12766 (II, 3.1, obr. 13).

Komentář: Početné raně novověké zlomky datují hrob s opukovým obložení do novověku. Obložení tvoří mohutné, na výšku situované kameny. Nesrovnalosti v popisech nebyly nalezeny.

Datace: raný novověk.

PHYLN – HROB 60

LOK.: sektor 6-43

FT: č. neg. 73423, 73424

Kostra ženy [rkp. A.2a: dlouhá 145 cm], natažená v rakvi asi bez dna – neboť toto vůbec zjištěno nebylo, ačkoliv stěny rakev jsou jinak dobře patrné –, rakev obložena kameny, tyto rovněž po obou stranách kostry a to ve výši kolen a ramen. Kostí hodně setlelé, lebka rozdrácena, chodidla poškozena dělníky. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 61, H1014-S

LOK.: sektor 6-34

FT: č. neg. 73408, 73424

Kostra dospělé ženy v rakvi bez dna, přikrytá prknem, ruce podle těla, dlouhá 147 cm. Rakev je obložena kameny, které jsou zachovány nejvíce po její pravé straně. Jeden kámen je na levé straně u hlavy. Rakev je dlouhá 180 cm. Hrobová jáma byla vyhloubena v místech staršího hrobu (H1014), čemuž nasvědčují vyhozené kosti a zbytky lebky ležící po pravé straně rakev. Orientace: Z–V. Po pravé straně rakev je 7 kusů kamenů těchto rozměrů: /po pravé straně lebky/, délka 13 cm, síla 8 cm, délka 32 cm, s. 9 cm, délka 29 cm, s. 7 cm, délka 13 cm, s. 5 cm; po levé straně kostry 2 kameny, jeden 11 cm dlouhý a 6 cm široký, druhý 16 cm dlouhý a 8,5 cm široký. Za lebkou kámen 14 cm dlouhý a 9 cm široký.

Nálezy: –

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 62

LOK.: sektor 6-41

FT: č. neg. 73113

Z kostry dospělé osoby zachována jen pravá noha [rkp. A.2a: stehenní kost 38,5 cm], část pánve a 4 obratle v délce 1 m; dřevo zjištěno nebylo. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Na fotu č. neg. 73113 je po levé straně pohřbeného opukový kámen, jehož příslušnost k hrobu je neurčitelná (v hraně odkopu). Dle fotodokumentace dochována zčásti i levá noha.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 63

LOK.: sektor 6-421

FT: č. neg. 73116

Natažená kostra muže bez rakve a kamenného obložení, dlouhá 180 cm, ruce podél těla. Dno hrobu na rostlém jilu. Orientace: hlavou k SZ, nohama k JV. V zásypu hrobu a v jeho okolí nalezeny střepy ze 12. a 16. stol.

Nálezy – zásyp (?):

keramika (52 ks) – středohradištní – mladohradištní 2, vrcholný středověk 1, raný novověk (11 ks); př. č. 12768 (II, 3.1, obr. 14).

Komentář: Na fotografii H63 chybí lebka a dolní část pravé ruky, což neodpovídá situaci na plánu, kde je kostra zobrazena celá. Stejně určení kontextuje i na průvodním lístku u keramiky. Na sáčku ale uvedeno smetiště – zřejmě jde pouze o záměnu obalu. Keramický soubor obsahuje jemně plavenou redukčně pálenou keramiku, včetně světle pálené s vnitřní glazurou. Vzhledem k jednoznačnému označení na lístku při keramice, v přírůstkovém seznamu i v textu rkp. A.3 v zásypu hrobu a v jeho okolí nelze hrob podle této keramiky datovat. Mírně pokrčená ruka se nevymyká standardnímu pietnímu uložení.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 64

LOK.: sektor 6-243

FT: č. neg. 73116

Dělníky [rkp. A.2a: nouzovými] poškozená kostra dospělé osoby bez rakve a kamenného obložení, leží nad kostrou č. 63. Zachován jen kus stehenní kosti levé nohy, pánve a předloktí levé ruky bez prstu a 5 obratlů. Dno hrobu na rostlém jilu. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H63.

PHYLN – HROB 65

LOK.: sektor 8-11

FT: č. neg. 7977

Porušená kostra bez rakve je dlouhá 75 cm. Pravá noha, rámě a lopatka, chybí, levá stehenní kost byla zachována jen v půli. Kostra měla křivý hřbet, který je obloukovitě zakřiven k pravé straně. Orientace: Z–V. Dno hrobové jámy je na povrchu rostlého terénu. Za lebkou, po její pravé straně jsou opukové kameny, dlouhé 21 cm, silné 6 cm a 7,5 a 5 cm. Kostra je současná s hrobem č. 63, je ve stejné řadě a lebky jsou v jedné čáře od severu k jihu. V zásypu hrobu byly nalezeny střepy zdobené vlnicí, provedené dvouzubým hřebenem a vodorovné čáry provedené hřebenem čtyřzubým. Také dva střepy okraje. Střepy [rkp. A.2b: šedý jemnozrnitý materiál] lze zařadit do 11. stol. Mezi hroby č. 65, 66 a 67 byly v románském terénu nalezeny střepy [rkp. A.2b: Střepy dobře pálené šedé, tmavošedé, načervenalé, ozdoba rýh silných a hlubokých, dno hladké, jedno dno má značku uprostřed, plastický kroužek zachovaný, je (ho) půlka.] z 11.–12. stol.

Nálezy – zásyp: keramika (19 ks) – středohradištní – mladohradištní; př. č. 12769 (II, 3.1, obr. 14).

Komentář: Odkaz na H63 nesouhlasí, jde patrně o H49-Hs91.

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu. Keramika – zásyp: mladohradištní 2.

PHYLN – HROB 66

LOK.: sektor 6-22

FT: č. neg. 7977, 73363

Natažená kostra muže bez rakve, dlouhá 155 cm, ruce podle těla, dno jámy nerovné. Z toho, že byla nepietně pohřbena, hozena jen do jámy, lze usuzovat, že jde o popraveného. Orientace: Z–V. Na hrudním koši nalezena 1 železná a 1 bronzová žengle a sice na pravé straně horní části žeber. Hrobová jáma poškodila kostry č. 67 vespod. V zásypu hrobu nalezeny střepy z 12.–15. stol. [rkp. A.2b: Střepy v zásypu hrobu byly nalezeny také přímo na kostře. Střepy pocházejí ze 12. stol. silně profilované okraje na pukličku. Také zde nalezeny střepy 15. stol. nepolované.].

Nálezy – výbava:

1. háček; max. rozměry 11 × 7 mm, síla 0,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12771 (II, 3.1, obr. 15);

2. zkorodované zlomky (6 ks) – pozůstatky oček a háčků (dokumentace: původní foto); materiál: železo; př. č. 12771 (II, 3.1, obr. 15).

Nálezy – zásyp:

keramika (14 ks) – středohradištní – mladohradištní, raný novověk (3 ks); př. č. 12772 (II, 3.1, obr. 15).

Datec: vrcholný středověk – raný novověk? raný novověk – intruze?

PHYLN – HROB 67

LOK.: sektor 6-22

FT: č. neg. 7977, 73363

Kostra popravené ženy, dlouhá 137 cm, hozena nepietně do jámy a ledabylo položená. Hlava skloněna na prsa, nohy nakrčeny, levá noha skrčená v kolenně a přes holenní kost přehozena pravá noha. Ruce v loktech ohnuty a na pánvi složeny, patrně byly svázané. Kostí jsou hodně ztrouchnivělé. Paty chybí a byly odstraněny hrobovou jamou kostry č. 66, která leží lebkou přímo na jejích holenních kostech. V zásypu hrobu nalezeny střepy, charakteristické pro 12. stol. byl zde také nalezen střep okraje, světlé hnědé barvy, z jemné plavené hlíny, patřící 14.–15. stol. [rkp. A.2b: Střepy silně jemnozrnné také hrubší materiál 11.–12. stol. Avšak zde v tomto zásypu hrobovém, byl nalezen kus okraje světlé hnědého střepu s jemné plavené hlíny patřící 15.–16. stol.].

Nálezy – zásyp:

keramika (27 ks) – středohradištní (1 ks), mladohradištní 1 – mladohradištní 2; př. č. 12809 (II, 3.1, obr. 15).

Nálezy – zásyp (?):

1. nůž s trnem; délka 89 mm, šířka 12 mm, síla 2,5–3,5 mm; př. č. 12809. Analýza Hošek 2010 (II, 3.1, obr. 15).

Komentář: Fotografie odpovídá vhození do hrobové jámy. V př. seznamu dodatečně připsán nůž, který není v původní archivní dokumentaci uveden, na příslušné inv. kartě uvedeno: v zásypu. Rkp. A.2b uvádí v zásypu novověké keramické zlomky.

Datec: raný novověk. Dle údaje rkp. A.2b.

PHYLN – HROB 68

LOK.: sektor 6-224

Natažená kostra muže bez rakve, obložená po obou stranách pánve a za lebkou opukovými kameny, ruce podél těla, lebka chybí, k. je dlouhá 140 cm. Kostí setlelé. Za lebkou je opukový kámen délky 12 cm a síly 5 cm; po levé straně má opukový kámen délku 18 cm a sílu 9 cm. Dno hrobové jámy je 5 cm hluboko v rostlém terénu. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Skica – výřez z II, 1.3, obr. 14.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 69

LOK.: sektor 6-23

FT: č. neg. 73113, 73114, 73373

Na prkně – které leží na povrchu rostlého terénu, je dlouhé 185 cm a široké 47 cm – natažená kostra dospělého muže, je dlouhá 163 cm. Má zachovalé kosti a lebku obrácenou obličejem k severu. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 70

LOK.: sektor 6-23

FT: č. neg. 73114, 73373

Natažená kostra muže bez rakve a kamenného obložení, délky 161 cm je nepietně a ledabyly pohřbena, do hrobové jámy hozena, z čehož lze usuzovat, že jde o popraveného muže. Pravá ruka ohnutá a odhozena od těla, levá ruka, ohnutá v lokti a dlaň s předloktím jsou na pánevi. Kosti dobře zachované, lebka je rozdrčena a obrácena k jihu. Povrch kostí pokrytý hnědonačervenalou substancí, jakoby rzí.

Nálezy: –

Komentář: Dle fotografie lze předpokládat vhození do hrobové jámy. Pravá ruka odhozena, levá přes pánev, pohození odpovídá popisu. Na skice (Hs86) nepietní poloha kostry nezohledněna, zobrazena kostra bez lebky. Oblast s opakovanými omyly v dokumentaci. Skica – výřez z II, 1.3, obr. 14.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 71

LOK.: sektor 6-23

Natažená kostra bez rakve, ruce v loktech ohnuty na prsa. Kosti stejně zachovány a pokryty rzí jako u kostry č. 70. Nepietně pohřbena jako předsílá. Obě kostry proto patří dvěma popraveným, současně pohřbeným. Orientace: hlavou k SZ nohama k JV.

Nálezy: –

Komentář: Popis neodpovídá zcela původnímu. Oblast s opakovanými omyly v dokumentaci. Skica – výřez z II, 1.3, obr. 14.

Původní popis: *Jižně kostry 86 (Hs, = H70) – dodatečně škrtnuto. Dospělá osoba pohřbená bez rakve, kosti stejně zachovány jako u hrobu č. 86 a také pokryty rzí. Není na fotodokumentaci. Nelze ověřit. Skica opět nedokládá nepietní pohřbení kostry.*

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 72

LOK.: sektor 6-23

FT: č. neg. 73114, 73373

Natažená kostra muže bez rakve a kamenného obložení, přiléhající těsně ke hrobu č. 71, daná však do hrobu později a výše o 15 cm. Je chatrná, lebku má rozdrčenu, pravou ruku ohnutu v předloktí a dlaň uloženu na prsou; levá ruka je celá utržena od ramen a je položena na hrudním koši. Kostra je dlouhá 160 cm. Jde se vší pravděpodobností rovněž o popraveného. Orientace: SZ-JV.

Nálezy: –

Komentář: Hs104_1. Ve staré řadě číslování je Hs104 duplicitní, Hs104_2 ztotožněno s Hs107, které v převodní tabulce chybělo. Hrob je v superpozici s H73 a patrně – podle informace I. Borkovského i mladší než H71. Skica – výřez z II, 1.3, obr. 14.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 73

LOK.: sektor 6-21

Kostra v rakvi, dlouhá k místu kde byly pánevní kosti 64 cm, dolní končetiny poškozeny hrobem č. 107 (chybně, jde o H72 = Hs104_1). Zachována jen lebka a hrudní koš. Rakev široká 45 cm. Na pravé straně prsou ve výšce lokte mezi žebry byla nalezena esovitá větší záušnice ze silného bronzového drátu, plátovaná stříbrem [rkp. A.2b: 11.-12. stol.].

Nálezy – výbava (?):

1. esovitá záušnice; Ø 30 × 33 mm, síla drátu 4 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: Ag plát.; analýza: č. měření 13036-7; př. č. 12773, i. č. 1096 (II, 3.1, obr. 15).

Komentář: H73 = Hs84. Na skice chybně uvedeno číslo Hs89, které ovšem náleží H295. Oblast s opakovanými omyly v dokumentaci. Skica – výřez z II, 1.3, obr. 14.

Datec: raný středověk – mladohradištní?

PHYLN – HROB 74

LOK.: sektor 6-21

Kostra popraveného bez rakve a kamenného obložení, byla poškozena – zůstala jen pravá noha a několik obratlů – hrobovou jamou pro kostru č. 75, jež je od ní 50 cm níže. Orientace: SZ-JV.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 75

LOK.: sektor 6-21

Natažená, nepiětně a ledabyly do hrobu uložená kostra popraveného muže bez rakve v jámě hloubené v rostlém terénu a hluboké od jeho povrchu 50 cm. K. je dlouhá 161 cm, má pravou ruku zdviženou pod dolní čelist a levou ruku na prsou. Orientace: SZ-JV.

Nálezy: –

Komentář: Skica (II, 1.3, obr. 14) chybně zobrazuje jako Hs109 (H75 = Hs108).

Datec: středověk – raný novověk. Hrob je v superpozici s H74.

PHYLN – HROB 76

LOK.: sektor 6-21

Nepiětně do hrobu hozená kostra popraveného muže bez lebky – lebka odkopána dělníky [rkp. A.2a: nouzovými], bez rakve a kamenného obložení, dlouhá /bez lebky/ 144 cm. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Komentář: Skica s duplicitním označením 115_1.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 77

LOK.: sektor 6-14

FT: č. neg. 73112, 73113, 73373

Kostra ženy v rakvi bez dna, dlouhá 158 cm. Rakev měla stěny, které jsou zjištělny, je dlouhá 177 cm a široká u nohou 34 cm. Pravá ruka kostry natažena podél těla, levá je ohnuta v předloktí a leží na pánvi. Levá noha nad (opraveno tužkou na pod) kolenem chybí, neboť byla odkopána dělníky [rkp. A.2a: nouzovými]. U nohou, 10 cm

nad rakví, je vrstva uhlíků a popela [rkp. A.2a: zbytky ohniště]. Dno hrobové jámy je na rostlém terénu. Orientace: hlavou k Z-V. V zásypu nalezen kónický přeslen a síce u levého lokte 1 cm nad ním.

Nálezy – zásyp:

1. kónický keramický přeslen; Ø 24,5 mm, výška 18,5 mm; př. č. 12775, i. č. 1097 (II, 3.1, obr. 15).

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 78, H1009?

LOK.: sektor 6-23

FT: č. neg. 73113, 73433

Kostra muže bez rakve. Ledabyly do hrobové jámy hozená, délky 138 cm; ruce ohnuty nepravidelně v loktech, pravé předloktí na pánvi, levé na prsou. Lebka chybí, jsou zachovány jen 2 krční obratle. Dno hrobové jámy je nerovné, proto i kostra leží vlnovitě. Jde o popraveného. Orientace: SZ-JV. V hrobovém zásypu byly nalezeny střepy z 11., 14. a 16. stol. Taktéž i v okolí zmíněného hrobu byly zjištěny podobné střepy.

Nálezy – zásyp:

keramika (25 ks) – středohradištní, mladohradištní, raný novověk (12 ks); světle pálená hlína s vnitřní glazurou, jemně plavená redukčně pálená; př. č. 12774 (II, 3.1, obr. 15).

Komentář: Na fotografii z 31. 5. č. neg. 73433 H78 porušuje starší hrob jedince dospělého věku (H1009) v jámě s kamenným obložením, který není zachycen v plánu. Skicou je v této poloze zachycen Hs74 = H81, který je ale na plánu situován více k jihovýchodu. Existenci dalšího hrobu (H1009) nelze vyloučit. Skica – výřez z II, 1.3, obr. 14.

Datec: raný novověk.

PHYLN – HROB 79

LOK.: sektor 6-23

FT: č. neg. 73113

Porušená kostra ženy – odkopána dělníky [rkp. A.2a: nouzovými], chybí část hrudního koše, pánev, obratle a horní část lebky – bez rakve – nebylo vůbec zjištěno prkno rakve – dlouhá 152 cm. Je obložena opukovými kameny délky 27, 25, 21 a 13 cm a síly: 5–4,5 a 6 cm. Kameny za hlavou a po pravé straně ramen. Ve výši pánve a chodidel levá strana porušena. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Komentář: Dodatečně vepsáno: *asi ženy*. Hrob je orientován shodně s mladohradištními pohřby v této části pohřebiště, odlišně od hrobů mladšího horizontu.

Datec: středověk – raný novověk. Vzhledem k orientaci raný středověk?

PHYLN – HROB 80

LOK.: sektor 6-41

FT: č. neg. 73113

Natažená kostra dospělého muže v rakvi obložené opukovými kameny, dlouhá 156 cm. Je porušena, patrně zřícením rakve, ruce má podél těla a kamenné obložení za lebkou, po obou stranách ve výši ramen, pánve a chodidel. Rozměry kamenů: 14–19 cm, šířka 16, 9 a 24 cm a síla 6,3 a 5 cm. Rakev je dlouhá 175 cm a široká 45 cm. Orientace: Z-V. Střepy z hrobového zásypu lze zařadit do 11.–12. stol. Profilované kusy okrajů [rkp. A.2b: Střepy nalezené v zásypu okolí hrobu. Střepy se silně profilovanými okraji velkých nádob. Střepy pocházejí pravděpodobně 12.–13. stol. a jsou tam také asi i mladší?].

Nálezy – zásyp:

keramika (98 ks) – středohradištní – mladohradištní 2; př. č. 12776 (II, 3.1, obr. 16).

Datec: středověk? Keramika – zásyp: mladohradištní 2.

PHYLN – HROB 81

LOK.: sektor 6-32

FT: č. neg. 73433?

Natažená kostra muže, dlouhá 158 cm, s rukama podél těla v dobře zachované rakvi – se zjistitelným dnem – délky 175 cm a šířky 44 cm, obložené opukovými kameny – deskami –. Kameny jsou položeny za rakvi ve výši lebky a po její pravé a levé straně, také za lebkou v rakvi, u chodidel a po obou stranách rakve ve výši pánve je po jedné opukové desce. Za rakvi ve výši lebky je kámen dlouhý 20 cm, silný 4 cm, po pravé straně lebky dlouhý 18 cm, silný 7 cm, u nohou dlouhý 23 cm, silný 7 cm, po levé straně u pánve dlouhý 30 cm, silný 5 cm, po pravé straně pánve dlouhý 28 cm, silný 4,5 cm. Dno hrobové jámy je na povrchu rostlého terénu. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

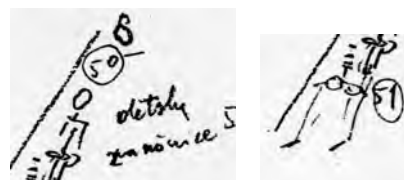
Komentář: Dle skici jsou hroby H81 (Hs74) a H78 (Hs106) ve vzájemné superpozici. Pozice je srovnatelná s hroby na fotografii č. neg. 73433 – H78 a H1009. Na plánu je H81 situován více k JV, jižně od H80. Existenci hrobu v těchto místech nelze na základě dochované dokumentace ověřit. H81 může být totožný s hrobem, označeným novou číselnou řadou – H1009 – viz také komentář k H78. Skica – výřez z II, 1.3, obr. 14.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 82, HROB 83

LOK.: sektor 6-34, 7-12

FT: č. neg. 73408

Dětská kostra na prkně bez rakve a kamenného obložení, dlouhá 100 cm. Orientace: Z–V. Hrobovou jamou pro kostru č. 82 byl porušen starší pohřeb č. 83, z něhož se zachovaly jen dolní končetiny a prsty pravé ruky. Nohy jsou dlouhé 90 cm. U lebky kostry č. 82 bylo nalezeno 5 záušnic – 3 celé a 2 poškozené – po pravé [rkp. A.2a: na levé] straně 3 a po levé [rkp. A.2a: pravé] straně 2. Jsou z tenkého bronzového drátu, velké, mají hladký roztepaný esovitý konec a časově patří asi do 12. stol. V hrobovém zásypu nalezeny dále: kančí zub a střepy z 11. stol. Dva kousky dna se značkami, vespod také střep okraje, silně profilovaný.

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; Ø 32 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 3 mm; částečně deformovaná; materiál: bronz; př. č. 12777, i. č. 1098 (II, 3.1, obr. 16);
2. esovitá záušnice; Ø 31 × 38 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 3 mm; materiál: bronz; př. č. 12777, i. č. 1098 (II, 3.1, obr. 16);
3. esovitá záušnice; Ø 30 × 33 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 3 mm; materiál: bronz; př. č. 12777, i. č. 1098 (II, 3.1, obr. 16);
4. esovitá záušnice; Ø neměř. (35?) mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 2,5 mm; částečně deformovaná; materiál: bronz; př. č. 12777, i. č. 1098 (II, 3.1, obr. 16);
5. esovitá záušnice; Ø neměř., síla drátu 1,5 mm, es. klička chybí; deformovaná; materiál: bronz; př. č. 12777, i. č. 1098 (II, 3.1, obr. 16).

Nálezy – zásyp:

keramika (11 ks) – středohradištní (2 ks), mladohradištní, raný novověk (1 ks); př. č. 12778 (II, 3.1, obr. 16).

Komentář: Jde o jeden ze vzácných případů superpozic hrobu s mladohradištním inventářem a hrobu staršího.

Datec: raný středověk – mladohradištní. Raný novověk je intruzí.

PHYLN – HROB 84, H1010-I-S, H1011-S, H1012-S

LOK.: sektor 6-34

Na prášek setlelá kostra dospělého muže, dlouhá 108 cm s rukama podle těla bez rakve. U její levé nohy ve výši 5 cm nad kostrou je plocha 0,5 cm² pokrytá popelem a uhlíky a přepálené hlíny /ohniště/. Orientace: Z–V. Hrobová jáma pro tuto kostru hloubena v místě staršího hrobu. Lebka staršího hrobu je výše o 9 cm od lebky mladšího hrobu, patrně hozena spolu se zásypem hrobovým. V celém hrobě č. 84 jsou roztroušeny kosti ze staršího hrobu. Po pravé straně kostry č. 84 jsou kromě toho ještě 2 lebky /jedna dětská a druhá starší osoby/, které pocházejí rovněž ze starších hrobů.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob ve vícečetné superpozici.

PHYLN – HROB 85 (+ 2H?)

LOK.: sektor 6-33

Hrob ženy bez rakve, délky 144 cm, s rukama nataženýma podle těla; chybí lebka a dolní část nohou. Orientace: hlavou k JZ, nohama k SV. Pod tímto hrobem jsou ještě dva neodkryté hroby. V hrobovém zásypu nalezeny střepy a profilované okraje, které lze zařadit do 11.–12. stol. Byly zde také nalezeny střepy, které patří k míse, nalezené v hrobovém zásypu hrobu č. 37 [rkp. A.2b: Okraje profilované ozdoba střepu vlnovka široká a vodorovné čáry a vrypy svisle pod okrajem.].

Nálezy – zásyp:

keramika (115 ks) – středohradištní – mladohradištní 2; př. č. 12779 (II, 3.1, obr. 17).

Komentář: Zmíněné hroby neoznačeny novým číslováním, mohou souviset s ostatky u H84.

Datace: středověk? Keramika – zásyp: mladohradištní 2. Hrob ve vícečetné superpozici?

PHYLN – HROB 86, H1013-S

LOK.: sektor 6-32

V místech staršího hrobu – čemuž nasvědčují kosti lebky a dlouhé kosti po stranách – ledabyly pohřbené, 156 cm dlouhá kostra staršího muže s tlakem země rozdrčenou lebkou a setlelými kostmi [rkp. A.2a: Kosti shnilé v celku zachované jen nohy dlouhé 75 cm.]. Obrisy kostry byly však vcelku zachovány. Nohy dlouhé 75 cm. Asi popravený (dodatečně vepsáno). Rakev a kamenné obložení zjištěny nebyly.

Nálezy: –

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 87

LOK.: sektor 6-32

Natažená dětská kostra, 91 cm dlouhá s rukama podél těla, s rozmačknutou lebkou – rakev nezjištěna –, obložená opukovými kameny. Kámen za lebkou dlouhý 10 cm, silný 4 cm, u chodidel dlouhý 11 cm, silný 7 cm. Orientace: Z–V. V hrobovém zásypu nalezeny střepy z 11. stol. a sice okraje a střepy zdobené vodorovnými rýhami.

Nálezy – zásyp:

keramika (15 ks) – mladohradištní 1; př. č. 12780 (II, 3.1, obr. 17).

Komentář: Mezi střepy příslušného př. č. pouze 1 okraj – nejisté.

Datace: raný středověk? Keramika – zásyp: mladohradištní 1.

PHYLN – HROB 88

LOK.: sektor 6-14

FT: č. neg. 73112, 73372, 73162

Porušená kostra muže bez rakve, bez lebky – lebka odstraněna dělníky [rkp. A.2a: nouzovými], dlouhá 136 cm, s porušeným hrudním košem, podle volného nerituálního pohřbení patří asi popravenému, leží v hrobové jámě hloubené 10 cm v rostlém terénu. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Hrob na plánu umístěn chybně. Viz komentář u H92. Z fotodokumentace nejsou žádné stopy nepietního uložení patrný, stejně jako na některých hrobech v nejbližším okolí (viz např. záměna H100 a H101). Může jít i o hrob staršího horizontu.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 89

LOK.: sektor 6-31

FT: č. neg. 73112, 73162, 73372

Kostra dospělé osoby, asi ženy, bez lebky – jež byla odkopána dělníky [rkp. A.2a: nouzovými] – v rakvi bez kamenného obložení, dlouhá 135 cm. Délku rakve nebylo možno zjistiti, šířka rakve 40 cm.

Nálezy: –

Komentář: Horní část kostry je poškozena (č. neg. 73112). Jde o oblast hrobů nedokumentovanou skicami, u níž se opakovaně objevují nesrovnalosti v dokumentaci.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 90

LOK.: sektor 6-32

FT: č. neg. 73112, 73372

Natažená kostra muže, dlouhá 168 cm s rozdrčenou lebkou obrácenou obličejem k jihu, rukama podle těla, bez rakve – nebyly zjištěny žádné stopy po ní – bez kamenného obložení, je volně nerituelně pohřbena a patří asi popravenému. Orientace: hlavou k Z-V. Při hloubení hrobové jámy pro kostru č. 90 byla poškozena rakev kostry č. 91. V hrobovém zásypu byly nalezeny uhliky a také střepy, jež lze zařaditi do 12.–15. stol.

Nálezy: –

Komentář: Keramika neidentifikována. Na fotografii není nepietní uložení ostatků patrné.

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H91.

PHYLN – HROB 91

LOK.: sektor 6-1, 312, 32

FT: č. neg. 73112, 73372

Asi ženská kostra, dlouhá 146 cm v rakvi dlouhé 180 cm a široké u noh 38 cm, s rukama nataženýma podle těla a s rozdrčenou pánví. Těsně po levé straně rakve, ve výši lebky je položen břidlový kámen 8 cm silný a 14 cm dlouhý. Mezi hroby 88 a 91 nalezeny 2 esovité záušnice, jedna poškozená, jen kus silného drátu, druhá z tenčího drátu, esovitá klička, bez plastických žeber. Lze je časově zařaditi asi do 12. stol.

Nálezy: –

Komentář: Záušnice z hřbitovního horizontu jsou evidovány pod př. č. 12781 (II, 3.3, obr. 57). Příslušnost ke konkrétnímu hrobu nelze určit, nález však potvrzuje příslušnost některého z okolních hrobů k raně středověkému horizontu pohřebiště. Skica – výřez z II, 1.3, obr. 14.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 92

LOK.: sektor 6-13

FT: č. neg. 73162

Porušená kostra ženy se zkroucenou pánví a rozdrčenou lebkou, dlouhá 150 cm [rkp. A.2a: v ramenou široká 36,5 cm, v pánvi 24 cm], bez rakve. Za lebkou má opukový kámen, dlouhý 22 cm, silný 8 cm, taktéž po levé straně kostry ve výši pánve je opukový kámen 56 cm dlouhý a 7 cm silný. Tento hrob byl nalezen ve hloubce 20 cm pod kostrou popraveného č. 93, v hrobové jámě vyhloubené v rostlém terénu. Na kostře nalezeny 2 stříbrem plátované záušnice, jedna na pravé straně prsou vedle sterny, druhá na levé straně lebky u ucha [rkp. A.2b: 11. stol.].

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; Ø 24 × 28 mm, síla drátu 4 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: Ag plát.; př. č. 12782, i. č. 1100 (II, 3.1, obr. 17);
2. esovitá záušnice; Ø 24 × 28 mm, síla drátu 4 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: Ag plát.; př. č. 12782, i. č. 1100 (II, 3.1, obr. 17).

Komentář: Původně udávána jiná poloha hrobu – jižně od Hs68 (H88). Ostatní údaje souhlasí. Mezi hroby 91 a 92 je fotodokumentací (č. neg. 73162, 73372) zachycen hrob, který není na plánu. Z nedatované terénní skici lze odvodit, že jde o Hs68, tedy H88, od něhož jižně leží H92. Tomu odpovídá i údaj v popise H91 o nálezu záušnic. H88 byl na plán zřejmě špatně zanesen, jižně H89. Na skice ani na fotodokumentaci není v místě, kam je plánem lokalizován H88, žádný hrob dokumentován. Po severní straně kostry výraznější kamenné obložení, než udává text.

Datace: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 93

LOK.: sektor 6-13

FT: č. neg. 73112, 73124, 73372, 73403, 73406

Kostra popraveného muže, dlouhá 155 cm, bez rakve a kamenného obložení s rozdrčenou lebkou, hozená nepietně do jámy hlavou k západu. Pravá ruka spočívá na břiše, levá ruka chybí.

Nálezy: –

Datace: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici nad H92.

PHYLN – HROB 94

LOK.: sektor 6-14

FT: č. neg. 73112, 73162, 73372, 73374

Zborcením rakve porušená dospělá kostra, dlouhá 161 cm, s rukama podle těla a s lebkou od zborcení obrácenou obličejem k jihu. Za lebkou, těsně u rakve je opukový, 31 cm dlouhý kámen. Rakev bez dna, dlouhá 180 cm je přikryta prknem a leží na povrchu rostlého terénu. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 95

LOK.: sektor 6-14

FT: č. neg. 73374

Nepietně pohřbená – a proto asi patřící popravené – kostra ženy bez rakve a kamenného obložení [rkp. A.2a: Dlouhá od ramenou ke stydké kosti 63 cm.]. Nohy po pánev odstraněny dělníky [rkp. A.2a: nouzovými], lebka hloubením hrobové jámy pro kostru č. 96. Zachována jen levá ruka. Orientace: SZ–JV.

Nálezy: –

Komentář: Dle fotografií dochována i hrudní část, páteř je deformovaná (č. neg. 73374). Hrob v prostoru s vícečetnými superpozicemi.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 96

LOK.: sektor 6-14

FT: č. neg. 73162, 73374

Úplně setlelá, nepietně pohřbená – a proto asi popravenému patřící – kostra muže, dlouhá 161 cm je uložena v hrobové jámě vyhloubené 10 cm hluboko v rostlém terénu. Je asi mladší než kostra č. 95. Orientace: SZ–JV.

Nálezy: –

Komentář: Popis neodpovídá původním údajům ani fotodokumentaci.

Původní popis (rkp. A.2a): *Kostra muže, asi popravené osoby natažená SZ-JV. Zachovaná jenom střední část kostry bez předloktí pravé ruky, holenních kostí a bez lebky. Kostí silné dobře zachovány. Dlouhá 105 cm, v pánvi 30 cm, v ramenou 36 cm, ramenní kost 32 cm, stehenní kost 45 cm.*

Podle foto jde o dobře zachovaný skelet bez lebky (na plánu lebka zakreslena). Zachovaný trup, horní končetiny – levá složená přes břicho, pánev, oba femury, orientace SZ-JV.

Datace: vrcholný středověk – raný novověk. Hrob ve vícečetné superpozici.

PHYLN – HROB 97

LOK.: sektor 4-41

FT: č. neg. 73209, 73338, 73443

Kostra muže s rozdrčenou lebkou, s rukama podle těla bez rakve je uložena v hrobové jámě vyhloubené v hřbitovní navážce 25 cm nad rostlým terénem; má několik opukových kamenů a to 4 po levé straně lebky a pak ve výši ramenního kloubu a u levého chodidla. Orientace: Z-V. Pod touto kostrou, v hloubce 14 cm, jsou nohy jiné kostry, zbytky rakve jsou v hloubce 3 cm pod kostrou.

Nálezy: –

Komentář: Lze vztáhnout k H217, nemusí jít ale o superpozici, H97 leží nad H219, je však mladší než plocha žároviště.

Datace: vrcholný středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 98

LOK.: sektor 6-14

FT: č. neg. 73162, 73374

Asi kameny obložená kostra staršího muže, dlouhá 166 cm, bez rakve. Na pánvi leží ještě kostra č. 96. Orientace: Z-V. Hrobová jáma byla hloubena v místě, kde byl starší hrob, okolo lebky jsou volně ležící obratle, pocházející ze staršího hrobu, ve kterém byla pohřbena mladší osoba. V zásypu hrobu byly nalezeny střepy, které lze zařadit do 12. stol. [rkp. A.2b: Ozdoba vlnovka z jedné ryté čáry, ozdoba na povrchu střepu.]

Nálezy – zásyp:

keramika (29 ks) – středohradištní (2 ks) – mladohradištní 1, mladohradištní 2?, ojediněle raný novověk (1 ks); př. č. 12783 (II, 3.1, obr. 17).

Komentář: Porušeným starším ostatkům nové číslo nepřiděleno vzhledem k problematické nálezové situaci v okolí.

Datace: středověk – mladohradištní? Keramika – zásyp: mladohradištní, raný novověk je pravděpodobně intruzí vzhledem k superpozici H96.

PHYLN – HROB 99

LOK.: sektor 6-14

FT: č. neg. 73112, 73162, 73374, 73414

Kostra dospělé osoby, dlouhá 168 cm, v rakvi dlouhé 180 cm a široké 48 cm bez dna, přikrytá prknem, bez kameného obložení, s rukama podle těla a s rozrušenou horní částí. Lebka obrácena obličejem k severu. Hrobová jáma 10 cm v rostlém terénu. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 100

LOK.: sektor 6-13

FT: č. neg. 73112, 73162, 73372, 73414, 73415

Kostra dospělého muže, dlouhá 155 cm bez lebky, jež byla odstraněna při kopání jámy pro hrob 107, s rukama podél těla, bez rakve a kamenného obložení. Kostí silné, zvláště chodidla jsou silně vyvinutá. Ruce byly jistě na břiše svázané, jedná se o popravence. Orientace: Z–V. Na krčních obratlích byla nalezena železná spona /žengle/ [rkp. A.2b: Střepy z okolí hrobu č. 100 míchané 12.–15. stol.].

Nálezy – zásyp:

keramika (68 ks) – středohradištní, mladohradištní, novověk (2 ks kachle); př. č. 12784 (II, 3.1, obr. 18).

Komentář: Rozpor se objevuje u popisu I. Borkovského, kde se v první větě mluví o poloze s rukama podél těla, a předposlední věta říká, že ruce byly svázané na břiše. Plán zobrazuje kostru se zkříženými rukama, porušenou H107, na fotu č. neg. 73374 ruce podél těla nebo za zády, krční obratle nemusely být dochovány. V př. seznamu železné předměty u H100 neuvedeny, pravděpodobná je záměna s H101, který se nacházel v superpozici. Zlomky kachlů mohou být mladší intruzí. Ani poloha kostry na fotografiích nesvědčí o nerituálním uložení.

Datec: středověk? Novověký původ hrobu není v žádném případě jednoznačně prokázán, může jít o hrob středověký. Keramika – zásyp: mladohradištní, dva zlomky kachle lze považovat za intruzi vzhledem k superpozici H107.

PHYLN – HROB 101

LOK.: sektor 6-13

FT: č. neg. 73124, 73403

Kostra popraveného muže, dlouhá 156 cm, s rukama na břiše svázanými, bez rakve a kamenného obložení, má nohy poškozené dělníky [rkp. A.2a: nouzovými] a leží na kamenech a kamenných deskách hrobky č. 102. Orientace: SZ–JV [rkp. A.2a: Pod kostrou 101 je po levé straně hrob 100.]. Na krčních obratlích byla nalezena železná žengle a železné očko na zapínání. Na těchto obratlích jsou pozůstatky rzi.

Nálezy – výbava:

1. spona – očko (žengle) větších rozměrů – zdobená tepáním, zlacení?; délka 27 mm, šířka většího oka 21 mm, šířka dvojice oček 15 mm, síla 1 mm; př. č. 12785, i. č. 1101 (II, 3.1, obr. 18);
2. torzo háčku; max. rozměr 7 mm, síla 1 mm; materiál: železo; př. č. 12785, i. č. 1101 (II, 3.1, obr. 18);
3. 4 ks amorfního železa (dle původní fotodokumentace patrně součást háčku); př. č. 12785, i. č. 1101 (II, 3.1, obr. 18).

Datec: vrcholný středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 102

LOK.: sektor 6-13

FT: č. neg. 73124, 73403, 73414, 73415

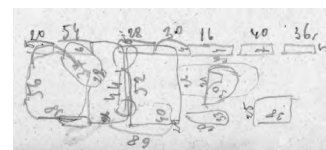
Hrob/ka – obložený opukovými kameny a pak přikrytý opukovými deskami. Desky leží na postraních kamenech. Rozměry: délka 172 cm, šířka 45 cm. Hrob/ka/ byla asi starší nežli dětský hrob v ní ležící, protože kamenné obložení je delší než dětská kostra a je připraveno pro dospělého muže. Desky jsou silné 15–17 cm. Na povrchu rostlého terénu ve hrobce dětská kostra v rakvi bez dna, dlouhá 108 cm. Desky jsou neporušené, jen nad lebku a hrudním košem u noh rozrušeny. Zachována lebka, pravá ruka a kus lopatky. Orientace: Z–V. Na deskách hrobky na povrchu ze severní strany ležela kostra č. 101. Na lebce dětské kostry vzadu uprostřed nalezena jedna záušnice. Je malá ze silného bronzového drátu, stříbrem plátovaná [rkp. A.2a: 10.–11. stol.].

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; Ø 22 × 23 mm, síla drátu 5 mm, šířka es. kličky 6 mm; materiál: Ag plát.; analýza: č. měření 13034–5; př. č. 12786, i. č. 1102 (II, 3.1, obr. 18).

Komentář: Skica – výřez z rkp. A.1.

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 103

LOK.: sektor 6-13

FT: č. neg. 73415

Dětská kostra, dlouhá 105 cm, v rakvi dlouhé 120 cm, má setlelé kosti, rozmáčknutou lebku, ruce podle těla a leží v jámě, jejíž dno je v rostlém terénu [rkp. A.2a: 10 cm]. Orientace: Z–V. Dolní končetiny kostry s pánví leží 15 cm hluboko pod kostrou č. 104.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 104

LOK.: sektor 6-13

FT: č. neg. 73415

Kostra muže zachovaná jen v horní části trupu bez nohou – které byly dělníky [rkp. A.2a: nouzovými] odkopány – dlouhá 104 cm, bez rakve – stopy po ní nebyly vůbec zjištěny – patří snad popravenému. Kostra leží 15 cm nad kostrou č. 103. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Nepietní uložení kostry není zřejmé.

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H103.

PHYLN – HROB 105

LOK.: sektor 6-114

FT: č. neg. 73306, 73441, 66938

/žárový/ Jižně od kostry č. 107, na povrchu rostlé půdy, na kterém jsou hroby z 10.–16. stol., je vrstva hřbitovní navážky, silná 40–50 cm. Zde byla nalezena popelnice 12 cm hluboko, dnem v jílu zakopaná, na ploše 60 cm², obložená břidlovými kameny [rkp. A.2a: Od strany západní a těsně kolem popelnice, ve které byly spálené lidské kůstky, byla vrstva popele a uhlí 5 cm silné na ploše 60 cm².]. Ø otisku dna v jílu 10 cm. Obložení kamenné od strany západní, těsně kolem popelnice, ve které byly spálené kůstky lidské. Na jižní straně na kamenném obložení byly střepy a kus dna z jiné nádoby ležící volně.

Nálezy – výbava:

1. nádoba – raný středověk 1; př. č. 12787 (II, 3.1, obr. 18);
2. torzo nádoby – raný středověk 1 (II, 3.1, obr. – foto); př. č. 12787 (II, 3.1, obr. 18);
3. pazourek; délka 32 mm, šířka 26 mm, tl. 11 mm; př. č. 12787 (II, 3.1, obr. 18); bělavý severský silicit, vypálený, se slabě krakelovaným povrchem a lasturnatým lomem, původně zřejmě šedavých barev (analýza Zavřel 2009).

Komentář: Nález byl opakovaně publikován (Borkovský 1940, 10, obr. 1, 2; Profantová 2005). Novější publikace nálezu obsahuje převzatý údaj (nepubl. rkp. M. J. Beckera) o určení pohlaví a stáří zpopelněné osoby – žena, cca 70 let.

Datec: raný středověk 1.

PHYLN – HROB 106

LOK.: sektor 6-114

FT: č. neg. 73306, 66940

Ledabyle do jámy hozená kostra popraveného muže se svázanými rukama na pánvi, velmi robustní a kostnatá, dlouhá 169 cm má kolena ohnutá, pravou nohu obrácenou k severu; je bez rakve a leží těsně u kamenného obložení žárového hrobu [rkp. A.2a: pod kamenným obložním]. Orientace: lebkou k V, nohama k Z. Na chodidlech kostry zjištěna černá hmota – hlína s černým obalem nohy – jež snad pochází z velmi zpuchřelé kožené obuvi. Hrobová jáma je 40 cm hluboko v rostlém terénu, byla vykopána v době, kdy ještě kamenný kanálek neexistoval, nohy k. jsou pod kanálkem v hloubce 72 cm. Lebka od spodku kamenného obložení žárového hrobu leží v hloubce 20 cm. Střepty nalezené v zásypu hrobu lze časově zařadit do 13.–14. stol. [rkp. A.2b: Střepty nalezené okolo lebky. Ozdoba vodorovné čáry].

Nálezy – zásyp:

keramika (4 ks) – mladohradištní 2 / vrcholný středověk 1; př. č. 12788 (II, 3.1, obr. 19).

Datec: vrcholný středověk – raný novověk. Keramika – zásyp: mladohradištní 2 / vrcholný středověk 1. Porušeno novověkým kanálkem.

PHYLN – HROB 107

LOK.: sektor 6-123

FT: č. neg. 73124, 73374, 73414, 73415, 73436, 73441

Kostra popraveného muže, dlouhá 157 cm s rukama svázanými na prsou má pravou holenní kost nemocnou a lýtkovou kost úplně nemocí perforovanou. Je bez rakve. Orientace: SZ–JV. Hrobová jáma poškodila lebku hrobu č. 100. U pravé holenní kosti nalezen vlněný váček, který se zapínal železnou ženglí, se stříbrnými [rkp. A.2b: 7 stříbrných mincí] penízky Ferdinanda II. Na jednom je datum r. 1562.

Nálezy – výbava:

1. háček – zkorodovaný; materiál: železo; př. č. 12789, i. č. 1103 (II, 3.1, obr. 19);
2. textil; 2 malé fragmenty dvou rozdílných tkanin, obě v plátové vazbě, liší se hustotou a silou nití; surovina pravděpodobně vlna; neznámé od povodně 2002 (dokumentace 80. léta; II, 3.1, obr. 19);
- 3.–9. stříbrné mince Ferdinanda II., na jedné datum 1562; Nemeškalová 2000: Maxmilán II. (1564–76), bílý groš 1574, 1 ks a 2 zl; Polanský 2011 (I, 5.1.1): Maxmilán II. (1564–76), bílý groš 1574; Lužice Horní, Zhořelec – město, peníz 15.–16. stol.; Maxmilán II. (1564–76), bílý peníz 1566; Rakousy Horní, Albrecht VI. (1438–1463) (?), feník 15.–16. stol.; Slezsko, Ferdinand I. (1526–1564), bílý peníz; Čechy, Ferdinand I. (1526–1564), bílý peníz 1562; př. č. 12789 (II, 3.1, obr. 19 a I, obr. 45).

Komentář: Nejmladší exaktně datovaný hrob na pohřebišti.

Datec: raný novověk.

PHYLN – HROB 108

LOK.: sektor 6-12

FT: č. neg. 73374, 73415, 73436

Kostra muže v rakvi, široké 50 cm, obložená opukovými kameny; kostře chybí dolní končetiny od kolen, neboť byly odstraněny kostrou č. 107 a je dlouhá – od kolen [rkp. A.2a: ke kolenům] – 156 cm. Orientace: Z–V. Po pravé straně kostry 5 opukových kamenů, dlouhých 12–27 cm a silných 4–10 cm, po levé 3 opukové kameny. V zásypu hrobu a okolí nalezené střepty, některé ryté hlubokou vlnicí, okraje profilované, patřící časově do 10.–12. stol. [rkp. A.2b: 11.– snad také začátek 12. stol.].

Nálezy – zásyp (?):

1. oboustraně hrotitý předmět – šídlo – šipka?; délka 79 mm; př. č. 12790;
- 2.–4. zlomky – nůž? zkorodováno; materiál: železo; př. č. 12790.

Nálezy – zásyp:

keramika (136 ks) – středohradištní – mladohradištní 2; př. č. 12790 (II, 3.1, obr. 19).

Komentář: Zlomky železného předmětu a další hrotitý předmět, které nejsou uvedeny ani v popisu hrobu, ani v př. seznamu, byly uchovány pod shodným př. č. jako keramika. Neznámé.

Datec: středověk? Keramika – zásyp: mladohradištní 2.

PHYLN – HROB 109

LOK.: sektor 6-12

FT: č. neg. 73374

Natažená dětská kostra, dlouhá 89 cm se setlelými kostmi s rukama podle těla v rakvi obložené opukovými kameny, dlouhé 105 cm a široké 30 cm. Dva kameny za lebkou těsně u rakve, 4 po levé straně, 5 po pravé a jeden kámen těsně u chodidel. Dno rakve zapuštěno 5 cm hluboko v rostlém terénu. Orientace: Z–V. Po obou stranách lebky 8 záušnic, velkých tenkých navlečených na sebe. Na prostředním prstě pravé ruky nalezen bronzový prsten – bronz je sice porušen, ale na prstenu lze pozorovat dvě plastická žebírka s kamínkem. Uprostřed na prsou pod krkem provrtaný kamenný předmět. Visel na šňůrce na krku, je to nejspíše šidítko [rkp. A.2b: stol. 12.]. Střepy v zásyphu hrobu pocházejí z 11. stol. [rkp. A.2b: Okraje profilované, na střepech vodorovné čáry.]. Mezi hroby 109 a 77 ve hřbitovní navážce – blíže k hrobu č. 77 (tužkou škrtnuto, že chybně) nalezeny 2 esovité záušnice, stříbrem plátované, u jedné ulomený esovitý závit.

Nálezy – výbava:

1. kamenný závesek s průvrtem, opracován do tvaru klínu; délka 39 mm, šířka 11 mm, tl. 2–7 mm; světle šedá; jemně slídnatá břidlice s hladce obroušeným povrchem a kónickým průvrtem, výrobek protažený ve směru vrstevnatosti horniny; ordovik – dobrotivské souvrství? (analýza *Zavřel 2009*); př. č. 12791, i. č. 1105 (II, 3.1, obr. 20);
2. esovitá záušnice; Ø 23 × 27 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 3 mm; materiál: bronz; př. č. 12791, i. č. 1104 (II, 3.1, obr. 20);
3. esovitá záušnice; Ø 23 × 25 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 3 mm; materiál: bronz; př. č. 12791, i. č. 1104 (II, 3.1, obr. 20);
4. esovitá záušnice; Ø 22,5 × 26,5 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 3 mm; materiál: bronz; př. č. 12791, i. č. 1104 (II, 3.1, obr. 20);
5. esovitá záušnice; Ø 23 × 27 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 3,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12791, i. č. 1104 (II, 3.1, obr. 20);
6. esovitá záušnice; Ø 25 × 23 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 3 mm; materiál: bronz; př. č. 12791, i. č. 1104 (II, 3.1, obr. 20);
7. esovitá záušnice; Ø 24,5 × 26 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 3 mm; materiál: bronz; př. č. 12791, i. č. 1104 (II, 3.1, obr. 20);
8. esovitá záušnice; Ø 25 × 26 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 3 mm; materiál: měď s příměsí zinku a cínu – D4; př. č. 12791, i. č. 1104 (II, 3.1, obr. 20); analýza: č. měř. 13047–13048? (*Frána –Tomková 2005*, 322);
9. esovitá záušnice; Ø 24,5 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 3 mm; materiál: bronz; př. č. 12791, i. č. 1104;
10. prsten s očkem – neznámý – na inv. kartách nezapsán; materiál: bronz.

Nálezy – zásyp:

keramika (31 ks) v rozpětí středohradištní – mladohradištní 2; př. č. 12792 (II, 3.1, obr. 20).

Komentář: Záušnice i. č. 1104 k r. 2005 neznámé; při revizi ztotožněno se záušnicemi bez identifikačních náležitostí, které byly uloženy pod označením př. č. 12730, které náleží H16. Záušnice ze hřbitovní navážky mohou být dle popisu ztotožněny se záušnicemi evidovanými u H44 pod př. č. 12755/3 a 4, u nichž nebyl jasný původ. Prsten mezi nálezy neidentifikován.

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 110

LOK.: sektor 6-12

Dětská kostra v rakvi, obložená opukovými kameny. Zachovány jen dolní končetiny od pánve, dlouhé 61 cm. Dno jámy na rostlém terénu. Kameny u chodidel a po stranách. Po levé straně jsou dlouhé 32 cm, silné 9 cm, po pravé straně 18 cm dlouhé a 12 cm silné, u noh 22 cm dlouhé a 7 cm silné. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 111

LOK.: sektor 6-12

Jen lebka kostry bez rakve – popravený –. Dolní část kostry je ve stěně již v místech, kde končí plocha výkopu, stěna sestávající se z navážek bude podchycena zdídem. Orientace: nohama k západu, hlavou k východu.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 112, H1017-S, H1018-S

LOK.: sektor 6-12

FT: č. neg. 73373, 73374

Kostra ženy v dobře zachované rakvi, dlouhá 156 cm. Dospělá osoba, ruce podle těla. Rakev dlouhá 177 cm. Orientace Z–V. Po levé straně rakve jsou uloženy kosti staršího pohřbu; pocházejí z celé kostry, jež zde byla pohřbena dříve, než kostra v hrobě č. 112. Kostí jsou rozházeny na hromádkách po celé délce hrobu č. 112. Kromě toho jsou u levého ramena kostry č. 112 uloženy dvě lebky.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob ve vícečetné superpozici, poškozený ještě H113.

PHYLN – HROB 113

LOK.: sektor 6-12, 21

Kostra popraveného muže [rkp. A.2a: kostra dlouhá 158 cm] bez rakve, ledabyly hozeného do hrobové jámy; lebka s hrudním košem je níže, nežli nohy, ruce složeny /svázány/ na pánvi. Nohy přiléhají těsně ke kostře č. 112. Při hloubení hrobové jámy byl právě hrob 112 poškozen. Orientace: SZ–JV.

Nálezy: –

Komentář: Skica (II, 1.3, obr. 14) chybně zobrazuje jako H108 (H113 = Hs109).

Datec: středověk – raný novověk. Hrob ve vícečetné superpozici.

PHYLN – HROB 114

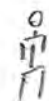
LOK.: sektor 6-21

Dětská kostra, 76 cm dlouhá. Kostí setlé, rakev nezjištěna. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: V souboru př. č. 12811, který dle textu přírůstkového seznamu obsahuje nálezy ze zásypu H114, smíšené s keramikou ze zásypu H206, se objevují vedle keramiky mladohradištní 2 ojedinělé novověké zlomky; nad H206 se však nalézá jáma s novověkou keramikou. V zásypu H206 se vyskytuje mladohradištní 2 sporadicky i mladší příměs (př. č. 12839). Skica (II, 1.3, obr. 14) zobrazuje bez Hs.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROBKA? 115

LOK.: sektor 6-31

FT: č. neg. 73405

Zděná hrobka z opukových kamenů. Blízko dlažby neznámé budovy. Je hloubena v rostlém jíl, východní stěna chybí. Západní část hrobky vykazuje zbytek klenby – hrobka byla asi klenutá, klenba však probourána. Zdivo vykazuje pravidelné rádkové [rkp. A.2a: románské] uspořádání. Hloubka: 150 cm, délka 175 cm, šířka na západě 65 cm, na východě 55 cm. V hrobce kostra nebyla. V zásypu hrobky byly nalezeny střepy z 15. stol. a na jižním okraji nalezeny džbány, nádoby a celá skleněná láhev z 15. stol. Jedná se však o to, zda zmíněný zděný objekt lze považovat za hrobku. Ani kostra, ani kosti zjištěny nebyly, východní stěna chybí a dělá to dojem, jakoby zdivo pokračovalo dále, pokračování však zjištěno nebylo. Mohla by to být tedy buď jímka na vodu, nebo zděná odpadová jáma, nacházející se poblíž dlažby neznámé budovy.

Nálezy:

keramika – nádoby; i. č. 976, 977 – př. č. neidentifikováno (Boháčová 1991, 132–133).

Komentář: Objekt rámcově odpovídá rozmístění i orientaci okolních hrobů. Jeho prvotní funkci nelze určit, nelze vyloučit ani jeho využití v rámci pohřebiště.

Datec: neurčena. Objekt může příslušet k raně středověkému období.

PHYLN – HROB 116

LOK.: sektor 6-33

FT: č. neg. 73404

Zachována jen pravá ruka kostry, dělníky [rkp. A.2a: nouzovými] poškozené, v rakvi uložené, pod dlažbou budovy neznámého určení ve hloubce 52 cm. Zbytky dřeva rakve dobře zřetelné. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Komentář: Hrob spočívá pod severní částí zdiva neznámého objektu.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 117

LOK.: sektor 6-31

FT: č. neg. 73404

Dětská kostra v rakvi vzdálená od kostry č. 66 (Hs, = H118) směrem východním 70 cm. Odkryta jen lebka, hrudní koš a pánev, vše dlouhé 43 cm. Nohy jsou ještě pod dlažbou zdiva neznámé budovy ve hloubce 35 cm. Orientace: SZ-JV.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 118

LOK.: sektor 6-31

FT: č. neg. 73404

Dětská kostra, dlouhá 100 cm v rakvi bez dna, dlouhé 105 cm a široké 30 cm. Dno hrobové jámy na povrchu rostlého terénu. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 119, H1019-I

LOK.: sektor 4-42

Kostra muže v rakvi, s lebkou ukopnutou dělníky, bez kamenného obložení, dlouhá bez lebky a noh 145 (175?) cm. Orientace: Z-V. V zásypu hrobovém mnoho uhlíků, střepů a popele. Na západ od kostry č. 119 ve vzdálenosti 36 cm je samostatná dětská lebka (H1019). Je (to) poškozený dětský hrob hrobem č. 119. Dno hrobové jámy dětské kostry na rostlém terénu. Dětská kostra je bez rakve, za lebkou je jediný opukový kámen, dlouhý 20 cm, silný 7,5 cm, vysoký 10 cm. Orientace: Z-V. V hrobovém zásypu jsou střepy s hustě provedenou vlnicí [rkp. A.2b: Střepy silně profilované. Okraje jeden červený 12. stol. Šedě jemný materiál.].

Nálezy – zásyp:

keramika (24 ks) – středohradištní – mladohradištní 1, mladohradištní 2 (1 ks); př. č. 12794 (II, 3.1, obr. 20).

Komentář: Okraje profilované ano, střepy s hustou vlnicí nijak výrazné.

Datec: raný středověk? Keramika – zásyp: mladohradištní 1. Keramika mladohradištní 2 může být intruzí.

PHYLN – HROB 120

LOK.: sektor 4-42

Asi tlakem zdíva při jeho stavbě rozdrčená dětská kostra na prkně bez kamenného obložení, dlouhá 135 cm. Nalezena pod základy zdíva a dlažbou budovy neznámého určení. Ležela ve hrobové jámě na povrchu rostlého terénu těsně pod základy zdi, v těchto místech 47 cm vysoké. Orientace: Z-V. V hrobovém zásypu nalezen roztavený kus skla.

Nálezy: –

Komentář: Popis neodpovídá – v původním textu udávána velikost kostí odpovídající dospělému jedinci, údajně ženě. Připsání hrobu dítěti dodatečné. Další údaje z rkp. A.2a ... u noh kostry č. 185 (Hs, = H119), kostra ležela jen na prkně, orient. Z-V... bez obložení kamenného; dodatečně: jáma hrobová na povrchu rostlého terénu. Sklo ani struska, o kterou by se v tomto případě mohlo jednat, v př. seznamu neuváděny. Situace skici koresponduje se zobrazením na plánu.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 121

LOK.: sektor 4-42

Dětská kostra bez rakve, dlouhá 108 cm. Hrobová jáma ve hřbitovní navážce. Orientace: lebkou na východ, nohama k západu.

Nálezy: –

Komentář: Údaj o stáří ostatků dodatečný. Foto neidentifikováno.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 122

LOK.: sektor 4-42

FT: č. neg. 73177

Kostra asi popravené ženy bez rakve a kamenného obložení, natažená s rukama podle těla a s nohama pod dlažbou budovy [rkp. A.2a: základy budovy s absidou] ve hloubce 41 cm. Část kostry dlouhá 84 cm [rkp. A.2a: Kostra dlouhá ke kloubům 84 cm, v pánvi 39 cm, v ramenu 37 cm ruka do záp. 58 cm. Jáma vyhloubená v rostlém terénu.]. Předměty žádné. Orientace: Z-V. Je pozdější než kostra č. 125 [rkp. A.2a: je hlouběji o 10 cm], která byla jí u nohou poškozena.

Nálezy: –

Komentář: Prostor hrobů s vícečetnými superpozicemi. Udávaný vztah k H125 neprůkazný, na skice nejsou v kontaktu, H122 leží níže, avšak porušuje zřejmě H123. Vztah dolních končetin a zdíva neznámého objektu na skicích nejednotně zobrazen. Hrob může náležet i ranému středověku. Neg. č. 73177 zachycuje jen okraj horní části hrobu.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 123

LOK.: sektor 4-42

FT: č. neg. 73177

Pod hroby č. 125 a 122 kostra muže silné struktury bez rakve, dlouhá 166 cm, s rukama podél těla. Po obou stranách hrobové jámy je obložení několika kamenů, šířka této jámy od kamenů ke kamenům 55 cm. Orientace: hlavou Z-V. Kostra je na stejném niveau jako H168, kostry v těchto hrobech jsou v kolenech od sebe vzdáleny 76 cm. Jsou to asi současné hroby ve stejné řadě, a jistě, když byl jeden z mrtvých pohřbíván, druhého hrob byl ještě znatelný. Ve výšce 18 cm po pravé straně kostry č. 123 leží samostatná lebka pocházející ze staršího hrobu a pak hozená do zásypu jámy. V zásypu hrobu nalezené střepy patří 11.–12. stol.

Nálezy – zásyp (?): keramika (94 ks) – středohradištní – mladohradištní 2, vrcholný středověk 2, raný novověk (1 ks); př. č. 12812 (II, 3.1, obr. 51). Keramické zlomky pocházejí současně ze zásypu H168.

Komentář: Údaj o poloze vůči 125 a 122 dodatečný, oba hroby hrob H123 dle výpovědi fotodokumentace ale porušují. Číslo lebce ze zásypu nepřiděleno vzhledem k množství hrobů v superpozici i možné duplicitě s H126 či s H1024 a H1025. Skica – výřez z II, 1.3, obr. 15.

Datec: raný středověk – mladohradištní. Více hrobů v superpozici (H125 se záušnicemi). Keramika – zásyp: vrcholný středověk 2 a ojedinele raný novověk – intruze.

PHYLN – HROB 124

LOK.: sektor 4-42

FT: č. neg. 73324, 73177, 73322, 73348

Kostra patříci patrně ženě – kosti grációzních, avšak setlelých a rozpadlých –, dlouhá ve skrčené poloze 86 cm, leží na zádech – na znak –, nohy zdviženy – skrčeny – nahoru až k dolní čelisti, s rukama podle těla. Je mladší než H125 z těchto důvodů: Kostra č. 125 měla dvě bronzové záušnice nestejně velikosti, byla položena v rakvi dříve do hrobu a je také o 2 cm hlouběji nežli kostra č. 124. Kostra č. 124 leží na prkně nad rakví č. 125, prkno přiléhá těsně nad zmíněnou rakev. Kdyby byl hrob 124 starší, muselo by se při hloubení jámy č. 125 poškodit toto prkno. Lebka kostry č. 124 je pod kostrou č. 132 ve hloubce 7 cm. Kostra č. 124 má kolena zdvižená nahoru a přivázaná ve výši loktů k tělu. Levá noha rozdrcena. Lebka kostry leží nad pávní kostry č. 124 /pozdější hrob/. Kolení jablko pravé nohy kostry 124 je na třetím žebru pravé strany, jablko levé nohy zase v té samé výši co pravá a kus stehenní kosti je na hořených obra-telech. Kostra byla položena na prkně dlouhém 90 cm, širokém 40 cm. Ve výši pánve v místech, kde měla být levá pánevní kost, tato kost chybí, neboť byla odstraněna dětským pohřbem, jehož lebka leží v těch místech. Stopa, pata a prsty pravé nohy kostry č. 124 jsou dobře znatelné v pravé pánevní kosti, což svědčí o posmrtném svázání mrtvol. Odkryta byla jen dolní čelist kostry, lebka její je ještě pod kostrou č. 132 ve hloubce 4 cm pod ní. Hrob je v tom terénu, ve kterém jsou uhlíky, popel, avšak hrob již leží na povrchu rostlého terénu, jakoby na břehu jámy a žároviště. Při hloubení jámy pro kostru č. 124 byla poškozena jižní stěna rakve kostry č. 125 u lokte. Dva kameny opukové po pravé straně kostry jako kamenné obložení jsou těsně u prkna. Dal jsem zde stratigrafický popis uložení kostry se zřetelem k obyčejí z doby knížecí, svazovati kostry nohama nahoru. Jednalo se o to, jak je tento zvyk starý. Poprvé bylo zjištěno, že tento zvyk se udržuje ve slovanské době a právě zde byl relativně zachycen, neboť při dalším zkoumání skrčené kostry č. 124 se zřetelem ke kostře č. 125 byla nalezena pod prknem, na kterém ležela kostra č. 124 malá záušnice, stříbrem plátovaná, u níž chybí – byla ulomena – esovitá klička. Tento nález je velmi důležitý pro relativní datování skrčeného hrobu. Tento hrob právě na základě nalezených záušnic patří konci 10. stol., nebo plněmu 11. stol. Bylo však o něm psáno na místě jiném. – Památky archeologické...–

Nálezy – zásyp (?):

1. esovitá záušnice; Ø 19 × 18 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 4 mm; esovité ukončení odlomeno; materiál: bronz; př. č. 12797, i. č. 1107 (II, 3.1, obr. 20).

Komentář: K H124 není v př. seznamu evidován žádný nález, při revizi byla jako záušnice příslušící k tomuto hrobu identifikována záušnice evidovaná pod př. č. 12797 (viz ale také komentář u H131).

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 125

LOK.: sektor 4-42

FT: č. neg. 73177

Kostra, dlouhá 153 cm, v zachované rakvi s víkem bez dna s rukama podle těla a s levou nohou přikrčenou v koleně. Rakev, vysoká 12 cm, dlouhá 180 cm, je bez kamenného obložení, jen za hlavou je opukový kámen, vzdálený od lebky 22 cm, ale těsně u západního konce rakve; kámen je dlouhý 20 cm a silný 4 cm. Víko je dobře vidět pod kostrou č. 130. Hrobová jáma je hloubena 10 cm do rostlého terénu. Lebka později pohřbené kostry č. 123 ležela na kolenou kostry č. 125. Blízko hrobu č. 124 ležela kostra č. 167 a mezi nimi velká jáma – žároviště, hlína promíchaná uhlíky. U kostry č. 125 nalezeny 2 esovité záušnice ze silného bronzového drátu, nestejně velikosti. Jedna záušnice nalezena na levé straně dolní čelisti, druhá nalezena přilepená na obratli pod epistrofem.

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; Ø 24 × 26 mm, síla drátu 4 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: Ag plát.; př. č. 12795, i. č. 1106 (II, 3.1, obr. 20);
2. esovitá záušnice; Ø 25,5 × 28 mm, síla drátu 4 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: Ag plát.; analýza: č. měření 13038-9; př. č. 12795, i. č. 1106 (II, 3.1, obr. 20).

Komentář: Stratigrafický údaj o pozici H125 vůči H123 je v rozporu s údajem v popisu H123. Na fotu č. neg. 73177 se H123 jeví jako porušený H125.

Datace: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 126-S, H1024-S, H1025-S

LOK.: sektor 4-42

Tři samotné lebky po pravé straně hrobu č. 123. U lebek jsou také volně ležící kosti a obratle, pocházející z poškozeného hrobu.

Nálezy: –

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 127

LOK.: sektor 4-422

FT: č. neg. 73163

Kostra patrně popraveného muže bez rakve a kamenného obložení, dlouhá 162 cm bez levé ruky – levá část poškozená – s pravou rukou složenou na prsou. Hrob velmi blízko pod terénem hřbitova a jáma ve hřbitovní navážce. Orientace: Z–V. Na plánu jsou patrně asi zakresleny z této nohy kostry. Všechny na tomto místě hřbitova popsané kostry byly pod kostrou č. 127, jež ležela přes ně.

Nálezy: –

Komentář: Tento údaj o stratigrafii přejímán. Odpovídá situaci na fotografii č. neg. 73163 – nelze ale přesně stanovit, které všechny hroby byly tímto hrobem porušeny. Foto dokumentuje však ještě v těsném západním sousedství výše uložený hrob H133. Výškový rozdíl mezi hroby uloženými v tomto prostoru je značný, může být několik desítek centimetrů a blížít se i 100 cm (srov. pozici H129 na neg. 73177).

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 128

LOK.: sektor 4-422

FT: č. neg. 73219

Dětská kostra, dlouhá 80 cm, s lebkou úplně rozdrčenou a kostmi sotva znatelnými, v rakvi dlouhé 92 cm a široké 35 cm. Hrobová jáma má dno na povrchu rostlého terénu, mlodary žádné. Pod pánví kostry č. 127 ve hloubce 8 cm je lebka kostry č. 128.

Nálezy: –

Komentář: Hrob, jehož pozůstatky byly identifikovány na fotu č. neg. 73219, leží přibližně ve stejné úrovni jako H125 a H123. Tomu odpovídá relativní údaj o pozici kostry 24 cm nad H135, který je v rozporu s údajem uložení lebky H128 pouhých 8 cm pod H127. V rkp. A.1 tento údaj obsažen není, udáván je výškový rozdíl 53 cm mezi H127 a H167.

Datace: středověk?

PHYLN – HROB 129, 129a-H1022, H1023-I-S

LOK.: sektor 4-422

FT: č. neg. 73177, 73322

Nad lebkou č. 130 ve výši 7 cm, jistě hrobovou jamou č. 130 poškozená část kostry č. 129a (H1022) bez lebky a nohou s pávní jen se 8mi zachovanými obratli a žebry. Těsně vedle nedbale do hrobu uložená, patrně popravenému patřící kostra dospělého muže č. 129, z níž se zachovaly jen lebka a část kosti ramenní odhozené od těla. Nad lebkou č. 132 ve výši 17 cm a úrovni obratlů kostry č. 129 je samostatná rozdrčená dětská lebka (H1023). Obě kostry 129 a 129a bez rakve. Orientace: Z-V. V zásypu hrobové jámy nalezeno kus dna a profilovaný okraj nádoby, které lze zařadit do 13. stol.

Nálezy – zásyp:

keramika (8 ks) – středohradištní (1 ks), mladohradištní 2; př. č. 12796 (II, 3.1, obr. 20).

Komentář: Protože jak foto, tak skici dokumentují jen torzo hrobu, lze nejspíše hrob 129 považovat za starší než H132 i H124. Takový vztah zřejmě zachycuje i skica (II, 1.3, obr. 17), přestože se číslo Hs objevuje duplicitně.

Datec: středověk? Keramika – zásyp: mladohradištní 2.

PHYLN – HROB 130

LOK.: sektor 4-422

FT: č. neg. 73177

Ve výši 14 cm nad lebkou kostry č. 125, a těsně na sever od kostry č. 132 část dětské kostry, z níž se zachovala jen lebka a část pravého ramene – zbytek kostry odstraněn patrně dělníky -. Orientace: Z-V. Na plánu není zakreslena proto, že by překryla kostru č. 125. Byla v místech naneseného čísla.

Nálezy: –

Komentář: Na fotografii č. neg. 73177 je viditelný relikt kostry vzrostlého jedince. Z foto však stáří pohřbeného nelze jednoznačně posoudit. Nelze rozhodnout, zda hrob byl porušen H125 (viz nejednoznačný údaj o porušení kostry dělníky), či zda kostra spočívala v jeho nadloží, jak uvádí popis. Skica znázorňuje hroby vedle sebe, H130 jako dětský.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 131

LOK.: sektor 4-42

Úplně porušená kostra, na místě zůstala jen lebka a na ní záušnice. Od této lebky na západ jsou položeny porušené lidské kosti, jež s lebkou nesouvisí, uložené ve stejné ploše z jiných hrobů.

Nálezy: –

Komentář: Nelze ověřit. Chybí originální popis hrobu (přitom v číselné řadě Hs chybí číslo 248, které by posloupnosti odkryvu odpovídalo). Situaci hrobu zachycuje plán pohřebiště. Terénní skica z prvotní fáze odkryvu eviduje v daném místě skrumáž kostí při čísle 251, užitým posléze pro H124 (II, 1.3, obr. 16). Na skice z následné fáze odkryvu (9. 9. 1935) je číslem 251 označen (opravou původního čísla přepsáním) již pouze hrob 124 (Hs251– II, 1.3, obr. 17). V místě pánve H124 ležela dle textu NZ (viz popis H124) dětská lebka, která může náležet H131. Záušnice evidovaná př. seznamem pod př. č. 12797 odpovídá popisu nezvěstného nálezu u H124.

Datec: raný středověk – mladohradištní. Vzhledem k předpokládané výbavě.

PHYLN – HROB 132

LOK.: sektor 4-422

FT: č. neg. 73177, 73322, 73348

Zbytek rozdrčené kostry popraveného, ledabyle do jámy bez rakve hozeného, dlouhý 59 cm, nalezený ve výši 4 cm nad kostrou č. 129 (chybně, dle fotodokumentace lze vztáhnout k H124). Zachovala se jen lebka, žebra a kusy ramenních kostí, pánev a nohy byly odstraněny, ne však kostrou č. 129 (H124), která je starší a je uložena pod kostrou č. 132. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Protože jak foto, tak skici dokumentují jen torzo hrobu, lze nejspíše hrob považovat za starší než H124.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 133

LOK.: sektor 4-244

FT: č. neg. 73443, 73163

Nad kostrou č. 134 ležící kostra muže [rpk. A.1: Kostra orient. Z–V. Muž (?) žena (škrtnuto) podle kostí a pánve bez rakve a obložení kamenného hozena do hrobu... Lebka vzdálena od kanálku kanalizačního 70 cm.] dlouhá 160 cm, bez rakve a kamenného obložení, hozená do hrobu těsně pod povrchem terénu románského hřbitova, s rukama v loktech nakrčenými a s dlaněmi podle pánve. Orientace: Z–V, více k SZ. Kostra měla na krku stříbrnou malou žengli, podobně na druhém žebře od spoda na levé straně byla nalezena žengle. Stopy měděnky jsou viditelné na zadní části lebky, na pravé klíční kosti.

Nálezy: –

Komentář: Předměty v př. seznamu neevidovány, popis odpovídá rkp. popisu Hs148 = Hn133.

Datec: vrcholný středověk 2 – raný novověk, časově zařazení na základě popisu předmětů a popisu nálezové situace I. Borkovským.

PHYLN – HROB 134 (H134_H1129-I)

LOK.: sektor 4-24

Opukovými kameny obložená kostra ženy, dlouhá 160 cm s rozdrčenou lebkou v rakvi se dnem a víkem dobře zachované, délky 193 cm, šířky 42 cm, u nohou 35 cm a výšky 15 cm. Je ve hloubce 53 cm přímo pod kostrou popraveného č. 133. Žena zemřela při porodu, neboť v pánvi kostry, na pravé straně břicha, nalezeny lebka, žebírka a nožičky novorozence (H1129). Orientace: Z–V. Hrobová jáma má dno v rostlém terénu 12 cm hluboko a byla hloubena na místě staršího hrobu, z kterého kosti a obratle jsou uloženy u levého boku rakve za kamenným obložением. Po obou stranách lebky u spánkové kosti nalezeny dvě silné stříbrem plátované záušnice. Esovitě kličky se nacházejí na konci kroužku, na jedné záušnici ulomená klička v hrobě nalezena nebyla.

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice s dvojitým esovitým ukončením; Ø 27 × 29,5 mm, síla drátu 5 mm, šířka es. kličky 5 mm; materiál: Ag plát.; př. č. 12799, i. č. 1108 (II, 3.1, obr. 21);
2. esovitá záušnice s dvojitým esovitým ukončením; Ø 27 × 28 mm, síla drátu 5 mm, šířka es. kličky 5 mm; materiál: Ag plát.; analýza: č. měření 13018–20; př. č. 12795, i. č. 1106 (II, 3.1, obr. 21).

Komentář: Údaj o starším hrobě nelze ověřit, ostatky mohou příslušet k některému z okolních hrobů. Nové evidenční číslo tedy dodáno v tomto případě nebylo. Informace o jeho existenci je však evidována v databázi, neboť indikuje další z několika málo případů porušení staršího hrobu hrobem s mladohradištní výbavou.

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 135

LOK.: sektor 4-422

FT: č. neg. 73177, 73219

Kameny obložená kostra ženy, dlouhá 164 cm, v rakvi dlouhé 197 cm s rukama nataženými podle těla a s porušenou – rozdrčenou – lebku. Kameny u chodidla, po jednom u nohou a pravého ramene. I za hlavou byl kámen, který byl patrně odstraněn při hloubení jámy pro hrob. Hrobová jáma vyhloubena v rostlém terénu do hloubky 29 cm. Orientace: Z–V. Na této kostře ležela ve výši 4 cm v rakvi kostra č. 136. Hrob kostry č. 135 je starší než hrob kostry č. 128, která je ve výši 24 cm levou stojí stranou přímo nad pravou rukou kostry č. 135. Po obou stranách lebky byly nalezeny dvě silné, stříbrem plátované záušnice, prostřední velikosti. Jejich rozměry ...

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; Ø 26 × 28 mm, síla drátu 4 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: Ag plát.; př. č. 12800, i. č. 1109 (II, 3.1, obr. 27);
2. esovitá záušnice; Ø 26,5 × 27,5 mm, síla drátu 4 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: Ag plát.; př. č. 12800, i. č. 1109 (II, 3.1, obr. 27).

Komentář: Hrob H136 byl odkryt dříve a podle fotografie č. neg. 73163 byl zčásti odkopán. Může být i porušen H135, je tak otázkou, zda údaje o stratigrafii odpovídají. Srov. komentář u H136 s komentářem u H275 (= Hs226_2). Hs226 je na skicích duplicitní. H135 = Hs226_1.

Datace: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 136

LOK.: sektor 4-422

FT: č. neg. 73163

Nad kostrou č. 135 leží asi kostra ženy, dlouhá 143 cm, v rakvi široké 47 cm, s nataženými rukama podle těla, s poškozenými chodidly a s celou svojí levou stranou – jež byla patrně odkopána –. Za rakví u lebky je kámen. Je zajímavé, že v místech, kde tento kámen leží, je navršena hromádka jílu a břidlicových kamenů a do toho je špičkou vložen opukový kámen, dlouhý 24 cm, silný 6 cm a vysoký 12 cm. Kostra leží v jámě hloubené 5 cm do rostlého terénu.

Nálezy: –

Komentář: V popise se objevují nejasnosti, v originálních záznamech jsou dvě verze, v nichž je v obou zmiňován prostorový vztah k Hs169 (= Hn140), od níž má být Hn136 vzdálen 72 cm k jihovýchodu, a rovněž k Hn126 (Hs186), od něhož má být hrobová jáma vzdálená 27 cm k severu. Druhý údaj by mohl dle skici z mladší fáze odkryvu odpovídat situaci Hn127 (Hs180 přepisem z 186?). Údaj o prostorovém vztahu k Hn135 je dodatečný. Foto č. neg. 73163 i skica č. 3 odpovídá popsané nálezové situaci.

Datace: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H135.

PHYLN – HROB 137

LOK.: sektor 6-13

FT: č. neg. 73163

Zachována jen horní část kostry, dlouhá 73 cm, patříci popravenému jedinci, bez rakve s pravou rukou odhozenou od těla a málo v lokti ohnutou a s levou rukou podle těla. Orientace: Z–V. Kostra leží ve výši 5 cm nad kostrou č. 138 a je mladší.

Nálezy: –

Komentář: Oblast s omyly v původní dokumentaci (viz komentář k H138). Foto původně na základě údajů o vztahu k H138 a nesprávného umístění tohoto hrobu na původním plánu chybně označeno (II, 1.2, foto 100) a tento omyl identifikován až v závěrečné fázi revize (srov. II, 1.2, foto 93).

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 138

LOK.: sektor 4-24

FT: č. neg. 73163

Natažená kostra ženy, dlouhá 151 cm v rakvi bez dna, dlouhé 167 cm a široké 42 cm s rozdrčenou lebkou, s rukama podle těla a s levou nohou pod pravou rukou kostry č. 137 ve hloubce 5 cm. U levého ramene za rakví nachází se opukový kámen dlouhý 48 cm a silný 15 cm. Orientace: Z–V. Po obou stranách lebky nalezeny dvě záušnice /jaké/ [rkp. A.2b: bronzové, větší nežli malý průměr] a nad kostrou ve výši 3 cm nad prsy hliněný kulatý přeslen bez ozdoby.

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; Ø 20 × 23 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 4,5 mm; materiál: měď s příměsí zinku a cínu – D4; analýza: č. měření 13070–1; př. č. 12801, i. č. 1110 (II, 3.1, obr. 21);
2. esovitá záušnice; Ø 21 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 3 mm; materiál: měď s příměsí zinku a cínu – D5; analýza: č. měření 13076–7; př. č. 12801, i. č. 1110 (II, 3.1, obr. 21).

Nálezy – zásyp:

3. keramický přeslen soudkovitého tvaru; Ø 27 mm, výška 19 mm; př. č. 12802, i. č. 1111 (II, 3.1, obr. 21).

Komentář: Oblast s omyly v původní dokumentaci. Na originálním plánu hrob chybně umístěn, leží nejspíše západně H137 a H139 (srov. II, 1.3, obr. 15). Foto původně chybně identifikováno (II, 1.2, foto 100), dodatečná oprava až v závěrečné fázi revize (II, 1.2, foto 93).

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 139

LOK.: sektor 4-24

FT: č. neg. 73163

Dobře zachovaná kostra muže, dlouhá 151 cm, v rakvi [rkp. A.2a: dobře zachované] dlouhé 165 cm a široké 48 cm, s levou rukou podle těla a s pravým předloktím na pánvi. Ve výši pánve po pravé straně rakve jsou dva opukové kameny, silné 7–8 cm a dlouhé 22 a 22 cm. Lebka přiléhá k rakvi kostry č. 143. Dno hrobové jámy v navázce nad rostlým terénem [rkp. A.2a: škrtnuto]. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Skica – výřez z II, 1.3, obr. 15, v prostorových vztazích v okolí nesrovnalosti – viz H137.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 140

LOK.: sektor 4-24

FT: č. neg. 73416

Těsně po pravé straně kostry č. 139 v jámě vyhloubené o 14 cm níže kostra dospělé osoby dlouhá 163 cm v rakvi bez dna, dlouhé 180 cm, široké u nohy 39 cm, u ramen 45 cm, s rozdrčenou lebkou a s rukama nataženými podle těla. Hrob kostry č. 140 je starší než hrob k. č. 139, který leží výše o 14 cm nad levou stranou hrobu kostry č. 140. U levé strany lebky je opukový kámen 18 cm dlouhý a 6 cm silný, u zápěstí levé ruky za rakví je druhý podobný kámen [rkp. A.2a: opukový], dlouhý 20 cm a silný 5 cm. Orientace: hlavou Z–V.

Nálezy: –

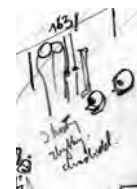
Komentář: Na fotografii č. neg. 73416 je viditelná deformace páteře, která není textem zmíněna. Skica – výřez z II, 1.3, obr. 15, v prostoru nesrovnalosti v dokumentaci, viz H137.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 141, H1026, H1028

LOK.: sektor 4-24

FT: č. neg. 73416

Představuje tři rozrušené hroby pohromadě [rkp. A.2a: nahromadě]. U pánve tyto tři hroby jsou prokopány jamou, ve které byly střepy z 16.–17. stol. Tyto hroby byly pode dnem kamenného kanálku ve hloubce 56 cm; je to povrch hrobu č. 140, od kterého tyto tři kostry leží směrem jižním. Jsou rozloženy takto: dvě kostry vespod, krajní severní byla v rakvi, na ní nohy druhé kostry (H1026) bez rakve [rkp. A.2a: těsně vedle kostry s rakví na jih je kostra třetí bez rakve]. Zbytky pánve a dvě lebky jsou rozházeny na severní části hrobů. Plocha těchto pohřbů měří 143 cm na délku a 80 cm na šířku. Orientace všech: přesně Z–V. Dvě kostry bez rakve (H1026 a H1028) jsou mladší; jde asi o popravené osoby. U prokopaného kanálku nad pohřby č. 141 /kanálek prokopán asi hroby popravených/, byly nalezeny střepy s hnědou polevou uvnitř a kusy kachlíků se zelenou polevou; patří časově 15.–16. stol. [rkp. A.2b: 16. stol.].

Nálezy: –

Komentář: H157 dle fotografie č. neg. 73416 nezasahuje do prostoru hrobů, jak je znázorněno plánem. Rovněž pozice vůči H140 se na plánu liší. Vztah hrobů a H157 nelze stanovit, H141 poškozen mladším zásahem.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 142

LOK.: sektor 6-11, 13

Kostra popraveného muže pod kamenným kanálkem, dlouhá 155 cm s rukama ohnutými v loktech ven – patrně byly svázaný –, lokte výše nežli tělo, ledabyle a nepietně hozená do jámy vyhloubené na povrchu rostlého terénu. Orientace: hlavou k západu, nohama k východu.

Nálezy: –

Komentář: Skica – výřez z II, 1.3, obr. 15. Obr. 16 tamtéž zachycuje vzhledem k pozici hrobu zřejmě torzo téže kostry.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 143

LOK.: sektor 4-24

FT: č. neg. 73416

60 cm hluboko pod kamenným kanálkem, 1 m dlouhá dětská kostra v dřevěné rakvi, dlouhé 117 cm a široké 27 cm, leží na dně jámy nalézající se na povrchu rostlého terénu, její nohy a hlavně rakev přiléhají k lebce kostry č. 132 (chybně, H139), což dokazuje, že dětský hrob je mladší. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Stratigrafii nelze ověřit. Skica – výřez z II, 1.3, obr. 15. Nesrovnalosti v dokumentaci v okolí hrobu.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 144

LOK.: sektor 4-224

FT: č. neg. 73217, 73222

Natažená kostra muže v rakvi, dlouhé 195 cm, široké u lebky 37 cm, u noh 35 cm a vysoké 18 (19) cm, s rukama podle těla. Celá rakev – prkenná bedna s víkem – je zachovaná a její východní část – u noh – přiléhá těsně k lebce hrobu č. 143. Leží v jámě vyhloubené 23 cm hluboko v rostlém terénu. Pohřeb je pozdější nežli č. 143. Na levé straně lebky v rakvi a u pravého kolene za rakví je po jednom opukovém kameni, z nich první má rozměry: 21 × 8 cm a druhý 12 × 8 cm. Orientace: Z–V. V zásypu hrobu nalezeny dvě záušnice ze staršího hrobu, který byl poškozen hrobem č. 144.

Nálezy: –

Komentář: Záušnice v přírůstkovém seznamu neevidovány. Pravděpodobná je záměna se záušnicemi uvedenými u H145. Případný starší hrob není v dokumentaci hrobu 144 na rozdíl od H145 evidován. Údaj o záušnicích obsahuje pro hrob 144 na rozdíl od hrobu 145 i rkp. A.1.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 145

LOK.: sektor 4-224

FT: č. neg. 73217, 73222

Nad kostrou č. 146 ležící, do jámy ledabylo hrozená kostra popraveného muže bez lebky dlouhá 148 cm – lebka byla nalezena u noh kostry č. 147, která byla přímo nad kostrou ve výši 15 cm – bez rakve a kamenného obložení s kostmi velmi dobře zachovanými, s pravou nohou odhroženou a v kolenně sehnutou, s rukama svázanými a složenými na pánvi, leží v hrobové jámě, vykopané 15 cm hluboko v rostlém terénu. Orientace: hlavou Z–V. V hrobovém zásypu byly nalezeny 20 cm nad kostrou 2 volně ležící esovitě záušnice z tenkého tepaného [rkp. A.2a: tvarovaného] drátu.

Nálezy – zásyp:

1. esovitá záušnice; Ø 19 × 20 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12804, i. č. 1112 (II, 3.1, obr. 21);
2. esovitá záušnice; Ø 19 × 20 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 5 mm; materiál: bronz; př. č. 12804, i. č. 1112 (II, 3.1, obr. 21).

Komentář: Záušnice viz komentář u H144. Kostru nelze jednoznačně označit za pohozenou, ruce jsou v klíně, není jasné, zda svázané. Konstatovat lze nepečlivé, zřejmě ne zcela pietní uložení. Dle skici není v superpozici s H146.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 146

LOK.: sektor 4-22

156 cm dlouhá kostra ženy s kostmi silně porušenými – od vyloupení [rkp. A.2a: vyloupení?] hrobu nebo snad tlakem země –, zoláště u nohou, a s lebkou obrácenou obličejem k severu. Hrobová jáma je vykopána 31 cm hluboko v rostlém terénu, na místě rakve byla dána na mrtvolu dvě prkna, obložená kameny; prkna hrozena na povrchu a na lebce kostry jsou dlouhá 172 cm a široká 20 cm. Hrob od kamene za hlavou ke kameni u nohou je dlouhý 178 cm a široký 47 cm a je asi současný s hrobem č. 144 a 151, poněvadž rozložení hrobů je ve stejné řadě a výši. Střepy v zásypu hrobu, okraje a střepy zdobené vlnovkou [rkp. A.2b: zdobené vlnovkou (4 zuby) 11. stol., vrypy vodorovnými a širokou čarou, okraj jeden 12. stol. černošedé, okraj namodralý] lze zařadit do 10. a 11. stol.

Nálezy – zásyp:

keramika (15 ks) – středohradištní – mladohradištní 1; př. č. 12887 (II, 3.1, obr. 21).

Komentář: Dle popisu a plánu by H146 měl být starší než H145, na skice (II, 1.3, obr. 15) hroby nejsou v kontaktu. Dle další skici (obr. 17), kde orientace H145 výrazně vybočuje z převládajícího směru hrobů, je superpozice obou hrobů pravděpodobná. Na plánu znázorněno v dolní části hrobu 145 torzo kamenné desky, které není v textu žádného z hrobů zmíněno a neprojevuje se ani jinde.

Datec: raný středověk? Keramika – zásyp: mladohradištní 1.

PHYLN – HROB 147

LOK.: sektor 4-22, 24

FT: č. neg. 73416, 73471

135 cm dlouhá kostra mladistvé, popravené ženy bez rakve a kamenného obložení, pohřbené ledabyly a hozené do jámy, s pravou rukou ohnutou v lokti a položenou na břicho a s levou rukou podle těla. Orientace: hlavou JZ, nohy 170° na SV. Má u pat vespod jinou lebku, patřící kostře popraveného č. 237 (Hs, = H145).

Nálezy: –

Komentář: Foto není dobře čitelné, obě ruce na břicho?

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 148

LOK.: sektor 6-11

FT: č. neg. 73471

Bez lebky 114 cm dlouhá kostra – horní část její společně s lebkou není prozkoumána proto, že kostra leží ve stěně na konci zkoumané plochy – v rakvi bez dna, ale přikryté prknem s prkny dobře zachovanými v její odkryté části dlouhé 142 cm, široké 37 a 0,5 cm a vysoké 23–25 cm. Kostra je po levé straně rakve obložena 2ma kameny /u ramen a pánve/, rovněž i u noh je opukový kámen, dlouhý 41 cm a silný 8,5 cm. Opukové kameny po levé straně pánve jsou těsně u rakve, jeden, u ramen, je dlouhý 21 cm a silný 8 cm, druhý, u pánve, je dlouhý 17 cm a silný 9 cm. Kostra je 140 cm pod terénem z 18. stol. [rkp. A.2a: 17. stol.]. Orientace: Z–V. V zásypu hrobu byly nalezeny střepy z 12. a 15. stol. a dále bronzový prstýnek bez kamínku [rkp. A.2b: ...který chybí, z tenkého drátu přímo nad kostrou č. 148 ve výši 20 cm] a to pod cestou z 16. stol.

Nálezy – zásyp:

1. prstýnek z drátu s tepaným ornamentem, konce roztepány, očko či terčík chybí; Ø 18 mm, šířka drátu 2 mm; materiál: bronz; př. č. 12805, i. č. 1113 (II, 3.1, obr. 21);

keramika (14 ks) – středohradištní, mladohradištní 1, mladohradištní 1–2, vrcholný středověk 1, vrcholný středověk 2 (5 ks) – raný novověk (1 ks) – redukčně pálená keramika; př. č. 12888 (II, 3.1, obr. 21).

Datec: vrcholný středověk 2.

PHYLN – HROB 149

LOK.: sektor 6-11

FT: č. neg. 73471

150 cm dlouhá, do hrobové jámy 15 cm hluboko v rostlém terénu vykopané a nerovného dna, nepietně hozená kostra popraveného muže bez rakve; nohy jsou výše než lebka, pravá ruka je odhozena od těla, levá je rovně podle těla natažena. Orientace: Z 80° [rkp. A.2a: nohy k jihovýchodu]. Hrobová jáma je vykopána pod terénem ze 17. stol. ve hloubce 135 cm; terén tento hrobovou jamou není poškozen a proto také kostra je starší. Pod povrchem tohoto terénu, ve hloubce 25 cm, je cesta ušlapána a vydlážděná kamínky. Je starší nežli ze 17. stol. Je to pravděpodobně terén a niveau hřbitova možná ze 14.–15. stol., který rovněž není hrobovou jamou č. 149 poškozen. Z toho, že terén, o němž lze mít za to, že pochází ze stol. 14.–15., není poškozen, lze usuzovati, že kostra č. 149 pochází z 13. stol. [rkp. A.2a: 16. stol.]. Tím by mohlo být dále dokázáno, že se na tomto místě popravovalo již ve 13. stol.

Nálezy: –

Komentář: Hrob je situován o několik málo centimetrů níže než H148, jehož zásyp obsahuje keramiku vrcholného středověku 2. Původ ve starším období nelze prokázat.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 150

LOK.: sektor 4-224

FT: č. neg. 73416

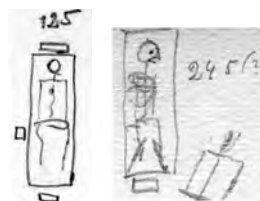
90 cm dlouhá dětská kostra v rakvi bez dna, dlouhé 115 cm a široké 35 cm, s rukama podle těla. Za lebku jeden a u nohou dva menší kameny.

Orientace: Z–V. Předměty žádné.

Nálezy: –

Komentář: Skica s Hs125 zachycuje jedince dospělého věku (*II*, 1.3, *obr.* 15; k Hs245? viz komentář u H154).

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 151, H1031-I-S

LOK.: sektor 4-22

FT: č. neg. 73223

167 cm dlouhá, v horní části těla porušená – jakoby dříve byla přehrabána – kostra ženy s rukama podle těla, položená do 198 cm dlouhé, 44 cm široké a 19 cm vysoké rakve, obložené opukovými kameny, z nichž jeden je bílý pískovec. Lebka obrácena obličejem k severu. Hrobová do 25 cm vyhloubená jáma v rostlém terénu, 202 cm dlouhá, byla kopána v místech staršího hrobu a to proto, že za lebku jsou uloženy u kamene dětské kosti a to nohy a lebka volně ležící (H1031). Kámen od lebky je vzdálen 8 cm. Mezi kostrou č. 146 a 151 je položena kostra č. 150, která je pozdější kostry z hrobu č. 151 a to proto, že kamenné obložení po levé straně posléze uvedené kostry bylo odstraněno hrobovou jamou č. 150. Přes hroby koster č. 151 a 153 byla položena kostra popraveného č. 152. Kostra č. 151 je pozdější než dětská kostra č. 153 proto, že kamenné obložení kostry č. 151 je kladeno na povrch levé strany žeber kostry č. 153. V hrobovém zásypu 8 cm nad kostrou č. 151 nalezen kus bronzové záušnice, jež pochází pravděpodobně z poškozeného dětského hrobu (H1031).

Nálezy – zásyp:

1. esovitá záušnice; Ø 19 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 4 mm; esovité ukončení částečně odlomeno; materiál: měď s příměsí zinku a cínu – D4; analýza: č. měření 13068–9; př. č. 12813, i. č. 1115 (*II*, 3.1, *obr.* 21).

Komentář: Stratigrafickou pozici H150 nelze z foto ověřit, lebka v zásypu hrobu náleží jinému jedinci (H1031) nežli H153.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 152

LOK.: sektor 4-22

FT: č. neg. 73167, 73416, 73471

155 cm dlouhá kostra popraveného muže [rkp. A.2a: bez rakve] s rukama ohnutými v loktech – lokte ven – podle těla a s prsty u pánve. Holenní kost pravé nohy je 17 cm výše než lebka kostry č. 150. *Orientace:* hlavou k JV 240°, nohy SZ 60°.

Nálezy: –

Komentář: Kostra pohřbena patrně bez rakve – rozvolněné končetiny, nepřírozené uložení.

Lebka se jeví jako výše uložená (*II*, 1.2, *foto* 100; srov. polohu H157). Hrob ve vícečetné superpozici. Mladší pohřební horizont.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 153

LOK.: sektor 4-22

FT: č. neg. 73223

89 cm dlouhá dětská kostra, časově starší než kostra č. 151, neboť žebra levé strany kostry přiléhají těsně ke kamennému obložení kostry č. 151 a levá ruka je těmito kameny odstraněna. Kostra č. 153 je nad kostrou č. 151 o 24 cm výše, tj. na povrchu kamenného obložení. Rakev zjištěna nebyla, levá ruka chybí, prokopána hrobem č. 151. Kostra leží v jámě vykopané na povrchu rostlého terénu, u nohou má opukový kámen 23 cm dlouhý, 22 cm vysoký a 7 cm silný, který je vzdálen od pat 17 cm. Další kameny zjištěny nebyly. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Komentář: Záušnice ze zásypu H151 lze teoreticky spojit i s tímto hrobem. Spodní úroveň pohřbívání.

Datec: středověk – mladohradištní? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 154, H1029-S, H1030-S

LOK.: sektor 4-22

Podobně jako u koster č. 151 a 146 porušená a přehrabovaná, 154 cm dlouhá kostra asi ženy (ve) 187 cm dlouhé a 40 cm široké a 25 cm vysoké rakvi obložené kameny – dno rakve není vůbec zjištělné, rakev snad přikryta jen prknem na povrchu –. Kostra je uložena v jámě vykopané 35 cm hluboko v rostlém terénu, na místě staršího hrobu; zbytky starší kostry – lebka a stehenní kost – jsou společně s lebkou položeny po levé straně kamenného obložení za lebku (H1029). U holenní kosti levé nohy kostry č. 154 u kamenného obložení jsou zbytky druhé lebky, rovněž staršího původu (H1030). Orientace: Z-V. Kostra č. 154 je ve stejné řadě s kostrou č. 151 a je s ní asi současná; kámen u hlavy kostry č. 151 je vzdálen od kamene u noh kostry č. 154 15 cm a dělí je pouze hlína.

Nálezy: –

Komentář: Severně od H154 zachycuje skica (II, 1.3, obr. 17) hrob s označením Hs245?, Hs245 je zde duplicitní (Hs245-H160), tedy evidentně chybné. Hrob v této pozici není jinými typy dokumentace doložen, jeho existenci tedy nedokážeme ověřit, nové číslo nebylo dodáno. Vzhledem k umístění hrobu v blízkosti H151 může jít o vyobrazení H150.

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici nad staršími hroby.

PHYLN – HROB 155

LOK.: sektor 4-22

FT: č. neg. 73167, 73416

146 cm dlouhá kostra muže s rukama podle těla v dobře zachované rakvi, dlouhé 172 cm, široké 37 cm, obložené opukovými kameny – dva kameny ve výši holenní kosti, dva kameny po obou stranách lebky a 2 kameny po stranách hrudního koše a dva kameny za lebku v síle 5–10 cm a délky 18–20 cm –. Spolu s těmito kameny je hrob 55 cm široký. Orientace: Z-V [rkp. A.2a: Z 115°, V 280°]. V hrobovém zásypu nalezen malý střípek asi z 11.–12. stol.

Nálezy – zásyp:

keramika – hradištní (1 ks); př. č. 12814 (obr. –).

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 156

LOK.: sektor 4-22

FT: č. neg. 73416

138 cm dlouhá kostra ženy v rakvi se dnem dlouhé 173 cm a široké 54 cm. 31 cm nad kostrou hrobová jáma přikryta pískovcovou světlehnědou deskou, délky 179 cm, síly 15 cm a šířky 71 cm. Za hlavou těsně u stěny rakve opuková kamenná destička, dlouhá 18 cm a silná 3 cm; po obou stranách kolenních kostí rovněž opukové kameny, podobně jako po levé straně lebky opukový kámen, dlouhý 20 cm a silný 5 cm. Orientace: Z–V. Střepy v zásypu hrobu jsou z 11. stol., v okolí hrobu z 11., 13. a 16. stol. Pod hrdlem na obratli nalezena přilepená bronzová esovitá záušnice stříbrem plátovaná.

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; \varnothing 25 × 27 mm, síla drátu 4,5 mm, šířka es. kličky 5 mm; materiál: Ag plát., stopy Au; analýza: č. měření 13044–6; na záušnici identifikovány zbytky textilu plátňové vazby (analýza Březinová 2003); př. č. 12815, i. č. 1116 (II, 3.1, obr. 22).

Nálezy – zásyp:

2. hřebík (ohnutý); síla 3 mm, délka 6 mm, Fe drť (prošlo povodní 2002); materiál: železo; př. č. 12816, i. č. 1117 (obr. –); keramika (36 ks) – středohradištní – mladohradištní 2; př. č. 12816 (II, 3.1, obr. 22).

Komentář: V př. seznamu je pod stejným př. č. jako keramika uveden železný hřebík, v nálezech dochována skoba a železná drť. Na skice z 9. 9. 1935 (II, 1.3, obr. 17) znázorněno na rozdíl od prezentovaného zobrazení poškození náhrobní desky.

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 157

LOK.: sektor 4-24

FT: č. neg. 73416, 73471

Do jámy na rostlém terénu nešetrně a ledabylye hozená, 42 cm pod dnem kamenného kanálu se nalézající, 165 cm dlouhá kostra popraveného muže bez rakve a kamenného obložení, s levou rukou podle těla, pravou ohnutou v předloktí, s prsty na pánvi a s nohama nakřčenýma směrem severovýchodním. Kostí v jámě jsou vlnovitě uloženy, neboť její dno jest nerovné. Orientace: hlavou k SZ, nohama k JV.

Nálezy: –

Komentář: Foto odpovídá popisu. Svrchní úroveň pohřbívání. Hrob v superpozici nad H158.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 158

LOK.: sektor 4-241, 242

FT: č. neg. 73210

Ve hloubce 54 cm od spodku kamenného kanálku kostra popravence bez rakve a kamenného obložení, z níž zachovány jen dolní končetiny, předloktí levé ruky a 6 obratlů na pánvi – lebka a hrudní koš byly odstraněny při hloubení jámy hrobové pro kostru č. 157. Hrobová jáma na povrchu rostlého terénu [rkp. A.2a: Ve vzdálenosti od noh kost. 158 směr východ v rovné čáře 73 cm je hrob 167 (lebka), která je níže 20 cm v popel. vrstvě.]. Orientace: Z–V. Střepy v zásypu hrobu č. 158, zdobené vlnicí a otisky hřebene, profilované okraje lze zařadit do 10.–11. stol. [rkp. A.2b: Střepy zdobené 4násobnou vlnovkou a otisk kolku 3násobnou vlnovkou, vodorovné čáry. 11.–12. stol.].

Nálezy – zásyp:

keramika (11 ks) – středohradištní – mladohradištní 2; př. č. 12818 (II, 3.1, obr. 22).

Datec: středověk? Keramika – zásyp: mladohradištní 2.

PHYLN – HROB 159

LOK.: sektor 4-241, 243

FT: č. neg. 73210, 73471

Ve výši 14 cm nad kostrou č. 160, 140 cm dlouhá, kostra ženy v rakvi bez dna přikryté prknem, široké 53 cm s nohama 51 cm hluboko pod kamenným kanálkem v jámě hloubené v rostlém terénu [rkp. A.2a: Vedle hrobu 158 jižně 25 cm je uložený hl. Z–V.]. V rakvi těsně za lebku opukový kámen, dlouhý 14 cm a silný 5 cm. Levá ruka je pod patou kostry č. 157 ve hloubce 5 cm. Orientace: hlavou k Z–V. U noh kostry, hlouběji však o 15 cm je záhlavní opukový kámen další kostry č. 166 – matky s dítětem.

Nálezy: –

Komentář: Hrob odkryt ve dvou fázích. Horní část trupu zachycuje neg. č. 73471 (II, 1.2, foto 101).

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 160

LOK.: sektor 4-241, 243

FT: č. neg. 73210

155 cm dlouhá kostra muže v rakvi bez dna, obložené kameny, dlouhé 175 cm, široké 44 cm a vysoké 13 cm. Leží v hrobové jámě vykopané 12 cm hluboko v rostlém terénu. Kamenné obložení je 6 cm nad hrobem č. 161, po levé straně bylo odstraněno při hloubení hrobové jámy pro kostru č. 159, po pravé straně u noh a za lebku kostry jsou opukové kameny zachované. Orientace: Z–V. Levá strana kostry je 14 cm pod pravou stranou hrobu č. 159, naproti tomu pravá strana a sice kamenné obložení leží o 6 cm výše než č. 161. Při hloubení hrobové jámy pro č. 160 přišlo se v tu dobu na lebku č. 161, která leží přímo pod loktem pravé ruky kostry č. 160, čímž se stalo, že lebka této kostry byla posunuta o něco jižněji, takže leží volně od obratle a obratle jsou pod loktem pravé ruky kostry č. 160. Hrob 160 je současný asi s hroby 158, 102, 154, 151, 146 a 144. V pravé ruce [rkp. A.2b: dlaní] mrtvého byl nalezen denárek Vratislava II. V zásypu hrobu nalezeny střepy [rkp. A.2b: 3] zdobené vlnicí [rkp. A.2b: pravidelně točeno], otisky hřebene a profilované okraje nádob, které lze zařadit do 11. stol.

Nálezy – výbava:

1. denár Vratislav II.; př. č. 12819, i. č. 1118 (II, 3.1, obr. 22).

Nálezy – zásyp:

keramika (6 ks) – středohradištní – mladohradištní 1; př. č. 12819, př. č. 12820 (II, 3.1, obr. 22).

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 161

LOK.: sektor 4-241, 243

FT: č. neg. 73210

157 cm dlouhá asi ženská kostra v rakvi dlouhé 178 cm, široké 40 cm a vysoké 9 cm se stěnami a dnem, uložené v rostlé půdě ve hloubce 40 cm a obložené opukovými kameny – jeden kámen je na pravé straně ve výši lebky. Páteř kostry je zkrivená a činí dojem jako (by) mrtvola byla hrbatou. Celá levá strana kostry je 10 cm pod rakví hrobu č. 160 – kostra s denárkem Vratislava II. / je starší, ačkoliv nemá žádných předmětů, které by ji pomohly časově zařadit. Lze však soudit, že časově patří začátku 11., nebo již 10. stol.

Nálezy: –

Komentář: Příslušnost kamenného obložení k hrobu není jednoznačná, může být i součástí H160. Jedná se o jeden z nejstarších hrobů na pohřebišti.

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 162, H1032-S

LOK.: sektor 4-24

Zcela neodkrytá – holenní kosti jsou pod kanálkem –, ke kolenům 106 cm dlouhá kostra dospělé ženy bez rakve, kosti tenkých a jemných, ležící v hrobové jámě vykopané v rostlém terénu. Nad jejími koleny je volně ležící lebka (H1032), asi patrně ze staršího poškozeného hrobu. Orientace: Z–V. Hrob je vzdálen 106 cm od kostry č. 130 (Hs, = H159) směrem jižním. Nad lebku kostry č. 162 leží ve výši 12–27 cm šikmo směrem od severu k jihu kus pískovcové desky, silné 22–24 cm, široké 66 cm, dlouhé 103 cm, orient. JV–SZ. Deska byla poškozena a pravděpodobně patří ke hrobu, v němž je kostra č. 162. Po stranách kostry č. 162 ve výši pánve jsou dva opukové kameny, silné 3–4 cm, dlouhé jeden 20 cm, a druhý 15 cm. Patří-li k této kostře nelze rozhodnouti, neboť jsou lehce zapíchnuty do rakve kostry č. 161. Na 6 obratlí kostry č. 162 byla nalezena žengle. Na sternu jsou stopy po měděnce, podobně jako na 17 a 19 obratlí, než předměty žádné nalezeny nebyly. Popravený?

Nálezy – výbava:

1. drátkový háček rozpadlý na dvě části; materiál: bronz; př. č. 12821, i. č. 1119 (II, 3.1, obr. 22);
2. očko (tzv. žengle); délka 10 mm, šířka 5,5 mm, 7 mm, síla 0,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12821, i. č. 1119 (II, 3.1, obr. 22).

Nálezy – zásyp:

3. sklovitá struska; kulovitý lehce zploštělý tvar; 12 × 9 mm; př. č. 12821, i. č. 1119 (II, 3.1, obr. 22).

Komentář: Stratigrafické vztahy nejsou sice uváděny, hrob ale poškodil starší hřbitovní situaci. Nelze určit, zda pískovcová deska souvisí s tímto hrobem, nebo některým ze starších hrobů (viz např. poškozená pískovcová deska u H202). Volně uložené lebce bylo přiřazeno evidenční číslo, může ale souviset s některým z poškozených hrobů (srov. H216). Nálezy v popisech jako bronz s údajem *plátováno*.

Datace: vrcholný středověk – raný novověk.

PHYLN – ŽÁROVIŠTĚ 163

LOK.: sektor 4-414, 42

FT: č. neg. 73319, 73323

Pod tímto číslem není uvedena kostra, ale plocha skládající se z vedle sebe položených, od ohně na povrchu načervenalých, žulových kamenů, tvořících tak spáleniště a žároviště. Je to plocha, na které se konaly jakési rituální úkony, páleny oběti, sice v době již prvního křesťanství, ale společností ještě plně předkřesťanskou, úkony, které měly (měly za následek, případně: vedly k ...) v zápětí vydání ediktu Břetislava I.

Od kostry č. 124, čítaje od jihu k severu, je plocha 250 cm široká, čítaje od západu k východu 280 cm dlouhá. Na jižním konci této plochy je žároviště a spáleniště, které pokračuje dále směrem jižním a je ze strany severní a východní obloženo opukou a tato je vyrovnána a přidržována silnými prkny – fošnami; na straně západní a jižní prkna zjištěna nebyla. Uvedená plocha jde jako proláklina 50–80 cm hluboko až na povrch rostlého jílovitého terénu.

Mezi hrobem č. 124 a žárovištěm byla hlinitá navážka v síle 50–80 cm, velmi silně promísená uhlíky a popelem a to až na povrch rostlého terénu. Na této ploše a v této navážce byl větší počet koster a mezi nimi také kostra (jde o H169), u které byla nalezena mince knížete Vratislava. Zapuštění hrobových jam těchto koster do navážky zmíněné plochy, tj. do hlíny promísené uhlíky a popelem, svědčí tomu, že tento terén je starší než 11. stol. Potvrzuje to kostra s mincí Vratislavovou a pak dále keramické zlomky, které se na této ploše pod kostrami nalézají. Jsou proto důležité pro relativní chronologii objektů, samotného hřbitova a žároviště, jsou rovněž starší než 11. stol. Pod kostrami v tomto terénu, až na jílovitý rostlý povrch, jsou zvířecí kosti – v jednom případě /viz č. 165/ byl přímo pod kostrou č. 169 nalezen pohozený zvířecí hřbet, pod nímž ve hloubce 5–20 cm je plocha z opukových kamenů na rostlém terénu, na kteréžto zmíněný zvířecí hřbet leží (srov. komentář: datace).

Jižně od posazené plochy je žároviště. Na jeho povrchu nalézají se lidské kostry č. 97, 216, 219–222, jejichž hrobové jámy povrch ten poškozují (srov. stratigrafii H219). Jde o kostry vesměs mladší než je samotné žároviště. Jak již výše podotčeno, žároviště na straně severní a východní je obloženo prkny silnými 2 cm a širokými 11 cm, západní a jižní strana prken nemá. Ze strany jižní je též zachováno obložení opukovými kameny. Na severní straně bylo toto obložení z opukových kamenů odstraněno při hloubení jámy pro kostru č. 97, v severovýchodním rohu žároviště je však z celé řady zachován jen jeden kámen. Na východní straně žároviště jsou zachovány všechny opukové kameny společně s prknem, které zmíněnou řadu opukových kamenů jakoby přehrazuje a od celé plochy zde vymezuje; ze severní strany je prkno zachováno také celé a to proto, že leželo níže na kamenném obložení zároveň s povrchem spálené plochy, s ohništěm jehož povrch je vymazáván, do hloubky je dočervena vypálen a rozpraskán. Jak daleko šlo žároviště směrem západním je těžko zjistit. Nelze ani zjistit zbytek jeho rohu na severozápadním konci; severní stěna kamenného

obložení je poškozena, a prkno dále k západu nepokračuje, je rovněž odstraněno, takže tu sebemenší stopa po žárovišti chybí. Část severní stěny na západním konci a celá západní strana žároviště zmizela, neboť byla odstraněna pozdějšími hrobovými jamami. Kamenné obložení na jižní straně je nejen zjištěno, ale i zachováno v délce 190 cm, avšak i zde západní strana žároviště chybí. Opukové kameny jsou dlouhé 24–36 cm, vysoké 14–48 cm. Jsou to vlastně opukové desky, které přecházejí přes povrch žároviště.

Celý tento viditelný neúplný, na straně západní poškozený, obdélník, rozměrů 190 × ? cm je vyložen na svém povrchu silně spálenými žulovými kameny. Kameny ty jsou hluboko propáleny do červena a černa, z čehož je patrné, že na jejich povrchu hořel delší dobu silný oheň. Rovný žulový povrch je zachován v celku jen v jihovýchodním rohu žároviště, na severozápadní straně je poškozen a odstraněn pozdějšími hroby. Že tam však dříve byl, o tom svědčí zachované ohořelé žulové kameny, které se našly u kostry č. 97 a to u lebky – ačkoli kostra jinak opukovými kameny odložena nebyla –. Mezi žulovými kameny nalezeny střepy z 9.–10. stol., na západní části žároviště nalezeny střepy společně s uhlíky. Žulové kameny jsou pěkně do rovné plochy vedle sebe narovnány. Opukové obložení ze zachovaných desek po stranách obdélníku nenese vůbec stopy po ohni. Je možné, že tyto desky byly vymazávány hlinou, než stopy po spálení hlíny nalezeny nebyly. Pod žulovými kameny, které jsou silné 16–35 cm, je hlína udusána a vyhlazena a její povrch je spálen do červena. Zvláště je to patrné na západní straně, kde tyto kameny nejsou, neboť je tam do cihlova vypálená volná plocha hlíny vymazané a hlazeného povrchu. Tato spálená hlína jde do hloubky 15 cm. Od ohně spálené, zčernalé a rozpraskané žulové kameny se při jejich vyzdvížení na kusy rozpadávaly. Byly zasazeny v opukovém orámování 35 cm hluboko, tzn. že jejich výška činila až 35 cm. Některé z těchto kamenů byly zasazeny přímo do rostlého terénu, podobně jako kameny z rámu. Velké kameny žároviště byly položeny více k jeho kraji, menší doprostřed. Zasazení některých kamenů do rostlého terénu nasvědčuje tomu, že žároviště bylo vystaveno dříve, než vyrostla navážka promísená uhlíky a popelem. Potom se pomalu terén zvyšoval, až jeho povrch dospěl úrovně povrchu žároviště. Pod menšími žulovými kameny uprostřed žároviště byla 8–12 cm silná vrstva spálené hlíny, popela a uhlíků, a pod ní ve hloubce opět 6–10 cm 15 cm silná vrstva do červena spálená a od žáru rozpraskaná mazanice. Tato mazanice je na povrchu rostlého terénu – z jílů a shnilé břídlů –, její síla se ke krajům žároviště zmenšuje, takže kolem obložení z opukových desek, je silná jen 1–2 cm. Povrch této mazanice je podlouhlý, od západu k východu orientován delší osou. Obložení kolem žároviště z opukových desek je zasazeno 2–5 cm hluboko do rostlého terénu, nebo stojí na jeho povrchu. Desky jsou uloženy těsně vedle sebe, dole však přiléhají !/? těsně k sobě. To svědčí o tom, že žároviště nebylo postaveno v jedné době. Napřed byl vymazán povrch rostlého terénu a tato plocha byla používána pro určené účely. Později, když se terén zvýšil, bylo žároviště od ostatního terénu izolováno, obloženo opukovými deskami a prkny a pak jeho povrch vyložen žulovými kameny.

U severozápadního konce žároviště byla nalezena uvnitř žároviště u zuhelnatělého kousku kmene nádoba a dále od ní k východu podél prkna červené střepy patřící ...? stol. Na západě žároviště byly nahromadě nalezeny střepy tenkých stěn, které lze zařadit do stol. ...? Je jisto, že žároviště a v jeho blízkosti nalezené kosti zvířecí patří k sobě a souvisí s pohřebním rituálem českého obyvatelstva v době jeho přechodu od pohanství ke křesťanství, kdy pohanství bylo dosud v živé paměti a křesťanství se ještě dobře neujalo.

Komentář: Objekt náležící sídlištní situaci. Viz také Boháčová 2007.

Datace: mladohradištní 2 – vrcholný středověk 1.

PHYLN – HROB 164

LOK.: sektor 4-421

FT: č. neg. 73315, 73325, 73334, 73443, 73472

178 cm dlouhá, porušená kostra, silné stavby, tedy asi muže, s odtrženou lebkou, bez rakve. Kamenné obložení není ani za hlavou, ani u noh, ale po levé straně ve výši pánve jsou tři kameny a jeden kámen po pravé straně lebky. Kostra je uložena v jámě hloubené do rostlého terénu – v těchto místech vůbec rostlý terén hlouběji prokopaný než na jiných místech hřbitova a má zde kotlovité prohloubení. – Leží ve hloubce 62 cm pod velkým náhrobním kamenem – deskou – z červeného pískovce, se zahrocenými konci. Délka desky od špičky ke špičce 209 cm, šířka 90 cm, síla – ne všude stejná – 3 cm. Orientace: přesně Z–V. Plocha desky na hrobě č. 188 (Hs, = H164) má stejné niveau jako povrch terénu hřbitova, který je zachován mezi hroby 157 a 123. To znamená, že pískovcová deska byla zapuštěna do povrchu hřbitova a bylo z něho vidět jen horní plochu. Těsně pod náhrobní deskou v hrobovém zásypu je velké množství uhlíků a popela, zvláště u noh a kolenou kostry. Samotná deska leží přímo na uhlíčkách a popeli. V hrobovém zásypu nalezeny střepy okrajů silně profilovaných a zdobených vlnicí na břiše nádoby. Pocházejí časově asi z 10.–12. stol. [rkp. A.2b: 12.–13. stol.]. Pak jsou zde střepy z jemné hlíny a hladkého profilování ze 13. stol.

Nálezy – zásyp:

1. dvě konkrce s limonitem a geothitem (analýza *Zavřel 2003*); materiál: železo; př. č. 12830 (*II, 3.1, obr. 23*); keramika (93 ks) středohradištní – mladohradištní 2; př. č. 12823 (*II, 3.1, obr. 23*).
Při revizi 1983 zaznamenána struska.

Komentář: Keramika (158 ks; *II, 3.2, obr. 52*) u hrobu č. 188 a pod hroby č. 178, 179 a 166 – mladohradištní 1 – mladohradištní 2, vrcholný středověk 2 (2 ks), př. č. 12829 (*II, 3.1, obr. 52* se vztahuje k H164 (Hs188) a H168, H169 a H170 – vrstva s uhlíky a popelem u zvířecí kostry. Nejde o zásyp H164 ani o údaj stratigrafický, uvedené hroby a zvířecí kostra nejsou v superpozici (*Boháčová 2007, 41*). Pod tímž číslem je uložen také drobný bronzový korálek, který není v př. seznamu evidován (Ø 4 mm, tl. 1,5 mm; př. č. 12829).

Datec: středověk? Keramika – zásyp: mladohradištní 2.

PHYLN – ZVÍŘECÍ HŘBET 165

LOK.: sektor 4-421

FT: č. neg. 73214, 73215

Na východ od žároviště ze žulových kamenů je hodně tmavočerná románská navážka, promísená uhlíky a popelem. Je to jakoby proláklina na povrchu terénu, ve které hořel oheň, kladly se oběti; také zde bylo žároviště. Zde nalezeny drobné kosti a mezi nimi také celý zvířecí hřbet s obratly těsně jeden vedle druhého v původním přirozeném sestavení. Tento hřbet, dlouhý 80 cm, leží svým jedním koncem 32 cm hluboko pod lebkou kostry č. 169. Není zde ani kus žebra, ani jiné kosti, vše osekáno, zůstaly jen samotné obratle, které byly s masem vyříznuty a hozeny patrně jako oběť na vrstvu hlíny s uhlíky a popelem, silnou 5–20 cm. Tato vrstva hlíny leží zase na povrchu opukových kamenů, položených na plochu, a to tak, že střed hřbetu leží na kameni. Hlína pod hřbetem a hlína kolem je silně promísená uhlíky a popelem a vše to souvisí jako jeden celek asi s beraními lebkami a pak dále západně se žárovištěm z opukových kamenů. Všude jsou zde uhlíky a popel, což pokračuje až pod samotné žároviště a žulové kameny. Mezi opukovými kameny, na kterých leží zvířecí hřbet, jsou kusy škváry polokulovitého tvaru; je to právě otisk tvaru či formy tyglíku na tavení kovu; samotné tyglíky ve střepech nalezeny nebyly. Kostry položené na povrchu zmíněné plochy jsou pozdější. Při rozebírání zvířecího hřbetu byly kolem něho nalezeny ve hlíně střepty pocházející z 1. poloviny 10. stol. Dále byl zde, v rostlém terénu, pod zvířecím hřbetem, a pod opukovým kamenem nalezen střep, zdobený vlnicí provedenou trojzubým hřebenem. Střep ukazuje, že patří časově 9.–10. stol. Opukové kameny, na kterých ležely výše uvedené zvířecí obratle, jsou silné 20 cm, leží na ohništi (z?) popole a uhlíků. Zde nalezené střepty pocházejí z 9. a 10. stol. Ohniště je na rostlém jílovitém terénu. Na jihozápad od zvířecího hřbetu směrem k žárovišti, od povrchu žároviště ve hloubce 56 cm je tvrdá ušlapaná plocha rozměrů: 150 × 80 cm. Tato plocha jde dále pod žároviště. Na rostlém jílovitém terénu jsou 4 dobytčí lebky a další kus zvířecího hřbetu, obratlů, který sem byl dán po zabíjení zvířete společně s dvěma kusy škváry a dvěma kostmi ze zvířecích končetin. Kolem dobytčích /beraních/ hlav byly nalezeny střepty z 9. a 10. stol. U severní stěny žároviště byly nalezeny střepty okrajů zdobených vlnicí, které lze časově zařadit do 10. stol. Je zde také 5 koláčů škváry uložených v jamce vedle sebe. Tento vzácný nález ukazuje, jak vypadalo obětiště staročeské, plně ještě pohanské společnosti 9.–10. stol., na začátku křesťanství v knížecí době blízko pražského hradu. K čemu toto žároviště sloužilo, nelze přesně říci. Pod rozrušenou kosterou č. 217 /nohy a pánev zachované ve hloubce 32 cm/ nalezena nádoba z pozdního 10. stol. a sice v porovité jámě na sever od žároviště, na jihozápad 160 cm od zvířecího hřbetu. Nádoba byla na koláči škváry a kolem ní rovněž koláče a kusy škváry.

Komentář: Torzo zvířecího hřbetu velkého savce. Nádoba zmíněná popisem byla identifikována pod př. č. 12996 (*II, 3.2, obr. 54*). Koláče a kusy škváry – diskovité slitky strusky evidované v př. seznamu pod př. č. 12823, 12997, 12998 (5 ks) a 12999 byly analyzovány v r. 2009. Analýza vedla k závěru, že s největší pravděpodobností jde o strusku kovářskou (*Zavřel 2009*).

Nálezy a datec: př. č. 12990 – kolem zvířecího hřbetu: mladohradištní 1 + mladohradištní 2?, př. č. 12991: středohradištní, př. č. 12992: mladohradištní 1 + mladohradištní 2?, př. č. 12997 (2 ks): středohradištní / mladohradištní 1, př. č. 12998: mladohradištní 1, př. č. 12999: mladohradištní 1 (viz také *Boháčová 2007, 38–39*).⁶³

⁶³ V publikovaném textu chybně uvedeno u hrobu č. 188 a pod hroby ... př. č. 12929 namísto 12829.

PHYLN – HROB 166 (H166_H1128-I)

LOK.: sektor 4-243, 421

FT: č. neg. 73215, 73315, 73334, 66949

165 cm dlouhá kostra ženy, lehce v kolenech ohnutá na sever s rukama podle těla bez rakve. Jeden opukový kámen je za hlavou a po pravé a levé straně po 2 kamenech [rkp. A.2a: 2 kameny za hlavou a u nohou a také 4 kameny po pravé straně a 3 kameny po levé straně nohy.]. Orientace: Z–V. Žena tato zemřela patrně při porodu, neboť v okolí pánve je mrtvola novorozence (H1128) a sice lebka u třetího dolního krátkého obratle, nohy jsou na dolním dlouhém obratli a leží také venku mimo pánev. Kostra leží těsně podél severní hrany desky hrobu č. 164. Je nad kostrou tohoto hrobu o 25 cm výše. Zdá se, že byla dřívě pohřbena, než kostra č. 164 a to proto, že kameny u pravé nohy jsou těsně ve stěně severní jámy hrobu č. 164 a další kameny směrem k lebce chybí, byly asi odstraněny hloubením jámy hrobu č. 164. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Udávaný chronologický vztah k H164 podporuje i skutečnost, že na rozdíl od jeho zásypu nepocházejí z výplně H166 žádné zlomky keramiky.

Datec: středověk. Vzhledem k absenci početnějších nálezů keramiky ze zásypu.

PHYLN – HROB 167

LOK.: sektor 4-243, 421

FT: č. neg. 73215, 73315, 73334

V horní části porušená – žebra a obratle rozházeny – ke kolenům 165 cm dlouhá kostra muže bez rakve – dřívě po rakvi zjištěno nebylo –, obložená po pravé straně a u noh levé strany opukovými kameny, patrně současně s kostrou č. 166 do hrobu uložena, neboť její kamenné obložení po pravé straně – ze strany hrobu č. 164 – je neporušené a přiléhá těsně k levé straně kostry č. 166 a kamenné obložení této kostry na této straně bylo odstraněno hrobem kostry č. 167. Orientace: Z–V. Jámy pro hroby č. 166 a 167 jsou ve hřbitovním terénu promíchaném silně popelem a uhlíky.

Nálezy: –

Komentář: Popis neodpovídá pokud jde o kamenné obložení. Je dochováno mezi H166 a H167 při jižní straně kostry (foto č. neg. 73215, 73315, 73334) a nelze jednoznačně určit, ke kterému z hrobů náleží. Uváděná stratigrafie není jednoznačná.

Datec: středověk. Vzhledem k absenci početnějších nálezů keramiky ze zásypu.

PHYLN – HROB 168

LOK.: sektor 4-42

FT: č. neg. 73443

K dolní části holenních kostí 143 cm dlouhá kostra ženy – snad popravené – bez rakve a kamenného obložení hrobu – nebylo zjištěno –, 10 cm nad kostrou č. 169, neboť její pravá ruka leží 10 cm nad levou částí kostry č. 169. Orientace: Z–V. Mezi kostrou č. 168 a kostrou č. 123, která je na sever 76 cm a byla asi ve stejnou dobu s kostrou č. 169 pochována, je ve stejné řadě a ve stejné výši, zachoval se 1 m² plochy hlíny, která představuje povrch terénu hřbitova před 16. stol. Od povrchu této hlíny, jež odpovídá vršku náhrobních kamenů, je kostra č. 168 ve hloubce 67 cm. To značí, že hroby byly v 70 cm hlubokých jamách.

Nálezy: –

Komentář: Nálezy jsou k dispozici pouze jako př. č. 12812 (mladohradištní 2 a 1 zlomek novověké keramiky jako intruze ze zásypu H168 a H123 – viz H123) a př. č. 12829 – pod hroby 168, 169 a 170 – viz také komentář u H164 (II, 3.1, obr. 57). Z fotografie nevyplývá nerituální poloha kostry, záběr však není dostatečně detailní.

Datec: středověk. Vzhledem k pozici hrobu a nálezům keramických zlomků. Protože H123 je dochován jen v torzu, lze keramikou vztahovat pouze k H168.

PHYLN – HROB 169

LOK.: sektor 4-42

FT: č. neg. 73338

169 cm dlouhá kostra muže v rakvi s obložením opukových kamenů, dlouhé 183 cm, široké 40 cm a vysoké 15 cm. Nohy kostry sahají pod základy budovy blíže neurčené, ruce má podle těla, prsty pod pánevní kosti, v pravé ruce [rkp. A.2a: dlani ruky], jejíž prsty ležely na pánevní kosti [rkp. A.2a: prsty se rozpadaly dovnitř mezi nohy u pánve, takže penízek zůstal viset pod stehny kosti u jednoho prstu], byl nalezen denár Vratislava II. /1086–1092/. Ve výšce 10 cm nad levým ramenem kostry č. 169, kostra č. 168, která překrývá část kostry č. 169.

Nálezy – výbava:

1. denár Vratislav II; př. č. 12825, i. č. 1120 (II, 3.1, obr. 23).

Komentář: Viz také př. č. 12829 pod hroby 168, 169 a 170 – komentář u H164. Detailní foto chybí.

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 170

LOK.: sektor 4-42

FT: č. neg. 73338, 73443

156 cm dlouhá kostra ženy bez rakve – stopy po ní nalezeny nebyly – s rozdrčenou lebkou a porušenou pánví a s rukama podle těla, po obou stranách u ramen, pánve a holenních kostí obložena kameny. Je 15 cm pod kostrou č. 97. Dolní čelist kostry č. 170 má zarostlé otvory po zubech. Orientace: hlavou Z–V [rkp. A.2b: Střepty, které byly nalezené v zásypu hrobu a u něj jsou z 11. stol. Dno nádob s plastickou značkou kříže jdoucího přes celé dno. Střepty zdobené vlnicí. Okraje vyhnuté, silně profilované zdobené. Střepty tuhované z velkých nádob z jámy, která u noh prokopala hrob, jsou uvnitř a také svrchu polévané, pocházejí ze 16. stol.].

Komentář: Viz také př. č. 12829 pod hroby 168, 169 a 170 – komentář u H164. H97 je situován cca 100 cm jižně. Jeden z markantních příkladů, z něhož vyplývá, že I. Borkovský nepoužíval výraz *pod* pro vyjádření stratigrafických, ale pouze horizontálních vztahů mezi hroby.

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 171

LOK.: sektor 4-441

FT: č. neg. 66954, 7968

Skrčená kostra ležící na levém boku [rkp. A.2a: levá ruka pod levým spánkem, pravá ruka před obličejem. Nohy silně skrčeny, kolena dosahují k lokti.] v rakvi obložené kameny, dlouhé 110 cm a široké 52 cm, jejíž východní stěna [rkp. A.2a: rakve byla prokopaná jamou se střepty 16.–17. stol.]. Kostra u nohou byla tak silně svázána, že klouby stehenních kostí jsou úplně venku z pánevních kloubů. Kamenné obložení je za lebku, 2 kameny vyčnívají 27 cm nad rakev, po levé straně lebky je druhý opukový kámen a na pravé straně lebky jsou dva opukové kameny. Orientace: hlavou k Z, nohama k V. V zásypu hrobu nalezené střepty pocházejí z 10.–11. stol. Dno nádoby s plastickou značkou kříže jdoucího přes celé dno. Střepty jsou zdobeny vlnicí [rkp. A.2b: vodorovnými čarami], mají okraje vyhnuté, silně profilované. Střepty tuhované z velkých nádob, zdobené šikmými vrypy a plastickými páskami. Střepty z jámy, která u noh poškodila hrob, jsou uvnitř také svrchu polévané, pocházejí ze 16. [rkp. A.2b: –17. stol.] stol.

Nálezy – zásyp:

1. zlomek mušle – Bivalvia – Pecten (hřebenatka) – import (posudek Peške 1982); keramika (12 ks) – středohradištní – mladohradištní; př. č. 12826 (II, 3.1, obr. 24).

Datec: středověk? Keramika – zásyp: mladohradištní 2. Nález mušle, která se může vyskytovat průběžně v období středověku i novověku, není pro dataci směrodatný.

PHYLN – HROB 172

LOK.: sektor 4-44

Jamou ze 16. stol., kterou byla také prokopána skrčená kostra č. 171 – poškozená kostra patrně popraveného [rkp. A.2a: ?] muže bez rakve, pohřbená v jámě na rostlém terénu. Kosti jsou rozdrnceny, lebka a hrudní koš chybí. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Komentář: Není ověřitelný vztah ke zdivu neznámého objektu ani popis kostry. Skicou ani fotodokumentací nezachyceno, dle popisu v rostlém terénu – tedy pod zdivem.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 173

LOK.: sektor 4-44

Pod základy zdiva neurčené budovy ve hloubce 70 cm od povrchu zdi a 35 cm pod základy zbytek kostry – u pánve chybí nohy – [rkp. A.2a: Dlouhá k pánvi 75 cm...] dlouhý 75 cm, bez rakve. Za lebkou kámen dlouhý 25 cm, silný 6 cm, druhý kámen po pravé straně lebky dlouhý 24 cm a silný 6 cm, je od lebky vzdálen 15 cm. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Komentář: Není foto, nelze ověřit.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 174

LOK.: sektor 5-22

FT: č. neg. 7972

164 cm dlouhá, pod stavbou [rkp. A.2a: s apsidou] se zaoblenou dlažbou nepietně a ledabyly pohřbená kostra popraveného dospělého muže bez rakve s rukama svázanýma na břicho, má nohy a lebku výše nežli pánev, známku to nerovného dna 21 cm v rostlém terénu ledabyly vyhloubené hrobové jámy, jež dlouhá 193 cm a [rkp. A.2a: široká] 46 cm. Orientace: Z-V. Hrob patří asi 15.–16. stol. Střepy v zásypu nalezené patří 11. stol.

Nálezy – zásyp:

1. struska 3 ks (analýza Zavřel 2009);

keramika (27 ks) – středohradištní – mladohradištní 2?; př. č. 12827 (II, 3.1, obr. 24).

Komentář: Pod př. č. 12827 uvedena také *škvára*. Hrob je tedy mladší než pyrotechnologické aktivity. Pravděpodobně na základě způsobu uložení kostry obdobně jako v jiných případech datuje I. Borkovský hrob do 15.–16. stol. a přisuzuje ho popravení. Dle fotografie se jedná o skelet uložený v natažené poloze, s rukama v klíně, pohození není z uložení kostry zřejmé. Hlava situována výše, dno jámy patrně nerovné. Mezi femury hromádka střepů.

Vztah ke zdivu neznámého objektu nedoložen.

Datec: středověk? Keramika – zásyp: mladohradištní 2?; zlomky jednoznačně dokládající přítomnost mladší rané středověké keramiky neidentifikovány. Příslušnost hrobu nejdříve k závěru raného středověku dokládá i přítomnost strusky.

PHYLN – HROB 175

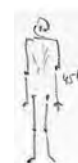
LOK.: sektor 5-23

155 cm dlouhá kostra, patrně popravené ženy bez rakve a kamenného obložení.

Nálezy: –

Komentář: Př. č. 12828 se vztahuje k Hs175 (= H1027). Hrob není na fotografii.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 176, H1033-I

LOK.: sektor 5-24

Dva hroby: staré č. 482 (H1033), dětský bez rakve byl prokopán, resp. poškozen hloubením jámy pro kostru č. 176. V této 168 cm dlouhá kostra dospělé ženy v rakvi dlouhé 190 cm a široké 40 cm. Předměty žádné. Orientace: JZ–SV.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob H176 je v superpozici s H1033.

PHYLN – HROB 177

LOK.: sektor 4-22, 24

63 cm dlouhá kostřička dítěte na prkně dlouhém 75 cm a širokém 38 cm [rkp. A.2a: 30 cm]. Opukový kámen u nohou je dlouhý 29 cm, vysoký 22 cm, silný 4 cm, kámen za lebkou dlouhý 21 cm, vysoký 17 cm a silný 4 cm. Kameny jsou také po pravé straně lebky a pánve, ale jsou to kameny pískovcové. Orientace: Z–V, více k jihozápadu. Předměty žádné. Hrob 177 je starší hrobu č. 156, poněvadž při kopání jámy tohoto hrobu bylo odstraněno po levé straně kamenné obložení hrobu č. 177. Pískovcové kameny po pravé straně hrobu č. 177 jsou těsně u rakve hrobu č. 178 a snad také k tomuto hrobu patří. Z toho by tedy bylo možno usouditi, že hrob 177 je mnohem starší než hroby č. 156 /s náhrobní deskou/ a č. 178, které zmíněný hrob poškodily.

Nálezy: –

Komentář: Na pracovní skice (II, 1.3, obr. 15) nahrazeno chybně Hs213 (= H177) číslem 180 (= H127), nesrovnalosti ale žádné nenalezeny. Podle skici neleží hroby ve vzájemných superpozicích. Spodní úroveň odkryvu. Informace o vzájemných vztazích přejata.

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 178

LOK.: sektor 4-22, 24

FT: č. neg. 73167, 73416

176 cm dlouhá kostra muže v 210 cm dlouhé, 45 cm široké a 21 cm vysoké rakvi bez dna, obložené opukovými kameny. K. je natažena, má ruce podle těla a lebku obrácenou obličejem k jihu. Orientace: Z–V. Opukové kameny jako obložení zjištěny po levé a pravé straně kostry; kameny po levé straně jsou 10–19 cm dlouhé, 4–5 cm silné, opukový kámen po pravé straně je 28 cm dlouhý a 5 cm široký. Je možné, že kámen, který byl za lebkou hrobu č. 178, ležící na plocho, byl po levé straně lebky a při kopání hrobové jámy odstraněn. Je dlouhý 17 cm a silný 6 cm. Je však také možné, že tento kámen byl hozen na rakev hrobu č. 178 a se propadl. Není zde měřítko pro stáří hrobu č. 178, je však pravděpodobné, že h. č. 180 je mladší.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 179

LOK.: sektor 4-21, 237

FT: č. neg. 73416

150 cm dlouhá – od pravého ramene ku patě – neúplná kostra [rkp. A.2a: bez rakve], snad popraveného muže, z níž se zachovala jen pravá noha – stehenní kost její měří 45 cm –, kus pánve, levé předloktí, několik obratlů a pravá ruka, leží v jámě vyhloubené v rostlém terénu, od povrchu hrobu č. 183 ve hloubce 6 cm [rkp. A.2a: v hloubce 55 cm, od hrobu 180 ve hloubce 20 cm, od hrobu 178 ve hloubce 6 cm. Orientace Z–V].

Nálezy: –

Komentář: H179 zřejmě porušil horní část H200.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 180

LOK.: sektor 4-22, 23, 24

FT: č. neg. 73377, 73416, 66955

Kostra v rakvi obličejem k severu, nohy nahoru přikrčeny a v kolenou směrem na sever, takto skrčená dlouhá 116 cm, délka stehenní kosti 37 cm a holenní kosti 30,5 cm. Ruce podle těla. 145 cm dlouhá rakev je obložena opukovými kameny spolu s kameny za lebkou a u nohou, délka hrobu je 170 cm, rakev široká 39 cm, spolu s kameny 61 cm. Za lebkou jsou 3 kusy opukových kamenů, u noh jeden, z levé strany kostry, podél rakve, 5 kusů opukových kamenů, z pravé strany je 6 kusů. Orientace: Z–V. Předměty nalezeny nebyly.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 181

LOK.: sektor 4-212

FT: č. neg. 73225

Asi současný s hrobem č. 154 je ve stěně na konci výzkumné plochy a je starší hrobu č. 182. V něm 147 cm dlouhá, porušená – vykradená – kostra mladšího muže bez rakve, přikrytá jen prknem, obloženým kameny. Má rozdrčenou lebku /dolní čelist leží na lopatce/, kolena a levou kolenní kost [rkp. A.2a: holenní kost] shnilé. Obratle jsou rozházeny, jeden až na pánvi. Za hlavou je oblázek a dva kousky opukového kamene, po levé a pravé straně lebky a po obou stranách pánve jsou opukové kameny, podobně u noh opukový kámen, položený na plocho. Hrob od kamene za hlavou ke kameni u noh je dlouhý 160 cm, široký 43 cm /od kamene ke kameni u pánve/. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 182

LOK.: sektor 4-21

FT: č. neg. 73164, 73167, 73432, 73439, 73442, 73469

166 cm dlouhá kostra asi ženy v rakvi s klenutým víkem, dlouhé 180 cm, široké 55 cm, stěň nad kostrou vysokých 25 cm. Rakev zasypaná hlínou a na ni položena bílá deska sestávala původně ze dvou desek jedné velké a menší u východního konce hrobu. Tlakem velká deska praskla u západního konce ve své třetině. Deska, patrně původně na hřbitově, byla viditelná a také její povrch přečnická nad povrch hřbitova. První kus /desky/ je dlouhý 53 cm, druhý 104 cm, skulina široká 7–9 cm, třetí kus dlouhý 23 cm. Po krajích desky byly kolem hran podloženy kusy bílého pískovce. Kostra pod pískovcovou deskou je ve hloubce 55 cm, rakev je ve hloubce 37 cm od spodku desky. Hrob orientován hlavou Z 115°, východ 290°. Nad pískovcovou deskou v navážce [rkp. A.2a: zásypu] nalezen penízek, bronzový prstýnek, bronzová jehla, kostěný kroužek, železný plíšek a skleněný kroužek.

Nálezy: –

Komentář: Revizí bylo k popisu H182 přiřazeno př. č. 12834 – bronzové předměty a mince – malý groš (1578; Nemeškalová 2000), pod nímž jsou uloženy nálezy odpovídající popisu u H182 (II, 3.1, obr. 59). Nálezy nejsou pro datování hrobu relevantní.

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici nad H183.

PHYLN – HROB 183

LOK.: sektor 4-214

FT: č. neg. 73216, 73225, 73331

Natažená [rkp. A.2a: *ruce podle těla*], s posledním obratlem u lebky 144 cm dlouhá kostra ženy, s páteří vyhnutou vlevo, v rakvi bez dna, dlouhé 175 cm, široké 45 cm /stěny rakve zachované a vysoké 14 cm/, položená v hrobové jámě vykopané v rostlém terénu 16 cm hluboko. Kostra byla pod levou stranou rakve kostry č. 182. Při hloubení hrobové jámy pro hrob 182 se přišlo na lebku kostry č. 183, ta byla vyzdvižena a položena u levé strany jámy hrobu č. 182. Proto také ležela nad pravou stehenní kostí kostry č. 183 ve výši 22 cm. Za lebku je opukový kámen 13,5 cm dlouhý, 13 cm vysoký a 7 cm silný, je vzdálen od posledního obratle 20 cm, takže byl těsně u lebky a je položen u levého rohu rakve, dolní čelist zůstala na místě u obratle v zemi. Kostra má nohy dlouhé 80 cm a stehenní kost dlouhou 43,5 cm. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Spodní úroveň odkryvu.

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 184

LOK.: sektor 4-21

FT: č. neg. 73164

160 cm [rkp. A.2a: 131 cm] dlouhá kostra nedospělé ženy – široká v ramennou 30 cm, v pánvi 22 cm – v 160 cm dlouhé rakvi bez dna, obložené kolem velkými opukovými kameny. Rakev široká 38 cm, společně s kameny 54 cm. Kameny vyčnívají nad kostrou 14–22 cm; kámen za hlavou 20 cm dlouhý, 7 cm silný, u noh dva kameny 15–18 cm dlouhé, po pravé straně 3 kameny 27, 38, 53 cm dlouhé, 8, 7, 10 cm široké [rkp. A.2a: *po levé straně 4 kameny 10, 30, 43, 46 cm dlouhé, 4, 8, 7, 8 cm silné*]. Jáma hloubena v rostlém terénu. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob ve vícečetné superpozici, nad H187, který údajně porušuje H186.

PHYLN – HROB 185

LOK.: sektor 4-21

45 cm dlouhá, rozdrčená kostřička dítěte [rkp. A.2a: *lebka rozdrčená*], prkno dlouhé 55 cm. Hrob je mladší nežli hrob 184 a to proto, že prkno svým východním koncem šlo těsně u kamene 2 cm za lebku č. 184. Kdyby dětská kostra byla starší, muselo by její prkno být poškozeno od hloubení jámy pro kostru č. 184.

Nálezy: –

Komentář: Stratigrafické vztahy nelze ověřit.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 186

LOK.: sektor 4-21

FT: č. neg. 73164?

55 cm dlouhá dětská kostra v rakvi bez dna, široké 35 cm /délka nezjištěna – 56 cm – zbytek poškozen/, obložené z levé strany opukovými kameny [rkp. A.2a: *kameny zachované jen po levé straně*]. Nohy těsně u kamene lebky hrobu č. 187; tímto hrobem byla dětská rakev poškozena a kámen u noh odstraněn. Dětská kostra č. 186 leží ve výši 11 cm nad hrobem č. 187. Opukový kámen za lebku je 15 cm dlouhý a 3 cm silný, první kámen od lebky je 16 cm dlouhý a 10 cm silný, druhý 24 cm dlouhý a 9 cm silný, třetí 76 cm dlouhý a 7 cm silný. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Datec: středověk? Dle pozice hrobu starší hřbitovní horizont.

PHYLN – HROB 187

LOK.: sektor 4-21

FT: č. neg. 73130, 73164, 73442, 73469

152 cm dlouhá kostra ženy v rakvi bez dna, dlouhé 174 cm a široké 48 cm /s kameny 57 cm/ měla kolem rakve kamenné obložení, které vyčnívá nad kostrou do výše 25 cm, jak jsou kameny vysoké. Po levé straně rakve jsou kameny zachované, rovně za lebkou a u noh. Kostra je uložena těsně u jižní strany hrobu č. 184, jehož hrobová jáma byla prokopána po celé levé straně hrobu č. 187, jen na východní straně rakve zachována šířka hrobu s rakví a jeden opukový kámen z opukového obložení. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datace: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici nad H186 a H188 (?).

PHYLN – HROB 188, H1035

LOK.: sektor 4-21, 23

FT: č. neg. 73225, 73331

Ve hloubce 36 cm v rostlém terénu nalezen rozrušený hrob se zbytky dětské lebky, s kostmi noh a s prsty dospělé osoby (H1035). 30 cm na východ jsou zachovány holenní kosti s chodidly z dospělé osoby in situ, avšak horní část kostry /stehenní kosti, hrudní koš a lebka/ chybí; jeden kámen 28 cm dlouhý a 7 cm široký, holenní kosti 39,5 cm dlouhé, s patou 46 cm. Oba tyto pohřby byly se vši pravděpodobností poškozeny pohřby č. 187 a 189.

Nálezy: –

Komentář: Př. č. 12829 (u H188) – mladohradištní 1 se vztahuje k H164 (Hs188), vrstva s uhlíky a popelem u zvířecí kostry.

Datace: středověk? Spodní úroveň pohřbívání.

PHYLN – HROB 189, H1065-S, H1066-S

LOK.: sektor 4-21, 23

FT: č. neg. 73164, 73469

169 cm dlouhá kostra v 200 cm dlouhé a 42 cm široké rakvi bez dna, obložené opukovými kameny. Má lebku obrácenou obličejem k severu, opukové kameny jsou zachovány u noh, po levé a po pravé straně, jsou rozměrů: 18, 19 x 4,5 cm. Ve hrobové jámě bylo naházeno větší množství lidských kostí, patrně ze starších hrobů (H1065, 1066). Hrobová jáma vykopána 8 cm hluboko v rostlém terénu. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Komentář: Na skice označeno jako 115, které bylo užito rovněž pro Hn76-Hs115_1. Evidováno jako Hs115_2.

Datace: středověk – raný novověk. Hrob porušuje starší horizont pohřbívání.

PHYLN – HROB 190

LOK.: sektor 4-23

FT: č. neg. 73469, 73470

Jen od lebky k pánvi zachovaná – nohy chybí – 92 cm dlouhá – měřeno od lebky ke kloubům pánve – kostra muže v rakvi bez dna a kamenného obložení. Dno hrobu 12 cm nad kostrou č. 115 (Hs, = H189). Hrobovou jamou poškozena kostra č. 191. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Komentář: Na foto č. neg. 73470 se údaj o stratigrafii nezdá pravděpodobný, nelze ověřit, vzhledem k pozici H191 je ale možný.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 191

LOK.: sektor 4-23

FT: č. neg. 73470

Hrobovou jamou kostry č. 192 poškozená, 160 cm dlouhá kostra ženy bez rakve a kamenného obložení. Má levé rameno a celou ruku pod pravou stranou kostry č. 192 [rkp. A.2a: 190 cm, ve hloubce 12 cm]. Kostra leží v jámě vykopané 5 cm hluboko v rostlém jílů [rkp. A.2a: Orientace Z-V].

Nálezy: –

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 192

LOK.: sektor 4-23

FT: č. neg. 73470

158 cm k patám dlouhá kostra ženy v rakvi bez dna, dlouhé 190 cm a u hlavy široké 42 cm, leží 11 cm pod hrobem č. 190 a její hrobová jáma poškodila kostru č. 191. Za rakví u lebky je kámen, po pravé a levé straně rakve ve výši ramen po jednom opukovém kameni. Orientace: Z-V [rkp. A.2a: více k jihozáp.]. Na pravé ruce [rkp. A.2b: článek prstu s patinou] nalezen bronzový prsten z tenkého, 3 mm širokého plíšku. Konce nemá spojeny, patrně měl kamínek. Povrch prstýnku je zdoben vpichy do polokruhu vedle sebe seřazenými. V okolí ucha na levé straně lebky byla nalezena velká [rkp. A.2b: bronzová] /? v krabičce byla lístkem č. 192 označena malá esovitá záušnice ze silného drátu – postříbřená záušnice/. Esovitá klička nevykazuje žádnou ozdobu. Pracovní technika podobná jako u malých záušnic. Orientace: Z-V, více k jihozápadu.

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; Ø 17,5 × 19 mm, síla drátu 3,5 mm, šířka es. kličky 5 mm; materiál: slitina stříbra a mědi – B2; analýza: č. měření 13012–13; př. č. 12831, i. č. 1122 (II, 3.1, obr. 25);
2. otevřený páskový prsten; Ø 20 mm, šířka pásku 3 mm; zdobeno sluníčkovými vpichy; materiál: bronz; př. č. 12831, i. č. 1123 (II, 3.1, obr. 25);
3. tři drobné fragmenty (do 10 mm) plochého artefaktu – v př. seznamu neuvedeno; materiál: železo; i. č. 1123 (obr. –).

Komentář: Nesrovnalosti v popisu záušnice – mohlo dojít k záměně předmětu.

Datec: raný středověk – mladohradištní / vrcholný středověk 1.

PHYLN – HROB 193, H1061

LOK.: sektor 4-23

FT: č. neg. 73331

105 cm dlouhá kostra ženy s lebku – pánev a nohy byly odstraněny hroby č. 192 a 198 – obličejem obráceným k jihu, v rakvi bez dna široké 38 cm a vysoké 24 cm, jež byla zachována jen v délce 90 cm. Těsně za rakví, před obličejem kostry 17 cm dlouhý, 16 cm vysoký a 5 cm silný opukový kámen. Hrobová jáma na povrchu rostlého jílu a nad kostrou č. 194. V zásypu hrobu byly nalezeny staroslovanské střepy, podobné popelnici v žárovém hrobě č. 105. Mezi nimi nalezeny také střepy z 10.–12. stol. /profilované okraje nádob/ a také střepy [rkp. A.2b: nepolévaných] kachlíků z 15. stol. Ty však nejsou ověřeny [rkp. A.2b: Střepy prehistorické ze 7. stol. nalezené ve hrobovém zásypu pod kostrou 194 a pod 193. Pocházejí z podobného hrobu žárového jak hrob 105. Mezi střepy jsou také střepy hradištní z ozdobou vodorovných čar. Rozrušený prehistorický hrob slovanský.].

Nálezy:

keramika (1 ks) – raný středověk 1; př. č. 12832; ostatní v textu uvedené zlomky neznámé.

Komentář: Na plánu kostra situována pod severní pilíř kaple sv. Matouše. Z přítomnosti zlomků keramiky a spálených kostí v daném prostoru (viz popis také u H194) vyvozena existence dalšího časně slovanského žárového hrobu (H1061), viz také H194, př. č. 12833 nad H194 – pod H193. Délka kostry udávána jen pro zachovalou část (patrně k pánvi), na fotografii č. neg. 73331 dochována ještě stehenní kost levé dolní končetiny. Pokud je správný údaj o odstranění části skeletu hrobem 192, patřil by hrob k několika málo hrobům na pohřebišti, které jsou porušeny pohřbem s mladohradištním inventářem (viz komentář k nálezům z H192). Navíc H193 je zřejmě mladší než H194. Nálezová situace je ale

komplikována bezprostřední blízkostí zdiva barokní kaple i skutečností, že I. Borkovský kladl H193 až do období vrcholného středověku (viz původní popis k H194).

Datace: raný středověk?

PHYLN – HROB 194, H1064?

LOK.: sektor 4-23

FT: č. neg. 7978, 73331

Dobře zachovaná, 165 cm dlouhá kostra muže bez rakve a kamenného obložení, je natažena, s rukama podle těla a vykazuje na pravém předloktí zkriveniny /patrně zarostlá zlomenina/, podobně i pravá ramenní kost je zkrivena. Kostra leží v jámě vyhloubené 32 cm v rostlém terénu, 37 cm hluboko pod hrobem č. 193; jáma poškodila časově starší kostru na prkně, z něhož se zachoval jen kus. Jáma ta neměla rovné dno, byla ledabyly hloubena, takže možno mít za to, že jde o kostru popraveného. Kostry popravených bývaly do hrobové jámy házeny ledabyly. Tak tomu bylo i u kostry č. 194, neboť má lebku výše než hrudní koš, takže [rkp. A.2a: taktéž] nohy jsou výše nežli pánev a hrudní koš. U pravé strany lebky a u levé nohy je zachovaný neporušený kámen ze staršího hrobu, druhý kámen leží na levé stopě hozný, v zásypu hrobu, pocházejícím patrně ze shora uvedeného staršího hrobu. Kámen na levé noze dlouhý 20 cm, vysoký 11 cm, silný 4 cm, kámen u levé nohy 21 cm dlouhý, 20 cm vysoký a 4 cm silný. Kostra č. 194 leží pod nohama kostry č. 195, pánev a nohy jsou pod kostrou č. 193, jež leží zase nad kostrou č. 194 ve výši 23 cm. Orientace: Z–V. Je zajímavé, že v těchto místech bylo popraveno patrně nejméně již v 13. stol., jak bylo již zjištěno u kostry č. ... [rkp. A.2a: Zde však je zajímavé že patrně bylo popraveno již ve stol. 13. a to proto, že kostra 193, která byla nad hrobem 194, je v rakvi obložené kameny. Hrob ten (193) může tedy náležeti 14. stol.]. Avšak je možné, že se zde popravovalo také již mnohem dříve, čemuž nasvědčují skrčené kostry, nebo [rkp. A.2a: jinak] svázané, ležící na znak se zdviženými nohama. Kostra č. 193, která byla nad hrobem č. 194, je v rakvi obložené kameny. Zvyk ten se možná udržuje do 13. stol. a proto kostra patří časově do tohoto století, může však náležeti i stol. 14. V zásypu hrobu byly nalezeny střepy podobné popelnici ze žárového hrobu č. 105 a spálené kostičky z rozrušeného žárového hrobu.

Nálezy – zásyyp:

keramika – hradištní (2 ks) a časně slovanská (> 1 ks); př. č. 12833 (II, 3.1, obr. 25).

Komentář: Na fotografiích č. neg. 7978 z 3. 9. 1935 (H194 identifikován dle Hs257) a neg. 73331 z 26. 8. 1935 (H194 identifikován dle polohy) není shoda ve stavu dochování dolní čelisti – nelze jednoznačně rozhodnout, zda se nejedná o další neevidovaný hrob. Ze skici z 9. 9. existence dalšího hrobu nevyplývá. Na nedatované a podle čísel Hs starší skice hrobů v témže prostoru jsou evidentní dodatečné opravy, H193 je přesouván směrem k západu, H194 má přepisované číslo. Z těchto důvodů považujeme existenci Borkovským sice zmíněného, ale blíže nepopsaného a neevidovaného hrobu za možnou (označeno H1064). Omyly a nejasnosti v dokumentaci hrobů jsou v tomto prostoru zaznamenány – viz H195. Nález spálených kostí a zbytků keramiky pražského typu ve značné vzdálenosti od H105 jednoznačně dokládá přítomnost dalšího časně slovanského žárového pohřbu (RS1, H1061). V př. seznamu uveden celkový počet nalezených zlomků – 8 ks. Jedinou stopou udávaného nepietního uložení kostry je uložení hlavy, které nasvědčuje nerovnému dnu hrobové jámy.

Datace: raný středověk – mladohradištní.

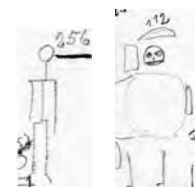
PHYLN – HROB 195, H1036

LOK.: sektor 4-21

FT: č. neg. 73130, 73331

Pod kostrou č. 196, ve hloubce 27 cm v rostlém terénu ležící, 162 cm dlouhá natažená kostra muže bez rakve s rukama podle těla. Z chronologického hlediska je důležité, že kostra leží pravou holenní kostí nalebce kostry č. 194, která je hlouběji. U nohou kostry je opukový kámen, také u levého ramene je podobný kámen, 36 cm dlouhý, 15 cm vysoký a 8 cm silný. Orientace: Z–V. Předměty žádné.

Nálezy: –

Komentář: V rkp. A.3 byl opomenut popis Hs112 (H1036), který nebyl do nové číselné řady hrobů I. Borkovským definitivně začleněn (ve fázi přechíslovávání také jako Hn195) a měl se podle terénních poznámek nacházet nad úrovní H188. Situace na plánu je schematizována, na plánu je hrob naznačen v rámci Hn195, na terénní skice ale leží mimo hrobové jámy H194 a H195. Hn195 definitivního číslování byl objeven 16. 8. 1935, měl by tedy být stratigraficky starší než tento hrob, dokumentovaný již v průběhu května. Rovněž H187 (Hs117) leží mimo hrobovou jámu Hs112, údaj o stratigrafii vůči Hn187 se nezdá pravděpodobný. Detailní foto č. neg. 73130 (II, 1.2, foto 96). Popis Hs112 viz H1036.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 196

LOK.: sektor 4-213, 2-224

FT: č. neg. 73164

Ke kloubům pánve – dolní končetiny chybí – 50 cm dlouhá kostra 13letého chlapce [rkp. A.2a: individua], ležící na prkně, jehož stopy jsou sotva zjištělné, v hrobové jámě 10 cm v rostlém terénu, má za lebkou opukový, čtyřhranný kámen, 20 cm vysoký, 17 cm široký /silný/ a 20 cm dlouhý. Levá část kostry je pod kamenem hrobu č. 112 (Hs, = H1036) ve hloubce 10 cm. Orientace: Z–V /více k jihu/. 24 cm hluboko [rkp. A.2a: ve hloubce 5 cm pod kostrou] pod kostrou a ve vzdálenosti 37 cm k jihu, blíže k základům kaple sv. Matouše, je řada opukových kamenů, z hrobového obložení rozrušených hrobů. Dále na východě je spousta kamenů opukových a z červeného pískovce, pocházejících jistě [rkp. A.2a: patrně] z rozrušených hrobů. Na povrchu hrobů č. 196 a 186 byla navršena velká hromada opukových kamenů jako mohyla. Střepty nalezené [rkp. A.2a: nepřímě] v hrobovém zásypu i porůznu mimo tento zásyp patří časově 11.–16. stol.

Nálezy – zásyp: nezvěstné?

Komentář: Pod př. č. 12834, které je v př. seznamu vztaženo k H196, nejsou keramické zlomky registrovány; nálezy př. č. 12834 ale dle zápisu v př. seznamu pocházejí z materiálu nad kamennou pískovcovou deskou. Dle uvedeného soupisu lze tyto předměty ztotožnit s nálezy z nadloží kamenné desky H182.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 197

LOK.: sektor 4-21, 12

Ve hloubce 85 cm pod terénem 16. stol., jsou dva hroby, které zabíhají již hluboko do stěny za hranici určené výzkumné plochy. V spodním hrobě 165 cm [rkp. A.2a: 155 cm] dlouhá kostra muže ležící na prkně [rkp. A.2a: ruce natažené podle těla], 175 cm dlouhém a 40 cm širokém, obloženém opukovými kameny. Orientace: Z–V. Předměty žádné.

Nálezy: –

Komentář: Svrchní hrob je H588. Hrob označen společně s H588 jako Hs607. Evidován jako Hs607_1.

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 198

LOK.: sektor 4-144

185 cm dlouhá, porušená – hrudní koš i nohy rozházeny, činí dojem, jakoby kosti byly úmyslně lidskou rukou rozházeny /vykradeny/ – kostra dospělé osoby, patrně muže, leží na prkně obloženém opukovými i z hnědého pískovce kameny, s rukama podle těla, v hrobové jámě, jejíž dno je na povrchu rostlého terénu. Za lebkou kámen, po levé straně kostry 5 kamenů, v tom jeden [rkp. A.2a: hnědý] pískovec, po pravé straně 3 kameny a na pravé noze velká opuková deska na plochu, rozměrů: 37 × 24 cm, která se tam dostala patrně později a to proto, že chybí holenní kost. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 199

LOK.: sektor 4-233

FT: č. neg. 73167

50 cm dlouhá dětská kostra v rakvi bez dna, dlouhé 60 cm a široké 32 cm. Lebka je setlelá [rkp. A.2a: rozrušená], nezachovaná. Milodary žádné.

Nálezy: –

Komentář: Na fotografii č. neg. 73167 pouze torzo trupu, který se zdá být poškozen hrobem H206. Udávaná délka se vztahuje zřejmě k tomuto torzu, na plánu je chybně zanesena celá dětská kostra.

Datec: středověk?

PHYLN – HROB 200

LOK.: sektor 4-232

FT: č. neg. 73164, 73167, 73416, 73470

Nepietně do hrobové jámy hozená – má v koleně nakrčenu levou nohu – necelá kostra bez rakve /asi popraveného/; zachovány jen 88 cm dlouhé nohy s pánví, lebka, prsty a předloktí leží na pánvi. Orientace: přesně hlavou na SZ nohy na JV.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 201

LOK.: sektor 4-23

FT: č. neg. 73164, 73167

160 cm dlouhá, natažená kostra muže v rakvi, 180 cm dlouhé a 40 cm široké, obložené opukovými kameny, s rukama podle těla. Z kamenného obložení za lebku a u noh po pravé straně je také jeden bílý pískovec, dlouhý 38 cm, silný 9 cm, po levé straně zase dva podobné pískovce, 20 cm dlouhé, 9 cm silné, 26 cm dlouhé, 10 cm silné. Po levé straně rakve se nachází 6 kamenů, po pravé straně 2 kameny ve výši lebky a ramenní kosti. Orientace: Z-V [rkp. A.2b: nohy k jihovýchodu]. V zásypu hrobu byly nalezeny dvě esovitě záušnice, pocházející nejspíše z poškozených starších koster. Jedna ze záušnic [rkp. A.2b: celá bronzová esovitá] je zhotovena z tenčího drátu a zlomek záušnice ze silného drátu se zachovaným esovitým závitem. Záušnice patří časově asi 11.–12. stol. [rkp. A.2b: Velká 12. stol., menší 11. stol.]. Střepy, které byly neopatrností dělníka smíchány dohromady z hrobu č. 201 a 162, lze zařadit do 12.–16. stol.

Nálezy – zásyp:

1. esovitá záušnice; Ø 13 mm, síla drátu 4 mm, šířka es. kličky 4,5 mm; materiál: měď s příměsí zinku a cínu – D4; analýza: č. měření 13053–4; př. č. 12835, i. č. 1129 (II, 3.1, obr. 25);
2. esovitá záušnice; Ø 36,5 × 43 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: měď s příměsí zinku a cínu – D5; analýza: č. měření 13051–2; př. č. 12835, i. č. 1129 (II, 3.1, obr. 25).

Komentář: Uvedené keramické zlomky neidentifikovány. Záušnice nelze vztáhnout ke konkrétnímu hrobu.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 202

LOK.: sektor 4-23

FT: č. neg. 73220

160 cm dlouhá [rkp. A.2a: kostra dlouhá 148 cm], natažená kostra ženy v rakvi, 165 cm dlouhé, 45 cm široké, bez dna, přikryté prknem a obložené opukovými kameny a to za lebku a po obou jejích stranách, ve výši kolen a u noh /po 6 kamenech po levé i pravé straně/. Nad rakví kus červeného pískovce z náhrobního kamene. Předměty žádné.

Nálezy: –

Komentář: Torzo náhrobního kamene je v druhotném uložení.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 203

LOK.: sektor 4-23

FT: č. neg. 73167, 73470

154 cm dlouhá kostra dospělé osoby, asi ženy, obložená opukovými kameny, bez rakve, má hlavu obličejem obrácenu k severu, nohy nakřčeny, kolenama také k severu. Za hlavou jsou 3 opukové kameny, jeden u noh, 5 kamenů po levé straně, 6 kamenů po pravé straně. Orientace: Z-V, více k jihozápadu.

Nálezy: –

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 204

LOK.: sektor 4-23, 41

FT: č. neg. 7971

130 cm dlouhá kostra mladistvé osoby /15–16 let/ na 140 cm dlouhém a 40 cm širokém prkně /prkno zjištěno jen pod kostrou, po stranách kostry nebylo dříví od rakve vůbec zjištěno/. Za hlavou opukový kámen, 10 cm od lebky, 8 cm dlouhý a 5 cm široký, po obou stranách prkna ve výši lebky, taktéž u noh a na pravé straně po jednom kameni. Hrobová jáma na povrchu rostlého terénu. Lebka dosahuje kamenného obložení hrobu 203 a je pod ním 20 cm. Nohy kostry směřují pod nohy kostry č. 206. Hroby č. 203 a 206 jsou mladší. Hrob 204 je pod prknem hrobu č. 205 ve hloubce 19 cm. Orientace: Z-V. Na pravé straně u ucha lebky [rkp. A.2b: lebky u ucha] byla nalezena esovitá záušnice z tenkého stříbrného drátu /10. stol./ [rkp. A.2b: 11. stol.].

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; Ø 15 × 14 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 2, 25 mm; materiál: Ag; analýza: č. měření 13008–9; př. č. 12836, i. č. 1130 (II, 3.1, obr. 25).

Komentář: Hrob je na nedatované skice prostoru severně od domu U zlaté koule v přímém stratigrafickém vztahu k H224 (Hs177), který jej porušuje a který v textu NZ není uveden. Na fotografii č. neg. 78690 (II, 1.2, foto 102) nelze stratigrafickou situaci hrobu H224 vůči H204 a H205 jednoznačně posoudit, H205 je však, na rozdíl od H224, poškozen již novodobým kanálkem. H204 je dokumentován jako porušený ve spodní části, vztah na skice lze tedy považovat za věrohodný. Postup odkryvu, který naznačují čísla původního číslování, je H224, H204 a poté H205. H204 je ale zčásti H205 poškozen. Předpoklad, že H224 náleží k nejmladšímu horizontu, podporuje záznam rkp. A.1, kde je poznámka o hrobu 116 (Hs, = H206) jako o hrobu mladším a toto číslo je o několik řádek níže přepsáno na Hs177 (H224). Z fotodokumentace není zřejmé ani stáří pohřbeného, může jít i o jedince dospělého věku. V př. seznamu je hrob označován za dětský, v rkp. A.1 je udáno: *Kostra dlouhá 130 cm (12leté dítě).*

Datace: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 205

LOK.: sektor 4-41

FT: č. neg. 7971, 73203

75 cm dlouhá, velmi grációzní, kostra ženy, přikrytá prknem, 40 cm širokým, bez noh a bez pánve s porušenou pravou rukou, s prsty levé ruky a předloktím položenými na pánvi. Za hlavou těsně u okraje prkna je kámen, vzdálený od lebky 18 cm, pod kostrou prkno není, jen na kostře. 26 cm jižně (opraveno tužkou na severně) je kostra č. 213. Při hloubení jámy pro kostru č. 205 byla poškozena levá ruka kostry č. 204 a zbytek levé ruky /ramenní kost/ kostry č. 204 je pod pravým rohem prkna. Kostra č. 205 je mladší než kostry č. 204 a 213. Orientace: hlavou Z-V.

Nálezy – zásyp (?): keramika (57 ks) – mladohradištní 1 – vrcholný středověk 1; př. č. 12837 (II, 3.2, obr. 53).

Komentář: V popise nesrovnalosti – na plánu i na fotu č. neg. 73203 je jedinec běžného věku, na skice postava dětská. Prostor je porušen novodobým kanálkem, skica nezachycuje případné superpozice, uvedený snímek nevylučuje poškození hrobu H214. Dále viz komentář u H204.

Vztah souboru keramiky př. č. 12837 k hrobu nelze určit, zápis př. seznamu je zmatečný.

Datace: vrcholný středověk – raný novověk. Hrob v rámci vícečetných superpozic, nad H204, patrně starší než H214 a H224.

PHYLN – HROB 206, H1091-I-S

LOK.: sektor 4-23

FT: č. neg. 73167, 73470

Natažená, 153 cm dlouhá kostra ženy s rukama podle těla, v rakvi 180 cm dlouhé a 45 cm široké a obložené opukovými kameny. Je ve stejné výši jako hrob 203, snad je také s ním současná. Má 2 kameny za lebkou, u nohou, 3 kameny, po levé straně vedle rakve jsou dva opukové kameny. Orientace: hlavou přesně na Z, nohy na V. Mezi kamenem u lebky a kamenem u levého ramene, je volně ležící dětská lebka (H1091) ve výši 20 cm, patřící asi do zásyvu hrobu č. 206. V hrobovém zásyvu jsou také i jiné lidské kosti. Nad kostrou byla jáma v průměru 80 × 50 cm se střepy z 13. a snad i 14. stol. Smetištní jáma byla ve stejné výši jako povrch hrobu č. 192. Z jámy byla slepena jedna celá nádoba [rkp. A.2b: červená]. Střepy tuhované [rkp. A.2a: ozdoba vlnovka, vodorovné čáry, okraje z lahvi rovné hrdlo], okraje profilované lze zařadit do 13. stol. V zásyvu hrobu nalezeny střepy z 12.–13. stol.

Nálezy – zásep:

1. artefakt (hřeb, skoba?); materiál: železo; př. č. 12839;

keramika (127 ks) – mladohradištní 1 – vrcholný středověk 1, vrcholný středověk 2 (1 ks), raný novověk (2 ks); př. č. 12839 (II, 3.1, obr. 25).

Datec: středověk? Keramika – zásep: mladohradištní 2, nepočtené mladší zlomky – intruze?

PHYLN – HROB 207

LOK.: sektor 4-233

120 cm dlouhá, natažená dětská kostra, bez rakve a kamenného obložení; její nohy jsou pod hrobem č. 206 [rkp. A.2a: ve hloubce 21 cm, o 9 cm níže od kostry 191].

Nálezy: –

Komentář: Nelze ověřit, foto neidentifikováno.

Datec: středověk.

PHYLN – HROB 208

LOK.: sektor 4-23, 41

45 cm dlouhá dětská kostra, bez kamenného obložení – předměty žádné –. Chodidla byly poškozeny hrobovou jamou kostry č. 210. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Nelze ověřit, foto neidentifikováno, dle skici i dle rkp. A.1 souhlasí.

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 209

LOK.: sektor 4-411

Ve hloubce 38 cm, pod kostrou č. 210, 110 cm ke kolenům dlouhá – dolní končetiny od kolen k patě nejsou zachovány – kostra mladšího děvčete s nezjištěnou rakví a s rozdrcenou lebkou; délka stehenní kosti 38 cm, pravá stehenní kost přiléhá k lebce č. 211. 7 cm od lebky, za ní, je opukový kámen, spíše deska, 24 cm dlouhý, 5 cm silný a 35 cm vysoký. Orientace: hlavou k Z–V. U týla lebky bylo nalezeno 8 záušnic /stříbrných/, těžko však říci, kde byly nošeny. Záušnice jsou malé, ze silného stříbrného drátu s esovitou kličkou široce roztepanou [rkp. A.2a: 11. stol.].

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; Ø 15 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 3,5 mm; materiál: Ag; analýza: č. měření 13014–5; př. č. 12840, i. č. 1131 (II, 3.1, obr. 26);

2. esovitá záušnice; Ø 14 × 16 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 5 mm; materiál: Ag; př. č. 12840, i. č. 1131 (II, 3.1, obr. 26);

3. esovitá záušnice; Ø 14 × 17 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 5 mm; materiál: Ag; př. č. 12840, i. č. 1131 (II, 3.1, obr. 26);

4. esovitá záušnice; Ø 14 × 16 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 5 mm; materiál: Ag; př. č. 12840, i. č. 1131 (II, 3.1, obr. 26);

5. esovitá záušnice; Ø 15 × 16 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 5 mm; materiál: Ag; př. č. 12840, i. č. 1131 (II, 3.1, obr. 26);
6. esovitá záušnice; Ø 15 × 17 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 5 mm; materiál: Ag; př. č. 12840, i. č. 1131 (II, 3.1, obr. 26);
7. esovitá záušnice; Ø 14 × 15 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 4,5 mm; materiál: Ag; př. č. 12840, i. č. 1131 (II, 3.1, obr. 26);
8. esovitá záušnice; Ø 15 × 16 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 5 mm; materiál: Ag; př. č. 12840, i. č. 1131 (II, 3.1, obr. 26).

Komentář: Nelze ověřit, foto neidentifikováno. Rkp. A.1: *mladé individuum pravděpodobně (?) mužského pohlaví.*

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 210

LOK.: sektor 4-411

105 cm dlouhá, natažená kostra dospělejšího dítěte bez rakve, přiléhající lebkou těsně k nohám kostry č. 208. Hloubením hrobové jámy pro kostru č. 210 byla poškozena chodidla dětské kostry č. 208. Orientace: Z-V [rkp. A.2a: Je vzdálena 42 cm jižně od kostry 231 a je ve výši 43 cm.]

Nálezy: –

Komentář: Nelze ověřit, foto neidentifikováno.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 211

LOK.: sektor 4-411

FT: č. neg. 73213

148 cm dlouhá na 160 cm dlouhém a 45 cm širokém prkně natažená kostra ženy [rkp. A.2a: ruce podle těla], ležící v jámě hloubené v rostlém terénu. Kostra je ve stejné výši co kostra č. 209, avšak leží na pravé stehenní kosti této poslední, je mladší [rkp. A.2a: Orientace Z-V].

Nálezy: –

Komentář: Nelze ověřit, na foto dolní polovina těla, dle skici i dle deníku souhlasí, stratigrafický vztah na skice není znázorněn.

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici nad H209.

PHYLN – HROB 212

LOK.: sektor 4-411

FT: č. neg. 66956, 73218

26 cm pod kostrou č. 210, ke kloubům 55 cm dlouhá /stehenní kost dl. 23 cm/ natažená kostra dítěte bez rakve a prkna bez noh, jen se zachovanou pravou stehenní kostí, leží v hrobové jámě vyhloubené 5 cm hluboko v rostlém terénu. Ve vzdálenosti 9 cm má za lebkou kámen, 22 cm vysoký, 16 cm dlouhý a 5 cm silný. Po pravé straně je 5 opukových kamenů jako obložení hrobu, jeden 59 cm dlouhý, po levé, jež byla právě poškozena, nejsou žádné [rkp. A.2a: kameny]. Orientace: hlavou k SZ nohy k JV. Na lebce bylo nalezeno 10 záušnic /bronzových/, po pěti z každé strany lebky. Osm jich je ze silného drátu a mají esovité zakončení. Dvě jsou po jedné z každé strany, jsou z velmi tenkého drátu /o polovic tenčí/ a mají rovněž esovitou kličku. Časově náleží asi 10. aneb ranému 11. stol.

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; Ø 14,5 × 18 mm, síla drátu 2,5 mm, šířka es. kličky 4,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12841, i. č. 1132 (II, 3.1, obr. 26);
2. esovitá záušnice; Ø 11 × 16,5 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 2,5 mm; materiál: měď s příměsí zinku a cínu – D5; analýza: č. měření 13062–3; př. č. 12841, i. č. 1132 (II, 3.1, obr. 26);
3. esovitá záušnice; Ø 12,5 × 18 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12841, i. č. 1132 (II, 3.1, obr. 26);
4. esovitá záušnice; Ø 14 × 16 mm, síla drátu 2,5 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12841, i. č. 1132 (II, 3.1, obr. 26);
5. esovitá záušnice; Ø 13 × 16 mm, síla drátu 2,5 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12841, i. č. 1132 (II, 3.1, obr. 26);
6. esovitá záušnice; Ø 15,5 × 17 mm, síla drátu 2,5 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12841, i. č. 1132 (II, 3.1, obr. 26);
7. esovitá záušnice; Ø 14,5 × 17,5 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 4,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12841, i. č. 1132 (II, 3.1, obr. 26);

8. esovitá záušnice; Ø 14,5 × 15 mm, síla drátu 2,5 mm, šířka es. kličky 4,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12841, i. č. 1132 (II, 3.1, obr. 26);
 9. esovitá záušnice; Ø 14 × 17 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: měď s příměsí zinku a cínu – D4; analýza: č. měření 13064–5; př. č. 12841, i. č. 1132 (II, 3.1, obr. 26);
 10. esovitá záušnice; Ø 11,5 × 15 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 2,5 mm; esovité ukončení; př. č. 12841, i. č. 1132 (II, 3.1, obr. 26).

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 213

LOK.: sektor 4-412

Pod kostrou č. 215, jejíž hrobovou jamou byla poškozena, leží na prkně s nataženými rukama zbytky – jen 87 cm dlouhé nohy – kostry muže. Orientace: Z–V. Hloubením hrobové jámy pro uložení kostry č. 214 přišlo se na lebku a pánevní kost kostry č. 213; tyto byly uloženy po levé straně kostry č. 214.

Nálezy: –

Komentář: Viz H214.

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v rámci vícečetných superpozic.

PHYLN – HROB 214

LOK.: sektor 4-412

FT: č. neg. 7971

2 cm pod kostrou č. 215, přikryta prknem leží hodně porušená /nelze ji ani měřit/ kostra muže; dolní čelist zůstala na místě, lebka leží u levého kloubu kostry č. 215. Opukové obložení kamenné kostry 215 je položeno na pravém kloubu kostry č. 214.

Nálezy: –

Komentář: Foto identifikováno dle označení Hs na kameni u č. neg. 73332 (II, 1.2, foto 104), ostatky H213 nerozlišeny.

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v rámci vícečetných superpozic.

PHYLN – HROB 215

LOK.: sektor 4-412, 234

FT: č. neg. 7971, 73178, 73203

Obložena kameny a prknem přikryta leží kostra ženy s rukama podél těla, levou ruku má ohnutu v lokti a uloženu na pánvi, holenní kosti s chodidly chybí, byly patrně odstraněny stavbou blízkého žároviště [rkp. A.2a: Kostra 215 dlouhá ke kolenům 114 cm, stehenní kosti jsou dlouhé 42,5 cm. Obložení z opukových kamenů za lebkou kámen 21 × 12 × 10 cm, 3 kameny po levé straně dlouhé 16, 23, 26, po pravé straně dlouhé 27, 13, 25 cm.]. Orientace: Z–V. Hloubením hrobové jámy pro kostru byly poškozeny dva starší hroby, z nichž jeden je hrob 214. Kamenné obložení kostry č. 215 u pravého kloubu leží na pravém kloubu kostry č. 214. Při hloubení hrobové jámy pro kostru hrobu č. 214, přišlo se zase na lebku a pánev kostry č. 213.

Nálezy: –

Komentář: Nejmladším hrobem této části pohřebiště je H216 – stratigrafická pozice doložena fotem č. neg. 73178.

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v rámci vícečetných superpozic.

PHYLN – HROB 216

LOK.: sektor 4-412

FT: č. neg. 7971, 73178

Od pánve k holenní poškozené kosti 88 cm dlouhá /délky stehenní kosti 44 cm/ kost [rkp. A.2a: kostra] popraveného muže bez rakve a kamenného obložení s rukama svázanýma v klínu. Leží 12 cm nad kostrou č. 220 a horní část trupu, tj. od pánve k lebce, je pod kamenným kanálkem. Orientace: přesně JZ–SV. V zásypu hrobu byly nalezeny střepy nádob, okraje profilované, pocházející z 10.–12. stol. [rkp. A.2a: z 11.–12. stol. Střepy pod kostrou 216 – okraj hladký, tuhový, ryté čáry, dno s obrubou.].

Nálezy – zásyp:

keramika (37 ks) středohradištní – mladohradištní 1; př. č. 12842 (II, 3.1, obr. 26);

keramika (17 ks) středohradištní (1 ks) – hradištní 1, pod kostrou; př. č. 12843 (II, 3.1, obr. 26).

Komentář: Na rozdíl od ostatních hrobů se v zásypu hrobu výrazně projevuje sídelní mladohradištní horizont.

Datec: středověk – raný novověk. Nejmladší z hrobů v rámci vícečetných superpozic.

PHYLN – HROB 217

LOK.: sektor 4-412, 421

Hrobovou jamou kostry č. 218, 25 cm od jejích nohou, poškozená – hrudní koš a lebka chybí, odstraněny až po pánev uvedenou jamou – dětská kostra /nohy s pánví dlouhé 31 cm/ přikrytá prknem na povrchu, rakev vůbec nebyla zjištěna; má pravou nohu pod dřevěným rámem, kterým je orámováno žároviště ve hloubce 14 cm visle pod ním. Kostra je položena v popelovitém terénu na povrchu. Orientace: Z–V. Hrobová jáma je 9 cm nad povrchem rostlého terénu, avšak tento terén je dříve vykopán a vyplněn uhlíky. Povrch zde rostlého terénu je 31 cm nad rostlým terénem pod kostrou č. 217 [rkp. A.2a: avšak zde terén rostlý je prokopaný dřívě a vyplněn popelem a uhlíky. Pravý rostlý terén je zde výše o 31 cm od rostlého terénu pod kostrou č. 217.]. Pod [rkp. A.2a: rozrušenou] kostrou, ve hloubce 32 cm byla nalezena v popelovité jámě nádoba z pozdního 11., nebo z 12. stol. Je rozmačkána a leží na koláčích škváry a kolem sebe má rovněž koláče škváry.

Nálezy: –

Komenář: Nelze ověřit, není fotodokumentace. Na plánu nezasahuje k žárovišti. Na skice z 9. 9. 1935 končetiny dospělého vzrůstu, jinak souhlasí. Nádoba nebyla identifikována, vně přilehlé části žároviště byla však situována nádoba př. č. 12996. Údaje o vztahu k povrchu rostlého terénu ne zcela srozumitelné (celkové zahloubení hrobové jámy 40 cm?).

Datec: vrcholný středověk. Vzhledem k H218 v nadloží.

PHYLN – HROB 218

LOK.: sektor 4-412, 234

FT: č. neg. 7969, 73307

160 cm dlouhá, natažená kostra muže pod náhrobním kamenem z bílého pískovce se značkou na povrchu, jež se nachází přímo nad lebkou, bez rakve a prkna – stopy po prkně vůbec zjištěny nebyly. Hrobová jáma vykopána 10 cm hluboko v rostlém terénu a je obložena po stranách kostry kameny, jež však nejsou ani za hlavou, ani u noh. Touto jamou byly prokopány pánev a nohy dětské kostry č. 217, jež leží u nohou kostry č. 218. Orientace: Z–V. Zdá se, že kostra č. 218 je současná s kostrou č. 160. Hrobová jáma kostry č. 164 poškodila levou stranu kostry č. 218 /levou nohu a holenní kost/ a také odstranila kamenné obložení v těchto místech. Blízko kostry č. 218 leží starší kostra č. 202, mající rovněž náhrobní desku z červeného pískovce, jejíž zbytky byly hozeny do hrobového zásypu a taktéž uloženy po pravé straně kostry u pánve a na povrchu kamenného obložení.

Nálezy: –

Komentář: U př. č. 12844 je v přírůstkovém seznamu uvedeno: *mezi hrobem 116 a náhrobním kamenem č. 151 (staré číslo, opsáno ze starého lístku)*. Podle situační skici by mělo jít o H218 (Hs259), náhrobní kámen byl označen č. 151. Stratigrafii vůči H216 nelze ověřit, podle uložení s kamenným obložением může být H218 starší.

Datec: vrcholný středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 219

LOK.: sektor 4-414

156 cm dlouhá kostra ženy s kostmi úplně přeházenými – lze zjistit jen polohu kostry a její délku – bez rakve, nalézající se pod ohništěm /v žárovišti obloženém kameny/ ve hloubce 28 cm pod povrchem spáleniště. Kolem hlavy je 5 do věnce položených opukových kamenů. Nohy vyčnívaly na východním konci pod kamenným obložením 72 cm ven /kolena a kus stehenní kosti/. Orientace: Z více k SV.

Nálezy: –

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 220, H1027?

LOK.: sektor 4-412, 414

FT: č. neg. 73212

[rkp. A.2a: Ležela na navážce silné 5–10 cm a pod ní jsou kusy velkých kamenů.]. Na žulových spálených kamenech nepietně pohozená, 160 cm dlouhá kostra bez rakve a kamenného obložení s kostmi porušenými a polámanými, s rukama na břiše složenými /svázanými/. Je na tom samém nivěu, co kostra č. 221 a u její lebky /kostry č. 220/ ve výši 12 cm jsou nohy kostry č. 216 poškozené hrobovou jamou kostry č. 220. Orientace: hlavou SZ 60° – JV 260° [rkp. A.2a: V zásypu hrobu střepy ze 13.–15. stol. Okraje silně profilované, pocházejí patrně z konce 13. stol. Jsou také střepy, které pocházejí z 15. stol.].

Nálezy: viz komentář.

Komentář: V jedné z verzí terénního popisu evidován Hs170 (H220) společně s Hs175 (H1027), ten však není dále uváděn, Hs175 je také uveden u keramických nálezů př. č. 12828 a dodatečně přečíslován na Hn220. Na fotografii č. neg. 73212 nelze rozlišit, zda jde o dva hroby v superpozici, Hn220 by podle posloupnosti číselné řady Hs měl být odkryt dříve než Hs175. Skici zachycují pouze Hs175 (označeno jako H1027), jehož existenci nelze tedy s jistotou ověřit. Popis keramiky odpovídá př. č. 12828 (33 ks – mladohradištní – vrcholný středověk 1, raný novověk).

Datec: raný novověk.

PHYLN – HROB 221

LOK.: sektor 4-413, 414

FT: č. neg. 73212, 73213, 73304

Pod dětskou kosterou č. 223 ležící, 167 cm dlouhá, natažená kostra dospělého muže – asi popraveného – bez rakve a kamenného obložení, s rukama podle těla. Její lebka je ve výši 13 cm nad nohama kostry č. 224, u pravé strany této lebky je světle hnědá pískovcová deska, dno jámy je 18 cm nad rostlým terénem. Orientace: kostra leží hlavou k jihu, nohy k severu.

Nálezy: –

Komentář: Údaj o vztahu k H223 dodatečně vpisován, nejde o stratigrafii; dle č. neg. 73212 leží hrob nad žárovištěm. Situace plánu neodpovídá fotodokumentaci ani údajům v popise – kostra je na plánu chybně orientována hlavou k JJV, dle fotodokumentace k JJZ. Na skici se pozice kostry blíží jejímu skutečnému uložení. Horní část skeletu rozrušena, polohu paží nelze ověřit.

Datec: vrcholný středověk – raný novověk. Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 222

LOK.: sektor 4-414

Pod povrchem žároviště ve hloubce 24 cm v rostlém terénu, na jih od kostry č. 219 a jí podobného uložení, leží /ve vodě/ 163 cm dlouhá druhá natažená kostra bez rakve, s rukama podle těla nataženými a s dvěma opukovými kameny po obou stranách lebky. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: V původním popise: ...*kostra v* (přepsáno na: *na*) *žárovišti...*, udávaný vztah k němu není stratigrafický. Poloha koster na plánu neodpovídá poloze pohřbů na fotografii č. neg. 73212, hroby lze obtížně jednoznačně identifikovat. Vzhledem k údajům o podobném uložení H219 a k vysokému číslu původní řady (Hs494) jde patrně nejspíše o jeden z nejstarších hrobů v tomto prostoru.

Datace: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 223

LOK.: sektor 4-413, 414

FT: č. neg. 73212

70 cm dlouhá dětská kostra, vzdálená od rakve hrobu č. 224 18 cm na sever. Je s ní uložena ve stejné výši. Stopy po rakvi a kamenném obložení nebyly zjištěny. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Komentář: Na fotografii č. neg. 73212 porušená kostra jedince dospělého věku, nelze stanovit, zda jde o dítě.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 224

LOK.: sektor 4-41

FT: č. neg. 78690

177 cm dlouhá, natažená, velmi silná kostra dospělého muže v 200 cm dlouhé, 50 cm široké a 14 cm vysoké rakvi, obložené opukovými kameny s rukama podle těla a s levou nakrčenou nohou. Kameny jsou: u lebky za rakvi, po pravé straně lebky, po levé straně u ramenní a holenní kosti. Přes hrob šel kamenný kanálek Mayerova domu. Od spodku kanálku na povrch rakve je 28 cm. Jáma je na povrchu rostlého terénu. U levé nohy je kus malty a v ní část dětské lebky (fragment, nedodáno nové číslo). Orientace: Z-V. Svisle pod pravou stranou kostry je ve hloubce 22 cm hrob 225. V zásypu hrobu jsou kosti ze staršího poškozeného hrobu [rkp. A.2a: Střepty nad hrobem 224 a (v) kamenném kanálku. Střepty míchané 12.–16. stol. (nemají význam).].

Nálezy: –

Komentář: Vzhledem k postupu prací lze předpokládat, že H225 je stratigraficky starší než H224, což odpovídá údajům NZ. K hrobu 224 se váže početný soubor keramických zlomků př. č. 12845, pocházející z polohy označené jako *nad hrobem č. 224 a v okolí kamenného kanálku*. Tento soubor, obsahující jak keramiku v rozpětí středohradištní – mladohradištní 2, tak novověkou, není pro datování hrobu relevantní. Vzhledem k superpozici H224 s H225 a nejasnému původu zlomku dětské lebky nová evidenční čísla těmto ostatkům nedodána. Vzhledem k přítomnosti malty v zásypu se pravděpodobně jedná o hrob vrcholně středověkého či novověkého hřbitovního horizontu.

Datace: vrcholný středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H225.

PHYLN – HROB 225

LOK.: sektor 4-413

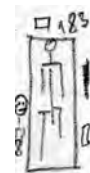
FT: č. neg. 73327, 73328

Ke konci holenních kostí – má porušené nohy – 166 cm dlouhá, natažená kostra muže, s rukama podle těla, v 195 cm dlouhé, 72 cm široké a 17 cm hluboké – prohnutí rakve asi 80 cm –, z kmene stromu vydlabané rakvi bez kamenného obložení; nohy byly porušeny patrně tlením a propadnutím se prkna, kterým byla rakev přikryta, stopy po tomto prkne jsou na povrchu kostry viditelné. Orientace: Z-V. Pravý jihozápadní konec rakve je v délce 45 cm, 4 cm nad spodkem rakve. Kostra je vzdálena jižně od žároviště /od jeho kamenného obložení/ 90 cm, severně od hrobu 226, 70 cm, ale 35 cm hluboko pod ním. Na kostře byl kus pískovcové desky, patrně zbytek náhrobní desky. Hrobová jáma vyhloubena v rostlém terénu 8 cm. Nebyly nalezeny žádné předměty.

Nálezy: –

Komentář: Dle fotografie č. neg. 73327 (II, 1.2, foto 158) kosti nejsou zetlelé, dle čísla na kameni (Hs217) je však lze ztotožnit s H225. Na tomto fotu zřetelné pozůstatky dřeva, prohnutím rakve snad myšlen vnitřní obvod vydlabané dutiny – viz č. neg. 73328 (II, 1.2, foto 152).

Datec: raný středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 226

LOK.: sektor 4-413

FT: č. neg. 73310

172 cm dlouhá kostra muže v 185 cm dlouhé, 45 cm široké a 22 cm vysoké rakvi bez dna. Kameny: po pravé straně lokte, u pravé a levé holenní kosti a za lebku, tento je 23 cm dlouhý a 5 cm silný. Nad pravou stranou kostry ve výši 30 cm je kostra č. 227. Orientace kostry č. 226: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Udávaný vztah vůči H227 nemusí být stratigrafický. Stratigrafii vůči H227 fotodokumentace nepostihuje, lze ji tak s určitou pravděpodobností odvozovat pouze z rozdílného zahloubení pohřbů, což nemusí odpovídat skutečnosti. Zobrazení superpozice na plánu je ale jednoznačné.

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 227

LOK.: sektor 4-431

FT: č. neg. 73211, 73302, 73304, 73305, 73308, 73310

Ve výši 30 cm nad kostrou č. 226, 145 cm dlouhá, v rakvi asi bez dna a bez kamenného obložení, setlelých kostí, s rukama na břiše; leží ve hrobové jámě vyhloubené ve hřbitovní navážce 25 cm nad rostlým terénem. Orientace: SZ–JV. Na levé ruce nalezen prsten a u levého boku v rakvi kus železného nože.

Nálezy – výbava (?):

1. prsten se zesíleným, lehce hraněným a kosodélně rozšířeným středem, zdobeným rytým kosočtvercem s nezřetelným punčováním uvnitř, obroučka uzavřená, tyčinková; Ø 18 mm, síla drátu 1,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12848 (II, 3.1, obr. 27);
2. zlomek nože – nezvěstné; rozměry dle inv. karty: šířka 22 mm, délka 48 mm; př. č. 3 (II, 3.1, obr. 27).

Komentář: Nejednoznačné – na plánu pod Hn227 hrob bez čísla (Hn228 dopsáno tužkou), v původním popise je údaj o prokopání staršího hrobu Hs140a (Hs140 = Hn227), jehož hrobová jáma je porušena také jámou pro Hn260 a 261, který byl dodatečně vypuštěn. Může jít o H228, jehož pozici odpovídá skica i jeho popis níže, údaje však nejsou zcela totožné. Hrob 140a může představovat další, později nevidovaný hrob. Vztah k H226 viz komentář výše. Poznámka o noži je vpisována dodatečně, je však evidován v př. seznamu. Prsten původně nezvěstný – pravděpodobně omylem přiřazen k H231 pod př. č. 12848 – viz komentář u H231.

Datec odvozena od nálezu prstenu, od ní pak i datec H225 a H226.

Datec: vrcholný středověk. Hrob v superpozici s H228, H229 a H230.

PHYLN – HROB 228

LOK.: sektor 4-431

FT: č. neg. 73204, 73320, 73330

158 cm dlouhá, natažená kostra muže s rukama podle těla, s rozdrčenou lebku a s porušenými obratly u pánve, bez rakve – stopy po rakvi a po dříví nebyly zjištěny – prkna a kamenného obložení, leží v jámě vyhloubené 14 cm v rostlém terénu. Kostra je starší než kostra č. 226 a opukové kamenné obložení kostry č. 226 u pravé paty leží přímo na lebce kostry č. 228; nad kostrou ve výši 3 cm je položena kostra č. 227. Chronologický postup pohřbů: 228, 226 a 227.

Nálezy: –

Komentář: Viz komentář u H227.

Datec: středověk.

PHYLN – HROB 229, H1038-I-S

LOK.: sektor 4-34

FT: č. neg. 73302, 73304, 73308, 73310

151 cm dlouhá kostra ženy v 180 cm dlouhé, 43 cm široké a 20 cm vysoké rakvi bez dna, obložená kameny, za lebkou červený pískovec, 2 opukové kameny po levé straně lebky, po pravé straně kostry leží ve výši 11 cm na rakvi kostra č. 227. Hloubením hrobové jámy pro kostru č. 229 byla poškozena kostřička (H1038), která ležela v těchto místech a kosti byly vyhozeny na pravou stranu u pánevní kosti. Na lebce záušnice a v hrobovém zásypu 3 esovitě velké záušnice z tenkého drátu, tyto lze zařadit do 12.–13. stol.

Nálezy – výbava (?):

1. esovitá záušnice; Ø 34 × 41 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 3,5 mm; materiál: měď s příměsí zinku a cínu – D5; analýza: č. měření 13055–6; př. č. 12847, i. č. 1134 (II, 3.1, obr. 27);
2. esovitá záušnice; Ø 38 × 42 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12847, i. č. 1134 (II, 3.1, obr. 27);
3. esovitá záušnice; Ø 38 × 42 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12847, i. č. 1134 (II, 3.1, obr. 27).

Komentář: Záušnice uváděná na lebce chybí.

Datec: raný středověk – mladohradištní. Příslušnost záušnic ze zásypu k hrobu 229 nejistá.

PHYLN – HROB 230

LOK.: sektor 4-431

FT: č. neg. 73328

170 cm dlouhá kostra muže bez rakve, s nataženýma rukama, obložená několika opukovými kameny, kámen za lebkou 20 cm dlouhý, 7 cm silný a 14 cm vysoký, kameny dále u levé pánve a u pravé stehenní kosti. Orientace: Z–V. Nad kostrou ve výši 5 cm byla kostra č. 227. Po levé straně kostry byla rakev kostry č. 226, která je starší a to proto, že kamenné obložení kostry č. 230, které je u levé strany lebky, stojí přímo na povrchu rakve č. 226. Zase kámen z obložení č. 226, který byl po pravé straně rakve u pánve, přiléhá těsně ku kameni za hlavou kostry č. 230. Hrobovou jamou kostry č. 229 byla useknuta pravá část ruky a nohy kostry č. 230. Kostra č. 226 je níže kostry č. 230 o 18 cm. Kostra č. 230 má hrobovou jámu vyhloubenou v hřbitovní navážce a pod ní leží ve hloubce 12 cm starší kostra č. 228.

Nálezy: –

Komentář: Udávaný stratigrafický vztah k H228 není ověřitelný.

Datec: středověk. Hrob v rámci vícečetných hrobových superpozic.

PHYLN – HROB 231

LOK.: sektor 4-431

FT: č. neg. 66961

80 cm dlouhá, dětská kostra bez rakve a kamenného obložení, v zásypu hřbitova, leží nad nohama kostry č. 227, avšak ji nepoškozují. V krabičce označené čís. 231 nalezen prsten se 4 články prstů.

Nálezy – výbava: –

Komentář: Délkový údaj o kostře se může vztahovat k torzu skeletu, viz foto č. neg. 66961 (dochována jen část trupu), který je H227 porušen. H231 je zřejmě poškozen H260–261.

Nález prstenu provázají články prstů vzrostlé osoby, pravděpodobná záměna s inventářem H227.

Datec: středověk.

PHYLN – HROB 232, H1039-I-S

LOK.: sektor 4-342

FT: č. neg. 73303, 73308, 73310

167 cm dlouhá kostra muže bez rakve, leží nad kostrou č. 234 o 10 cm výše a nad kostrou č. 229 o 6 cm výše, je proto také mladší než ony. Po pravé straně kostry č. 232 jsou sice 3 opukové kameny /a u levé holenní kosti jeden kámen/, všechny tyto kameny nepatří však k hrobu kostry č. 232, nýbrž pocházejí ze staršího již rozrušeného hrobu. Zbytky dětské lebky (H1039) a kostěček ze staršího hrobu leží v zásypu mezi nohama kostry [rkp. A.2a: Orientace hlavou k VZ, nohy SV].

Nálezy: –

Komentář: Udávaný vztah vůči H229 nelze ověřit, hroby nebyly dle plánu i skici v superpozici.

Datace: středověk – raný novověk. Hrob ve vícečetné superpozici.

PHYLN – HROB 233, H1040-S

LOK.: sektor 4-342

FT: č. neg. 73204, 73320

81 cm dlouhé nohy /stehenní a holenní kosti/ kostry jež byly jediné zachovány /pánevní a hrudní koš byly odstraněny hrobem č. 232/ bez rakve a z kamenného obložení se zachovalo několik opukových kamenů a sice u levého kolena /červený pískovec/ a u pravé stehenní kosti. Jáma hloubena na povrchu rostlého terénu a v místech staršího hrobu. U noh jsou složeny lidské kosti /polámané ruce a žebra/ – H1040-Hs286. Orientace: Z–V. Střeptý v zásypu hrobu a těsně na kostře jsou zdobeny vlnovkou, profilované okraje lze zařadit do 11. stol. [rkp. A.2a: 12. stol.].

Nálezy – zásyp: keramika (9 ks) – středohradištní, mladohradištní 2; př. č. 12849 (II, 3.1, obr. 27).

Komentář: Hrob by podle pozice měl být ve stratigrafickém kontaktu k H234, jeho spodní část však byla odstraněna H232. Lze tak předpokládat, že nebyl výkopem pro H234 porušen. Jde o 4 hroby v superpozici – H234, H232, H233 a H1040, nejstarší Borkovským nevidovaný hrob v nové číselné řadě. Na plánu se jeví H234 jako porušený hrobem H233.

Datace: středověk? Keramika – zásyp: mladohradištní 2.

PHYLN – HROB 234

LOK.: sektor 4-324

FT: č. neg. 73303, 73305

77 cm ke kloubům pánevní kosti /má zkroutěnou páteř a nohy poškozeny hloubením jiné hrobové jámy/ [rkp. A.2a: Páteř zkroutěnou, nohy byly prokopané kostrou 232, ta je ve výši 10 cm.] dlouhá kostra starší ženy bez rakve a kamenného obložení; má lebku pod kusem náhrobního pískovcového kamene, o němž nelze říci, byl-li dán nad tuto lebku přímo, anebo sem jen náhodně přinesen. Orientace: hlavou Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Viz komentář k H233.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 235

LOK.: sektor 4-324

FT: č. neg. 73213

35 cm dlouhý zbytek dětské kostry /také jí chybí nohy s pánevní kostí, kostra byla poškozena kostrou č. 232/ má po pravé straně 4 opukové kameny jako kamenné obložení. Orientace: JZ–SV.

Nálezy: –

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 236

LOK.: sektor 4-32, 41

FT: č. neg. 73204, 73211, 73303, 73308, 73310, 73320, 733285

76 cm dlouhý zbytek /od kloubu pánve k patám, neboť kostra je rozrušená a zachováno od ní jen nohy, pravá pánev a pravá ruka/ kostry ženy bez rakve, prkna a kamenného obložení – nebyly zjištěny – leží 14 cm hluboko v rostlém terénu a má nad sebou kus náhrobního kamene z bílého pískovce. Orientace: S–Z.

Nálezy: –

Komentář: Horní část hrobu byla patrně poškozena H211, který byl dle údajů rkp. A.2a zahlouben rovněž do rostlého terénu. Metrický údaj o dochované délce kostry neodpovídá – viz č. neg. 73204 (II, 1.2, foto 151).

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 237

LOK.: sektor 4-324

FT: č. neg. 73204, 73211, 73303, 73308, 73310, 73320, 73328

Na jih od kostry č. 236, na povrchu rostlého terénu, natažená 109 cm dlouhá kostra 10letého dítěte s rukama podle těla, na prkně, přikrytá prknem a obložená opukovými kameny, jeden za lebkou, další po obou stranách lebky a u noh. Prkno od kamene ke kameni dlouhé 129 cm, široké 36 cm. Kámen od lebky 5 cm, od paty 14 cm. Kámen za hlavou. 17 cm dlouhý, 14 cm vysoký a 4 cm silný; kámen u noh 16 cm vysoký, 20 cm dlouhý a 7 cm silný. Po levé straně lebky, těsně u levé ramenní kosti, 3 cm dlouhý, 12 cm vysoký a 5,5 cm silný kus červeného pískovce. Na kostře kus náhrobního světlehnědého pískovcového kamene. Orientace: Z–V. Na lebce zjištěno 7 stříbrem plátovaných záušnic. Po obou stranách lebky nalezeno 7 záušnic – v krabici zjištěno jen 6 záušnic /3 silné a 3 tenké/, 4 na straně pravé /2 stříbrem plátované a 2 bronzové tenké/, na straně levé 3 tenké esovitě záušnice, jedna stříbrem plátovaná, esovitá. Pravá strana lebky byla již poškozena dřívě a proto se zdá, že jedna tenká záušnice chybí. 2 silné záušnice byly nalezeny na pravé straně lebky u temene hlavy. V zásypu hrobu nalezené střepy mají ozdobu /vlnovku/ šestinásobnou, pak vodorovné čáry 9ti násobného hřebene a pak vodorovné, široké, dvojnásobné čáry. Okraje nádob profilované. Střepy lze zařadit na začátek 11. stol. Na jih od této kostry ležela kostra č. 238, rovněž se záušnicemi.

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; Ø 12 × 14,5 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12850, i. č. 1136 (II, 3.1, obr. 28);
2. esovitá záušnice; Ø 17 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: Ag plát.; př. č. 12850, i. č. 1136 (II, 3.1, obr. 28);
3. esovitá záušnice; Ø 11 × 16 mm, síla drátu 1 mm, šířka es. kličky 2,5 mm; materiál: měď s příměsí zinku a cínu – D4; analýza: č. měření 13066–7; př. č. 12850, i. č. 1136 (II, 3.1, obr. 28);
4. esovitá záušnice; Ø 15 × 16,5 mm, síla drátu 2,5 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: původně určeno jako Ag plátovaná, v průběhu konzervace nepotvrzeno; analýza: Ag – B2; č. měř. 14799–14800; př. č. 12850, i. č. 1136 (II, 3.1, obr. 28);
5. esovitá záušnice; Ø 13 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 2,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12850, i. č. 1136 (II, 3.1, obr. 28);
6. esovitá záušnice; Ø 18 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 5 mm; materiál: Ag plát.; př. č. 12850, i. č. 1136 (II, 3.1, obr. 28).

Nálezy – zásyp: keramika (45 ks) středohradištní – vrcholný středověk 1; př. č. 12851 (II, 3.1, obr. 28).

Komentář: Délka kostry viz č. neg. 73204 – odpovídá (II, 1.2, foto 151)?

Záušnice označená I. Borkovským jako chybějící je nezvěstná. Konzervace a materiálová analýza prokázala v souladu s prvotním popisem I. Borkovského, že ne všechny záušnice byly plátovány.

Datec: raný středověk – mladohradištní. Keramika – zásyp: mladohradištní 2 / vrcholný středověk 1. Keramika horizontu mladohradištní 2 je v souboru zastoupena 21 ks, o intruzi lze uvažovat v případě 3 zlomků keramiky vrcholného středověku 1.

PHYLN – HROB 238

LOK.: sektor 4-324

FT: č. neg. 73303, 73310, 73333, 73336

93 cm dlouhá, úplně rozrušená /pomíchané kosti/ dětská kostra, leží na 115 cm dlouhém a 38 cm širokém prkně. U levé strany pánevní kosti je opukový kámen 13 cm dlouhý a 4 cm silný. Hrobová jáma je 10 cm hluboko v rostlém terénu. Orientace: hlavou Z–V. U kostry bylo nalezeno 8 záušnic, z toho 2 malé záušnice z tenkého bronzového drátku,

jedna byla nalezena na pravém žeburu, 4 pod klíční kostí, další záušnice byla nalezena na pravé části horní čelisti. Jedna záušnice byla rozlomena a esovitá klička chybí, další má esovitou kličku zachovanou. Pocházejí patrně z 11. stol.

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; Ø 15 × 12 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky neměřitelná. Dva zlomky s odlomeným es; materiál: bronz; př. č. 12852, i. č. 1137 (II, 3.1, obr. 27);
2. esovitá záušnice; Ø 15 mm, síla drátu 1 mm, šířka es. kličky 2 mm; materiál: bronz; př. č. 12852, i. č. 1137 (II, 3.1, obr. 27);
- 3.–8. nezvestné, údajně stříbrné záušnice.

Komentář: Rkp. A.1 uvádí 8 stříbrných záušnic na lebce, velikost neudána. V evidenčních kartách pro H238 pouze dvě záušnice o průměru drátu 1 a 2 mm. Jiné nesrovnalosti v popise nenalezeny. Absenci 6 dalších rukopisem zmiňovaných záušnic zmiňoval již I. Borkovský.

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 239

LOK.: sektor 4-322

FT: č. neg. 73213

157 cm dlouhá kostra, v rakvi bez dna, obložená kameny. Rakev dlouhá 180 cm, široká 32 cm, spolu s kamenným obložením široká 40 cm. Hrobová jáma v navážce hřbitova. Na levém rameni je kus pískovcového červeného kamene 13 cm silného, 32 cm dlouhého a 23 cm vysokého. Kameny jsou podél rakve jen ze strany levé /po pravé straně nebyly zjištěny/, jsou 10–20 cm dlouhé, 5–8 cm silné, 4 z nich opukové. Orientace: Z–V. Nad kostrou, ve výši 13 cm je kamenné obložení kostry č. 211. Pod kostrou č. 239 ve hloubce 9 cm je kostra č. 240.

Nálezy: –

Komentář: Dle skici jsou hroby H239 a H240 v částečné superpozici (což na fotografii č. neg. 73213 není jednoznačné), může jít tedy o údaj stratigrafický. Kamenné obložení může náležet i k H211 – viz foto č. neg. 73333 (jámy bez koster – II, 1.2, foto 160).

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 240

LOK.: sektor 4-322

FT: č. neg. 73213

154 cm dlouhá, svojí levou stranou 9 cm pod kostrou č. 239 ležící, kostra ženy v 170 cm dlouhé a 42 cm široké rakvi bez dna a kamenného obložení. Ruce má podél těla, pravou dlaň na posledním obratli. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Původně udáváno mužské pohlaví. Z kostry na fotografii zachycena jen dílčí část dolních končetin (II, 1.2, foto 143).

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 241, H1021-I-S

LOK.: sektor 4-322

FT: č. neg. 73320, 73330

117 cm dlouhá, natažená kostra nedospělého děvčete s rukama podle těla, bez rakve, obložená u noh, za lebku a po pravé i levé straně lebky opukovými kameny. Hrobová jáma je 10 cm v rostlém terénu. Kostra se nalézá 50 cm východně od základů kostela sv. Matouše a leží 87 cm hluboko od povrchu zdiva tohoto kostela. Orientace: Z–V. U levé stehenní kosti leží ojedinele na hromadě rozmáčknutá dětská lebka [rkp. A.2a: roční], kosti a malá pánevní kost, patrně ze staršího hrobu (H1021) [rkp. A.2a: Kostra je od kostry 242, která je 17 cm výše, vzdálená severozáp. 20 cm.]. Po obou stranách lebky nalezeno 8 záušnic a na krku korále. Po levé straně byly [rkp. A.2a: 4] záušnice navleknuty na sebe. Jedna velká hořejší se dvěma esovitými závití byla nahoře a na ní visely menší záušnice s jednoduchým esovitým závitím. Po pravé straně lebky byly rovněž 4 záušnice na sebe navleknuté, hořejší větší se dvěma esovitými závití

a na ní visely 2 menší s jednoduchým závitem, třetí menší záušnice je silně poškozena /korodována/ a rozlámána. Záušnice jsou ze silného bronzového drátu. Esovité závity mají na povrchu plastickou žebrovitou ozdobu. Korále kolem krku rozházené, na krku, na žebrech, na klíční kosti, po obou stranách krku, takže nebylo možno zjistit způsob navléknutí. Korále byly skleněné, jantarové a barevné. Kostru lze časově na základě záušnic zařadit do 11. stol. V hrobovém zásepku byly nalezeny střepy z 10. stol. [rkp. A.2a: 11. stol.]. Ozdoba je ze 14násobné husté vlnice.

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice, esovité ukončení s žebírky; Ø 37,5 × 39,5 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 4 mm, materiál: měď s příměsí zinku a cínu – D5; analýza: č. měření 13086–7; př. č. 12853, i. č. 1139 (II, 3.1, obr. 29);
2. esovitá záušnice, esovité ukončení s žebírky; Ø 37,5 × 39,5 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 3,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12853, i. č. 1139 (II, 3.1, obr. 29);
3. esovitá záušnice s dvojitým esovitým ukončením, esovité ukončení s žebírky; Ø 42 × 47,5 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: měď s příměsí zinku a cínu – D5; analýza: č. měření 13084–5; př. č. 12853, i. č. 1139 (II, 3.1, obr. 29);
4. esovitá záušnice s dvojitým esovitým ukončením, esovité ukončení s žebírky; Ø 43 × 47 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 3,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12853, i. č. 1139 (II, 3.1, obr. 29);
5. esovitá záušnice, esovité ukončení s žebírky; Ø 38 × 41 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 3,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12853, i. č. 1140 (II, 3.1, obr. 29);
6. esovitá záušnice, esovité ukončení s žebírky; Ø 36 × 41 mm, síla drátu 2,5 mm, šířka es. kličky 3,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12853, i. č. 1140 (II, 3.1, obr. 29);
7. esovitá záušnice, esovité ukončení s žebírky; Ø 36 × 40 mm, síla drátu 2,5 mm, šířka es. kličky 3,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12853, i. č. 1140 (II, 3.1, obr. 29);
8. esovitá záušnice – 2 zlomky, silně zkorodováno; Ø neměřitelný (45 mm?), síla drátu neměřitelná (2,5 mm?), šířka es. kličky neměřitelná; materiál: bronz; př. č. 12853, i. č. 1140 (II, 3.1, obr. 29);
9. náhrdelník – 52 ks; materiál: sklo, jantar; př. č. 12853, i. č. 1138 (II, 3.1, obr. 29); popis: materiál, tvar, barva, typ, Ø, výška, Ø otvoru podle Černá a kol. 2005;
- 9.1 – sklo; neurčitelný/válcovitý; béžový; neurč. 9; 8; 5;
- 9.2 – sklo; kroužkovitý; žlutý; I. 13; 7, 6; 5; 3, 6;
- 9.3 – sklo; nepravidelně kónický; tyrkysový; I. 20; 6; 6; 1, 3–2, 9;
- 9.4 – jantar; kulov. zploštělý; světle oranžový; neurč. 8, 9; 6, 1; 2, 2; 12;
- 9.5 – sklo; nepravidelně kónický; béžový; I. 21; 5, 9; 6, 9; 0, 9–2, 1;
- 9.6 – sklo; kroužkovitý; žlutý; I. 12; 6; 5; 3, 2;
- 9.7 – sklo; kroužkovitý; žlutý; I. 12; 7; 5; 3, 5;
- 9.8 – jantar; zploštělý; oranžový; neurč. 8, 2; 4, 2; 2, 4;
- 9.9 – sklo; nepravidelně kónický; tyrkysový; I. 20; 7, 1; 5; 1–2, 4;
- 9.10 – sklo; nepravidelně kónický; béžový; I. 21; 6, 2; 5, 2; 2, 1–3, 1;
- 9.11 – sklo; kroužkovitý; žlutý; I. 12; 6, 9; 4, 2; 3;
- 9.12 – sklo; s očky nepravidelnými; černý; II. 6; 8, 8; 6, 2; 3, 1;
- 9.13 – sklo; kroužkovitý; žlutý; I. 12; 8, 6; 5, 6; 3;
- 9.14 – sklo; nepravidelně kónický; tyrkysový; I. 20; 5; 6, 4; 1, 1–2;
- 9.15 – jantar; kulovitý zploštělý; oranžový; neurč. 9; 6, 1; 2, 2;
- 9.16 – sklo; kroužkovitý; žlutý; I. 13; 8, 8; 5; 4;
- 9.17 – sklo; nepravidelně kónický; tyrkysový; I. 20; 7, 3; 5, 1; 1–4, 2;
- 9.18 – sklo; kroužkovitý; žlutý; I. 12; 7, 5; 5, 2; 3, 5;
- 9.19 – sklo; s očky nepravidelnými; černý; II. 6; 8, 1; 7, 2; 3;
- 9.20 – sklo; nepravidelně kónický; tyrkysový; I. 20; 8, 7; 4, 5; 3;
- 9.21 – sklo; kroužkovitý; žlutý; I. 13; 7, 9; 5, 5; 3, 4;
- 9.22 – jantar; kulovitý zploštělý; oranžový; neurč. 8, 6; 5, 3; 3, 1;
- 9.23 – sklo; nepravidelně kónický; béžový; I. 21; 6, 3; 5, 5; 1, 1–2, 1;
- 9.24 – sklo; kroužkovitý; žlutý; I. 12; 7, 7; 4, 7; 3, 6;
- 9.25 – sklo; s očky nepravidelnými; černý; II. 6; 7, 3; 6; 3, 9; 5–02–3;
- 9.26 – sklo; kroužkovitý; žlutý; I. 12; 7, 3; 4, 5; 3, 6; 5–02–2;
- 9.27 – sklo; kroužkovitý; žlutý; I. 12; 8, 3; 5, 1; 4, 4;
- 9.28 – sklo; s očky nepravidelnými; černý; II. 6; 7, 7; 7, 3; 3, 9;
- 9.29 – sklo; kroužkovitý; žlutý; I. 12; 7, 6; 4, 9; 3, 8;
- 9.30 – sklo; kroužkovitý; žlutý; I. 13; 7, 8; 5, 2; 3, 8;
- 9.31 – sklo; nepravidelně kónický; tyrkysový; I. 20; 6, 9; 4, 8; 1, 6–3, 1;
- 9.32 – jantar; kulovitý zploštělý; oranžový; neurč. 8, 3; 6; 2, 7;
- 9.33 – sklo; kroužkovitý; žlutý; I. 13; 7, 8; 4, 8; 4;
- 9.34 – sklo; nepravidelně kónický; béžový; I. 21; 7, 4; 5, 5; 2, 1–3;
- 9.35 – sklo; s očky nepravidelnými; černý; II. 6; 8, 2; 7, 8; 4, 2;
- 9.36 – sklo; kroužkovitý; žlutý; I. 12; 7, 7; 5, 2; 3, 7;
- 9.37 – sklo; nepravidelně kónický; tyrkysový; I. 20; 6, 2; 4, 7; 1, 5–3;
- 9.38 – sklo; kroužkovitý; žlutý; I. 12; 8, 2; 5, 7; 4, 1;
- 9.39 – jantar; kulovitý zploštělý; oranžový; neurč. 8, 3; 5, 2; 2, 9;
- 9.40 – sklo; nepravidelně kónický; tyrkysový; I. 20; 5, 9; 7, 4; 1, 1–2, 8;
- 9.41 – sklo; kroužkovitý; žlutý; I. 13; 7, 6; 5, 6; 3, 9;

- 9.42 – sklo; nepravidelně kónický; tyrkysový; I. 20; 7, 5; 6, 5; 1, 1–3, 9;
 9.43 – sklo; kroužkovitý; žlutý; I. 12; 7, 6; 4, 6; 3, 2;
 9.44 – sklo; nepravidelně kónický; béžový; I. 21; 7; 7, 3; 0, 8–3, 1;
 9.45 – sklo; nepravidelně kónický; tyrkysový; I. 20; 7, 9; 5, 3; 1, 4–3, 4;
 9.46 – jantar; nepravidelně zploštělý; tmavě oranžový; neurč. 8, 1; 5, 6; 2, 2;
 9.47 – sklo; kroužkovitý; žlutý; I. 13; 7, 5; 5, 1; 3, 4;
 9.48 – sklo; kroužkovitý; žlutý; I. 13; 7, 4; 4, 7; 3, 8;
 9.49 – sklo; nepravidelně kónický; béžový; I. 21; 6, 2; 5, 8; 1, 1–2, 9;
 9.50 – jantar; kulovitý; tmavě oranžový; neurč. 8, 4; 6, 8; 2, 5;
 9.51 – sklo; nepravidelně kónický; tyrkysový; I. 20; 6, 4; 6, 8; 2, 2–2, 8;
 9.52 – sklo; kroužkovitý; žlutý; I. 13; 7, 5; 5, 4; 3, 2.

Nálezy – zásyp: keramika (2 ks) – hradištní; př. č. 12854 (II, 3.1, obr. 29).

Komentář: Prvotní sestavu náhrdelníku nebylo možné určit.

Datec: raný středověk – mladohradištní. Keramika – zásyp: hradištní; výbava – mladohradištní (dle Černá a kol. 2005 12. stol.). Hrob porušuje starší dětský pohřeb.

PHYLN – HROB 242

LOK.: sektor 4-32

FT: č. neg. 73310, 73330, 73333, 73336

106 cm dlouhá, natažená kostra nedospělé, 16–17leté osoby v 128 cm dlouhé a 34 cm široké rakvi bez dna a bez kamenného obložení s rukama podle těla a s obličejem obráceným k severu. Hrobová jáma na povrchu rostlého terénu. Orientace: hlavou Z–V. Pod ní 17 cm je kostra č. 241 a nad ní /nad pravou stranou rakve/ 14 cm a nad kostrou 21 cm kostra č. 243. Na levém spánku nalezena malá záušnice ze silného bronzového drátu [rkp. A.2a: na špičku], přiléhající k horní části čelisti.

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; Ø 16 × 18 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky neměřitelná, esovité ukončení odlomeno; materiál: bronz; př. č. 12855 (II, 3.1, obr. 28).

Komentář: Udávaný vztah k H241 není stratigrafický. Dle popisu a foto – např. č. neg. 73330, které rámcově odpovídá udávaným rozměrům skeletu, je určení stáří mylné, jde o dítě mladšího věku (5–8 let?).

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 243

LOK.: sektor 4-323

FT: č. neg. 73310, 73333, 73336

159 cm dlouhá, nepietně do hrobu uložená – asi popravený – kostra staršího muže s dolní čelistí bez zubů /zubní otvory zarostlé/ a složenými, jakoby svázanými rukama – jedna vedle druhé – na bříše, bez rakve a kamenného obložení. Jáma ve hřbitovní navážce 17 cm výše nežli kostra č. 242. Orientace: JZ–SV.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 244

LOK.: sektor 4-324

FT: č. neg. 73330

12 cm těsně pod pravou stranou kostry č. 243 63 cm dlouhá, rozdrčená kostra dvouletého [rkp. A.2a: púbročního] dítěte, přikrytá 70 cm dlouhým prknem, leží v 22 cm široké hrobové jámě, na rostlém terénu. Orientace: hlavou Z–V.

Nálezy: –

Komentář: V původním popise uvedeno stáří půl roku. Uvedený vztah nemusí být stratigrafický.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 245

LOK.: sektor 4-341

FT: č. neg. 73300, 73303

162 cm dlouhá, natažená kostra muže s rukama podle těla, bez rakve, obložená kameny /jsou to více už kamenné desky/. Je pod severní zdí Mayerova domu, takže pravá část hrobu a holenní kosti pravé nohy jsou v půli touto zdí prokopány. Kameny jsou po celé levé straně; po pravé straně za lebkou a obličej má přikryt kamennou deskou, jež spočívá na kamenném obložení. Kameny po pravé straně kostry, taktéž u noh, byly odstraněny zdí, jen dva kameny zůstaly po pravé straně lebky. Šířka hrobu mezi kameny u lebky 36–40 cm. Kamen nad lebkou je ve výši 6 cm, tam byla dutina. Dno hrobu je nad rostlým terénem. Orientace: Z–V. Pod ní je starší hrob, podobně jako pod hrobem č. 246, který leží pod hrobem č. 245. Na hrudním koši nalezen byl po levé straně železný hřebík.

Nálezy – zásyp: hřeb; síla 8,5 mm, délka 35 mm; materiál: železo; př. č. 12856 (II, 3.1, obr. 28).

Komentář: Starší hrob je H247.

Datec: středověk – raný novověk. Hrob ve vícečetné superpozici.

PHYLN – HROB 246, H1092-S

LOK.: sektor 4-341

FT: č. neg. 73330

152 cm dlouhá kostra ženy v obdélníkové rakvi /jejíž zachovaná část je dlouhá 140 cm a široká 35 cm, výška [rkp. A.2a: zachovaných] stěn 4 cm /beze stop po víku a dně/ na povrchu kostry není nejmenších stop po dříví, což se v jiných případech na tomto pohřebišti vždy nalézá/, kosti úplně bílých, jak tomu bývá u kostí přikrytých čistou hlinou. Pánev kostry ležela 29 cm [rkp. A.2a: 24 cm] pod lebkou kostry č. 245, hrobová jáma hloubena v místech hrobu ještě staršího, čehož důkazem jsou stehenní kosti a pánev uložená těsně u pravé strany rakve (H1092). Hrob byl obložen opukovými kameny, avšak jsou zachovány jen po pravé straně /lebky a pánve těsně u rakve/, po levé straně byly patrně odstraněny při hloubení hrobové jámy pro kostru č. 245. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Údaj o porušeném starším hrobě nelze vztáhnout k H248, který nemá poškozenou pánev.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 247

LOK.: sektor 4-32, 34

FT: č. neg. 73397

Pod hrobem č. 245 122 cm bez lebky – lebka leží na 2 opukových kamenech položených na plocho na prsou kostry – dlouhá /nohy dlouhé 69 cm/, natažená a porušená kostra ženy [rkp. A.2a: ruce podle těla natažné] v 150 cm dlouhé a 35 cm široké rakvi, jdoucí přes pravou stranu kostry č. 247 – levá strana kostry byla poškozena hrobem č. 246 [rkp. A.2a: Kostra 247 je v rost. terénu v hloubce 20 cm. Lebka obrácena obličejem k severu.]. Po stranách kostry jsou kusy prkna, za hlavou je příčné prkno rakve a těsně u prkna je opukový kámen. Orientace: Z–V. Vespod, ve hloubce 7 cm je ještě starší hrob 248 [rkp. A.2a: Pod levou stranou ve hloubce 7 cm je pravá strana kostry 248. Lebka 246 byla více 5 cm k západu avšak obě kostry nad sebou. Nad kostrou 247 byla kostra 248 ve výši 8 cm nad lebkou 247 lebka 248.].

Nálezy: –

Komentář: Původní plán neodpovídá situaci na fotografii č. neg. 73397 (Hs337 = H248; II, 1.2, foto 161) a popisu, které naopak vzájemně odpovídají. Na plánu došlo k záměně hrobů Hn247 a Hn248.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 248

LOK.: sektor 4-32, 34

FT: č. neg. 73397

Ve hloubce 8 cm pod kostrou č. 246, 181 cm dlouhá kostra ženy bez rakve a kamenného obložení, porušených kostí s obličejem obráceným k severu. Orientace: Z–V. Chronologické pořadí uložení koster na tomto místě je toto: nejstarší kostra je k. č. 248, pak kostra č. 247, dále č. 246 a pak 245.

Nálezy: –

Komentář: Viz H247.

Datec: středověk? Vzhledem k udávané stratigrafii.

PHYLN – HROB 249

LOK.: sektor 4-342

FT: č. neg. 73211, 73213, 73303?, 73304, 73305, 73308, 73309, 73310

147 cm dlouhá kostra dospělé osoby /ženy/ v 160 cm dlouhé a 41 cm široké rakvi, obložená z obou stran lebky kameny a také dvěma kameny u levé nohy. Hrobová jáma vyhloubená v navážce hřbitova, poškodila hrob 253. Orientace: Z–V, 5 cm pod ní ještě neodkrytá dětská kostra, rovněž orientovaná Z–V, pod dětskou kostrou ve hloubce 21 cm další dosud neodkrytý hrob v jámě vyhloubené 12 cm v rostlém terénu. U kostry nalezen na pravé /levé?/ ruce prstýnek. Je ze silnějšího drátu, má namodralou patinu, jedna část prstýnku rozšířená, vyhlazená a zdobená rytým ornamentem. Pochází patrně z 13.–14. stol.

Nálezy – výbava:

1. prsten se zesíleným hraněným, kosodélně rozšířeným středem, s vyrytými šikmými křížky a vpichy, obroučka uzavřená, tyčinková; Ø 17 mm, síla drátu 2 mm; materiál: bronz; př. č. 12857 (II, 3.1, obr. 28).

Komentář: Staršími hroby jsou pravděpodobně míněny H250 a H251. Jiné hroby nebyly dle dokumentace s H249 v superpozici.

Datec: vrcholný středověk. Hrob ve vícečetné superpozici.

PHYLN – HROB 250

LOK.: sektor 4-342

FT: č. neg. 73330

170 cm dlouhá, natažená kostra ženy s rukama podle těla v 210 cm dlouhé, 41 cm široké a 21 cm vysoké rakvi bez kamenného obložení, leží v hrobové jámě vykopaná v rostlém terénu 30 cm hluboko. Orientace: Z–V. Nad rakvi kostry 16 cm výše ležela lebka kostry č. 249, nad lebkou kostry č. 250 ve výši 6 cm je lebka kostry č. 251, která byla později pohřbena. [rkp. A.2a: Těsně] Pod lebkou kostry č. 250 byl nalezen střep.

Nálezy – zásyp: keramika (1 ks) – mladohradištní 1; př. č. 12858 (II, 3.1, obr. 28).

Datec: středověk. Keramika – zásyp: mladohradištní 1.

PHYLN – HROB 251

LOK.: sektor 4-32, 34, 41, 43

48 cm dlouhé zbytky kostry /zachována jen rozdrčená lebka a hrudní koš/ bez rakve a kamenného obložení. Jde o mladou osobu, jejíž nohy s pánví byly poškozeny hloubením jámy pro kostru č. 249. Orientace: Z–V. Lebka kostry leží 6 cm výše než lebka kostry č. 250. V okolí pánevní kosti nalezen železný hřebík.

Nálezy – zásyp:

1. zlomek hřebíku (nýtu?) s oválnou hlavou; Ø hlavy 15,5 mm, Ø dřívku 7 mm; materiál: železo; př. č. 12859 (II, 3.1, obr. 28).

Komentář: V rámci hrobu se na plánu znovu objevuje číslo 252 (?).

Datec: středověk.

PHYLN – HROB 252

LOK.: sektor 4-32, 34

FT: č. neg. 73204, 73320, 73328, 73330

Asi 175 cm dlouhá kostra dospělé osoby, jejíž hrob byl poškozen kostrou č. 260 (chybně opsáno, jde o H250) – zachována jen horní část kostry a sice lebka a lopatky, několik žeber a kus holenní kosti –, bez rakve, ale obložená opukovými kameny, které se zachovaly kolem lebky a dole na pravé straně pravé nohy, která chybí. Za hlavou jsou opukové kameny a červený pískovec. Orientace: Z–V [rkp. A.2a: Hrob byl prokopáný hrobem 250, kterého kostra byla v té samé hloubce avšak lebka kostry 250 ležela na obratlích 50 cm vých. od lebky 252. Nohy a pánev 252 byly uloženy na pravou stranu rakve kostry 250.]. V hrobovém zásypu sebrány střepy bez ozdob; patří 10.–11. stol. [rkp. A.2b: 11.–12. stol.].

Nálezy – zásyp: keramika (2 ks) – hradištní; př. č. 12860 (obr. –).

Datec: středověk. Nejstarší z vícečetné superpozice hrobů. Keramika – zásyp: hradištní.

PHYLN – HROB 253 (H253_H1046-I), H1093-S

LOK.: sektor 4-343

FT: č. neg. 73303, 73304, 73308, 73309, 73310

Hrobem č. 249 rozrušená a poškozená kostra ženy – zachovány jen nohy /dlouhé 76 cm/, pánev a tři obratle /celý zbytek dlouhý 107 cm/ – rakev nezjištěna, avšak po obou stranách lebky je kamenné obložení z opukových kamenů /2 a 2/. Mezi kolena nalezeny zbytky novorozence (H1046), lebka a kosti nohy jsou dobře zjištěné [rkp. A.2a: Poloha 253 je 110 cm vzdálená od severní stěny M. domu směrem severním.]. U chodidel nalezena rozbitá lebka dospělé osoby (H1093). Orientace: Z–V. Na prostředním prstě pravé ruky nalezen prsten z tenkého drátu, roztepaný uprostřed do plošky s rytou ozdobou na ní. Je to gotický prsten z konce 13. stol. U pravé nohy v zásypu nalezen železný hřebík.

Nálezy – výbava:

1. prsten (silně zkorodovaný), se zesíleným hraněným kosodélně rozšířeným středem, zdobeným vyrytými šikmými křížky, obroučka uzavřená, tyčinková; Ø 16,5 mm, síla drátu 1–2 mm; materiál: bronz; př. č. 12861 (II, 3.1, obr. 28);
2. hřeb; šířka 12 mm, délka 50 mm; t. č. neznámé; materiál: železo; př. č. 12861.

Datec: vrcholný středověk.

PHYLN – HROB 254

LOK.: sektor 4-34

FT: č. neg. 73300, 73303, 73308, 73309, 73310

152 cm dlouhá kostra v 165 cm dlouhé, 45 cm široké a 17 cm vysoké rakvi bez dna, obložená opukovými kameny. Obratle lebky jsou rozházeny podobně jako ve hrobech č. 271 a 290, což činí dojem vykradeného hrobu. Kameny jsou opukové. Po pravé straně jsou těsně vedle sebe kladeny, kamenem je rovněž přikryta lebka, kámen leží na kamenném obložení 5 cm nad lebku. Po její pravé straně je velký kus /32 cm dlouhý/ červeného pískovce. Na pravém spánku nalezena malá, stříbrem plátovaná, esovitá záušnice ze silného bronzového drátu [rkp. A.2b: 11. stol. (10.? stol.)]. Nad kostrou č. 254 je dětská kostra č. 255.

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; Ø 19 × 23 mm, síla drátu 4 mm, šířka es. kličky 5 mm; materiál: Ag plát; př. č. 12862 (II, 3.1, obr. 30).

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 255

LOK.: sektor 4-34

42 cm dlouhé zbytky dětské kostry /nohy a pánev chybí/ bez rakve a kamenného obložení, leží na hrobovém násypu kostry č. 254, 14 cm vysoko nad její rakví. A rakev této kostry jde pod kostrou č. 290 (Hs, = H255) a dále ještě 24 cm k západu.

Nálezy: –

Komentář: Není foto, nelze ověřit. Jsou-li údaje správné, může jít o současné uložení H254 a 255. Dle vysokého čísla Hs (= 290) byl však hrob objeven později, samostatně je vyobrazen (jako celá kostra) i na skice.

Datec: středověk, raný středověk?

PHYLN – HROB 256, H1041-I

LOK.: sektor 4-344

FT: č. neg. 73205

72 cm k pánevním kloubům dlouhá, kostrou č. 280 poškozená /celá pravá a levá noha k pánvi byly tímto hrobem odstraněny/ kostra ženy bez rakve, po jejíž levé straně lebky je zbytek kamenného obložení a to opuková deska 37 cm dlouhá, 7 cm silná a 12 cm vysoká. Její hrobová jáma poškozují dětskou kostru (H1041) a lebku dítěte ležící vedle levého lokte a [rkp. A.2a: patří ke kostem nalézajícím se mezi kostrami 279, 280 a 281] také hrob 254 a sice odstraněním kamenného obložení u levé nohy [rkp. A.2a: Prokopala také hrob 254 a sice odstraněním obložení kamenného z levé strany nohy.]. **Orientace:** Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Na skice je u levého boku skrumáž LKo bez možné identifikace označena jako Hs292. Toto číslo se v přečíslované řadě neobjevuje. Může zahrnovat i zmíněný dětský hrob (H1041), který na fotografiích č. neg. 73205 a 73208 (viz archiv ARÚP) nelze identifikovat. Pod H256 je také uveden H282, nejde ale patrně (otisk hrobových jam na fotu č. neg. 73446) o vztah stratigrafický.

Datec: středověk. Vzhledem k H280 v nadloží.

PHYLN – HROB 257

LOK.: sektor 4-344

FT: č. neg. 73211, 73302, 73303, 73304, 73308, 73309, 73310

168 cm dlouhá, natažená kostra ženy s rukama podle těla, v 197 cm dlouhé, 41 cm široké rakvi se dnem bez víka, obložené opukovými kameny, z nichž 4 jsou za lebku, 3 /2 dlouhé a 1 malý/ po levé straně rakve a 8 po pravé straně rakve. Hrobová jáma má dno na povrchu rostlého terénu, je vyhloubena 6 cm výše nad kostrou č. 258. **Orientace:** hlavou Z–V [rkp. A.2b: meteorit nalezený pod kostrou v navážce].

Nálezy – zásyp: železitá konkrce; surovina či polotovary; př. č. 12863 (II, 3.1, obr. 30).

Komentář: Pod př. č. 12863 je uveden pod hrobem pod kostrou č. 257 v navážce železný kulovitý předmět. Vzhledem k údajím o dně hrobové jámy na povrchu rostlého terénu lze předpokládat, že nález pochází ze zásypu hrobu. Hs na skice nečitelné, pozice odpovídá Hs199.

Datec: vrcholný středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 258, H1042-S, H1043-I-S, H1044-S

LOK.: sektor 4-344

FT: č. neg. 73204, 73320

156 cm dlouhá, natažená kostra muže s rukama podle těla v 40 cm široké a 9 cm vysoké /zachovaná výška/ rakvi – rakev zachovaná u lebky, vypadá jako by byla bez víka a to proto, že na povrchu kostry není nejmenších stop po prkně. Jen dno a stěny rakve jsou dobře znatelné. – Po její pravé straně vedle ruky /4/ a po pravé straně [rkp. A.2a: lebky] jsou kameny. Kostra má porušené kosti a to žebra, obratle a pánev není na svém místě /vyloupena?/ a leží v jámě vyhloubené 14 cm hluboko v rostlém terénu. **Orientace:** Z–V. Na dolní čelisti na zubech po obou stranách lebky jsou železné hřebíky a taktéž třetí hřebík je na krčním obratli. 6 cm výše byla kostra č. 257. Hrobová jáma kostry č. 258 poškozují starší hrob. Kostí vyházeny ven. Jsou to dvě lebky, kosti, zuby, holenní kosti, uloženy u levé nohy a levé paty (H1042, H1043) pod kamenným obložением hrobu č. 257. Lebky patří dospělé osobě a jedna je dětská. Na východ ve vzdálenosti 90 cm je také hromádka lidských kostí, na stejné úrovni jako předešlé a to úlomky rukou, žeber, obratlů a kusy dolní čelisti (H1044).

Nálezy – zásyp:

keramika (20 ks) – středohradištní – vrcholný středověk, ojediněle raný novověk (3 ks); př. č. 12864 (II, 3.1, obr. 30).

Komentář: Rkp. A.2a slučuje popis H258 jako Hs271 a Hs289. U H258 (Hs289) je na skice z 9. 9. 1935 skrumáž kostí H1044 označená číslem 271. Číslo 271 je omylem v písemné dokumentaci použito duplicitně také pro Hn298 (na skice ale jako Hs281). Hřeby uvedené v textu neznámé.

Datec: vrcholný středověk – raný novověk? Raný novověk intruze?

PHYLN – HROB 259

LOK.: sektor 4-344

FT: č. neg. 73320?

55 cm dlouhá kostra dítěte bez rakve a kamenného obložení. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Na fotodokumentaci H233 s okolím č. neg. 73320 (II, 1.2, foto 150) je dítě již většího věku. Je-li kostra správně identifikována, týká se délkový údaj torza kostry. Na skice dětský pohřeb – cca polovičního věku než dospělá osoba, který je pravděpodobně stratigraficky mladší než H262.

Datec: středověk. Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROBY 260 a 261

LOK.: sektor 4-34, 43

FT: č. neg. 66960, 66961

16 cm nad kostrou č. 257 leží těsně vedle sebe dvě kostry bez rakve a kamenného obložení. Prvá (č. 250) (chybně opsáno – H260) je 154 cm dlouhá a náleží muži robustních kostí, a druhá (č. 251) (chybně opsáno – H261) je 138 cm dlouhá a náleží ženě slabších a tenčích /gracieních/ kostí. Lebky koster jsou od sebe vzdáleny 8 cm, stehenní kosti 6 cm. Obě kostry mají ruce na břiše – zdají se jakoby svázané a to tak, že levá ruka k. č. 260 je ohnuta v lokti a v totéž úhlu je ohnuta pravá ruka kostry č. 251 (H261), lokte se kryjí, – jejich kosti jsou těsně vedle sebe – jen loket kostry č. 260 je nad loktem kostry č. 261. Krční obratle obou koster jsou vyhnuty ven a lebky k sobě přikloněny. Jáma vykopána v terénu hřbitova. Není to rituální uložení koster a proto jde nejspíše o kostry popraveného muže a ženy. Orientace obou: Z 60° – V 240°. V zásypu hrobu, nad kostrami, nalezeny dva přesleny.

Nálezy – zásyp:

1. keramický přeslen, oblý; Ø 24,5 mm, výška 18,5 mm; př. č. 12866, i. č. 1151 (II, 3.1, obr. 30);
2. keramický přeslen, dvojkónický; Ø 26 mm, výška 14 mm; př. č. 12866, i. č. 1150 (II, 3.1, obr. 30);
3. drobná hrudka skelně lesklé strusky; př. č. 12865.

Datec: vrcholný středověk – raný novověk. Struska v zásypu.

PHYLN – HROB 262

LOK.: sektor 4-433

Zbytky kostry mladé osoby /zachována jen levá noha s patou, dlouhá 40 cm a pravá holenní kost, horní část kostry byla poškozena a odstraněna při hloubení hrobové jámy č. 260 a 261/ v 17 cm [rkp. A.2a: 27 cm] široké rakvi. U noh kostry je 28 cm dlouhý, 10 cm vysoký a 4 cm silný opukový kámen, vzdálený 10 cm na východ od chodidel. Tyto /dolní končetiny/ jsou pod nohama koster č. 260, 261, pod vrstvou hlíny 1 cm silnou. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Nelze ověřit, foto neidentifikováno. Situace plánu neodpovídá popisu, znázorněna je kostra malého dítěte.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 263

LOK.: sektor 4-433

FT: č. neg. 66960, 66961

158 cm /ke kolenům 103 cm/ dlouhá kostra muže s rukama složenýma /svázanýma?/ na břiše, patrně popraveného, bez rakve a kamenného obložení, leží v jámě s nerovným dnem ve hřbitovní navážce, nohy níže nežli lebka. Holenní kosti z části poškozeny, stopy chybí. Kostra leží po levé straně kostry č. 261, ale o 4 cm výše. Orientace: přesně Z–V. Ve hloubce 18 cm pod kostrou č. 263 je starší kostra č. 265. Na pravé klíční kosti nalezena kruhovitá silná železná destička.

Nálezy – výbava:

1. rozpadlý artefakt neznámého účelu, od povodně r. 2002 nezvěstný; materiál: železo; př. č. 12867 (II, 3.1, obr. 30).

Komentář: Patrně záměna v označení staršího hrobu, a to i v originálním popisu, protože o uložení o 18 cm níže se dále mluví v souvislosti s hrobem 264. Jde o tři hroby v superpozici, H264 a H265 jsou situovány více k západu, hlava H263 spočívá přibližně v prostoru pánve H264 a dolních končetin H265. Předmět byl vzhledem k poloze nálezu považován za výbavu hrobu.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 264

LOK.: sektor 4-433

FT: č. neg. 66962, 66963, 66964, 66965, 73335, 73337

132 cm dlouhá natažená kostra 12–15letého děvčete bez rakve, s rukama podle těla s 3 opukovými kameny po levé straně /od lebky k pánvi/ a s 1 menším opukovým kamenem pod dolní čelistí na krku stojícím podélnou hranou napříč – za lebku opukový kámen není. Lebka kostry leží na hrudním koši starší kostry č. 265, kterou poškozuje. Kostra č. 264 byla uložena 18 cm hluboko pod hrobem č. 263. Orientace: Z–V. V navážce a hrobovém zásypu kostry č. 264 jsou rozházeny lidské kosti, které pocházejí patrně z hrobu č. 265. Dno hrobové jámy je na povrchu čistého, rostlého břidlového terénu. U kostry bylo nalezeno 6 záušnic a 2 prstýnky. Záušnice, pravá strana lebky, 2 velké záušnice ze silného bronzového drátu s jedním roztepaným koncem a ohnutým do S, druhý konec roztepaný a provrtaný. Provrtání mají dvě záušnice. Dole pod záušnicemi blíže k rameni byla záušnice oválná se zahrocenými konci, nebyla navléknuta ke dvěma prvním, ale visela volně dolů. Po levé straně lebky byly rovněž [rkp. A.2a: 3] záušnice a sice 2 podobně velké esovitě bez žebírek s esovitým ukončením a druhý konec podobně roztepaný s dírkou. Byly také navléknuty na sebe a dole byla oválná záušnice se zahrocenými konci. Z jedné strany kus drátku záušnice chybí, ten byl ulomen dělníkem při kopání krumpáčem v těchto místech. Prstýnky měla kostra na obou rukou. Na prostředním prstě pravé ruky měla prstýnek z tenkého drátu se dvěma konci roztepanými do lopatky, na jehož ploše byl patrně naletován kamínek, který však nebyl nalezen. Na prostředním prstě levé ruky byl druhý prstýnek s kamínkem, úplně podobný předešlému. Kostru a milodary lze snad zařadit časově do druhé poloviny 12. stol. Nasvědčují tomu záušnice větších rozměrů a plastická žebírka na esovitě klíče.

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; otvor v části protilehlé es. ukončení; Ø 67 × 63 mm, síla drátu 2,5 mm, šířka es. klíčky 3,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12868, i. č. 1152 (II, 3.1, obr. 31);
2. esovitá záušnice; otvor v části protilehlé es. ukončení; Ø 63 × 66 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. klíčky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12868, i. č. 1152 (II, 3.1, obr. 31);
3. esovitá záušnice; otvor v části protilehlé es. ukončení; Ø 65 × 68 mm, síla drátu 2,5 mm, šířka es. klíčky 4 mm; materiál: měď s příměsí zinku a cínu – D5; analýza: č. měření 13025–6; př. č. 12868, i. č. 1152 (II, 3.1, obr. 31);
4. esovitá záušnice; otvor v části protilehlé es. ukončení; Ø 64 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. klíčky 3 mm; materiál: bronz; př. č. 12868, i. č. 1152 (II, 3.1, obr. 31);
5. prsten, původně s očkem, obroučka tyčinková, nahoře seříznutá a rozšířená pro přilepení objímky s kamenem; Ø 16 mm (rozměr může být zkrácen rozevřením prstenu), síla drátu 1,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12868, i. č. 1154 (II, 3.1, obr. 31);
6. prsten se zachovanou objímkou na jedné straně vtačeným dovnitř, uvnitř se skelnou drtí splenou při konzervaci; Ø 14 mm, síla drátu 1,7 mm; materiál: bronz; př. č. 12868, i. č. 1154 (II, 3.1, obr. 31);
7. záušnice (?) – závěsek ve tvaru elipsy ze zašpičatělými konci, dle foto s uzlíky (?); Ø 55 × 95 mm; síla drátu 1,5 mm; materiál: bronz (?) bez analýzy; př. č. 12868, i. č. 1153 (II, 3.1, obr. 31);
8. záušnice (?) – závěsek ve tvaru elipsy ze zašpičatělými konci; Ø 45 × 76 mm; síla drátu 1,5 mm; materiál: bronz (?) bez analýzy; př. č. 12868, i. č. 1153 (II, 3.1, obr. 31).

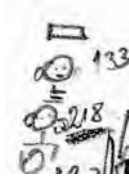
Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 265

LOK.: sektor 4-433

FT: č. neg. 66961, 66963, 66964, 66966, 73304, 73305, 73335, 73337

Hrobem č. 264 prokopaný zbytek kostry /jen lebka, krční obratle/; za lebkou je opukový kámen 23 cm dlouhý, 19 cm vysoký a 5 cm silný, je od ní vzdálen 3 cm. Tento hrob je starší hrobu č. 264 [rkp. A.2a: Jáma hrobové kostry 265 a 265a (= Hs133a, poté jako Hs218 = Hn264) jsou v navážce hřbitovní. Rakev prozatím není zjištěná.]. 6 nalezených zde velkých esovitých záušnic je zhotoveno ze silného bronzového drátu, podobně jako u kostry č. 264. Esovitý závit nevykazuje plastická žebra na povrchu, druhý konec na každé záušnici je roztepán a má malou díрку. Tyto záušnice dovolují zařadit kostru do 12. stol. snad do jeho první poloviny. V zásypu hrobu byl nalezen železný nůž, pocházející patrně z hrobu ještě staršího, anebo byl na hřbitově při pohřbu koster ztracen.

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; otvor v části protilehlé es. ukončení; Ø 60 × 65 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 4,5 mm; materiál: měď s příměsí zinku a cínu – D5; analýza: č. měření 13023–4; př. č. 12869, i. č. 1155 (II, 3.1, obr. 32);
2. esovitá záušnice; otvor v části protilehlé es. ukončení; Ø 61 × 67 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12869, i. č. 1155 (II, 3.1, obr. 32);
3. esovitá záušnice; otvor v části protilehlé es. ukončení; Ø 55 × 58 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12869, i. č. 1155 (II, 3.1, obr. 32);
4. esovitá záušnice; otvor v části protilehlé es. ukončení; Ø 52 × 57 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12869, i. č. 1155 (II, 3.1, obr. 32);
5. esovitá záušnice; otvor v části protilehlé es. ukončení; Ø 57 × 54 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 4,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12869, i. č. 1155 (II, 3.1, obr. 32);
6. esovitá záušnice; otvor v části protilehlé es. ukončení; Ø 59 × 60 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12869, i. č. 1155 (II, 3.1, obr. 32).

Nálezy – zásyp:

7. nůž; šíře čepele 15 mm, min. délka 140 mm; materiál: železo; analýza Hošek 2010; př. č. 12870, i. č. 1156 (II, 3.1, obr. 32).

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 266

LOK.: sektor 4-321

FT: č. neg. 73213, 73310, 78690B

Kostra muže v rakvi, 185 cm dlouhé a 45 cm široké bez dna a kamenného obložení s rukama podle těla, leží v hrobové jámě hloubené až na povrch rostlého terénu. Orientace: Z–V. Na stehenních kostech stojí jako zídka řada opukových kamenů, patrně jako součást hrobového obložení, o němž se však nedalo zjistit, patří-li tyto kameny kostře č. 266, nebo kostrám jiným, když žádné další zde nejsou. Možná, že tyto kameny měly jiný význam, jdou směrem sever – jih v šířce hrobu č. 267, 266, jsou však sem dány později. Rakev a kostra č. 266 jsou za touto zídkou [rkp. A.2a: pokračuje na stranu] na straně východní [rkp. A.2a: Kostra je o 4 cm výše než hrob 226.].

Nálezy: –

Komentář: Kameny jsou obdobných rozměrů i obdobné orientace jako obložení (obezdění) objektu označovaného jako **žárovíště č. 163**. Na východní linii kamenů je v pravé snížené části obnažené torzo nádoby otočené dnem vzhůru, které je viditelné při dostatečném zvětšení fotodokumentace (č. neg. 66966, 78690B). Kostra H267 se jeví v dolní části jako poškozená, jde ale nejspíše o prokopání hrobu během výzkumu – srov. č. neg. 73213. Hrobové jámy zřejmě skutečně pokračovaly východně od linie kamenů – srov. č. neg. 78690B. H266 = Hs184, na skice (II, 1.3, obr. 16) obtížně čitelné.

Datec: středověk. Vzhledem k pozici hrobu i přítomnosti kamenů – viz komentář.

PHYLN – HROB 267

LOK.: sektor 4-432

FT: č. neg. 66966, 73310

Těsně severně od kostry č. 226, avšak [rkp. A.2a: o 7 cm] níže leží 144 cm dlouhá natažená kostra ženy, s rukama podle těla, lebkou skloněnou na prsa, a s obličejem obráceným k severu, bez rakve, avšak po levé straně lebky a ruky

jsou zachovány 32 a 23 cm vysoké opukové desky jako obložení. Na stehenních kostech jako u hrobu č. 266 je také zídka z opukových kamenů, avšak délka kostry je zachována. Orientace: Z–V. U kostry nalezena jedna malá esovitá záušnice z tenkého drátu mezi kostmi rozmačkané lebky, kterou lze časově zařadit do 10. stol.

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; Ø 16 × 21 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 3 mm; materiál: bronz; př. č. 12871, i. č. 1157 (II, 3.1, obr. 33).

Komentář: Viz H266.

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 268, H1037-I

LOK.: sektor 4-432

71 cm dlouhé zbytky kostry poškozené smetištní jamou ze 16. stol. /podobně jako tomu bylo u skrčené kostry č. 171/, neboť pánev a nohy jsou odstraněny; rakev nezjištěna, za lebkou a po levé straně lebky je obložení z opukových kamenů. Orientace: Z–V. Na levé straně kostry jsou zbytky dětské starší kostry (H1037), jsou jí poškozeny. Je tu sama (to ta samá) řada pohřbů jako č. 171 na sever a pak na jihu hrobu č. 266 a 267. Mezi hroby č. 268 a 220 nalezena stříbrná mince asi z 13. stol. [rkp. A.2a: 12. stol.] a kus bronzového kování. Zde také nalezen široký, nezdobný bronzový prsten a to blíže hrobu č. 268 na kraji zášypu hrobu. Prsten je nespojovaný, asi románský. Snad zde byl poškozen starší hrob.

Nálezy – zásyp (?):

1. prsten tyčinkový – lité?, konce rovně uťaté, přeložené přes třetinu obvodu; Ø 14 mm, průřez polokruhový, 4 × 2 mm; materiál: bronz; př. č. 12872, i. č. 1158 (II, 3.1, obr. 33).

Komentář: Mince uvedená v popisu je nálezem př. č. 12874 (denár, Vladislav I. (1158–1174; viz kap. 5.1.1, obr. 53).

Datec: raný středověk? Vzhledem k pozici hrobu i potenciální výbavě.

PHYLN – HROB 269

LOK.: sektor 4-434

FT: č. neg. 66966, 73213, 73304, 73305, 73308, 73310, 73335

158 cm dlouhá, natažená kostra ženy, s rukama nataženýma u pánevních kloubů, bez rakve a kamenného obložení. Kostra poškodila levou část kostry č. 270 a leží v hrobové jámě vykopané v návážce hřbitova. Orientace: Z–V a něco na SZ.

Nálezy: –

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 270 (H270_H1047-I)

LOK.: sektor 4-433

FT: č. neg. 66966, 73211, 73305, 73308, 73310, 73335

142 cm dlouhá kostra ženy s dítětem bez rakve zachována jen pravá ruka, pravá část kostry s lebkou, levá strana kostry byla poškozena hrobovou jamou kostry č. 269. Kostra má za lebkou opukový kámen 26 cm dlouhý a 6 cm silný. Orientace: Z–V. U pravé nohy kostry, u její holenní kosti byla zjištěna 40 cm dlouhá dětská kostrička, patrně novorozeněte, položeného k nohám matčiným, zjištěna lebka, žebra a nohy, vše však tenké, rozpadlo se v prach.

Nálezy: –

Komentář: Na fotografii není možné kostru novorozence identifikovat.

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 271 (H271_H1048-I)

LOK.: sektor 4-433

FT: č. neg. 66962, 66966, 73211, 73213, 73304, 73305, 73308, 73310, 73335, 73337

159 cm dlouhá kostra bez rakve jen s dolní čelistí a chodidly na místě, ostatní části těla, lebka, žebra, pánev, ruce a obratle rozházeny, obložena kameny, které jsou: 2 po levé straně lebky, 3 po pravé straně od ramen /první 33 cm dlouhý a 8 cm silný, druhý 16 cm dlouhý a 7 cm silný, třetí 49 cm dlouhý, 7 cm silný/; po levé straně lebky jeden kámen je 28 cm dlouhý a 7,5 cm silný, druhý k němu položený, je 38 cm dlouhý a 5 cm silný; na chodidlech, těsně na nich, je položená velká opuková deska /rozměry viz na plánu str. 97/. Hrobová jáma je v rostlém terénu ve hloubce 10 cm. Ve výšce 25 cm nad pánevní kostí je 50 cm dlouhá dětská kostra a dětská lebka (H1048), patrně novorozence – pohřbena asi matka s dítětem. Po obou stranách byly nalezeny dvě malé esovité, stříbrem plátované záušnice ze silného bronzového drátu; patří snad 10. stol. [rkp. A.2b: 11. stol.].

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; Ø 22 × 26 mm, síla drátu 4 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: Ag plát.; př. č. 12875, i. č. 1163 (II, 3.1, obr. 33);
2. esovitá záušnice; Ø 20,5 × 23 mm, síla drátu 4 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: Ag plát.; př. č. 12875, i. č. 1163 (II, 3.1, obr. 33).

Komentář: Na fotografii není možné kostru novorozence identifikovat.

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 272

LOK.: sektor 5-211

FT: č. neg. 66957, 66966, 73211, 72213, 73304, 73305, 73308, 73309

146 cm dlouhá, natažená kostra ženy v 172 cm dlouhé, 19 cm vysoké a 46 cm široké, dobře zachované rakvi se dnem bez kamenného obložení, s rukama podle těla, ležící v jámě vyhloubené 10 cm v rostlém terénu. Orientace: Z-V. Těsně na západ od její lebky jsou v téže hloubce a poloze nohy kostry č. 271. Z levé a pravé strany lebky u ucha byly nalezeny 4 [rkp. A.2b: 2+2] velké bronzové záušnice. Esovitý závit zdobený na povrchu 4 žebírky. Druhý konec záušnice je roztepaný a svisle provrtaný. Tyto ozdoby patří časově asi do 13. stol. [rkp. A.2a: 13.-14. stol.].

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; otvor v části protilehlé es. ukončení, esovité ukončení s žebírky; Ø 51 × 59,5 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12876, i. č. 1164 (II, 3.1, obr. 33);
2. esovitá záušnice; otvor v části protilehlé es. ukončení, esovité ukončení s žebírky; Ø 57 × 58 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 4,5 mm; materiál: bronz; analýza: č. měření 13030-1; př. č. 12876, i. č. 1164 (II, 3.1, obr. 33);
3. esovitá záušnice; otvor v části protilehlé es. ukončení, esovité ukončení s žebírky; Ø 59 × 64 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12876, i. č. 1164 (II, 3.1, obr. 33);
4. esovitá záušnice; otvor v části protilehlé es. ukončení; nález již v 80. letech neznámý – dle původní fotodokumentace stejná jako č. 3; esovité ukončení s žebírky; materiál: bronz; př. č. 12876, i. č. 1164 (II, 3.1, obr. 33).

Komentář: Jedna ze záušnic neznámá.

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 273

LOK.: sektor 5-211

FT: č. neg. 73308, 73309, 73312

176 cm dlouhá, natažená kostra ženy bez rakve obložena 33 cm vysokými kameny za lebkou a po obou stranách ramen /u nohou kameny nejsou/; má pravou ruku podle těla, levá ruka v pravém úhlu ohnuta v lokti, kde je úplně srostlá, byla tedy za živa nepohyblivá, křížové obratle jsou vyhnuty na sever, patrně byla hrbatá. Hrob široký mezi kameny 54 cm, spolu s kameny 77 cm. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 274

LOK.: sektor 5-122

FT: č. neg. 66966, 73308, 73309, 73312

150 cm dlouhá kostra ženy leží v 175 cm dlouhé, 46 cm široké hrobové jámě, vyhloubené 20 cm hluboko v rostlém terénu; kostra je obložena opukovými kameny: jeden za lebkou 10 cm dlouhý, 2 cm silný, jeden po levé straně lebky 38 cm dlouhý a 10 cm silný a 2 opukové kameny u pravé nohy, 30 cm a 17 cm dlouhé a 8 a 5 cm široké. Kameny jsou zároveň s povrchem rostlého terénu. U kostry jsou zjištěny zbytky dřeva, nikoliv však rakve, protože pod kostrou a vedle kostry prkna zjištěna nebyla, jen 3 kusy prken, které byly hozeny napříč hrobové jámy a to nad lebkou, nad prsama a břichem. Orientace: Z–V. Hrobovou jamou byla poškozena kostra č. 275, z níž zbyla jen lebka, nalézající se 13 cm od lebky kostry č. 274. U noh této kostry z jižní strany těsně u kamene vedle pravé holenní kosti ve výši 14 cm /výška kamene/ je lebka kostry č. 276. V hrobovém zásypu je mnoho lidských kostí, které pocházejí patrně z poškozené kostry č. 275.

Nálezy: –

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu. Hrob v superpozici s H275.

PHYLN – HROB 275

LOK.: sektor 5-122

FT: č. neg. 73314

Z kostry zachována jen dětská lebka /ostatek byl poškozen kostrou č. 274/; kostra ležela na 35 cm širokém prkně. Za lebkou byl kámen, podobně po pravé straně lebky, v těsné blízkosti, je kus červeného pískovce 20 cm dlouhý a 10 cm silný [rkp. A.2a: od obložení kamenného hrobu 274 je o 18 cm lebka 275 výše].

Nálezy: –

Komentář: Hs226 bylo užito dvakrát. Hs226_1 je ztotožněn s H135, Hs226_2 s hrobem 275. Popis v rukopise je sice dodatečný s vícekrátě přepisovaným číslem (také Hn181, za které mohl být zaměněn), u Hn274 je Hs226 zmiňován – není však uveden věk pohřbeného. Dle fotografie č. neg. 73314 jde o jedince spíše dospělého věku. Rovněž zmiňované kosti v zásypu H274 odpovídají vzrostlému jedinci – srov. foto č. neg. 73309. Údaje u těchto hrobů nelze tedy považovat za zcela věrohodné. Na plánu zakreslena dětská lebka. Na skice číslo přepisováno.

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 276

LOK.: sektor 5-122

FT: č. neg. 73211, 73308, 73309, 73314

140 cm [rkp. A.2a: 149 cm] dlouhá, 13 cm nad levou stranou kostry č. 277 ležící kostra muže bez rakve a kamenného obložení [rkp. A.2a: hlavou k západu nohy k východu]. Nohy jsou nakrčeny v kolenou směrem jižním, paty utíkají k normálu, kolena neleží na dně hrobu, nýbrž jsou zdvižena do výše. Podle nepietního pohřbení a ledabylé úpravy hrobu jde nejspíše o kostru popraveného. U nohy této kostry jsou rozházeny opukové kameny, které patrně pocházejí z [rkp. A.2a: ze 2 starších hrobů] poškozených starších hrobů.

Nálezy: –

Komentář: Svrchní úroveň odkryvu. Poloha nohou je dobře patrná na fotografii č. neg. 73211. Skutečně by mohlo jít o pohozené tělo.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 277, H1049-S

LOK.: sektor 5-122

FT: č. neg. 73211, 73308, 73309, 73313, 73314

174 cm dlouhá, natažená kostra dospělého muže velmi silné konstrukce, s rukama podle těla a s rozdrčenou lebkou, leží v dobře zachovalé 193 cm dlouhé a 50 cm široké rakvi bez dna, obložené kameny, v hrobové jámě vyhloubené v rostlém terénu. Orientace: Z-V. Vedle pravého ramene, těsně za rakví je lebka, která patrně pochází ze staršího hrobu (H1049), rozrušeného při hloubení hrobové jámy pro kostru č. 277. Levá noha není odkryta a to proto, že na této části kostry od levé pánve leží kostra č. 276 [rkp. A.2a: Obložení opukových kamenů je po obou stranách rakve a za lebku.].

Nálezy: –

Komentář: Svrchní úroveň odkryvu. Nové číslo H1049 přiděleno pozůstatkům zobrazeným na plánu jižně H277, další ostatky severozápadně tohoto hrobu (patrně omylem – viz skica z 9. 9.) jsou zmíněny v popise H278, který byl H277 porušen. Další číslo nepřiděleno, může jít i o přemístěné kosti z H278.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 278

LOK.: sektor 5-124

FT: č. neg. 73206

163 cm dlouhá, porušená /chybí levá noha a celá pánev, horní část lebky je porušena hrobovou jamou č. 277/ kostra asi muže bez rakve a kamenného obložení; kostra ležela na dně, které je na povrchu rostlého terénu, lebku má pod pánví [rkp. A.2a: hrobu 277], takže vyčnívají jen nohy. 20 cm nad ní ležela kostra č. 277. Orientace: Z-V. Na severozápad od lebky kostry č. 277 (chybně, H278), ve vzdálenosti 40 cm jsou odhozeny na hromadě lidské kosti a mezi nimi je kus lebky a 5 cm pod ní je kus prkna, patrně z rozrušeného hrobu.

Nálezy: –

Komentář: Hs296, spodní úroveň odkryvu (skica 9. 9. 1935). H277 náleží svrchní úrovni odkryvu. Viz také komentář k H277.

Datace: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 279 (H279_H1053-I)

LOK.: sektor 5-122

FT: č. neg. 73205

163 cm dlouhá, natažená kostra ženy s rukama podle těla bez rakve a kamenného obložení, leží v hrobové jámě, jejíž dno je na povrchu rostlého terénu; kostra je přikryta prknem, které přes lebku přečnává 11 cm. Mezi stehenními kostmi přesně mezi nohama, ve výši 3,5 cm nad prknem, lebku u pánve kostry, leží 58 cm dlouhá kostřička novorozeněte (Hs295-H1053), rovněž prknem přikrytá. Tato kostřička dítěte zřejmě náleží zemřelé matce a byla s ní dána do hrobu. U levého kolena kostry matky a to pod ním je opukový kámen jakoby daný k novorozeněti. Orientace: Z-V. Kostra č. 279 je pod hrobem č. 277 a 267 (chyba přepisu, správně H257) a pod ní je ještě č. 282. Střepty ze zásyvu hrobové jámy, nasbírané těsně na povrchu kostry, patří 10.–11. stol. [rkp. A.2b: 12. stol.], jeden střepek je zdobený širokou podélnou rýhou.

Nálezy – zásyp:

keramika (4 ks) – mladohradištní; př. č. 12878 (II, 3.1, obr. 33).

Komentář: Hs294 a Hs295, spodní úroveň odkryvu (skica 9. 9. 1935). Dle foto dítě do cca 6 měsíců věku.

Datace: středověk? Keramika – zásyp: mladohradištní. Hrob v superpozici s H282.

PHYLN – HROB 280

LOK.: sektor 5-122

FT: č. neg. 73308, 73309

162 cm dlouhá, 24 cm vysoká, natažená kostra mladého muže s rukama podle těla v dobře zachované, se dnem a prknem, 180 cm dlouhé a 40 cm široké rakvi, obložené po pravé straně opukovými kameny /za hlavou jsou 2 kameny a 6 kamenů po pravé straně rakve/. Kamenné obložení po levé straně bylo odstraněno při hloubení mladší hrobové jámy [rkp. A.2a: 279]. Hrobová jáma kostry č. 280 poškozuje levou stranu kostry č. 281 [rkp. A.2a: 256]. V hrobovém zásypu jsou roztroušeny kosti ze staršího hrobu. Na pravém prostředním prstě byl nalezen prsten [rkp. A.2b: gotický bronzový]. Je z bronzového plechu, hranatý s rozšířenou kulatou ploškou, na které jsou jakési značky, prsten zdá se, že je gotický a pochází asi ze 14. stol.

Nálezy – výbava:

1. prsten s kulatým štítkem zdobeným rytými klikyháky, které snad měly napodobovat písmo, s obroučkou z tyčinky polokruhového průřezu dolů se zužující, zdobené příčnými rýhami na horní polovině, konce ulomené; Ø 19,6 mm, síla drátu 2,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12879, i. č. 1165 (II, 3.1, obr. 34).

Komentář: Svrchní úroveň odkryvu. Zmíněné hroby 279, 256 a 281 náleží spodní úrovni odkryvu.

Datec: vrcholný středověk.

PHYLN – HROB 281, H1050-I-S, H1051-I-S, H1052

LOK.: sektor 5-122

FT: č. neg. 73205

168 cm k patě dlouhá kostra. Orientace: Z–V. Po levé straně této kostry, pod dnem kostry č. 280, jsou uloženy kosti dětských koster, které, jako hrob 256 byly porušeny hloubením hrobové jámy pro kostru č. 281, kromě toho jsou tu ještě 2 dětské lebky /jedna celá/ ze starších poškozených koster. Po pravé straně kostry č. 281, u pravé stehenní kosti ze základů zdi Mayerova domu vyčnívá rozdrčená lebka mladé osoby, jejíž žebra a loketní kosti jsou rozházené. Pod rakví kostry č. 281, ve hloubce 7 cm, je konečně kostra dospělého, urostlého, muže silných kostí, leží na povrchu rostlého terénu bez rakve a kamenného obložení; je přímo pod severními základy Mayerova domu.

Nálezy: –

Komentář: Hs293, spodní úroveň odkryvu (skica 9. 9. 1935; II, 1.3, obr. 17). Chybí původní popis, další čísla ostatkům v druhotném uložení nepřirazená, oblast se superpozicemi (viz H256 a starší H282, překrytý H281).

Datec: středověk.

PHYLN – HROB 282

LOK.: sektor 5-122

FT: č. neg. 73446

146 cm dlouhá, porušená /žebra a obratle/ kostra dospělého muže ležela na prkně bez kamenného obložení položeném v hrobové jámě vyhloubené 40 cm hluboko v rostlém terénu a široké 61 cm. Je ve hloubce 22 cm pod kostrou č. 256 a 279 /kostra ženy s dítětem/. Kostra uložena do hrobu velmi podobně; ruce má podél těla, lokty vyhnuty ven, rovně noh (obě nohy) v kolenu jsou na obě strany vykloubené. Jako na plátku. Lebka je obrácena obličejem k jihu. Jaký účel mělo takové pohřbení kostry? Stalo se úmyslně, anebo ve hrobě nastala porucha? Pro datování pohřbu není žádné opory, předměty nebyly nalezeny, avšak podle situování hrobu jedná se zde o pohřeb snad popraveného ve 12.–13. stol. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 283

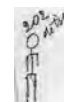
LOK.: sektor 5-122

33 cm dlouhá, pod základy Mayerova domu se nalézající kostra dítěte /novorozence/ je na stejné úrovni jako kostra č. 281 a 277. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Komentář: Nelze ověřit, chybí foto i původní popis, odpovídá situaci na skice. Svrchní úroveň odkryvu. Př. č. 12893 Pod cestou nad H303, 304 a 283 – mladohradištní 2; patrně záměna za Hn304-Hs283.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 284

LOK.: sektor 5-124

FT: č. neg. 66968, 73308, 73309, 73313

Vě své zachované části – dolní její končetiny jsou poškozeny zdívkou Mayerova domu a nalézají se 4 cm pod kostrou č. 285 – 80 cm dlouhá a v ramenou 33 cm široká kostra ženy. Ve zdivu na pravé straně kostry je zazděn kus rozbité lebky dospělé osoby, čemuž se nelze diviti, staví-li se dům na hřbitově, že do základu zdiva se dostanou jednotlivé kosti. Kostra měla na lebce po obou stranách po jedné záušnici. Jsou dvě velké esovité záušnice ze silnějšího bronzového drátu, postříbřené [rkp. A.2b: na jedné která byla z levé strany lebky je odtržený kus esovitěho závitů]. Záušnice po pravé straně lebky má celý, avšak nezdobený esovitý závit. Záušnice lze časově zařadit nejspíše do 12.–13. stol.

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; Ø 38 × 43 mm, síla drátu 2,5 mm, šířka es. kličky 3,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12880 (II, 3.1, obr. 34);
2. esovitá záušnice; Ø 41 × 42 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 3,5 mm; esovité ukončení částečně odlomeno; materiál: bronz; př. č. 12880 (II, 3.1, obr. 34).

Komentář: Svrchní úroveň odkryvu. V celém daném prostoru došlo k přepisování čísel hrobů a opravám v jejich lokalizaci, přepisování čísel u H284 a H286 vedlo patrně k chybnému situování dalších hrobů na skice i na plánu (viz skica ze svrchní části odkryvu, která v těchto místech neodpovídá zcela situaci zachycené fotodokumentací – viz č. neg. 73309). H284 lze dle fotodokumentace, rkp. A.1 a skici ztotožnit s Hs227. Nad ním ležel H285, který je na skice špatně lokalizován a umístěn více k severu (Hs200). Problematická je správná lokalizace H288. Dílčí dodatečné kontrolní měření neprokázalo u záušnic stříbření.

Datace: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 285, H1054-S

LOK.: sektor 4, 5-124

FT: č. neg. 73211

57 cm dlouhý zbytek kostry, asi ženské /nohy s pánví chybí, neboť kostra byla poškozena severozápadním koncem zdi Mayerova domu/ bez rakve, leží na dně hrobu, nalézajícím se na povrchu rostlého terénu. Za lebku je kámen 22 cm dlouhý a 6 cm silný, u levého ramene kámen 26 cm dlouhý a 6 cm silný, oba kameny jsou opukové. Orientace: Z-V. U lebky blíže ke zdi je ojediněle ležící stehenní dětská kost. 21 cm od lebky na sever jsou složeny na hromádce lidské kosti s lebku dospělé osoby. Jsou ze staršího poškozeného hrobu (H1054). Hrobová jáma také poškozuje malou hrobovou jámu kostry č. 278.

Nálezy: –

Komentář: Svrchní úroveň odkryvu. H278 (Hs296) s ostatky jedince o délce 163 cm náleží k hrobům zkoumaným později – viz skica z 9. 9. 1935 ze spodní úrovně odkryvu. Viz také pozn. u H284 k chybnému situování H285 na skice ze svrchní úrovně odkryvu.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 286, H1045, H1094-S

LOK.: sektor 5-124

FT: č. neg. 73211, 73308, 73309, 73311, 73313, 73314

Zdivem základů Mayerova domu poškozená /chybí noha až po pánevní kost, z levé nohy je zachována jen část stehenní kosti/, ke kolenům 88 cm dlouhá kostra v natažené poloze s rukama podle těla, bez rakve, má za lebku /18 cm od ní vzdálený/ opukový kámen a 2 opukové kameny podél pravé části těla ve výši lebky a ramen. Po levé straně nejsou kameny zachovány, patrně byly odstraněny při kopání hrobu č. 288 a 287. Orientace: Z–V. Kostra je v řadě s kostrou č. 289 a jsou patrně současné. Dětská kostra 287 a 285 jsou pozdější. U levé nohy kostry č. 286 těsně pod výčnělkem Mayerova domu jsou na hromadě lidské kosti, pocházející patrně ze staršího hrobu (H1094), prokopaného kostrou č. 286. Po levé straně u třetího krátkého obratle byla nalezena bronzová polokulovitá mistička a po pravé straně opačně v té samé výši je bronzový talířek. Tyto oba předměty byly původně uloženy na povrch mrtvého. Je to mistička bronzového kalichu, který patrně měl dřevěnou nožku; talířek je paténou. Pohřbený byl patrně knězem. Kalich i paténa jsou úplně podobné kalichu a paténě nalezeným v románské hrobce v kostele sv. Bartoloměje na III. nádvoří a patří časově 12. stol. což je také důležité pro časové určení kostry č. 286.

Nálezy – výbava:

1. kupa kalichu; Ø 63 mm, výška 4 mm; materiál: měď, pocínováno (Frolík – Siglová 2005, 78–79); př. č. 12881, i. č. 1167 (II, 3.1, obr. 34);
2. paténa; Ø 51 mm; materiál: měď, pocínováno (Frolík – Siglová 2005, 78–79); př. č. 12881, i. č. 1167 (II, 3.1, obr. 34).

Komentář: Svrchní úroveň odkryvu. V popise nesrovnalosti, pokud jde o situování H287 a H288. Hrob 287 je situován jižně od H286, tedy po jeho pravé straně, severně je dle foto pouze H1045 – Hs201, který nelze zcela prokazatelně ztotožnit s H288, který je dle skici umístěn rovněž po pravé straně H286. Hroby H287 a H285 mohou být mladší. Oblast s četnými omyly v dokumentaci. Číslo Hs na skice přepisováno (II, 1.3, obr. 16; H286 = Hs224).

Datec: středověk? Hrob v rámci vícečetné superpozice.

PHYLN – HROB 287

LOK.: sektor 5-122

FT: č. neg. 73309, 73313

57 cm dlouhá dětská kostra bez rakve, má po pravé straně lebky opukový kámen 18 cm dlouhý a 5 cm silný. Orientace: Z–V. Při hloubení jámy pro ni byly poškozeny nohy kostry č. 281 (chybně přečteno, jde patrně o dodatečně uvedený H288). Kostra č. 287 [rkp. A.2a: má dno jámy v navázce hřbitova] leží mezi kostrami č. 286 a 289 (chybně přečteno, jde o H284), je však výše o 6 cm a je také pozdější než hroby č. 286 a 288.

Nálezy: –

Komentář: Svrchní úroveň odkryvu. Podle popisu i fotografie č. neg. 73313 je kostra H287 chybně zakreslena na plánu. Pravděpodobně jde o dětskou kostru mezi H284 a H286 na fotu č. neg. 73313. Existenci dalšího dětského hrobu severně od H286 se nepodařilo prokázat, chybné situování na plánu mohlo vzniknout výše zmíněnou záměnou H289 a H286. Severně H285 leží pouze Hs201 (H1045), který se nepodařilo ztotožnit s žádným z popsáných hrobů, dle rkp. A.1 jde o dospělou osobu. Dle popisu i situace na plánu by ale mohlo dojít i k záměně H288, který je však na skice (Hs223) situován mezi H284 a H286.

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 288 (H288 = H1045?)

LOK.: sektor 5-122

FT: ? – viz komentář

Od ramene ke kolenům 100 cm dlouhá a poškozená kostra muže /lebka rozdrncena a nohy chybí/ bez rakve a kameného obložení. Orientace: Z–V. Pohřeb je pozdější pohřbu č. 289 a 286.

Nálezy: –

Komentář: Svrchní úroveň odkryvu. Viz komentář u H284 a H287. Hrob na foto neidentifikován. Může jít i o kostru H1045 (Hs201), která je na skice (II, 1.3, obr. 16) ze svrchní úrovně odkryvu situo-

vána severně H286, zatímco Hs223 (= H288) je umístěn jižně a porušen H287. Dle dokumentace – viz č. neg. 73309, 73311 – nelze o možném ztotožnění Hs201 a Hs223 rozhodnout.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 289

LOK.: sektor 5-213

FT: č. neg. 73308, 73309, 73312, 73314

153 cm dlouhá a porušená kostra muže /kosti přeházeny/ s rukama podle těla bez rakve a kamenného obložení, leží na nerovném dně hrobové jámy, vyhloubené 10 cm v rostlém terénu, proto její nohy jsou výše než ostatní části. Podle nepietního uložení kostry do hrobové jámy, patří tato asi popravenému. Orientace: Z–V. Kostra leží levou stranou nad kamenným obložением staršího hrobu č. 290 /pod levým ramenem kostry č. 289 ve hloubce 11 cm se objevily nohy – pravá noha – uvedeného staršího hrobu, ovšem s odchylkou k severozápadu/. Hrob 290 je neodkryt. V této části mezi budovou s dlažbou a severní stěnou Mayerova domu je vůbec rostlý terén vybrán a jsou tu samé hrobové jámy [rkp. A.2a: Hrob 289 leží na navážce hřbitovní].

Nálezy: –

Komentář: Svrchní úroveň odkryvu. Rozpor přímo v textu rkp. A.2a v popisu uložení hrobu. Zatímco první věta hovoří o zahloubení hrobu 10 cm v rostlém terénu, na konci popisu je napsáno, že hrob je uložen na navážce hřbitova.

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H290.

PHYLN – HROB 290

LOK.: sektor 5-21

FT: č. neg. 73308, 73309, 73312, 73314

186 cm dlouhá kostra muže velmi robustní postavy bez rakve s lebkou porušenou z místa, s obličejem obráceným k jihu a s kostmi v horní části až po pánev úplně přeházenými; /kostra byla nalezena celá po odstranění kostry č. 289/. Kostra leží těsně u levé strany kostry č. 289 a po pravé straně je obložena kameny, hrobová jáma je 36 cm hluboko v rostlém terénu; se svou severní stěnou poškozují hrobovou jámu kostry č. 291, podél pravé ruky a porušila také pravé chodidlo. Kameny za lebkou a po levé straně, z pravé strany jsou jen u ramen, u nohou byly porušeny kostrou č. 289. Kámen za lebkou je od ní vzdálen 14 cm. Rozrušení horní části kostry č. 290 je velmi zajímavé a ukázkou opakujícího se zde zjevu na hřbitově velmi často. Několik podobných hrobů bylo nalezeno takto porušených. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 291

LOK.: sektor 5-21

FT: č. neg. 73308, 73309, 73312, 73314

Výše pánve poškozená /zachovány jen nohy, pánev a dva obratle/, 70 cm dlouhá – nohy 50 cm dlouhé – dětská kostra bez rakve a kamenného obložení, leží ve hrobové jámě, hloubené na povrch rostlého terénu. Je v tomto terénu stejně vysoko jako kostry č. 272 a 289. Jižně, těsně vedle kostry č. 291, ovšem 25 cm hlouběji je č. 290. Orientace: Z–V. Na pravé stehenní kosti byly nalezeny 4 (rkp. A.1 – malé) záušnice, stopy měděnky jsou na stehenní kosti /patrně zášyp hrobu/.

Nálezy – výbava: 4 záušnice – nezvěstné.

Komentář: Situace na plánu, kde jsou znázorněny pouze dolní končetiny, neodpovídá fotodokumentaci. Podle foto č. neg. 73312 je kostra zřejmě poněkud větších rozměrů, rozrušená v horní partii, ale i s horními končetinami a patrně i se zbytky lebky. Nesrovnalosti vůči rkp. A.1 nenalezeny, údaje o zachovalosti se patrně týkají prvotního uložení ostatků. S H290 není H291 v superpozici. Nálezy v př. seznamu ani v původních evidenčních kartách neevidovány, ani mezi materiálem neidentifikovány.

Datec: raný středověk – mladohradištní? Dle údaje o výbavě.

PHYLN – HROB 292

LOK.: sektor 5-21

FT: č. neg. 73207

Ke kolenům 151 cm dlouhá /stehenní kost dlouhá 46 cm/ kostra muže /nohy u kolenou ukopnuty, kosti rozházeny, obratle porušeny/ na 55 cm širokém prkně. Orientace: Z–V. Je současná s kostrou č. 278, protože lebky jsou v rovné čáře a v řadě od jihu na sever. K nim se také přidružuje kostra č. 290, která je ve stejné poloze a řadě jako předešlé a je mezi nimi; od kostry č. 292 je vzdálena na jih 106 cm. Dětská kostra se záušnicemi č. 291 je starší než kostra č. 292.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 293

LOK.: sektor 5-21

FT: č. neg. 73207

Těsně vedle kostry č. 292 na severní straně 75 cm dlouhá, na 80 cm dlouhém a 35 cm širokém prkně položená dětská kostra má za hlavou ve vzdálenosti 16 cm dva vedle sebe těsně položené opukové kameny jako jedna deska, jeden 18 cm dlouhý a 3 cm silný, druhý 12 cm dlouhý a 4 cm silný. Orientace: Z–V, více k JZ.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 294

LOK.: sektor 4-333

FT: č. neg. 73174

164 cm /v nakrčené poloze 157 cm/ dlouhá kostra ležící do hrobové jámy hozeného popraveného muže silné konstrukce, bez rakve, uložená hlavou, která je odtržena od těla, obrácená na jihovýchod, nohama na severozápad. Lebka temenem v zemi. Leží na zádech, pravá ruka ohnuta v lokti 45° a je dlaní pod loktem pravé ruky. Nohy nakrčeny, pravá noha ohnuta a chodidlem leží na lebce hrobu č. 295. Levá noha je více skrčena a kolenem se dotýká pravé nohy. Obě nohy nakrčeny na pravou stranu. Od povrchu [rkp. A.2a: zdi] Mayerova domu je 63 cm hluboko. Na pravé pánvi byl nalezen kožený váček, ve kterém byl bronzový knoflík, nůžky, měděný peníz, nůž, kulička, ptačí zobák a tři hřebíky.

Nálezy – výbava:

1. zbytky koženého váčku se stopami po šití (26 drobných kousků); max. rozměry: 46 × 16 × 2 mm, 37 × 9,5 × 2 mm, 60 × 32 × 1 mm, 54 × 24 × 1 mm, 30 × 9 × 1 mm, přehnutý šev 65 × 35 × 1 mm, dvojité kůže 55 × 39 × 2 mm, trojitá kůže 55 × 18 × 2,5 mm, proužek 71 × 13 × 1,5 mm, proužek 43 × 11 × 3 mm; materiál: kůže; př. č. 12882 (II, 3.1, obr. 35);
2. knoflík (rolnička?) – ze dvou polovin se zkorodovaným očkem; Ø 13 mm, výška 12 mm; materiál: bronz (II, 3.1, obr. 35);
3. kulička; Ø 18 mm, materiál: dle inv. karty I. Borkovského kámen, hliněná (?); (II, 3.1, obr. 35);
- 4.–5. nože; šířka 15 mm, délka 75 mm; materiál: železo (II, 3.1, obr. 35);
- 6.–8. hřebíky; materiál: železo (II, 3.1, obr. 35);
9. zbytek splétaného provázku; př. č. 12882 (II, 3.1, obr. 35);
10. nůžky; délka 105 mm (II, 3.1, obr. 35);
11. ptačí kost – špička z *premaxillia* (horní část zobáku) čeledi *Phasianidae* (kurovití), patrně kur domácí (s menší pravděpodobností bažant či tetřev).⁶⁴

Komentář: Nůžky omylem přiřazeny k př. č. 12988.

Datec: vrcholný středověk 2 – raný novověk.

⁶⁴ Za posouzení fotodokumentace děkujeme J. Mlíkovskému z NM v Praze.

PHYLN – HROB 295

LOK.: sektor 4-333

FT: č. neg. 73174

159 cm dlouhá /stopa, pata a kus holenní kosti chybí/, natažená kostra asi muže popraveného, bez rakve s pravou rukou podle těla. Levou na pánvi, uložená v místnosti Mayerova domu podél zdi severní stěny ve hloubce 81 cm od povrchu zdi. Orientace: Z–V. Čelo kostry se dotýká pravé stopy s patou kostry č. 294 /náhoda/. Při zkoumání terénu 12. stol. do hloubky byly v okolí hrobu č. 294 a 295 nalezeny 3 mince, 2 špendlíky, náprstek, bronzové plíšky a bronzový drátek.

Nálezy: –

Komentář: V terénních poznámkách je uvedeno: *při prokopávání terénu 17. stol.* Hrob je patrně poškozen při stavbě domu U zlaté koule a jeho výšková úroveň se dle fotodokumentace blíží pohřbům raného středověku. Uvedené novověké předměty jsou evidovány pod př. č. 12883 a nejsou zařazeny v tabulkách. V souboru byl identifikován denár, nově určený (*Polanský 2001*) jako denár Jindřicha II. (955–976).

Datec: raný středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 296

LOK.: sektor 4-333

FT: č. neg. 73346

[rkp. A.2a: *První místnost Mayerova domu.*]. 108 cm dlouhá kostra asi 8letého dítěte ženského pohlaví, položená na 115 cm dlouhém a 31 cm širokém prkně, obložena opukovými kameny /jsou zachovány jen po levé straně kostry, v řadě za sebou a za hlavou, po pravé straně nejsou/, leží v hrobové jámě vyhloubené 32 cm v rostlém terénu. Ruce má podle těla, nohy porušeny u kolenou, holenní kosti, žebra a obratle přehozeny. Na kameni u jejich noh leží prkno rakve mladší kostry č. 310 [rkp. A.2a: *Lebka kostry 294 leží na povrchu dětské kostry 296.*]. Orientace: přesně Z–V. Po obou stranách lebky nalezeno 10 malých, esovitých bronzových záušnic z prostředně silného drátu; 6 záušnic bylo na pravé straně spánku a pod krkem, dvě na sebe navléknuty, zbytky jsou zachovány /kůže/, 4 záušnice na týlu lebky. Záušnice nejsou pěkně zhotoveny, esovité závitky jsou velké, druhý konec drátu nepravidelně useknutý /svědčící o lada-bylé práci/. Kostra patří jistě do 10. stol.

Nálezy – vybava:

1. esovitá záušnice; Ø 16 × 18 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 3,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12884, i. č. 1181 (II, 3.1, obr. 36);
2. esovitá záušnice; Ø 16 × 18 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 3 mm; materiál: bronz; př. č. 12884, i. č. 1181 (II, 3.1, obr. 36);
3. esovitá záušnice; Ø 16 × 18 mm, síla drátu 2,5 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12884, i. č. 1181 (II, 3.1, obr. 36);
4. esovitá záušnice; Ø 17 mm, síla drátu 2,5 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: měď s příměsí zinku a cínu – D4; analýza: č. měření 13082–3; př. č. 12884, i. č. 1181 (II, 3.1, obr. 36);
5. esovitá záušnice; Ø 17 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 3,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12884, i. č. 1181 (II, 3.1, obr. 36);
6. esovitá záušnice; Ø 16 × 18 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12884, i. č. 1181 (II, 3.1, obr. 36);
7. esovitá záušnice; Ø 16 × 19 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 3,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12884, i. č. 1181 (II, 3.1, obr. 36);
8. esovitá záušnice; Ø 17 mm, síla drátu 2,5 mm, šířka es. kličky 3,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12884, i. č. 1181 (II, 3.1, obr. 36);
9. esovitá záušnice; Ø 17 × 18 mm, síla drátu 2,5 mm, šířka es. kličky 3,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12884, i. č. 1181 (II, 3.1, obr. 36);
10. esovitá záušnice; Ø 16 × 18 mm, síla drátu 2,5 mm, šířka es. kličky 3,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12884, i. č. 1181 (II, 3.1, obr. 36).

Komentář: Stratigrafii vůči H310 nelze na fotu ověřit, na plánu a skice není zachycena, vůči H294 není zmiňována.

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 297

LOK.: sektor 4-331

FT: č. neg. 73475, 73378

Pravděpodobně vyloupená /kosti hrudního koše rozházeny, lebka porušena, lopatka, pánev, úplně převráceny/, 165 cm dlouhá natažená kostra dospělého muže v 195 cm dlouhé, 50 cm široké a 10 cm vysoké rakvi bez dna s kamenným obložním po levé a pravé straně a za lebkou, s rukama podle těla, v jámě hloubené jako č. 296 31 cm do rostlého terénu /to svědčí tomu, že oba hroby jsou asi současné/. Orientace: Z–V. Nad to je kostra u stehenních a holenních

kostí prokopána 60 cm širokým vodovodem, který šel od severozápadu, prokopáváje půdorys Mayerova domu podél východních základů kaple sv. Matouše směrem jihovýchodním více na východ, prokopáváje po cestě několik hrobů. Na povrchu zásypu hrobu a v okolí nalezené střepy pocházejí z 10.–13. stol. [rkp. A.2a: 12., 13. a 15. stol.]. Jeden střep červený patří 15. stol. [rkp. A.2a: 3 střepy v zásypu 12.–13. stol.].

Nálezy – zásyp (?):

keramika (10 ks) – mladohradištní, raný novověk (1 ks); př. č. 12885 (II, 3.1, obr. 36).

Komentář: V původní dokumentaci uvedeny 3 střepy ze zásypu, pod př. č. 12885 je uloženo 9 hradištních a jeden novověký zlomek ze zásypu hrobu č. 297 a jeho okolí – nejisté. Datum 17. 9. 1935 souhlasí.

Datec: středověk – raný středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 298

LOK.: sektor 4-331

148 cm dlouhá kostra ženy s lebkou /levá ramenní kost a obratle ukopnuty piliřem první místnosti Mayerova domu a levá noha odstraněna vodovodem/ v 37 cm široké a 12 cm vysoké rakvi, z níž se zachovala jen její levá stěna, bez kamenného obložení; hrobová jáma na povrchu rostlého terénu. Orientace: Z–V. Předměty nebyly nalezeny žádné.

Nálezy: –

Komentář: Nelze ověřit, není dochován původní popis ani foto. Ve staré číselné řadě byl omylem Hn298 označen jako Hs271, stejně jako skrumáž kostí u H258 (= Hs289). Skica zobrazuje H298 jako Hs281.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 299, H1095-S

LOK.: sektor 4-34

FT: č. neg. 73378, 73173

Základy malého výčnělku zdi Mayerova domu, těsně u severní zdi tohoto domu, poškozená kostra muže /chybí levá ruka úplně, lebka, žebra a ramenní kost pravé ruky/ 92 cm dlouhých nohou v rakvi u těchto nohou široké 43 cm, u nich jsou dva opukové kameny /po pravé straně nejsou žádné/, jeden z nich 20 cm dlouhý a 3 cm silný, 13 cm vysoký, druhý kámen 13 cm dlouhý, 10 cm vysoký a 5 cm silný. Orientace: Z–V. Hrobová jáma poškodila starší hrob; v hrobovém zásypu je mnoho lidských kostí (H1095). Mezi jiným nalezen článek prstu se zelenou patinou, patrně od prstenu (př. č. 12886) [rkp. A.2a: Článek prstu se zelenou patinou nalezený v zásypu hrobu 299 pochází s hrobu staršího, prokopaného v místech hrobu 299.].

Nálezy – zásyp:

1. prsten (?) – nedochován.

Komentář: Na plánu nepřesně – viz foto č. neg. 73378 (zakreslena levá ruka).

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 300

LOK.: sektor 4-34

FT: č. neg. 73173

Severní /příční/ zdi Mayerova domu v půli lebky poškozená /zachována jen pravá část lebky, lopatka a kus ramenní kosti s odpovídající částí rakve bez dna/, v uvedeném zbytku 51 cm dlouhá kostra dospělé osoby, asi ženy v 58 cm dlouhé rakvi, k jejíž stěně lebka těsně přiléhá. Orientace: Z–V. Rakev leží na hrobě č. 301 a částečně jej také poškozuje.

Nálezy: –

Komentář: Nálezy ze staršího H301 viz komentář níže.

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H301.

PHYLN – HROB 301

LOK.: sektor 4-343

Na 39 cm širokém prkně položeném na dně hrobové jámy, vyhloubené v severovýchodním rohu první místnosti Mayerova domu pod kostrou č. 300 27 cm hluboko v rostlé jílovité břídle [rkp. A.2a: v rostlém terénu], /od vršku zdi 79 cm hluboko/ kostra mladšího muže – v této místnosti Mayerova domu byly vůbec kostry samých mladších osob – ke kloubům pánevních kostí od epistrofa 56 cm dlouhá a ke kolenům 92 cm dlouhá, z lebky zachována jen dolní čelist, jinak lebka odstraněna při hloubení jámy pro č. 300; ruce má nataženy podle těla, u kolen byla poškozena základy příční zdi, levá ruka leží na pánvi. Orientace: Z–V. Část prkna leží také pod kostrou č. 299 [rkp. A.2b: V zásypu hrobu byly nalezené 2 střepy těsně na kostře v rakvi. Zbytky rakve jsou spolu se střepý. Jeden střep zdobený větvičkovým ornamentem provedený kolkem. Pro datování hrobu nejsou žádnou oporou. U kostry nebyly žádné předměty.].

Nálezy – zásyp (?) – viz komentář:

1. drátek kruhového tvaru – prsten, záušnice s odlomenou kličkou?; Ø 18,5 mm, síla 1 mm; materiál: bronz; př. č. 12889 (II, 3.1, obr. 37);
 2. sklo – přímý okraj, čiré sklo; 42 × 30 mm, síla 1,5 mm – renesanční; př. č. 12889;
 3. sklo – ucho s nevýraznou zpětnou kličkou – modrý kobalt; 58 × 11 mm, síla 8 mm; př. č. 12889 (II, 3.1, obr. 37);
 4. zlomek dutého skla; př. č. 12889;
- keramika (60 ks) – mladohradištní – vrcholný středověk 1 (4 ks), raný novověk; př. č. 12889 (II, 3.1, obr. 37).

Komentář: Původní Borkovského popis materiálu ze zásypu je odlišný, uvádí 2 střepy, jeden nezdobený, druhý s větvičkovým ornamentem. Pod př. č. 12889 jsou uloženy převážně novověké zlomky (56 ks) a rovněž torzo záušnice s odl. es. kličkou (nebo prstenu?), které není přírůstkovým seznamem evidováno – nejasné. Popis situace v přírůstkovém seznamu souhlasí, počet střepů zde ale není uveden. Hrob 300 ležící v superpozici nad H301 je rovněž porušen zdívem domu. Příslušnost novověkého materiálu k H301 je tedy nepravděpodobná. Správnost údajů rkp. A.2b není ale bezpečná, protože list tohoto rkp. není označen žádným číslem hrobu, je pouze kancelářskou sponkou připojen k H301. Stratigrafii vůči H299 nelze ověřit, H299 nelze datovat.

Předmět uvedený pod př. č. 12889 není vzhledem k jeho nejasné interpretaci i nálezovým okolnostem zařazen ani do databáze záušnic ani do databáze prstenů.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 302

LOK.: sektor 4-343

FT: č. neg. 73173

Příční zdi Mayerova domu prokopaná /bez dolních končetin/ 91 cm dlouhá, 47 cm širokým prknem přikrytá dětská kostra bez rakve, s opukovými kameny po obou stranách lebky; kámen po pravé straně 14 cm dlouhý a 13,5 cm široký, po levé straně 8 cm dlouhý a 8 cm silný; hrobová jáma v rostlém terénu [rkp. A.2a: Vě stejné hloubce co i kostra 299. Orientace Z–V.]. V zásypu hrobu byly nalezeny střepy. Jsou mezi nimi střepy tuhované i obyčejné. Jsou zde také okraje nádob, které při okraji na vnitřní straně mají ozdoby vlnovky. Střepy lze zařadit do 10. stol. [rkp. A.2b: 12. stol.].

Nálezy – zásyp (?) – viz komentář:

keramika (25 ks) – mladohradištní 2 (4 ks) – vrcholný středověk 1, vrcholný středověk 2; př. č. 12890 (II, 3.1, obr. 36).

Komentář: Popis nesouhlasí. Dětská vpisováno dodatečně. Dle fotografie č. neg. 73173 jde spíše o jedince dospělého věku, délkový údaj o kostře je v rkp. přepisován a není čitelný, v jedné z verzí terénních záznamů je údaj 51 cm, délka prkna 58 cm. Vzhledem k tomu, že síla zdiva je cca 75 cm, není uvedený údaj reálný. V přír. seznamu je keramika datovaná do 12. stol., v původní dokumentaci 12.–13. stol., poté škrtnuto. Mezi střepy v sáčku př. č. 12890 je jeden okraj misky s výzdobou na vnitřní straně horizontu mladohradištní 2. Na původním lístku uvedeny ale ještě H324 a H328, příslušnost keramiky pouze k H302 není tedy jednoznačná.

Datec: středověk – raný středověk / vrcholný středověk 1. Keramika – zásyp (?): mladohradištní – vrcholný středověk 2, dle údajů I. Borkovského nejvíce vrcholný středověk 1.

PHYLN – HROB 303

LOK.: sektor 4-334

129 cm ke kolenům dlouhá kostra dospělé osoby v 50 cm široké, 20 cm hluboké, konkávně zaoblené a z kmene vydlabané rakvi, v zemi viditelné, nebyla přikryta prknem; má kosti od pánve k lebce úplně přeházeny /vykradena/. Lebka byla poškozena při hloubení hrobové jámy pro kostru č. 306 a byla pak dána za kámen u noh této kostry; kromě toho byl na lebku položen placatý opukový kámen; pod nohama kostry č. 306 a pod kameny jsou také krční kosti kostry č. 303. Chodidla této kostry směřují pod kostru č. 302 a jsou pod ní 31 cm hluboko. Kostí noh /holenní kosti/ jsou pod základy zdi první místnosti Mayerova domu 27 cm hluboko. Jáma vyhloubena v rostlém terénu. To, že kostra č. 303 je pod hrobem č. 306, dokazuje, že je starší kostry č. 306. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Komentář: Foto neidentifikováno. Vzhledem k údajům o stratigrafii H304 a H306 uváděným zde a níže v textu, by H303-Hs344 měl být uložen jako nejstarší z nich. Tyto údaje odpovídají posloupnosti číselné řady Hs. U fotodokumentace je však určitý rozpor. Hrob, který je uváděn jako nejmladší, byl jako první i očíslován (H304-Hs283) a byl podle textu odkryt dříve, než hroby ostatní (H305-Hs339 a H306-Hs340), byl identifikován na fotografii, která nese datum pozdější (7. 10. 1935) než datum odkryvu H306-Hs340 (odkryt 19. 9. 1935, foto č. neg. 73447 z 23. 9. 1935; na fotografii současně označení pro H305-Hs339). Přitom hrob určený jako H304 na fotografii č. neg. 73378 nelze ztotožnit s H306. Vzhledem k vzrůstu pohřbeného lze uvažovat právě o dětském pohřbu H304. Z uvedeného vyplývá, že údaje nelze považovat za zcela spolehlivé. Situace skici však souhlasí. Př. č. 12893: *pod povrchem cesty ... 15 cm nad kostrami č. 303, 304 a 283* (Hn283 je při opačné severní hraně domu U zlaté koule, patrně záměna za Hn304 = Hs283) – mladohradištní 2.

Schéma stratigrafie hrobů dle textu: 304, 305, 306, 302, 303

Datec: středověk – raný středověk?

PHYLN – HROB 304

LOK.: sektor 4-334

FT: č. neg. 73378

98 cm dlouhá kostra 8letého dítěte, bez rakve a prkna, obložená kameny, leží na povrchu kostry č. 305, v jámě vyhloubené 5 cm hluboko v rostlém terénu. Kameny jsou: u levé strany říční valounek, po pravé straně /a to od dolní čelisti až ke kolenům/ 3 opukové desky, u nohou opukový kámen /15 cm na východ od paty/; za lebkou kámen zjištěn není, lebka sama není zachována, jen dolní čelist, lebka byla poškozena ohništěm a cestou valounkové dlažby, která byla položena nad kostrou – ohniště je zakresleno na plánu čárkovaně. Nad touto dlažbou a také nad ohništěm se střepy byla kostra č. 294 /popravený, u něhož mimo jiné byly také nalezeny nůžky/. Ohniště /popel, uhlíky/ mělo rozlohu 3 m². Dlážděná cesta byla široká jen 1 m a nad ní bylo ohniště. Na jih od kostry a to od kamenného obložení, po pravé straně, ve výši 11 cm, je dětská kostra novorozeněte v rakvičce č. 309 a je mladšího uložení.

Nálezy: –

Komentář: Viz H303. Je na skice z 10. 9. 1935.

Datec: středověk – raný středověk? Hrob ve vícečetné superpozici.

PHYLN – HROB 305

LOK.: sektor 4-334

151 cm dlouhá kostra mladší ženy, graciosní postavy, bez rakve s ohnutými [rkp. A.2a: *shnilými*] kostmi, má za hlavou na plochu ležící, 21 cm dlouhý, 17 cm široký a 6 cm silný opukový kámen. Orientace: Z-V. Byla objevena po odstranění hrobu č. 304 2 cm pod ním u severozápadní zdi Mayerova domu [rkp. A.2a: *Snad nad kostrou č. 306.*]. Snad dětská kostra č. 304 je v nějaké souvislosti s kostrou ženy č. 305.

Nálezy: –

Komentář: Viz H303.

Datec: středověk – raný středověk?

PHYLN – HROB 306

LOK.: sektor 4-332

FT: č. neg. 73447

135 cm dlouhá, porušená /lebka a kosti hrudního koše přeházené, lebka obrácena obličejem k jihu/ kostra mladšího děvčete, tenkých graciosních kostí, na prkně – stopy po dřevě zjištěny jen pod kostrou – obložená hustě těsně k sobě narovnanými opukovými kameny /za lebkou, u noh a po stranách/. Orientace: Z–V. Hrob této kostry, mezi kameny 35 cm široký a 25 cm hluboký, je starší než kostra č. 305, neboť byl objeven 15 cm pod ní. Sled uložení koster nad sebou jistě je důležitý pro relativní časové určení.

Nálezy: –

Komentář: Viz H303. Je na skice 10. 9. 1935.

Datec: středověk – raný středověk?

PHYLN – HROB 307, H1096-I-S(?)

LOK.: sektor 4-3344

FT: č. neg. 73173

Na jih od kostry č. 302, příční zdi Mayerova domu ve výši kolena prokopaná a na rostlém terénu ležící kostra asi 10letého dítěte je dlouhá 77 cm /ke kloubům pánevní kosti 68 cm/ bez rakve a prkna, stopy dřeva nebyly zjištěny. Měla těsně za hlavou dva velké opukové kameny, kámen po levé straně lebky 26 cm dlouhý, 23 cm vysoký a 6 cm silný, po pravé straně 24 cm dlouhý, 19 cm vysoký a 5 cm silný. Orientace: Z–V. Lebka kostry leží nad levou nohou kostry č. 309 a kámen po pravé straně leží přímo nad levou stopou ve výši 10 cm nad ní. Hloubením hrobové jámy pro kostru č. 307 byl poškozen dětský hrob. Kostí lebky a končetin poškozené dětské kostry jsou ve hrobě roztroušeny. V zásypu hrobu zjištěny střepy z 10.–12. stol. [rkp. A.2b: 12. stol. Střep z květináčové nádoby, jiný okraj profilovaný].

Nálezy – zásyp:

keramika (4 ks) – mladohradištní 2; př. č. 12892 (II, 3.1, obr. 36).

Komentář: Popis neodpovídá. Na fotografii č. neg. 73378 ani na skice z 10. 9. 1935 nejsou H307 a H309 ve vzájemné superpozici. Údaje o dalším porušeném dětském hrobě (H1096 Borkovským neevidován) nelze ověřit, jsou do rkp. A.2a vepsány dodatečně. Může jít o záměnu s ostatky u H308, neboť tam jsou pozůstatky dětského hrobu v rkp. A.2a uvedeny a v rkp. A.3 naopak chybí. Hrob se jeví jako porušený nebo ne zcela pietně uložený.

Datec: středověk? Keramika – zásyp: mladohradištní 2.

PHYLN – HROB 308, H1056-I-S

LOK.: sektor 4-334

FT: č. neg. 73378

Kostra 4–5letého dítěte, z níž zachovány jen kosti ramene a rozdrčená lebka, zbytek byl prokopán příční zdi Mayerova domu. Leží v jámě hloubené v rostlém terénu bez rakve a prkna /žádné stopy po dřevě nebyly zjištěny/. Na lebce položen 14 cm dlouhý, 14 cm vysoký a 3 cm silný placatý opukový kámen, další kámen je po pravé straně lebky 25 cm dlouhý, 17 cm vysoký a 6 cm silný. Po pravé straně lebky [rkp. A.2a: ve vzdálenosti] na jih 15 cm je opukový kámen v zemi a vedle něj kosti dětské lebky z rozrušeného hrobu (H1056), který byl starší než č. 308, avšak mladší hrobu č. 310 /ležel na něm/. Zbytky této kostry jsou nad pravou nohou kostry č. 310, ve stejné výši jako kostra č. 308. Chronologicky nejstarší pohřeb představuje kostra č. 310, potom je kostra č. 307, s ní jsou současné hroby č. 308, 302 a 300, které jsou položeny více méně v jedné řadě a ve stejné vzdálenosti od sebe.

Nálezy: –

Komentář: Údaje o stratigrafii nelze ověřit. K H1056 viz komentář u H307. Údaj o věku pohřbeného jedince v porušeném hrobě H1056 je převzat z rkp. A.2a.

Datec: středověk – raný novověk. Hrob ve vícečetné superpozici.

PHYLN – HROB 309 (H309_H1055-I)

LOK.: sektor 4-334

FT: č. neg. 73378

Dvojitý dětský hrob současného uložení. Kostry jsou bez rakve, jen položeny na prknech. Orientace: Z–V. Na severní straně 43 cm dlouhá kostřička novorozence, na 25 cm širokém a 85 cm dlouhém prkně. Za hlavou má opukový kámen 22 cm dlouhý, 11 cm vysoký a 5 cm [rkp. A.2a: 4 cm] silný. Těsně vedle ní je 78 cm dlouhá kostřička staršího asi 4letého dítěte (H1055) ležící na 85 cm dlouhém prkně, obložená opukovými kameny, 1 za lebkou 14 cm dlouhý, 8 cm široký a 5 cm silný, druhý na lebce 19 cm dlouhý, 11 cm široký a 4 cm silný, po pravé straně kostřičky jsou 3 opukové kameny; první 27 cm dlouhý, 9 cm široký a 6 cm silný, druhý 27 cm dlouhý, 7 cm široký a 3 cm silný, a třetí 16 cm dlouhý, 10 cm široký a 4 cm silný; kámen u noh je 15 cm dlouhý, 14 cm široký a 6 cm silný. Všechny leží 18 cm vysoko nad levou stranou kostry č. 310. Obě kostřičky jsou pod cestou hřbitova a pod cestou 15. stol. Předměty nebyly nalezeny. Hrob 309 je položen mezi hroby č. 304 a 310 na ploše široké 62 cm. Lebka kostry č. 307 je nad prkny dětských kostřiček, je mladší.

Nálezy: –

Komentář: Rozměry koster na plánu neodpovídají hodnotám udávaným v textu; popis odpovídá fotografii č. neg. 73378. Udáváný chronologický vztah k H307 není průkazný.

Datec: středověk?

PHYLN – HROB 310

LOK.: sektor 4-334

FT: č. neg. 73378

158 cm dlouhá, natažená kostra dospělé osoby /ženy/ [rkp. A.2a: ženy?], s rukama podle těla v 172 cm dlouhé, 73 cm [rkp. A.2a: 43 cm] široké a 15 cm vysoké, prknem přikryté rakvi bez dna; prkno leželo oběma konci na obou kamenech u noh a za lebkou, jeho zbytky jsou také zjištěny na kameni za touto lebkou. Hrobová jáma vykopána 32 cm v rostlém terénu. Orientace: Z–V. Celá levá strana kostry leží také pod prknem pravé strany kostry č. 303 (Hs, Hn309 = Hs303 + Hs304). Nohy jsou pod lebkou kostry č. 308 ve hloubce 25 cm. Kostra je mladší než kostra č. 296; prkno, kterým byla rakev kostry č. 310 přikryta, přesahuje kamenné opukové obložení u noh kostry č. 296 a také jeden kámen z tohoto obložení byl hrobovou jamou kostry č. 310 odstraněn.

Nálezy: –

Komentář: H310 byl v popisu H308 I. Borkovským označen jako nejstarší z tam popisovaných hrobů, vztah k H296 zmíněn až v popisu H310, jako starší je níže uveden ještě H311.

Datec: středověk – raný středověk? Hrob na bázi vícečetné superpozice.

PHYLN – HROB 311

LOK.: sektor 4-334

FT: č. neg. 73171

167 cm dlouhá, natažená – snad vykradená, neboť je celá porušena a kosti přeházeny, jenom ruce a holenní kosti jsou na místě – kostra muže v rakvi [rkp. A.2a: 210 cm dlouhá, 52 cm široká, 12 cm vysoká], s rukama podle těla, leží v jámě vykopané 40 cm hluboko v rostlém terénu a má za hlavou u příčky rakve opukový kámen. Orientace: Z–V. Kostra je starší než kostra hrobu č. 310, a to proto, že pravá strana rakve hrobu č. 310 přesahovala levou ruku a část kostry č. 311.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný středověk? Hrob na bázi vícečetné superpozice.

PHYLN – HROB 312

LOK.: sektor 4-333

FT: č. neg. 73477

174 cm dlouhá, natažená kostra muže silné konstrukce v 210 cm dlouhé, u nohou široké 43 cm, u hlavy 47 cm a 25 cm vysoké, dobře zachované rakvi bez dna, přikryté plochým, dost dobře zachovaným prknem mimo část u lebky, kde je rakev ukopnuta opukovým pilířem místnosti Mayerova domu, ze kterého se zachoval jen kus /zbytek byl poškozen vodovodem/. Lebka kostry je obrácena obličejem k jihu. Kostra je pod cestou hřbitova a její hrob patří k jedné řadě hrobů, jdoucích od jihu na sever, koster č. 314 a 311. Kamenné obložení není. Orientace: Z–V. V zásypu hrobu byly nalezeny střepy z 10. a 11. stol. [rkp. A.2a: zač. 12. stol.], jsou profilované okraje nádob.

Nálezy – zásyp:

1. struska – 1 ks; př. č. 12894 (analýza Zavřel 2009);

2. hřebík – (3 zl.); Ø 6 mm, délka 66 mm; př. č. 12894 (obr. –);

keramika (14 ks) – mladohradištní 1 – mladohradištní 2; př. č. 12894 (II, 3.1, obr. 38).

Komentář: V původním popisu uvedeno 12. stol.

Datec: středověk? Keramika – zásyp: mladohradištní 2, hrob mladší než pyrotechnologické aktivity.

PHYLN – HROB 313

LOK.: sektor 3-222

FT: č. neg. 73355

Kostra v rakvi se dnem, jejíž lebka a kosti byly složeny u západní stěny, patrně při stavbě Mayerova domu, poněvadž je přímo pod základy zdi oddělující místnosti se sklepem prvním a druhým zmíněného domu a byla těmito základy prokopána. Tato zeď je od dna rakve, kterou prokopala, počítaje, 88 cm vysoká. Zbytek rakve západní části je 38 cm dlouhý, u lebky je rakev 47 cm široká a 18 cm vysoká. Orientace: Z–V. Hrobová jáma byla vyhloubena v navážce hřbitova; 36 cm hluboko pod rakvi kostry č. 313 jsou nohy kostry č. 314.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 314

LOK.: sektor 2-444

FT: č. neg. 73355

Velmi silné kosti 86 cm od pánevních kostí dlouhých noh z kostry dospělého muže bez rakve a kamenného obložení /stopy po dřevě rakve neb prkna nebyly zjištěny/, jež byly dvakrát poškozeny, jednou severní zdí sklípku a to celá pravá strana, podruhé vodovodem, při čemž byla odstraněna celá horní část kostry s lebkou, takže se zachovala jen pánev a nohy. Hrobová jáma vyhloubena 18 cm do rostlého terénu. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 315

LOK.: sektor 2-44; 3-22

FT: č. neg. 73355

Těsně nad východní stěnou sklepní místnosti č. 1 Mayerova domu, touto místností poškozená kostra ženy [rkp. A.2a: ženy (?)] v rakvi, z níž se zachovala jen 47 cm dlouhá stehenní kost; holenní kosti, vzdálené ode zdi 53 cm [rkp. A.2a: kolena jsou ode zdi vzdálena], byly později odstraněny při hloubení hrobové jámy pro kostru novorozence č. 316. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Pod př. č. 12960 je uveden chybně H315. Dle rkp. A.2b jde o Hs = H335.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 316

LOK.: sektor 3-22

Zdí Mayerova domu poškozená, u noh kostry č. 315 ve stejné hloubce položena dětská kostra, bez rakve – stopy po rakvi a prkně nebyly zjištěny –, z níž zachována jen rozdrčená lebka a ramenní kost 11 cm dlouhá, je uložena v jámě vyhloubené na povrchu rostlého terénu a ve hloubce 72 cm od povrchu základového zdiva Mayerova domu. Jistě [rkp. A.2a: snad] tedy tato dětská kostra patří ke hrobu č. 315 a svědčí o tom, že tu byla pohřbena matka s dítětem [rkp. A.2a: a je to matka s dítětem?]. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 317

LOK.: sektor 3-222

FT: č. neg. 73355

Bez lebky – tato poškozena vodovodním potrubím – 35 cm dlouhá dětská kostra, pohřbená na prkně. Předměty žádné.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 318

LOK.: sektor 3-222

FT: č. neg. 73355

40 cm v ramenu široká, v zachované části /zbylo jen 14 obratlů, lopatky a dobře zachovaná, přímo u východní stěny první sklepní stěny Mayerova domu ležící, lebka/ 37 cm dlouhá, dospělé osobě, asi muži patřící kostra v rakvi s vikem, které leží 9 cm nad kostrou; Hrobová jáma hloubena na povrchu rostlého terénu. Kostra leží na jih, ale 25 cm níže než kostra č. 316.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 319-S

LOK.: sektor 3-222

Volně ležící [rkp. A.2a: celá] lebka dospělé osoby, nalezené pod základy zdi v první místnosti Mayerova domu. U samotné lebky byl obecním dělníkem nalezen penízek /brakteat/, který s ní patrně souvisí. U této lebky byl také střípek, který lze zařadit do 12. stol.

Nálezy – výbava (?):

dutý (brakteátový) peníz se sv. Václavem. Čechy, Karel IV. 3. čtvrtina 14. stol. (obr. 51; Nemeškalová 2000).

Nálezy – zásyp:

keramika – středohradištní? (1x); př. č. 12895 (II, 3.1, obr. 38).

Datec: vrcholný středověk? Keramika – zásyp: středohradištní (1x). Příslušnost mince k hrobu nejistá.

PHYLN – HROB 320

LOK.: sektor 5-114

FT: č. neg. 73386, 73387

152 cm s dolní čelistí dlouhá – kus lebky ukopnut při stavbě domu /společně s rakví/ kostra v 172 cm dlouhé, 52 cm u východního konce 45 cm široké, 16 cm vysoké rakvi s víkem, přikryté ve výši 25 cm nad vrškem rakve bílou pískovcovou deskou. Za rakví u nohou je 20 cm dlouhý, 12 cm vysoký a 14 cm silný opukový kámen, obložení po stranách rakve chybí. Hrobová jáma vyhloubena 15 cm v rostlém terénu. Orientace: Z–V. Hrob kostry je ve druhé místnosti Mayerova domu, jež byla poškozena jeho schodištěm, jako i jeho náhrobní deska, jejíž část byla ukopnuta a ihned pojata do stavby zmíněného schodiště. Deska je tvarem podobná desce na obou koncích zahrocené na kostře č. 164. Stavbou schodiště byla odstraněna západní špička náhrobní desky v místech, kde se deska ke špičce sužovala. Plocha desky je nerovná a nestejně silná. Je 131 cm dlouhá, 66 a 39 cm široká a 24–29 cm silná [rkp. A.2a: Na náhrobní desce jsou stopy opracování, nevykazuje však žádné ozdoby ani značky.]. Předměty žádné.

Nálezy: –

Komentář: Viz H322. Původní rkp. verze nedochována, prvotní záznam o případných nálezech nelze ověřit.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 321

LOK.: sektor 5-114

Kostra v rakvi poškozená základy zdíva druhé místnosti Mayerova domu se sklípkem, zachovány jen 50 cm dlouhé nohy /38 cm dlouhé holenní kosti zolášť/ a část stehenních kostí. Orientace: Z–V. Svisle pod prokopanou stehenní kostí pravé nohy je cihla 6 cm silná, 16,5 cm široká a 20 cm dlouhá, je ve hloubce 14 cm pod nohou. 28 cm pod kostrou č. 321 je jiná kostra v rakvi a kostra č. 322. Je mladší pohřbu 320, který ji částečně poškodil rakev [rkp. A.2a: zase hrob 322 je starší nežli hrob 320 (s náhrobní deskou z bílého pískovce)].

Nálezy: –

Komentář: Formulace o vztahu k H320 nedává smysl, dle skici rkp. A.1 je H321 starší než H320.

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H322.

PHYLN – HROB 322

LOK.: sektor 5-114

FT: č. neg. 73386, 73387

Od lebky ke kloubům 74 cm dlouhá kostra mladší osoby ženského pohlaví, tenkých shnilých kostí, a noh výše kolien poškozených kostrou č. 328 /což dokazuje že je starší/ leží v 51 cm široké z kmene vyhloubené rakvi přikryté prknem. U prokopaných noh nad stehenními kostmi je opukový záhlavní kámen u kostry č. 328. Kostra č. 322 leží v hrobové jámě vyhloubené 35 cm v rostlém terénu [rkp. A.2a: Kosti shnilé leží v rakvi vyhloubené z kmene.], západní část rakve je useknuta schodištěm. Orientace: Z–V. Hrob kostry č. 322 je s jižní strany oddělen od hrobu kostry č. 320 27 cm ze západní strany, 16 cm z východní strany silnou hrázkou, která odděluje obě rakve od sebe. Avšak hrob 322 je starší než hrob s poškozeným náhrobním kamenem č. 320 a to proto, že náhrobní kámen přikrýval také levou část rakve. U kostry č. 322 byla nalezena poškozená velká bronzová záušnice s esovitým závitem; ležela pod lebkou blíže krku. Lze ji zařadit do 11.–12. stol. [rkp. A.2b: 13. stol. Dále byl nalezen kus bronzu a nazelenalá kost v popeľovité vrstvě mezi hroby a lebkama 320 a 322.].

Nálezy – výbava (?):

1. esovitá záušnice – deformovaná; Ø neměř., délka ca 95 mm (ca 30 mm?), síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 3,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12896, i. č. 1184 (II, 3.1, obr. 38).

Komentář: V přírůstkovém seznamu i na inv. kartě byla záušnice připsána k H320. Dle rkp. A.2b se jedná o nález z hrobu 322 – u kostry 322 poškozená (?) velká bronzová záušnice – pod lebkou blíže krku. Nelze rozhodnout, zda jde o výbavu, či sekundárně přemístěný předmět. Pozice hrobu jeho příslušnost k raně středověkému horizontu pohřbívání nevyklučuje. Zmíněný nález zlomku bronzového předmětu

(př. č. 12897 – deformovaná tyčinka šíře 7 mm a délky 33 mm) je v př. seznamu na rozdíl od rkp. vztažen k *popelovité vrstvě na schodišti* v interiéru domu *mezi lebkami hrobů č. 320 a 322*. H320 leží v těsném severním sousedství H322.

Datace: raný středověk – mladohradištní?

PHYLN – HROB 323

LOK.: sektor 5-111

FT: č. neg. 73317

K pánevním kloubům 85 cm dlouhá /zachována je jen pánev a kus stehenní kosti, neboť nohy a východní část rakve byly poškozeny sklepní zdi Mayerova domu/ kostra asi ženy v 100 cm ke sklepní zdi dlouhé a 18 cm vysoké rakvi bez dna, jež leží v hrobové jámě vyhloubené 40 cm v rostlém terénu a 20 cm hluboko pod základy zdi a je přikryta rovným prknem – kostra leží mezi příční zdi a západní zdi sklepní Mayerova domu [rkp. A.2a: Rakev pod základy zdi hluboko 22 cm.]. Těsně za rakví u lebky je opukový kámen. Od vršku zdi je dno jámy ve hloubce 122 cm. Nad rakví ve výši 31 cm byl poškozený pískovcový náhrobní kámen. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Náhrobní kámen je na plánu zobrazen jako regulérně uložený náhrobník, překrývající ale pouze horní část kostry.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 324

LOK.: sektor 4-111

FT: č. neg. 73386, 73382

K dolnímu konci pánve – široké 28 cm – 76 cm dlouhá /končetiny byly poškozeny zdivem/, natažená kostra dospělé ženy malé postavy s rukama podle těla /rakev ani prkno nebylo zjištěno/. Pravá ruka kostry odstraněna hrobovou jamou č. 326. Orientace: JZ jako všechny kostry ve druhé místnosti Mayerova domu s výjimkou koster č. 320 a 322, které jsou orientovány k Z [rkp. A.2a: Orientace Z něco k jihu 10°]. Všechny [rkp. A.2a: 3] hroby a to 327, 326, 324 jsou na stejné výši.

Nálezy: –

Datace: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici nad H325.

PHYLN – HROB 325

LOK.: sektor 5-111

FT: č. neg. 73201

147 cm [rkp. A.2a: 174 cm] /91 cm od temene lebky k pánevním kloubům/ dlouhá kostra dospělého muže velmi silných kostí, leží pohřbena bez rakve, prkna a kamenného obložení ve hrobové jámě pod hroby č. 326 a 324 ve hloubce 34 cm [rkp. A.2a: 37 cm] od povrchu rostlého terénu. Hrudní koš, žebra a obratle jsou rozházeny, jen ruce, lebka, lopatka a pánev na místě; chodidla vyčnívají na východní straně příční zdi Mayerova domu, pod níž – pod jejími základy – ve hloubce 23 cm se nalézají, touto zdi poškozené nohy kostry. Od vrchu zdi je kostra ve hloubce 76 cm.

Nálezy: –

Datace: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 326

LOK.: sektor 5-111

FT: č. neg. 73386, 73382

84 cm ke kolenům, 57 cm k pánevním kloubům dlouhá, natažená kostra 8letého dítěte, leží na prkně s rukama podle těla; u kolen je poškozena zdí. Orientace: Z-V 10°. Předměty žádné, také kamenné obložení chybí.

Nálezy: –

Datace: středověk – raný novověk. Hrob ve vícečetné superpozici nad H324, H325 i H327.

PHYLN – HROB 327

LOK.: sektor 5-111

FT: č. neg. 73386

Od lebky ke kloubům 71 cm dlouhá kostra starší osoby, asi ženy graciesních kostí pohřbená na prkně. Levá část kostry je poškozena hrobem č. 326, proto chybí levá ruka a levá strana hrudního koše. Stehenní kosti kostry č. 327 jsou poškozeny základy zdíva Mayerova domu. Kostí na povrchu nemají vůbec stopy po dřevě, jenom pod kostrou, zuby hodně zbroušeny. Kostra č. 327 je nad kostrou č. 328 ve výši 18 cm. Hroby č. 327, 326 a 324 jsou mladší – a také nejmladší ze všech hrobů v druhé místnosti Mayerova domu – než kostra č. 320 /s náhrobním kamenem/. Relativní stáří těchto koster postupně za sebou vypadá takto: 322, 328, 320, 327, 324 a pak 326.

Nálezy: –

Komentář: Rkp. A.2 v horní části textu uvádí mladší osobu: Kostry 327, 326, 324, které náleží mladším osobám..., dále je ale uvedeno *Je to starší osoba asi žena...*

Datace: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici nad H328.

PHYLN – HROB 328

LOK.: sektor 5-111

FT: č. neg. 73386

174 cm dlouhá, natažená kostra [rkp. A.2a: muž] s rukama podle těla, velmi silných kostí, s chodidly z části prokopanými zdí Mayerova domu, bez rakve, ale přikrytá prknem – prkno zjištěno na povrchu záhlavního kamene, čímž je zjištěno, že přikrývalo kostru na povrchu, bylo 182 cm dlouhé a 45 cm široké. Za lebkou, ve vzdálenosti 7 cm je opukový záhlavní kámen 13 cm silný, 16 cm dlouhý a 31 cm vysoký, po stranách kamenné obložení chybí. Orientace: Z-V. Hrobová jáma kostry poškozuje stehenní kosti kostry č. 312 [rkp. A.2a: 322] (Hs, = H327).

Nálezy: –

Datace: středověk? Vzhledem k stratigrafické pozici hrobu.

PHYLN – JÁMA NA KOSTI 329

LOK.: sektor 3-2

FT: č. neg. 73362

Není hrobem, nýbrž podlouhlou jamou vykopanou těsně u pravé strany kostry č. 350, svisle u kamene noh, je 80–95 cm široká, v rostlém terénu, o 31 cm hlouběji než dno hrobu č. 350, o 35 cm než dno hrobu č. 348 a o 41 cm než dno hrobu č. 347. Tato jáma začíná ve třetí místnosti Mayerova domu, kde byly nalezeny střepy, penízky a lidské kosti, jde přes čtvrtou místnost dále na východ do místnosti páté pod základy zdíva Mayerova domu a je proto starší nežli stavba domu. Kostí lidské jsou zde rozházeny, zbytky prken a rakve a kostí po celé délce. Z jižní strany této jámy je kostra č. 348, levá noha této kostry byla právě touto jamou poškozena. Chronologie relativní: Kostra č. 348 je nejstarší, pak vykopaná podlouhlá jáma, pak je kostra č. 347, která poškozuje kostru č. 348 a leží již na záspy šachty na kosti č. 329 [rkp. A.2a: Je to asi šachta na kosti a zbytky rakvi z vykopaných hrobů.].

Nálezy: –

Komentář: Na plánu schematicky zakresleny lidské kosti včetně pěti lebek.

Datec: vrcholný středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 330

LOK.: sektor 3-21, 22, 24

FT: č. neg. 73362

68 cm dlouhá dětská kostra, setlelých kostí v rakvi /zjištěny zbytky dřevěné rakve/ s opukovým kamenem za lebkou leží v hrobové jámě na povrchu rostlého terénu; má rozpadlou lebku. Orientace: Z–V. V zásypu hrobu nalezen kus dna z 10.–11. stol. [rkp. A.2b: 11. stol.] a silný střep robený na kruhu.

Nálezy – zásyp:

keramika hradištní (1 ks – stav 2009, v sáčku pouze zlomek dna); př. č. 12898 (obr. –).

Datec: středověk – raný středověk? Keramika – zásyp: mladohradištní 1.

PHYLN – HROB 331, H1057-S

LOK.: sektor 3-214

FT: č. neg. 73362, 73444

Natažená kostra muže [rkp. A.2a: dlouhá 153 cm] s nohama nakrčenýma v kolenou k jihu, s lebkou a žebry přeházenými /vykradený?/ [rkp. A.2a: pánev a ramena porušená] a s rukama podle těla v 175 cm dlouhé, 40 cm široké /výška zachovaného prkna rakve 9 cm/ rakvi bez dna [rkp. A.2a: překrytá prknem], leží na povrchu rostlého terénu. Orientace: Z–V. Na severní stranu této kostry, těsně u prkna, byla při hloubení jámy pro ní vyhozena část kostry staršího uložení (Hs318 = H1057). Rakev u lebky kostry č. 331 byla poškozena vodovodem, směrem východním ve stejné výši leží rakev kostry č. 332 a 335, které jsou také současné s kostrou č. 331 [rkp. A.2b: 3 střepy]. Střepty v zásypu hrobu nalezené patří 10.–11. stol. [rkp. A.2a: 11.–12. stol.]; jsou bez ozdoby, jeden má rýhy a jednoduchou vlnovku.

Nálezy – zásyp:

keramika – hradištní (4 ks); př. č. 12899 (II, 3.1, obr. 38).

Datec: středověk? Keramika – zásyp: hradištní.

PHYLN – HROB 332

LOK.: sektor 3-232

FT: č. neg. 73362, 66970

Kostra dospělé osoby, z níž zachovány jen lebka, krční obratle a levá ruka, ležela v rakvi, z níž zůstala také jen příční západní stěna a to proto, že kostra i rakev byly poškozeny hloubením hrobové jámy pro č. 333. Za lebkou kámen nebyl, jen po pravé straně rakve u lebky.

Nálezy: –

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 333

LOK.: sektor 3-232

FT: č. neg. 66970

Hloubením hrobové jámy pro kostru č. 332 [rkp. A.2a: Prokopala kostru 332] poškozená kostra děvčete bez rakve, měla za hlavou opukový kámen 15 cm dlouhý, 17 cm vysoký a 7 cm silný; byla také poškozena u lokte příční zdi oddělující třetí místnost domu Mayerova od čtvrté. Kostra je od vršku zdi tohoto domu ve hloubce 78 cm. Dále na jih leží kostra č. 334 v rakvi a pak kostra č. 338. Všechny tyto hroby jsou současné a všechny poškozeny zdívem Mayerova domu. Po obou stranách lebky bylo nalezeno 7 bronzových velkých esovitých záušnic. Na pravé straně lebky byly 3 záuš-

nice navleknuty na sebe a to tím způsobem, že velká záušnice ze silného drátu byla první a pak na ní navěšeny velké záušnice ze slabšího drátu. Velká záušnice vykazuje stopy po postříbření, tenké záušnice byly zhotoveny z bronzového drátu. Na levé straně byly 4 vedle sebe uložené záušnice a to tři ze silného drátu, první však měla nejsilnější drát, čtvrtá byla ze slabšího drátu, o něco menší, první a třetí byly postříbřeny. První, druhá a třetí měly esovitý, silně široce roztepaný drát s dvěma viditelnými plastickými žebírky uprostřed. Záušnice na pravé straně jsou široce roztepané, avšak plastických žebírek nemají. Lze je časově zařadit do 12. aneb 13. stol.

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; Ø 50 × 52,5 mm, síla drátu 2,5 mm, šířka es. kličky 4,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12900, i. č. 1186 (II, 3.1, obr. 38);
2. esovitá záušnice; Ø 46 × 47,5 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12900, i. č. 1186 (II, 3.1, obr. 38);
3. esovitá záušnice; Ø 45 × 46,5 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12900, i. č. 1186 (II, 3.1, obr. 38);
4. esovitá záušnice; Ø 43 × 46 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 5 mm; materiál: bronz; př. č. 12900, i. č. 1186 (II, 3.1, obr. 38);
5. esovitá záušnice, esovité ukončení s žebírky; Ø 47 × 51 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 4,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12900, i. č. 1186 (II, 3.1, obr. 38);
6. esovitá záušnice, esovité ukončení s žebírky; Ø 46 × 53 mm, síla drátu 2,5 mm, šířka es. kličky 6 mm; materiál: bronz; př. č. 12900, i. č. 1186 (II, 3.1, obr. 38);
7. esovitá záušnice, esovité ukončení s žebírky; Ø 39 × 48 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 3,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12900, i. č. 1186 (II, 3.1, obr. 38).

Komentář: Hrob 332 je evidentně starší (II, 1.2, foto 214, č. neg. 66970), údaj rkp. A.3 byl tedy oproti původnímu údaji rkp. A.2a chybný.

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 334, H1058-S

LOK.: sektor 3-232

FT: č. neg. 73365

77 cm dlouhá, zdí domu Mayerova u východního konce rakve poškozená – chodidla byla neporušena – dětská kostra v rakvi, obložená opukovými kameny – rakev, rovněž poškozená, 92 cm dlouhá, 33 cm široká a 19 cm vysoká – kameny 17 cm vysoké. Hrobová jáma kostry poškodila hrob staršího uložení, ve kterém byla kostra dospělé osoby (H1058), jejíž zbytky byly naházeny do hrobového zásypu. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Zmíněné ostatky (viz foto) by vzhledem k jejich množství neměly souviset s H335 ani s H336.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 335

LOK.: sektor 3-214

FT: č. neg. 73362, 73365

163 cm dlouhá, vodovodním potrubím poškozená /stehenní kosti, pánev a ruce v loktech/ kostra bez rakve, prkno po rakvi zjištěno nebylo. Má za lebkou a u levé nohy, u paty, opukové kameny. Kámen za lebkou je od ní vzdálen 14 cm a je 21 cm dlouhý, 13 cm silný a 15 cm vysoký, u levé nohy je 27 cm dlouhý, 20 cm vysoký a 4 cm silný [rkp. A.2b: Byly nalezené 2 penízky přímo na lebce kostry 335. Jeden z nich patří Vladislavovi I. (1109, 1110–1118, 1120–1125), na druhém avers nečitelným (Fiala t. XVI. č. 1.)].

Nálezy – výbava:

1. denár Vladislava I., 1120–1125 (Nemeškalová 2000); př. č. 12960 (II, 3.1, obr. 39).

V navážce na lebce kostry, 20. 9. 1935.

Nálezy – zásyp (?):

2. knoflík (?) černý s očkem, které se nedochovalo, kulovitý lehce zploštělý tvar; Ø 12,5 mm, výška 9 mm; materiál: sklo; př. č. 12960. K hrobu přirazeno omylem – viz komentář.

Komentář: Zmíněné mince jsou evidovány inv. kartami pod př. č. 12959 a 12960, jako nálezyový kontext je však v obou případech udáváno smetiště Mayerova domu; př. seznam upřesňuje místo nálezů pro př. č. 12960 na 3. místnost Mayerova domu, v navážce na kostře č. 315, přímo na lebce (Hs, = H335). Stříbrná

mince a zlomek druhé pod př. č. 12960 je na originálních inv. kartách popsána jako Vladislav I. 1109–1120 (není zřejmé, zda určení lze vztáhnout i k tomuto zlomku), mince pod př. č. 12959 jako stříbrný (fenik, 1487–1531). V přírůstkovém seznamu se hovoří již pouze o jedné minci.

Záměnu či neúplné údaje u nálezových okolností na kartách lze zdůvodnit skutečností, že dle dodatečné poznámky v př. seznamu byly mince uloženy v jedné krabičce a př. č. 12960 je v př. seznamu dodatečně z 12959 na toto číslo přepsáno. Zda byla i mince př. č. 12959 součástí výbavy hrobu nelze určit, neboť údaj o dvou mincích je možné vztáhnout i na zlomek mince uvedený u př. č. 12960. Pod př. č. 12960 byl připsán Borkovským dodatečně předmět, popsáný jako knoflík. Podle inv. karet je navíc jako naleziště všech zmíněných předmětů uvedeno smetiště Mayerova domu. V posudku Z. Nemeškalové (*Nemeškalová 2000*) uvedeny pod př. č. 12960b další 4 zlomky mincí, které nově nebylo možné identifikovat.

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 336

LOK.: sektor 3-21

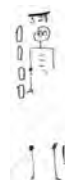
FT: č. neg. 73362, 73365

167 cm dlouhá, v šířce kolen a pánevní kosti vodovodem poškozená kostra dospělé osoby s lebkou obrácenou obličejem k jihu, bez rakve, ale obložena po pravé straně hrobu opukovými kameny. Orientace: Z–V. Její nohy a paty jsou 14 cm pod dnem jámy hrobu č. 334. Kostra tohoto hrobu poškodila kostru č. 337, z toho je vidět, že kostry č. 336, 315 a 337 jsou starší a kostry č. 338, 334 a 333 jsou mladší.

Nálezy: –

Komentář: Dle úvahy I. Borkovského o stratigrafii hrobů by všechny hroby v daném prostoru spadaly do mladohradištního období.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 337

LOK.: sektor 3-23

FT: č. neg. 73385, 73380, 73179

Bez lebky jen s dolní čelistí 145 cm dlouhá kostra v 170 cm dlouhá a u noh 43 cm široké, opukovými kameny obložené rakvi; u noh a těsně u rakve jsou dva opukové kameny, severní 20 cm dlouhý, 7 cm silný, jižní 5 cm dlouhý a 5 cm silný, u pravého kolena 27 cm dlouhý, 9 cm silný. Orientace: Z–V. Do čtvrté místnosti Mayerova domu přechínávají jen holenní kosti s koleny, zbytek kostry je pod základy příční zdi a dolní čelist bez lebky leží in situ ve třetí místnosti.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 338

LOK.: sektor 3-231

FT: č. neg. 73356, 73365

58 cm od ramen k pánevnímu kloubu dlouhá, poškozená a natažená /nohy výše kolen poškozeny příční zdí Mayerova domu a lebka odstraněna při stavbě vodovodu/ kostra muže s rukama podle těla, bez rakve, ale přikrytá prknem, jež je 46 cm široké 1–3 cm nad povrchem kostry zjištělné. Hrobová jáma má dno na povrchu rostlého terénu; kamenné obložení chybí. Orientace: Z–V. Předměty žádné.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 339

LOK.: sektor 3-233

FT: č. neg. 73385, 73361

157 cm dlouhá kostra ženy s dítětem č. 340 v rakvi bez dna, dlouhé ke zdi – prokopána u lebky – 176 cm, široké 49 cm a vysoké 24 cm. Kostra má příční zdi Mayerova domu poškozenou lebku, z níž na místě je zachována jen rozlomená půlka dolní čelisti, leží v hrobové jámě, jejíž dno je na povrchu rostlého terénu. Rakev je přikryta prknem, má jeden opukový kámen ve výši pravé stehenní kosti 30 cm dlouhý, 27 cm vysoký a 8 cm silný, a je také poškozena a to hrobovou jamou pro dětskou kostru č. 341, jejíž lebka je 20 cm na jih ve výši pravého kolena u stehenní kosti. Další dva opukové kameny náleží dětské kostře č. 340, jejíž lebka se nalézá nad levou pánevní kostí kostry č. 339 – pohřbená matka s dítětem.

Nálezy: –

Komentář: Na plánu Borkovským opravena prvotní záměna čísla dětských hrobů Hn340 a Hn341. V popisech H339-341 opakovaně přepisována čísla Hn, dle fotografie č. neg. 73385 je H341 patrná lebka jedince o rozměrech, neodpovídajících skeletu malého dítěte (?). Vzhledem k udávaným rozměrům H341 není vyloučeno, že byl opakovaně popsán H340 a H341 zůstal bez popisu.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 340

LOK.: sektor 3-233

FT: č. neg. 73361

64 cm dlouhá kostra dvouletého dítěte v rakvičce [rkp. A.2a: bez dna], ve výši ramen obložené s každé strany jedním opukovým kamenem, rozměrů 12, 17 x 7, 6 cm, leží v terénu hřbitova 22 cm [rkp. A.2a: 24 cm] nad levou nohou kostry č. 339, patrně dítě bylo společně pohřbeno s matkou do společného hrobu a rakvička dítěte dána na povrch rakve matky. Orientace: Z–V. Dětská kostřička je také 2 cm nad rakví kostry č. 338 (H339-Hs328) /lebka nad pánví/.

Nálezy: –

Komentář: Viz komentář k H339.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 341

LOK.: sektor 3-233

FT: č. neg. 73385

59 cm na sever od průčelní zdi Mayerova domu je 46 cm dlouhá dětská kostra, jež svou lebku se dotýká kamene ležícího u pravé stehenní kosti kostry č. 328 (Hs, = H339), leží na prkénku /jehož stopy jsou dobře zachovány a viditelné pod kostrou nikoli na kostře/ v hrobové jámě hloubené na povrchu rostlého terénu. Kostra poškodila rakev kostry č. 339 a je proto pozdější. U pravého spánku má kus hnědého 10 cm dlouhého a 5 cm vysokého a 7 cm silného pískovce. Dva opukové kameny jsou také u levé nohy, jeden 18 cm dlouhý, 11 cm vysoký a 3 cm silný, druhý 17 cm dlouhý, 8 cm vysoký a 10 cm silný. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Viz komentář k H339.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 342

LOK.: sektor 3-411

FT: č. neg. 73361

Kostra ženy se zkrivenou páteří v rakvi bez dna počítaje od zdi 45 cm [rkp. A.2a: 94 cm] dlouhé, 46 cm široké a 17 cm vysoké, položená na povrchu rostlého terénu. Nohy jsou poškozeny základy východní zdi 4. místnosti Mayerova domu. Ruce má podle těla, lebka je na východ od noh kostry č. 328 (Hs, = H339) a na jih od pravého chodidla kostry č. 350 (Hs, = H344) ve vzdálenosti 43 cm, rakev 30 cm. Kostra č. 342 je do vršku zdi ve hloubce 94 cm, základy zdi jsou zároveň se dnem rakve. U pravé a levé pánevní kosti vedle rakve jsou 2 opukové kameny; na levé straně je 23 cm dlouhý, 11 cm silný, na pravé straně 19 cm dlouhý, 10 cm vysoký a 7,5 cm silný. Orientace: Z–V. Mayerův dům je vystavěn mnohem později, než byly kostry uloženy do hrobu [rkp. A.2b: Na týle lebky malá záušnice ze silného drátu plátovaná stříbrem. Lze tuto záušnici datovat do 11. stol.].

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; Ø 36 × 40 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz – D2; č. měř. 14801; př. č. 12901, i. č. 1187 (II, 3.1, obr. 39).

Komentář: V rkp. A.2b je škrtnuto označení záušnice *malá*, rozměry na inv. kartě odpovídají předmětu uloženému pod př. č. 12901, záušnice je zde označena jako *velká*. Plátování stříbrem analýza nepotvrdila. Původní popis tedy evidentně náležel jinému předmětu. Respektována je v tomto případě oprava I. Borkovského, pro jiné řešení nebyly shledány žádné důvody.

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 343

LOK.: sektor 3-412

FT: č. neg. 73385, 73388

159 cm dlouhá, natažená kostra [rkp. A.2a: ženy] v 190 cm dlouhé, u hlavy 50 cm a u noh 41 cm široké a 21 cm vysoké rakvi s rukama podle těla a s kamenným obložením za lebkou, po pravé straně lebky a podél levé stěny rakve; dno hrobové jámy na povrchu rostlého terénu. Orientace: Z–V. Kostra je patrně současná s kostrou č. 333 /s záušnicemi/ [rkp. A.2a: která je na západ]; hloubením její /343/ hrobové jámy byly poškozeny dvě dětské kostry [rkp. A.2a: dvojčata] a také kostra č. 344, již odstraněna celá její levá strana a na jejichž obratlích leží celá pravá strana rakve a kamenného obložení kostry č. 243 (chybně opsáno, má být 343).

Nálezy: –

Komentář: Zmíněný poškozený dětský dvojhrob Hn365 (H365 a H1067, tj. Hs352 a Hs353) nebyl na plánu Borkovským označen. Skica tohoto prostoru je více rozvolněná. Na fotu č. neg. 73380 je označení H343 chybně situováno kolmo pod zmíněné dětské ostatky. Správné umístění H343 je v místě jámy označené jako H345.

Datec: středověk – raný novověk. Hrob ve vícečetné superpozici.

PHYLN – HROB 344

LOK.: sektor 3-23

FT: č. neg. 73385

150 cm dlouhá kostra ženy na 175 cm dlouhém a 45 cm širokém prkně, s rukama podle těla, leží ve stejné výši jako kostra č. 343 na povrchu rostlého terénu a má opukový kámen za lebkou 14 cm na západ. Orientace: Z–V. Kostra č. 343 poškozuje kostru č. 344, neboť na jejich obratlích po pravé straně lebky č. 343 leží rakev a opukový kámen posléze uvedené kostry č. 343. Hrob 344 a 346 pochází podle polohy ze současné doby a taktéž pohřby dvou dětských koster /dvojčat/, poškozených kostrou č. 343, jsou s nimi současné a snad k některé z nich dětské kostry patří. Hroby jsou v rovné čáře sever – jih a lebky jsou ve stejné řadě. Hroby č. 343 a 337 jsou pozdější.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 345

LOK.: sektor 3-412

FT: č. neg. 73385

88 cm dlouhá, hrobovou jamou kostry č. 343 poškozená /z kostry zachována jen levá část a obě nohy, pravá část žeber a pravá ruka byly poškozeny uvedenou jamou, v těch místech leží rakev kostry č. 343/ dětská kostra, ležící těsně u levé strany rakve hrobu č. 343, bez rakve /dřevo prkna nebylo zjištěno/ a bez kamenného obložení; hrobová jáma je na povrchu rostlého terénu. Na prsou [rkp. A.2a: na pravých žebrech] kostry č. 345 z pravé strany je kámen z obložení hrobu č. 343. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datace: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 346, H1068-I-S?

LOK.: sektor 3-234

FT: č. neg. 73388

168 cm dlouhá, natažená kostra ženy v 200 cm dlouhé, 46 cm široké /u noh a u hlavy stejná šířka/ a 17 cm vysoké rakvi přikryté prknem, s rukama podle těla, leží na dně hrobové jámy, která je na povrchu rostlého terénu a je obložena opukovými kameny po pravé straně lebky, u pravého kolena, u levé pánevní kosti a u levé paty. Severozápadní roh rakve je pod dřevěnou rourou vodovodu. Orientace: Z-V. U levého chodidla jsou na povrchu rakve kusy dětské lebky (H1068); snad jsou to zbytky kostry děčka pohřbeného s matkou.

Nálezy: –

Komentář: Na plánu lebka bez označení, uvedená interpretce o vztahu mezi ženou a torzem dětského pohřbu nejistá.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 347

LOK.: sektor 3-24

FT: č. neg. 73179, 73372

Natažená kostra dospělé osoby, z níž se zachovaly jen nohy s kusem pravé pánevní kosti, ostatní část byla poškozena příční zdí Mayerova domu, oddělující třetí místnost od čtvrté, pod základy kteréžto zdi jsou kusy rozlomených rukou kostry. Stopy po prkně nejsou zjištěné a taktéž nelze zjistit kamenné obložení. Orientace: Z-V. Dno hrobu je na povrchu rostlého terénu a je ve stejné výši jako hroby č. 348 a 350.

Nálezy: –

Komentář: Dle fotografie č. neg. 73385 leží H347 v superpozici nad H348. Skica bezprostřední vztah H347 a H348 nezachycuje, popis H348 oproti tomu ano.

Datace: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H348.

PHYLN – HROB 348

LOK.: sektor 3-24

FT: č. neg. 73179, 73372

Kostrou č. 347 poškozená kostra dospělé osoby /zachována jen pravá noha od kloubu ke konci holenní kosti 78,5 cm dlouhá, pravá kyčelní kost, poslední dlouhý obratel a 3 obratle malé, hrudní koš a lebka poškozeny [rkp. A.2a: hrobem 347]/, ležela na prkně – prkno zjištěno jen pod kostrou, na povrchu kostry nejsou zbytky dřeva – a byla obložena opukovými kameny, z nichž se zachoval jen jeden kus u pravé pánevní kosti 23 cm dlouhý, 11 cm vysoký a 10 cm silný. Nad kostrou 19 cm výše byl dřevěný vodovod Ferdinandův ze 17. stol. Dno hrobové jámy je na povrchu rostlého terénu. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Komentář: Dle fotografie č. neg. 73385 (II, 1.2, foto 185) i dle foto č. neg. 73179 (II, 1.2, foto 186) se H348 jeví jako starší než H347. Skica bezprostřední vztah H347 a H348 nezachycuje, zobrazuje kostru poškozenou dřevěným vodovodem.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 349

LOK.: sektor 3-24

FT: č. neg. 73172, 73358, 73388

170 cm dlouhá, natažená kostra muže s rukama podle těla, leží v 191 cm dlouhé, 45 cm široké a 14 cm vysoké rakvi bez dna, obložené opukovými kameny; za lebkou, vzdálen od ní 12 cm a od rakve 4 cm, jeden kámen je 25 cm dlouhý, 14 cm vysoký a 3 cm silný, u noh, vzdálen od rakve v těchto místech 8 cm, je druhý kámen 26 cm dlouhý a 2,5 cm silný. Orientace: Z–V. Hrobovou jamou byla poškozena kostra staršího uložení, dno hrobové jámy je na rostlém terénu a je u obou koster ve stejné výši. U pravého kolena kostry č. 349 je pánevní kost kostry č. 350. U pravého chodidla kostry č. 349 je kus žlutého pískovce, pocházejícího z náhrobního kamene, nebo ze staršího hrobu. Celá levá strana kostry je pod kabelem, kámen za lebkou přiléhá těsně ke zdivu dnešní [rkp. A.2a: plynové] svítilny.

Nálezy: –

Komentář: Poznámka o starším poškozeném hrobě není zcela jasná, zřejmě je míněn H350 (viz také jeho popis), který je dle fotodokumentace i popisu výše než H349 (o pouhých 6 cm).

Datace: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H350.

PHYLN – HROB 350

LOK.: sektor 3-24

FT: č. neg. 73172

Starší než předcházející [rkp. A.2a: Starší pohřeb z hrobu 349], od pat k ramenům /lebka chybí a byla v místech, kde je potom lebka kostry č. 349/ 136 cm – pravá noha 82 cm dlouhá – kostra muže, z níž se zachovala jen pravá noha a pravá ruka, levá strana kostry byla odstraněna kostrou č. 349, v 165 cm dlouhé, 15 cm vysoké a 50 cm široké rakvi bez dna, přikryté prknem. Hrobové dno kostry č. 350 je o 6 cm výš než hrob 349. Kamenné obložení: dva opukové kameny za hlavou u pravého ramene 11 cm dlouhý, 7 cm silný a 16 cm vysoký, 2 kameny u pravého kolena, jeden 30 cm dlouhý, 7 cm silný, druhý 16 cm dlouhý a 6 cm silný a u pánevní kosti. Na pravém rameni je také kus hnědého pískovce, 16 cm dlouhý, 13 cm široký a 9 cm silný. Orientace: více k SZ.

Nálezy: –

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 351

LOK.: sektor 3-413

Od levého kloubu ramenné kosti až k patám 125 cm /nohy 80 cm/ dlouhá, průčelní zdi Mayerova domu, těsně na východ od jižní části čtvrté místnosti, poškozená kostra ženy /u kostry chybí lebka, jež byla vybrána – odstraněna – při kopání základů výše uvedeného domu, a zachována jen levá ruka, část levých žeber, levá pánev, levá noha /nakrčená/ a polovina holenní kosti pravé ruky/ na prkně, stopy po něm zjištěny na načernalé zemi, nikoliv však na povrchu kostry. Hrobová jáma má dno na povrchu rostlého terénu. Kostra byla obložena kameny, které jsou zachovány u noh a po pravé straně holenní kosti. Kameny u noh jsou vzdáleny od paty 24 cm a jsou 18 cm dlouhé, 19 cm vysoké a 6 cm silné. Kámen u holenní kosti je 18 cm dlouhý, 19 cm vysoký a 6 cm silný. Orientace: Z–V. Základy průčelní zdi, jež poškodily kostru č. 351, nalézají se ve hloubce 30 cm pod zídou, jdou do hloubky. Od povrchu uvedené zdi je kostra ve hloubce 110 cm a leží těsně na východ od jižní části čtvrté místnosti Mayerova domu. Na místě lebky zůstala jen esovitá záušnice ze silného bronzového drátu, prostřední velikosti, jež patří do 11.–12. stol. [rkp. A.2b:

u levé strany, lebka sama byla odstraněna kopáním základu, zůstala na místě jen esovitá záušnice ze silného bronzového drátu, prostřední velikosti, jež patří do 12.–13. stol.].

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; Ø 36 × 40 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz – D2; analýza: č. měření 13095–6; př. č. 12903, i. č. 1189 (II, 3.1, obr. 39).

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 352

LOK.: sektor 3-431

35 cm hluboko od povrchu kamenů pozdější kamenné ohradní hřbitovní zdi a 52 cm hluboko od dlažby na povrchu hřbitova je od temene lebky k pánevním kloubům 86 cm dlouhá, natažená a poškozená – zachovala se jen lebka, pravá loketní kost, z hrudního koše jen dvě žebra, celá pánev a půlka stehenní kosti – kostra muže s rukama podle těla bez rakve – nebyla zjištěna – a kamenného obložení. Nohy jdou dále na východ, jsou ještě pod neprozkoumanou vrstvou terénu, který je od povrchu dlažby silný až 130 cm. Kostra je asi stejně stará jako kostra č. 351. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 353

LOK.: sektor 3-413

FT: č. neg. 73473

65 cm dlouhá kostra bez rakve a kamenů, je těsně u [rkp. A.2a: stěny] rakve kostry č. 354 a také (je) mladší než tato, neboť by musela poškodit její rakev. Kostry [rkp. A.2a: kosti] zde jsou porušeny, proto také lebka kostry č. 353 je oddělena od trupu a leží 21 cm vysoko nad dnem hrobu č. 354. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Dle foto i záznamu o délce kostry jde zřejmě o dětský hrob. Hrob v superpozici s H354.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 354

LOK.: sektor 3-413

FT: č. neg. 73360, 73316

159 cm [rkp. A.2a: 146 cm] dlouhá, natažená kostra ženy v 171 cm dlouhé, 50 cm u lebky a 38 cm u nohou široké a 19 cm vysoké, prknem přikryté rakvi, přesahující lebku o 5 cm, bez dna, s rukama podle těla, porušenými tlakem země [rkp. A.2a: Na levé straně.]. Hrobová jáma kostry, poškozená hrobovou jamou kostry č. 355, je na povrchu rostlého terénu. Za lebku, těsně u prkna rakve je položen 17 cm dlouhý, 6,5 cm silný a stejně s výškou za hlavou 14 cm vysoký, druhý opukový kámen u pravého chodidla 14 cm vysoký, 19 cm dlouhý a 8 cm silný. Lebka obrácena k jihu. Orientace: Z–V. K jihu jsou také obráceny lebky č. 344, 362, 342 a 349. K severu jsou obráceny lebky č. 346, 343, 358 [rkp. A.2b: Střepey ze zásypu hrobu 354. Na střepech drobná a hustá vlnovka a vodorovné čáry. Střepey jsou z 11. stol.].

Nálezy – zásyp:

keramika (9 ks) – středohradištní, mladohradištní 1; př. č. 12904 (II, 3.1, obr. 39).

Komentář: Poznámka o H358 je chybná – rovněž lebka H358 je obrácena k jihu.

Datec: raný středověk? Vzhledem k pozici hrobu. Keramika – zásyp: mladohradištní 1.

PHYLN – HROB 355

LOK.: sektor 3-41

FT: č. neg. 73316, 73385, 73360

154 cm – 79 cm nohy – dlouhá, natažená kostra v 185 cm dlouhé a u hlavy 40 cm široké rakvi bez kamenného obložení s rukama podle těla. Hrobová jáma nalézající se na povrchu rostlého terénu poškozuje kostru č. 354, kosti kostry č. 356 jsou podle pozorování asi vyhozeny při hloubení hrobové jámy pro kostru č. 355. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: V původním popise uváděno jako kostra ženy.

Datace: středověk – raný novověk. Hrob ve vícečetné (?) superpozici (H354, H356).

PHYLN – HROB 356

LOK.: sektor 3-414

FT: č. neg. 73360

Vě 4. místnosti Mayerova domu rozrušená kostra dospělé osoby. Lebka a opukový kámen za hlavou leží na místě. Malé zbytky dřeva z prkna jsou zjištěny. Blízko kostí je také volně ležící opukový kámen, který pochází patrně z jiného porušeného hrobu [rkp. A.2a: Je od kostry 355 v prodloužení na východ. Nebylo nalezeno nic (víc? nečitelné)]. U lebky nalezeny 2 velké bronzové esovitě záušnice, postříbřené, jsou dobře zachovány a patří asi 12.–13. stol. [rkp. A.2b: Záušnice 13.–14. stol. dobře zachované.].

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice, esovitě ukončení s žebírky; Ø 50 × 52,5 mm, síla drátu 2,5 mm, šířka es. kličky 5,5 mm; materiál: měď s příměsí zinku a cínu – D5; analýza: č. měření 13088–90 (Borkovským zmíněné stříbření neověřeno); př. č. 12902, i. č. 1188 (II, 3.1, obr. 39);
2. esovitá záušnice, esovitě ukončení s žebírky; Ø 49 × 50 mm, síla drátu 2,5 mm, šířka es. kličky 5 mm; materiál: bronz; př. č. 12902, i. č. 1188 (II, 3.1, obr. 39).

Datace: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 357

LOK.: sektor 3-43

FT: č. neg. 73360

[rkp. A.2a: V prodloužení noh kostry 354.]. Porušená dětská kostra bez prkna a rakve. Lebka leží na místě. Za lebkou opukový kámen 26 cm dlouhý, 14 cm vysoký a 8 cm silný. 8 [rkp. A.2b: bronzových z tenkého drátu] esovitých záušnic, rozmačknutých a rozházených bylo nalezeno u lebky a porůznu mezi žebry nebo volně ležících. Jsou prostřední velikosti z tenkého drátu a patří jistě 10.–11. stol. [rkp. A.2a: 11.–12. stol.]. U kostry byl také nalezen skleněný kroužek.

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; Ø 21 × 24 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 3 mm; materiál: bronz; př. č. 12905, i. č. 1190 (II, 3.1, obr. 40);
2. esovitá záušnice; Ø 22 × 22,5 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 3 mm; materiál: měď s příměsí zinku a cínu – D4; analýza: č. měření 13049–50; př. č. 12905, i. č. 1190 (II, 3.1, obr. 40);
3. esovitá záušnice; Ø 17 × 20,5 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 3 mm; materiál: bronz; př. č. 12905, i. č. 1190 (II, 3.1, obr. 40);
4. esovitá záušnice; Ø 14,5 × 18,5 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 2,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12905, i. č. 1190 (II, 3.1, obr. 40);
5. esovitá záušnice; Ø 21,5 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 2,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12905, i. č. 1190 (II, 3.1, obr. 40);
6. esovitá záušnice; Ø 21 × 22 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 3,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12905, i. č. 1190 (II, 3.1, obr. 40);
7. esovitá záušnice; Ø 22 × 24 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 3 mm; materiál: bronz; př. č. 12905, i. č. 1190 (II, 3.1, obr. 40);
8. esovitá záušnice; Ø 21 × 23 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 2 mm; materiál: bronz; př. č. 12905, i. č. 1190 (II, 3.1, obr. 40);
9. skleněný kroužek (zlomky); síla 2 mm, Ø ca 15 mm; př. č. 12905 (II, 3.1, obr. 40).

Komentář: Vzhledem k nálezovým okolnostem není příslušnost skleněného kroužku k hrobové výbavě průkazná.

Datace: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 358, H1069-I?

LOK.: sektor 3-414

FT: č. neg. 73360, 73445

167 cm dlouhá kostra muže v 190 cm dlouhé, u hlavy 47 a u noh 43 cm široké rakvi bez dna [rkp. A.2a: krytá prknem], obložená hustě kameny /i za lebkou a u chodidel/. Také na lebce byl opukový kámen položený na plocho na levém spánku; obličej obrácen k jihu. Kostra má také po levé straně lebky dva kameny na jednom místě těsně vedle sebe. Totéž je u kostry č. 360. U levé strany lebky jsou kameny 26 cm vysoké, kámen na spánku je 23 cm dlouhý, 18 cm široký a 4,5 cm silný. Orientace: Z-V. Dodatečně vepsáno: Jáma vyhloubena 11 cm v rostlém terénu.

Nálezy: –

Komentář: Na skice z 25. 9. 1935 je východně od H358 zřetelně znázorněn dětský hrob Hs364 (H1069), který nebyl evidován v nové řadě čísel a není ani na plánu. V rukopisné archivní dokumentaci popis nezachován. Přitom u H359 (Hs363, odkryt 3. 10. 1935), který je dle téže skici i popisu situován více k severu, je existence dalších hrobů severně a jižně H359 výslovně popřena. Existenci Hs364 (a to současně s dalším dětským hrobem Hs334 = H364) tak dokládá pouze skica. Nejisté. Jáma v pozici odpovídající hrobu na skice na č. neg. 73360 označena jako: H1069?

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 359

LOK.: sektor 3-432

FT: č. neg. 73358

Kostra v rakvi; na východ od kamene u noh kostry č. 358 je kámen a lebka hrobu č. 359. Odkryty 2 kameny za hlavou a lebka s rameny, zbytek kostry je neodkrytý a je pod vrstvou 130 cm silné navážky a nebude se již zkoumat, jsou za hranicí výkopu určené výzkumné plochy. Dno hrobu je o 12 cm níž než dno kostry č. 358. Orientace: Z-V. Na jih a sever od kostry č. 359 nejsou žádné hroby.

Nálezy: –

Komentář: Srov. pozn. u H369.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 360 (H360_H1060), H1097-S

LOK.: sektor 3-41, 42

FT: č. neg. 73357, 66977, 66978

Dvě kostry [rkp. A.2a: svrchní 160 cm, spodní 167 cm] v jedné 200 cm dlouhé rakvi přikryté prknem, obložené opukovými kameny – zjištěno po odstranění materiálu na povrchu a po stranách hrobu. Kostry jsou těsně nad sebou, navrchu kostra ženy (H360), vespod kostra muže (H1060) o 7 cm delší s rozdrčenou lebkou, jež leží těsně pod lebkou ženy. Hrob, od kamene ke kameni 57 cm široký a 214 cm dlouhý, je obložen kameny řídce rozestavenými, kameny za lebkou jsou 8 cm od rakve – jeden těsně u rakve za lebkou – a u noh 6 cm od rakve vzdáleny. Za lebkou jsou tři – dva z nich těsně k sobě přiléhají – dva u noh, 3 kameny po levé straně kostry ve výši lebky, pánve a noh, po pravé straně dva kameny. Na kamenu u pravé nohy je položena volně ležící lebka na hlině vysoko 10 cm, patrně ze staršího poškozeného hrobu (H1097). Lebka je pod základy zdíva Mayerova domu ve hloubce 70 cm. Hrobová jáma vyhloubena 12 cm v rostlém terénu. Zároveň s povrchem rostlého terénu jsou kameny za lebkou. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 361, H1059-S

LOK.: sektor 3-42

FT: č. neg. 73357, 73360

Příční zdí 4. východní místnosti Mayerova domu /základy byla odstraněna celá část horní partie kostry, zůstaly jen 75 cm dlouhé nohy s pánví, a loketní kosti svázané /?/ na posledním obratli/ poškozená, natažená kostra ženy bez rakve a kamenného obložení. Může to být také kostra popraveného. Hrobová jáma vyhloubena 15 cm v rostlém terénu. Na levé straně dolní části břicha nalezen černý kámen [rkp. A.2a: vejcovitého tvaru]. Orientace: Z-V. 21 cm výše nad kostrou byly rozházeny lidské kosti a u levého kolena ve vzdálenosti 16 cm je lebka obličejem dolů bez krčních obratlů, pocházející patrně ze staršího poškozeného hrobu a je velmi setlelá (H1059) [rkp. A.2a: může být také popravený].

Nálezy – zásyp:

kámen – černý oblázek vejčitého tvaru, naprasklý; Ø 72/52 mm; nověji nevidován – neznámé; př. č. 12906.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 362

LOK.: sektor 3-42

FT: č. neg. 73357, 73360, 73379

Nad kostrou č. 363 obličejem k jihu obrácená, 152 cm dlouhá kostra ženy, v poloze natažená, s rukama podle těla v 185 cm dlouhé, u lebky 50 cm a u nohou 30 cm široké a 13 cm vysoké zachované rakvi bez dna a kamenného obložení, leží v jámě vyhloubené na povrchu rostlého terénu. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H363.

PHYLN – HROB 363

LOK.: sektor 3-42

Těsně pod hrobem č. 362 166 cm dlouhá, natažená kostra muže bez rakve s rukama podle těla a s lebkou obrácenou obličejem k východu, leží na dně jámy, jež je 5 cm hluboko v rostlém terénu. Jen u nohy a u levého chodidla jsou opukové kameny jako obložení. Jsou položeny na plochu po obou stranách pánevní kosti, na povrchu prstu a dlaně pravé a levé ruky. Možná, že to není úmyslně. Kámen položený na levou ruku je 15 cm dlouhý, 15 cm široký a 6 cm silný, na pravé ruce je 14 cm dlouhý, 10 cm široký a 6 cm silný. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 364

LOK.: sektor 3-42

FT: č. neg. 73357, 73360

112 cm dlouhá, natažená kostra 10letého dítěte, s rukama podle těla v 140 cm dlouhé a 35 cm široké rakvi bez dna /zbytky rakve jsou u lebky/, položené na dně jámy nalézajícím se na povrchu rostlého terénu. Má za hlavou opukový kámen ve vzdálenosti 11 cm od lebky. Kostra je v terénu hřbitova 126 cm hluboko počítaje od povrchu dnešní cesty. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Komentář: H364_Hs334 lze identifikovat při dostatečném zvětšení na foto 189 (II, 1.2).

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 365 (H365_H1067-I)

LOK.: sektor 3-23

FT: č. neg. 73385

Mezi kostrami č. 343 a 346 /v hrobové jámě v terénu hřbitova, 32 cm nad dnem rakve kostry č. 346, a v téže výši od dna hrobu č. 343 leží těsně vedle sebe pohřbeny dvě dětské kostry (H365 a H1067), poškozené hloubením jámy pro kostru č. 343/ jedna má odstraněny nohy s pánví a druhá poškozenou pravou ruku s pánevní kostí. Na obou dětských lebkách byly položeny opukové kameny na plocho. Jedna kostřička 57 cm dlouhá, kámen na lebce 22 cm dlouhý, 12,5 cm široký a 4 cm silný. Druhá kostřička 58 cm dlouhá a opukový kámen na lebce 18 cm dlouhý, 15 cm široký a 5 cm silný. Obě mají již zoubky, asi dvojčata – stopy po prkně na kterém ležely jsou zjištělné, není však možno určit, byly-li to rakve [rkp. A.2a: Lebky jsou v rovné čáře s lebkou 343.].

Nálezy: –

Komentář: Lebky jsou v rovné čáře s H344 (dle foto i plánu), tedy se starší vrstvou hrobů a ne s H343, jak omylem udává popis rkp. A.2a.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 366

LOK.: sektor 3-42

FT: č. neg. 73357, 73379

121 cm pod dlažbou čítaje od povrchu dnešního terénu, je 173 cm /nohy 90 cm/ dlouhá, v ramennou 40 cm a v pánvi 37 cm široká kostra muže v 215 cm dlouhé, 50 cm široké rakvi se dnem, přikryté prknem. Po pravé straně, 13 cm od pravého spánku je 24 cm dlouhý, 4 cm silný a jako rakev 16 cm vysoký opukový kámen. Po levé straně lebky vyčnívá spodní lebeční kost kostry č. 367 staršího uložení.

Nálezy: –

Datace: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H367.

PHYLN – HROB 367

LOK.: sektor 3-42, 5-31

14 cm pod rakví kostry č. 366, v rostlém terénu je 169 cm dlouhá kostra muže s rukama podle těla bez rakve a prkna /nebylo zjištěno/, kameny po pravé a levé straně, za hlavou a u noh jsou položeny těsně vedle sebe. Zajímavé je to, že zde na hřbitově kostra v rakvi má (kameny) položeny hustě vedle sebe, naproti tomu kostry bez rakví, nebo s prkny mají kameny položeny řídčeji za sebou. Po levé straně kostry byly asi vysoké kameny, jež byly odstraněny hloubením hrobové jámy pro kostru č. 360 (chybně, má být 366); zbyly jen dva malé opukové kaménky. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Foto neidentifikováno, hrob (Hs398; veden také s duplicitním označením jako Hs588, označeno 588_2) by měl být odkryt ve stejné etapě jako H368 (Hs400) a H363 (Hs399). Na plánu kamenné obložení.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 368

LOK.: sektor 5-33

K pánevním kostem 78 cm /odkryta je jen půlka stehenních kostí, zbytek noh je 145 cm pod dnešní dlažbou a 50 cm pod navážkou hřbitova/ dlouhá, natažená kostra muže s rukama podle těla a s porušenou, dolní čelistí nahoru obrácenou lebkou, bez rakve, obložená opukovými kameny. Za hlavou kámen není. Kostra leží v hrobové jámě vykopané 10 cm v rostlém terénu. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Foto neidentifikováno, odkryv následuje po H367.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 369

LOK.: sektor 3-24, 42

155 cm dlouhá kostra muže v 180 cm dlouhé, 45 cm u ramen a 38 cm u noh široké rakvi, obložené opukovými kameny; jsou: za lebkou, po obou jejích stranách ve výši lebky, u pravé pánevní kosti a u noh. Kostra leží v hrobové jámě vykopané 15 cm hluboko v rostlém terénu.

Nálezy: –

Komentář: Duplicitní označení při přečíslovávání na řadu Hn jako Hs562 (H369-Hs562_1), odkryto 7. 11. 1935. Foto neidentifikováno, skica zachycuje pravděpodobný zdroj omylu: Hs562 je situován vedle H374, což odpovídá označení tohoto hrobu jako H369, současně ale vedle H367, což odpovídá situaci H402 (Hs562_2), odkrytého rovněž 7. 11.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 370

LOK.: sektor 3-244

FT: č. neg. 73466

59 cm dlouhá dětská kostra, strouchnivělých kostí /dítě mělo již zuby/ v 80 cm dlouhé, 25 cm široké a 15 cm vysoké rakvi bez dna, 27 cm dlouhým, 5 cm silným, nad rakev 10 cm vyčnívajícím a těsně u rakve za hlavou se nalézajícím opukovým kamenem. Kostra je přímo vespod pod cihlami telefonního kabelu, hrobová jáma je v černém terénu hřbitova, a pod ní černý materiál jde do hloubky. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 371

LOK.: sektor 3-244

FT: č. neg. 73466

45 cm dlouhá kostřička novorozeněte v rakvičce bez dna a kamenného obložení, leží v hrobové jámě vykopané v terénu hřbitova, 22 cm na sever od dětské kostry č. 370 po její levé straně; má sice s ní dno ve stejné výši, je však mladší a poškozuje levou stranu rakve č. 370. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datace: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici nad H370.

PHYLN – HROB 372

LOK.: sektor 5-133

FT: č. neg. 73465

14 cm nade dnem hrobu kostry č. 371. 63 cm dlouhá, 80 cm dlouhým a 20 cm širokým prknem přikrytá kostra dítěte, které nemělo ještě zuby. Kolem prkna jsou opukové kameny, čtyři jsou na levé straně prkna a tři kameny na pravé straně, naproti tomu nejsou ani za lebkou, ani u chodidel. Mezi opukovými kameny po stranách prkna jsou také dva kameny z bílého pískovce. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 373

LOK.: sektor 5-133

FT: č. neg. 73465

80 cm dlouhá, dětská kostra v 98 cm dlouhé, 25 cm široké a 12 cm vysoké rakvi bez dna, obložené opukovými kameny: dva za lebku, tři po levé straně a dva po pravé straně rakve. Dno na povrchu rostlého terénu. Orientace: Z-V [rkp. A.2a: více k jihozápadu]. V zásypu hrobu, u lebky, ale zvlášť – patrně k lebce nepatří – byla nalezena dobře zachovaná esovitá záušnice ze silného stříbrného drátu; lze ji zařadit do 10. stol. [rkp. A.2a: 11. stol.]. Patrně byla v těchto místech starší kostra, která měla záušnice a byla pak později do hrobu uloženou kostrou odstraněna a tak se ocitla v zásypu pozdějšího hrobu. Záušnic bylo asi také víc.

Nálezy – výbava (?):

1. esovitá záušnice; Ø 25,5 mm, síla drátu 4 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: Ag plát.; př. č. 12907, i. č. 1192 (II, 3.1, obr. 40).

Komentář: Z údajů o záušnici není vyvozována existence dalšího nevidovaného hrobu. Mohou náležet i k H374, nelze rozhodnout.

Datec: raný středověk – mladohradištní? Výbava může náležet k H374, s nímž je hrob v superpozici.

PHYLN – HROB 374

LOK.: sektor 5-133

79 cm dlouhé nohy kostry /z nichž ještě levá je prokopána základy východní zdi Mayerova domu/, které z kostry zbyly, když tato byla poškozena hloubením jámy pro kostru č. 373; kostra byla v 35 cm široké rakvi, obložené opukovými kameny, z nichž se zachovaly jen tři a to dva po levé straně kostry a jeden kámen po pravé straně.

Nálezy: –

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 375

LOK.: sektor 3-24

Přímo u kabelu pod kostrou č. 376 kostra, z níž zachovány jen nohy /stehenní kosti [rkp. A.2a: dlouhé] 36 cm a holenní 27 cm dlouhé/, zbytek odstraněn zdí oddělující 4. místnost Mayerova domu od 2. místnosti. Leží v 40 cm široké rakvi bez dna. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 376

LOK.: sektor 3-24

FT: č. neg. 73465

95 cm ke kolenům dlouhá kostra muže /lebka ukopnuta zdí oddělující 2. a 4. místnost Mayerova domu, nohy odstraněny jamou nalézající se mezi hroby č. 376 a 371/ v 16 cm vysoké a 42 cm široké rakvi bez dna s kamenným obložením, skládajícím se jen ze dvou pískovců, jednoho u levé pánve 22 cm dlouhého, 12 cm silného a druhého u holenních kostí, 27 cm dlouhého a 12 cm silného. Orientace: Z-V. Kostra č. 376 je mladší než kostra č. 375.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H375.

PHYLN – HROB 377

LOK.: sektor 5-13

Pod kostrou č. 378 51 cm dlouhá dětská kostra v 80 cm dlouhé a 29 cm široké rakvi, přikryté prknem a obložené opukovými kameny, z nichž dva jsou po pravé straně noh a jeden z těchto je spálený. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Hrob nezachycený fotografií ani skicou, odkryv 5. 11. 1935, tedy spodní úroveň odkryvu. V tomto prostoru četné chyby v číslování – viz komentář u 413. Vztah H413 a H377 není nijak evidován. Nejisté.

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 378

LOK.: sektor 5-13

FT: č. neg. 73467, 73465

Zdí přímo u pánevních kloubů poškozená /takže od pánve k lebce chybí/ kostra, 80 cm dlouhých nohou, v 36 cm široké rakvi obložené kameny – šířka hrobu od kamene ke kameni po obou stranách noh 46 cm –. Jeden kámen u levé nohy /chodidla/ je 52 cm dlouhý, 19 cm vysoký a 8 cm silný, druhý u pravé nohy /chodidla/ je 26 cm dlouhý, 9 cm silný a třetí u nohou 22 cm dlouhý, 10 cm vysoký a 5 cm silný. Kámen je od chodidel vzdálen 21 cm. Dno rakve je na povrchu rostlého terénu a 8 cm výš než dno kostry č. 376. Dětská kostra č. 377 je pod kostrou č. 378.

Nálezy – zásyp:

keramika (1 ks) – středohradištní; př. č. 12908 (II, 3.1, obr. 40).

Komentář: V dataci nebrán v potaz vzhledem k absenci keramiky v zásypech okolních hrobů izolovaný zlomek keramiky v zásypu.

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H377.

PHYLN – HROB 379

LOK.: sektor 5-13

Pod kostrami 378 a 380, 40 cm těsně na sever od dětské kostry č. 377, ode dna rakve této kostry počítaje 14 cm pod ní je pravá noha kostry č. 379, z níž se zachovaly jen 83 cm dlouhé holenní a stehenní kosti, neboť zbytek byl poškozen zdí Mayerova domu. Kostra byla v rakvi bez dna. Orientace: Z–V.

Komentář: Hrob nezachycený fotografií ani skicou, odkryv 5. 11. 1935.

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 380

LOK.: sektor 5-13

FT: č. neg. 73465, 73466

162 cm dlouhá kostra ženy v 190 cm dlouhé, 36 cm u kolenou a 38 cm u ramene široké, zdívem Mayerova domu poškozené rakvi bez dna. Po pravé straně pánevní kosti jsou položeny 2 kameny a u pravého chodidla. Orientace: Z–V. Hrobovou jamou poškozena [rkp. A.2a: západní] část hrobu č. 385, která je těsně u [rkp. A.2a: noh] kostry č. 380. Tato je mladší než kostry č. 378 a 381.

Nálezy: –

Komentář: Zmíněný H385 byl původně na plánu umístěn v pozici odpovídající textu rkp., posléze byl ale přesunut více k SV. H385 není v kontaktu s H378 ani H381, nejde o číslování řadou Hs, neboť Hs385 = H398, který je situován ještě dále k severu.

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H379.

PHYLN – HROB 381

LOK.: sektor 5-13

FT: č. neg. 73465, 73466

101 cm dlouhá porušená dětská kostra bez rakve /stopy po prkně z rakve nejsou zjištěny/ a kamenného obložení, leží na dně hrobu, které je na povrchu rostlého terénu. Orientace: Z–V.

Komentář: Dle fotografií i skic nedospělý jedinec. Na plánu kostra vzrůstu staršího dítěte.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 382

LOK.: sektor 5-13

Poškozená kostra /hlavně hrudní koš, chybí dolní čelist, pravá strana lebky odstraněna/ v 175 cm dlouhé a 45 cm široké rakvi přikryté na povrchu prknem, jejíž část po pravé straně lebky byla poškozena. Po levé straně jsou 3 kameny a jeden kámen u noh. Kámen za lebkou chybí. Orientace: Z–V. Na levé straně lebky byly nalezeny 2 malé a poškozené záušnice ze silného bronzového drátu, jež lze zařadit do 10. stol. Po pravé straně nejsou, poněvadž byly asi společně s pravou stranou lebky odstraněny.

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; Ø 19,5 × 21,5 mm, síla drátu 4 mm, šířka es. kličky neměř.; materiál: bronz; př. č. 12909, i. č. 1193 (II, 3.1, obr. 40);
2. esovitá záušnice – 2 zlomky; Ø 20 mm, síla drátu 4 mm, šířka es. kličky neměř.; materiál: bronz; př. č. 12909, i. č. 1193 (II, 3.1, obr. 40).

Komentář: Spodní úroveň odkryvu. Hrob byl odkryt 7. 11. 1935 a označen duplicitním označením Hs583 (H382-583_1). Situován je severně H413 (Hs583_2). Na skicách ani fotografiích nezachycen.

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 383

LOK.: sektor 5-13

FT: č. neg. 73462, 73465

Porušená kostra, z níž zůstaly jen 38 cm dlouhé /společně s chodidly 57 cm/ holenní kosti, v rakvi, položené mezi hroby č. 387 a 393. Hrobová jáma je na povrchu rostlého terénu. Kostra č. 383 je pozdější než kostra č. 393.

Nálezy: –

Komentář: Horní úroveň odkryvu. Hrob je dle plánu v kontaktu s H382, údaj o tom ale není jednoznačně zaznamenán. Situace na plánu neodpovídá textu rkp. ani skice ze 7. 10. 1935.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 384, H1077, H1078

LOK.: sektor 5-13

FT: č. neg. 73465, 73466, 66974

Ke zdi Mayerova domu 100 cm dlouhá /ke kloubům pánevní kosti 78 cm/, nepietně a ledabyly do jámy bez rakve hosená kostra popraveného /?/ ženy; má zkruceny obratle a lebku, jež je obrácena obličejem k severu. Pravá část těla je výše, levá níže, dno nerovné, k severu nakloněné /šikmé/ pravá ruka natažena a pod kyčlí vzadu, levá ruka ohnutá v lokti a dlaň na levé pánevní kosti; loket levé ruky zasahuje až k pravé pánvi kostry č. 385. Nohy poškozeny východní příční zdí Mayerova domu. Za hlavou leží na plochu kámen ze starších hrobů. Lokte levé ruky je na 13,5 cm dlouhém a 8 cm širokém obláčku. Je mladší než kostra č. 385. Orientace: Z–V. Na místě, kde je hrob 384 byly 2 starší kostry (H1077, H1078), jejichž lebky jsou pod lebkou kostry č. 384. Druhá lebka leží pod levou ramenní kostí. Těsně vedle lebek po levé straně ruky kostry č. 384 leží kostra č. 385, která byla v rakvi obložené kameny. Kameny jsou zachovány po levé straně, po pravé straně byly odstraněny mladšími hroby, z nichž rozházené kosti leží pod kostrou č. 384. Tyto hroby byly také obloženy opukovými kameny a zbytky jejich jsou zachovány za lebkou kostry č. 384 a po levé straně pánevních kostí.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob ve vícečetné superpozici.

PHYLN – HROB 385

LOK.: sektor 5-13

FT: č. neg. 73465, 73466, 66974

Ke kolenům 124 cm dlouhá kostra muže v 43 cm široké rakvi obložené kameny, má nataženy ruce, pravou ruku dlaní na pávni, nohy u kolenou poškozeny příční zdí 4. místnosti Mayerova domu; rovněž pravá strana rakve, ramenní kost a taktěž pravá pánev byly odstraněny mladšími hroby, které leží pod kostrou č. 384 a jichž kosti jsou pod touto kostrou vyhozeny. Rakev kostry č. 385 má za lebkou kámen, rovněž po její levé straně; po pravé straně kostry byly kameny odstraněny patrně staršími hroby a také hloubením hrobové jámy pro kostru č. 384. Rakev kostry č. 385 byla také u jihozápadního konce lebky poškozena uložením kostry č. 380. Kameny po levé straně jsou stavěny těsně vedle sebe až k levým pánevním kloubům a další kámen je u kolen. Orientace: Z–V. Dodatečně vepsáno: Dno hrobu je 8 cm v rostlém terénu; hlavou více k JZ.

Nálezy: –

Komentář: H385 by podle fotodokumentace neměl být v kontaktu s H380.

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 386, H1062-I

LOK.: sektor 5-13

FT: č. neg. 107554, 66972, 66974

123 cm dlouhá, natažená kostra mladšího děvčete s rukama podle těla, v 142 cm dlouhé 38 cm široké a 14 cm vysoké rakvi obložené kameny, jež jsou těsně u prken rakve. Pod dolní čelistí je položen opukový kámen podobně za lebkou a u noh. Dno hrobu je na rostlém břidlovém povrchu. Hrob je 15 cm – počítaje od kamene ke kameni – na sever od hrobu č. 385 a pod ním a pod hrobem č. 387. V hrobovém zásypu jsou lidské kosti ze staršího poškozeného hrobu. Orientace: Z–V, hlavou více k jihozápadu. V zásypu hrobovém byly nalezeny dvě záušnice a to na prsou kostry 5 cm nad ní, vzdáleny od sebe 30 cm. Jsou esovitě z bronzového drátu. Dále bylo tu nalezeno, u dětské mezi hroby č. 386 a 387 volně ležící rozdrčené kostry (H1062), dalších 5 záušnic. Tyto dva hrobu jsou blízko vedle sebe a dětská lebka se záušnicemi byla u severozápadního konce rakve kostry č. 386. Záušnice jsou ze silného bronzového drátu, všechny co do velikosti stejné, jeden je jakoby tordovaný. Záušnice patří časově asi do 10. a 11. stol.

Nálezy – zásyp (?):

1. esovitá záušnice; Ø 19 × 23 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 3,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12910, i. č. 1194 (II, 3.1, obr. 40);
2. esovitá záušnice; Ø 20 × 21 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12910, i. č. 1194 (II, 3.1, obr. 40).

Komentář: Vzhledem k hustotě pohřbívání mohou zmíněné další lidské kosti pocházet z jakéhokoliv hrobu, nebyly proto nově evidovány. Popis dalších záušnic viz H1062.

Datec: raný středověk? Hrob ve vícečetné superpozici.

PHYLN – HROB 387

LOK.: sektor 5-13

FT: č. neg. 107554

Naznak ležící, s nakrčenýma nohama, 86 cm dlouhá /stehenní kosti 20 cm a holenní kosti 16 cm dlouhé/ dětská kostra s rukama podle těla v 110 cm dlouhé, mezi kameny 33 cm široké a 13 cm vysoké rakvi bez dna, obložená opukovými kameny: dva u noh, čtyři po levé a čtyři po pravé straně /kámen za lebkou není/. Dno rakve na rostlém jílů [rkp. A.2a: terénu]. Má porušenou pánev. Pod dnem hrobu ve hloubce 10 cm je kostra dospělé osoby č. 388. Orientace: nohy nakrčeny k jihu; Z–V, hlavou k jihozápadu.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H388.

PHYLN – HROB 388

LOK.: sektor 5-31

Pod hrobem č. 387, bez pat /ty poškozeny kostrou č. 406/ 155 cm dlouhá, natažená kostra muže s rukama podle těla a s rozmáčknutou lebkou, v 185 cm dlouhé, za hlavou 43 cm a u kolen 38 cm široké rakvi. Dno hrobové jámy na povrchu rostlé břídly [rkp. A.2a: rostlého terénu]. U levého chodidla a ve výši pravého kolena jsou přiloženy opukové kameny. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Datec: středověk? Vzhledem k vícenásobnému poškození hrobu mladšími pohřby.

PHYLN – HROB 389

LOK.: sektor 5-314

75 cm dlouhá dětská kostra bez rakve, prkna a kamenného obložení; její hrobová jáma poškodila rakev hrobu č. 388. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Hrob byl omylem také označen jako Hs407, stejně jako jedno z dětí v dvojhrobě 412_1074 (Hs412-407_1), který je na plánu situován o něco více k východu. Skica dítěte z tohoto prostoru naznačuje hrob kategorie *inf_1* (II, 1.3, obr. 24). Dalším dětským hrobem takto označeným je H461 (Hs407_2). Existenci popsaného hrobu nelze žádným způsobem ověřit.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 390

LOK.: sektor 5-13

FT: č. neg. 66975, 66976

164 cm dlouhá, natažená kostra /ženy?/ s pravou rukou podle těla, levou ohnutou v lokti v pravém úhlu a položenou na břicho /prsty dosahují lokte pravé ruky/ bez rakve – není zjištěna – a bez kamenného obložení. Kostra č. 390 je levým bokem v místech pravé části kostry č. 391, jejíž hrob byl kostrou č. 390 poškozen. Orientace: Z–V. V zásypu obou posléze uvedených hrobů [rkp. A.2a: 390, (391?)] byly nalezeny kosti z noh a rukou, lebky a obratle, pocházející patrně z prokopaných hrobů č. 391 a 392. Kostry č. 390, 391 a 392 pocházejí asi ze 14.–15. stol. /popravení?/ Na prostředním prstě pravé ruky byl nalezen prsten z tenkého bronzového drátu, který má přeložené konce.

Nálezy – výbava:

1. prsten lehce deformovaný, tyčinkový, otevřený s konci zahrocenými a přeloženými, z horní strany neuměle zdobený nepravidelně kladenými krátkými příčnými rýžkami; Ø 16,5–18,5 mm, síla drátu 1,8 mm; materiál: bronz; př. č. 12912 (II, 3.1, obr. 40).

Komentář: Na jih od kostry patrné zbytky dřeva, nelze ale jednoznačně posoudit, zda náleží k H390 nebo některému ze starších hrobů.

Datec: vrcholný středověk. Hrob v superpozici s H391.

PHYLN – HROB 391

LOK.: sektor 5-13

FT: č. neg. 66976

Bez lebky od ramenního kloubu k patě 130 cm dlouhá /noha 76,5 cm dlouhá/, ne přesně rituálně pohřbená a nepietně uložená do hrobu kostra ženy /popravené?/ s rukama podle těla, bez lebky a rakve – není zjištěna a opukového obložení, z níž zbyla jen její levá část – levá ruka, část hrudního koše a pánev s levou nohou – pravá polovina byla odstraněna hrobovou jamou kostry č. 390 [rkp. A.2a: Jáma hrobová pohřbu 391 prokopává pravou stranu pohřbu 392.]. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Stopy nepietního uložení neidentifikovány, vzhledem k poškození více než poloviny kostry H390 není zřejmé, z čeho tak I. Borkovský usuzoval.

Datace: středověk.

PHYLN – HROB 392

LOK.: sektor 5-13

FT: č. neg. 73467

Hrobem č. 391 poškozená /zbyla z ní jen lebka, krční obratle, levá ruka, levá část hrudního koše a levá část pánve/, na jedné úrovni s kostrami č. 390 a 391 ležící, od lebky k pánevním kloubům 73 cm dlouhá kostra ženy v rakvi bez dna, leží obrácena obličejem k severu a u nohou má opukový kámen. Orientace: Z-V. Jsou zde 3 kostry vedle sebe ležící, jedna poškozuje druhou v časových odstupech. Nejmladší je kostra č. 390, nejstarší č. 392, ještě starší než tyto hroby je kostra č. 393 /ležící v rakvi obložené kameny pod výše uvedenými třemi kostrami/. Ještě hlouběji je nejstarší pohřeb, který však poškozuje kostru ještě starší, jejíž zbytky (H1080?) jsou na pravé straně předešlé kostry.

Nálezy: –

Komentář: Viz H393

Datace: středověk.

PHYLN – HROB 393, H1080-S

LOK.: sektor 5-13

FT: č. neg. 73467

9 cm pod kostrami č. 392 a 391 leží hrobovou jamou posléze uvedené kostry a kostry č. 390 poškozená /zbyla z ní jen lebka a kusy ramenních kostí/ kostra v 48 cm široké a 12 cm dlouhé rakvi bez dna; za hlavou má dva opukové kameny. Nad jižní stranou rakve je levá noha kostry č. 383. Po levé straně lebky je volně na kameni ležící lebka (evidováno jako H1080) a u levé ruky 4 cm od ní 50 cm dlouhá, 34 cm široká a 15 cm hluboká, prázdná dřevěná bedýnka /snad tam bylo novorozeně, jehož kosti asi úplně setlely/, orientována od západu k východu; u bedýnky jsou opukové kameny na dvou koncích jakoby u noh a za lebkou. Na východní straně bedýnky jsou nahromadě složeny kosti, patrně z porušeného hrobu.

Nálezy: zmíněná dřevěná bedýnka nedochována.

Komentář: Ostatky zmíněné u H392 a H393 jsou evidovány jen pod číslem H1080, existenci dalšího hrobu nelze vzhledem k přítomnosti okolních hrobů prokázat. H1080 by kvůli časnější době odkryvu neměl být totožný s H1070, který je evidován u H590 (viz komentář tamtéž). Uvažovaný pohřeb novorozence nelze doložit, proto není nově evidován.

Datace: středověk.

PHYLN – HROB 394

LOK.: sektor 5-13

FT: č. neg. 73467, 73128

Poškozená kostra, zachovány jen nohy bez pánve, jež přiléhají k prázdné bedýnce od západu a jsou k patě 78 cm dlouhé [rkp. A.2a: Nohy přiléhají k bedýnce prázdné od západu. Od hrobu 393 je výše o 10 cm.].

Nálezy: –

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 395

LOK.: sektor 5-141

FT: č. neg. 73128

Příčným zdívem oddělujícím 2. místnost Mayerova domu od 4. místnosti poškozená /zachovány jen 82 cm dlouhé nohy, pánev a loketní kosti s prstama/ kostra muže položená na 45 cm širokém prkně, s nataženými rukama; u pravé pánevní kosti je opukový kámen z obložení, 34 cm dlouhý, 26 cm vysoký a 5 cm silný. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 396

LOK.: sektor 5-141

FT: č. neg. 73128

[rkp. A.2a: Příčným]. Jižním zdívem Mayerova domu poškozená /zachovány jen stehenní, 49 cm dlouhé a 39 cm dlouhé holenní kosti/ kostra bez rakve a kamenného obložení. Dno jejího hrobu je 13 cm pod dnem hrobu č. 395. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 397

LOK.: sektor 5-141

Severní zdi Mayerova domu poškozená /zachována jen 30,5 cm dlouhá pravá stehenní kost, těsně u zdi/ kostra v rakvi. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 398

LOK.: sektor 5-143

FT: č. neg. 73180

Poškozená /stehenní kosti poškozeny zdi, levá část kostry odstraněna kosterou č. 400, kde v místech její levé ruky a levé nohy je kamenné obložení téhož hrobu/, k pánevním kloubům 77 cm dlouhá, natažená kostra ženy s rukama podle těla, po jejíž pravé straně zjištěno kamenné obložení. Stopy po rakvi nejsou. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 399, H1081-S

LOK.: sektor 5-143

FT: č. neg. 73180

Společně s hrobem č. 400 zdi Mayerova domu poškozená /prokopána ve výši pánve, takže zůstaly jen ramenní kosti/, než kostry č. 398 a 400 mladší, kostra muže v 41 cm široké a 24 cm vysoké rakvi, v natažené poloze. Dno hrobu je 10 cm nade dnem hrobu č. 398. Orientace: Z-V. V hrobovém zásypu jsou lidské kosti a taktéž po pravé straně je volně ležící lebka (H1081) ze staršího hrobu, který patrně byl nad hrobem č. 400. U pravého spánku kostry č. 399 byl nalezen prsten z bronzového drátu s roztepanými dvěma konci bez kamínku. Prsten se tam dostal nejpravděpodobněji s hrobovým zásypem.

Nálezy – zásyp:

1. prsten s chybějícím očkem nebo terčíkem, obroučka půlkruhovitěho průřezu, s konci roztepanými pro nalepení objímky nebo terčíku; Ø 18 mm, síla obroučky 2 × 1,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12913 (II, 3.1, obr. 40).

Datec: středověk – raný novověk. Hrob ve vícečetné superpozici.

PHYLN – HROB 400, H1082-S, H1083-S

LOK.: sektor 5-143

FT: č. neg. 73180

117 cm od kolen dlouhá [rkp. A.2a: steh. kost 44 cm, v pánvi široká 34 cm, v ramenou 33 cm] /odkryta jen lebka a část hrudního koše, zbytek je ještě pod kostrou č. 399, která má lebku na pánevní kosti 22 cm hluboko/, natažená kostra ženy s křivou páteří, s rukama podle těla, v 50 cm široké rakvi bez dna, obložená opukovými kameny: za lebku od ní 7 cm vzdálený, těsně u rakve položený, u pravé nohy a pravé pánevní kosti, po levé straně ve výši lebky a 3 kameny ve výši pánevní kosti. V místech, kde hrobová jáma kostry odstranila levou ruku kostry č. 398, je její /kostry č. 400/ kamenné obložení. Dno hrobu je 16 cm pod dnem hrobu č. 398. Orientace: Z-V. Po levé straně lebky jsou 2 volně na kamenném obložení ležící lebky, pocházejí ze starších hrobů již zrušených a zničených (H1082 a H1083).

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob ve vícečetné superpozici.

PHYLN – HROB 401

LOK.: sektor 5-143

FT: č. neg. 73180

Přímo v severovýchodním rohu čtvrté místnosti Mayerova domu je kostra popraveného muže bez rakve. Má ruce rozházeny, její lebka stojí /neleží/ u pravého lokte, stehenní kosti jsou poškozeny příční zdi a rovněž levá ruka odstraněna zase základy severní zdi. Pravá ruka je ohnuta v lokti a položena na břicho. Dno hrobu je 8 cm nade dnem hrobu kostry č. 399 a 32 cm nade dnem hrobu kostry č. 400.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 402

LOK.: sektor 5-313

90 cm dlouhá kostra dospělé osoby, poškozená pozdější kostřičkou (H589), jež leží v místech její pánevní kosti, je uložena v blátě pod kabelem v hrobové jámě vykopané 20 cm hluboko v rostlém terénu. Jak rakev, tak kamenné obložení nebylo zjištěno. Orientace: Z-V, více k JZ.

Nálezy: –

Komentář: Hs562_2 – viz komentář u H369.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 403-S, H1084-S, H1085-S, H1086-S, H1087-S

LOK.: sektor 5-311

48 cm na sever od kostry č. 374 jsou zakopány na hromadě v rostlém terénu i na jeho povrchu lidské kosti a 5 lebek (H1084, H1085, H1086, H1087). Patrně byly tu dodatečně pohřbeny z rozrušených hrobů.

Nálezy: –

Komentář: Druhotný pohřeb je na skice ze 7. 11. 1935 chybně umístěn. Náleží do prostoru s opakovaným duplicitním označováním hrobů v druhé fázi odkryvu. Umístění mohlo být i zdrojem omylů při popisech polohy okolních hrobů. Na plánu je v těchto místech torzo hrobu, jež mělo být podle pozn. I. Borkovského odstraněno.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 404

LOK.: sektor 5-311

49 cm dlouhá kostřička novorozeněte, ohnutých [rkp. A.2a: shnilých] kostí. Rakev nebyla zjištěna [rkp. A.2a: a bez obložení kamenného, předměty žádné].

Nálezy: –

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 405

LOK.: sektor 5-31

50 cm dlouhá dětská /novorozeně/ kostra v 60 cm dlouhé a 30 cm široké rakvi bez dna. Orientace: Z-V [rkp. A.2a: Předměty žádné.].

Nálezy: –

Komentář: Údaj o novorozeneci v rkp. A.2 souhlasí, na skice z 7. 10. 1935 (II, 1.3, obr. 22) pouze dětská kostra větších rozměrů bez čísla (H407?).

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 406, H1075-S

LOK.: sektor 5-31

FT: č. neg. 73467

[rkp. A.2a: Kostra prokopala hrob. č. 388.]. 140 cm s patou dlouhá kostra mladé osoby v 155 cm dlouhé a 40 cm široké rakvi bez dna a bez kamenného obložení s rukama podle těla. Opukové kameny zjištěny: 3 za lebkou a 2 u noh. Orientace: Z-V. V zásyvu hrobu a kolem kostry je mnoho opukových kamenů, volně ležících a také lidské kosti a lebka po (H1075) pravé straně mezi kameny.

Komentář: Na skice ze 7. 10. 1935 (II, 1.3, obr. 22) kostra a další lidské ostatky bez čísla.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 407

LOK.: sektor 5-31

38 cm dlouhý zbytek kostry dospěléjšího dítěte /zachovány jen lebka a levá ramenní kost/ bez rakve a kamenného obložení je ve stejné výši jako dětská kostřička č. 405. Kostra byla poškozena hrobovou jamou kostry č. 408 [rkp. A.2a: kterého lebka je v místech hrudního koše, ale dno je níže o 15 cm]. Dno hrobu je níže o 15 cm [rkp. A.2a: Předměty žádné.].

Nálezy: –

Komentář: Viz komentář k H405. Rkp. A.2a neobsahuje údaj o délce kostry.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 408

LOK.: sektor 5-31

FT: č. neg. 7967

Vodovodem v pánvi poškozená, k pánevním kloubům 70 cm dlouhá kostra dospělé osoby, asi muže, s rukama podle těla a s 2ma opukovými kameny po obou stranách lebky. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Dle fotografie č. neg. 7967 se zdá být H408 poškozen H409, který je oproti prvnímu více zahluoben (II, 1.2, foto 199). Tato situace je v rozporu s popisem u H409. Na skice nejsou hroby zobrazeny v reálné vzdálenosti.

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H407.

PHYLN – HROB 409, H1076-S

LOK.: sektor 5-314

FT: č. neg. 7967

19 cm nad dnem kostry č. 408 ležící, 172 cm dlouhá kostra na 180 cm dlouhém a 35 cm širokém prkně; její pravá ruka je podle těla, levá ohnuta v lokti a dlaň leží na bříše. Lebka má na sobě 2 opukové kameny /desky/, první 39 cm dlouhý, 20 cm široký a 10 cm silný, druhý 31 cm dlouhý, 27 cm široký a 5 cm silný a rovněž dva opukové kameny za sebou. Na jejím hrudním koši byla dále nalezena volně ležící lebka (H1076). Kostra je starší než následující kostra č. 410 a snad současná s kostrou č. 411 [rkp. A.2a: v blátě a vodě].

Nálezy: –

Komentář: Viz komentář u H408.

Datec: středověk – raný novověk. Hrob může být v superpozici s H408.

PHYLN – HROB 410

LOK.: sektor 5-314

FT: č. neg. 7967

156 cm dlouhá kostra ženy v 42 cm široké rakvi /délku nebylo možno zjistiti/ bez dna a kamenného obložení [rkp. A.2a: v rakvi se dnem a bez kamenného obložení], s rukama podle těla. Leží přímo lebkou na pravé ramenní kosti č. 411. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H411.

PHYLN – HROB 411

LOK.: sektor 5-314

FT: č. neg. 7967

170 cm dlouhá kostra muže silné postavy bez rakve, leží na 188 cm dlouhém a 52 cm širokém prkně s kamenným obložním. Hrobová jáma je 17 cm hluboko v rostlém terénu jako kostra č. 422. Kámen za hlavou je 16 cm dlouhý, 7 cm silný, 10 cm vysoký, dále jsou kameny po obou stranách lebky, z nichž kámen po pravé straně lebky byl nejspíše odstraněn kostrou č. 410, jejíž lebka leží na pravém rameni kostry č. 411. Po levé straně pánve nachází se kus hnědého pískovce, 19 cm dlouhý, 16 cm vysoký a 8 cm silný. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 412 (H412_H1074-I)

LOK.: sektor 5-312

FT: č. neg. 73467

Společný hrob dvou dětí. 92 cm od Z–V dlouhá a 70 cm od S–J široká plocha hrobu je obložena opukovými kameny. Z jižní strany bylo kamenné obložení odstraněno hrobovou jamou č. 406. Kostry byly pohřbeny: jižní kostra v 65 cm dlouhé a severní kostřička v 70 cm dlouhé rakvi bez dna. Severní kostřička měla na rakvi 18 m dlouhý a 16 cm vysoký a 4 cm silný opukový kámen, který se propadl na prsa. Kostry jsou dlouhé: jedna 55 cm a druhá 60 cm. Orientace: Z–V, více k jihozápadu. Leží 12–19 cm nad hrobem č. 413 (nečitelné, přeškrtnáno).

Nálezy: –

Komentář: Viz komentář k H413 a H417. Udávaný výškový rozdíl mezi hroby se patrně týká H417. Nejisté. Severněji uložená kostra H1074 označena duplicitním označením Hs407_1 (viz také komentář u H389).

Datec: středověk – raný novověk. Hrob zřejmě v superpozici nad H414.

PHYLN – HROB 413

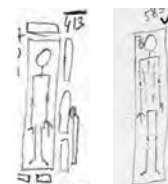
LOK.: sektor 5-131

157 cm dlouhá natažená kostra [rkp. A.2b: ženy] v 200 cm dlouhé, 50 cm u lebky a 39 cm u noh široké a 17 cm vysoké rakvi přikrytá prknem s rukama podle těla. Za lebkou, těsně u rakve, leží opukový kámen. Hrobová jáma vykopána 20 cm hluboko v rostlém terénu. Orientace: Z–V. V hrobovém zásypu u levé nohy leží volně kus lebky ze staršího hrobu. Pod kostrou č. 413 je kostra č. 414 [rkp. A.2a: pod hrobem 565 a 564 (Hs, = H379 a H377) 5–7 cm ve hloubce, výše nad č. 565 byl hrob 372 a 383 (Hs, = H378 a H390, tedy situovaný o několik m dále k SV) ...nohy 83 cm, pánev 32 cm, ramena široká 37 cm].

Nálezy: –

Komentář: Viz komentář u H417. Prvotní číslo Hs583 u popisu hrobu je v rkp. A.2a přepsáno na 586, které ale není v řadě Hs evidováno. Jako Hs583 byl hrob 413 odkryt 7. 11. 1935 a je zobrazen na shodně datované skice jihozápadně od Hs586 (II, 1.3, obr. 25). Situace hrobů Hs565 (H379) a Hs564 (H377) odkrytých 5. 11. 1935 není na skicích ani fotograficky zachycena, situování těchto hrobů na plánu však odpovídá situaci H413 na skice. Jako Hs583 byl však odkryt současně i H382 (= Hs583_1). Údaj o H414 i o lebce v zásypu pochází ze vpisku rkp. A.2b a odpovídá situaci na plánu, tedy již chybnému ztotožnění H413 s H417. Z tohoto důvodu je H413 umístěn dle původní skici s Hs583 z 7. 11., tj. v rozporu s celkovým plánem naleziště. Časnější skica ale zachycuje Hs413 = H413? vedle Hs412 a Hs407, tedy shodně se situací plánu. Umístění hrobu proto nelze bezpečně určit, mohlo by jí i o další neevidovaný hrob, který plán zachycuje (číslo nečitelné) – nejisté. Omyly a zmatečné údaje v dokumentaci nejspíše vzhledem k době odkryvu souvisí se zaplavením zkoumané plochy 2. 11. 1935.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 414

LOK.: sektor 5-321

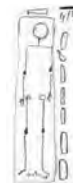
FT: č. neg. 7967, 73456

162 cm dlouhá, natažená kostra muže na 180 cm dlouhém a 45 cm širokém prkně, obložená opukovými kameny po levé a pravé straně, u noh a u lebky. Kameny po pravé straně kostry byly odstraněny pozdějším hrobem ze kterého jsou vidět stehenní kosti ve hloubce 9 cm [rkp. A.2a: ve vzdálenosti od pravé nohy 9 cm]. Opukové kameny po pravé straně jdou až k pánvi, jsou vidět pod kostrou č. 413 /?/. Dno hrobu je na povrchu rostlého terénu. Orientace: Z-V. Všude po celé ploše jsou zde rozházeny kosti a kameny z rozrušených hrobů. 19 cm nad kostrou jsou opukové kameny hrobového obložení kostry č. 412.

Nálezy: –

Komentář: Viz H413 a H417.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 415

LOK.: sektor 5-321

FT: č. neg. 73456

Kostrou č. 418 poškozená /po její levé straně ležící/, od lebky k pánevním kloubům 77 cm dlouhá kostra mladé ženy s dítětem bez rakve v natažené poloze s rukama podle těla. Má za hlavou kámen /spálená opuka/ a po pravé straně 2 opukové kameny, zbylé z kamenného obložení. Orientace: Z-V. V místech, kde byl hrudní koš kostry č. 415, jsou opukové kameny z obložení hrobu č. 418.

Nálezy: –

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 416

LOK.: sektor 5-321

FT: č. neg. 73456

45 cm [rkp. A.2a: 54 cm] dlouhá kostřička novorozeněte leží na pravé noze kostry č. 415. 5 cm nad ní. Je to matka s dítětem, dítě je uvnitř hrobu č. 415 a tím také patří k dospělé kostře Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 417, H1073-S, H1079

LOK.: sektor 5-312

25 cm pod kostrami č. 413 a 414 leží na rostlém terénu 163 cm dlouhá kostra muže v 183 cm dlouhé, u lebky 47 cm, u noh 35 cm široké a 11 cm vysoké rakvi bez dna: má rozmačkanou lebku a za ní, těsně u rakve 20 cm dlouhý, 9 cm silný a 16 cm vysoký kus červeného pískovce; který je postaven na dně hrobové jámy; u levého ramene je 17 cm dlouhý, 9 cm vysoký a 6 cm silný opukový kámen. Kostra se nalézá v místech staršího hrobu, kosti této starší kostry (H1073) jsou uloženy podél rakve po levé straně.

Nálezy: –

Komentář: Severně od H417 (Hs585) leží dle skici ze 7. 11. 1935 (II, 1.3, obr. 25) hrob Hs586 (H1079), jenž byl zaměněn za H413 (Hs583 v rkp. A.2a přepsáno na Hs586). Srovnej také komentář k H413. Rkp. A.2a je v tomto případě opakovaně přepisován a evidentně došlo k promíšení údajů z obou popisů. Pro kostry Hs585 a 586 byly prvotně udávány tyto rozměry: délka 154/163 cm, nohy 75/87 cm, v pánvi 30/31,5 cm, ramena 36/41 cm. Popisy hrobů H413 a H1079 i jejich pozici na revidovaném plánu nelze považovat za spolehlivé.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 418

LOK.: sektor 5-321

FT: č. neg. 73456

168 cm dlouhá, natažená kostra dospělého muže v 180 cm dlouhé, u hlavy 46 cm a u noh 42 cm široké a 16 cm vysoké rakvi bez dna, s rukama podle těla, obložená kameny: po pravé straně rakve jsou 3 opukové kameny ve výši lebky, pánevní kosti a poslední kámen u pravé stehenní kosti je červený /spálená opuka/. Dno hrobové jámy koster č. 415, 418 je na povrchu rostlého terénu. Hroby koster č. 429 [rkp. A.2a: 419], 424, 426 jsou v terénu hřbitova. Orientace: Z-V. Je zajímavé uvést časovou posloupnost a uložení pohřbu těchto čísel: 415, 418, 419, 424, 426. Na tomto místě je 5 koster a postup číslování znamená také relativní stáří hrobů. Nejstarší hrob je č. 415, který byl po celé levé straně poškozen hrobem č. 418. Pak byl dán hrob 419, který pravou rukou – loktem – je 6 cm nad levým kolenem kostry č. 418. Pak byla kostra č. 419, poškozená hrobem č. 424 a sice levá ruka a levá část pánve, je to kostra mladé osoby 12leté, orientovaná lebkou k V. Pak je kostra č. 426 orientovaná hlavou k SZ, jejíž hrobovou jamou byla odstraněna pravá ruka a lebka kostry č. 424. Hroby č. 419, 424, 426, 438 [rkp. A.2a: 430] /tento poslední je vzdálen na sever od levého lokte č. 426 16 cm a je níže 17 cm/, patří vesměs popraveným osobám, anebo osobám, které nebyly pietně pohřbeny.

Nálezy: –

Komentář: Se stratigrafickými úvahami I. Borkovského lze souhlasit. Pod touto úrovní hrobů jsou však další hroby – viz skica ze 7. 11. – H417, H1079 a H420 (Hs587), který je na celkovém plánu chybně situován. Na fotodokumentaci nejsou zřejmé stopy nepietního uložení.

Datec: středověk – raný novověk. Hrob ve vícečetné superpozici.

PHYLN – HROB 419

LOK.: sektor 5-321

FT: č. neg. 73456

163 cm dlouhá, natažená, nepietně pohřbená kostra muže /popravený?/ bez rakve a kamenného obložení. Má ohnutý ruce, pravá noha je položena chodidlem na levou stopu, pravá ruka ohnuta a je loktem nad levým kolenem kostry č. 418. Dlaň spočívá na pravé pánvi, levá ruka je prokopána v rameni kostrou č. 424, lebka rozmáčknuta. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Komentář: Poloha dolních končetin by mohla nasvědčovat jejich svázání.

Datec: středověk – raný novověk. Hrob ve vícečetné superpozici.

PHYLN – HROB 420

LOK.: sektor 5-322

156 cm dlouhá kostra velmi silného, zavalitého muže, kosti velmi silných, leží v 182 cm dlouhé, u lebky 42 cm a u noh 31 cm široké rakvi bez dna, přikryté prknem; rakev je 20 cm pod kostrou č. 419, jejíž chodidla s holenní kostí leží 5 cm nad lebkou kostry č. 420 [rkp. A.2a: na prsou ve výši 5 cm jsou stopy a holenní kosti č. 404 prokopané zdi; – opraveno na: nad lebkou ve výši 5 cm jsou chodidla a holenní kosti kostry č. 419. Orient. Z-V, více k JZ. Jáma hrobová vyhloubená v rostlém terénu ve hloubce 15 cm.].

Nálezy: –

Komentář: Hrob je na plánu chybně situován. Dle skici ze 7. 11. 1935 leží více k západu a je porušen dolními končetinami H425 (Hs404) ve shodě s prvotním popisem. Foto č. neg. 7967 chybně jako H420 dle pozice na plánu označuje H421 (II, 1.2, foto 199).

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 421

LOK.: sektor 5-323

FT: č. neg. 7967

15 cm nad kostrou č. 420 leží vodovodem poškozená /holenní kosti/, 100 cm dlouhá, natažená kostra 9–10letého dítěte bez rakve a kamenného obložení s rukama podle těla. Má také rozmačknutou lebku. Hrobová jáma je na povrchu rostlého terénu. Orientace: Z–V [rkp. A.2a: Předměty nebyly u kostry nalezeny žádné.].

Nálezy: –

Komentář: Existence hrobu staršího než H421 není doložena. Nejasnosti a posuny v situování H420 a H421 indikuje i skica z konce října 1935, kde je posun H421 (Hs429) vůči H420 a H440 naznačen šipkami. Na fotu H421 chybně označen jako H420 (II, 1.2, foto 199).

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 422

LOK.: sektor 5-323

FT: č. neg. 7967

Vodovodním potrubím poškozená /nohy/ v rostlém terénu 8 cm pod kostrou č. 421 ležící, k pánevním kloubům 80 cm dlouhá natažená, kostra nedospělé osoby bez rakve, s pravou rukou podle těla, levou ohnutou v lokti, dlaň na pánvi, má na pravé straně [rkp. A.2a: lebky] 30 cm dlouhý, 20 cm vysoký a 6 cm silný kámen. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Datace: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H423.

PHYLN – HROB 423

LOK.: sektor 5-323

118 cm dlouhá /pod hrobem č. 422 se nalézající/ kostra nedospělé osoby bez rakve s rukama podle těla, obložená /opukovými/ kameny: 1 po levé straně lebky, dále bílý pískovec, pak 2 oblázky a pak u nohy zase opukový kámen. Hrobová jáma je vykopána 10 cm hluboko v rostlém terénu. Orientace: Z–V [rkp. A.2a: U kostry nejsou nalezené žádné předměty.].

Nálezy: –

Komentář: Popis tohoto hrobu (Hs588_1) vychází z popisu H367 (Hs588_2), obsahuje ale některé odlišné údaje – např. o rozměrech kostry; o existenci hrobu však není třeba pochybovat. Číslo Hs588 bylo opět v tomto případě patrně použito dvakrát. Na skice hrob neidentifikován.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 424

LOK.: sektor 5-321

FT: č. neg. 73456

Kostrou č. 426 poškozená /pravá ruka, lebka chybí/ od ramen ke konci holenní kosti 102 cm dlouhá kostra nedospělé osoby s levou rukou v lokti ohnutou, bez rakve a kamenného obložení. Orientace: hlavou k JV, nohy k SZ. Nalevo od noh kostry ve hloubce 17 cm jsou stehenní kosti kostry č. 425 /popravený?/.

Nálezy: –

Datace: středověk – raný novověk. Hrob v rámci vícečetných superpozic.

PHYLN – HROB 425

LOK.: sektor 5-322

Kostra poškozená zdí. Na horní části stehenní kosti nalezen bronzový kroužek. Kromě toho jsou zde na hromadě kusy lebky a lidských kostí.

Nálezy – výbava:

1. spona s trnem; Ø 38 mm, Ø drát 4 mm, trn s. 3 mm, délka 28,5 mm (zlomek); materiál: bronz; př. č. 12915 (II, 3.1, obr. 41).

Komentář: Uvedené lidské ostatky při H425 mohou náležet okolním poškozeným hrobům, proto nově neevidovány.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 426

LOK.: sektor 5-322

FT: č. neg. 73456

Nepietně /s rukama složenýma – svázanýma [rkp. A.2a: (?)] – na prsou/ v hrobové jámě vykopané v terénu hřbitova pohřbená, 153 cm dlouhá, natažená kostra dospělé osoby /muže [rkp. A.2a: (?)]/ s obratli v pánvi vyhnutými k jihu, bez rakve a kamenného obložení /popravený?/. Orientace: nohama JV–SZ. Pochází z 15.–16. stol. Časově a podle uložení nejmladší hrob v těchto místech. Viz pláněk.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob ve vícečetné superpozici.

PHYLN – HROB 427

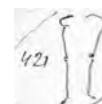
LOK.: sektor 5-322

FT: č. neg. 7967

Příčným zdivem chodby Mayerova domu v severozápadním rohu poškozená /zbyly jen 88 cm dlouhé nohy s pánevní kostí/ kostra bez rakve, přikrytá deskou z bílého pískovce bez značek na povrchu, jež byla rovněž uvedeným zdivem poškozena a je nad kostrou ve výši 18 cm. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 428

LOK.: sektor 5-322

Severní zdí Mayerova domu poškozená /zachováno jen několik obratlů a 82 cm dlouhé nohy/, 20 cm pod hrobem č. 430, těsně u zdí ve vodě se nalézající kostra bez rakve /kamenné obložení chybí/. Orientace: Z–V. U pravého kyčle je lebka ze staršího porušeného hrobu, hozená do zásypu.

Nálezy: –

Komentář: Uvedené lidské ostatky při H428 mohou náležet okolním poškozeným hrobům, proto nově neevidovány. Na skice není hrob (Hs422) v kontaktu se severní zdí domu.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 429

LOK.: sektor 5-322

FT: č. neg. 73461

Severní zdi Mayerova domu úplně poškozená /zbyla z ní jen pravá 79 cm dlouhá noha a chodidlo, které je 12 cm hluboko pod levým kolenem kostry č. 430/. Rakev a kamenné obložení chybí. Orientace: Z–V [rkp. A.2a: Předměty žádné].

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v rámci vícečetných superpozic.

PHYLN – HROB 430, H1090

LOK.: sektor 5-322

FT: č. neg. 73461

Ledabyle a nepietně do hrobové jámy hozená, ke konci holenní kosti 159 cm dlouhá kostra popraveného muže, levá ruka podle těla, pravá ruka dlaní na pánvi; kolena vypnuta, lebka obrácena obličejem nahoru, oči k západu, byla u holenních kostí poškozena kostrou č. 431. Orientace: hlavou k JZ, nohy k SV. Pod pravou nohou kostry č. 430, ve hloubce 5 cm leží nohy kostry č. 433. Po levé straně lebky kostry č. 430 je lebka z poškozeného hrobu, ležící volně, temenem hlavy obrácená k východu. Pod hrudním košem kostry č. 430, jsou dvě nohy poškozené starší kostry (H1090). Tato starší kostra porušila kostru č. 434, ku které patří řada opukových kamenů, zbytek to kamenného obložení kolem kostry.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v rámci vícečetných superpozic.

PHYLN – HROB 431

LOK.: sektor 5-324

FT: č. neg. 7967, 73461

Nepietně a ledabyle pohřbená a uložená, zdívem Mayerova domu poškozená /zachovány jen 82 cm dlouhé nohy a pánev, horní část uvedeným zdívem poškozena/, natažená kostra popravené osoby bez rakev, nalézající se ve stejné výši jako kostra č. 432. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Označení řadou Hs425 je duplicitní (H431 = Hs425_1), stejným číslem označena skrumáž kostí (Hs425_2) severně obvodové zdi domu U zlaté koule.

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v rámci vícečetných superpozic.

PHYLN – HROB 432

LOK.: sektor 5-324

FT: č. neg. 73461

Nepietně a ledabyle pohřbená a uložená, severním zdívem Mayerova domu poškozená /zachována jen pravá noha uvedeným zdívem porušená/ kostra popraveného bez rakev. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v rámci vícečetných superpozic.

PHYLN – HROB 433, H1088-I, H1089

LOK.: sektor 5-324

FT: č. neg. 73461

Kostra, z níž jsou zachovány jen 78 cm dlouhé nohy a levá ruka pod holenními kostmi kostry č. 430, je uložena v 30 cm u noh široké rakvi bez dna. 7 cm pod kostrou č. 433 a po pravé straně kostry č. 430, těsně pod pánví je dětská noha (H1088) a vedle noha dospělé osoby v normální poloze (H1089); jsou to zbytky poškozených hrobů...

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v rámci vícečetných superpozic.

PHYLN – HROB 434, H1127

LOK.: sektor 5-32

FT: č. neg. 73461

Hrobem (H1090) poškozená kostra, z níž zbyly jen 32 cm dlouhé holenní kosti /nalézající se pod kostrou popravnice č. 430/, nebyla položena v rakvi, byla však obložena opukovými kameny a zbytky těchto jsou po pravé straně od holenních kostí směrem západním, v místech, kde byla hornější část kostry s lebkou. U pravé nohy kostry je volně ležící lebka, patrně pochází ze staršího hrobu (H1127) porušeného kostrou č. 434 a hozenou do zásyvu hrobu [rkp. A.2a: Předměty žádné].

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v rámci vícečetných superpozic.

PHYLN – HROB 435

LOK.: sektor 5-32

FT: č. neg. 7967

115 cm dlouhá kostra mladistvé osoby bez rakve přikrytá na vrchu 125 cm dlouhým a 40 cm širokým prknem, s rukama podle těla, má kosti velmi shnilé, rozpadlou lebku; Její hrobová jáma, nalézající se 28 cm hluboko v rostlém terénu, poškozují hrob 442. Orientace: Z–V. Po pravé straně lebky kostry č. 435 je ještě druhá dolní čelist ze staršího hrobu v zásyvu; taktéž nad kostrou, v hrobovém zásyvu, jsou lidské kosti ze staršího rozrušeného hrobu.

Nálezy: –

Komentář: Detailní fotodokumentace nedochována, nelze posoudit, zda uvedené ostatky náleží H442, či dalšímu hrobu, proto nově neevidováno.

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H442.

PHYLN – HROB 436

LOK.: sektor 5-33

FT: č. neg. 7967

146 cm dlouhá /s pánví pod plynovou rourou a s pravým ramenem poškozeným/ natažená kostra leží v 165 cm dlouhé a 40 cm široké rakvi bez dna a bez kamenného obložení, nad lebku kostry č. 438 a levou nohou se dotýká se shora lebky kostry č. 437 (má být 438). Její /č. 436/ lebka leží na stehenní kosti kostry č. 437. Orientace: Z–V, více k jihu.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H438 a H437.

PHYLN – HROB 437

LOK.: sektor 5-33

FT: č. neg. 7967

Pod kostrou č. 436, jejíž hrobovou jamou byla poškozena /u kolenou/, ke kolenům 75 cm dlouhá /stehenní kosti 20 cm dlouhé/ natažená dětská kostra bez rakve, ale obložená opukovými kameny /za lebkou a po stranách/, leží v od kamene ke kameni 24 cm širokém hrobě, jehož jáma je 20 cm hluboko v rostlém terénu. Ruce má podle těla. Její kamenné obložení porušuje hrob 436 (tj. je porušeno hrobem 436), lebka kostry ze zmíněného hrobu leží na pánvi (H437). Orientace: Z–V, více k jihu. U dětské kostry byly nalezeny kolem krku a pod lebkou rozházené skleněné korálky, z nich jsou 2 zelené, podlouhlé, uprostřed vyhnuté, 2 světlehnědé [rkp. A.2a: šedohnědé] podlouhlé podobně jako zelené a konečně 21 [rkp. A.2a: skleněných] korálků malých.

Nálezy – výbava:

1. náhrdelník – 25 ks; materiál: sklo; př. č. 12616, i. č. 1138. Popis (materiál, tvar, barva, typ, Ø, výška, Ø otvoru) podle Černá a kol. 2005 (II, 3.1, obr. 41);

- 1.1 – sklo; čočkovitý, černohnědý; I. 18; 5 mm; 3,1 mm; 0,5 mm;
- 1.2 – sklo; čočkovitý, hnědýčerný; I. 18; 4 mm; 2, 9 mm; 0,5 mm;
- 1.3 – sklo; čočkovitý, černošedý; I. 18; 4,9 mm; 2,7 mm; 0,5 mm;
- 1.4 – sklo; čočkovitý, černošedý; I. 18; 4,2 mm; 2,3 mm; 0,5 mm;
- 1.5 – sklo; čočkovitý, černošedý; I. 18; 4,5 mm; 2,5 mm; 0,5 mm;
- 1.6 – sklo; čočkovitý, černohnědý; I. 18; 4,9 mm; 2,7 mm; 0,5 mm;
- 1.7 – sklo; čočkovitý, černohnědý; I. 18; 5,1 mm; 3,2 mm; 0,5 mm;
- 1.8 – sklo; čočkovitý, černohnědý; I. 18; 4,7 mm; 3,3 mm; 0,5 mm;
- 1.9 – sklo; čočkovitý, černošedý; I. 18; 4,8 mm; 3,8 mm; 0,5 mm;
- 1.10 – sklo; čočkovitý, černý; I. 18; 5 mm; 3 mm; 0,5 mm;
- 1.11 – sklo; válcovitý, béžový; I. 25; 6,6 mm; 14,6 mm; 1,5–2,8 mm;
- 1.12 – sklo; válcovitý, zelený; I. 25; 6,2 mm; 11,3 mm; 2 mm;
- 1.13 – sklo; válcovitý, zelený; I. 22; 6,1 mm; 15 mm; 1–3 mm;
- 1.14 – sklo; válcovitý, béžový; I. 25; 7,8 mm; 15,2 mm; 1,8–3 mm;
- 1.15 – sklo; čočkovitý, okrový; I. 18; 4,7 mm; 3 mm; 0,5 mm;
- 1.16 – sklo; čočkovitý, černošedý; I. 18; 4,6 mm; 3,3 mm; 0,5 mm;
- 1.17 – sklo; čočkovitý, černošedý; I. 18; 4,4 mm; 3 mm; 0,5 mm;
- 1.18 – sklo; čočkovitý, černohnědý; I. 18; 5 mm; 2,5 mm; 0,5 mm;
- 1.19 – sklo; čočkovitý, šedohnědý; I. 18; 5,2 mm; 2,8 mm; 0,5 mm;
- 1.20 – sklo; čočkovitý, okrovočerný; I. 18; 4,9 mm; 2,8 mm; 0,5 mm;
- 1.21 – sklo; čočkovitý, černoookrový; I. 18; 4,7 mm; 2,9 mm; 0,5 mm;
- 1.22 – sklo; čočkovitý, okrovočerný; I. 18; 4,7 mm; 3,2 mm; 0,5 mm;
- 1.23 – sklo; čočkovitý, černošedý; I. 18; 5 mm; 3,9 mm; 0,5 mm;
- 1.24 – sklo; čočkovitý, černý; I. 18; 4,5 mm; 3 mm; 0,5 mm;
- 1.25 – sklo; čočkovitý, černošedý; I. 18; 4,7 mm; 2,3 mm; 0,5 mm.

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 438

LOK.: sektor 5-34

Nouzovými dělníky poškozená /v kolenou a lebka rozmačkána/ natažená, k pánvi 51 cm dlouhá dětská kostra, s rukama podle těla, byla pohřbena v 15 cm vysoké rakvi v hrobě, jehož dno je 20 cm hluboko v rostlém terénu. Kostra je asi současná s hrobem č. 447 a 445; později byl tu vykopán hrob kostry č. 436, jejíž levá stopa spočívá na lebce dětské kostry. Orientace: JZ–SV, více k jihu. U dětské kostry byly po levé straně [rkp. A.2a: lebky] nalezeny 3 bronzové záušnice /pravá strana lebky byla již dříve prokopána hrobem č. 436 a záušnice se ztratily/. Záušnice jsou z tenkého bronzového drátu a jedna z nich je větší, druhá střední a třetí malá. Byly na lebce za sebou, patrně byly na sebe navlečeny. Jsou prohnuté, jen nejmenší zachovala svoji formu.

Nálezy – výbava:

- 1. esovitá záušnice; Ø neměřitelný (ca 29 mm?), síla drátu 1 mm, šířka es. kličky 2,5 mm; částečně deformovaná; materiál: bronz; př. č. 12917, i. č. 1200 (II, 3.1, obr. 41);
- 2. esovitá záušnice; Ø 33 × 37 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 3,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12917, i. č. 1200 (II, 3.1, obr. 41);
- 3. esovitá záušnice; Ø 25 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 3,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12917, i. č. 1200 (II, 3.1, obr. 41);
- 4. artefakt zkorodovaný (3 zl.); max. šíře 12 mm, 78 mm délka, další rozměry neudány; materiál: železo; př. č. 12917, i. č. 1200 (II, 3.1, obr. 41).

Komentář: Pod př. č. 12917 uložený zkorodovaný železný artefakt není evidován žádnou z forem dokumentace.

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 439

LOK.: sektor 5-341

FT: č. neg. 7967

Na sever od dětské kostry č. 437 je druhá 83 cm dlouhá dětská kostra, shnilých kostí, bez mlodaru a střepů. Jáma hloubena 21 cm v rostlém terénu; 30 cm vysoko nad kostrou byla položena kamenná deska z červeného pískovce, 98 cm dlouhá, na západní straně 47 cm a na východním konci 21 cm široká a 11 cm silná. Orientace: Z-V. Kostra je asi pozdější než hroby předešlé a bude již časově zapadat do gotické doby, čemuž nasvědčuje i náhrobní deska.

Nálezy: –

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 440

LOK.: sektor 5-341

FT: č. neg. 7967

Na sever od dětské kostry č. 439 je nepietně do hrobu uložená, bez lebky /lebka poškozena vodovodní rourou/ 126 cm dlouhá kostra dospělého muže bez rakve [rkp. A.2a: a bez kamenného obložení], leží natažena, ruce složeny /svázány [rkp. A.2a: (?)]/ na pánevní kosti v hrobové jámě vyhloubené 18 cm hluboko v rostlém terénu. Má nad lebku 64 cm široký, 50 cm dlouhý a 18 cm silný kus desky z bílého pískovce. Je to náhrobní deska, patřící ke kostře staršího uložení, jež byla poškozena hloubením jámy pro kostru č. 440.

Nálezy: –

Komentář: Na fotografii č. neg. 7967 jsou oproti plánu ruce uloženy v klíně, nemusely být svázány, nemusí se jednat o nepietní uložení. Příslušnost poškozené kamenné desky ke konkrétnímu pohřbu nelze určit.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 441

LOK.: sektor 5-34

FT: č. neg. 7967

Novou plynovou rourou poškozená /chodidla – holenní kosti –/, 59 cm ke kolenům dlouhá dětská kostra v 83 cm dlouhé, 32 cm široké a 14 cm vysoké rakvi, obložené opukovými kameny [rkp. A.2a: ruce podél těla, v poloze natažené], leží na dně hrobové jámy vyhloubené na povrchu rostlého terénu [rkp. A.2a: Orientace Z-V].

Nálezy:

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 442

LOK.: sektor 5-342

FT: č. neg. 7967

Vodovodní rourou poškozená /lebka a hrudní koš chybí/ k pánevní kosti 109 cm – nohy od kloubů k patám 84 cm – dlouhá kostra [rkp. A.2a: stehenní kosti dlouhé 42 cm], leží v hrobové jámě vykopané [rkp. A.2a: v rostlém terénu. Je níže od dna hrobu 441 o 16 cm.] 16 cm hluboko v rostlém terénu. Rakev zjištěna není, ale je zachováno obložení kostry opukovými kameny. Jeden z nich [rkp. A.2a: dlouhý 33 cm, 27 cm vysoký, 8 cm silný] je na straně levého chodidla [rkp. A.2a: Hrob 442 byl prokopán pohřbem 435. S plnou jistotou to nelze říci.]. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H443.

PHYLN – HROB 443

LOK.: sektor 5-342

65 cm k pánevní kosti dlouhá, porušená /nohy odstraněny plynovou rourou/ kostra mladistvé osoby s rukama podle těla, v rakvi bez dna obložené opukovými kameny: po pravé a levé straně lebky a po levé straně pánevní kosti /jeden z nich je 35 cm dlouhý, 27 cm vysoký a 9 cm silný/, z pravé strany kostry bylo kamenné obložení většinou odstraněno při hloubení hrobové jámy pro kostru č. 442, jež tím hrobovou jámu kostry č. 443 poškodila [rkp. A.2a: Jáma hrobová porušená a zaplavená vodou, nejspíše je současná s hrobem č. 441.].

Nálezy: –

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 444

LOK.: sektor 5-344

FT: č. neg. 73457

68 cm dlouhá dětská kostrička bez rakve a kamenného obložení na dně hrobové jámy, jež se nalézá na rostlém terénu. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 445

LOK.: sektor 5-344

FT: č. neg. 73457

100 cm dlouhá dětská kostra /má rozmačkanou lebku/ v 126 cm dlouhé rakvi bez dna, ale přikryté prknem, leží v hrobové jámě vykopané v rostlém terénu, 125 cm pod povrchem chodníku. Za lebku je opukový kámen, u levé a pravé nohy bylo původní kamenné obložení odstraněno hrobem č. 446–447. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROBY 446 a 447

LOK.: sektor 5-344

FT: č. neg. 73457

Dvě kostry v jednom hrobě ležící těsně vedle sebe /č. 446 muž a č. 447 žena/. Se vši pravděpodobností byly asi společně pochovány, pravá ruka mužské kostry 147 cm dlouhé přiléhá těsně k levé ruce ženské kostry, 142 cm dlouhé. Obě jsou bez rakve a milodarů, ale mají společné kamenné obložení, jež je za lebkami mezi kostrami, uprostřed kyčelní kosti a noh je po jednom společném kameni, patřícím oběma kostrám. Další kámen je u levého ramene kostry č. 446. Orientace obou: Z-V. Dno hrobu je o 10 cm níž než hrob 445.

Nálezy: –

Komentář: Dle rkp. A.1 byla severněji situovaná kostra určena jako žena (dle převodního klíče Hs446 = H447), což reflektuje revidovaný plán v příloze a databáze. Popis rkp. A.3 ale situuje severněji kostru muže (Hs447 = H446), což bylo naopak zohledněno při popisu fotodokumentace. Rozpor byl zaznamenán až při korekturách textové části publikace. Na originálním plánu hrob označen pouze Hn446, skica zachycuje jako subtilnější kostru Hs446 ve shodě s rkp. A.1. Viz také H448.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 448 (H448_H1063-I)

LOK.: sektor 5-343

FT: č. neg. 73457

152 cm dlouhá kostra ženy bez rakve, ale obložená opukovými kameny hlavně v horní její části: 1 za lebku, 2 ve výši lebky po levé straně a 4 po pravé straně kostry. U prostředního 39 cm dlouhého opukového kamene ve výši pánevní kosti je 45 cm dlouhá kostříčka novorozence (1063-I) bez rakve, jež leží v zásypu hrobu ve výši 15 cm počítaje od povrchu kostry [rkp. A.2a: Kostříčka novorozence patří k pohřbu č. 448.]. Je zde patrně pohřbena matka s dítětem zemřelá při porodu [rkp. A.2a: Na jih od 447 ve vzdálenosti od pánve 55 cm je lebka 448. Kostra 448 má lebku v rovné čáře s 445 a jsou patrně současné. 446 a 447 jsou pozdější.]. Orientace: Z-V. Pro datování kostry je velmi důležitá velká esovitá, poškozená záušnice ze silného bronzového drátu, nalezená na pánevní kosti v hrobovém zásypu. Esovitý závit vykazuje žebrovitou ozdobu, druhý konec není roztepaný a není v něm také dírka. Záušnice patří jistě 12. stol. [rkp. A.2a: 13. stol.], takže kostru lze časově zařadit alespoň do 13. stol. [rkp. A.2a: konec 13.–14. stol.] a že se v této době pohřbívalo také bez rakve, při čemž kamenné obložení trvalo.

Nálezy: záušnice neznámá.

Komentář: Na plánu je hrob označen číslem 447, posléze byl ale I. Borkovským přečíslován na 448 a u předchozího dvojhrobu necháno prvotní označení H446 a H447. Na skice i plánu je dětská kostra situována vně hrobu, což neodpovídá údajům popisu o jejím uložení v zásypu hrobu. Záušnice by mohla náležet k hrobu, neboť žádný hrob není tímto hrobem porušen. Dvojhrob v sousedství porušuje H445, o němž bylo uvažováno jako o současném s H448.

Datec: raný středověk? Viz komentář.

PHYLN – HROB 449, H1098-S

LOK.: sektor 5-144

FT: č. neg. 73176

164 cm dlouhá /nohy 87, pánev 37 cm a ramena 36 cm/, natažená kostra dospělé ženy s rukama podle těla v 195 cm dlouhé, 42 cm /od kamenů ke kamenům/ široké rakvi bez dna, přikryté prknem a obložené opukovými kameny /nejsou u nohou a u lebky, ale po stranách rakve, z nichž nejvyšší je 31 cm a nejnižší 7 cm vysoký/. Orientace: Z-V. U nohy je lebka a kosti ze staršího rozrušeného hrobu (H1098). Na prostředním prstě levé ruky kostry nalezen prsten z tenkého bronzového drátu s přeloženými konci, z nichž jeden konec je ulomen, ale zachován.

Nálezy – výbava:

1. prsten tyčinkový, otevřený, konce zkorodované; přeložení v délce 8 mm, Ø 18 mm, síla drátu 1,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12918 (II, 3.1, obr. 41).

Komentář: Svrchní úroveň hrobů, pod H449 byl odkryt H450 (Hs582). Nález je dokumentován pouze skicou, která zachycuje úplnou kostru. Z toho a z údaje, že H450 leží 20 cm pod H449, bylo vyvozeno, že zmíněné druhotně uložené ostatky náleží hrobu nedochovanému.

Datec: středověk.

PHYLN – HROB 450

LOK.: sektor 5-144

20 cm pod hrobem č. 449, v jámě vykopané 18 cm hluboko v rostlém terénu, leží bez rakve 148 cm dlouhá, natažená kostra muže; ruce má podle těla, levá loketní kost a dlaň spadla při tlení pod levou pánevní kost. Orientace: Z-V [rkp. A.2a: Předměty žádné.].

Nálezy: –

Komentář: Spodní úroveň hrobů, odkryv 7. 11. 1935 zachycen skicou, foto neexistuje.

Datec: středověk.

PHYLN – HROB 451

LOK.: sektor 5-322

Základy zdi Mayerova domu poškozená /zbyla jen lebka a část hrudního koše/ dětská kostra na prkně [rkp. A.2a: které lebka je v rovné čáře jih-sever s lebkou 452 a od sebe jsou lebky vzdálené 44 cm a je 25 cm výše hrobu č. 473 (Hs = H452)].

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 452

LOK.: sektor 5-411

Porušená kostra /zachovala se jen část hrudního koše, lebka a pravá ruka, nohy a pánev byly odstraněny při hloubení hrobových jam pro kostry č. 454 a 455, a všechny tři hroby porušeny později na nich ležící kostrou č. 453 /popraveného/ ženy, leží v rakvi bez dna 55 cm široké a 17 cm vysoké [rkp. A.2a: pravá ruka do zápěstí dl. 51,5 cm]. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 453

LOK.: sektor 5-411

158 cm dlouhá, natažená kostra popravené dospělé ženy /pocházející patrně z 15. stol./ bez rakve a kamenného obložení. Má ruce podle těla a leží napříč kostry č. 452, jež se nalézá 11 cm pod jejím pravým ramenem. U noh kostry č. 453 je poškozená kostra č. 456 bez lebky a krčních obratlů, pod levým jejím /kostry č. 453/ ramenem leží lebka kostry č. 455 a těsně pod levou pánevní kostí leží lebka kostry č. 454. Časový postup na tomto místě je tento: nejstarší je hrob 452, pak hroby č. 455, 454, 459, 458, 456 a 453.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob ve vícečetné superpozici.

PHYLN – HROB 454

LOK.: sektor 5-411

Pod hrobem č. 456 poškozená kostra, z níž se zachovala jen rozmačkaná lebka a levá ruka. Je také pod stehenní kostí kostry č. 453, hrudní koš je ve hloubce 14 cm.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v rámci vícečetných superpozic.

PHYLN – HROB 455

LOK.: sektor 5-411

Zachována jen lebka, krční obratle a kus ramenní kosti pod kostrou č. 454; nelze zjistit ani stopy po dřevě rakve.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v rámci vícečetných superpozic.

PHYLN – HROB 456

LOK.: sektor 5-411

Hroby č. 453 a 457 poškozená /lebka a holenní kosti/ kostra, z níž se zachovala jen poškozená pánevní kost /25 cm široká/ a obratle u prsou, s rukama podle těla. Orientace: Z–V, více k jihu. Po levé straně kostry je ve hloubce 13 cm kostra č. 458 [rkp. A.2a: a v téže hloubce je kostra 459 prokopaná 458]. Zde v tomto místě je mezi kostrami spousta opukových kamenů a kusů hnědého pískovce ze starších rozrušených hrobů.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v rámci vícečetných superpozic.

PHYLN – HROB 457, H1099-S

LOK.: sektor 5-413

U zdi severní stěny Mayerova domu je 95 cm dlouhá dětská kostra v 125 cm dlouhé a 34 cm široké rakvi bez dna, jejíž jižní stěna byla poškozena základy shora uvedené zdi; kosti jsou v rakvi rozházeny. U noh této dětské kostry byla nalezena lebka starší osoby z rozrušeného hrobu (H1099) [rkp. A.2a: Všechny kostry zde popsány a uvedené na plánek jsou hodně porušené, nemají žádné milodary a jsou mladší.].

Nálezy: –

Komentář: Nelze ověřit. Údaj o stáří kostry je vpisován dodatečně, přepisována je i délka rakve ze 185 na 125 cm. Hrob v řadě Hs označen duplicitně jako Hs425_2 (na skice z 18. 10. představuje jen skrumáž kostí, číslo přepisováno), mohlo by jít rovněž o Hs475, který v řadě Hn chybí. Detailní foto není – srov. neg. 73384 (II, 1.2, foto 233).

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 458

LOK.: sektor 5-413

167 cm dlouhá kostra muže, silných kostí v natažené poloze s rukama složenými na prsou křížem, leží na dně hrobové jámy, jež je na povrchu rostlého terénu a byla uložena do hrobu později než kostry č. 459 a 456. Proto také její /kostry č. 458/ lebka leží na levém lokti kostry č. 459 a poškodila ji. Orientace: Z–V, hlavou více k jihu.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v rámci vícečetných superpozic.

PHYLN – HROB 459

LOK.: sektor 5-41

Nad pánví /výše pánve/ kostrou č. 458 poškozená /na levém lokti kostry č. 459 leží lebka kostry č. 458/, natažená kostra děvčete [rkp. A.2a: ruce podél těla], široká v ramenou 27 cm, je bez rakve a kamenného obložení. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: V rkp. A.2a původně jako kostra ženy.

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v rámci vícečetných superpozic.

PHYLN – HROB 460

LOK.: sektor 5-411

10 cm pod pravou nohou kostry č. 465 leží 151 cm dlouhá kostra ženy v 45 cm široké rakvi, v natažené poloze s rukama podle těla. Hrobová jáma je 17 cm hluboko v rostlém terénu; kamenné obložení není. Orientace: Z-V. Na povrchu byla kostrou č. 463 a snad i kostrou č. 464 poškozená, 118 cm dlouhá, 71 cm široká a 26 cm silná náhrobní deska z bílého pískovce bez značek.

Nálezy: –

Komentář: Spodní úroveň hrobů, odkryv 7. 11. 1935.

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 461

LOK.: sektor 5-411

Nápadně blízko předcházející kostry, ale 20 cm nad ní /možné, že zde byla pohřbena matka s dítětem již starším/ je 70 cm dlouhá dětská kostra bez rakve a kamenného obložení [rkp. A.2a: bronzová přezka ze 3 kroužků spojených do trojúhelníku kroužkem čtvrtým, středním].

Nálezy – výbava (?):

1. spona s trnem sestavená ze čtyř kroužků do tvaru rovnostranného trojúhelníka o výšce 30 mm, síla plechu 1,5 mm, Ø kroužků: vnější 12,5 mm, vnitřní 7,5 mm; trn: délka 14 mm, šířka 2 mm; materiál: bronzový plech; př. č. 12919, i. č. 1202 (II, 3.1, obr. 41).

Komentář: Rkp. A.2a prvotně situuje hrob H461 jako Hs407 vedle jiného hrobu. Uvedeno je číslo 560 – nejde ale o standardní záznam rkp. A.2a a není tak jasné, o jakou číselnou řadu se jedná. V případě Hs by šlo o H403. Číslo 560 je dodatečně opraveno na 460. V prvotním popise H460 rkp. A.2a se údaj o dětském pohřbu neobjevuje, je až dodatečný. Na skice ze 18. 10. 1935, která zkoumaný prostor zachytila v časnější fázi odkryvu, než v níž byl zkoumán H460, je znázorněn hrob, označený duplicitním číslem Hs407. Ten je ale na skice umístěn východně od kamenné desky H460, ne severovýchodně, jak udává plán. Situaci hrobu není možné ověřit. Evidováno jako Hs407_2. Číslo hrobů v okolí jsou na skicích opravována.

Datec: vrcholný středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 462

LOK.: sektor 5-233

FT: č. neg. 73176?

172 cm dlouhá, natažená a poškozená /levá stehenní kost byla odstraněna kostrou č. 465, jejíž lebka leží na místě stehenní kosti kostry č. 462/ kostra muže bez rakve; je však možné, že zde nějaké prkno bylo, protože u kostí leží nahnědlá hlína. Kostra je uložena 14 cm hluboko v rostlém terénu. Orientace: Z-V [rkp. A.2a: Byly měřeny 3 hroby. Jsou to dvě kostry a třetí 580 (Hs, H460). Hroby (Hs) 582, 581a 580 a 590 (H450, H465, H460 a H473) jsou současné aneb řečeno přesněji spadají do jednoho období a patří do jedné řady, řadových hrobů. Hrob (Hs) 582, 581 (H450 a H465) spadá do řady, která je na jih od severní stěny M. d.].

Nálezy: –

Komentář: Spodní úroveň hrobů, odkryv 7. 11. 1935, zčásti zřejmě již na fotografii č. neg. 73176. Komentář rkp. A.2a o řadách není srozumitelný ve srovnání se skicou, kde hroby takto definované řady netvoří, H450 je navíc uváděn u obou zmiňovaných řad. Tento komentář se však v rkp. A.3 již neobjevuje.

Datec: středověk. Vzhledem k pozici hrobu na bázi vícečetné superpozice.

PHYLN – HROB 463

LOK.: sektor 5-233

FT: č. neg. 73176

160 cm dlouhá /svoji lebku na pravém rameni kostry č. 464 ležící/, natažená kostra mladší osoby [rkp. A.2a: muže] bez rakve a kamenného obložení. Má levou ruku podle těla, pravou ohnutou v lokti a dlaň na obratlech 8 cm nad pánví [rkp. A.2a: Později (než H464) byl daný hrob 463, který celou levou stranou leží na kostře 464.]. V hrobovém zásypu byl nalezen poškozený železný kroužek /přezka?/ na pravé pánevní kosti. Dále na levé straně hrudního koše na žebrech 4 střepy a také u pravé stehenní kosti mezi nohama, 20 cm nad koleno, 2 hřebíky. Vše v hrobovém zásypu.

Nálezy – zásyp:

1. hřebky zkorodované 2 ks; délka 34 mm, šířka 6 mm, délka 14 mm, šířka 8 mm; materiál: železo; př. č. 12920, i. č. 1203 (II, 3.1, obr. 41);
2. spona – kroužek, zlomek; délka 22 mm, šířka 16 mm; materiál: železo; př. č. 12920, i. č. 1203 (II, 3.1, obr. 41); keramika (2 ks) – mladohradištní 1, raný novověk; př. č. 12920 (obr. –).

Komentář: Střepy evidovány pouze dva.

Datec: vrcholný středověk – raný novověk? Hrob v rámci vícečetných superpozic. Skica vzájemný stratigrafický vztah pohřbů H464 a H463 zobrazuje na rozdíl od foto (II, 1.2, foto 232) jako opačný.

PHYLN – HROB 464

LOK.: sektor 5-233

FT: č. neg. 73176

158 cm dlouhá, natažená kostra ženy bez rakve a kamenného obložení /nebyly zjištěny/ leží na povrchu rostlého terénu [rkp. A.2a: Lebka je v rovné čáře s levou loketní kostí kostry 466.]. **Orientace:** Z–V [rkp. A.2b: Dále byly nalezené dva hřebíky, které ležely u pravé stehenní kosti mezi nohy nad kolenem vy výši 20 cm. Patrně náleží do zásypu hrobového (?).].

Nálezy – zásyp:

1. artefakt zkorodovaný; délka 74 mm; šířka 24 mm; materiál: železo; př. č. 12921, i. č. 1205 (II, 3.1, obr. 42);
2. artefakt zkorodovaný; délka 25 mm; šířka 10 mm; materiál: železo; př. č. 12921, i. č. 1205 (II, 3.1, obr. 42);
3. artefakt zkorodovaný; délka 44 mm; šířka 10 mm; materiál: železo; př. č. 12921, i. č. 1205 (II, 3.1, obr. 42).

Datec: vrcholný středověk – raný novověk? V nadloží je H463.

PHYLN – HROB 465

LOK.: sektor 5-233

149 cm dlouhá, natažená kostra mladé osoby v 175 cm dlouhé, a 40 cm široké rakvi s rukama podle těla. Kostra tato poškodila kostru č. 462 a sama byla zase poškozena kostrou /hrobovou jamou/ č. 460 [rkp. A.2a: Lebka leží na místě holenní kosti levé nohy 462 a pravá stopa kostry 462 se dotýká rakve kostry 560.]. **Orientace:** hlavou JZ, nohama SV [rkp. A.2a: Je pod hroby 466, 463, 469.].

Nálezy: –

Komentář: Spodní úroveň hrobů, odkryv 7. 11. 1935. Dle skici jsou všechny kostry v tomto prostoru orientovány shodně, orientace Z–V v rkp. A.2a přepsána na JZ–SV, což respektuje i plán.

Datec: středověk. Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 466

LOK.: sektor 5-233

FT: č. neg. 73176

Hrobem kostry č. 463 poškozená /do výše pánevní kosti, zachována jen část žeber/, k obratlům nad pánví 58 cm dlouhá kostra dospělé osoby bez rakve, s nataženými rukama s kamenným opukovým obložení, z něhož zbyly jen 4 kameny po pravé straně kostry a zbytek je rozházen na povrchu koster č. 463 a 464. Orientace: Z–V. Hrobovou jamou pro kostru č. 466 byl poškozen [rkp. A.2a: pozdější] hrob 464 a pak obě kostry byly zase poškozeny hrobovou jamou pro kostru č. 463. Dodatečně vepsáno: Lebka leží na povrchu rostlého terénu.

Nálezy: –

Komentář: Formulace o vztahu k H464 je vzhledem k původnímu textu rkp. A.2a nejasná, podle foto (II, 1.2, foto 232) by neměly H466 a H464 být v kontaktu. Skica vyjadřuje správně stratigrafický vztah vůči H463.

Datec: vrcholný středověk – raný novověk? V nadloží je H463.

PHYLN – HROB 467, H1100-S (I?)

LOK.: sektor 5-23

Kostra dospělé osoby i s celým hrobem poškozená, západní část kostry prokopána, zachována jen pánevní kost, 42 cm dlouhé stehenní kosti a pravá ruka. Orientace: Z–V. Po levé straně kostry jsou u stehenních kostí 2 opukové kameny a také u pravé nohy jsou rovněž 2 opukové kameny. Kromě toho jsou na povrchu kostry v zásyvu hrobu kusy opukových kamenů a hnědý pískovec, asi ze starších rozrušených hrobů (H1100) [rkp. A.2a: Západní část kostry prokopaná není známo čím, na východě prokopaná hrobem 468, lebka této kostry je níže od dna hrobu 467 o 15 cm. Lebka z prokopaného hrobu na levé stehenní kosti a také kosti z dětského rozrušeného hrobu.].

Nálezy: –

Komentář: Údaj o dětských kostech nebyl z neznámých důvodů převzat do rkp. A.3, skica kosti v sekundární poloze nezachycuje žádné. Evidováno jen v rámci H1100.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 468, H1101-S

LOK.: sektor 5-23

165 cm dlouhá, natažená kostra muže s rukama složenýma na prsou, bez rakve, avšak za lebkou jsou 2 opukové kameny. Orientace: Z–V. V hrobovém zásyvu jsou opukové kameny asi z rozrušeného hrobu. U pravého kyčle je volně [rkp. A.2a: lebka] hozená na kostru ve výši 5 cm, leží však normálně, možno, že pochází z poškozeného hrobu (H1101) [rkp. A.2a: Žádné předměty.].

Nálezy: –

Komentář: Vzhledem ke stavu okolních pohřbů lze předpokládat, že lebka náleží dalšímu neevidovanému hrobu.

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s dalším hrobem.

PHYLN – HROB 469

LOK.: sektor 5-232

Z kostry jsou zachovány jen holenní kosti a z pravé nohy /60 cm dlouhé/ také kost stehenní; kostra je bez rakve a kamenného obložení. Orientace: Z–V.

Nálezy – zásyp (?):

- esovitá záušnice; Ø neměřitelný (ca 50 mm?), síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 4,5 mm; materiál: Ag plát.; př. č. 12953, i. č. 1229 (II, 3.1, obr. 42);
- esovitá záušnice; Ø 30 × 38 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 3 mm; materiál: bronz; př. č. 12953, i. č. 1229 (II, 3.1, obr. 42).

Komentář: Záznam rkp. A.2a není standardním zápisem této verze, je dodatečný, navíc je číslo Hn přepisováno z 569 na 469. Skica situace s Hs408 popisu odpovídá. Údaje př. seznamu a evidenčních karet o záušnicích příslušejících k tomuto hrobu se shodují. Bližší údaje o okolnostech jejich nálezu nejsou ale uvedeny. Vzhledem k tomu, že byly dochovány pouze dolní končetiny, mohly by záušnice pocházet ze zásyvu hrobu. Příslušnost nálezů k hrobu nelze ověřit. Lze zvažovat záměnu za H592 (Hs570_2), u něhož chybí dvě záušnice, nalezené 4. 11. 1935. Jejich popis však uvádí poškozené *es* a nezmiňuje deformaci jednoho z nálezů.

Datace: středověk – raný novověk. Viz komentář.

PHYLN – HROB 470

LOK.: sektor 5-232

Nad kostrou č. 473, těsně na západ od náhrobního pískovcového kamene se dvěma otvory, 175 cm dlouhá kostra muže, v natažené poloze, s rukama podle těla, bez rakve a kamenného obložení. Je nepietně uložena v hrobové jámě na dně rostlého terénu a proto snad je to kostra popraveného. Orientace: Z–V, více na západ.

Nálezy: –

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 471, H1102-S

LOK.: sektor 5-232

40 cm dlouhá dětská kostřička /novorozeněte/ se sotva znatelnou rozdrčenou lebkou bez rakve a kamenného obložení. Orientace: hlavou na JV, nohama na SZ [rkp. A.2a: Okolo ní a v zásyvu jsou volně ležící kosti z hrobů starších a sice kosti stehenní a holenní.] (H1102-Hs452).

Nálezy: –

Komentář: Číslo Hs bylo udáváno jako 458A, Hs458 je však duplicitní (H480-Hs458). Evidováno jako 458_2, skica neidentifikována.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 472, H1103-S

LOK.: sektor 5-234

Je na východ od předešlé dětské kostry. Je v něm porušená (u pánevních kostí poškozená hroby č. 474, 477 a 475) [rkp. A.2a: zde byl také ještě starší hrob (H1103), jehož lebka je prostrčena mezi nohy kostry č. 472] ke kolenům pravé nohy, 114 cm dlouhá kostra ženy zkrouceného hřbetu – mrtvá patrně hrbatá – s dalším poškozením pravé holenní kosti způsobeným kostrou č. 475, jejíž lebka leží v místech, kde byla právě uvedená holenní kost; Kostra byla v 37 cm široké rakvi bez dna s prknem na povrchu a byla obložena opukovými kameny: ve výši levého ramene a pak podél pravé části těla, která je zachována až ke kolenům /jsou to 3 opukové kameny/ [rkp. A.2a: Druhý hrob, který prokopával levou nohu kostry 472, byl ten, ze kterého zbyla jen lebka těsně u pravého spánku kostry 474 mezi nohama před pánevní kostí kostry.]. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

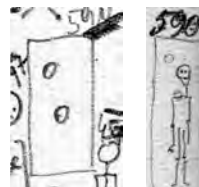
Datace: středověk. Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 473

LOK.: sektor 5-234

FT: č. neg. 73366

Pod náhrobní deskou z bílého pískovce se dvěma dírkami, ve hloubce 69 cm od povrchu desky, je 162 cm dlouhá kostra [rkp. A.2a: *kosti rozházené*] v ze kmene polokruhovitě vydlabané, 230 cm dlouhé, u lebky 55 cm a u noh 21 cm široké rakvi bez víka nebo prkna na povrchu; zdá se, že rakev byla opálena [rkp. A.2a: *chemicky zjistit*], nebo že kmen byl dubový, poněvadž zbytky dříví z rakve jsou nápadně černé. Hrobová jáma je vyhloubena 17 cm v rostlém terénu. Orientace: Z–V, hlavou více k jihozápadu. Střepty, které byly nalezeny v zásypu hrobu jsou bez ozdoby a lze je zařadit do 10. stol. [rkp. A.2b: 11.–12. stol.].

Nálezy – zásyp:

keramika (6 ks) – mladohradištní; př. č. 12923 (II, 3.1, obr. 42).

Komentář: Spodní úroveň hrobů, odkryv 7. 11. 1935. U př. č. 12923 s datem 16. 11. jsou dva zdobené zlomky, neodpovídá tedy popisu – nejisté, hrob popsán 13.–14. 11. 1935.

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu. Viz H477. Hrob je v superpozici s H480.

PHYLN – HROB 474

LOK.: sektor 5-234

Hrobovou jamou pro kostru č. 477 poškozená /nohy a pánev odstraněny, zbyla jen lebka, pravá ruka a pravá část hrudního koše/, natažená kostra /asi popraveného/ s pravou rukou ohnutou v lokti a s dlaní položenou na prsou [rkp. A.2a: *Kostru 474 prokopala starší hrob, ze kterého lebka jeho leží u pravého spánku. Tento hrob, ze kterého zbyla jen lebka, prokopala levou nohu kostry 472.*]. Na prsou, na můstku, byla bronzová záponka /žengle/, asi polovina spony, pochází asi z 15.–16. stol.

Nálezy – výbava:

1. zlomek artefaktu; délka 25 mm, šířka 5 mm, síla 1 mm; materiál: bronz; př. č. 12924, i. č. 1206 (II, 3.1, obr. 42).

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 475, H1104-S

LOK.: sektor 5-234

Jamou /v níž je bednička obsahující volně ležící kosti a lebku (H1104) /poškozená/ od kolen k chodidlům/, 95 cm od lebky ke kolenům dlouhá, nepietně s nohama široko od sebe rozloženými do hrobu uložená /popravený?/ kostra s rukama podle těla, bez rakve a kamenného obložení. Poškodila kostru hrobu č. 476, jež leží hlavou obrácena k SZ. Orientace: Z–V, více k jihu.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob ve vícečetné superpozici.

PHYLN – HROB 476

LOK.: sektor 5-23, 41

Z kostry jsou zachovány jen pánevní kosti, stehenní kosti, a zbytek byl odstraněn hrobovou jamou kostry č. 475, u jejíž nohou leží stehenní kosti kostry č. 476. Levá noha s patou je 82 cm dlouhá. Kostra patří jistě popravenému [rkp. A.2a: (?)]. Orientace: lebku přesně na SZ.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 477

LOK.: sektor 5-23, 41

183 cm /nohy 99 cm/ dlouhá, natažená kostra /popraveného/ muže bez rakve a kamenného obložení. Ruce má složeny na prsou a sice pravá dlaň je na prsou pod krkem, levá ruka ohnuta v lokti 45° a je na břiše, levá ruka je u východního konce jižní stěny pískovce se dvěma otvory, u pravé nohy je jáma s naházenými kostmi. Časově náleží kostra asi 15.–16. stol. Orientace: Z–V, více k jihu. Velmi důležité je, že hrobová jáma poškodila kostru č. 474 /se ženglí/ a obě /č. 477 a 474/ [rkp. A.2a: *prokopaly*] dvě zase u jihovýchodní strany pískovcovou desku se dvěma otvory nad kostrou č. 473.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob ve vícečetné superpozici.

PHYLN – HROB 478

LOK.: sektor 5-412

12 cm pod kostrou č. 475 je 80 cm dlouhá dětská kostra, pohřbená v hrobové jámě 5 cm hluboko v rostlém terénu, v natažené poloze s rukama podle těla. Pravá noha kostry byla poškozena bedničkou s kostmi, nalézající se u noh kostry č. 475. Hloubením hrobové jámy pro kostru č. 478 byla poškozena kostra č. 474, na níž pak byla pohřbena kostra č. 477.

Nálezy: –

Komentář: Spodní úroveň hrobů, odkryv 7. 11. 1935. Na skice znázorněna kostra jedince obvyklého dospělého věku. Původní délkový údaj v rkp. A.2a je 160 cm, nohy 81 cm, doplněno tužkou novými rozměry. Stáří jedince tedy zůstane nejisté, na plánu je znázorněna kostra dětská.

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 479

LOK.: sektor 5-412

138 cm dlouhá, rozrušená kostra nedospělé osoby, pohřbená v hrobové jámě na povrchu rostlého terénu bez rakve a kamenného obložení; má lebku 10 cm pod hrobem č. 480. Orientace: Z–V, více k JZ.

Nálezy: –

Komentář: Spodní úroveň hrobů, odkryv 7. 11. 1935.

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 480

LOK.: sektor 5-412

Hrobovou jamou č. 481 nad koleny poškozená /porušený hrudní koš, kosti rozházeny/ s prokopanými nohama 102 cm dlouhá kostra s rukama podle těla, má levou ramenní kost 40 cm pod jižní stranou pískovcové desky /měřeno kolmo dolů/. Je obložena opukovými kameny: za lebku /1/, po pravé a levé straně kostry byly kameny částečně odstraněny kostrou č. 473. Jeden kámen na pravé straně je 34 cm dlouhý, 25 cm vysoký a 6 cm silný, druhý je 18 cm dlouhý, 19 cm vysoký a 8 cm silný. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Evidováno jako Hs458_1. Na skice (II, 1.3, obr. 23) východně od pískovcové desky.

Datec: středověk. Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 481

LOK.: sektor 5-41

Kostrou č. 504 poškozená /zbyla jen lebka a pravá hrudní [rkp. A.2a: ram.] kost/ kostra bez rakve; má za lebku 32 cm dlouhý, a 7 cm silný opukový kámen, který je od ní vzdálen 7 cm; další kameny jsou ve výši pravé ramenní kosti a u levé strany lebky. Kostra poškodila hrob 480. Orientace: JZ-SV.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v rámci vícečetné superpozice.

PHYLN – HROB 482

LOK.: sektor 5-41

FT: č. neg. 73383, 73384

160 cm dlouhá [rkp. A.2a: nohy dlouhé 78,5 cm, v pánvi 32 cm, v ramenou 33 cm. U levé hol. kosti ve vzdálenosti 20 cm na sever je kostra novorozeněte 485.], obličejem k jihu obrácená, natažená kostra ženy s rukama podle těla bez levé nohy, jež byla asi odstraněna dělníky, je pohřbena v 185 cm dlouhé a 35 cm široké rakvi bez dna, v hrobové jámě, která má dno na rostlém terénu. Orientace: Z-V, více k jihu.

Nálezy: –

Komentář: Vzájemné prostorové vztahy jsou plánem v této části pohřebiště zachyceny poněkud odlišně než na skice. Fotografická dokumentace zachycuje pouze celkovou situaci po zaplavení hrobů dešti, údaje jsou tedy většinou neověřitelné. Toto konstatování platí pro většinu hrobů severně od tzv. 4. a 5. místnosti domu U zlaté koule. H482 na skice nebyl rozpoznán, stejně jako zmíněný dětský H485.

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H483.

PHYLN – HROB 483

LOK.: sektor 5-41

Hrobovou jamou kostry č. 482 poškozená /bez lebky a celé levé části těla/, 5 cm pod ní se nalézající, 149 cm od ramene k patě dlouhá, natažená kostra asi muže s rukama podle těla, je bez rakve a má za místem, kde byla lebka, jeden opukový kámen. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 484

LOK.: sektor 5-411

U lebky kostrou č. 476 poškozená, 50 cm dlouhá dětská kostra /novorozeněte/ leží na 65 cm dlouhém a 28 cm širokém prkně. Orientace: JZ-SV [rkp. A.2a: Pro kostry 482, 483, 484 je ze 30. 10. 1935 společný záznam, který mluví o kostře 484: Na východ od noh kostry 468 (původní Hs476 přepisováno na 477, pak opraveno nečitelně na číslo 470, 476 nebo 478 – nejspíše chybně, protože ostatní údaje souhlasí) v rovné čáře vzdal. 55 cm, byla na prkně u lebky je levá stopa těsně 476, což ukazuje, že 484 je starší. Na sever je kostra 483 bez lebky a noh a levé str. hrudního koše. Byla prokopaná kostrou 482, která má pravé rameno v místech levého lokte 483. Orient. Z-V, více k jihu.].

Nálezy: –

Komentář: Interpretace vztahu mezi H476 a H484 je patrně správná, neboť H476 odpovídá svou orientací nejmladším hrobům v areálu. Prvotně bylo vztaženo k H468, který však s H476 bezprostředně sousedí, takže polohu hrobu lze považovat za ověřenou. Na skice však znázorněno torzo hrobu – horní část kostry dospělého vzrůstu.

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 485

LOK.: sektor 5-414

40 cm dlouhá kostřička novorozeněte bez rakve a kamenného obložení, leží v hrobové jámě na rostlém terénu. Orientace: Z-V, více k jihu [rkp. A.2a: Předměty žádné].

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 486

LOK.: sektor 5-413

Vodovodním potrubím poškozená /celá spodní část až k loktům/ 39 cm v ramennou široká kostra v rakvi leží v hrobové jámě vykopané 10 cm hluboko v rostlém terénu. Vedle je také poškozen kus náhrobního kamene z bílého pískovce, 73 cm široký, 24 cm vysoký a 12 cm dlouhý. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Komentář: Druhá úroveň odkryvu 5. 11. 1935.

Datec: středověk? Vzhledem k pozici hrobu.

PHYLN – HROB 487

LOK.: sektor 5-431

FT: č. neg. 73384

Plynovým /ukopnuty nohy/ a vodovodním potrubím /odstraněna lebka/ poškozená, ke kolenům 97 cm dlouhá, natažená kostra dospělé ženy s rukama na prsou /svázanýma?/; je uložena do hrobové jámy bez rakve a kamenného obložení. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H488.

PHYLN – HROB 488

LOK.: sektor 5-431

Těsně pod kostrou č. 487, která leží na jejích /č. 488/ obratlech, je 80 cm dlouhá kostra bez rakve a kamenného obložení, z níž se zachovaly jen páteř, levá lopatka, levá pánevní kost a levá ruka [rkp. A.2a: Je ve vodě].

Nálezy: –

Komentář: Na fotografii č. neg. 73384 (II, 1.2, foto 233) nelze hroby 488 a 489 odlišit. Hrob byl sice objeven, resp. očíslován (Hs507) dříve než H487 (Hs508), byl však patrně vzhledem k údaji o vodě (opraveno: ve spodní vodě) nejnižší položený.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 489

LOK.: sektor 5-431

78 cm dlouhý zbytek kostry, jež byla ve své horní části poškozena vodovodem a jejíž celá levá část byla prokopána kostrou č. 490, leží těsně pravým loktem na posledním obratli hrobu č. 490. Pravá stehenní kost kostry č. 489 je 15 cm na sever od levého lokte kostry č. 487.

Nálezy: –

Komentář: Na fotu č. neg. 73384 nelze hroby 488 a 489 odlišit.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 490

LOK.: sektor 5-431

FT: č. neg. 73384

Bez lebky /odstraněna při stavbě vodovodu/ k prokopaným kolenům /dolní stehenní kosti ukopnuty plynovým potrubím [rkp. A.2a: dlouhá bez lebky k prokopaným holenní kosti 128 cm] / 128 cm dlouhá – ramenní kost 29,5 cm – kostra může se složenými rukama na břicho bez rakve a kamenného obložení. Kostry č. 487, 488, 489 a 490 /popravení/ leží těsně vedle sebe na ploše 120 cm široké od jihu na sever /od zdi Mayerova domu/.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H489.

PHYLN – HROB 491

LOK.: sektor 5-431

FT: č. neg. 73384

V celku 111 cm, k pánevním kloubům 83 cm dlouhá, v pánvi 33 cm a v ramennou 40 cm široká kostra dospělého muže s pravou rukou ležící [rkp. A.2a: dlaní] na břicho, bez rakve a kamenného obložení, leží v hrobové jámě vykopané na povrchu rostlého terénu. Byla nad kolena v půli stehenních kostí odstraněna plynovým potrubím. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Komentář: Dle plánu by měl hrob být v superpozici s H486.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 492

LOK.: sektor 5-41, 43

FT: č. neg. 73384

11 cm /kolmo/ pod levým ramenem předešlé kostry /č. 491/ je porušená /lebka odstraněna vodovodním a nohy poškozony plynovým potrubím/, 123 cm dlouhá /ke kolenům 91 cm/ kostra se zachovanou pravou nohou a s rukama nataženými podle těla. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Komentář: Dle fotografie č. neg. 73384 nejsou H491 a H492 v superpozici. V rkp. A.2a jsou evidentně chyby v přecíslování, neboť jako H492 byl jednou označen Hs502 (H493), podruhé Hs503.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 493

LOK.: sektor 5-41, 43

FT: č. neg. 73383, 73384

3 cm nad předešlou /č. 492/ leží další poškozovaná /temeno lebky prokopáno, zůstal jen obličej a dolní čelist/, 117 cm /ke kolenům 99 cm/ dlouhá kostra s rukama podle těla, ohnutými v loktech [rkp. A.2a: Pravý loket leží na místě levé ruky kostry 492.]. Leží na povrchu rostlého terénu. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H492.

PHYLN – HROB 494

LOK.: sektor 5-432

FT: č. neg. 73383, 73384

Plynovým potrubím poškozená /u pánevní kosti a celé nohy prokopány, jen hrudní koš a lebka zachovány/, v ramenou 42 cm široká, natažená kostra muže silné, robustní postavy s rukama /svázanýma/ složenýma na břicho, je bez rakve a kamenného obložení. Je to asi popravený. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 495

LOK.: sektor 5-433

FT: č. neg. 73359

165 cm dlouhá kostra /popravené?/ ženy s rukama složenýma na prsou bez rakve a kamenného obložení.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 496

LOK.: sektor 5-434

FT: č. neg. 73384

101 cm pod povrchem chodníku, v hrobové jámě vykopané 10 cm hluboko v rostlém terénu leží 165 cm [rkp. A.2a: 160 cm] dlouhá, natažená kostra /popravené/ ženy s rukama na prsou složenýma bez rakve a kamenného obložení. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 497

LOK.: sektor 5-412

Pod severní částí pískovcové desky nad kostrou č. 473 pod severozápadním rohem leží prokopaná dětská kostrička /novorozeněte/.

Nálezy: –

Komentář: Severně od H473 jsou dle dokumentace dva dětské hroby H497 a H586. Prvý zachycuje skica z 18. 10. 1935 ne při severozápadním, ale při severovýchodním rohu náhrobní desky H437 jako Hs457 (H497) a první záznam o něm nese datum 26. 10., druhý, dle dokumentace odkrytý 30. 10., zachycuje jako Hs557 náčrt v terénních poznámkách (rkp. A.3). Na plánu znázorněny oba. Protože prvotní záznam je zhotoven pro tři shodně situované hroby najednou a jeden z nich je prokopán dále k východu situovaným H478, může jít u popisu H497 pouze o omyl v prostorovém určení polohy hrobu. Borkovský uvažoval i o tom, že by v případě H586 mohlo jít i o duplicitní záznam, jak vyplývá z poznámky u H586, kde je s otazníkem zvažováno ztotožnění Hs457 (H497). V prvním záznamu je však poloha H586 (Hs557, omylem také označeno jako Hn517), určena ještě vztahem k H470 (Hs453), situovaném západně H473.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROBY 498 a 499

LOK.: sektor 5-412, 421

Vedle sebe poležené a porušené hroby mladých /nedospělých/ osob, z nichž zůstalo málo kostí, bez rakve a kamenného obložení. Také kostra č. 498 poškozují celou pravou stranu, ruku a hrudní koš kostry č. 499. Orientace: Z-V. Předměty žádné.

Nálezy: –

Komentář: Viz komentář u H497 a H500 k nálezové situaci hrobů v okolí.

Datec: středověk? H498 superpozici nad H499. Příslušnost ke středověkému horizontu dle pozice hrobu podle údajů o H500 v rkp. A.2a.

PHYLN – HROB 500

LOK.: sektor 5-421

165 cm dlouhá, poškozená /schází ruce [rkp. A.2a: odkopané nouzovými dělníky]/, kostra /popravený?/ bez rakve a kamenného obložení [rkp. A.2a: Jáma hrobová pro kostru prokopala lebku kostry č. 505. Kostra byla svoji pravou stranou nad hrobem 499, proto také ruce jsou pryč, že byla na povrchu.]. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Komentář: Hrob není zachycen skicou. Na skice jsou v místě tohoto hrobu pouze H176 (Hs481) a H1033 (Hs482) a dále hroby následně číslované – Hs484, H487 a H489. Forma rkp. A.2 není dochována, náhradní lístek s popisem je zhotovován nejspíše dodatečně, foto neexistuje. Dle původních údajů rkp. A.2a hrob ve vícečetné superpozici.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 501

LOK.: sektor 5-41, 42

151 cm dlouhá kostra ženy; ve výši levého ramene přiléhají ke kostře 3 opukové kameny. Prkna rakve nebyla zjištěna, ač kosti jsou nahnědlé, jako by byly v rakvi. Levá ruka kostry je 10 cm pod pravou rukou kostry č. 505 a přiléhá těsně k jejímu /č. 505/ pravému lokti.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 502

LOK.: sektor 5-41, 42

FT: č. neg. 73383

9 cm nad kostrou č. 501 – na jejíž pravé pánevní kosti leží lebka kostry z hrobu č. 502 – je pozdější hrob mladší dospělé osoby, v němž jsou uloženy 33 cm dlouhé zbytky – zachována jen lebka a část hrudního koše – kostry, která byla poškozena kostrou č. 503 ležící za lebkou kostry č. 502 nad její pánevní kostí.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici nad H501.

PHYLN – HROB 503

LOK.: sektor 5-423

82 cm ke kolenům dlouhá, natažená dětská kostra, s rukama podle těla bez nohou, jež byly odstraněny kanalisací, leží v hrobové jámě, která se nalézá ve stejné výši jako hrobová jáma kostry č. 501. Kostra č. 503 poškozují do hloubky 10 cm hrob kostry č. 502 a po své pravé straně kostru č. 504. Žádná z uvedených koster nemá rakve (H501, 502, 503), jen kostra č. 501 má ve výši levého ramene jednoduché kamenné obložení. Orientace: Z–V. Předměty žádné.

Nálezy: –

Datec: vrcholný středověk – raný novověk. Hrob ve vícečetné superpozici (nad H502, 504).

PHYLN – HROB 504, H1107-S

LOK.: sektor 5-414

FT: č. neg. 73383

5 cm nad kostrou č. 503 a vzdálenosti 19 cm od ní /čítaje od lebky k lebce/, je hloubením její /kostry č. 503/ jámy poškozená – celá levá ruka – ke kloubům pánevní kosti 84 cm dlouhá kostra dospělé osoby bez rakve a kamenného obložení, jež u pánve je odstraněna vodovodem. U kostry za lebku je pískovcový kámen a u jejího pravého ramene je pohozena lebka pocházející ze staršího pohřbu (H1107). U pravého ramene /na pravé ramenní kosti, těsně u ní, byla nalezena dnem /držátkem/ nahoru obrácená mísovitá nádoba/ puklička, vyrobená ze šedočerné písčité hlíny a podle techniky a tvaru patřící 13. stol. Snad se dostala ke kostře hrobovým zásypem, není myslitelné, aby mistička byla dána úmyslně kostře.

Nálezy – zásep:

keramika (1 ks) – vrcholný středověk 1; př. č. 12925 (II, 3.1, obr. 42).

Komentář: Lebka může náležet kterémukoliv z porušených starších hrobů, chybí např. u H505. Rozhodnout, zda jde o hrob evidovaný či nikoliv, není na základě dokumentace možné.

Datec: vrcholný středověk – raný novověk. Keramika – zásep: vrcholný středověk 1.

PHYLN – HROB 505

LOK.: sektor 5-421

FT: č. neg. 73383

Kostrou č. 506 poškozená /levá nohy po pánev/, bez pat a lebky – které chybí – 148 cm dlouhá kostra muže s rukama podle těla bez rakve a kamenného obložení. U pravého chodidla má opukový kámen. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Zobrazení na skice nejasné (jen číslo?).

PHYLN – HROB 506

LOK.: sektor 5-42

FT: č. neg. 73383, 73389

Hrobovou jamou kostry č. 515 až k pánevní kosti poškozená a kostru č. 505 sama poškozující, 75 cm k pánevním kloubům dlouhá, nepietně do hrobu s rukama složenými v klíně /svázanými/ uložená kostra popravené ženy bez rakve a kamenného obložení. Orientace: Z–V.

Komentář: Hrob není na skice ani v detailu na fotografii.

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici nad H505 a H507.

PHYLN – HROB 507

LOK.: sektor 5-42

FT: č. neg. 73383, 73389

Hrobovou jamou a kostrou č. 506 poškozená /pravá ruka/ a v pánevní kosti vodovodním potrubím porušená, 61 cm k pánevní kosti dlouhá kostra [rkp. A.2a: ženy] pohřbena v nepietně upraveném hrobě bez rakve a kamenného obložení. Předměty žádné. /popravený?/ Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Komentář: Hrob není na skice ani v detailu na fotografii.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 508

LOK.: sektor 5-42

FT: č. neg. 73383, 73389

137 cm dlouhá kostra mladší ženské osoby, ležící v hrobové jámě na povrchu rostlého terénu s rukama podle těla bez rakve a kamenného obložení. Má rozdrčenou lebku a ukopnutá chodidla při stavbě vodovodu. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici nad H509. Na skice pouze dolní končetiny.

PHYLN – HROB 509

LOK.: sektor 5-42

67 cm dlouhý zachovaný zbytek kostry. /Nohy odstraněny vodovodem, pravá strana kostry byla poškozena kostrou č. 508 a patrně také lebka, jež chybí. Pravé rameno kostry č. 509 leží v zásyvu hrobu volně uprostřed stehenní kosti kostry č. 508./ Leží bez rakve a kamenného obložení v hrobové jámě nalézající se na povrchu rostlého terénu.

Nálezy: –

Komentář: K hrobu tohoto čísla existují dva záznamy z 26. 10. Jeden z nich udává prostorový vztah k H519 (87 cm od něj na západ), druhý k H511 (76 cm od něj k jihu). Tyto vztahy odpovídají situaci na plánu a na skice jen přibližně.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 510

LOK.: sektor 5-422

FT: č. neg. 73389

136 cm dlouhá, natažená kostra mladého děvčete hodně setlelých kostí, uložena na dně hrobu, nalézající se na rostlém terénu – jako všechny dosud popsané kostry – bez rakve a kamenného obložení. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 511, H1105, H1106

LOK.: sektor 5-422

FT: č. neg. 73389

111 cm dlouhá, natažená kostra dospěléjšího dítěte bez rakve a kamenného obložení má pravou ruku ohnutu přes břicho dlaní na stranu levou, levou ruku ohnutou a dlaní na prsou. Orientace: Z–V. Kostra svojí hřobovou jamou poškodila tři starší hroby: po levé straně poškodila kostru č. 512, u noh na východ jsou zbytky žeber a pravá ruka jiné poškozené, ale nečíslované kostry; na pravé straně se nalézají zbytky jen pravé strany žeber třetí kostry (H1105–H1106).

Nálezy: –

Datace: středověk – raný novověk. Hrob ve vícečetné superpozici.

PHYLN – HROB 512

LOK.: sektor 5-422

FT: č. neg. 73389

Kostrou č. 511 poškozená kostra – jejíž lebka byla pod pánevní kostí kostry č. 511 – se zjištěnými stopami po dřevě rakve, ale bez kamenného obložení. Předměty žádné. Orientace: Z–V [rkp. A.2a: Těsně u pravého lokte 513 je levý loket 512, ze kterého je zachovaná jen levá strana kostry bez lebky a to protože byla prokopána dětskou kostrou 511. Kostra 512 měla mít lebku u hrobu 511.].

Nálezy: –

Komentář: Viz také komentář k H513.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 513

LOK.: sektor 5-422

FT: č. neg. 73389

72 cm k pánevi dlouhá [rkp. A.2a: ramena 37 cm], vodovodem poškozená /chodidla/ a natažená kostra může ležet ve vodě [rkp. A.2a: nelze měřit] na dně hřobové jámy vykopané 10 cm hluboko v rostlé břídlé [rkp. A.2a: levá pánev 10 cm pod lebku 514, v rostlém terénu] bez rakve a kamenného obložení. Orientace: Z–V. Předměty žádné. U levého kyčle je v hřobovém zásypu lebka a kosti starší kostry (Hs493).

Nálezy: –

Komentář: Lebka může náležet k H512. Hroby Hs493 a Hs491 jsou na skice z 18. 10. 1935 dvakrát (II, 1.3, obr. 23). Prvé zobrazení navazuje na předešlou řadu hrobů u torza dlažby, druhé je situováno více k východu, severovýchodně od H522. Zatímco u Hs493 jde jen o samostatný nález lebky, skica Hs491 se odlišuje ve způsobu zobrazení dolní části končetiny. Zda jde jen o prostorový posun, či duplicitní označení různých a řadou H nevidovaných hrobů, není zřejmé.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 514

LOK.: sektor 5-423

FT: č. neg. 73383

Plynovým potrubím od kolen odstraněná, ke kolenům 84 cm dlouhá kostra mladé osoby v rakvi. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Na plánu kostra celého jedince, skica znázorňuje poškození dolní části končetin. Pokud by byla dochována i horní část skeletu, byl by patrně zaznamenán i vztah k H503. Superpozice s H517 z fotografie č. neg. 73383 jednoznačně nevyplývá. Rakev H514 zmíněna u H517.

Datace: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici nad H517?

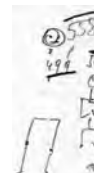
PHYLN – HROB 515

LOK.: sektor 5-423

27 cm nad kostrou č. 516, na sever od kostry č. 514 je 172 cm dlouhá, natažená kostra s rukama podle těla, jež má vodovodem poškozený hrudní koš, její lebka však leží in situ zachována na místě. Kostra měla zahojenou, ale špatně srostlou zlomeninu levé nohy. Leží na dně hrobové jámy nalézajícím se na povrchu rostlého terénu bez rakve a kamenného obložení a poškozuje kostru č. 506, na jejíž pánevní kosti má přímo položenu svoji lebku. Předměty žádné.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici nad H506 a H516.

PHYLN – HROB 516

LOK.: sektor 5-423

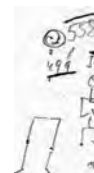
FT: č. neg. 73389

[rkp. A.2a: Kostra muže.]. Ke kolenům /nohy odstraněny vodovodem/ 132 cm dlouhá, leží v 45 cm široké rakvi bez kamenného obložení, v jámě vyhloubené v rostlém terénu pod hrobem č. 515. Orientace: Z–V [rkp. A.2a: více k jihu].

Nálezy: –

Komentář: Ze skici by bylo možné vyvozovat situování hrobu proti plánu západně od H515, jde však nejspíše jen o indikaci přibližné pozice hrobu s pozn. *vespod*.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 517

LOK.: sektor 5-432

FT: č. neg. 73383, 73384, 73359

Od kostry č. 494 28 cm na sever plynovým potrubím od kolen k hrudnímu koši poškozená /holenní kosti zůstaly na místě in situ neporušené/ kostra se zlomenou a zahojenou pravou lýtkovou kostí, ležela v hrobové jámě na povrchu rostlého terénu bez rakve a kamenného obložení. Orientace: Z–V. K levému jejímu rameni sahá rakev mladšího hrobu č. 514, jehož kostra šla přes kostru č. 517 a byla ve výši kolen rovněž poškozena /useknuta/ plynovým potrubím [rkp. A.2a: Kostra dlouhá 172 cm.] [rkp. A.2a: Na jih od stehenní kosti 533 ve vzdálenosti 31,5 cm jsou holenní k. č. 501, která má prokopanou steh. kost a pánev plynovou rourou. Bez rakve a obložení kamenného, natažená orient. Z–V, ruce podél těla, jáma na povrchu rostlého terénu. Dlouhá 171,5 cm, v ramenu široká 37 cm hol. kost 37 cm.].

Nálezy: –

Komentář: K hrobu existují dva záznamy, první z 25., druhý z 26. 10. 1935. Oba vzhledem k metrickým údajům o poloze ostatních hrobů nejspíše popisují stejný hrob Hs501. U obou je prvotní číslo Hn513 opraveno na Hn517, u staršího data odkryvu je připsáno tužkou *jiný plán dvojí číslování*. Nesrovnalosti v dokumentaci nenalezeny.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 518

LOK.: sektor 5-441

FT: č. neg. 73383, 73359

87 cm dlouhé, jen zachované nohy kostry s pánví /zbytek odstraněn plynovým potrubím/. Kostra natažená s rukama podle těla ležela na dně hrobové jámy vykopané na povrchu rostlého terénu, bez rakve a kamenného obložení. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 519

LOK.: sektor 5-441

FT: č. neg. 73359

Natažená kostra mladší osoby, 65 cm dlouhých nohou s rukama složenými na prsou bez rakve a kamenného obložení. Prsa a lebka /prokopány/ odstraněny plynovým potrubím. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Komentář: Na skice duplicitní označení jako Hs535, evidováno jako Hs535_1 (H554 = Hs535_2).

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 520

LOK.: sektor 5-423

FT: č. neg. 73449

61 cm k pánevním kloubům dlouhá /nohy – holenní kosti – odstraněny plynovým potrubím/ kostra dospěléjšího dítěte s rukama složenými na prsou, bez rakve a kamenného obložení.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 521

LOK.: sektor 5-423

FT: č. neg. 73449

Na sever od kostry č. 520 leží starší, 100 cm dlouhá, poškozená /vodovodem ukopnuta část lebky a plynovým potrubím odstraněny nohy u kolenou/, natažená kostra muže s rukama podle těla bez rakve /dřevo nebylo zjištěno/. Přes její ramenní kost ve výši 8 cm jde pravé rameno kostry č. 520 a přikrývá ji. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici nad H520. Na skice se Hs jeví jako 589 (H435, který však leží v jižní části S5), jinak nesrovnalosti nenalezeny.

PHYLN – HROB 522, H1108

LOK.: sektor 5-424

FT: č. neg. 73449

Na sever od kostry č. 521 jsou tři holenní kosti in situ; jsou to zbytky koster v rakvi; holenní kosti jsou 35 cm dlouhé. Leží v hrobové jámě vyhloubené na povrchu rostlého terénu. Jižní holenní kost, pocházející ze staršího hrobu je 32 cm dlouhá (H1108). Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici nad H1108.

PHYLN – HROB 523

LOK.: sektor 5-44

U pravé stopy kostry č. 524 je 100 cm dlouhá dětská kostra bez rakve a kamenného obložení. Leží na povrchu rostlého terénu. Orientace: Z-V [rkp. A.2a: Předměty žádné].

Nálezy: –

Komentář: Viz komentář k H524.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 524, H1109-I-S, H1110-S(I?)

LOK.: sektor 5-44

FT: č. neg. 73449

Po pravé straně kostry č. 525 v rovné čáře od lokte leží lebka poškozené /nohy/ dětské kostry v 37 cm dlouhé rakvi. U lebky 44 cm dlouhá a 28 cm široká dřevěná bedynka, plná dětských kostí [rkp. A.2a: a dvě lebky] (H1109, H1110). V těchto místech jsou opukové kameny, volně ležící, pocházející z kamenného obložení starších hrobů, během doby poškozených a odstraněných.

Nálezy: –

Komentář: Skica odpovídá popisu. Na foto ale zachycena těsně jižně od kostry H525 kostra většího vzrůstu, nedopovídající údajům ani pro H523 ani pro H524. Vzhledem k pozici skeletu by mělo jít o polohu H424. Vyloučit však nelze ani H523. Neověřitelné, nejisté, detail situace neexistuje. Rozpor mezi fotem a popisem zjištěn až v závěrečné fázi revize při detailním zvětšení fotografie. V databázi není reflektován, neboť zde byla vzhledem k špatné čitelnosti fotografií zohledňována výpověď skici. Na plánu lebky znázorněny, z toho důvodu přidělena nová čísla H.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 525

LOK.: sektor 5-442

FT: č. neg. 73449

157 cm dlouhá, natažená kostra muže [rkp. A.2a: ženy] s rukama složenýma /svázanýma?/ na pánevní kosti bez rakve a kamenného obložení, leží v jámě vyhloubené na povrchu rostlého terénu /popravený/. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 526

LOK.: sektor 5-442

146 cm dlouhá kostra mladší ženy bez rakve a kamenného obložení, má obě dlaně na pánvi /svázané/ a leží ve hloubce 92 cm od povrchu dlažby chodníku v hrobové jámě hloubené v rostlém terénu /popravená?/ [rkp. A.2a: pohřbená ledabyle. Kostra 526 prokopává kostru 527 pod pánevním kloubem. Kostra je mladší od hrobu 529 a 528.]. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrov v superpozici s H527.

PHYLN – HROB 527

LOK.: sektor 5-442

FT: č. neg. 73449

Hrobovou jamou kostry č. 526 pod 34 cm širokou pánví prokopaná kostra, s poškozenou lebkou a hrudním košem od plynového potrubí, je bez rakve a kamenného obložení a má ruce složené /svázané?/ na prsou [rkp. A.2a: popravený (?)]. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 528

LOK.: sektor 5-444

Mezi hroby č. 527 [rkp. A.2a: 526] a 529 je 95 cm dlouhá dětská kostra v rakvi – stopy po prkně zjištěny – bez kamenného obložení. Orientace: Z–V. Na pravé ruce kostry byl nalezen prsten [rkp. A.2b: rozlomený] /4 zlomky/ ze slabého bronzového plíšku, zdobený na povrchu 2 rýhami.

Nálezy – výbava:

1. prsten páskový, otevřený, zdobený dvěma oběžnými rýhami a nezřetelným pásem šikmých rýžek mezi nimi, snad napodobujících tordování; šířka pásku 3 mm, Ø neměřitelný; materiál: bílý bronz; př. č. 12931 (II, 3.1, obr. 42).

Datec: středověk.

PHYLN – HROB 529

LOK.: sektor 5-442

Těsně vedle pravé nohy kostry č. 530 od holenní kosti kolmo dolů je 30 cm hluboko v rostlém terénu hrob se 173 cm dlouhou, nataženou kostrou bez rakve. Po levé straně lebky a u pravého kyčle kostry jsou opukové kameny. Orientace: Z–V. U prvního chodidla kostry č. 529 je lebka kostry č. 528.

Nálezy: –

Komentář: Na skice je pro hrob uvedeno duplicitní označení Hs545 (H529-Hs545_1). Shodně byl označen H577 (= Hs545_2) v severní části pohřebiště.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 530

LOK.: sektor 7-331

Plynovým potrubím poškozená /zbyly jen nohy/ kostra bez rakve a kamenného obložení. Orientace: Z–V. V hrobovém zásypu nad kostrou byla spousta lidských kostí z poškozeného staršího hrobu.

Nálezy: –

Komentář: Nelze zjistit, zda jde o kontaminaci hrobu okolními pozůstatky, či hrob starší (H531?), nové číslo nedodáno.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 531

LOK.: sektor 5-424

Stavbou plynového potrubí poškozená /nohy/ k pánvi 69 cm dlouhá kostra, má levou ruku ohnutou [rkp. A.2a: v lokti] na břicho [rkp. A.2a: Je dnem hrobovým výše od hrobu 530 o 5 cm.]. Orientace: Z–V. Na levé straně pánevní kosti byl nalezen bronzový kroužek, pánev je načernalá, jakoby spálená [rkp. A.2b: Bronzový kroužek má oválný průřez, na kroužku jsou stopy po kůži.].

Nálezy – výbava:

1. kroužek; Ø 37 mm, šířka 4,5 mm, síla 3 mm; materiál: bronz; př. č. 12926, i. č. 1207 (II, 3.1, obr. 42).

Komentář: Rkp. A.2a obsahuje dodatečně vepsanou poznámku: *předměty žádné*, předmět je ale evidován jak v rkp. A.2a, tak ve všech dalších typech dokumentace včetně rkp. A.2b.

Datec: vrcholný středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 532

LOK.: sektor 7-313

Plynovým potrubím poškozená /hrudní koš a pánevní kosti/, 185 cm dlouhá kostra bez rakve /dřevo rakve není zjištěno/ a bez kamenného obložení. Chodidla [rkp. A.2a: Nohy] jsou zachována na místě, pravá holenní a lýtková kost zlomena a zhojena. Orientace: Z–V. Hrobová jáma poškozují kostru č. 533.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici nad H533.

PHYLN – HROB 533

LOK.: sektor 7-331

Od pat k ramenům 135 cm dlouhá, poškozená /jsou zachovány jen holenní kosti a levá ruka [rkp. A.2a: lebka chybí]/ kostra, leží v 168 cm dlouhé a 35 cm široké rakvi bez kamenného obložení. Orientace: Z–V. Těsně u pravé holenní kosti za rakví je starší a kostrou č. 533 poškozená kostra novorozeněte č. 534. Naproti tomu zase kostra č. 532 poškodila pravou stranu kostry č. 533, a její /č. 532/ chodidla leží v místech pánevní kosti kostry č. 533.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici nad H534.

PHYLN – HROB 534

LOK.: sektor 7-331

Kostrou č. 533 /u nohou/ poškozená, 45 cm dlouhá dětská kostra /novorozeněte/ v rakvičce. Orientace: Z–V. Těsně u její levé nohy je kus 33 cm silné, 68 cm široké a k chodidlům dlouhé pískovcové desky. Deska je rozbitá a je možné, že patří této dětské kostře a že byla poškozena a odstraněna při hloubení jámy pro kostru č. 533 [rkp. A.2a: Předměty žádné].

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROBY 535 a 536

LOK.: sektor 7-31, 33

Dvě plynovým potrubím poškozené /zůstaly jen nohy, u první 71,5 cm, u druhé 83 cm dlouhé/ kostry bez rakve – není zjištěna – ležící těsně na sobě /prvá na druhé/. Leží v hrobové jámě na povrchu rostlého terénu /popravení?/. Orientace: SZ–JV a Z–V. Vedle pravého chodidla kostry č. 535 je volně ležící lebka.

Nálezy: –

Komentář: Lebka může náležet H533.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 537

LOK.: sektor 7-332

V hrobové jámě, jejíž dno je na povrchu rostlého terénu, je 170 cm dlouhá, natažená kostra ženy bez rakve a kamenného obložení s rukama podle těla. Orientace: Z–V, je to kostra na sever nejdále posunutá, kterou jsem odkryl při dlažbě před započítím deště. Dále k severu je kus pískovcové desky a ještě dále jsou neodkryté kostry.

Nálezy: –

Komentář: Rkp. A.2a doplněn pozn. tužkou: 7 záušnic 4 + 3. Patrně jde o omyl, takový nález je evidován u H558, a to již v první verzi rkp. A.2a.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 538

LOK.: sektor 7-314

Západně hrobu č. 536 jsou holenní kosti poškozené kostry č. 538 /z jedné strany byla poškozena plynovým potrubím a s druhé /západní/ strany odstraněna vodovodním potrubím/. Orientace: Z-V. 7 cm pod kostrou jsou viditelné zbytky rakve, patrně staršího hrobu.

Nálezy: –

Komentář: Skica (II, 1.3, obr. 23) představuje hrob zcela symbolicky třemi čárkami, z nichž jedna by mohla ještě dokládat dochování pravé stehenní kosti.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 539

LOK.: sektor 10-31

156 cm [rkp. A.2a: 166 cm] dlouhá, nepietně – ledabyly do hrobu hozena, nohy rozhozeny – pohřbená kostra, popraveného muže bez rakve s obličejem obráceným na jihozápad a s levou rukou v předloktí zlomenou a špatně srostlou, leží v hrobové jámě vykopané 25 cm hluboko v rostlém terénu. Orientace: hlavou SV, nohama přesně JZ. Je to jeden z nejkrajnějších hrobů proti balustrádě Loretánského kostela.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 540

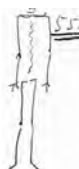
LOK.: sektor 10-33

FT: č. neg. 78688

163 cm dlouhá, natažená kostra muže s rukama svázanýma na břicho bez rakve a kamenného obložení. Hrob tento je poblíže balustrády Loretánského kostela, je nejdále vysunut na sever na tomto pohřebišti. Kostra leží 45 cm pod dnešní dlažbou v hrobové jámě nalézající se na povrchu rostlého terénu. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 541

LOK.: sektor 10-33

65 cm pod povrchem dlažby ulice je 163 cm dlouhá kostra popraveného muže s rukama podle těla, bez rakve a kamenného obložení. Leží v hrobové jámě vykopané v rostlém terénu. Orientace: JZ-SV.

Nálezy: –

Komentář: Z rkp. A.2a vyškrtnutý údaj o lebce: Lebka ukopnuta dělníky ... kostra ... dlouhá bez lebky 163 cm.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 542

LOK.: sektor 10-33

FT: č. neg. 78688

Jižně a 23 cm od hrobu č. 540 [rkp. A.2a: Na jih od hrobu 540. Jsou to jenom nohy s pánví. Jsou na rostlém terénu o 23 cm.] a na rostlém terénu leží jen 88,5 cm dlouhé – silných, snad mužských kostí – zachované nohy s pánví; zbytek chybí. Jsou bez rakve a kamenného obložení. Orientace: JZ-SV.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 543

LOK.: sektor 10-33

Nepietně pohřbená 132 cm dlouhá, natažená kostra popraveného muže bez rakve a kamenného obložení s rukama podle těla, v loktech ven ohnutýma. Orientace: hlavou na východ, nohama na západ. U kostry byla nalezena záponka /rozpadlá žengle/ z tenkého bronzového drátu a šířičinou přeseknutý od záponky patinovaný obratel.

Nálezy – výbava:

1. háček – rozpadlý na 12 ks (prvotně do 3 ks); síla drátu 1 mm; materiál: bronz; př. č. 12927, i. č. 1208 (obr. –).

Datec: vrcholný středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 544

LOK.: sektor 10-31

153 cm dlouhá, natažená kostra popraveného muže s rukama v loktech ven vyhnutýma, levou rukou na pánevním kloubu, pravou rukou ohnutou a s dlaní na pánvi /svázanýma?/. Leží v hrobové jámě v roslém terénu bez rakve a kamenného obložení. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 545

LOK.: sektor 10-33

FT: č. neg. 73354

Bez lebky 156 cm dlouhá, do hrobu nepietně uložená, kostra popraveného muže s rukama podle těla bez rakve a kamenného obložení. Pravá holenní kost odstraněna dělníky. Dno hrobu je níž než dno hrobu č. 542 [rkp. A.2a: o 10 cm]. Orientace: přesně Z-V.

Nálezy: –

Komentář: Nepietní uložení nelze ověřit.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 546

LOK.: sektor 8-444, 10-33

FT: č. neg. 73354

40 cm pod dnem hrobu č. 545 je 175 cm dlouhá, natažená a nepietně do hrobu hozená kostra popraveného muže s rukama podle těla, bez rakve a kamenného obložení, v hrobové jámě v roslém terénu. Orientace: JZ-SV. V hrobovém zásypu nalezeny přímo nad kostrou střepy. Jsou již polévané, barvy černé a červené, pocházejí z 15. a 16. stol. což je důležité pro datování a trvání hřbitova, zvláště pohřebiště.

Nálezy – zásyp:

keramika (49) – raný (1 ks), vrcholný středověk 2 (1 ks), raný novověk; př. č. 12928 (II, 3.1, obr. 43).

Komentář: Nepietní uložení nelze ověřit. Na fotu žádné anomálie nezachyceny.

Datec: raný novověk.

PHYLN – HROB 547

LOK.: sektor 8-444

[rkp. A.2a: *Je pod dlažbou ve hlíně 40 cm hluboko.*]. 67 cm pod povrchem dlažby je 162 cm dlouhá, 27 cm v pánvi a 36 cm v ramenech široká kostra popraveného muže bez rakve a kamenného obložení s rukama podle těla. Pravé rameno bylo vykopáno a poškozeno hloubením hrobové jámy popraveného č. 548. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 548

LOK.: sektor 8-442

2 cm pod kostrou č. 547 – jejíž lebka se dotýká loktem svojí pravé ruky –, 155 cm dlouhá kostra nepietně pohřbeného muže bez rakve v rostlém terénu s rukama v loktech ven ohnutými a s dlaněmi položenými na pánvi /svázanými/. Lebka je v místech pravého ramene kostry č. 547. Orientace: lebkou k východu, nohama k západu.

Nálezy: –

Komentář: Prvotní údaj rkp. A.2a o prostorovém vztahu: *loket pravé ruky H548 se dotýká lebky kostry 547.*

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H547.

PHYLN – HROB 549 (H549_H1114_H1115_H1116_H1117_H1118_H1119)

LOK.: sektor 8-244

FT: č. neg. 73343, 7965, 66980

Proti severnímu rohu restaurace u Novotných přesně k jihozápadu, v rovné čáře na západ od okraje nového chodníku, je šachta se 7 popravenými. Štáté lebky jsou rozházeny po povrchu koster. Kostry jsou položeny jedna vedle druhé, od jihu k severu v řadě, orientované Z–V, dvě však jsou hozeny přes nohy zmíněných a jsou orientovány hlavou k jihu, nohama k severu. Šachta byla vykopána v rostlém terénu 20 cm hluboko, povrch koster a useknutých krků je 75 cm pod povrchem terénu. Terén ten obsahuje kusy cihel, prejšů a neglasurovaných střepů. Glasurované střepy nebyly nalezeny. Jen ve hrobě č. 566 /popravený s useknutou lebkou – je to vidět na obratli/ byla v zásypu hrobové jámy nožka z polévaného kutanu trojnožky a je glasurovaná i uvnitř nádoby. Šachtu lze datovati do 15. stol. a možná i do století 16. Střepy nejsou směrodatné. Pět popravených leží vedle sebe, ruce mají podle těla aneb skrčeny v loktech rozhozené. Šachta byla /směr sever jih/ 190 cm u západní strany, 185 cm u východní strany, délka šachty směr západ – východ u severní i jižní stěny 200 cm. Je těžko zjistit pohlaví u koster dospělých osob. V hrobovém zásypu bylo mnoho kostí ze starších hrobů, touto šachtou rozrušených a do jejího zásypu pak naházených. Dvě jižní kostry leží rovněž vedle sebe s rukama podle těla. Kostry byly kladeny do hrobu od severu a to proto, že jsou 3 smáčkuty k sobě a druhá leží na pravém boku, patrně se předpokládalo, že bude málo místa. Kostry jižní části šachty jsou již volně kladeny. Pak byly dány dvě kostry na nohy pěti koster a sice jedna hozena na kolena, orientována na JZ, nohama k severu a druhá poslední byla dána úplně k východní stěně na chodidla, orientována hlavou k jihu, nohama k severu a levá noha je na pravé noze předešlé kostry. Useknuté lebky leží čtyři u severní části šachty a sice dvě u levé nohy krajní kostry, třetí lebka mezi jejíma nohama, čtvrtá lebka mezi kostrou pátou a čtvrtou u kolen, pátá lebka mezi stehenními kostmi kostry třetí a dvě lebky leží mezi stehenními kostmi jižní a sice první kostry od jihu a sedmá lebka leží u pravého kolena jižní kostry. Na některých obratlech je dobře vidět, jak jsou mečem nebo širočinou přesečnuty. Popravení náleží vesměs dospělým osobám. Dno jámy je nerovné, hrudní koše v západní části šachty jsou výše a nohy k východu níže. První kostra – počítaje od severu – je od useknutého krku 138 cm dlouhá, druhá kostra 145 cm dlouhá bez lebky, třetí 137 cm, čtvrtá na pravém boku /nohy v kolenou skrčeny/ ke kolenům 102 cm dlouhá, holenní kost k patě 36 cm, délka se skrčenými nohama 138 cm. Pátá kostra dlouhá 146 cm, šestá kostra ke kolenům dlouhá 105 cm, stehenní kost 47, 5 cm. Sedmá kostra ke kolenům dlouhá 109 cm. Viz fotografie a pláněk.

Nálezy: –

Komentář: Prvotní popis rkp. A.2a chybí.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 550

LOK.: sektor 8-242

K patám 155 cm dlouhá kostra, nepietně do hrobové jámy na povrchu rostlého terénu bez rakve hozená, s v loktech ohnutými rukama podle těla a s lebkou tlakem hlíny rozmáčknutou. V hrobovém zásypu byly střepy z 15.–16. stol., dále byly kolem hrobu nalezeny mušle a železné hřebíky.

Nálezy – zásyp (?):

1. hřebík kovaný; síla 8 mm, délka 85 mm; zlomek dalšího; materiál: železo; př. č. 12929; keramika (29 ks) – raný novověk; př. č. 12929 (II, 3.1, obr. 43).

Datec: raný novověk.

PHYLN – HROB 551

LOK.: sektor 8-42

Bez pat 144 cm dlouhá kostra, nepietně pohřbeného popraveného s rukama podobně svázanými jako u č. 552. Orientace: JZ–SV. Je na východ od šachty popravených a 32 cm pod jejím povrchem. Na jih od lebky č. 551 v rovné čáře 110 cm jsou na hromadě kosti a dvě lebky č. 556 (Hs, = H566) na povrchu rostlého terénu.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 552

LOK.: sektor 8-42

165 cm dlouhá, natažená kostra mladšího popraveného muže, bez rakve a kamenného obložení s pravou rukou /ramenní kostí/ ohnutou v lokti a položenou přes břicho na málo ohnutou ruku levou /svázané ruce?/. Orientace: Z–V. V zásypu hrobu byl nalezen kus podkovy u levého kyčle.

Nálezy – zásyp:

1. podkova zlomek; šířka 11–31 mm, délka 79 mm; př. č. 12930, i. č. 1210 (II, 3.1, obr. 44).

Datec: vrcholný středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 553, H1120-S?

LOK.: sektor 8-44

V místech staršího hrobu 150 cm dlouhá, natažená kostra s rukama podle těla bez rakve. Kostra má u levé pánevní kosti spálený opukový kámen, za lebkou 10 cm od ní, 26 cm vysoký a 30 cm široký opukový kámen /patří-li ke zmíněné kostře, je otázkou, než pozoruhodné je, že kámen za lebkou je tak normálně položen jako u jiných koster/. Hrob leží v rostlém terénu. Nápadná je orientace kostry; lebkou k východu, nohama k západu [rkp. A.2a: Mezi holenními kostmi lebka volně ležící asi ze staršího hrobu. Patří-li tyto kameny ke zmíněné kostře je otázkou. Kamen za lebkou je tak normálně kladen jako u jiných koster].

Nálezy: –

Komentář: Volně ležící lebka je znázorněna i skicou (II, 1.3, obr. 27; Hs552), není zřejmé, proč byla z textu vypuštěna.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROBY 554 a 555

LOK.: sektor 8-44

Dvě vedle sebe do hrobu nepietně uložené kostry /asi popravených/, z nichž prová, mladšího [rkp. A.2a: 554] uložení, prokopala levou stranu druhé kostry [rkp. A.2a: 555] těsně jižně od ní položené. Rakve nejsou zjištěny, dna hrobů na rostlém terénu. Kostra č. 554 náleží muži a je 152 cm dlouhá [rkp. A.2a: Kostra 555 dl. 161 cm.]. Orientace kostry č. 555: Z-V.

Nálezy: –

Komentář: Na skice pro H554 duplicitní označení jako Hs535, evidováno jako Hs535_2 (H519 = Hs535_1).

Datec: středověk – raný novověk. H554 v superpozici nad H555.

PHYLN – HROB 556

LOK.: sektor 9-221

FT: č. neg. 73448

160 cm dlouhá kostra muže [rkp. A.2a: 160 cm dlouhá kostra ženy] v 180 cm dlouhé, u pánevních kostí 42 cm a u noh 37 cm široké a 13 cm vysoké rakvi, obložená opukovými kameny /u pravé pánevní kosti a na pravé straně lebky, po levé straně kamenné obložení není, bylo patrně odstraněno kostrou č. 557/ s rukama podle těla. Orientace: Z-V, více k JZ. Hrobová jáma pro kostru č. 557 byla hloubena tak, že její jižní stěna šla těsně po rakvi kostry č. 556, kostra č. 557 však neporušila rakev [rkp. A.2a: 556], která je starší. V hrobovém zásypu byly nalezeny střepy. Jsou barvy červené a černé tenkostěnné, z jemné, dobře pálené hlíny. Střepy byly na povrchu [rkp. A.2a: hrobu] rozházeny, nebyly v rakvi, jen po levé její straně těsně u stěny, kterou poškodila hrobová jáma pro kostru č. 557. Lze je s kostrou datovati do 14.–15. stol. [rkp. A.2b: Patří-li tyto střepy do zásypu hrobu 556, možná že dostaly se skulinou ke hrobu při kopání hrobu č. 557].

Nálezy – zásyp (?):

keramika (6 ks) – raný novověk; př. č. 12932 (obr. –).

Datec: středověk? Vzhledem k poznámce o možné kontaminaci zásypu hrobu. Vzhledem k poloze hrobu vedle H558 se záušnicemi může jít i o raný středověk.

PHYLN – HROB 557

LOK.: sektor 9-221

FT: č. neg. 73448

150 cm dlouhá, ledabytle do hrobové jámy hozená kostra popraveného muže bez rakve a kamenného obložení. Levá noha v koleně přikrčená ke kolenům pravé nohy, ruce svázané do zadu. Rozmačkaná lebka byla sřata, ale pak zase ve hrobě ke krku přiložena. Orientace: více k JZ [rkp. A.2a: Dno hrobu je výše o 15 cm od kostry 546. Jižní stěna hrobové jámy šla přímo svisle po severní dlouhé stěně rakve hrobu 556, který je nad kostrou 572 (Hs, = H557) ve výši 37 cm.]. Dno hrobu č. 556, který je 37 cm nad kostrou č. 572 (Hs, = H557). Střepy nalezl jsem osobně na pravém lokti kostry č. 557. Pocházejí z červené a černé nádoby a lze je datovati od 15.–16. stol. Jiné střepy a uhlíky byly nalezeny přímo v zásypu hrobu a byly na kostře. Pocházejí rovněž z 15.–16. stol. Jeden střep je zdoben hustou vlnovkou a patří 11. stol. Na levé části posledního obratle byla nalezena bronzová přezka; je zdobena renesančním ornamentem a má na sobě zbytky látky.

Nálezy – výbava:

1. spona se zbytkem kůže (v př. seznamu jako textil), napojení zdobeno vybíjením – patrně rostlinný motiv, otvory po dvou nýtech; výška spony 21 mm, šířka spony 16 mm, délka kovové části spony, na kterou je připojena kůže 22 mm, šířka 13 mm; materiál: bronz; př. č. 12933 (II, 3.1, obr. 44).

Nálezy – zásyp:

keramika (5 ks) – středohradištní (1 ks), raný novověk; př. č. 12933; keramika (22 ks) – středohradištní (2 ks), vrcholný středověk – raný novověk; př. č. 12934 (II, 3.1, obr. 44).

Datec: raný novověk.

PHYLN – HROB 558

LOK.: sektor 9-221

15 cm nade dnem hrobu č. 556 leží ke konci lýtkové kosti 122 cm dlouhá, porušená /pánev porušena, nohy poškozené, na místě zůstala levá noha poškozená dělníky/ kostra mladého děvčete bez rakve a kamenného obložení. Dno hrobové jámy je na rostlém terénu. Orientace: přesně Z–V. Na pravé straně lebky byly nalezeny 4 záušnice z tenkého bronzového drátu, 1 velká [rkp. A.2b: poškozená] a 3 menší /2 z nich poškozené/. Po levé straně lebky byly 3 záušnice na sebe navlečené, esovitých závitů a rovněž z tenkého drátu. Dvě větší byly nahoře, menší dole. Záušnice lze zařadit nejspíše do 12. stol.

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; Ø 27,5 × 29 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 4,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12935, i. č. 1213 (II, 3.1, obr. 44);
2. esovitá záušnice; Ø 27 × 28,5 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12935, i. č. 1213 (II, 3.1, obr. 44);
3. esovitá záušnice; Ø 24 × 25 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12935, i. č. 1213 (II, 3.1, obr. 44);
4. esovitá záušnice; Ø 41 × 47 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12935, i. č. 1213 (II, 3.1, obr. 44);
5. esovitá záušnice; Ø 31,5 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12935, i. č. 1213 (II, 3.1, obr. 44);
6. esovitá záušnice; Ø 26 × 27,5 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 3 mm; materiál: bronz; př. č. 12935, i. č. 1213 (II, 3.1, obr. 44);
7. esovitá záušnice; Ø 28 × 30 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 3 mm; materiál: bronz; př. č. 12935, i. č. 1213 (II, 3.1, obr. 44).

Datace: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 559

LOK.: sektor 8-443

180 cm dlouhá, do hrobu nepietně a ledabyle uložená kostra popraveného muže bez rakve a kamenného obložení s pávní prohnutou k jihu. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 560

LOK.: sektor 8-441

Hodně setlelá, 152 cm dlouhá kostra mladé osoby, bez rakve a kamenného obložení. Orientace: Z–V [rkp. A.2a: více hlavou k jihozápadu. U kostry předměty žádné.]. V hrobovém zášypu byla nalezena velká záušnice z tenkého drátu s jedním esovitým koncem roztažená. Lze ji datovati do 12.–13. stol. [rkp. A.2a: 13.–14. stol.]. 4 metry od kostry směrem k severozápadu, nalezena v zášypu a terénu hřbitova /tj. terénu ve kterém jsou hroby/ velká esovitá záušnice ze silného bronzového drátu. Jeden konec záušnice je esovitý a povrch roztepaného konce má 3 plastická žebra. Druhý konec přiléhající k esovitému závitě je roztepaný na plochy a je zahnutý nahoru v kličku, která je také zdobena žebry a patrně pochází z esovitého ulomeného závitě. Záušnice lze zařadit do 13. snad také do 14. stol.

Nálezy – zášyp:

1. esovitá záušnice; Ø neměřitelný (ca 35 mm?), síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12936, i. č. 1214 (II, 3.1, obr. 45).

Komentář: Příslušnost záušnice nalezené mimo hrobový zášyp H360 ke konkrétnímu hrobu nelze určit.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 561

LOK.: sektor 8-424

110 cm dlouhá /stehenní kosti 38 cm/, do hrobu nepietně uložená /nohy ukopnuty dělníky po kolena/ kostra popraveného muže s rukama odhozenýma od těla. Lebka leží 23 cm nad levou rukou kostry č. 562. Orientace: k JZ.

Nálezy: –

Komentář: Prvotní popis psán tužkou, doplňováno dodatečně, délkové údaje opakovaně přepisovány. Nejisté. Hrob není na skice. V poloze H561 na skice pouze dolní končetiny s číslem přepisovaným na 514, původní číslo nečitelné. Nejasné, možná existence dalšího hrobu (?).

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici na H562?

PHYLN – HROB 562

LOK.: sektor 8-42

165 cm dlouhá, do hrobu nepietně uložená kostra popraveného muže bez rakve a kamenného obložení. Levá ruka je pod lebku kostry č. 561. Pod klíční kostí, po levé straně prsou nalezeny 2 železné hřebíky.

Nálezy – zásyp:

1. hřebík – rozpadlý na 5 ks; původní délka 55 mm; materiál: železo; př. č. 12944, i. č. 1218 (II, 3.1, obr. 45);
2. 25 ks amorfních kousků železa; neměřitelné; př. č. 12944.

Komentář: Prvotní popis psán tužkou, doplňováno dodatečně. Udávaný vztah k H561 nelze ověřit.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 563

LOK.: sektor 8-414

Ke kolenům 127 cm /má poškozeny holenní kosti/ dlouhá, nepietně do hrobu /jehož dno je na povrchu rostlého terénu/ uložená kostra popraveného muže. Poškozuje kostru č. 564 přes níž leží, u chodidel. Orientace: hlavou k jihozápadu.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici na H564 a H1121.

PHYLN – HROB 564, H1121-S

LOK.: sektor 8-41

FT: č. neg. 7976

K pánvi 93 cm dlouhá, u nohou pozdější kostrou č. 563 – která leží přes ni – poškozená, kostra v 45 cm široké rakvi, u levého lokte obložená opukovými kameny, z nichž jeden je také na pravé straně rakve ve výši lebky. Kostra leží na dně hrobu vykopaného 10 cm hluboko v rostlém terénu. Orientace: Z-V. U levého ramene kostry leží lebka popraveného (H1121) pocházející ze staršího hrobu. Na jihozápad, 143 cm od hrobu je volně ležící koňská lebka.

Nálezy: –

Komentář: Není zřejmé, z čeho je vyvozen údaj o násilné smrti pro H1121.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 565

LOK.: sektor 8-421

FT: č. neg. 7976

124 cm dlouhá /nohy 75 cm/, v kříži prohnutá /hrbatý/, do jámy nepietně hozená kostra popraveného muže bez rakve; leží v terénu hřbitova 46 cm hluboko v jámě nerovného dna a 82 cm pod povrchem terénu 16. stol. Lebka s useknutým krkem a přeseknutým obratlem byla položena na pravou pánevní kost, levá ruka poškozena neopatrností dělníků, hrudní koš výše nežli nohy, jejichž chodidla také vyzdvižena nahoru. V hliněném zásypu, na pravé dlani byl opukový kámen, který se sem dostal snad náhodou. Orientace: Z-V.

Nálezy: –

Komentář: Přeseknutý obratel původně uložen mezi nálezy. Na plánu pozice lebky sice zanesena, z vyobrazení ale není zřejmé, že jde o lebku.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 566, H1122-S

LOK.: sektor 8-241, 42

FT: č. neg. 73391, 66979

15 cm pod pravým chodidlem kostry č. 567 je levá noha a pánev kostry, k useknutému krku 140 cm dlouhé – má useknutou lebku hozenou pod levým kolenem a pravá ruka odhozena od těla, nohy nakrčeny, hozeny ledabyle do hrobu bez rakve. Orientace: lebkou k JZ-SV. Na levé ramenní kosti byly stopy po měděnce. Byl tam asi nějaký předmět, který nebyl nalezen /žengle/, a na 8 obratli byl železný hřebík a kus kůže. V těchto místech byl starší hrob, jeho lebka a kosti (H1122) popravený – byly hozeny do jámy, lebka leží na stehenní kosti, je bez dolní čelisti. Hloubením hrobové jámy pro kostru č. 566 byl rovněž poškozen starší dětský hrob [rkp. A.2a: v rakvi] obložený kameny, orientovaný Z-V, z něhož se zachovala jen lebka a hrudní koš; hrob ten má číslo 568. Hřebík a záponka na kusu kůže/látka/? nalezeny na osmém obratli, počínaje od zdola. Nalezené střepy v hrobovém zásypu náležejí 11. stol., ale jsou také střepy trojnožky /nožky/ pocházející ze 16. stol. Na jih od kostry nalezen střep, cihla a prejzy pod terénem 15.–16. stol. Dále byly nalezeny střepy 13.–14. stol. pocházející z velké nádoby.

Nálezy – výbava:

1. drátkový háček – rozpadlý na 2 části; délka 11 mm; materiál: bronz; př. č. 12940, i. č. 1217 (II, 3.1, obr. 45).

Nálezy – zásyp:

2. hřebík – rozpadlý na 6 ks; původní rozměry: šířka 16 mm, délka 22 mm; materiál: železo; př. č. 12940, i. č. 1216 (obr. –); keramika (12 ks) – středohradištní – mladohradištní 1; novověk ve větším zastoupení chybí (evidován 1 ks); př. č. 12941 (II, 3.1, obr. 45).

Komentář: Mezi keramikou dochován pouze 1 novověký keramický zlomek, vrcholně středověká keramika nezvěstná; údaj o zbytku kůže je v přírůstkovém seznamu doplněn otazníkem a nález není dochován.

Datace: vrcholný středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 567

LOK.: sektor 8-243

FT: č. neg. 73391, 73368

160 cm dlouhá, natažená, jamou pro sloup poškozená /viz str. .../ kostra muže s useknutou hlavou /hozenou k useknutému krku, obličejem k severu/; má pravou ruku podél těla, levou ohnutou v lokti, levá ramenní kost a loket chybí. Na pánvi leží velká opuková deska, hozená na tělo, 42 cm dlouhá, na severním konci 31 cm a na jižním konci 40 cm široká a 4 cm silná. Těsně vedle, 15 cm pod pravou stopou je levá dlaň a pánev hrobu č. 566.

Nálezy – výbava:

1. pozůstatky hedvábné tkaniny s dracouny (Březinová 2003); př. č. 12954 (II, 3.1, obr. 45).

Datace: raný novověk. Hrob v superpozici nad H566.

PHYLN – HROB 568

LOK.: sektor 8-243

FT: č. neg. 73391

Zbytek dětské kostry v 35 cm široké rakvi, obložené opukovými kameny /zachována jen lebka a hrudní koš, ostatní části odstraněny hrobovou jamou pro kostru č. 556 (Hs, = H566)/. Lebka je rozmačkána, kosti jsou strouchnivělé. Kameny jsou 10 cm hluboko v rostlém terénu, takže celá kostra je v této hloubce. Opukové kameny jsou: za lebkou a po dvou opukových kamenech po levé a pravé straně lebky a ramen [rkp. A.2a: Na jih v rovné čáře od lebky 568 je hrob 569.]. Orientace: Z–V. V hrobovém zásypu nalezeny střepy z pozdního 11. stol.: měly jako ozdoby několika-násobné čáry, široké a hluboké. Kolem hrobu byly nalezeny a to v jeho zásypu, mušle, střepy, sklo a hřebíky, střepy kachle se zelenou polevou. Střepy patří do 15.–16. stol. Avšak kostra je starší a patří asi 13. stol.

Nálezy – zásyp:

keramika (11 ks) – hradištní; př. č. 12947 (II, 3.1, obr. 45).

Komentář: Údaje o nálezech kolem hrobu jsou vepsány do textu dodatečně. Pocházejí ze záznamu rkp. A.2b, který je ale pro H568 duplicitní. Oba záznamy jsou psány 13. 11. 1935. Prvý zmiňuje jen keramiku raně středověkou. Druhý ze záznamů uvádí, že jde o zásyp hrobu popraveného. Evidentně zde tedy došlo k omylu, tyto nálezy se k hrobu nevztahují.

Duplicitně se vyskytuje i záznam rkp. A.2a, zde ale nebyly nesrovnalosti zjištěny. Hrob se opakuje několikrát i na skicách z 10. a 14. 11. 1935. Dtto platí i pro H569.

Datec: raný středověk – mladohradištní? Dle prvotních údajů dokumentace. Keramika – zásyp: hradištní.

PHYLN – HROB 569

LOK.: sektor 8-23

FT: č. neg. 73391

K páncvi odkrytá /90 cm dlouhých nohou/ kostra [rkp. A.2a: dospělého] muže /podle vzhladu a nepietního uložení patrně popraveného/ bez rakve a kamenného obložení. Lebka a hrudní koš nebudou odkryty, protože jdou za hranice určené výzkumné plochy [rkp. A.2a: na povrchu rostlého terénu. Stopy v rovné čáře na jih od lebky 568 ve vzdálenosti 73 cm a ve výši od 568 26 cm.]. Orientace: JZ–SV.

Nálezy: –

Komentář: Dokumentace duplicitní, viz také komentář k H568.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 570, H1123

LOK.: sektor 8-234

FT: č. neg. 7970

Ke kolenům 115 cm dlouhá /stehenní kosti odstraněny dělníky/ 26 cm hluboko do hrobu bez rakve v rostlém terénu nepietně hosená kostra popraveného muže s rukama v loktech nakrčenými podle těla. Orientace: Z–V, více k JZ. Těsně vedle ní je kostra č. 571. Vedle kolen kostry č. 570 po jejich levé straně jsou holenní kosti z prokopané a rozrušené kostry staršího uložení (H1123). Po levé straně kostry nalezeny střepy v 10 cm silném, černém románském terénu /který ležel na rostlém terénu/. Jeden střep, okraj a ozdoba vlnovkou patří 11. stol.

Nálezy – zásyp:

keramika (5 ks) – středohradištní (3 ks) jedné nádoby – mladohradištní 1; př. č. 12945 (II, 3.1, obr. 46).

Komentář: Na fotodokumentaci jsou stehenní kosti zčásti dochovány. V rkp. A.2a jsou dodatečně přepisovány údaje o vzájemném stratigrafickém vztahu H570 a H571. Zatímco původní zápis uvádí H570 jako mladší, jeho oprava udává jako mladší H571. Dle fotografií nelze jednoznačně rozhodnout. Pokud by byl H570 mladší, patrně by jím byl H571 poškozen.

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici nad H1123.

PHYLN – HROB 571

LOK.: sektor 8-234

FT: č. neg. 7970

Ke konci holenní kosti /paty odkopány/ 145 cm dlouhá, nepietně do hrobu hozená kostra popraveného muže; má levou ruku ohnutou v lokti, jejíž dlaň leží na lokti pravé ruky, pravá ruka odhozena, ale podle těla, nohy má nataženy, lebku useknutou a přiloženou ke krku. Je bez rakve a kamenného obložení. Kostra je mladšího uložení než kostra č. 570, nad níž leží 5 cm výše, jen hrudní koš a nohy jsou ve stejné hloubce. Orientace: Z–V. Snad je to popravený ze 14. stol. V zásyphu hrobu nalezeny střepy, pocházející z 11.–13. stol. Jsou to okraje nádob, zdobené na břiše vrypy.

Nálezy – zásyp:

keramika (25 ks) – mladohradištní; př. č. 12946 (II, 3.1, obr. 46).

Komentář: Viz komentář k H570.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 572

LOK.: sektor 8-233

FT: č. neg. 7970

114 cm ke kolenům /holenní kosti poškozeny/ dlouhá, do hrobové jámy nalézající se 25 cm hluboko v rostlém terénu, nepietně hozená, kostra popraveného muže s levou rukou uloženou na pánevní kosti [rkp. A.2a: a taktéž pravá ruka] /svázané ruce?/. Pohřbena byla bez rakve a kamenného obložení. Orientace: Z–V. V zásyphu hrobu byly nalezeny střepy pocházející z 12. stol.

Nálezy – zásyp:

keramika (8 ks) – mladohradištní 2 – vrcholný středověk 1 (1 ks); př. č. 12948 (II, 3.1, obr. 46).

Datec: vrcholný středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 573, H1125

LOK.: sektor 8-434

166 cm dlouhá, 50 cm hluboko v rostlém terénu uložená kostra popraveného muže bez rakve a kamenného obložení, s pravou rukou na břiše a s levou nataženou na levé pánvi [rkp. A.2a: Jáma hrobová je hlouběji od lebky hrobu 558 o 28 cm.]. Orientace: Z–V. Hrobová jáma pro kostru byla hloubena v místech staršího hrobu, v němž byl patrně také popravený bez rakve a kamenného obložení. Kostí tohoto hrobu jsou naházeny na povrchu lebky kostry č. 573, po levé straně a také jiná lebka volně ležící po levé straně lebky kostry č. 573. Pravá ruka a levá holenní kost ze staršího hrobu leží in situ (H1125). Stehenní kosti z toho staršího hrobu jsou hozeny do zásyphu hrobu na povrchu kostry č. 573.

Nálezy: –

Komentář: Kostem v druhotné poloze nové číslo nepřiděleno, mohou náležet k H1125.

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H1125.

PHYLN – HROB 574

LOK.: sektor 9-21

30 cm pod povrchem dlažby 98 cm dlouhá /porušená neopatrností dělníků/ dětská kostra bez rakve a kamenného obložení. Orientace: Z–V, více k jihozápadu. Po obou stranách lebky bylo nalezeno 8 záušnic z každé strany čtyři. Čtyři záušnice byly navlečeny na sebe [rkp. A.2b: Jedna záušnice poškozena. Hrob tento ležel na východ od hrobu 576 v rovné čáře k lebce 574 375 cm. Hrob 574 ležel pod dlažbou dnešní ve hloubce 15 cm, od povrchu dlažby 30 cm.]. Bronzový drát je tenký, velikost záušnic je střední. Lze je zařadit do 11.–12. stol. [rkp. A.2b: 12. stol.].

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; Ø 26 × 30 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 2,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12949, i. č. 1219 (II, 3.1, obr. 46);
2. esovitá záušnice; Ø 27 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 3 mm; materiál: bronz; př. č. 12949, i. č. 1219 (II, 3.1, obr. 46);

3. esovitá záušnice; Ø 27,5 × 29 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 2,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12949, i. č. 1219 (II, 3.1, obr. 46);
4. esovitá záušnice; Ø 27 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 3 mm; materiál: bronz; př. č. 12949, i. č. 1219 (II, 3.1, obr. 46);
5. esovitá záušnice; Ø 27 × 31 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 2,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12949, i. č. 1219 (II, 3.1, obr. 46);
6. esovitá záušnice; Ø 29 × 30 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 2,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12949, i. č. 1219 (II, 3.1, obr. 46);
7. esovitá záušnice; Ø 29 × 30 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 2,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12949, i. č. 1219 (II, 3.1, obr. 46);
8. esovitá záušnice; Ø 28 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 3 mm; materiál: bronz; př. č. 12949, i. č. 1219 (II, 3.1, obr. 46).

Komentář: Na skice je hrob umístěn bezprostředně při H558, umístění na plánu ale odpovídá popisným údajům.

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 575

LOK.: sektor 8-433

165 cm dlouhá, dělníky rozrušená /zachována in situ jen pravá ruka/ kostra muže /asi popraveného/ bez rakve a kamenného obložení. Orientace: Z–V.

Nálezy: –

Komentář: Na plánu i skice zobrazena standardně uložená kostra v neporušené podobě.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 576

LOK.: sektor 8-431

FT: č. neg. 73367

165 cm dlouhá kostra popravené ženy /?/ leží v 187 cm dlouhém a 49 cm širokém hrobě, v rostlém terénu, 45 cm hluboko v terénu hřbitova. Má složeny ruce /svázaný/ na pánvi a jako zvláštnost velmi silně nemocí zduřelé holenní kosti. Je bez rakve a kamenného obložení. Orientace: Z–V, něco kJZ. Hloubením hrobové jámy pro kostru byl poškozen starší hrob 547 (Hs, mělo by jí o H577, Hs547 je užito pro H548, ovšem jako přepisované) ze kterého zbyla in situ jen levá část kostry.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H577.

PHYLN – HROB 577

LOK.: sektor 8-431

FT: č. neg. 73367

Hrobovou jamou pro kostru č. 576 poškozená, 160 cm dlouhá kostra ženy leží na 180 cm dlouhém a 55 cm širokém prkně bez kamenného obložení. Orientace: Z–V [rkp. A.2a: Předměty žádné nejsou.].

Nálezy: –

Komentář: Není dochován originální popis rkp. A.2a, jen jeho dodatečný přepis. Na skice s duplicitním označením jako Hs545 (= Hs545_2, H529 = Hs545_1).

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 578

LOK.: sektor 8-324

Na povrchu rostlého terénu ležící, 87 cm dlouhá [rkp. A.2a: dětská] kostra bez rakve a kamenného obložení. Orientace: Z-V [rkp. A.2a: Předměty žádné].

Nálezy: –

Komentář: Není fotodokumentace, nesrovnalosti nenalezeny. Na skice z 18. 10. (II, 1.3, obr. 26) leží jižně od H577 a H576 ještě torzo jednoho hrobu, jehož existenci jiné typy dokumentace nenaznačují. Záměna s H578 ale není pravděpodobná, je situován více k východu.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 579, H1111

LOK.: sektor 8-144

FT: č. neg. 73347, 73342

161 cm dlouhá, jamou pro sloup poškozená /zachována jen lebka a holenní kosti/ kostra asi popraveného bez rakve a kamenného obložení. Po levé straně holenních kostí jsou in situ holenní kosti jiné kostry, staršího uložení, z níž se nic nezachovalo (H1111). Jáma pro sloup je obložena kameny [rkp. A.2a: Kostra patří asi také popravenému].

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk. Hrob v superpozici s H1111.

PHYLN – HROB 580

LOK.: sektor 8-22

108 cm pod povrchem terénu 16. stol. v hrobové jámě vykopané 17 cm hluboko v rostlém terénu leží 146 cm od ramen /štatá lebka hozena k levému rameni kostry těsně u krku/ dlouhá kostra popraveného muže bez rakve a kamenného obložení s rukama asi svázanýma. Orientace: více k severu nežli na SZ. V okolí hrobu byly nalezeny hřebíky, špendlíky a bronzové plíšky.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 581

LOK.: sektor 8-24, 21

170 cm dlouhá, nepiětně do hrobové jámy vyhloubené 32 cm v rostlém terénu, uložená, hozená /hlava mrtvého je níže než nohy/ kostra popraveného muže bez rakve s rukama svázanýma na břiše. Orientace: hlavou na sever 340°, nohy k JZ 160°. U kostry nalezen na pravé straně hrudního koše železný hřebík a na pravé straně posledního obratle kus rourkovité bronzové tyčinky.

Nálezy – zásyp:

1. 9 ks amorfního železa; původní určení jako zlomky hřebíku, šířka 8 mm, délka 21 mm; nedochováno; př. č. 12951, i. č. 1226;
2. trubička (původně označeno jako: jehlice? bez udání rozměrů, nedochováno); materiál: bronz; př. č. 12951, i. č. 1227.

Datec: vrcholný středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 582

LOK.: sektor 8-21

170 cm dlouhá kostra popraveného /lebka státa a přiložena ke krku/ muže bez rakve s rukama svázanýma na bříše, leží v hrobové jámě vykopané 37 cm hluboko v rostlém terénu. Orientace: hlavou na JV, nohy SZ, hlava více k jihu.

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 583

LOK.: sektor 8-21

165 cm dlouhá, bez rakve pohřbená a nepietně do hrobu hozená /patrně oběšený/ (kostra) popraveného muže s rukama svázanýma na bříše, leží v hrobové jámě vykopané 15 cm hluboko v rostlém terénu. Orientace: hlavou na SZ, nohy na SV [rkp. A.2a: 120 cm na západ od hrobu 582].

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 584 (H584_H1126)

LOK.: sektor 8-211

Dvojitý hrob popravených a nepietně do hrobu uložených koster muže a ženy (H1126) [rkp. A.2a: Jáma hrobová dlouhá 190 cm, široká 68 cm. Obě kostry široké v ramenou 59 cm.]. Leží těsně jedna vedle druhé, muž má svázané ruce na prsou, žena na pánvi. Kostra muže je 166 cm dlouhá /severně/, jeho pravá ruka leží na levém rameni ženy a pravá strana ramene je výše nežli levá, kosti svědčí zavalitému muži. Kostra ženy /mladistvé/ je 157 cm dlouhá, štíhlejší, kosti slabší, levá část je výše nežli pravá. Dno hrobu 15–27 cm hluboko v rostlém terénu. Terén 16. stol. je zde 85 cm silný, pod ním rostlý terén. Hrobovou jamou prokopán tedy tento terén 16. stol. a ještě jeho dno je 27 cm hluboko v rostlém terénu [rkp. A.2a: Hlavy jsou v rovné čáře s pánví hrobu 583, který byl vzdálený na jih 140 cm.]. Orientace: Z–V [rkp. A.2a: JZ–SV, hlavy k jihozáp.].

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 585 (H585_H1112_H1113)

LOK.: sektor 8-124

V jedné 30 cm hluboko v rostlém terénu se nalézající 195 cm dlouhé, u lebek 100 cm a u nohou 80 cm široké hrobové jámě 3 kostry [rkp. A.2a: muži], východní: 150 cm dlouhá s rukama svázanýma, s lebkou státa a přiloženou ke krku, prostřední: 148 cm dlouhá, totéž co kostra východní, západní: 154 cm dlouhá, totéž co kostra východní. Východní a západní kostry byly hozeny na prostřední kostru. Orientace: hlavami přesně na sever, nohy k jihu. U pravého kolena východní kostry byla nalezena podkova /popia/ u západní kostry u ramene 2 železné hřebíky.

Nálezy – zásyp:

1. dva hřebíky; materiál: železo; př. č. neznámé?

Komentář: Předměty jiným způsobem nevidovány a mezi dochovanými nálezy neidentifikovány. Jde o jeden z posledních zkoumaných hrobů v pol. ledna 1936.

Datec: vrcholný středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 586

LOK.: sektor 5-234

15 cm hluboko v rostlém terénu, 60 cm /byla/ dlouhá dětská kostra, poškozená dělníkem, bez rakve a kamenného obložení, leží 56 cm kolmo dolů pod povrchem náhrobní desky s dvěma dírkami – kterou je přikryta mladší kostra č. 473 – těsně u severní stěny této desky při jejím severozápadním konci. Lebka kostry je v rovné čáře k severu od levé holenní kosti lebky č. 470 vzdálena 65 cm. Orientace: Z–V, více k jihu [rkp. A.2a: Předměty žádné].

Nálezy: –

Komentář: Viz komentář u H497.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 587

LOK.: sektor 8-131

2 m na severovýchod od hrobu č. 65 byl dělníky úplně rozrušen dětský hrob, v němž byla kostra v rakvičce obložená 2 kameny po obou stranách rakve ve výši lebky. Nic bližšího nebylo možno zjistiti. Na lebce a sice na její pravé straně byly nalezeny 4 bronzové záušnice z tenkého drátu a sice 3 větší a jedna malá. Na levé straně lebky záušnice nebyly a také spánková kost nevykazuje patinu. Jedna záušnice má na obou koncích esovitě závity, kličky, druhá stejná, jeden závit však je zlomen. Dvě záušnice, velká a malá, mají po jedné esovitě kličce. Orientace: Z–V.

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice s dvojitým esovitým ukončením; průměr 30 × 34 mm, síla drátu 2,5 mm, šířka es. kličky 3 mm; esovitě ukončení částečně ulomeno; materiál: měď s příměsí zinku a cínu – D4; analýza: č. měření 13957–8; př. č. 12761, i. č. 1092 (II, 3.1, obr. 47);
2. esovitá záušnice; průměr 30 × 34 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: bronz; př. č. 12761, i. č. 1092 (II, 3.1, obr. 47);
3. esovitá záušnice; průměr 21,5 × 26,5 mm, síla drátu 1,5 mm, šířka es. kličky 3 mm; esovitě ukončení částečně ulomeno; materiál: bronz; př. č. 12761, i. č. 1092 (II, 3.1, obr. 47);
4. esovitá záušnice s dvojitým esovitým ukončením; průměr 30 × 36 mm, síla drátu 2 mm, šířka es. kličky 3,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12761, i. č. 1092 (II, 3.1, obr. 47).

Komentář: Hrob v řadě Hs neevidován. V rkp. A.2a původně udán prostorový vztah k Hs49 = Hn61, který neodpovídá pozici na plánu. Jiné nesrovnalosti nezjištěny. Hrob byl popsán 15. 10. 1935, fotografie ani skica neexistují.

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 588

LOK.: sektor 4-122

155 cm dlouhá kostra ženy v 165 cm dlouhé rakvi, obložené opukovými kameny. Je 21 cm nad kostrou č. 197 [rkp. A.2a: Předměty žádné]. 2 záušnice po obou stranách lebky ve vzdálenosti ... od kostela sv. Matouše směrem severním.

Nálezy – výbava:

1. esovitá záušnice; Ø 30 × 32 mm, síla drátu 4 mm, šířka es. kličky 4 mm; materiál: Ag plát; př. č. 12952, i. č. 1228 (II, 3.1, obr. 47);
2. esovitá záušnice s dvojitým esovitým ukončením; Ø 29 × 34,5 mm, síla drátu 4 mm, šířka es. kličky neměřitelná; esovitě ukončení odlomeno; materiál: cín; č. měř. 14802; př. č. 12952, i. č. 1228 (II, 3.1, obr. 47).

Komentář: Dodatečný opis rkp. A.2a uvádí, že předměty k hrobu nebyly nalezeny žádné, u inv. karet a v př. seznamu žádné nesrovnalosti nenalezeny. Situován je těsně severozápadně od kaple sv. Matouše. Hrob označen společně s H197 jako Hs607. Evidován jako Hs607_2.

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN – HROB 589

LOK.: sektor 5-31

Kostrou č. 402 poškozená 95 cm dlouhá dětská kostrička bez rakve a kamenného obložení. Je 25 cm hluboko v rostlém terénu. Orientace: Z-V [rkp. A.2a: Není nic co by bylo pomůckou k datování].

Nálezy: –

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 590, H1070

LOK.: sektor 5-14

Pod hroby č. 399, 392, 393 je poškozená /lebka rozdrčena, pravá ruka na prsou, levá podle těla/, 158 cm dlouhá, natažená kostra v 177 cm dlouhé, u lebky 50 cm a u noh 47 cm široké a 13 cm vysoké rakvi bez dna a bez kamenného obložení. Hrobová jáma je na povrchu rostlého terénu. Ve výši 10–18 cm je u noh hrob 414 /?/. Hrobovou jamou pro kostru č. 590 byl poškozen ještě starší hrob a zbytky kostry z tohoto staršího hrobu (H1070) byly uloženy po pravé straně rakve.

Nálezy: –

Komentář: Situace H590 a ostatků H1070 zachycena pouze skicou ze 7. 11. 1935. Skica s ostatky H1070 *in situ* odpovídá prvotnímu záznamu rkp. A.2a, do něhož byl údaj o uložení kostí ze staršího hrobu vložen dodatečně.

Datec: středověk.

PHYLN – HROB 591-S, H1071-S, H1072-S

LOK.: sektor 5-14

Mezi hroby č. 392, 398 a 415 /?/ tři lidské lebky z prokopaných starších hrobů. Čím byly prokopány, nelze zjistit.

Nálezy: –

Komentář: Odpovídá skice ze 7. 10. – změl kostí bez čísla, viz č. neg. 73467 (II, 1.2, foto 196). Označeno jako H1071, H1072. Není dochován originální popis rkp. A.2a, jen jeho dodatečný přepis.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN – HROB 592

LOK.: sektor 9-12

Na jih od kostry č. 574 je 90 cm dlouhá, dělníky porušená dětská kostra, uložená 10 cm hluboko v rostlém terénu bez rakve a kamenného obložení. Orientace: Z-V. U kostry nalezeny 2 esovitě záušnice prostřední velikosti ze silného drátu. Esovitá očka poškozena. Protože lebka byla porušena, nebylo možno zjistit, kde záušnice ležely. Zelenou patinu však vykazuje týl lebky a levá lopatka.

Nálezy – výbava: viz komentář; př. č. 12953?

Komentář: Není dochován originální popis rkp. A.2a, jen jeho dodatečný přepis. Viz komentář k H469. Rkp. A.2b zaznamenává nález těchto záušnic k 4. 11. 1935, kdy byla zkoumána východní část plochy. Nejisté. Duplicitní označení Hs570, evidován jako Hs570_2 (H50 = Hs570_1), v řadě Hn ale také jako Hn365.

Datec: středověk – raný novověk.

LIDSKÉ OSTATKY NEEVIDOVANÉ NOVOU ČÍSELNOU ŘADOU I. BORKOVSKÉHO
(H1001-H1129 S ODKAZY NA PRIMÁRNÍ ÚDAJE RKP. A.3)

PHYLN 1001-I

LOK.: sektor 4-134

viz H11

Kostra novorozeněte na nohou (?) H11, zachována lebka a několik žeber.

Datace: středověk?

PHYLN 1002-I-S

LOK.: sektor 4-13

viz H17

Volně ležící kosti dětské kostry.

Komentář: Doklad dalšího z nepočtených hrobů horizontu MH_A.

Datace: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN 1003-S

LOK.: sektor 1-34, 43

viz H30

Druhotně uložené kosti u nohou H30.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1004-S

LOK.: sektor 1-34, 43

viz H30

Druhotně uložené kosti u nohou H30.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1005-S?

LOK.: sektor 8-314

viz H34 (H1005-Hs594)

Druhotně uložené kosti na rakvi H34.

Datace: středověk?

PHYLN 1006

LOK.: sektor 6-42

viz H44

Nepietní pohřeb – torzo.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1007**LOK.:** sektor 6-42

viz H44

Nepietní pohřeb – torzo.

Datec: středověk – raný novověk.**PHYLN 1008-I-S****LOK.:** sektor 8-311

viz H45 a H36

Zbytky dětské kostry uložené při H45.

Nálezy – výbava: př. č. 12757 (*II, 3.1, obr. 47*) – viz popis u H45.**Datec:** raný středověk – mladohradištní.**PHYLN 1009?****LOK.:** sektor 6-23

viz H78 a H81

Hrob dospělého jedince, zachycený pouze fotografií. Jeho existence není jistá. Viz komentář k H78 a k H81.

Datec: středověk – raný novověk.**PHYLN 1010-I-S****LOK.:** sektor 6-34

viz H84

Dětská lebka uložená vedle H84.

Datec: středověk – raný novověk.**PHYLN 1011-S****LOK.:** sektor 6-34

viz H84

Lebka dospělé osoby uložená vedle H84.

Datec: středověk – raný novověk.**PHYLN 1012-S****LOK.:** sektor 6-34

viz H84

Lebka a kosti dospělé osoby v zásypu H84.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN 1013-S**LOK.:** sektor 6-32

viz H86

Lebka a kosti dospělé osoby uložené vedle kostry H86.

Datace: středověk – raný novověk.**PHYLN 1014-S****LOK.:** sektor 6-34

viz H61

Lebka a kosti dospělé osoby vyhozené po pravé straně rakve H61.

Datace: středověk – raný novověk.**PHYLN 1015-S****LOK.:** sektor 2-24

viz H1

Lebka a volně ležící kosti u lebky H1.

Datace: středověk?**PHYLN 1016-S****LOK.:** sektor 4-113

viz H21 (H1016-Hs23)

Zbytky kostry s další lebkou bez popisu a dalších údajů. Na plánu jako Hs23.

Datace: středověk?**PHYLN 1017-S****LOK.:** sektor 6-12

viz H112

Kosti a lebka uložené u H112.

Datace: středověk – raný novověk.**PHYLN 1018-S****LOK.:** sektor 6-12

viz H112

Lebka uložená u H112.

Datace: středověk – raný novověk.**PHYLN 1019-I****LOK.:** sektor 4-42

viz H119

Samostatná dětská lebka na západ od H119.

Datace: raný středověk?

PHYLN 1020

LOK.: sektor 4-131

viz H20B (H1020-Hs30)

Dolní končetiny dospělé osoby pod H20.

Datace: středověk?

PHYLN 1021-I-S

LOK.: sektor 4-322

viz H241

Rozmáčkнутá dětská lebka, kosti a malá pánev na hromadě u H241.

Datace: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN 1022

LOK.: sektor 4-422

viz H129 (H129a)

Poškozená kostra bez lebky a nohou.

Datace: středověk?

PHYLN 1023-I-S

LOK.: sektor 4-422

viz H129

Samostatná dětská lebka v úrovni H129.

Datace: středověk?

PHYLN 1024-S

LOK.: sektor 4-42

viz H126

Lebka a další kosti u H123.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1025-S

LOK.: sektor 4-42

viz H126

Lebka u H123.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1026

LOK.: sektor 4-24

viz H141

Nohy dospělé osoby *in situ*.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN 1027

viz H220 (H1027-Hs175)

Hrob evidovaný různými typy dokumentace pod číslem Hs175 společně s Hs170 (H220) a v obdobné pozici. Jeho existence není ověřitelná.

Nález – zásyp:

keramika (42 ks) – mladohradištní 1 – vrcholný středověk 1, raný novověk (9 ks); př. č. 12828 (II, 3.1, obr. 48) se vztahuje k Hs175 (= H1027), případně k H220.

Datec: raný novověk.

PHYLN 1028

LOK.: sektor 4-24

viz H141

Poškozená kostra dospělé osoby.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN 1029-S

LOK.: sektor 4-22

viz H154

Zbytky kostry s lebkou uložené po levé straně kamenného obložení za lebkou H154.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN 1030-S

LOK.: sektor 4-22

viz H154

Lebka u levé holenní kosti H154.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN 1031-I-S

LOK.: sektor 4-22

viz H151

Dětská lebka a kosti nohou volně uložené u H151.

Datec: raný středověk? Vzhledem k potenciální výbavě.

PHYLN 1032-S

LOK.: sektor 4-24

viz H162

Volně ležící lebka v zásypu H162.

Datec: vrcholný středověk – raný novověk.

PHYLN 1033-I

LOK.: sektor 5-24

viz H176 (H1031-Hs482)

Dětský hrob poškozený H176.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN 1034-S

LOK.: sektor 6-41

viz H57

Volně ležící lebka se záušnicí v zásypu H57.

Nálezy:

1. esovitá záušnice; Ø 24,5 × 26,5 mm, síla drátu 4 mm, šířka es. kličky neměřitelná; esovité ukončení částečně ulomeno; materiál: Ag plát.; př. č. 12764, i. č. 1094 (II, 3.1, obr. 13).

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN 1035

LOK.: sektor 4-21, 23

viz H188

Kosti nohou u H188, holenní kosti s chodidly dospělé osoby *in situ*.

Datec: středověk.

PHYLN 1036

LOK.: sektor 4-21

FT: č. neg. 73131

viz H195 (H1036-Hs112)

Přepis rukopisného záznamu I. Borkovského k Hs112

Z hrobu a kostry č. 112 zachovaná jen celá lebka a dva kusy holenní kosti a kosti stehenní. Pánev a hrudní koš prokopaný jámou podélně jdoucí od základu kostela sv. Matouše směrem severním. Hrob 112 je patrně současný s hrobem 184 a hrob 187 zabíhá pod hrob 112. Dno hrobu č. 112 bylo položeno na obložení kamenné po pravé straně kostry č. 187. Hrob 187 je zase patrně současný s hrobem 196, kterýžto zabíhá pod obložení kamenné hrobu č. 112, aneb obložení kamenné po pravé straně hrobu 112 bylo kladeno na hrob 196. Kostra 112 nebyla v rakvi, jen po pravé straně lebky je deska opuková patřící k obložení kamennému hrobu č. 112... Kostra 112 orientována hlavou k západu, více k jihozápadu, nohy k východu, byla dlouhá pravděpodobně 163 cm, zbytek holenní kosti naznačuje... délku 152 cm. Šířka hrobu není zjištěna patrně 40 cm. Za hlavou č. 112 je opukový kámen, který leží na plocho, vzdálený od lebky 8 cm... Jáma hrobová v navážce hřbitovní.

Nálezy: –

Komentář: Viz komentář a skica (výřez z II, 1.3, obr. 15) u H195.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN 1037-I**LOK.:** sektor 4-432

viz H268

Pozůstatky dětské kostry u H268.

Datec: raný středověk?**PHYLN 1038-I-S****LOK.:** sektor 4-34

viz H229

Poškozená dětská kostra vyhozená na pravou stranu pánve H229.

Komentář: Může jít o další příklad horizontu MH_A. Existence záušnice nalezené na lebce mladšího H229 však není ověřena.**Datec:** raný středověk – mladohradištní.**PHYLN 1039-I-S****LOK.:** sektor 4-342

viz H232

Zbytky lebky a kostí z dětského hrobu v zásypu H232.

Datec: středověk – raný novověk.**PHYLN 1040-S****LOK.:** sektor 4-342

viz H233 (H1040-Hs286)

Kosti uložené u nohou H233.

Datec: středověk.**PHYLN 1041-I****LOK.:** sektor 4-344

viz H256

Poškozená dětská kostra.

Datec: středověk.**PHYLN 1042-S****LOK.:** sektor 4-344

viz H258

Kosti uložené u levé nohy H258.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN 1043-I-S

LOK.: sektor 4-344

viz H258

Dětské kosti uložené u levé nohy H258.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1044-S

LOK.: sektor 4-344

viz H258 (H1044-Hs271_1?)

Přemístěné kosti při H258.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1045

LOK.: sektor 5-124

viz H286 (H1045-Hs201)

Poškozená kostra dospělé osoby bez lebky a spodní části nohou těsně severně od H286.

Datace: středověk.

PHYLN 1046-I (H253_H1046-I)

LOK.: sektor 4-343

viz H253

Kostra novorozence uložená mezi kolena H253.

Datace: vrcholný středověk.

PHYLN 1047-I (H270_H1047-I)

LOK.: sektor 4-433

viz H270

Kostra novorozence u pravé nohy H270.

Datace: středověk?

PHYLN 1048-I (H271_H1048-I)

LOK.: sektor 4-433

viz H271

Kostra novorozence nad pánevní kostí H271.

Datace: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN 1049-S

LOK.: sektor 5-122

viz H277

Lebka za rakví H277.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1050-I-S

LOK.: sektor 5-122

viz H281 (H1050-Hs292)

Volně uložená dětská lebka a kosti.

Datace: středověk.

PHYLN 1051-I-S

LOK.: sektor 5-122

viz H281 (H1051-Hs292)

Volně uložená dětská lebka a kosti.

Datace: středověk.

PHYLN 1052

LOK.: sektor 5-122

viz H281

Kostra muže pod základy domu U zlaté koule.

Datace: středověk.

PHYLN 1053-I (H279_H1053-I)

LOK.: sektor 5-122

viz H279 (H1053-Hs295)

Kostra malého dítěte (*infans 1*).

Datace: středověk?

PHYLN 1054-S

LOK.: sektor 4, 5-124

viz H285

Kosti a lebka dospělé osoby při lebce H285.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1055-I (H309_H1055-I)

LOK.: sektor 4-334

viz H309 (H1055-Hs304)

Pohřeb dítěte v rámci dětského dvojhrobu. Kostra 78 cm dlouhá, uložená na prkně a obložená opukovitými kameny.

Datace: středověk?

PHYLN 1056-I-S

LOK.: sektor 4-334

viz H308

Zlomky dětské lebky z hrobu nad H310, rozrušeného H308.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1057-S

viz H331 (H1057-Hs318)

Část kostry poškozená H331 a vyhozená na jeho severní stranu.

Datace: středověk.

PHYLN 1058-S

LOK.: sektor 3-232

viz H334

Zbytky kostry dospělé osoby v zásypu H334.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1059-S

LOK.: sektor 3-42

viz H361

Zetlelá lebka a kosti v zásypu H361.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1060 (H360_H1060)

LOK.: sektor 3-41, 42

viz H360

Kostra muže uložená nad kostrou ženy v dvojhrobu.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1061_ZP

LOK.: sektor 4-23

viz H193 a H194

Ze zmínky o spálených kostech a zlomcích časně slovanské keramiky vyvozována existence alespoň jednoho dalšího žárového hrobu.

Datace: raný středověk 1.

PHYLN 1062-I

LOK.: sektor 5-13

viz H386

Rozdrcená dětská kostra mezi H386 a H387.

Nálezy:

1. esovitá záušnice; Ø 20 × 22 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 5 mm; materiál: bronz; př. č. 12911, i. č. 1195 (II, 3.1, obr. 48);
2. esovitá záušnice; Ø 18,5 × 21 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 4,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12911, i. č. 1195 (II, 3.1, obr. 48);
3. esovitá záušnice; Ø 19,5 × 21 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 4,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12911, i. č. 1195 (II, 3.1, obr. 48);
4. esovitá záušnice; Ø 18,5 × 23 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 4,5 mm; materiál: bronz; př. č. 12911, i. č. 1195 (II, 3.1, obr. 48);
5. esovitá záušnice; Ø 19 × 22 mm, síla drátu 3 mm, šířka es. kličky 5 mm; materiál: bronz; př. č. 12911, i. č. 1195 (II, 3.1, obr. 48).

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN 1063-I (H448_H1063-I)

LOK.: sektor 5-343

viz H448

Kostra novorozence u H448.

Datec: raný středověk?

PHYLN 1064

LOK.: sektor 4-23

viz H194

Hypotetický hrob dospělé osoby, jehož existence je odvozována z výpovědi fotodokumentace.

Datec: raný středověk – mladohradištní.

PHYLN 1065-S

LOK.: sektor 4-21, 23

viz H189

Lidské kosti v zásypu H189.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN 1066-S

LOK.: sektor 4-21, 23

viz H189

Lidské kosti v zásypu H189.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN 1067-I (H365_H1067-I)

LOK.: sektor 3-23

viz H365 (H1067-Hs353)

Pohřeb dítěte stáří *infans 1* v rámci dětského dvojhrobu. Na lebce kámen na plocho.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN 1068-I-S?

LOK.: sektor 3-234

viz H346

Zlomky dětské lebky na povrchu rakve H346.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1069-I

LOK.: sektor 3-414

viz H358 (H1069-Hs364)

Hypotetický dětský hrob, zachycený pouze skicou.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1070-S

LOK.: sektor 5-14

viz H590

Zbytky kostry uložené po pravé straně rakve H590.

Datace: středověk.

PHYLN 1071-S

LOK.: sektor 5-14

viz H591

Volně uložená lebka.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1072-S

LOK.: sektor 5-14

viz H591

Volně uložená lebka.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1073-S

LOK.: sektor 5-312

viz H417

Zbytky kostry uložené po levé straně rakve H417.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1074-I (H412_H1074-I)

LOK.: sektor 5-312

viz H412 (H1074-Hs407_1)

Pohřeb dítěte stáří *infans 1* v rámci dětského dvojhrobu.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1075-S

LOK.: sektor 5-31

viz H406

Lidské kosti a lebka uložené po pravé straně H406.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1076-S

LOK.: sektor 5-314

viz H409

Lebka nalezená na hrudním koši H409.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1077-S?

LOK.: sektor 5-13

viz H384

Porušený a neodkrytý hrob v primárním uložení?

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1078-S?

LOK.: sektor 5-13

viz H384

Neodkrytý hrob v primárním uložení?

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1079

LOK.: sektor 5-312

viz H417 (H1079-Hs586)

Kostra dospělé osoby severně H417, údaje nespolehlivé.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1080-S

LOK.: sektor 5-13

viz H393

Lebka ležící na kameni po levé straně lebky H393.

Datace: středověk.

PHYLN 1081-S

LOK.: sektor 5-143

viz H399

Lebka ležící po pravé straně H399 a kosti z jeho zásypu.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1082-S

LOK.: sektor 5-143

viz H400

Lebka ležící po levé straně lebky H400 na kamenném obložení.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1083-S

LOK.: sektor 5-143

viz H400

Lebka ležící po levé straně lebky H400 na kamenném obložení.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1084-S

LOK.: sektor 5-311

viz H403

Lebka a volné kosti uložené v jámě v rostlém terénu a na jeho povrchu.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1085-S

LOK.: sektor 5-311

viz H403

Lebka a volné kosti uložené v jámě v rostlém terénu a na jeho povrchu.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1086-S

LOK.: sektor 5-311

viz H403

Lebka a volné kosti uložené v jámě v rostlém terénu a na jeho povrchu.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1087-S

LOK.: sektor 5-311

viz H403

Lebka a volné kosti uložené v jámě v rostlém terénu a na jeho povrchu.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1088-I

viz H443

Torzo dětské kostry – noha *in situ*.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1089

LOK.: sektor 5-311

viz H433

Torzo kostry – noha *in situ*.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1090

LOK.: sektor 5-32

viz H430

Kosti nohou pod hrudním košem H430.

Datace: středověk – raný novověk. Hrob v rámci vícečetných superpozic.

PHYLN 1091-I-S

LOK.: sektor 4-23

viz H206

Volně ležící dětská lebka v zásypu H206.

Datace: středověk?

PHYLN 1092-S

LOK.: sektor 4-341

viz H246

Stehenní kosti a pánev uložená těsně u pravé strany rakve H246.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1093-S

LOK.: sektor 4-343

viz H253

Lebka dospělé osoby u nohou H253.

Datace: středověk.

PHYLN 1094-S

LOK.: sektor 5-124

viz H286

Kosti uložené u nohou H286.

Datace: středověk.

PHYLN 1095-S

LOK.: sektor 4-34

viz H299

Kosti v zásypu H299.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1096-I-S?

viz H307

Zlomky dětské lebky a kosti v zásypu H307. Záznam dodatečný, nejisté.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1097-S

LOK.: sektor 3-41, 42

viz H360

Volně ležící lebka v zásypu u pravé nohy H360.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1098-S

LOK.: sektor 5-144

viz H449

Lebka a kosti u nohou H449.

Datace: středověk.

PHYLN 1099-S

LOK.: sektor 5-413

viz H457

Lebka dospělé osoby u nohou H457.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1100-S (I?)

LOK.: sektor 5-23

viz H467

Kosti z rozrušeného, snad dětského hrobu. Nejisté, kosti staršího hrobu zmiňuje pouze rkp. A.2a.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1101-S

LOK.: sektor 5-23

viz H468

Lebka v zásypu H468.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1102-S

LOK.: sektor 5-232

viz H471 (H1102-Hs452)

Volně ležící kosti dolních končetin v zásypu H471.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1103-S

LOK.: sektor 5-234

viz H472

Lebka mezi kostmi dolních končetin H172. Zmiňuje rkp. A.2a, zachycuje plán a také skica z 18. 10. 1935.

Datace: středověk.

PHYLN 1104-S

LOK.: sektor 5-234

viz H475

Kosti a lebka uložené v dřevěné schráně.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1105

LOK.: sektor 5-422

viz H511

Pravá ruka kostry poškozené H511.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1106

LOK.: sektor 5-422

viz H511

Žebra kostry poškozené H511.

Date: středověk – raný novověk.

PHYLN 1107-S

LOK.: sektor 5-414

viz H504

Lebka v zásypu H504.

Date: středověk – raný novověk.

PHYLN 1108

LOK.: sektor 5-424

viz H522

Holenní kost *in situ* dlouhá 32 cm.

Date: středověk – raný novověk.

PHYLN 1109-I-S

LOK.: sektor 5-44

viz H524

Přemístěné dětské ostatky v dřevěné schráně.

Date: středověk – raný novověk.

PHYLN 1110-S (I?)

LOK.: sektor 5-44

viz H524

Lebka (dětská?) zmíněná společně s H1109.

Date: středověk – raný novověk.

PHYLN 1111

LOK.: sektor 8-144

viz H579

Holenní kosti *in situ*.

Date: středověk – raný novověk.

PHYLN 1112 (H585_H1112_H1113)

LOK.: sektor 8-124

viz H585

Kostra 150 cm dlouhá, s rukama svázanýma, s lebkou sřatou a přiloženou ke krku. Společný hrob tří popravených jedinců.

Datec: vrcholný středověk – raný novověk.

PHYLN 1113 (H585_H1112_H1113)

LOK.: sektor 8-124

viz H585

Kostra 145 cm dlouhá, s rukama svázanýma, s lebkou sřatou a přiloženou ke krku. Společný hrob tří popravených jedinců.

Datec: vrcholný středověk – raný novověk.

PHYLN 1114 (H549_H1114_H1115_H1116_H1117_H1118_H1119)

LOK.: sektor 8-244

viz H549

Kostra popraveného jedince bez lebky, nepietně uložená, orientace SZ–JV. Lebka pohozena volně v jámě. Jáma s ostatky sedmi popravených jedinců.

Datec: vrcholný středověk – raný novověk.

PHYLN 1115 (H549_H1114_H1115_H1116_H1117_H1118_H1119)

LOK.: sektor 8-244

viz H549

Kostra popraveného jedince bez lebky, nepietně uložená, orientace Z–V. Lebka pohozena volně v jámě. Jáma s ostatky sedmi popravených jedinců.

Datec: vrcholný středověk – raný novověk.

PHYLN 1116 (H549_H1114_H1115_H1116_H1117_H1118_H1119)

LOK.: sektor 8-244

viz H549

Kostra popraveného jedince bez lebky, nepietně uložená, orientace Z–V. Lebka pohozena volně v jámě. Jáma s ostatky sedmi popravených jedinců.

Datec: vrcholný středověk – raný novověk.

PHYLN 1117 (H549_H1114_H1115_H1116_H1117_H1118_H1119)

LOK.: sektor 8-244

viz H549

Kostra popraveného jedince bez lebky, nepietně uložená, orientace Z–V. Lebka pohozena volně v jámě. Jáma s ostatky sedmi popravených jedinců.

Datec: vrcholný středověk – raný novověk.

PHYLN 1118 (H549_H1114_H1115_H1116_H1117_H1118_H1119)

LOK.: sektor 8-244

viz H549

Kostra popraveného jedince bez lebky, nepietně uložená, orientace Z–V. Lebka pohozena volně v jámě. Jáma s ostatky sedmi popravených jedinců.

Datec: vrcholný středověk – raný novověk.

PHYLN 1119 (H549_H1114_H1115_H1116_H1117_H1118_H1119)

LOK.: sektor 8-244

viz H549

Kostra popraveného jedince bez lebky, nepietně uložená, orientace Z–V. Lebka pohozena volně v jámě. Jáma s ostatky sedmi popravených jedinců.

Datec: vrcholný středověk – raný novověk.

PHYLN 1120-S

LOK.: sektor 8-44

viz H553 (H1120-Hs522)

Lebka volně ležící v zásypu mezi holenními kostmi H553. Zmíněno pouze rkp. A.2a, zachyceno skicou.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN 1121-S

LOK.: sektor 8-41

viz H564

Lebka popraveného u levého ramene H564.

Datec: vrcholný středověk – raný novověk.

PHYLN 1122-S

LOK.: sektor 8-241, 42

viz H566

Lebka a kosti popraveného jedince v zásypu H566.

Datec: vrcholný středověk – raný novověk.

PHYLN 1123

LOK.: sektor 8-234

viz H570

Holenní kosti *in situ* po levé straně H570.

Datec: středověk – raný novověk.

PHYLN 1124-S

LOK.: sektor 8-313

viz H39

Kosti po pravé straně rakve H39.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1125

LOK.: sektor 8-434

viz H573

Pravá ruka a levá holenní kost *in situ*, další kosti v zásypu H573.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1126 (H584_H1126)

LOK.: sektor 8-211

viz H584

Kostra mladistvé ženy, 157 cm dlouhá, ruce na pánvi. Dvojhrob muže a ženy, dle I. Borkovského popravených a nepietně uložených jedinců.

Datace: středověk – raný novověk.

PHYLN 1127

LOK.: sektor 5-32

viz H434

Lebka u H434, existence hrobu odvozena pouze z formulace o existenci hrobu staršího než H434. Nejisté.

Datace: středověk.

PHYLN 1128-I (H166_H1128-I)

LOK.: sektor 4-243, 421

viz H166

Kostra plodu (?) v oblasti pánve H166.

Datace: středověk.

PHYLN 1129-I (H134_H1129-I)

LOK.: sektor 4-24

viz H134

Kostra plodu (?) v oblasti pánve H134.

Datace: raný středověk – mladohradištní.